

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

B. C. R.

55. d. 36.

Historie
om de
fra Norden
Udvandrede Folk.

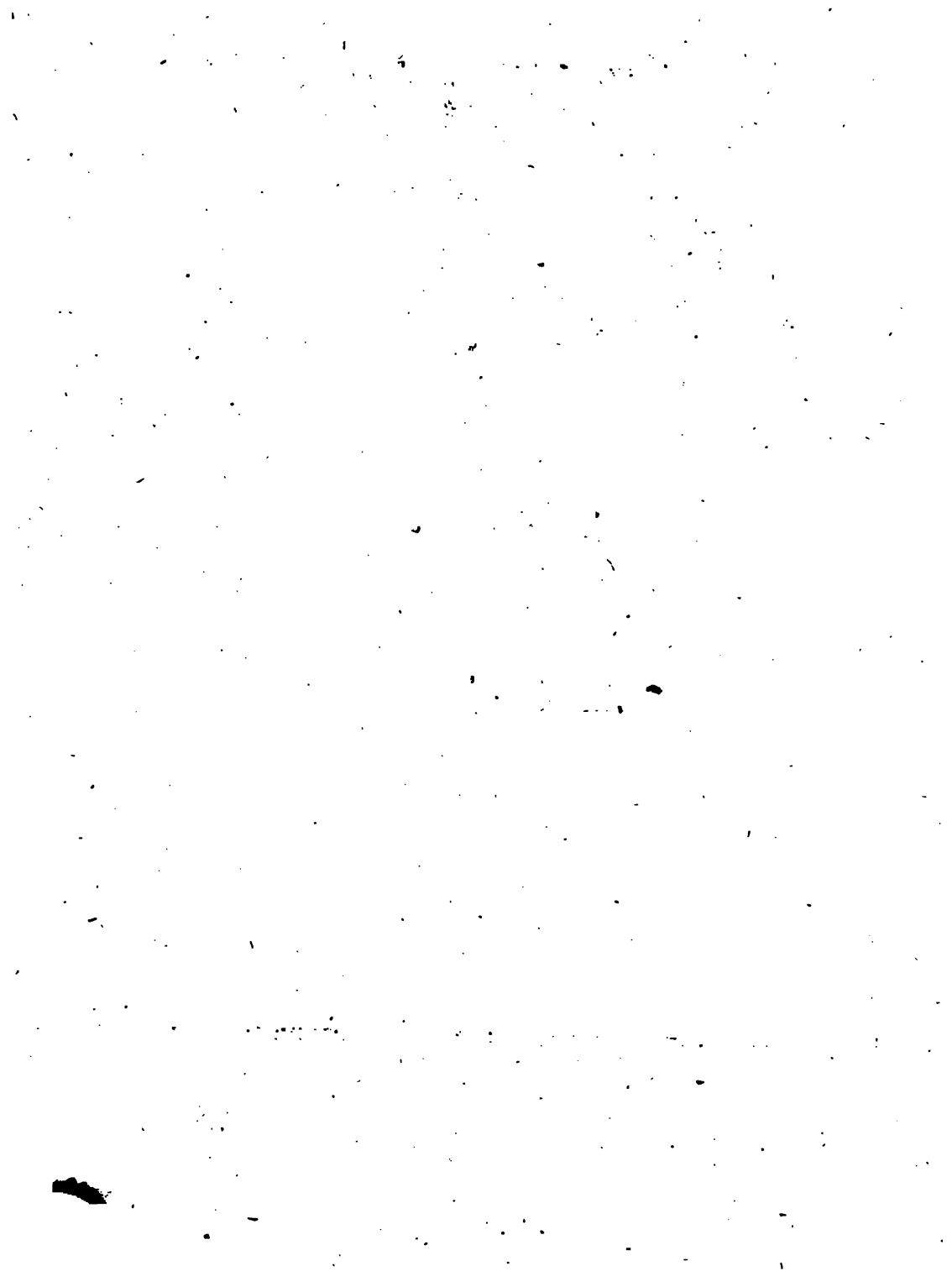
Forfattet
af
Peter Friderich Suhm.

II. Bind.

Kjøbenhavn, 1773.

Trykt og findes til Kjøbs hos Brødrene Berling,
saa og i Mummens Boglade paa Børsen No. 5.

Fortale.

Med denne Deel sluttet Historien af de vandrede Folk; og skal den næste indeholde critisk Historie af det Danske Folk fra Odin indtil Gorm den Gamle, Harald Blaatands Fader. Men som nogle Skrifter, vedkommende de Ting, som jeg udi disse Deeles haver afhandlet, ere udfomne, og ei blevne mig bekjendte førend efterat de 4 første Deeles vare trykte, saa jeg derover ei haver kunnet betjene mig af dem, heldst da ingen Leiligh-

hed gaves at bruge dem i den 5 Tome, saa vil jeg her korteligen sige mine Tanker om dem. 1770 er udkommet til Helmstädt i 8vo Schirachs historiske Brieft, som egentligen ere et Forsvar for Gotherne, og tilligemed en Anviisning til de bedste Kilder af endeel af den Gothiske Historie, hvorudi dog Zosimus ophøyes for meget, og Kirke-Fædrene alt for meget nedtrykkes, hvorvel jeg gierne tilstaaer, at de ei kan regnes til de gode Historieskrivere. Da min Hensigt ved at skrive om Gotherne var anden end Schirachs, saa har jeg vel hverken saa udførlig afhandlet visse Ting, som han, en heller samlet dem til eet og det samme Øyepunkt, som han; Imidlertid findes dog omtrent samme Tanker omstrødde hist og her i min Afhandling om Gotherne, og de øvrige passe sig deels ikke til mit Forhavende, og deels anseer jeg dem ei heller for rigtige.

Dernæst

Dernæst haver en indfødt Svensk Thunmann udgivet: Untersuchungen über die alte Geschichte einiger Nordischen Völker. Berlin 8vo 1772, som er en af de beste Bøger, der i dette Sag haver i lang Tid seet Lyset, og hvor nye, rigtige og lærerige Ting forekomme. Det glæder mig udi adskillige Sætninger at komme overeens med denne lærde Mand, saasom at Lettisk er kommet af Finsk og Sclavonisk, at Benderne ere seent indkomne i Tydskland, en saa soleklar Sandhed, at jeg undres høyligen over, at den lærde Professor Schlözer haver villet nægte den; at Romerne have kiendt meget mere til Tydskland end alene det Stykke, som ligger vesten for Rhinen og sønden for Donau, da man rigtig nok, som Hr. Thunmann skriver, kunde sige, at de da aldeles ei havde kiendt Tydskland; at Ptolemæi Geographie er ingen Aul af de senere Tider, hvorvel jeg gierne tilstaaer, at noget kan være tilsat og endeel bedærvet, at de Danske

ere senere Indvaanere af Jylland end Angler og Sæver. Udi nogle Ting staaer jeg endda i Tvil, som at Reid-Gotland skal have ligget i Mecklenborg og For-Pommern, da jeg snarere hælder til den Mening, at det fornemmelig bør søges sønden og norden for Duna, hvorvel jeg tilstaaer at Hr. Thunmanns Mening haver og meget for sig, og at den heele Sag er endnu problematisk; At Cimbrerne have været Celter, at Banerne have været Brender &c. For urigtig anseer jeg at Gottherne, og end mere Jyderne, ere nogensinde blevne ved en forandret Udtale kaldte Biter; at Procopius kalder Thuringerne Varner; at det Galiske og Cumriske ere adskilte Sprog, hvorvel jeg tilstaaer, at de ere stærke Dialecter; at Thor er af Herkomst en Finst, og ei Nordisk Guddom; at de Danske have drevet Herulerne ud af Mecklenborg. Mange af de fortreffelige Opdagelser, som denne Mand har gjort, tænker jeg endnu ved Leilighed at nytte,
 men

men mange, helst de om Letterne og Benderne, faaer jeg ikke mere Leilighed til at anvende.

Endelig haver den lærde Professor Schlözer i Göttingen i den 31 Tome af Verdens almindelige Historie, som udkom 1771, afhandlet den Nordiske Historie, og forstaaer han ved Norden alle Lande der ligge norden for Elven og Donau. Hvorvel over to tredie Deele af dette Skrift er taget af Schöning, Bayer; Fischer, Stritter, Erichsen, Ihre, saa haver dog den lærde Forfatter den Fortieneste at have samlet og oversat det, og derved gjort det bekiendt for de Tydske, hvilket særdeles maae siges om Schönings tvende Afhandlinger. Han haver og tillagt endeel Anmærkninger. Hvad det meste af hans eget Arbejde angaaer, da handler det om Slaver og Letter, og kan altsaa ikke mere bruges af mig, men havde været mig til megen Nytte, om det alerede havde været udkommet, da jeg skrev min første Tome.

Udi mange Ting er Hr. Professorens af andre
Tænker end jeg, men da de fleste ere problematiske,
saa faae de at staae ved deres Værd, og enhver
Læser dømme om dem efter sin Indsigt og Smag.
Endeel Sætninger kunde jeg vidst nok forsvare og
bevise, men da jeg er en Hader af alle Stridighe-
der, saa vil jeg kun have dem, som ville vide Be-
sted herom, henviste til mine forrige Tomer; Da
de selv letteligen ved at læse dem, og det Hr. Pro-
fessoren herom haver skrevet, kunne dømme os imellem.

Fortegnelse

over

de Bøger og Skribenter, og deres Editioner,
som i de tvende sidste Tomer anføres, og ei i de trende første ere
anførte.

- A**grippa de occulta Philosophia f. 1533.
Augustini opera f. Antverpiæ 12 tomi 1700 — 1703.
Antiquitates Historiæ ecclesiasticæ f. latine tantum Basileæ 1549.
Abdrete del origen de la lengva Castellana 4to. Roma 1606.
Arnell de prærogativa linguæ Suecanæ Upsaliæ 8vo 1711.
Assmanni Scriptores Historiæ Italicæ 4to. 4 tomi. Romæ 1751 — 1753.
Analecta Græca. 4to. Parisiis 1688.
A. Augustini Dialogi f. Antverpiæ 1654.
Arslebi Cimbria Romæ reconciliata. Havniæ 1691.
Agobardi opera. 8vo. 2 tomi. Parisiis 1666.
Apparatus literarius. Witebergæ. 8vo. 1717.
Alfordi Annales ecclesiæ Britannicæ. f. Leodii 1663. 4 tomi.
Alciatus contra vitam monasticam. Hagæ Comitum. 4to. 1740.

Biörner de Gotunheimia. 4to. Stockholmia 1741.
Bartholin de Holgero Dano. Hafniæ. 8vo. 1677.
Bedæ Historia ecclesiastica. f. Cantabrigiæ 1722.
Bizari Historia Persica f. Francofurti 1601.
Bandurii numismata Imperatorum Romanorum. f. 2 tomi. Lutetiæ 1718.
Bucherii doctrina temporum. f. Antverpiæ 1634.
Büschings Magazin. 4to. 5 Hefte. 1767 — 1771. Hamburg.

Basilii Magni opera. f. 3 tomi 1638.
Bibliotheca maxima Patrum. Lugduni f. 27 tomi 1677.
Baringij clavis Diplomatica. 4to. Hanoveræ 1754.
Biörner de orthographia linguæ Suo-Gothicæ. 4to. Stockholmiæ 1742.
Bellii prodromus Hungariæ f. Norimbergæ 1723.
Büschings Geographie. 5 Theile. 9 Bände. Hamburg 1760 — 1768.
Baluzii Miscellanea. 8vo. 7 tomi. Paris 1678 — 1715. & ex editione Mansi. f. 4 tomi. Lucæ 1761 — 1764.
Boissardi Antiquitates Romanæ. f. 3 tomi 1627.
Beehr res Mecleburgicæ. f. Lipsiæ 1741.
Banqueti Scriptores Gallici. f. 11 tomi. A Paris 1738 — 1767.
Bartholin de Langobardis. 4to. Hafniæ 1676.
Büntings Braunschweigische Chronik. Magdeburg f. 1586.
Bonifacii epistolæ per Serrarium. 4to. Moguntiz 1605.
Bernhard von der Wetterau. 4to. Frankfurt 1745.
Bucherii Belgium Romanorum. f. Leodii 1655.
Bacon (Nathanael) an historical discourse of the uniformity of the government of England. London 4to. 1647.

Conringii opera. f. 7 tomi. Brunsvigæ 1730.
Chronicon Saxonicum. Gibboni 4to 1692.
Conradi Abbatis Urspergensis chronicon. f. Argentorati 1609.
Cassiodori chronicon in Historiæ Romanæ Epitome. 12mo. Lugd. Bat. 1649.
Codex Theodosianus. f. 6 tomi. Lugduni 1665.
Chrysostomi opera. 12 tomi. Francof. ad Mænum 1698.
Cyrilli Hierosolymitani opera. f. Lutetiæ 1631.
La Crose thesaurus epistolicus. 4to. 3 tomi 1742.
Cassiodori opera. 4to 1637.
Cassaubonus de quatuor linguis. 8vo. Londini 1650.
Crantzii Vandalia. f. Francofurti 1575.
Crantzii chronicon regnorum Aquilonalium. f. Argentorati 1546.
Du Cange glossarium mediæ & infimæ Græcitatæ. f. 2 tomi. Lugduni 1688.
Christiani 5ti Norste Lov. 1687.
Chriembilden Nache. 4to. Zyrich 1757.

Corippus.

Corippus, 8vo. Altorfii 1743.

Chytræi Saxonis, f. Lipsiæ 1593.

Cuspinianus de Consulibus Romanis, f. Francofurti 1601.

Christii origines Langobardicæ, 4to. Halæ 1728.

Donii inscriptiones, f. Florentiæ 1731.

Długosii historia Poloniæ, f. 2 tomi, Francofurti 1711.

Dolci de lingua Illyrica, 4to. Venetiis 1754.

Dacherii Spicilegium, Parisiis f. 3 tomi 1723.

Epiphanii opera, f. 2 tomi, Colonia 1682.

Elmacini historia Saracenica, f. Lugduni Batavorum 4to 1625.

Eccard de numis explicata difficilioribus, Lipsiæ 4to 1722.

Elvius de Glandia, Holmiæ 4to 1703.

Ferrarii lexicon Geographicum, f. Henaci 1677.

Festii Historia Romana in Historiæ Romanæ Epitome, 12mo.

Freheri Scriptores Germanici, f. 3 tomi, Francofurti 1624.

Francks Beyträge zur Historie von Chur-Sachsen, 6 Theile, 1754.

Gregorii Thaumaturgi opera, f. Parisiis 1622.

Grönvall historia linguæ Dalecarlicæ, 4to. Upsaliæ 1733.

Grævii & Burmanni thesaurus Antiquitatum Italiæ & Siciliæ, f. 45 tomi, Lugd.
Bat. 1725.

Gundling de Henrico Aucupe, 4to. Halæ 1711.

Gothofredi Auctores linguæ latinæ, 4to. apud Petrum de la Rouiere 1622.

Gesneri Scriptores rei rusticæ, 4to. Lipsiæ 1735.

Goldasti Scriptores rerum Suevicarum, Ulmæ 1727.

Historiæ Augustæ Scriptores, 8vo. Lugd. Bat. 1661.

Holenius de Dalecarlia, 4to. 2 partes. Upsaliæ 1722 & 1725.

Hallmann om Brædrene Phase, 4to. Stockholm 1726.

Heldenbuch, f. Frankfurt am Mayn 1560.

Haigolds Beslagen zur neu veränderten Russland, 8vo. 2 Theile, Riga 1769 und 1770.

Heupelius de Ulphila, 4to. Wittebergæ 1693.

Histoire de Bearn par P. de Marca, f. Paris 1640.

- Hartknochii chronicon P. de Dusburg. 4to. Jenæ 1679.
H. v. d. Hardt in Jobum. f. Guelferbyti 1728.
v. Haven de Anglo Saxonibus. 4to. Hafniæ 1745.
Hanselman, wie weit die Römer in Ost-Franken gedrungen sind. f. 1768.
Histoire des Seqvanois par Dunod. A Paris 4to 1735.
Hemingi Chartularium. 8vo. 2 tomi. Oxonii 1723.
Markenroth Oost-Frielsche Oorspronkelykheden. 8vo. Groningen 1731.
Jornandes de regnorum Successione in Muratorii Scriptöribus Italicis, & in Historiæ Romanæ Epitome. 12mo.
Ihre Ulphilas illustratus. 4to. Upsaliæ 1752 & 1755.
Ihre glossarium Suio-Gothicum. f. 2 tomi. Upsaliæ 1769.
Ihre de mutationibus linguæ Suio-Gothicæ. 4to. 2 partes. Upsaliæ 1742 & 1743.
Ihre fragmenta versionis Ulphilanæ. 4to. Upsaliæ 1763.
Ihre reliquiæ linguæ Geticæ. 4to. Upsaliæ 1758.
Ihre de dialectis linguæ Suio-Gothicæ. 4to. Upsaliæ 1756 & 1758.
Jornandes de Getis ex editione Vulcanii. Lugduni Batavorum 1597, 8vo.
Isidori Hispalensis chronicon in Grotii historia Gothica. 8vo.
Isidori Hispalensis opera. f. Parisiis 1601.
Irici historia Tridinenfis. f. Mediolani 1745.
Irenici Exegetis Germaniæ. f. Hanoviæ 1728.
Ihre catalogus Regum Suio-Gothicorum. 4to. 5 partes. Holmiæ 1752 — 1755.
Janfon historische Nachricht von Gölzwarder. Oldenburg. 8vo 1756.
Inett origines Anglicæ. f. 2 tomer. London 1704.
Knittelii Ulphiles. 4to. Guelferbyti.
Ellebergs Kritiska och Historiska Handlingar af Stockholm. 8vo 1760.
Koialowicz historia Lichuana. 4to. 2 partes. Dantisci 1650, & Antwerpæ 1669.
Lindenbrogii Scriptores. f. Hamburgi 1706.
Langhornii antiquitates Albionenses. 8vo. Londini 1673.
Lambardi Archæzonomia. f. Cantabrigiæ 1644.
Libanii opera. f. 2 tomi. Parisiis 1606.
Lye Ulphilas. 4to. Oxonii 1750.

- Leibnitzii commercium epistolicum ex edit. Gruberi. 8vo. 2 tomi. Hanoveræ 1748.
 Labbei Nova Bibliotheca Manuscriptorum. f. 2 tomi. Parisiis 1657.
 Leonis Africani descriptio Africæ. 8vo. Lugduni Batavorum 1632.
 Lazius de gentium migrationibus. f. Basileæ 1572.
 Loccenii Lexicon juris Sueo-Gothici. 8vo. Upsaliæ 1665.
 v. Loons aloude regeeringwyze van Holland. 8vo. 5 Deele. Leyden 1743.
 Lucæ Gürsten-Saal. 4to. Frankfurt 1705.
 Ludewig reliquiæ Manuscriptorum. 8vo 12 tomi. Francofurti 1720 — 1741.
 Liviani i Goti illustrati. f. Verona 1679.
 Lyschanders Danste Kongerets Slægte Bog. f. Kjøbenhavn 1622.
 Lewis history of Tener. 4to. London 1736.
 Laurentii Monumenta Suevica in Thuringia. Naumburgi.
 Laurentii Monumenta Francica in Thuringia. Naumburgi.
 Monumenta Palmskioldiana. 4to. Upsaliæ 1750 — 53.
 Muratorii Scriptores Italici. f. 28 tomi. Mediolani 1723 — 1751.
 Micrælii Pommerland. 4to. Stettin 1640.
 Museum Regium Jacobæi. f. Hauniæ.
 Mediobarbi numi. f. Mediolani 1730.
 Menage Dictionnaire Etymologique. f. A Paris 1694.
 Macphersons critical dissertations of the ancient Caledonians. London 4to 1768.
 Molleri Cimbrica literata. f. 3 tomi. Havniæ 1744.
 Mauricii Strategicon. 8vo. ad calcem Tacticorum Arriani. Upsaliæ 1664.
 Mabillonii Analecta. f. Parisiis 1723.
 Moscardi Museum. f. 2 partes. Padova 1656.
 Montfaucon collectio Monumentorum. f. 2 tomi. Parisiis 1706.
 Mabillonii Museum Italicum. 4to. 2 tomi. Lutetiæ 1687.
 Muratorii Italienische Geschichte. 4to. 9 Theile. Leipzig 1745 — 50.
 Muratorii antiquitates Italiæ medii ævi. f. 6 tomi. Mediolani 1738 — 42.
 Molleri isagoge in historiam Cimbricam. 8vo. Hamburgi 1691.
 Mabillonii Acta Sanctorum Ordinis S. Benedicti. f. 7 tomi. Lutetiæ 1688 & 1685.
 Venetiis. Tomus 8 & 9.
 Mölling Muthmassung von dem Vaterlande der Angel-Sachsen. Bielefeld 4to 1756.
 Milton's history of Britain. 8vo. London 1678.

Monumenta historica inedita 3 fasciculi. 8vo. Braunschweig 1758 und 1759.

Möfers Osnabrückische Geschichte. Osnabrück 8vo 1768.

Nicephori Callisti historia Ecclesiastica. f. latine tantum, Græce & latine. f. 2 tomi
Lutetia 1630.

Nuova Transfigurazione delle lettere Etrusche. 4to 1751.

Nummotheca Becceleriana. Hamburgi f. 1750.

Nettelblatt fasciculus rerum Curlandicarum. 4to. Rostochii 1729.

Noodts Beyträge zur Schleswig-Holsteinischen Historie. Hamburg 2 Bände.

Ortelli Synonymia. f. Antverpiæ 1578.

Olearii Syntagma rerum Thuringicarum. 4to. Erfurt 1704.

Otterbourne, Thomæ, chronicon Angliæ. Oxonii 8vo 1732.

Oratio Dominica. Augspurg. f.

Peringskiöld Bibliiskt Slägt-Register. f. Stockholm 1713.

Pfeiffers Paprotzkus enucleatus. 4to. Breslau 1730.

Prudentii opera. 8vo. Halæ 1703.

Posidii vira Augustini. 8vo. Augusta Vindelicorum 1764.

Pagii Critica in Baronium. f. 4 tomi. Colonia Allobrogum 1705.

Pubitscka Geschichte Böhmens. 4to. 2 Theile. Leipzig 1770 und 1771.

B. Pirkheimer descriptio Germaniæ. Antverpiæ 1585.

Patrus Diaconus de vita Patrum Emeritensium. 4to. Antverpiæ 1638.

Preussische Uebersetzungen. 8vo. 1 Band. 6 Stk. Leipzig 1753.

Pontoppidanii gesta Danorum. 8vo. 3 tomi. Lipsiæ 1740. & 1741.

Prosperi Aquitani opera. Paris f. 1711.

Pratilli historia Principum Langobardicorum. 4to. Neapoli 1749. tomi 3.

Pegge Anglo-Saxon remains. 4to. London 1756.

Pithæi opera. 4to. Parisiis 1609.

Ramling de Berserkia. 8vo. Upsaliæ 1725.

Reinesii inscriptiones. f. Lipsiæ 1682.

Rutilii itinerarium. 8vo. Altorphii 1741.

B. Rhenani res Germanicæ. f. Basileæ 1531.

Reubesi Scriptores Germanici. f. Francofurti 1584.

Robert's of Gloucestre chronicle. 8vo. 2 tomi. Oxford 1724.

- Schönnings *Norges gamle Geographie*. 4to. Kjöbenhavn 1752.
Schotti Hispaniæ illustratæ Scriptores. f. 4 tomi. Francofurti 1603.
Salmasius funus lingua Hellenisticæ. 8vo. Lugduni Batavorum 1643.
Sagittarii Historia Goslaræ. 4to. Lipsiæ 1695.
Surii vitæ sanctorum Coloniz 1581. f. 7 tom.
Synesii opera. f. Luteciæ 1631. ad calcem Cyrilli Hierosolymitani.
Sponii Miscellanea eruditæ antiquitatis. f. Lugduni 1685.
Salviani opera. 8vo. Parisiis 1663.
Strelows Gullandste Chronike. 4to 1633. Kjöbenhavn.
Stillingsfleet origines Britannicæ. f. London 1685.
Sabbatini, il vetusto Calendario Napolitano. 4to. 10 tomi. In Napoli 1744 —
1747.
Sahlstedts store Tuna. f. Stockholm 1743.
Somneri Dictionarium Saxonicum. f. Oxonii 1659.
Spelmanii vita Alfredi. f. Oxonii 1678.
Ströms Syndmörs Beskrivelse. 4to. 2 tomer. Soröe 1762 og 1766.
Schmidt de Langobardis. 4to. Jenæ 1728.
St. Julien de l'origine des Bourgongnons. A Paris f. 1581.
Schlöpkens Wardewitsche Chronick. 4to. Lübeck 1704.
Spangenberg's Mansfeldische Chronick. Etzleben f. 1582.
Salomon's historical collection. 8vo. London 1706.
Scheidt Bibliotheca Göttingensis. Göttingen 1753.
Scriptores Germanici Boetii. f. Argentorati 1685.
Suidas Kusteri. f. 3 tomi. Cantabrigiæ 1705.
Töner de Westro Bothnia. Upsaliæ 1731.
Tillemont-histoire des Empereurs. 8vo. 10 tomes. A Bruxelles 1692 — 1709.
Themistii opera. f. Parisiis 1684.
Tillemont Memoires de l'histoire ecclesiastique. 8vo. 30 tomes. A Bruxelles 1692
— 1730.
Toppeltini origines Transylvanicæ. 8vo. Lugduni 1667.
Torunii antiquitates. 4to. Hafniæ 1642.
Thomæ Analesta Gustroviensis. 8vo. Gustavoiz 1706.

Teutsch Curländische Kirchen-Geschichte. 8vo. 3 Theile. Leipzig 1767.—70.
Thuringia Sacra. f. Francofurti 1737.

Verelii Historia Suio-Gothica. 4to. Stockholmiz 1730.
Valesii gesta Francorum. f. 3 tomi. Luteciz Parisiorum 1646.
Victor Vitenfis de persecutiōne Vandalica. 4to. Venetiis 1732.
Vulcanii thesaurus utriusque linguæ. f. Lugduni 1600.
Venantius Fortunatus Moguntiz. 4to. 1603.

Usserii Antiquitates ecclesiarum Britannicarum. f. Londini 1687.
Uffenbachs Reisen. 8vo. 3 Theile. Frankfurt 1753 und 1754.
Ughellii Italia Sacra. f. 10 tomi. Venetiis 1717 — 1722.

Wilkinsii leges Anglo-Saxonicae. f. Londini 1721.
Wallins Gothländska Handlingar. 4to. Stockholm 1747.
Wennerdahl de Wikico Ostro-Gothica. 4to. Upsaliez 1733.
Wormii litteratura Runica. 4to. Hafniæ 1636.
Wislina Saga. f. Stockholmii 1715.
Wilkinsii Concilia. 4 tomi. Londini 1737. f.
Wise numi Bibliothecæ Bodlejanæ. f. Oxonii 1750.

Zeileri descriptio Sueciæ. 12mo. Amstelodami 1656.
Zschackwitz Teutsche Alterthümer. 8vo. Frankfurt 1743.
Zanetti del regno di Langobardi in Italia. Venezia 4to. 1753.

Indhold af dette hele Værk.

Første Deel.

Et Udkast af en Historie over Folkenes Oprindelse i Almindelighed, som en Indledning til de Nordiske Folkes i Særdeleshed.

1 Cap. Regler og Sandheder, hvorpaa denne Historie skal bygges Pag. 1 til 78.

2. — Almindelige Regler for at udfinde Folkenes Slægtskab,
Oprindelse og Udbredelse efter Sprogene 79 — 100

3. — Om Sems Afkom, og de Folk, som derfra udstamme 101 — 125

4. — Om Chams Afkom, og de Folk, som derfra udstamme 130 — 138

5. — Om Japhets Afkom og de Folk, som derfra udstamme 139 — 326

6. — Om Gomer, Japhets Søn, hans Afkom i sær 327 — 356

Herhos 8 Tabeller:

Tab. I. Over Folkenes Oprindelse efter den 20de Regel Cap.

1. Pag. 51.

Tab. II. Fædrenes Fødsels- og Døds-Aar efter den 21de og 22de Regel. Cap. 1. Pag. 51. 54.

Tab. III. a. Udbredelsen efter den 22de Regel. Cap. 1. Pag. 54.

Tab. III. b. Fortsættelse af Udbredelsen efter den 22de Regel.

Tab. IV. a. Over Sprogene, komne fra Japhet.

Tab. IV. b. Fortsættelse af forrige.

Tab. V. Over Sprogene, komne fra Cham.

Tab. VI. Over Sprogene, komne fra Sem.

Anden Deel.

Om de Nordiske Folks ældste Oprindelse.

Om deres Udspring og Nordens første Bebyggelse.

1. Cap.	At de egentlige Nordiske Folk, og en Ginnerne, have
først beboet Norden	Pag. 1 til 20
2. —	I giennem hvilken Vej de Nordiske Folk ere komne til
Norden	21 — 84
3. —	Mange, forhen og endnu boende, Folk imellem det
Caspiske Hav og den sorte Sæ, saa og i Rusland,
have været, og ere, beslagtede med de Nordiske,
og med Ginnerne	85 — 112
4. —	Fra hvilken af Noe Sønner og Sønnes Sønner de
Nordiske Folk formodentlig stamme	113 — 124
5. —	Naar Norden er bleven bebygget	125 — 134
6. —	Levemaaden og Tilstanden i Norden i de ældste Tider	135 — 158
7. —	De ældste Navne paa Norden selv, og paa Landska-
ber og Stæder i Norden	159 — 195
8. —	Om Eimbrerne	196 — 314
9. —	Om Nordens Indvaanere før Odins Ankomst, eller
før Christi Fødsel	315 — 320

Tredie Deel.

Om Odin og den Hedniske Gude-Lære og Gudstie- neste udi Norden.

Første

Første Bog.

Om Odin.

1 Cap.	Om Odin, som en Gud	Pag. 1 til 68
2. —	Om Odin, som et Menneſſe	69 — 134

Anden Bog.

Om Thor og Freyr.

1 Cap.	Om Thor	135 — 170
2. —	Om Freyr	171 — 186

Tredie Bog.

Om de øvrige Nordiſke Guder og Gudinder.

1 Cap.	Om de øvrige Nordiſke Guder	187 — 240
2. —	Om de Nordiſke Gudinder	241 — 289

Fierde Bog.

Om det øvrige af den Nordiſke Gude-Lære, og om deres Gudſtjeneste.

1 Cap.	Om det øvrige af den Nordiſke Gude-Lære	290 — 320
2. —	Om de Nordiſkes Gudſtjeneste	321 — 382

Fierde Deel.

Førſte Bind.

Om de, fra Norden udvandrede, Folk.

Førſte Bog.

Om Gotheerne.

Pag. 1 til 400
Anden

Anden Bog. Om Gothiske Folk.

1 Cap.	Om Gepiderne	" " "	Pag. 401 — 422
2. —	Om Herulerne	" " "	423 — 454
3. —	Om Hiri	" " "	455 — 457
4. —	Om Scyrer	" " "	458 — 466
5. —	Om Turcilinger	" " "	467 — 470
6. —	Om Rugier	" " "	471 — 483
7. —	Om Varner	" " "	484 — 497
8. —	Om Vandaler	" " "	498 — 534
9. —	Om Burgundier	" " "	535 — 558

Tredie Bog. Om Langobarderne. 558 — 630

Herhos 3 Tabeller til Pag. 202.

Femte Deel, eller fjerde Deels andet Bind. Om de, fra Norden udvandrede, Folk.

Fjerde Bog. Om endeel flere Folk.

1 Cap.	Om Angler	" " "	Pag. 1 til 49
2. —	Om Griser	" " "	50 — 71
3. —	Om Sueverne	" " "	72 — 87
4. —	Om Alemanerne	" " "	88 — 113
5. —	Om Iuthunger	" " "	114 — 119
6. —	Om Thüringer	" " "	120 —

Herhos 4 Landkort og Register.

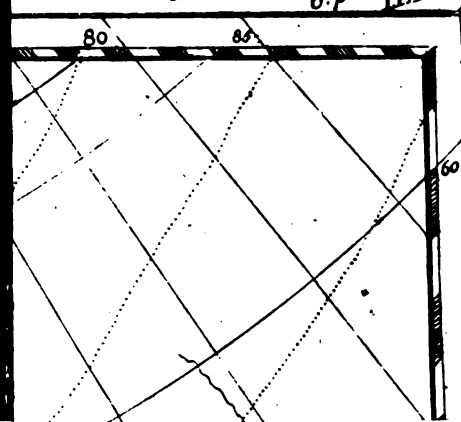
periodus 7 periodus 2464.

II Tab. 3. b. T. I. Tab. 3. b. I. 2.

p. 133.

pag. 133.

6. periodus 2263
II Tab. 3. b. Tab. I.
I. 2. p. 132.

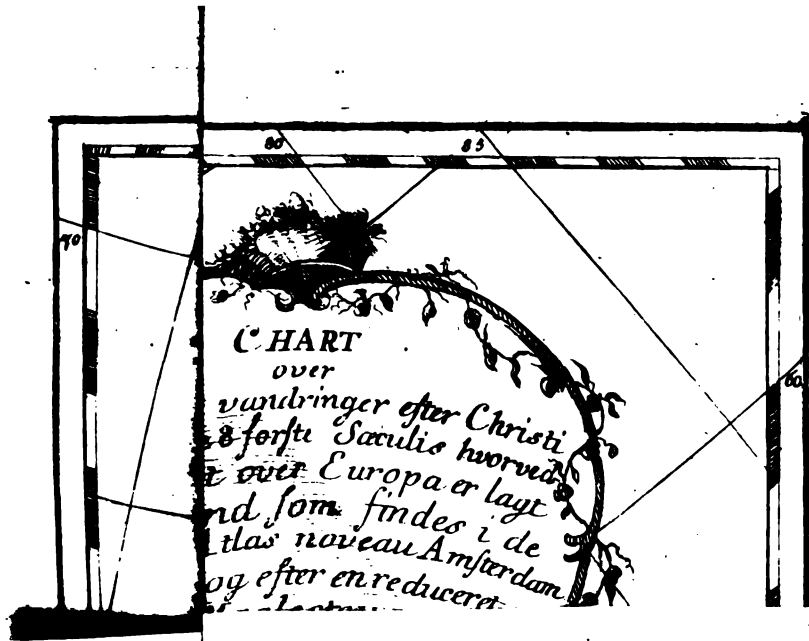
5 periodus.

2262.

II Tab. 3. b.

Tab. I.

Fjerde Bog. Om endeel flere Folk.

I. Capitel. Om Angler.

§. I.

Jeg agter kun fornemmeligen at-handle om dem, for saa vidt de have beboet den Cimbriske Halvø, og gjort Tog til Britannien, og ei om deres Forretninger der. Forud maae jeg anmærke, at jeg udi den anden Tome p. 271 — 276 haver i Anledning af Saxerne anmærket endeel om Anglerne, og i den tredie Tome p. 113 og 114 noget om dem i Anledning af Odin, hvilket jeg ey her vil igientage, men have Læserne død henviste.

Eldste
Sæde udi
Neder: Sa-
ren imellem
Neser, El-
ven og Aller,
og de Hark-
ste Bierge,
omtrents hun-

Semte Deel. A At

Anden Deel.

Om de Nordiske Folks ældste Oprindelse.

Om deres Udspring og Nordens første Bebyggelse.

1. Cap.	At de egentlige Nordiske Folk, og en Ginnerne, have
først beboet Norden	Pag. 1 til 20
2. —	Igiennem hvilken Ven de Nordiske Folk ere komne til
Norden	21 — 84
3. —	Mange, forhen og endnu boende, Folk imellem det
Easpiſke Hav og den ſorte Sæe, ſaa og i Ruſland,
have været, og ere, beſlagtede med de Nordiske,
og med Ginnerne	85 — 112
4. —	Fra hvilken af Noe Sønner og Sønne's Sønner de
Nordiske Folk ſormodentlig ſtamme	113 — 124
5. —	Naar Norden er bleven bebygget	125 — 134
6. —	Levemaaden og Tilſtanden i Norden i de ældſte Tider	135 — 158
7. —	De ældſte Navne paa Norden ſelv, og paa Landſka-
ber og Stæder i Norden	159 — 195
8. —	Om Tjimbrerne	196 — 314
9. —	Om Nordens Indvaanere før Odins Ankomſt, eller
før Chriſti Fødsel	315 — 320

Tredie Deel.

Om Odin og den Hedniſke Gude-Lære og Guds-tie- neſte udi Norden.

Førſte

Første Bog.

Om Odin.

1 Cap.	Om Odin, som en Gud	Pag. 1 til 68
2. —	Om Odin, som et Menneske	69 — 134

Anden Bog.

Om Thor og Freyr.

1 Cap.	Om Thor	135 — 170
2. —	Om Freyr	171 — 186

Tredie Bog.

Om de øvrige Nordiske Guder og Gudinder.

1 Cap.	Om de øvrige Nordiske Guder	187 — 240
2. —	Om de Nordiske Gudinder	241 — 289

Fjerde Bog.

Om det øvrige af den Nordiske Gude-Lære, og om deres Gudstieneste.

1 Cap.	Om det øvrige af den Nordiske Gude-Lære	290 — 320
2. —	Om de Nordiskes Gudstieneste	321 — 382

Fjerde Deel.

Første Bind.

Om de, fra Norden udvandrede, Ffolk.

Første Bog.

Om Gotheerne.

Pag. 1 til 400
Anden

Anden Bog. Om Gothiske Folk.

1 Cap.	Om Gepiderne	"	"	"	Pag. 401 — 422
2. —	Om Herulerne	"	"	"	423 — 454
3. —	Om Hirri	"	"	"	455 — 457
4. —	Om Scyrer	"	"	"	458 — 466
5. —	Om Turcilinger	"	"	"	467 — 470
6. —	Om Rugier	"	"	"	471 — 483
7. —	Om Varner	"	"	"	484 — 497
8. —	Om Vandaler	"	"	"	498 — 534
9. —	Om Burgundier	"	"	"	535 — 558

Tredie Bog. Om Langobarderne. 558 — 630

Herhos 3 Tabeller til Pag. 202.

Femte Deel, eller fjerde Deels andet Bind. Om de, fra Norden udvandrede, Folk.

Fjerde Bog. Om endeel flere Folk.

1 Cap.	Om Angler	"	"	"	Pag. 1 til 49
2. —	Om Friser	"	"	"	50 — 71
3. —	Om Sueverne	"	"	"	72 — 87
4. —	Om Alemanerne	"	"	"	88 — 113
5. —	Om Juthunger	"	"	"	114 — 119
6. —	Om Thuringer	"	"	"	120 —

Herhos 2 Landforter og Register.

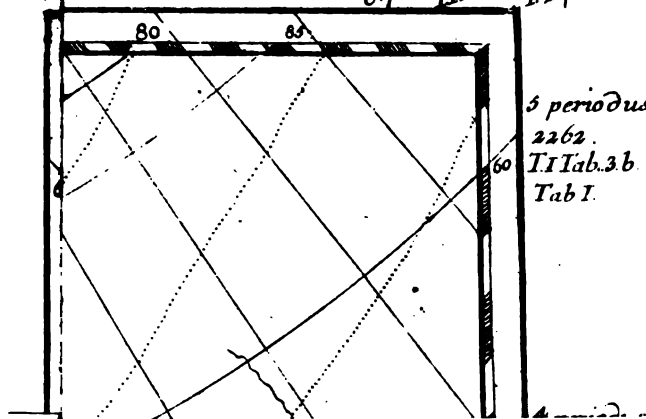
periodus 7 periodus 2464.

II Tab. 3. b. T. I. Tab. 3. b. I. 2.

p. 133.

pag. 133!

6. periodus 2363
II. Tab. 3. b. Tab. I.
I. 2. p. 132.

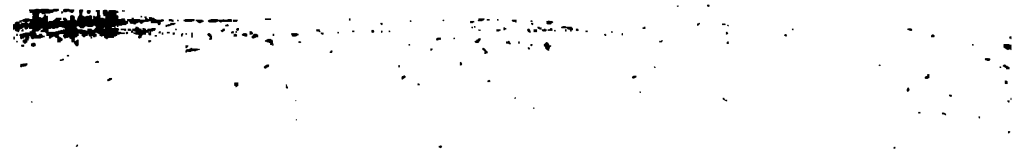

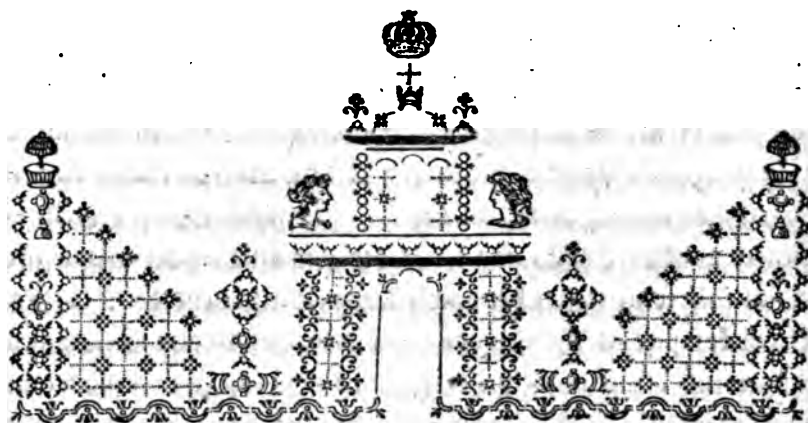
3 periodus.

2262.

II Tab. 3. b.

Tab. I.

Fjerde Bog. Om endeel flere Folk.

I. Capitel.

Om Angler.

§. I.

Jeg agter kun fornemmeligen at-handle om dem, for saa vidt de have beboet den Cimbriske Halvø, og gjort Tog til Britannien, og ei om deres Forretninger der. Forud maae jeg anmærke, at jeg udi den anden Tome p. 271 — 276 haver i Anledning af Sæperne anmærket endeel om Anglerne, og i den tredie Tome p. 113 og 114 noget om dem i Anledning af Odin, hvilket jeg ey her vil igientage, men have Læserne did henviste.

Femte Deel.

A

At

brede Aar for
Christi Fødsel.

At de egentligen have været Sæter, det er Tydske og ei Nordiske, kan sees deraf, at de fulgte med Sæterne til Britannien, at de af utallige Engelske Skribenter fra Middel-Alderen kaldes Angel-Sæter, og endelig deraf, at det Angel-Sætske Sprog i Britannien er gandske Tydsk, saa og at det som Angli i det Slesvigsk endnu tale er mere ligt det gamle Angel-Sætske end det Nordiske. Hertil kommer at Witichindus (1) vidner, at Angli i Britannien brugte endda i hans Tid det Gewahr Sæts, hvoraf Sæterne have efter Witichindi ei urimelige Mening faaet Navn; At de rette Britanniske Folk kalde dem aldrig Angler, men Sæter, hvilke egentligen paa Wallis kaldes Saesneg, paa Cornis Zouznak, og paa Irlandsk Sasgihnach (2), dog er det mærkeligt at Anglia kaldes paa Wallis Rhoegr, hvilket Ord jeg ei finder i Bullett, men maa skee har Sammenhæng med Loeh, Luch 5: Band, hvorimod det Sætske Navn tydelig viser sig i alle de andre med det Walliske beslagtede Sprog, nemlig Cornis, Armoricanisk, Irlandsk (3), og forekommer dette Navn Sæter allerede mange gange for en Fiende hos den Britanniske Poet Lomarchum, som levede Aar 570 (4). Mærkeligt ogsaa, at iblant Tyderne ved Vester-Havet findes mange Spor efter det gamle Angel-Sætske Sprog, hvilket altsammen stadfæster min Mening, at Sæter, Angler og Tyder have fra Forstningen af været Tydske, men deres Sprog mere blandet ved Raboelauget med Nordisk end andre Tydskes, og de tvende sidste endeligen gjorde til Nordiske, og in Specie til Danske, først, som det synes, ei længe efter Cimbrernes Udvandring, ved det Nordiske

Jotter

(1) Ap. Meib. t. 1. p. 629.

(2) Lhuyd's Arch. Brit. p. 23.

(3) Ib. p. 42.

(4) Ib. p. 260.

Joter begyndte at nedjætte sig der, dernæst i det 2 *Sæculo*, da en Odin, en Broder af Kong Dan, førte en stærk Colonie til Slesvig fra Norden, og endeligen i det 5 *Sæculo*, og saa fremdeles, da Jylland og Angeln, i Særdeleshed det sidste, var ved de stærke Udvandringer til Britannien bleven blottet for Indvaanere. Men herved foresalde tvende Spørgsmaal, først hvorefter Ptolemæus (5) sætter Angili, som han kalder dem, sønden for Elven, da dog Tacitus, som er ældre end han, sætter dem norden for, hvilket sidste skeer ogsaa af de efterfølgende Skribenter, og det dog synes underligt at troe, at de først have boet nord, siden sønder paa, og atter igien nord paa; Og dernæst, hvi baade Ptolemæus og Tacitus kalde dem Suever, da saavel alle senere Skribenter, som Sproget viser, at de have hørt til Saxonerne. Man kunde maaskee i Henseende til Ptolemæum falde paa de Tanker, at hans Angler have virkeligen været Suever og ei Saxoner, og at de have givet Anledning til Navnet af Engern, eller Angaria, som forekommer i senere Tider, og som mange nyere have villet udsæde af Anglis; Allerheldst Agathodæmons' Chart ved Ptolemæus sætter disse Angili langt inde i Landet, imellem de Floder Ems, Weser og Elven, og ei langt fra Weserens Udspring, følgerigen i det Münsteriske, Lippiske, Paderborniske, Westphaliske, Engriske, Hessiske, Grubenhagiske, Halberstadiske og Magdeburgiske. Men herimod kan indvendes, at disse Charter ere uden Tvivl temmeligen nye, saa at lidet eller intet findes udi dem, som man kan tilskrive den gamle Agathodæmon; Dernæst, at naar man noye betragter Ptolemæi Ord: Af Folk, som boe inde i Landet, ere de største, eller rettere meget store, Suevi Angili, som ere mere østlige end Longobardi,

strække sig imod Norden, og boe indtil midt paa Elven, og østen for dem Suevi Semnones, som boe paa hlin Side Elven, saa kan man af dem ei slutte, at Angli have boet saa lange vester paa, men gierne indskrænke dem imellem Weser og Elven; Og endelig at Angri udgives ei alene for virkelige Saper af alle Middel-Alderens Skribenter, men og at deres Sprog viser, at de virkeligen have været det. Hertil kommer, at Tacitus sætter sine Angler, som han ogsaa gjør til Suever, omtrent paa de Kanter, hvor de virkelige Sapiske Angler findes siden at have boet. Af alt dette slutter jeg, at Angli have først virkeligen boet langt inde i Landet, omtrent imellem Weser, Elven, de Harkiske Bierge, og maaskee Aller-Floden; At de i Henseende til første Udspring have ligesaavel hørt til den Ingævoniske Stamme, som Chaucer, Friser, Cimbrer, Teutoner, Francker, Saper; At Tacitus og Ptolemæus have kun kaldet dem Suever, fordi de maaskee bunde deres Haar op paa samme Maade som Sueverne; At de for Christi Gudsel, og maaskee i Anledning af de Cimbriske og Teutoniske Udvandringer, med hvilke de for os ubekendte Aarsager have ei villet have noget at gjøre, endskønt de vare beslagtede med bemældte tvende Folk, have været nord efter, og da taget i Besiddelse nogle af dem forladte Lande, og blandet sig med de tilbageblevne Indvaanere, og da er maaskee og de smaa Folk hos Ptolemæum, Sigutones, Cobandi, Chati, Phundusii, deres Navne forgangne, og blevne opslugede af Anglerne. Derfor man med nogle nyere Lærde vilde anse Ptolemæum for et Bærk, sammenskiftet i nye og sildige Tider, saa slip man let fra denne Tvist om deres Bolig; Men saadant er ei at opløse, men at sonderhugge Knuder, og dog stod den Banfelighed endda tilbage med Tacito, at han gjør Anglerne til

til Suever. Og at de maae have veget nord paa en Tid lang for Christi Fødsel, bestyrkes ogsaa derved, at hverken Strabo, Vellejus eller Plinius nævne dem, fordi de alene kiendte, hvad som laae sonden for Elven, og at Tacitus derimod sætter dem norden for bemældte Flod.

§. II.

Tacitus (6) kaldte dem Angli, og regner dem iblant de syv Sueviske Folk, der dyrkede Hertha paa en *De* i Oceano, og strakte sig ind i de meest skjulte eller inderste Deele af Germania. Maaſkee at de Suever have og været Angler, som han taler om at have fanget den Ufipiske Cohort, der, efter at have dræbt sin Hovedsmand, og de hos sig værende Romerske Soldater, svævede paa tre Skibe om paa Havet, og sejlede rundt om hele Britannien; Allerheldst han videre siger, at de siden bleve fangne af Friserne, og tilsidst nogle af dem folgte, saa at de igien komme til Romernes Grændser ved Rhinen. Heraf sluttes jeg, at disse Suever maae have boet ved Vester-Havet, hvorved Anglerne gandske vist boede i det 5 Sæculo. Tacitus holdt Anglerne, endskjønt maaſkee uretteligen, for Suever, og andre Suever kan man ei falde paa at have nogensinde boet ved Vester-Havet. Udi min fjerde Tome haver jeg antaget, at Semern er denne *De*, og at disse Taciti Angli have rimeligen boet i det Slesvigſke, eller dog ei langt derafra, hvor man i senere Tider vist finder dem, siden Barni, et af disse syv Folk, boede det Meſſenborgſke. Men herved foreskalder det Spørgsmaal, hvo der da haver beboet Wagerland, som ligger midt imellem. Maaſkee nogle af de andre syv smaae Folk have da boet der. Men i Slutningen af det 5 og Begyndelsen af det 6 Sæculo

Andet Sæ-
de i det Sles-
vigſke, og
maaſkee i en
deel af Wa-
gerland.

Ved Nar

100.

A 3

maa

(6) Germ. c. 40. t. 2. p. 668. In vita Agricola, c. 28. p. 75r.

maae enten Varner, eller og maaſkee Angler, have beſiddet det, efterdi Procopius udi ſin Beſkrivelse af Herulernes mærkelige Reife til Thule ſiger, at tæt op til Varnerne boede de Danſke Folk, til hvilke han uden Tvil ogſaa har regnet Anglerne. Naar man betænker, at Eideren har ſra umindelig Tid været Skilsmiſſe imellem Dannemark og Tydſkland, ſaa ſkulde det bringe en paa de Tanker, at Anglerne havde ei boet ſonden for Eideren, ſiden de Danſke Konger ei udſtrakke deres Herredomme længe, da det Angliſke Land ſaldt i deres Hænder. Men betragter man paa den anden Side de jævnlige Krige mellem Sæperne og de Danſke, ſaa endſkiont mange af dem ere vel blevne førte om Jylland, og det gamle Angeln eller det Slesvigſke, ſaa ſynes det dog at endeel ere ogſaa blevne førte om ſydligere Egne, og Spørſmaal da, om de ei undertiden have reiſt ſig af Vaarſtand, ſom de Danſke Konger gjorde paa Lande ſonden for Eideren, ſom hørende til det Angliſke Rige; Altsaa er det heel uviſt, om ei endeel af Wagerland haver en Tid hørt til Anglerne. Efter Taciti Tid nævnes dette Folk ei meget længe, indtil det paa en gang bliver ret navnkundig ved at gaae med Sæper og Jyder til Britannien. Imidlertid er det meget rimeligt, at Anglerne have for den Tid havt nogen Deel i de Soetoge og andre Bedrifter, ſom Sæperne gjorde i det 3 og 4 Sæculo, og hvorom jeg haver

Ved Aar 250, 300 til 400. handlet i de Nordiſke Folks Herkomſt p. 224 &c. og p. 277 &c. Dog maae jeg legge til, at Ammianus (7) vidner ved Aar 364, at Sæper da allerede tilligemed Victor, Scoter og Attacotter jævnligen plagede Britannien, hvoraf jeg ſlutter, tagende det efterfølgende og Beliggenheden til Hielp, at Angler og Jyder have været med, og ſkulde under Sæpernes Navne; Ved Aar 362, at

(7) L. 26. p. 315 & p. 346. l. 28. p. 367. 375. 376.

at Franker og Sæter plyndrede de Galliske Egne, som grændse-
fede til dem deels til Lands og deels til Bands, ligesom de kunde
komme til; At Sæterne frygtedes meest af alle Fiender, forme-
delst deres hastige Overfald, da de drog død, hvor Binden bar
hen; Og ved Aar 370 at en Mængde Sæter kom sejlende over
Havet, og brød igiennem Grændsen (uden Tvil ved Rhinen);
men de bleve dnyssede i Sovn ved en falsk Fred, hvorefter de
maatte give en stor Deel af deres unge Mandskab til Krigstie-
neste, og siden bleve de alle uformodentligen overfaldne og om-
komne. Jeg haver og i bemældte mit Værk viset p. 279, at
man ei maae tænke, at de Særiske Folk, som ginge over til
Britannien, ere alene komne fra den Cimbriske Halvø, men at
de og ere komne fra det store Sæterland, som da strakte sig al-
rede vidt og bredt ud i Westphalen og Neder-Sæter. Jeg ha-
ver og gjort det rimeligt, at denne Sæternes store Udbredelse i
Tyskland, er ei skeet saa meget, eller alene ved Baaben, som
ved Forbund, hvilket saa meget des lettere kunde gaae an, som
adskillige der boende Folk vare beslagtede med dem, saasom
Ehanci, Frisii. Dog kan jeg ei bifalde Mölers (8) Mening, at
de egentlige Sæter og Sæffer, saa kaldte fordi de bleve siddende paa
deres Gaarder, have altid boet i Westphalen og Neder-Sæter, og
ere blevne inddeelte i Cheruscer, Bructerer og Angrivarier. No-
gen kunde vel indvende, at da Sproget i de Lande er Særiske,
saa er det rimeligt, at Sæterne have med Magt undervundet
dem, eller og boet der altid, men jeg svarer hertil, at da Ehanci
have været beslagtede med Sæterne, saa have de venteligen og
havt samme Sprog, hvilket vi vist vide om Friserne, hvis Sprog
med

(8) *Östnordische Geschichte. Östnord. Gra. 1768. p. 166*
og 167.

maae enten Varner, eller og maaſkee Angler, have beſiddet det, efterdi Procopius udi ſin Beſkrivelse af Herulernes mærkelige Reife til Ehule ſiger, at tæt op til Varnerne boede de Danſke Folk, til hvilke han uden Tvil ogſaa har regnet Anglerne. Naar man betænker, at Eideren har ſra umindelig Tid været Skilsmiſſe imellem Dannemark og Tydſkland, ſaa ſkulde det bringe en paa de Tænker, at Anglerne havde ei boet ſonden for Eideren, ſiden de Danſke Konger ei udſtrakke deres Herredomme længre, da det Angliſke Land ſaldt i deres Hænder. Men betragter man paa den anden Side de jævnlige Krige mellem Sæperne og de Danſke, ſaa endſkiønt mange af dem ere vel blevne førte om Jylland, og det gamle Angeln eller det Slesvigſke, ſaa ſynes det dog at endeel ere ogſaa blevne førte om ſydligere Egne, og Spørſmaal da, om de ei undertiden have reiſt ſig af Vaarſtand, ſom de Danſke Konger gjorde paa Lande ſonden for Eideren, ſom hørende til det Angliſke Rige; Altsaa er det heel uviſt, om ei endeel af Wagerland haver en Tid hørt til Anglerne. Efter Taciti Tid nævnes dette Folk ei meget længe, indtil det paa engang bliver ret navnkundig ved at gaae med Sæper og Jyder til Britannien. Imidlertid er det meget rimeligt, at Anglerne have for den Tid haft nogen Deel i de Søetoge og andre Bedrifter, ſom Sæperne gjorde i det 3 og 4 Sæculo, og hvorom jeg haver

Bed Aar 250, 300 til 400. handlet i de Nordiſke Folks Herkomſt p. 224 &c. og p. 277 &c. Dog maae jeg ſegge til, at Ammianus (7) vidner ved Aar 364, at Sæper da allerede tilligemed Pictar, Scotar og Attacotter jævnligen plagede Britannien, hvoraf jeg ſlutter, tagende det efterfølgende og Beliggenheden til Hielp, at Angler og Jyder have været med, og ſkulte under Sæpernes Navne; Bed Aar 369, at

(7) L. 26. p. 315 & p. 346. l. 28. p. 367. 375. 376.

at Franker og Saper plyndrede de Galliske Egne, som grændse-
fede til dem deels til Lands og deels til Vands, ligesom de kunde
komme til; At Saperne frygtedes meest af alle Fiender, forme-
delst deres hastige Overfald, da de droge did, hvor Binden bar
hen; Og ved Aar 370 at en Mængde Saper kom sejlende over
Havet, og brød igiennem Grændsen (uden Tvil ved Rhinen);
men de bleve dnyssede i Soon ved en falsk Fred, hvorefter de
maatte give en stor Deel af deres unge Mandskab til Krigstie-
neste, og siden bleve de alle uformodentligen overfaldne og om-
komne. Jeg haver og i bemældte mit Værk viset p. 279, at
man ei maae tænke, at de Sapriske Folk, som ginge over til
Britannien, ere alene komne fra den Cimbriske Halvø, men at
de og ere komne fra det store Saperland, som da strakte sig al-
rede vidt og bredt ud i Westphalen og Neder-Saper. Jeg ha-
ver og gjort det rimeligt, at denne Sapernes store Udbredelse i
Egndstland, er ei skeet saa meget, eller alene ved Baaben, som
ved Forbund, hvilket saa meget des lettere kunde gaar an, som
adskillige der boende Folk vare beslagtede med dem, saasom
Ehauci, Frisii. Dog kan jeg ei bifalde Mölers (8) Mening, at
de egentlige Saper og Saffer, saa kaldte fordi de bleve siddende paa
deres Gaarder, have altid boet i Westphalen og Neder-Saper, og
ere bleve inddeelte i Cheruscer, Bructerer og Angrivarier. No-
gen kunde vel indvende, at da Sproget i de Lande er Saprisk,
saa er det rimeligt, at Saperne have med Magt undertroungt
dem, eller og boet der altid, men jeg svarer hertil, at da Ehauci
have været beslagtede med Saperne, saa have de venteligen og
havt samme Sprog, hvilket vi vist vide om Friserne, hvis Sprog
med

(8) *Ueber die Geschichte. Osnabrück. 1768. p. 166*
og 167.

med nogen Forandring er ægte Saksisk; Bærner og Thuringer vare og uden Tvil beslagtede med Sakserne, hvad Under om de have haft Stamme-Sprog. Dette bringer mig paa de Tanker, at Dulgibini, Angrivarii, Chamavi, Bructeri ic. have og fra de ældste Tider betient sig af den Saksiske Dialect, saa at Saksere have fundet deres Sprog med nogen Forandring for sig i Westphalen og Neder-Saxen, og ei først ført det ind der. I min Afhandling om Nordens Guder haver jeg P. 112 viist følgende Schöning, at den Saksiske Odin haver uden Tvil stammet fra den Nordiske, og levet enten i det andet, eller i det tredje Sæculo. Mærkeligt er det, at Simeon Dunelmensis (9), eller hvem der har skrevet det, som staaer foran for hans Kronike, mælder, at Sceaf regjerede, da han blev voksen i Byen Eslawic, som nu kaldes Haithesby, (herved maae mærkes, at da Sceaf er uden Tvil vor Odin, saa haver Skribenten venteligen fejlet derudi, at han lader ham regiere i Slesvig, da det snarere bør tilskrives Woden, de Saksiske Kongers Stamsfader, som er den tiende fra Sceaf eller vor Odin, begge iberegne). Skribenten legger til, at det Land hvor Sceaf regjerede kaldtes det gamle Anglia, hvorfra Angli komme til Britannien, og hvilket laae imellem Saksere og Gother. Simeon slutter sin Engelske Historie med Aar 1129. Den Døedlingsborgiske Kronike (10), som slutter med 1025, siger heel mærkeligen at Angli forlode deres Land, som de Danske nu besidde, under Mariano, og komme med deres Konge Anglingo, (hvilket ei vil sige andet end en af Angliffæt, da den sidste Stavelse er den i Norden saa beklendte Endelse ung eller ing) til Britannien.

§. III.

(9) In Twysdeni Scr. Angl. ante notat. pagin. f. A. 4. p. 1.
 (10) Meincke Scr. Germ. T. 3. Col. 170.

§. III.

Men det, som har gjort Angli meest navnkundig, er deres Angligaae
 Overgang til Britannien, om hvilken jeg nu vil anføre de gamle over til Bri-
 Skribenters egne Ord. Forhen i den 4 Tome haver jeg anført af Pro- tannien, ind-
 copio, at Belisarius sagde til den Gotiske Konges Virgis Gesandter, tage det og
 at Romerne havde overladt Britannien til Gotherne, og derhos kalde det efter
 viist, at heraf kan sees, at man haver holdt for, at Joter eller sig Anglia el-
 Jyder og Angler have været af samme Slægt som Gotherne. ler Engelland.
 Gildas (11), en Britannisk Skribent, som skrev omtrent ved Aar
 550, mælder, at den Britanniske Konge Gunthrigernus, kaldte
 de grusomme Saxer, som vare forhadte af Gud og Menneſker,
 til Hielp imod Pictar og Scoter, og det fort efter, at han havde
 forgiæves skrevet til Aetium om Hielp. De komme ved en lykke-
 lig Vind, og med tre lange Skibe, som de paa deres Sprog
 kaldte Cuylæ (hvoraf uden Tvil det Ord Køl er endnu i Behold
 hos os) til Britannien, og nedsatte sig paa dens østre Side, op-
 muntrede ved en Spaadom, at de i 150 Aar skulde plyndre det
 Land, som deres Fødestavn kom til, og efter 300 Aar besidde
 det. Da deres Fødestad fik dette at vide, saa sendte det dem
 strax flere til Skibs til Hielp. De komme altsaa først som Hiels-
 pere, men inden kort Tid viste de sig ved første tagne Leilighed
 som Fiender. Den Angel-Saxiske Skribent Bede (12), som
 døde Aar 735, vidner, at det Angliske eller Saxiske Folk kom
 Aar 449, da Martianus og Valentinianus regierede (hvorved dog
 maae mærkes, at Martianus ei kom til Regjeringen før 450) til
 Britannien, kaldet did af det Britanniske Folk, og dets Konge
 Semte Deel. B Vorti-

(11) In Bertrami Brit. Hist. Scr. p. 84 & 85.

(12) Op. t. 3. H. Eccl. l. 1. c. 15. p. 14. l. 3. c. 21. p. 96.

t. 2. p. 189. de Sex. atat. mundi.

Vortigerio imod Scoter. og Pictet. Det kom og did med tre lange Skibe, og blev anvist Bolig paa Dens østre Side. De stridde imod de nordlige Fiender, og vunde Seger. Da dette blev bekiendt hiemme i deres Land, tilligemed Dens Frugtbarhed, og Britanniernes Feighed, blev en langt større Hær udsendt med en større Flode, som derved gjorde den forrige Krigshær gandske uovervindelig. De finge ogsaa Pladser og Løn paa Bilskaar at forsvare Britannierne. (Naar jeg herved overvejer det forhen anførte af Procopio, saa falder jeg paa de Tanker, at Britannierne have ei kaldet dem til Hielp, og givet dem Pladser at beboe uden med Romernes Samtykke; Og at de just have kaldet dem frem for noget andet Folk, er vel ei skeet uden Aarsag, og venteligen for deres Dristighed, Tapperhed, Mængde, Erfarenhed i Sø- og Krigsvæsenet, og fordi de fra lang Tid af, i det mindste fra det 3 Sæculo, fiendte dem, deels som Benner, deels som Fiender, hvorom jeg haver handlet i den Tome om de Nordiske Folks Herkomst P. 224 og P. 271, hvortil vel endda kunde legges adskilligt, men som jeg dog vil forbigaae, fordi Anglerne ei nævnes udtrykkeligen, men alene Sæxerne, hvorvel der kan ingen Tvil være, at Angler jo have været deriblant, formedelsk deres Veliggenhed ved Havet). Men de som ankomme vare af de tre stridbarste Folk i Germanien, Sæxer, Angler og Witer (hvilket er en urigtig Læsemaal i Stedet for Juter, som sees baade deraf, at der hverken i Norden eller i Tydskland haver nogenstunde været noget Folk af det Navn Witer, saa og af Kong Alfreds fortreffelige Angel-Sæxiske Oversættelse af Bedes Kirke-Historie (13), hvor de kaldes Seater); fra Witerne stamme Cantuarii : de af Kent, og Vectuarii : Indvaanerne paa Den

Den Wight, og dem, som indtil denne Dag kaldes udi West-Saxernes Land Biter, og boe lige over for Wight; Fra Saxerne, hvilke komme fra det Land, som nu kaldes de gamle Saxers, (og hvorved jeg i min Afhandling om de Nordiske Folks Herkomst P. 279 haver vlist, at ingenlunde Holsten alene bør forstaaes, men tilligemed den største Deel af Neder-Saxen og Westphalen fornemmelig, ja og Holland i en vid-Mening og Frisland) stamme Ost-Syd- og West-Saxer; men fra Anglerne, det er Indvaanerne af det Land Anglia, som fra den Tid af haver ligget øde imellem Biternes og Saxernes Lande, (hvilke Ord dog ei maae tages i den strengeste Mening, thi af Procopio haver jeg forhen vlist, at Danske Folk grændsede op til Varner i Slutningen af det 5. og Begyndelsen af det 6. Seculo, og udi Caroli Magni Tid seer man, at det Danske Rige strakte sig til Eideren, ei at tale om, at Byen Slesvig haver fra umindelig Tid været et anseeligt Sted, og at Landet i Hertugdømmet Slesvig imellem Flensborger Fiord og Floden Elbe kaldes indtil denne Dag Angelen, og at dets Indvaanere ligne endnu saa meget Engellænderne udi Sprog; Dog bør man af den nu værende liden Strækning, som Landet Angelen har, ei slutte til dens gamle, men troe, at det i det mindste haver gaaet til Vester-Havet, hvor Friser siden nedlode sig, thi da Jyder og Saxer og Friser boede ved Vester-Havet, saa er det og rimeligt, at Angler have gjort det, og at just derte haver givet dem Anledning til at forsøge deres Lykke paa Vester-Havet) stamme Ost-Angler, Middell-Angli : de Angler som boe inde i Landet, Mercii og alle Nord-Humbrer, det er dem, som boe norden for Floden Humber, og de flere Angliske Folk (ved at betragte denne Strækning paa et Chært over Engelland skal man

finde, at det udgjør; gandske vist de tre fjerde Deele af bemælte Land, hvilket tiener til at borttage den Forundring, hvi Angler blev saa øde, og de andre Lande ei, som og forarsagedes derved, at det var mindre end Jylland og meget mindre end Særen. Dette giver ogsaa en god Grund, hvorfor Landet blev kaldet efter dem, og ei efter Sæerne, som uden Tvil er ogsaa forarsaget derved, at de fornemste Anførere for den heele Sværm vare Angler, og fra deres Hovedstad Slesvig, hvilket tillige med kan bringe en paa de Tanker, at Angli have alene i Forstningen gaaet over paa de tre Skibe, og derved aabnet Bøgen for de andre. Spørgsmaal og, om de Dancks idelige Anfald haver ei just været en Aarsag med, som haver bevæget dem til at forlade deres Land, og at søge et andet. I det mindste finder man, at de Danck vare ved deres Sværmoverier allerede nævnt i Bøst. Havet i Begyndelsen af det 6 Seculo). Deres første Anførere siges at have været de tvende Brødre Hengist og Horsa, af hvilke den sidste blev i Krigen mod Britanierne, og er hans Grav kaldet efter hans Navn endnu nævnt i Østdeelen af Kent. De vare Sønner af Værgiss, hvis Fader var Vecta, og hvis Fader igien Voden, af hvis Stamme mange Landes Konge-Slægter regne deres Herkomst. Paa et andet Sted (14) fortæller han, hvorledes Ceadvalla, efter at han havde bemæstret sig Gævisernes Rige (det er Vest-Sæernes, som Cambden (15) viser) indtog Den Wight imellem Aar 670 og 680, som endda gandske og aldeles var hengivet til Afguderie, og dræbte alle dens Indvaanere, og satte andre fra sit Land

deres

(14) L. 3. c. 16. p. 134 & 135. I. 5. c. 11. p. 170. c. 12. p. 172. c. 24. p. 202.

(15) Brit. p. 212.

derhen igien, og at Aruald (maaffee Arald) var da Konge der, og at Biterne, som horte til Gevissernes Land, boede ved Floden Honulea, der falder ind i Solente: Sundet imellem Wight og det faste Land (ved Honulea viser Cambden (16), at Hamble forstaaes, som ligger noget østen for Winchester); at de gamle Sæter ei havde nogen Konge, men mange Anførere, Satrapæ, hvoraf en udi Krigs-Tilfælde udvælges ved Lodkastning til at være den fornemste, saalænge Krigen varer, hvorefter de alle blive igien lige. (Med denne Fortælling kommer Porta Saxo (17) overeens, naar han beskriver Sæternes Forfatning udi Caroli Magni Tid, og Spørgsmaal om ei Angli og Jyder have haft samme Indretning indtil de komme under det Danske Scepter). At Boructuarii, uder: Tvil de gamle Bructeri, vare omtrent indtil Aar 690 endda et Folk for sig, da de bleve undertvungne og adspredde af de gamle Sæter, (et mærk værdigt Sted, som viser at endel af de gamle Tydske Folk have endda staaet ved Magt udi temmelig sene Tider, endstønt de fielden forekomme, og hvilket gjør det ei urimeligt, at de Huni, som han forhen C. 10 P. 168 haver omtalt, kunne have ogsaa boet i Tydskland, og det endda i Slutningen af det 7 Seculo, thi de ere maaffee og bleve undertvungne af de gamle Sæter. Dersom dette kan antages, saa falder den Vanskelighed bort, at Huner synes engang efter Hervarar Saga at have boet ei længe fra Jylland. Dette stadfæstes og nogenlunde derved, at Indvaanerne i Frisland og Westphalen kalde de gamle Gravsteder Hiinen-betten, og at Priscus siger, at Attila udstrakte sin Magt indtil Derne i Oceano) og endelig at fra det Aar 731, han blev

(16) P. 139, som skal være 129.

(17) In Leibn. Scr. Brunsv. t. 1. p. 121.

sit Værk, ere forløbne 285 Aar siden Anglernes Ankomst til Britannien (efter hvilken Regning de maae være komne der Aar 446). Nennius (18), en Britannisk Skribent, som levede omtrænt 850, beretter at Saxerne ere komne til Britannien, da Felix og Taurus vare Bergemestere, det er Aar 428. Mærkeligt er det, at han siger sig at have taget sine Beretninger af Scotiske og Saksiske Historier, af hvilke sidste vi nu omstunder have ingen, som er ældre end han, uden Bede, og af de første slet ingen, ja ei engang vide deres Navne, men hvilket dog tie-
ner til at vise, at Irlanderne have ei saa gandske Uret, naar de beraabe sig paa meget gamle Skribenter. Nennius siger og, at Hengistus indbød jævnlig Chiuler til sig, hvorved de Der, som de (Saxerne nemlig) forhen boede paa, bleve uden Beboere; Og at de vare komne fra Den Oghul, Oghul, (uden Evil Angul). Naar Albericus Monachus (19) skriver ved Aar 616 at Redvaldus, Konge i Ost-Angeln, var en Son af Tirilo, og han igien af Uffa, efter hvilken Upsala i Sverrige er bleven kaldet Uffi aulæ: Sal, saa har vel Navnet alene givet Anledning til denne Fejl, thi Upsal er meget ældre, men saa seer man dog heraf at Skribenten har meent, at iblant de Angler, der ginge over til Britannien, have ogsaa været nogle Svenske, hvilket jeg ikke vil nægte, men troer endog at deriblant kan ogsaa have været nogle Norske, hvilket jeg, for den Omgang, som var imellem alle Nordiske Folk, udstrækker til alle Udvandringer og Tog der i gamle Dage ere skeede fra Norden.

§. IV.

(18) Bertrami p. 97. 93. 120 & 119.

(19) Chron. p. 48.

§. IV.

De som jeg nu herefter agter at anføre have fast alle været Mædherom. Engelske Skribenter. Ethelwerdus (20), som slutter sin Kronike med Aar 975, beretter, at Britanniernes herte, at Saxerne vare hurtige Erobrere og ypperlige Krigsmænd, og berømte derfor ved heele Søe-Kysten fra Rhinen af og indtil Danmark, hvorfore de sendte Gesandter til dem med store Gaver, bade om Hielp imod Scoterne, og lofte Forbund. Dette skeede Aar 449, og fornemmelig efter Raad af deres Konge Wirthern, som blev bifaldt af det gandske Adelskab. To unge Personer, Hengest og Horsa, anførte da Saxerne, og vare Sonne-Sønner af, eller og stammede fra Woddan, som havde været Konge over Barbarerne, og som for Sæters Skuld blev dyrket af Hedningerne. De komme vel udrustede til Strid med trende Skibe; og overvunde Scoterne, men som de saae Landets Frugtbarehed og Folkets Feighed, saa lode de deres Landsmænd hemmeligen vide dette ved nogle Erælle. Disse sendte strax en mægtig Flode og Krigshær, som i Forstningen blev vel imodtaget, men siden ilde, ved det Britanniernes brode Forbundet. Da sendte Saxerne offentlig Bud til deres Landsmænd om Hielp; Og da kom en stor Mængde fra den Germaniske Deels gandske Province; Og da maatte Britanniernes tilsidst bukke. Og denne Ankomst siges at være skeet fra de tre Landskaber i Tydskland, som da ansaaes for de fornemste, Saponia, Anglia og Giotia. Af Giotis have Cantuarii og Bichtii, hvilke kaldes saaledes af den De Buchta, som ligger nær Britannien, deres Udspring. Men af Saponia, som nu kaldes Ealdsepe, komme East, Sut og Westseper; og af Anglia Ost og Middell-Angler, Mercii og det

det heele Northanhimbriſke Folk. Men det gamle Anglia ſigger imellem Saxer og Gioter, og kaldes dets Hovedſtab paa Saxiſk Eſeovic, men hos de Danſke Haithaby. Og derfor kaldes Britannia nu Anglia, fordi fornævnte Anſorere vare de forſte, ſom komme derfra til Britannien, nemlig Hengelt og Horſa, Vuyrhteli Sonner, ſom var en Son af Vuicta, og han en Son af Vuichar, ſom igien var en Son af Vuorhen, der havde været Konge over en Mængde Barbarer. Og ere de Nordiſke Folk ſaa forblindede indtil denne Dag, at de dyrke ham ſom en Gud, nemlig Danſke, Northmanni og Suevi, om hvilke Lucanus:

Fundit ab extremo flavos Aquilone Saevos

(Af hvilke ſidſte Ord mange have taget Anledning til at giøre alle Suever til Sveniſke). Den Saxiſke Kronike (21), hvoraf den forſte Haand, ſom haver ſkrevet den, gaaer i Manuscriptet ei videre end til Aar 1121, vil at Britanni have allerede Aar 443 ſendt til de fornemſte iblant Anglerne, og bedet dem om Hielp imod Picterne, men at Angli forſt komme med tre Skibe under Anforſel af Hengelt og Horſa, kaldte af Kong Vortigerno, hiulpe i Forſtingen Britannierne imod Picterne, men vendte ſig ſiden imod dem ſelv ved Hielp af flere af deres Landsmænd; Og de komme af de tre Germaniſke Landſkaber, af de gamle Saxer, af Angler og af Gioter; Af de ſidſte ere komne Cantvarer og Bihtrvarer hvilke Folk endnu beboe Biht, og kaldes de derfor endnu af Veſt-Saxerne. Jutnacynn 3: Jydernes Afkom. Derpaa opregner Autor, ligesom de andre Skribenter, hvilke der ſtamme fra Angler og fra Saxer, og legger til, at Anglia laae ſiden øde imellem Jyder og Saxer. De fleſte ſenere

ſkri:

Skribenter (22) komme udi disse Omstændigheder, saa og i Aaret 449, overeens; Dog legger Florentius Vigorniensis til, at Anglernes Land kaldtes Angulus; Wilhelmus Malmesburiensis, at Angli og Saxer vankede om, og havde intet vist Sæde, saa at Britanni derfor bildte sig ind, at de skulde blive glade ved at faae en vis Bolig, hvor stet den end blev; At Germania ei kaldes ubilligen saaledes, fordi der Germinerer: avles saa mange Folf; At det derfor var brugeligt der, at lade mange udvandre, naar Landet ei kan føde dem alle, og at det skeer efter Løbkastrning; At de, som først komme over, vare ei mange i Tallet, men at Hengist og Horsa stammede fra Woden, fra hvilken fast alle barbariske Folks Konge-Slægter regnes, og hvilken Anglerne dyrkede som en Gud, og havde indviet ham den fjerde Dag i Ugen, og hans Hustru Frea den siette; At de finge Den Eanath at beboe, og lovede at tiene Britannien ved deres uovervindelige Skjolde; At de anden gang komme med 16 Skibe, og da bekrigede nord paa ei alene Scoter og Pictes, men og de Orcadiske Øer; Henricus af Huntindon, at fra de tvende Brødre Hengist og Horsa, som han kalder ham, deres Forsædre, stamme mange Landes Kongelige Slægt; Galfredus Monemutensis, at Saxerne komme med 3 Celoces (det er lange Skibe, som vare hurtige til at seyle, omtrent som vore Jagter) af sig selv til Kent, hvorpaa, da Vortegirn fik at vide, at ubekjendte og

Semte Deel. E store

(22) Florentius Wigorniensis p. 542. Wilh. Malm. p. 7. 8. Henricus Huntind. p. 310. Galfridus Monemutensis p. 42 & 43. Mathæus Westm. p. 81. 166. Asserii Annal. ap. Galeum T. 3. p. 143. Ranulphus Higden ib. p. 221 & 222, rettere 220 & 221. Johannes Fordun ib. p. 628. Thomas Otterbourne p. 29, hvor i Stedet for Juthis, rigtigtigen skrives Jostis. J. Rosius p. 55. 59 & 60. Lelandi coll. t. 2. p. 371. t. 3. p. 11. t. 6. p. 72. Sprottus p. 40 & 97—99. Hemingi Chart, t. 1. p. 34 & 218. t. 2. p. 333.

store Folk vare komne did, lod han dem kalde til sig, og gav dem Fred, og fik da at vide, at de vare efter en gammel Bedragt uddrevne efter Lodkastning af deres Fæderneland, fordi det ei kunde føde dem, og at da gemeentligen de tapperste og bedste unge Personer uddreves, og at de vare nu komne her for at tilbyde ham eller en anden Fyrste, deres Tjeneste; De fortalte og, at de under Wodens Skjød havde søgt hen til hans Rige, efter hvis Naavn de havde kaldet den fjerde Dag i Ugen Wodensdai, at de næst Woden dyrkede Frea, som den nægtigste Gudinde, og havde kaldet den sierte Dag Fridai efter hende. (At Saxerne skulde af sig selv ukaldte, og ved en Slumpe-Lyffe vare komne til Britannien, og at de skulde have været forhen saa ubekiendte der, strider imod de ældste og troværdigste Skribenters Beretninger): Marthæus af Westminster, at Britanni sendte Aar 447 til Saxerne om Hielp, at Frea skulde betyde saa meget som Froa, af Frodos, det er Hav-Skum, fordi Venus er efter Tablerne fød deraf, at Seaf kom som en liden Dreng til en De i Germanien, kaldet Scandalis, om hvilken Jornandes taler (hvoraf er klart, at her bør læses Scandinavia eller Scanzia) og var paa et Skib uden Folk, havende under sit Hoved et Knippe Korn, som paa vort Maal kaldes Seaf, (hvormed vort Siv = Arundo kommer overeens) og paa Fransk Garbe; han var sovende, og blev som et Vidunder optaget og opfød af Indvaanerne i Landet; Da han blev voksen, regierede han i den Stad, som da kaldtes Glaswic, men nu Haithebi, og kaldes Landet der det gamle Anglia, hvorfra Anglerne ere komne til Britannien, og ligger det imellem Gothes og Saxoner. En ubekiendt Forfatter af Historien over Visperne i Lindisfarne (en liden De ved Northumberland, hvorfra Sædet siden blev forflyttet til Durham) siger,

figer, at Egbert West-Saxernes Konge, lod sig i Winchester krone til Konge over gandske Britannien, efter at han havde bragt endeel af de smaae Angelsaxiske Riger under sit Herredomme, og besøet at alle Saxer og Jyder skulde fra den Dag af kaldes Angler og Den Anglia: Rossus, at iblant de tre Folk vare Victi eller Juti, at Anglernes Land laae efter Overgangen ode, saasom baade Mænd, Qvinder og Born vare flyttede derfra. Udi Hemingi Cherrulario forekomme tvende Diplomata af den Merciske Konge Æthelbalch, som i det ene kaldes alene Spd. Anglernes Konge, og i det andet Mercsiernes, og alle de Provinciers, som med et almindeligt Navn kaldes Suthengli. Disse ere meget mærkværdige, saasom dette Rige og Folk kommer ellers sjælden for. End mærkeligere er det, at Kong Eadwi kaldes sig Aar 956 Angulsæxna & Northanhumborum imperator. Leland anfører af Giraldi Dialogo, som jeg endnu troer at være utrykt, og som maae være skrevet ved Aar 1170, at Saxerne kaldte Britannien, efter at de havde erobret det, Anglia, efter deres Fødeland, som paa deres Sprog kaldtes Engellant 3: et Land, som ligger i en Kant. Udi et gammelt Fragment hos Leland staaer at Agrippa (skal være Agricola) undertvang under Domitiano Swenos og Saxones. Nu er vel dette urigtigt, dog troer jeg gierne at Saxernes Navn haver da allerede været bekendt, siden Ptolemæus nævner dem 50 Aar efter. Robert af Glocester (23), som levede 1275, siger, at Saxerne komme under Hengest og Horfa Anførsel af sig selv, hvormed ogsaa en Freven|Kronike kommer overeens, leggende til, at de havde

(23) Ex edit. Hearnii p. 111. See Leviss. Tenet. p. 29.

(24) Ap. Ad. Brem. in Lind. Script. p. 2.

16000 Mand med sig; men disse Skribenter ere for nye til at gjælde imod Beda og Gildas.

§. V.

Merken.

Hos Skribenter, som ei have skrevet i Engelland, haver jeg fundet følgende hos Tydske. Einhardus (24), ei Caroli Magni Secretair, men en Skribent af Slutningen af det 9 Sæculo, holder uretteligen for, at Saxerne ere først komne fra Anglerne i Britannien til Tydskland, og det i det 6 Sæculo, da den Frankiske Konge Theoderic bekrigede den Thüringiske Hermenfrid. Og paa denne vrange Mening er han kommen ved rigtig at forstaae Wirechindum. Sigebertus Gemblacensis (25), som slutter sin Kronike med Aar 1112, skriver, at 431 skulde Saxerne allerede med deres tre Skibe være komne til Britannien, og have faaet Land der at beboe, men efter andre først 446, da Ambrosius Aurelius regierede, hvilket dog ei kan være, siden det var Wortegirn, der indbød og imodtog dem. (Men man maa ei lade sig forføre af disse Sigeberti Aarstal, thi da han gierne haver villet bringe alle Ting til sin visse Tid, saa synes det, at han ofte haver gjort det paa en Slump). En gammel Saxisk Kronike (26), som gaaer til 1438, kalder Hengsti og Horslemanni (saa kalder han ham) Fader, Hengstus Hertug af Engheren, og lader ham komme der til Regieringen 430, begge hans Børn drage 435 til Britannien, kaldte did af Wertiger, for at hjælpe ham paa Thronen imod hans Broder Constans, siden blive 440 uddrevne af Britannien ved Kong Arthur, og 456 ved hans Son Constamius, og derpaa tage til Neder-Friesland, hvor Horslemanni Son Rabo blev den første Greve, og endelig under

(25) Ap. Pisk. t. 1. p. 494 & 498.

(26) Abels alte Chronik. p. 36 — 40. 43.

under Germundi Anforſel drage igien 494 til Britannien, og indtage det. (Enhver indſeer vel hvor lidet denne ſildige Tradition kan giælde imod de forhen anførte gamle Skribenter. Endeel deraf grunder ſig paa den falſke Tanke, at Engri og Angli maas have været eet Folk, baade for Navnets nogenlunde Lighed, ſaa og fordi de begge vare Sæxer, og paa det Slægtskab, ſom fra Arilds Tid haver været imellem Friſer og Sæxer). Wiſe-chindus (27), den ældſte Sæxiſke Hiſtorieſkriver, ſom haver omtrent ſkrevet ved Aar 980, beretter, at Britterne ſendte ſelv Bud til Sæxerne, efter at diſſe ſidſte havde alerede udbredet ſig ſonden for Elven, og indbød dem at komme ſig til Hielp, eſterdi de havde hørt om deres herlige Sejervindinger; At de ginge derover, og dreve Scoter og Pictor ſaa meget des lettere tilbage, ſaaſom de alerede vare fra gammel Tid forfærdede ved Sæxernes Rygte; At deres Anførere beſluttede, ſiden de ſaae at Landet var got, dets Indvaanere ſeige, og de ſelv og den ſtorſte Part af Sæxerne uden nogen vis Volig, at ſende efter en ſtorre Krigshær, og at undervinge Britannien; Og endeligen at de indtil hans Tider bleve kaldte Angli Sæxones, fordi de laae i en Angulo 3: Kant af Havet. (Det er fornøveligt at denne gamle Skribent kommer ſaa vel i alle Ting overeens med ældre Skribenter, og med Tingene ſelv, undtagen i den ene Poſt om Anglernes Etymologie, hvilken er kommet deraf, at Angli forſtillede ſiden deres Overgang, et lidet og uanſeeligt Folk, ſaa at Wiſe-chindus vel ei har vidſt at de engang vare til i Verden, hvoraf jeg ogſaa ſluttes, at de Folk i Engern have aldeles ikke ſtamt fra dem, thi ellers havde vel Traditionen bragt noget bedre for Wiſe-kindis Orne om Anglernes Etymologie). Gobelinus Perſona

sona (28) vil alerede, at Engern haver Navn af Anglis, og at ved Særen forstaaes Landet fra Rhinen indtil Elven, og siger sig at have fundet i en Kronike, at Bedæ Biter have været Friser. Han slutter sin Historie med Aar 1418. Procopius (29) har et meget mærkværdigt Sted om Anglerne: han siger at Barni boede paa den anden Side af Ister, og strakte sig lige til Nord Oceanum og Rhinen, som skilte mellem dem, Franker og flere Folk; At-Folkene, som boede paa begge Sider af Rhinen, havde tilforn havt hver sit Navn for sig, men derhos og det almindelige Navn Germani, der nu gaves eet Folk i Særdeleshed. (Herved forstaaer han allevegne Frankerne). I bemældte Oceanio laae den De Brittia, 200 Stadier 3: 6 Tydske Mile fra Strandkanten imod Rhinens Udløb imellem Britannien og Thule (ved Thule forstaaer han Scandinavia), og laae den vendende imod Norden, oven for Galliens yderste Dele, som laae ved Oceanum. Tre talrige Folk, hver under sin Konge, beboede Den Brittia, Angili, Frisones og Brittones, som havde Navn med Den. Folkemængden er saa stor, at nærlig mange med Koner og Børn vandre derfra til Frankerne, som give dem ode Stæder i deres Land at beboe, hvorfor og Frankerne siges at tilegne sig nogen Ret over Den. Den Frankiske Konge, da han sendte Gesandter til Justinianum, havde og søyet nogle Angiler til, for derved at vise, at han og herskede over bemældte De. Hermegisclus regierede over Barnerne. Hans Kone døde, som var Moder til hans eneste Son Radiger; Derpaa giftede han sig med den Frankiske Konges Theodeberti Søster. Radiger var forlovet med en Jomfru af det Brittiske Folk, hvis Bro-

der

(28) In Meibomii Scr. Germ. p. 215 & 216.

(29) C. B. t. 2. p. 216 — 219. B. Goth. 1. 4. c. 20.

der var Angilernes Konge. Af Sugleffrig forstod Hermegiselus at han snart skulde døe. Han sagde derfor til den fornemste Barner, at han ansaae det fordeeltigere, at hans Søn ægte sin Stedmoder, den Frankiske Princeffe, som og efter deres Fæderne Lov var dem tilladt, og derimod slog op med den Britiske, thi Frankerne vare mægtige, og Rhinen skilte kun mellem dem og Barnerne, da derimod Omgangen mellem dem og Deboerne var vanskeligere, hvorimod de skulde efter Menneskernes almindelige Lov lade hende for denne Banære beholde alle de Penge, som hun havde faaet i Brudegave. De Store bifaldte dette, og blev det og strax sat i Værk efter Kongens Død, som tildrog sig 40 Dagen efter. Men Bruden besluttede at hævne dette, thi de Barbarer sætte saadan Priis paa Kyndighed, at de synes, at et Fruentimmer har tabt den, som kun har forlovet sig. Med 400 Skibe, hvorpaa i det mindste vare 10000 Mænd, drog hun selv mod Barnerne, tagende sin Broder med sig, ei den som var Konge, men en privat. Bemældte Deboere ere de tappreste af alle Barbarer. De sigte til Guds, have intet Rysterie, og kiende ei engang en Hest. Naar de for Gesandtskabs eller anden Aarsags Skyld omgaaes med Romere og Franker, og skulle ride, da ere de saa ukyndige, at andre maa løfte dem op paa og af Hestene; Barnerne ere og alle til Guds. Paa deres Skibe have Deboerne ingen Seyl, men bruge bare Aarer. Hun steg i Land ved Rhinens Upløb, og befæstede sig med en Bold. Barnerne tabte Slaget; Kongen blev fanget; hans Brud tog ham til Raade, paa Vilkaar at sende Theudeberti Søster bort, og at ægte hende. De Gamle have ved en lang Bold delet Den Brittia i tvende Parter, hvoraf den, som ligger imod Osten, er gandste sund; Den imod Vesten derimod
saales

saaledes, at et Menneſſe ei kan leve der en halv Time; Dyr doe endog, og er der fuldt af Dgler, Slanger og giftige Dyr. Indfødte have ofte alvorligen fortaalt mig, hvilket jeg dog henfører til et Slags Sove-Egenſkab, at lige over for Brittia boe Fiſkere, Agerdyrkere og andre, ſom handle vidhen, og ſtaaе under de Frankiſke Konger, men ere fri for Skat, fordi de nødes til at ſtaaе op om Natten, og at overføre paa fremmede og ſig ube-kiendte Vaade de Afdodes Siæle til Brittia, hvilken Gært ſkeer i een Time, da de ellers paa egne Skibe neppe komme over i een Dag og Nat. De ſee ingen, men høre tale, og alle at nævnes ved egne og Fædres Navne og Værdigheder, og Konerne kalde paa deres Mænd; De mærke og paa Tyngden at Vaaden fyl-des. (Saavidt Procopii Ord forkortede). Det er klart, at han enten ſelv har hørt og forſtaaet urigtigt, eller at hans Sags-mænd have blandet Tingene ſammen. At han ei nævner Sæxer, men Angler, er mærkværdigt. Det er ei at tvile paa, at han mener de virkelige Angli, ſom han dog, ligesom Ptolemæus, kalder Angili, hvoraf man maa ſlutte, at Grækerne for en let-tere Udtale ſkyld have ſat et J imellem, og at ſølgelig Prole-mæi Angili Suevi ere de ſamme, ſom ſiden kaldtes Anglo Saxo-nes. Længden af 6 Mile mellem Brittia og det faſte Land viſer, at derved bør virkelig forſtaaes Britannien, thi mellem den og Gallien ere 7 Mile. Muren, Brittones, viſe og det ſamme. Men ſom han tilligemed havde hørt noget om Anglernes gamle Sæde, ſaa har han gjort det til en De, ſom dog deres nu væ-rende kun var. Han havde og hørt, at de vare 3 Folk, ſom komme til Britannien; Af hvilke han kun ret har angivet Angli, og derunder befattet Sæxer. At han gjør Griſerne til det an-det, er mærkeligt; Og er det vel ei at tvile paa, at de jo have væ-ret

ret med, da de vare mægtige og boede ved Havet, endskjønt de Engelske Skribenter ei mælde noget om dem. Det tredje Folk Jyderne har han glemt, og i deres Sted sat Brittones, som dog aldrig have boet i Anglernes gamle Land, men fra Arilds Tid af i Britannien, hvor Anglerne som Fremmede havde listet sig ind. At der fra Brittia komme Folk over og nedsatte sig i Francia, viser og, at her bør forstaaes Britannien, thi utallige Britter flyede fra Britannien til Gallien for Saxernes Fjend, hvorved Landskabet Bretagne haver faaet Navn. Naar betragtes hvor langt de Gamle strakte Britannien mod Osten, saa bliver der heller ingen Vanskelighed derudi, at Procopius lader Bolden dele Brittiam i tvende Parter mod Osten og Westen, da den dog virkelig har delet det i den sydlige og nordlige Part. At ingen kunde leve i den ene Deel, maa henføres til Romernes Skryderie og Politique, for derved at skule den Frygt de bare for de imod Norden boende Barbarer. Dersom de gamle Fabeler om Cimmerier hos Homerum, og med dem blandede Cimbrer, ei have givet Anledning til den Fabel om de Døde, saa kan jeg ei sige Oprindelsen hertil. Skulde den Snak virkelig have været gængse paa de Kanter, saa kan den have givet Munkene Anledning til at digte om Purgatorio i St. Patricii Hule i Irland, saa og Leilighed til desto snarere at overtale Almuen til at tro det. Den Brittiske Prindsesse er uden Tvil kommet fra Britannien, allerheldst Engelske Skribenter vidne, at det gamle Anglien laae øde, hvilket vel allerede ubi Procopii Tid kan have været saaledes, saasom de fleste Flytninger til Britannien vare allerede skeede. Men endskjønt Britannien bør fornemmeligen hos ham forstaaes ved Brittia, saa synes det dog, at han ogsaa haver sigtet til alt Landet langs Soekysten norden for Rhinen,

D

Semte Deel.

nen, og at han haver vist at det blev beboet af Friser og Angler, eller rettere Sæper, hvorimod han ved uret at sætte sine Beretninger, haver indskifket Britter der, thi jeg tør ei tage med nogle min Tilflugt til den gamle Fæstning Brittenburg i Holland, og mene, at enten Procopius deraf haver taget Anledning til at sætte Britter der, eller og at et Folk af saadant Navn haver virkeligen boet der. Af gamle Franske Skribenter finder jeg, at den ubekjendte Forfatter af S. Berthæ Liv og Levnet (30) kalder Britannien-Anglo-Saxonia i det 7 Sæculo. Lupus (31), som levede omtrent Aar 850, skriver at Angli Saxonēs, bleve kaldte fra de Sæper, som beboe Germaniens nordre Dele til Britannien af Kong Vurtigern. Prosper af Pitthoei Edition (32) opgiver Theodosii den yngres 18 Regierings Aar, som svarer imod 440 og 441, for det Aar, da Britannien blev bragt under Saxisk Herkskab. Dersom dette Sted var ægte, da vilde det være af stor Betydning, saasom Prosper levede paa de Tider, men da det hverken findes i Canisii eller Scaligers Editioner, og det desuden strider imod Bedæ og andres Efterretninger, saa er det uden Tvil en Tilfætning af en nyere. Ado Viennensis (33), som skal være død 874, fortæller, at da Marcianus regierede, kom Anglerne eller Sæperne til Britannien i Forstningen for at hjælpe dens Indvaanere, men bekrigede dem siden under Paaskud at Britanni gave dem for liden Sold. Men endstjønt det af alt dette er klart, at Angli gjorde ei deres store Tog til Britannien før i Midten af det 5 Sæculo, saa er det dog meget troligt, at de forhen have fulgt Sæperne paa deres Søetog,

(30) Ap. Du Chesnium t. 1. p. 665.

(31) In vita S. Wigberti c. 1. op. p. 294.

(32) In Pitthoei op. p. 338.

(33) Chron. in Bibl. Max. Patr. Lugd. t. 16. p. 796.

toget, og været fordulgte under deres Navn. O. Flaherty (34) fortæller, at Achajus, en 3rde Konge i Mognadonia, skal med det Særiske Fruentimmer Carinna have avlet den 35 3rde Konge Niellum den Store, som regierede fra 379 til 405. Det er Skade at Irælenderne ei have givet deres gamle Annales selv ud, saa kunde man være mere forvissed paa deres Troværdighed, og skille det Sande fra det Falske. Er Eildragelsen rigtig, saa viser det hvorvidt Sæerne, og maafee ogsaa Anglerne, have været bekiendte paa de Eider. Naar betragtes, at Sæerne rovede i Britannien, at Irland ligger nær derved, og at baade Sæer og Irer, i det mindste det Skotske Folk iblant dem, vare Siender af Rømerne, saa er der intet urimeligt i denne Fortælling.

§. VI.

Other (35), som gjorde sin mærkværdige Reise omtrent mod Slutningen af det 9 Sæculo, og fortalte den til sin Herre den store Engelske Konge Alfred, som regierede fra 872 til 900, beretter, at den Havn Hæthe (s: Slesvig) laas imellem Bener, Sæer og Angler, og tilhørte de Danske, og at i de sidste to Dage af sin Seylads havde han paa høyre Haand Gotland (uden Eil Jylland) Sieland og flere Øer; Og de Lande beboede Anglerne forend de komme til Britannien (heraf skulde man snare slutte, at Angli havde og beboet de Danske Øer, men da dette strider imod alle andre Skribenters Vidnesbyrd, saa holder jeg for, at Others Ord bør forklæres saaledes, at hvad han siger om Anglernes Sæde ei bør henføres til de sidste Lande han nævner, men til det foregaaende om Hæthe. Imidlertid vil jeg dog ikke nægte, at Indvaanerne fra Øerne, ja endog fra det egent-

D 2

lige

(34) Ogyz. p. 393.

(35) Perip. p. 16.

lige Scandinavien, kan have fulgt med Angler og Jyder, baade i Anledning af Nærheden og sælles Levemaade, da de alle vare stridbare, urolige og Soerovere, saa og fordi de vare hinanden nær beslagtede. Man seer tydeligen udi senere Tider, at ved Normanner forstodes Folk fra alle tre Riger, altsaa er det ei urimeligt, at iblant Cimbrer, Gother, Langobarder, Angler &c. kan ogsaa have været endel fra dem, naar man kun iagttager at Hovedsværmen, Anførerne for de andre, de som først have rørt paa sig have været af det Folk, efter hvilket de kaldtes). Naar en af vore gamle Nordiske Skribenter (36) siger, at den Danske Kong Knud, Aar 1016, dræbte mange Friser, som boede i Brandfurt i Engelland, saa synes mig dette at stadfæste at der have været Friser iblant de Saxoner og Angler, som ginge over til Britannien, med mindre de have været af dem, som Kong Alfred lod bringe did over.

§. VII.

Anglernes
Sæder.

Førhen haver jeg anført udi den Langobardiske Historie, at Langobarder og Angler ginge flædede paa een Maade udi Linnene; Nu vil jeg anføre et og andet, som jeg ellers haver fundet om deres Sæder. Witechindus (37) vidner, at Saxonerne brugte, da de først satte sig ned sønden for Elven, et Slags store Knive, paa deres Sprog kaldte Saks, og som Anglerne indtil hans Tid endda benyttede sig af, og hvoraf nogle mene at Saxonerne have faaet Navn. (Udi Hordurs Saga (38) fortælles at den Norske Kong Gamle, som levede i det 10 Sæculo, gav bemældte Hordur en Sax, som han var vant at bære dagligen, og udi

Grettis

(36) Poeten Otar den Første i Knytlinga Saga c. 12. p. 20.

(37) P. 630.

(38) Biörn Marcus S. Sögur 4to. p. 59 & 60.

Grettis Saga (39), at bemældte Grettir, som levede i det 11 Sæculo, gif alene med en Sax uden noget andet Vaaben imod en Jotun. Mange flere Exempler kunde endda anføres, at vore Forfædre have brugt saadant Gevær; men, hvorvel jeg selv holder for, at Saxerne have Navn af dette Gevær, saa tør jeg dog deraf ei slutte, at de ere komne fra Scandinavien, saasom mange andre Ting kunne have forarsaget, at vi og Saxer have kaldet samme Gevær med eet Navn); Han kalder de Saxiske Anførere Fædre, som gave Britannierne Svar, da de indbøde dem til sig, og siger at de svarede kun med faae Ord, (hvorudi de ligne alle gamle Nordiske Folk). Beda (40) fortæller om den Northumbriske Konge Edwin udi det 7 Sæculo, at han sad med sine Krigs- og Hofmænd udi et Huus, hvorudi Ild var optændt udi Midten (følgeligen et Kog-Huus, som for-dum var brugelig i gandske Norden, og som Bønderne endnu tildeels bruge i Norge, Holsteen og Westphalen), at de hedniske Templer og Altare vare hos Saxerne udi Britannien omgivne med Jndhægninger, at den ypperste Præst maatte ei ride uden paa en Hoppe, og ei bære Vaaben; At den Øst Saxiske Konge Sebba hans Søn Fredo blev Konge efter ham (et Navn, som har saa megen Lighed med vort Frode, Frotho); At de gamle Angler regnede deres Maaneder efter Maanens Løb, kaldte Maanen Mona, og en Maaned Monath, Januarii kaldte de Guili, Februarii Sol monath, Martii Rehd, April Eostur, Maji Trimilchi, Junii Lida, Julii ogsaa Lida, Augusti Weid, September Haleg, October Wynnyr fyllich, November Bloth, December Guili, leggende stedse Monath til; Aaret begyndte de

D 3

Octavo

(39) Ib. p. 141.

(40) T. 3. p. 63. H. Eccl. l. 2. c. 13. l. 4. c. 10. p. 129. t.

2. p. 81 de temporum ratione c. 13.

Oktavo Calendarum Januariarum, paa den Tid vi nu helligholde vor Herres Guds-fests-Fest, og Ratten for den kaldte de Moedredch 3: Madrenes, eller Moder Ratten, som jeg troer for de Skiffe, som de da beginge; Paa hver Aarsens Tid regnede de sædvanligen tre Maaneder, men naar Skud-Aar kom, det er at sige, naar Aaret bestod af 13 Maaneder, da lagde de den overflødige Maaned til Sommeren, og kaldte de tre Maaneder Lida, hvorforsaaadant Aar kaldes Trilidi; I Almindelighed deelte de Aaret i tvende Parter, Sommer og Vinter, hver af 6 Maaneder, hvorforsaa de og kaldte den Maaned Wynter fyllich, fra hvilken de regnede Vinteren, sammensættende dens Navn af Vinter, og af Guld-Maanen, fordi Vinteren tog sin Begyndelse fra Guld-Maanen i bemældte Maaned; Guili haver faaet Navn af Solens Tilbagevendelse ved Dagens Tiltagelse, og derfor kaldes saaledes, baade den Maaned, som er for og efter den Tid: Solmonath kan kaldes Ragneres Maaned, som de da ofrede til deres Guder (venteligen Solen, eller Odin): Rhed haver Navn af den Gudinde Rheda, som de da ofrede til: Eostur af den Gudinde Eostre (da disse tvende Gudinders Navne aldeles ei forekomme i Edda, eller noget andet gammelt Nordisk Skrift, saa slutter jeg og heraf, at Angler og Sæxer ei have været egentlige Nordiske): Trimilchi, af det at Dvæget da malkes tre gange om Dagen, thi saa frugtbar haver fordum Britanien eller Germanien været, hvorfra Angli komme hid: Lida betyder venlig og sejlbar, fordi Luften da er mild, og man da plejer at sejle: Weiden er Ufruds-Maaned, som da tager Overhaand (maaskee snarere af Weiden 3: at gaae paa Foder): Haleg betyder Gudstienestens Maaned, og Bloth er Offer-Maaned, fordi det Dvæg, som skulde slagtes, blev da lovet Guderne.

Endnu

Endnu have vi tilovers paa Latin hos Lindenbrog (41) en kort Lov, som kaldes det Angliorum & Werinbrum, hoc est Thuringorum, og som udi Canuti Magni Lov de Foresta hos Spelman (42) anføres under Navn af Werinernes: Churingorum Lov, som uden Tvist bør forandres til Thuringorum. Og at herved sigtes til den Lov, som findes hos Lindenbrog, er klart heraf, at det anførte findes rigtigheden i bemældte Lov. Uden Tvil haver Grunden til denne Lov, nemlig Vedtægterne, gjældet hos Angler, Barner og Thuringer imedens de endda vare Hedninger, og boede i det Slesvigskke og Mecklenborgskke; Men saadan, som vi nu have den, har den vel ei i alle Maader da været hos dem. Hvor meget den ellers kommer overeens med den Slesvigskke Byer Lov, givet af den Danske Konge Svend Grathe i Midten af det 12 Sæculo, viser Westphal (43), saa og med den Sverinskke Byer Lov fra det 12 og 13 Sæculo. Da de nu indeholde klare Spor efter denne gamle Lov, og Angli og Werini just have boet i det Slesvigskke og Mecklenborgskke, hvor bemældte Byer ligge, saa bliver ingen Tvil tilovers, at jo omtalte gamle Lov haver været deres. Imidlertid troer jeg dog, at den er blevet i senere og christne Tider noget forbedret, og som man finder Barner ved Rhinen, og Thuringer i det nu værende Thuringen, hvilke begge Folk stode fra det 6 Sæculo af uunder de Merovingiskke Konger i Frankerige, saa troer jeg at bemældte Konger have givet denne Lov for disse tvende Folk i den Skikkelse, som vi nu have den. Vel vil Spelman (44), at Carolus Magnus skal være den,

der

(41) P. 482 — 486.

(42) Gloss. Archaio. p. 242. art. 33.

(43) Mon. Cimbr. t. 3. præf. p. 60. t. 1. præf. p. 105 — 111. Op. ip. p. 2007 — 2048.

(44) L. c. p. 358.

der siden har stadfæstet denne Lov, og at den derved er kommet til os, men endssiont det er vist, at han haver ladet samle og forbedre de gamle Tydske Love, og at de maafee vel og ere udi hans Tid først blevene oversatte paa Latin, saa finder jeg dog intet i denne Lov, som bær Mærke af hans Alders Smag. Jeg haver ellers temmelig udførligen handlet om denne Anglistiske Lov paa et andet Sted (45), og tilligemed gjort endeel Anmærkninger ved den. Franck (46) mener, at den Latinske Oversættelse er ei ældre end fra det 11 Sæculo, og slutter deraf, at de gamle Barner have kunnet skrive, men mig synes at Loven er saa fort, at de gierne kunne have erindret sig den uden ad. Udi de Angel-Saxiske Love i Engelland (47) fastsættes for Tyverie og Drab og Horerie kun Pengebøder, ligesom i alle gamle Nordiske Folks. De ere ei alene udgivne i Kongernes Navn, men der anføres næsten altid derved, at de ere udgivne med de ældstes Raad (hvoraf kan sees Kongernes indskrænkede Magt). Mærkeligt er det og at hvor der druffes maatte være nogen Sikkerhed, saa at om nogen trak der sin Børge uden nogen Skade, maatte han endda give Bøder; At om en Mand ofrede til Diævelen (det er de hedniske Guder) saa mistede han alle sine Eyendele, og maatte staae i Hals-Jern (saaledes forklarer jeg det Ord Healsfange, thi jeg skulde ei troe, at det betydde at hænges), og ofrede baade han og Kone, saa bleve de begge underkastede samme dobbelte Straf; Ofrede en Træl til dem, da maatte han enten give sex Skilling, eller og miste sin Hud. (Da disse Love om de hedniske Guder ere af Kong Wihtred, som regierede i Kent fra 691 til 725, saa sees heraf hvor længe det varede inden Hedsdenstid.

(45) Tronh. Saml. 5 Bind p. 181 — 208.

(46) A. u. N. Medt. I. 1. p. 171.

(47) Ex edit. Wilkinsii p. 1. 2. 7. 9. 11. 27. 29. 31. 43.

denſkabet kunde afdeles udryddes i Engelland). Den Beſt. Saaſte Kong Ina, ſom ſagde ſig fra Regimentet 726, befaler hvorledes der ſkal forholdes med Proven af det gloende Jern, og af det gloende Band (en Skif, ſom uden al Evil er kommet fra Hedenſkabet); Og at et grovt Eyverie, Walreaf (hvorved uden Evil forſtaaes at røve fra døde og ihieſſlagne Perſoner) bør fraſegges ved Eed af 48 Mænd, af ſammie Stand, ſom den Anſlagede. Kong Alfred paalagde ſiden Døds-Straf for Mord og for adffillige andre Nisgierninger; Saa og paa de Qvinder, ſom inodtoge Hæxer, Spaaemænd (her bruges de Ord: Galdor-cræftigan s: Kraſtige i Galdur, ſamme Ord ſom vore Nordiſke Folk brugte), og paa dem, ſom ofrede til andre end til den ſande Gud. Han anordnede og, hvorledes det ſkulde forholdes med Eenekamp. Hvad de øvrige, ſaa og ſenere Love angaaer, da ere de ſaaledes grundede paa den Chriſtelige Religion, og bære desuden ſaa tydelige Mærker af et Folk, der bliver alt mere og mere ſteben, at de ei tiene til at viſe de gamle Anglers Sæder, og derfor ogſaa af mig her forbigaaes. S. Bonifacius (48), en indfødt Engellænder, ſom levede i det 8 Sæculo, vidner, at Engellænderne vare mere tilbøielige til Skiorlevnet og Drukkenſkab end noget andet Folk. Foruden de anførte have endeel andre nyere ſrevet noget om forommældte Angliſke og Beriniſke Love, hvilke kan ſees neden under (49), iblant hvilke den kære Glensborgſke Rector Moller mener, følgende Conringium, at denne Lov aldrig haver giældet uden iblant Thuringerne, til hvilke den er

Semte Deel. E bleven

(48) In Wilkinſii Conc. t. 1. p. 93. col. 1 & 2. in epiſt. ad Cuthbertum.

(49) Hachenb. Germ. p. 53 & 54. Molleri Iſag. p. 260. Arpi Them. Cimbr. not. 102, p. 162 & 163.

bleven givet af de Frankiske Konger, og at en ukyndig Haand
 haver sat den nu værende Titel paa den. Stephanus Eddius (50),
 en Skribent fra det 8 Sæculo, vidner i den Yorkiske Erke-
 bisps Wilfridi Levnet, som døde 709, om ham, førend Aar 685,
 at han ved Storm blev drevet til Syd-Saxerne i Britannien
 deres Land, som endda vare Hedninger, og hvilke paastode at
 Skib og Gods tilhørte dem, og at Folkene skulde være deres
 Trælle, siden Havet havde kastet det og dem til Landet. Deres
 ypperste Præst stod paa en Højde, og for'ndte dem, og søgte
 ved Heks-Konster at binde deres Hænder, (alt dette kommer me-
 get overeens med vore Nordiske Folkes Skikke). Men Wilfridi
 Folk dreve dem 3 gange paa Flugten, endskjønt de kun vare 120
 i Tallet, og tabte kun 5 Mænd, men da de vilde fjerde gang til-
 ligemed deres Konge gjøre Angreb, vare de saa lykkelige at Slo-
 den satte Skibet fra Landet. Nathanael Bacon (51) gjør denne
 gode Anmærkning, at de Sydste Saxer valgte sig kun en Konge
 i paakommende Krigs-Tilfælde, hvis Magt varede ei længer
 end Krigen stod paa, men at Aarsagen hvi deres Afkom, de
 Britanniske Saxer, havde stadige Konger, kom deraf at Kri-
 gen varede bestandig ved i 200 Aar, og siden var det blevet til
 en Skik. (Spørgsmaal og om ei Erbdødelighed for Odins Afkom
 haver gjort sit hertik, saa og at Tyderne i det mindste, og maa-
 ske ogsaa Anglerne, have efter de Nordiske Folks viis været be-
 herskede af stadige Konger). Ellers handte de 43 første Capitel
 i hans Bog om den gamle Capiske Regjerings-Taaide udi Bri-
 tannien,

(50) In Mahillonii Act. Sancti. Ord. S. Benedicti. Sec. IV. part.
 I. p. 684.

(51) An historical Discourse of the uniformity of the govern-
 ment of England. London 4to 1647. p. 47.

tannien, og er værd at læse. Freherus (52) viser, at det de gamle Tydske i Almindelighed kaldte Gow : Pagus kaldte Angel-Saxerne, efter at de havde indtaget Britannien, Shire (hvilket jeg troer at være af det rette Engliske Sprog, thi paa Tydsk kaldes det Syffel, Herred, og alle vegne i Westphalen, Ober- og Neder-Saxen forekommer det Ord Gow. At ellers Betydningen og Oprindelsen er af det Nordiske Ord at fiære, fiære i ru, i Stedet for at dele, hvoraf endnu er det Tydske Ord, eine Scheere : en Sax, er vel ingen Tvil paa. Spørgsmaal og, om det Folsk. Sciri haver ei Navn heraf, fordi de kun have beboet en vis Gothisk Province. Hamconius (53) vil, at Hengest skal have indført i Britannien den Frisiske Skik at kysse Fremmede og at række den højre Haand ved Ankomsten, og ved Beggernes Rækning. Men at ville deraf slutte med ham, at de Folsk, som ginge over til Britannien, vare egentlige Friser, var for hastig sluttet. Einhardus (54) vidner om de gamle Saxer, at de vare imellem sig meget fredelige, men laae ideligen i Krig med deres Naboer, iblant andre med Friserne, med hvilke de snart havde Forbund, og snart Strid om Grændserne; At de toge sig vel vare for at gifte sig med andre Folsk, og derved bevarede deres Nation ublandet, saa at de næsten alle havde een Størrelse, Skikkelse og Farve af Haar; At de vare deelte i fire Slags, Adelige, Frie, Friegivne og Trælle, og maatte ingen under Livs Straf gifte sig ud af sin Stand; At de dyrkede mange Guder, og fornemmelig Mercurium (Wodan) til hvilken de paa

E 2

viffe

(52) Hist. Bericht v. d. Wetterau. c. 4. p. 321 in Bernhards ant. Wetteraviz.

(53) Frisia f. 82. p. 1.

(54) Ap. Lind. in Scr. Sept. p. 2. in Bibl. hist. Goett. t. 1. p.

viffe Dage ofrede endog Menneſker; At de havde hverken Temp-
 ler eller Billeder, ſom de holdte for at ſtride imod Guderne
 Værdighed; Men at de indviede Skove og Lunde, og kaldte
 dem op efter Guderne; At de lagde ſig meget efter Tegn og Rod-
 faſtning, ſom ſtede ved at ſkiære en Green af et Trug-Træ i
 ſmaa Stykker, og mærke den med viſſe Tegn, og derpaa ſlænge
 den i ſlæng paa et hvidt Klæde, hvorpaa Præſten, ſaaſtremt det
 angik en offentlig Sag, men Huus-Faderen, om det angik en
 ſærlig, gjorde Bøn til Guderne, ſaae tre gange til Himlen, og
 løſtede derpaa Stykkerne op, og forklarede dem efter de derpaa
 ſtaaende Tegn; Derſom de forbøde, ſaa blev den Dag ei mere
 adſpurgt om bemældte Sag, men tillode de, ſaa adſpurgte man
 endnu engang om det ſamme; De adſpurgede meget Fugleſtrig
 og Flugt, ſaa og Heſtes Værſler, Bevægelfer, vrinſten og
 Puſten, og blev det af Heſtene anſeet for det fornemſte Tegn ei
 alene af Almuen, men og af de Fornemme. Udi vanſkelige Kri-
 ge blev deres Udfald udforſket paa denne Maade: man ſøgte at
 ſaae til Fange en af det Folk, ſom man ſkulde ſtride med, lige
 meget paa hvad Maade, ſom maatte ſigte med en dertil udvalgt
 af deres eget Folk, og efter Udfaldet heraf domte man Krigens
 Udfald. Nye og Gulb-Maane anſaae de for den beqvæmſte Tid
 at begynde noget paa. Træer og Rilder bevifte de Værdighed
 imod, og dyrkede de en ſtor Bul af et Træ, ſom var oprenſt i
 Veiret under aaben Himmel, og ſom de paa deres Sprog kaldte
 Irmin Sul, det er paa Latin, Universalis Columna: den al-
 mindelige Styrte, ligesom den underſtøttede alle Ting. Saa-
 vidt Einhard. At jo Anglerne have i viſſe Ting kommet hermed
 overeens er ei at tvile paa. Da nu de Nordiſke havde Temp-
 ler og Billeder, i det mindſte fra den ſidſte Odins Tid, ſaa ſees
 heraf,

heraf, at de i visse Maader vare i meget gamle Tider mere slesne end Indvaanerne af Nord-Lydskland, og at Sæperne ei kan være komne fra Norden, med mindre det skulde være skeet for Odins Tid, og folgeligen for Christi Fødsel, en Mening, som andre Grunde ei heller tillade at antage, og den Nordiske Odin meget mindre fra Sæperne. Scheidt (55) haver ellers fortreffelig viist, at denne Skribent har ei hedet Einhard, men Meginhard, og levet langt hen i det 9 Sæculo ved Aar 870.

§. VIII.

Nu vil jeg til Slutning anføre efter Sædvane endeel af nyere Skribenter. Suffridus Perri (56), som ellers er en slet Skribent, igiendriver dog deres falske Mening, som ville at Angria eller Engern, og Anglia have været eet Land, endskjønt hans Grunde ere ei saa gode, som de kunde være, ved det han ei har kiendt Erhelwerdum. Underlig er han, naar han vil bilde os ind at Hengst og Hors have været paa Fæderne Side Friser, og paa Moderne Sæper fra Egnen ved Hamborg. Han tager og fejl, naar han nægter at Angler og Sæper have været eet Folk. Langhorn (57) leder Sæperne fra Asien, hvilket i Henseende til første Herkomst er vel rigtig nok, men derimod uden Tvivl ikke rigtigt, naar han i sær fører dem fra Ptolemæi Sasones. Deres Navn mener han at være kommet af det Gevæhr Saison, eller Seisson. Han holder for, at Jylland haver tilhørt Sæperne, da Toget til Britannien gik for sig, saasom Jyderne fulgte med, og de Danske slet ikke nævnes; At Anglerne,

De nyere
Meninger
om Anglerne.

E 3

som

(55) Bibl. hist. Goett. præf. p. 4 — 14.

(56) De ant. Fris. l. 2. c. 12. p. 416 — 418. c. 13. p. 489.
s. 11. p. 389 &c. Hamconii Fris. f. 20. p. 1. f. 71. p. 2.

(57) Ant. Alb. p. 326 — 344.

som paa deres eget Maal kaldes Juglish, have Navn af Ingo. Odins Søn (da han dog var Niords, og regierede i Overrige); At Suardones hos Tacitum bør forandres til Saxones; At Holsteen vil sige saa meget som Old-Saxen: det gamle Saxen (et Navn som af Angel-Saxerne i Britannien blev givet gandske Saxen i Tydsland, saa at Holsteen har vist været forstaaet med under det Navn, men dog bliver det endda tvilsomt, om Holsten haver Navn deraf, eller om Holsati ei vil sige saa meget som Holt-Saxen: Folk der sidde, boe i Skovene, efterbl Landet haver i gamle Dage været meget begroet med Skov, som det vel fornemmeligen er blevet efter Saxernes Overgang til Britannien, og var deri sær bekiendt den store Skov Wikkid eller Dysterholt, og denne Etymologie bestrækes ogsaa derved, at Dithmarschen og Stormarn vare ligesaa meget, om ei mere, Saxernes ældste Sæde som Holsteen, og kaldtes dog ei Old-Sassen i sær); At Saxerne stridede med de Danske om Jylland, og kaldte da Anglerne til Hielp, hvilke ved den Leilighed først nedsatte sig i sønder Jylland, og bleve fra Suever til Saxer, (en Mening, som er meget sindrig, og som af mig skal nøjere overvejes i den egentlige Danske Historie); Og at den Danske Kong Godfrid haver rimeligen først bragt Friserne ind i Sønder-Jylland. Om Anglernes Bedrifter i Britannien, og Historie af deres mange smaae Kongeriger, indtil de alle bleve opslugede af det West-Saxiske, have best handlet de neden under anførte Skribenter (58), af hvilke Langhorn allerede slutter med Aar 819, men Milton

ton

(58) Langhornii Chron. Reg. Angl. Londini 8vo 1679. Bünaus Teut. H. t. 1. p. 544 — 550. Salmon's hist. coll. p. 186 — 298. Milton's hist. of Britain p. 129 &c. Alfordi Annal. eccl. Brit. t. 1. p. 566 usque ad finem. t. 2 & 3 ubique.

ron gaaer til 1066. Cambden (59) haver got samlet og bedømmet adskilligt om de gamle Angler og Saxer, om deres ældste Sæde, om deres Sæder, om deres Navns Oprindelse, om Betydningen af deres Nomina Propria &c., naar jeg undtager, at han leder Saxernes Navn af Sacernes. Det er og meget tvilsomt, naar han i Anledning af det de fulgte til Italien med Langobarder og Sæver, leder endest Tydske og Italienske Stæders Navne ud fra deres. Endskiont adskillige (60) ville føre Anglerne, der ginge over til Britannien, fra Engern, saa holde dog de fleste for, og det med rette, at de have boet i det Slesvigste, og at de nu værende Angler der, og Landet Angeln, samt Sproget beviser det (61). Eyndius (62) vil, at Angli skulle betyde saa meget, som viri hamæiles (de med Angler beboede Mænd, eller og maaſkee de Mænd, der trække alting til sig, ligesom ved Angler), ligesom der i de senere Tider var udi Holland og Seeland i de indvoortes Stridigheder et Parti af saadant Navn. Becanus (63) er ellers den første, som har opfundet denne Etymologie, og mener han at de have faaet saadant Navn, fordi de ligesom angiede i Saen, ved det bespændte og røvede overalt. (Derfor man vidste at Angli havde brugt et Gevær, der lignede en Krog, eller Angel, saa vilde denne Etymologie være meget rimelig). Han forkaster og langt deres Mening, som holde for at Angli-Saxones ere Prolemæi Angli Sæver, og nægter rettelig.

(59) Brit. p. 93 — for. Edin. Angli col. 153 — 174.

(60) Crantzii Saxon. l. 1. c. 21. p. 18. Hamelmanni op. geneal. p. 16 — 18. Dresseri Sächsische Chron. p. 13.

(61) Anonymus ap. Westph. t. 3. col. 537 — 540. Arpi Them. Cimbr. p. 154. &c. Westphal. t. 2. præf. p. 66.

(62) Chron. Zelandiæ p. 113.

(63) Orig. Antv. p. 614 & 616. Cramer præf. in Crantzii Saxon. p. 11 & 12.

retteligen, at de have været fra Engern eller Angria, men fejler, naar han mener, at ved Angler ere blevne forstaaede alle Sæper, der boede langs Havet fra Frankerne af indtil Jylland. Nogle anviise Auglerne Pommern til ældste Sæde, og mene at de ere derfra dragne til det Slesvigsk (64), men om man end vil gjøre Prolemæi Suevi Angili til Angler, saa kan man dog ei faae dem til Pommern, og Taciti Angler have nok ei heller boet der, end skiont det er rimeligt, at de have boet ved Østersøen. Pregizer (65) gjør den bekjendte Brennus, som indtog Rom, til en Son af en Suevo-Angilisk Konge, og siger, at han i 110 Aar stridede med Romerne, hvilket er urimeligt. Vel beraaber han sig paa gamle Sueviske Vers, men for det første, saa har ingen seet dem, og dernæst ere vel ingen saa gamle tilovers, at de kunne bære Vidne om Ting af den Alder. Lewis (66) holder retteligen for, at Sæperne havde allerede udbredet sig hen ad imod Rhinen, da de ginge over til Britannien, og at Friser vare med iblant de Folk, som fulgte med dem, men naar han deraf vil slutte, at de samlede sig i Holland og Zeeland, og ginge egentlig om Bord ei langt fra Leyden, saa gaar han for vidt, thi nogle nye Hollandske Skribenter kunne ei herudi tiene til Bevis. Feustking udi sine Anmærkninger over Danckwerths Beskrivelse af Holsteen (67), vil forsvare den urigtige Læsemaade hos Beda af Biter, paa Grund at der endnu findes i det Slesvigsk toende smaae Landstæder Sundewit og Andewit, fra hvilke han mener at disse Biter ere komne. Men da Sundewit ligger ei langt fra Flensborg, hvor omkring Navnet Angeln endnu har

vedli

(64) Pregizer in Wegelini thes. rer. Suev. t. 1. p. 234.

(65) Ib. p. 250.

(66) Hist. of Tenet p. 31.

(67) In Noodts Beyträge p. 237.

bedsigeholdt sig, saa indseer vel enhver, at Anglerne maatte for meget indskrænkes, naar bemældte LandsFaber ey skulde have tilhørt dem, da dog Anglerne maae have været et mægtigt Folk. Abel (68) holder for, at Hengst og Hors have ei været disse Prindsers egentlige Navne, men at de ere blevene dem tillagde, fordi de førte en Hingst i deres Vaaben, dog man kan antage i Historien, hvad man vil, saasnart man viger fra udtrykkelige Vidnesbyrd. Tuneld (69) siger, at nogle mene, at Engelsholm i Skaane haver faaet Navn af Anglis, hvad enten de have gjort et udtog detsfra, eller og for deres Handels Skjld opbygget den. Men da man ei veed det mindste om, at Angli have nogensinde været i Skaane, og Engelsholm desuden er en temmelig nye Bye, saa falder dette bort af sig selv. Anchersem (70) holder for, at Angli have fort efter Taciti Tid forladt Hertha Dyrkelse, og trukket sig længer sonder paa, fordi Ptolemæus sætter dem der, hvorved jeg maae undre mig, at det ei har faldet ham ind, at Ptolemæi Efterretninger kunde maaskee i denne Post være ældre end Taciti; thi ellers maae man antage, at de atter have begivet sig nord paa. Baxter (71) bifalder Etymologien af en Angel eller Sifferkrog, og mener at de have været Siffere i Dithmarsken, hvilket sidste er urigtigt, baade i Henseende til deres Forretning og Bolig. Wachter (72) giver derimod Fortrætte til Etymologien af det Ord Enke: en ung Person, og beretter, at paa Cambrist kaldes en Fremmed, en Siende, Eingh:
: Semte Deel. Fentes

(68) Edch. Alt. p. 63 & 64.

(69) Emerig. Geogr. p. 243.

(70) Orig. Dan. p. 235.

(71) Gloss. Ant. Brit. p. 18. v. Angli. Ant. Rom. p. 116 v. Angli.

(72) Gloss. col. 59 og 60. v. Angli.

venteligen af Anglerne, som vare Cambrernes eller Britanniens
 nes Giender. Schilter (73) skiller imellem de Sueviske og Sa-
 piske Angler, saa og Angrivarier, og haver samlet noget om alle
 tre. Audigier hos le Gendre (74) vil udlede Anglernes Herkomst
 fra Gallierne i Andegavo : Anjou, en Mening, som le Gendre
 siger kun at være en Giarining. Han kunde ligesaa got have sagt
 reent ud, at den er falsk. Sheringham (75) udleder det Engliske
 Navn af Angulo : en Kant, sætter Anglernes første Sæde ved
 Blocksberg, vil, at de Sueviske Angler have truffet sig nord
 paa, ere der blevene blandede med Saxonerne, og have ført Krig
 med de Danske om Jylland. Han paastaar og at Saxoner,
 Angler og Jyder, eller Geter, som han kalder dem, have stam-
 met fra Cimbrerne, eller efter min Mening, hvad de tvende før-
 ste Folk angaae, egentligen fra Teutonerne. Ved dette om Ang-
 lerne maae mærkes, at de ei kan have stammet fra Cimbrerne i
 Henseende til deres første Herkomst, som var Suevisk, men al-
 ene i Henseende til deres anden, efterat de havde blandet sig med
 Saxonerne. Nicolson (76) vil, at Anglerne have med Langobar-
 der og Suever trænet ind i Italien, og at Anglheria, Ingol-
 stadt, Engelheim &c., have Navn efter dem. Men da denna
 Formening grundes alene paa disse Navne, og haver intet gam-
 melt Vidnesbyrd for sig, saa indseer vel enhver, hvad man bør
 dømme om den. Schurzleisch (77) mener, at Britannien en-
 alerede bleven kaldet Anglia, da Ina regjerede. Arnkiel (78) an-
 tager

(73) Ant. Teut. t. 3. p. 48 v. Angleni.

(74) Ant. d. l. Nat. Franç. p. 306 & 307.

(75) Orig. Angl. p. 28 — 34. 45.

(76) Præf. in Leg. Angl. Sax. B. 1. c. 1.

(77) Op. hist. polit. p. 410.

(78) Ant. Eb. 4. p. 146. c. 22. d. 22. c. 22.

tager Saxonis Mening, at Angli have faaet Navn af deres Første Angul, og haver derhos samlet adskilligt om dette Folk, men efter Sædvane meget urigtigen. Danckwerth (79) vil at Landet Schwanken, som ligger tæt ved Eckernforde, skat siges saa meget som Schwanensheim, fordi Suevi Angili have boet der, men denne Slutning er meget uvis. Ellers haver han meget bedre end den næst anførte samlet adskilligt om Anglerne. Alfordus (80) slutter, og det ei uden Grund, at det Brittiske Gesandtskab er bleven affærdiget til Sæperne Aar 448, og at Sæperne ere gangne over til Britannien Aaret efter 449, og haver han tilligemed ret godt samlet og bedømt adskilligt, henhørende til Sæpernes og Anglernes ældre Historie og Sæder. Nicolaus von Haven haver skrevet en ganske fin og Afhandling om Angel-Sæperne, hvorudi han handler om de gamle Anglers Sæde, og Ankomst til Britannien (81), hvor han fast i alle Ting følger det rigtige. Det samme kan jeg et siges om Mölling (82), naar han vil henføre Anglerne i før fra Engern, og de gamle Angrivarier, og fra Westphalen i Almindelighed, og til den Ende beraaber sig paa, at Anglerne skulde først være komne til Britannien 78 Aar efterat de første Sæper landede der, hvilket han mener at være kommet deraf, at de boede inde i Landet, da dog de første Anførere Hengst og Hors vare selv fra Angeln. Havde han paa- staaet, at ei alle de der komne til Britannien, vare fra Landene norden for Elven, men at mange af dem, som egentligen kaldes Sæper, vare fra dem sønden for, saa havde hans Sætning

§ 2

uden

(79) Besch. v. Schl. Holf. p. 125 — 129.

(80) Annal. eccl. Brit. t. 1. p. 566 & 567.

(81) Hafnjs 1745. 4to. p. 1 — 8. 16 — 22.

(82) Begründete Rathmassung von dem Vaterlande der Angel-Sachsen. Diebst. 4to. 1752.

uden Tvil været rigtig. For Resten forekomme der endteel gode Ting hos ham, men som ei angaae Hovedsagen. Serrarius (83) viser tiønt, hvorledes dette Folk er blevet efter sin Ankomst til Britannien, snart kaldet med et almindeligt Navn Sæter, snart Angler, og snart Angel-Sæter. Clüverius (84) vil, at Taciti Angler have boet paa begge Sider af Elven i det Lüneborgske og Mecklenborgske, og først siden trukket sig ind i det Slesvigske, men jeg seer ei at Taciti Ord fore denne Nødvendighed med sig. Pontanus (85) haver gandske got samlet og sat i Orden Historien af Angel-Sæternes Overgang til Britannien. Ufferius (86) har ver med den ham egne Lærdom fortreffigen samlet og bedømt hvorfra Sætones, Angli og Juthæ ere komne til Britannien, naar det er skeet, og hvad der bør forstaaes ved Procopii Brittia, som han dog efter mine Tanker uretteligen trækker alene til Hol- land. Inett (87) mener, at Sæterne have først nedsat sig i den Deel af Britannien ved Edenborg og Dunbritton udi Picternes Land, under Naastud at bedække Britanniernes Grændser for Sæternes Indfald. Han bestrider og den falske Mening, at Engelland skulde være bleven kaldet saaledes ved en Lov af Kong Egbert, og viser at det er kommet i Brug af sig selv efterhaanden. Men naar han beraaber sig i sær paa Gregorii Magni Epistler, saa haver han ei betænkt, at Gregorius Magnus haver venteligen kaldet alt Folket Angli, fordi de første han lærte at kiende vare fra Deira, et Anglisk Landskab, og for at stads-
fæste

(83) Res Mogunt. p. 436 & 437.

(84) Germ. ant. l. 3. c. 27. p. 105 & 106.

(85) H. Dan. l. 3. p. 79 — 85, som skal være 86.

(86) Ant. Brit. Eccl. p. 207 — 227. 540, som skal være 505.

512. 515 — 519.

(87) Orig. Angl. vol. 1. p. 23. 263 & 264.

fæste sin flionne Alation med Angelis. Mærkeligt er det, at Du Cange (88) anfører af Caroli Magni Capitularibus den Pagus Orlingua i Neustrien i Frankerige, hvor de Sæxer, kaldte Orlingi, boede (thi dersom Pagus haver haft Navn af dem, saa kunde man snart falde paa den Mening, at de vare blevene kaldte efter Orlin, maaskee fordi nogen af hans Affom haver fort dem didhen. At de have nedsat sig deri, er uden Tvil skeet i det 5 Eeculo, da de plyndrede saa stærkt paa Kysterne af Gallien, og da det Romerske Rige havde der tabt sin Styrke. Det kan derfor gietne ogsaa vare, at disse Sæxer have hort hlemme ligesaaavel i Landene Norden, som Sonden for Elven).

§. IX.

§ Henseende til Angel-Sæxernes Sprog og Bogstaver, da Mene herom mener von Haven (89) at de gamle Angler og Danske have haft eet Sprog, og for at bevise dette, sammensligner han en Hobbet nye Danske og Engelske Ord, ei betænkende at de kan være dels indførte ved de Danske i det 9, 10 og 11 Eeculo, da de dels herskede i, dels bekrigede Engelland. Anglerne vare Sæxer, det bevidner Historien, saa og det Sprog, som endnu tales i Angeln; Vel sandt, at det er meget blandet med Dansk, men derover maa ingen undre sig, da det gamle Sæxiske selv nærmede sig saa meget til det Nordiske, og mere end nogen anden Tydsk Dialect, og da de Danske fra det 5 Eeculo af synes at have besiddet Landet, og endelig da en Odin haver en temmelig Tid forhen fort en anseelig Sværm fra Norden til Angeln. Vel

(88) Gloss. t. 3. col. 77. v. Orlingua.

(89) De Anglo Sax. p. 22 — 44.

paaftaaer og den fortreffelige Hickes (90), at Jyders og Anglers
 Sprog haver enten været det samme, eller og kun lidet forskjæ-
 ligt fra Dansk, Scandisk og Gothisk, og at Saxernes Sprog
 haver vel i meget været adskilt fra de tvende andre, men dog ei
 anderledes, end at en Jyde eller Angler haver kunnet uden me-
 gen Møje lære Saxisk. Men endskjønt jeg ei vil nægte, at de
 gamle Angler og Jyder have for den nærmere Veliggenheds skyld
 mere i Sprog lignet de Nordiske, end de længre fraliggende Sa-
 xer have gjort, saa viser dog det Sprog, som endnu tales i An-
 geln og i Jylland, særdeles paa Vestkanten deraf, noget som er
 fremmed og adskilt fra de Nordiske Sprog, og som derimod fin-
 des i det gamle Angel-Saxiske. Imidlertid viser Hickes dog
 paa et andet Sted, at Sproget i den rette Engelske Poet Cæd-
 mon, som levede i det 7 Sæculo, kommer nærmere Dansk, end
 Saxisk ellers pleyer, hvorfor han og kalder det Dansk Saxisk,
 og at det ogsaa kommer overeens med Sproget af de gamle Ang-
 ler, som boede nord paa i Engelland, og med det som han kalder
 Dansk Saxisk, hvilket i senere Tider gik næsten over gandske
 Engelland, og i hvilket mange Poëmata ere skrevne (og som be-
 gyndte at tage overhaand i Engelland fra det 9 Sæculo af, fra
 den Tid nemlig, da de Danske jævnlig bekrigede det). Mær-
 keligt er det, at Irland skal have brugt de Angel-Saxiske Bog-
 staver, førend det blev undertvungen af Engellanderne, (hvilke
 maae være blevne indførte ved Missionairer); Ja at de og have
 tildeels været i Brug i Frankrige og Tydskland, til hvilket sidste
 Land de ere blevne bragte ved de Benedictinske Missionairer,
 men naar det samme ogsaa siges om Dannemark, da seples
 derudi,

(90) Thes. ant. t. 1. Dedicat. p. 3. præf. in Grammat. Ang-
 lo S. p. 9.

derudi, thi der have de Angel-Saxiske Bogstaver aldrig været i Brug; Deres Brug vedvarede i Engelland indtil Wilhelmi Conquæstors Tid, hvorvel de endda ei vare strax reent fortrængte af de Franske Bogstaver, og de nu værende Irlandiske Bogstaver ere aabenbare komne af dem (91). Mascov (92) vil bevise ved Argumenter, tagne af Wanley og Fournaine, at Jyder og Angler have haft deres egne Bogstaver eller Runer førend de ginge over til Britannien, og af Ingulpho, at Kong Alfred var den første, som i det 9 Sæculo afskaffede dem, og i deres Sted indførte de smukkere Rømeriske. Nu er vel saameget vist, at i de Angel-Saxiske Manuscripter, som ere komne til os, saa og paa deres Monter og andre udgravede Ting forekomme endeel Runer, men Spørgsmaal om noget af alt dette er ældre end fra det 9 og følgende Sæculis, og da kunne de gierne være førte ind ved de Danske. Havde de haft Bogstaver før, da er det underligt, hvi Ingen Runestene findes iblant Saxerne, i det mindste i Holssteen. Men have de Danske, hvis sørne Tiender Saxerne vare, først ført Runer ind i Jylland og Slesvig i det 5 Sæculo, og derefter, saa er det ingen Under at Saxerne ei have haft Runer. Angler, Jyder og Saxon stode i saa nye Forbund sammen, at det vilde næsten være ubegribeligt, at de tvende første Folk skulde have haft Bogstaver, og det sidste ikke. Imidlertid maa jeg tilstaae, at det synes en beqvæm Leilighed, at lade Anglerne faae Runer, da Odin kom til dem fra Norden. Overalt tor jeg ei vist beslutte noget herudi, og holder jeg det for et Historisk Problema, saa længe ei andre Beviser opdages, end dem man hid-

indtil

(91) Nouveau Traité de Diplomatique T. 3. p. 201. 371. 374.

(92) Gef. d. Tenz. 24. 2. App. p. 181. & 182.

indtill haver. Hvad Sproget angaaer, da vise ei alene gamle Angel-Saxiske og Nordiske Skrifter, at det i gamle Dage har været i Engelland og i Norden lignet hinanden meget mere end nu omstunder, men det bevidner og vore gamle Skrifter, som iblant andre Gunlaug Ormskunges Saga (93). Eccard (94) vidner, at udi et Manuscript af Bedæ Bog de ratione temporum fra det 9 Seculo, som forvares udi Dom-Kirken i Würzburg, læses i Stædet for Guili, Giuli, i Stædet for Rehdmonath, Hredmonath, for Weidmonath, Veodmonath, for Moedrenech, Modraneer, at jeg nu skal forbigaae mindre betydelige Eksemaader. Om de Angel-Saxiske Monter have neden anførte Skribenter handlet (95), og om de Angel-Saxiske Manuscripter, som endnu findes i Engelland, ligeledes de neden for anførte (96). Spelman (97) mener, at den Saxiske Dialect er den ældste af alle Tydske, og kommer den Gothiske nærmest ic. Schilter (98), at de Angel-Saxiske Love vise, at de andre Tydske Folk og have havt Love paa deres eget Sprog, og med deres egne Bogstaver skrevne, ex Latinis maxime figuratis, en Mening, som dog uden al Tvivl er urigtig. Börner (99) holder det indenlandske Gothiske Sprog for Moder til det Islandske, (hvilket er rigtigt nok, naar han ved Gothisk forstaaer Norsk), og det Neder-Saxiske for det rene Tydske, fordi det meest kommer overeens med det Gothiske.

Naar

(93) Mss. c. 10. in Peringskiöldi Mon. Upl. p. 182.

(94) Franc. orient. t. 1. p. 826.

(95) A. Fontaine ubique ad calcem t. 2. Hickesii. Wile numi Bibl. Bodlej. p. 228. Pegge A. S. remains p. 41.

(96) Smith. Bibl. Cott. & Wanley cat. Mss. Anglo S. in t. 2. Hickesii, ubique.

(97) Gloss. præf. p. 18.

(98) Præf. in Cod. Jur. Alem. feudalis.

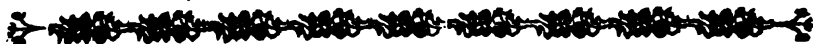
(99) Præf. for Nord. Samps. Dater p. 3.

Naar man vil eftersee Bensons Vocabularium Anglo-Saxonicum og Junii Erymologicum, da skal man finde, hvor meget det Angel-Saxiske og Plattyske komme overeens, saa og de Nordiske Sprog. Humfredus Prichardus (100) fremfører følgende Sproggenes Genealogie: Det Skotske og Engelske stammer fra det Saxiske, det Saxiske af det Slavoniske, det Slavoniske af det Arabiske, det Arabiske af det Chaldæiske, og det Chaldæiske af det Hebræiske. Længer frem siger han: Scandiacæ Slavorum lingua, og opregner mangfoldige Tydske og Nordiske Folk, eorumque magnam linguæ partem a Slavonica fluxisse. (Heraf sees, at Prætorius er ei den første som har gjort Gotterne til Slaver, men at andre længe for ham have i det mindste givet ham en Slags Anledning dertil). Den store La Croze (1) formener, at Angel-Saxerne have ei selv opfundet deres Bogstaver, men lært dem af Britanniernes, og til Beviis anfører han, at Irerne bruge endnu samme Bogstaver, (hvilke jeg dog snart troer at de have lært af Angel-Saxerne); og at de gamle Britannier skulle undertiden selv have digtet Bogstaver, og deraf slutter han, at de Danske og Svenske have lært deres Runer i Engelland.

(100) Præf. in Rhæti Inst. linguæ Cambrebrytannicæ p. 3.

(1) In Chamb. orat. Domin. p.

II. Capitel.

Om Friser.

§. I.

Friserne
have bestan-
digen boet
ved Vester-
Havet, i
Nord-Hol-
land, og maa-
ske Frisland,
hvor deres
Navn og Folk
ere vedblevne
indtil denne
Tid.
For Christi
Fødsel.

Det første Friser nævnes er under Augusti Regiering af Dione Cassio (1) ved det Aar U. C. 742, hvor der mældes, at Drusus undertvang dem, og siden betiente sig af deres Godsfolk imod Chaucerne. Han kalder dem egentlig Phreisii, og siger, at Drusus undertvang dem, efterat han var sejlet ud af Rhinen i Oceano, og derpaa over Moradsen (hvorved Menso Altingius (2) forstaaer Bugten ved Indløbet af Ems), til Chaucernes Land. Naar Cæsar (3) siger & ubi Oceano appropinquavit (Rhenus) in plures diffluit parres, multis ingentibusque insulis effectis, quarum pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur, ex quibus sunt, qui piscibus atque avis avium vivere existimatur, saa forstaaer han herved uden Tvivl Friserne, som boede paa de Kanter, hvor endnu, fornemmelig i Nord-Holland, findes en Mængde Fugle-Eg.

Det er mærkeligt, at naar Strabo (4) opregner de Folk, som boede ved Havet i Germanien fra Rhinen til Elven, saa nævnes ei Friser deriblant, men Strabo er der saa fordærvet, og har saa forunderlige Navne, at det kan gierne være, at Friser bør

(1) T. I. p. 762. l. 54. c. 37.

(2) In descr. agri Batavi &c. p. 86.

(3) B. Gall. l. 4. c. 15. p. 116.

(4) L. 7. p. 446.

bor staae der, og at de ved Eoplister og Læsefejl ere blevene forvandlede.

Tacitus (5) siger under Tiberio omtrent 15 Aar efter Christum, at Pado forte Rytterie gik igiennem Frisernes Grændser, (at forstaae fra Rhinen indtil Ems), hvoraf man maae slutte, at Friserne have og beboet endeel af Over-Vffel. Plinius (6) har et mærkeligt Sted om Frisernes Sæde, paa Den i Rhinen, som han kalder den, hvor han og nævner Frisiavones og andre ellers ubekjendte Folk, Sturii, Marsacii, hvilke alle tilhøre skal have boet imellem de tvende Rhinens Udløb Helium, (som kaldt ved Zeeland ud i Maas), og Fleuvum, (nu Zuyder Soen, hvoraf Blie endnu haver sit Navn, men hvoraf man ikke maae slutte, at der ei have i hans Tid boet Friser østen for Flevo, thi af Tacito lærer man anderledes, og Plinius selv betegner ei Chaucernes Grændser noget nok, for at slutte dette deraf. Tacitus (7) siger paa et andet Sted, at Angrivarii og Chamavi grændsede bag til Friser, som deelede i de større og mindre Friser efter deres Magt, at begge disse Frisiske Folk grændsede til Rhinen, og at der fandtes uhorlig store Indsoer i deres Lande, og som vare besyttede af Romerne. Og udi et andet Værk mælder han, at Friserne fangede den Usipetiske Cohort, som havde gjort Oprør imod Romerne, og seiled rundt om Britannien, da Agricola anførte Krigshæren der. Paa flere Stæder vidner han, at Civilis havde ogsaa Friser og Chaucer i sin Krigshær, da han gjorde Op-

Seculo I.

(5) T. I. p. 110. Annal. I. I. c. 60.

(6) T. I. p. 479. l. 4. c. 29.

(7) T. 2. p. 658. l. 4. c. 79. p. 530. c. 15. p. 450. Germ. c. 34. in vita Agricola c. 28. p. 751. t. I. p. 528. Annal. l. 4. c. 72. 73. l. 11. c. 19. p. 657 & 658. l. 13. c. 54. p. 892.

tør imod Rømerne, og spæd han det at tale om Griserne som
 et frit Folk; At Grisi fulde fra under Tiberis, fordi Olennin,
 som Rømerne havde sat over dem, forøgede Størrelsen af de
 Oxehuder, som de skulde give i Skat, til en umaadelig Stør-
 relse, og havde de den Lykke at erholde nogen Ferdeel over Rø-
 merne, hvorved deres Navn blev berømmelig iblant Germanos;
 At Corbulo bragte dem til Lydighed under Claudio, til at give
 Gisler, at besidde Agre, som han havde foreskrevet dem, at
 tage imod et Raad, Øvrigheds Personer, og Love, og anlagde
 han en Fæstning hos dem, men fik Befalning af Claudio, at
 trække alle Besætningerne tilbage, souden for Rhinen; Og at de,
 da Nero regierede, satte sig under Anførsel af Verritus og Ma-
 lorix, der regierede dem, saavide Germani lade sig regiere,
 med Koner og Børn, ned ved Rhinen paa Rømers Grund; og
 besaaede den ligesom deres egen; Men de bleve forkræffede ved
 Rømernes Trusler, saa at Verritus og Malorix reiste til Rom,
 for at afgjøre denne Sag. Da hændte det sig at de saae frem-
 mede Gesandter at tage Sæde iblant Raadsherrerne paa Thea-
 trum, og sige til Svær, ved Spørsmåak, hvorfor det skede,
 at saadant beteedes imod de Folk, som i Dyd og i Rømernes
 Venlskab overginge andre; Da raabte de, at intet Folk overgik
 Germanos i Tapperhed og i Trofskab, og ginge derpaa hen, og
 satte sig iblant Raadsherrerne. Nero gav dem begge Rømers
 Borger-Ret, men Griserne besøet han at forlade den Rømerske
 Grund, og da de ei godvilligen vilde, bleve de tvungne dertil ved
 Mytterier.

Casus II. Ptolemæus (8) kalder dette Folk Phrisii, siger, at de boede
 ved Havet lige til den Flod Amisus, og at de mindre Besætteli-
 (der

(det er Bructeri,) boede neden for dem, indtil Rhinen. Han regner dem til det store Germanien, og siger, at ved dem boede langs Havet de smaae Chaucer indtil Weseren, og de store indtil Elven.

Eumenius (9) beretter, hvorledes Constantius Cæsar overvandt de omvankende og roveriske Chamaver og Friser, drev dem ud af Batavien, (hvor Carausius havde givet dem Lov at nedsatte sig), og førte dem med Røner og Børn fangne til Gallien, hvor de maatte dyrke de øde Marker ved Amiens, Beauvais, Langres og Troyes. At man ellers finder saa lidet talet om Friser udi disse, foregaaende og efterfølgende Tider, dertil haver maaskee været Aarsag, at de deels ei have vandret saa meget ud, som andre-Folk, hvilket man maae slutte deraf, at de ere blevene i Besiddelse af det samme Land, som de eyede fra Arids Tid, undtagen at de udbredede sig noget i Nordværessen, nemlig i endet af Chaucernes Land, som og derfor blev efter dem siden kaldet Ost-Frisland; Deels og, at de af dem, som have rovet til Goet, have gjort det i Selskab af Franker og Saver, og ere derfor blebene begrebne under dem.

Seculo III.
Ved Aar
295.

Procopius (10) nævner Frisones i det navnkundige Sted, hvor han sætter dem paa Den Britta, hvormed jeg har handlet i Anglernes Historie. Venantius Fortunatus (11) siger ved Aar 570, at den Frankiske Kong Chilperic var en Skælf for de yderst boende Friser og Saver, hvilke ei laade sig til Modstand,

Seculo V.
& VI.

G 3

(9) Pneg. 4. c. 3. p. 88. c. 8 & 9. p. 94 & 95. c. 23. p.

112.

(10) C. E. 1. 2. p. 216. B. Goth. 1. 4. c. 26.

(11) Ag. Du Cheln. 2. 2. p. 505.

stand, men vilde tværtimod frivilligen underkaste sig hans Aag.
Jeg veed ei, om han ved disse Suever haver forstaaet dem, den
boede i Flandern.

§. II.

Griserne ud-
brede sig lige
til Elven.
Sæculo VII.
Aar 679.

Eddius (12) fortæller i den Yorkiske Bishops Wilfridi Levnet, at Wilfrid seylede til Freis, som vare Hedninger, og blev vel imodtaget af deres Konge Algis, som gav ham Lov at prædike Troen; og saldt det da saa vel ind, at Aaret var oversflodigere end sædvanligt, saavel i Fiskerie, som i alle andre Ting, hvilket Griserne troede at være udvirket ved den Gud, som Wilfrid prædikede. I eet Aar døbte han derfor de fleste Fyrster, og mange tusinde af Almuen, og saaledes lagde han der den første Grund til den Christne Troe, hvorpaa hans Søn, (saaledes kaldet alene i en aandelig Mening, fordi han blev ved at dyrke den Viingaard, som Wilfrid havde anlagt), Bisp Wilbrord endnu bliver ved at bygge med megen Arbejde. Paa den Tid sendte Efruinus (saaledes kaldet han den bekjendte Ebroinum), den Frankiske Konges Theoderici Hertug Bud med Breve til Aldgellum, Konge over Freis, lærende ham med Eder en Skæppe fuld af Gulds Penge, om han vilde sende ham Wilfridum død eller levende. Men Kongen lod i de Christne Præsters Nærvarrelse, og Budenes, som samtligen spiste hos ham, aabenbare læse Brevet for sit Folk, hvorpaa han i alles Paasyn rev det i tu, og kastede det paa Jorden, som brændte for ham, sigende: Saaledes sønderrive og ødelegge, og fortære til Aske Tingenes Skaber, dens Rige og Liv, som er meenedig mod sin Gud, og som ei holder sluttet Forbund. Buddene maatte altsaa med Skamme vende

vende tilbage. Wilfrid blev Vinteren over i Freis, men da Foraaret kom, gav han sig paa Begen til Rom.

Udi det ottende Sæculo blev det gode Værk fortsat med Sæculo
 Christendommens Planteelse i Frisland, som var begyndt i VIII.
 det forrige. Den Engellænder Willibrord, med Tilnavn Clemens, blev af Pave Sergio viet til Bisp iblant Friserne (13), og havde han forud begivet sig didhen med 11 Brødre, da han var 33 Aar gammel, (det er omtrent Aar Ved Aar
 690). De steg i Land ved Rhinens Udlob, og komme derfra til Castellet Trajectum : Utrecht, som laae ved bemældte Flods Bredde. Men som Folket og dets Konge Radbodus endda vare Hedninger, saa begav han sig derfra til den Franske Hertug Pipinum, og efter hans Raad til Pave Sergium i Rom, som viede ham til Erkebisp, og kaldte ham Clemens. Atter begav han sig til Radbodum, men som han ei kunde udrette noget hos ham, saa til de Danske (da de ellers mellem liggende Folk, Angler og Sæver, ei nævnes, saa skulde man snart heraf slutte, at de da regnedes deels til de Danske, deels til Friserne, i det mindste bliver det meget troligt, at Anglerne have da hørt til de Danske, naar dermed sammenlignes hvad jeg forhen haver sagt i Anglernes Historie ved Leilighed af et Sted hos Procopium; Ja det Danske Folk, saavel som det Frisiske, synes da at have strakt sig lige til Elven) efterdi der fort efter siges af Alcuino (14), som beretter dette, at Willibrord begav sig til Fostresland : Helgeland, en Ø, som laae paa Grændserne af Friser og Danske, og som tilhørte Friserne, og kaldtes efter Guden Fosire, og agtedes saa hellig af Hedningerne, at ingen maatte røre ved
 de

(13) Beda Op. t. 2. de 6 stat. mundi p. 192.

(14) Alcuini vita Willibrordi in Mabillonii Act. Sanct. Sæc. 3. Part. 1. c. 5. 6. 7. 9. 10. 11. 13. p. 607 — 610.

de Dyr, som græssede der, eller ved noget af det, som der fandtes, ei heller drikke uden stiltiende af Kilden. Dog Willebrord agtede ei denne Lov, men døbte tre Personer udi bemældte Kilde, endssiont han vidste at der laae Døds Straf paa dem, som vandrede helligede denne Des Helligdom. Ja han slagtede endog Qvæget. Hedningerne, som saae dette, meente at han og hans Folk havde enten strax blevet galne, eller og død en brad Død. Men da de mærkede at intet heraf skede, gave de Kong Radbod dette tilkiende (hvoraf sees at Frisland, som var saa lang en Strækning, haver staaet under een eneste Konge, hvilket gjør det troeligt, at det og kan have havt sig paa den Tid ligedan med Danemark). Kongen lod derfor i tre Dage tre gange faste Lov, men Gjordommessens Lov vilde ei komme ud, uden hver een eneste, som blev martyrizered. Derover lod Kongen Willibrord udsænde reise til Pipinum, hvis Son Carl undervang iblant mange andre Folk ogsaa Friserne, ved at overvinde Radbodum (hvilket Beda (15) og Fredegarius (16) vel rettere tilskrive hans Fader Pipino, som efter den sidste Beretning overvandt dem ved Dorchester, og efter den forstes stiftede Sædet for Willebrord i Utrecht, hvilket paa Frisernes Sprog kaldtes fra gammel Tid Wiltaburg, som haver givet nogle Anledning til at tænke paa de Slaver, kaldte Wilzer, som dog ei vel kan have Sted her, da man ikke finder at Slaverne have trængt saa langt fremt) og beskikkede ham

Mar 739. Utrecht til Sæde (17), hvor han forblev indtil sin Død Mar 739. St. Bonifacius (18) skriver, at Willibrord prædikede i 50

Mar

(15) H. eccl. l. 5. c. 12.

(16) In Duchesnii Scr. Franc. t. 1. p. 769. c. 102.

(17) See n. 14.

(18) Epist. 97. p. 132.

Aar for Friserne, og edelagde Tæmpler, bygde Kirker, og omvendte den største Deel, hvorvel der endda vare mange uomvendte tilbage, og at Kong Dagobert havde forhen ladet bygge en Kirke i Utrecht, og givet den tilligemed Kirken til Bisperne i Eoln, med Bilsaar at prædike for Friserne, som de ei havde gjort.

Udi Caroli Martelli Tid og noget efter gjorde den bekjendte Engellænder Bonifacius sig megen Umag for at omvende Friserne. Willibaldus mælder herom i hans Levnet (19), at han seylede til Dorset, for der at omvende Hedninger, men maatte forlade det, fordi der opkom Krig mellem den Franske Hertug Carl, og den Frisiske Konge Ratwodem, hvorpaa de hedniske Tæmpler bleve paa nye opreiste; og Afguds-Dyrelsen atter indført, hvorover Bonifacius begav sig til Trech, og talte der med Kong Ratwodem, men gik derpaa tilbage til sit Fødeland. Efter Ratwodem Død kom han igien, og arbejdede i tre Aar med Willibrordo. Siden prædikede han for Hesser, Saxer &c. Til Slutning kom han i sin høje Alder atter til Frisland, og bestilkede en Bisp i Staden Trecht, Trehet (Utrecht) døbte mange 1000 Qvinder og Børn, opreiste Kirker, ved at forvandle Tæmpler til dem, og det fornemmelig paa de Stæder, hvor de mange Floder og Bæde ere, hvorved Friserne deles i mange Pagos af adskillige Navne, som dog tilhøbe kaldes med Folkets almindelige Navn. Endelig kom han til Floden Borden, som stiller imellem Ost- og Vest-Friser (Ostrachii & Westrachii, nu Ostergoe og Westergoe i Frisland, hvor og Floden Borne er), hvor han blev dræbt af de hedniske Friser, hvilket kort efter blev hævnnet ved et stort Neseemte Deel.

H

derlag

derlag paa dem af de Christne. Ludgerus (20) vldner i Bonifacii Levnet, at han prædikede 13 Aar i Frisland, senden for den Soe Almar (hvoraf Staden Almar i Nord-Helland endda haver maaste Navn, saa at denne Soe haver været en Part af Bnyder-Soen, eller og maaste rettere er Harlemer-Soe, saa at i Harlem stifter endnu Navnet Almar), syv Aar i Wpoda ved Rhinen. tre Aar i Attingohem ved Aaen Feha, og tre Aar i Fellsa, som laae nærmere Hedningerne (af hvilke det første ligger Woerden i det Utrechtse, og det andet synes at have faaet Navn af Atin eller Odin); hans Discipel Gregorius lærte i den gamle Stad Trajectum, og den navnkundige Bys Dorstad, og i al den Egn af Frisland, som da ansaaes for Christen; Sa lige til den Flod Lagbeki, hvor Grændsen var af de Christne og hedniske Friser, saa længe Kong Pipinus levede. Hermannus Contractus (21) skriver, at Carolus Martellus gjorde Aar 729 Indfald i Frisland, ihjelslog Hertug Popo, og opbrændte Tempellerne. Alfridus, Bisp af Münster udi den Frisers Ludgeri Levnet (22) beretter, at da Radbod-regierede over Friserne, var der en fornem Mand ved Navn Vursingus, med Tilnavn Ado, som, endskjønt han var ingen Christen, saa forsvarede han dog de Undertrykte, hjalp de Fattige, og dømte ret, og satte sig tappert imod Kongens Grumhed og Uretfærdighed. Den gang var det brugeligt der, at naar man vilde dræbe Børn, maatte det ske forénd de havde faaet nogen Gode. Aarsagen til saadant Drab var iblant denne, naar dem syntes at der bleve fødte for mange Diger.

(20) P. 2 & 8. in Broweri Sid.

(21) Ap. Canis. t. 3. p. 240. Annal. Fuld. ap. Freherum t. I. p. 2.

(22) In Leibnitzii Scr. Brunsv. t. I. p. 86 — 93. Ap. Du Chesn. t. 3. p. 381.

Niger. Det var og brugeligt da, at bruge Bark og Ræver af Træer til Lys. Ludgerus studerede under Alchwin i York. Da seede det, at en Frisisk Riobmand dræbte der den Greves Son af bemældte Province (York, hvoraf sees, at de saa kaldte barbariske Folk have drevet Riobmandskab, og er jeg vis paa, at det vilde blive langt mere end man tænker, om man kun havde tilstrækkelige Efterretninger). Ludgerus maatte derover forlade York, og følge med bemældte (Frisiske) Riobmænd. Isla Floden 3: Vffel stikke da mellem Franker og Saxoner, og blev der paa den østre Side af bemældte Flod bygget i Darente en Kirke for den Engelske Præst Liawino, som Saxerne odelagde. Siden forstyrrede Ludgerus og Albricus, og flere i Folge sammen, mange Frisiske Afguds-Templer og Stæder, og bragte den store Skat, som de funde i Templerne, til Keiser Carl, der beholdt selv to Dele deraf for sig, og overlod den tredie til Albricum. Den Saxiske Anfører Witkind oversaldt siden Friserne, og formaaede dem til lige indtil Floden Fleo at forlade den Christne Troe, og at ofre til Afguderne, og opbrændte han Kirkerne, og fordrev Præsterne. Men efter 2 Aar og 6 Maanedes kom Ludger tilbage, og blev af Keiser Carl beffillet til Lærer for 5 Øst Frisiske Pagis, der laae østen for Floden Eabeki, og for Den Bant (Floden kaldes nu Eabica, og stiller mellem Frisland og Groningen, hvoraf sees at Ludger haver haft sit Lære-Embæde i det Groningske), hvilke, tilligemed bemældte De, havde underkastet sig Carl den Store, og lovet at antage den Christne Troe, naar dem blev sendt en Lærer, hvis Sprog de kunde forstaae. Derefter begav han sig til Den Foscetesland, saa kaldet af den Afgud Foscet, hvor han odelagde alle Foscetis Templer, og døbte Judoanerne i samme Rilde, hvorudi Willebrord havde døbt

tre Personer. Han døbte og der en vis Gyrtles Son, ved Navn Landric, som han siden indviede til Præst, og som i mange Aar prædikede for Friserne. Bemældte De ligger paa Grændserne af Friser og Danske. Derefter fulde Ost-Friserne atter fra Troen, under Anførsel af Maluanno og Eilrar, og bleve Kirkerne brændte, og Præsterne fordrevne, men efter eet Aar kom alting i god Stand igien. Noget efter blev Ludger af Keiser Carl bekliffet til Bisp i den østlige (skal være vestlige) Deel af Saxon, og fik sit Sæde i Mümigernesford (nu Münstcr), dog saaledes at ovenmældte 5 Frisiske Pagi, som han havde bragt til Troen, bleve under hans Biske-Stoel, saa og under hans Eftermænd. Ibland andre Friser, som Ludger omvendte, fandt han i den Bondebys Helewin en ved Navn Bernlef, som meget elskedes af alle omkringende, fordi han vidste vel at siunge om de Gamles Bedrifter, og Kongernes Krige. Ved den Flod Lada (som har sit Udspring i det Münsterske, gaaer igiennem et Stykke af Ost-Frisland, og falder i Ems) udi Frisland prædikede han ogsaa.

Aar 809. Endelig døde han Aar 809 ei langt fra Coasfelt (Coesselt i det Münsterske). Udi en anden Levnets-Beskrivelse af denne hellige Mand (23) siges, at de 5 Pagi i Ost-Frisland og Den Bant, som han blev bekliffet til Lærer for, havde kort forhen underkastet sig det Franke Rige, med Løfte at lade sig undervise i den Christne Troe, naar de finge en Lærer, som forstod deres Sprog. (Denne De Bant er den samme, som Rømerne kaldte Burchana, og laae imellem Ravica og Ems, og blev i Middel-Alderen ved Band-Floder til Der, der nu næsten ere gandske borte); At Ludgerus blev bekliffet til Bisp i Vest-Saxon (hvilket og er rigtigt), at en vis stor Fisk kaldtes paa det Thuidiske Sprog Sturio, (hvor

(23) In Brower's Sid, p. 43. c. 16. p. 44. c. 17. s. 27. p. 48.

(hvorefter maaske mærkes at dette var i Frisland, hvilket stadfæster min Mening at Franker, Sæter, Friser vare af een Stamme, fra de ældste Tider kaldte Eydse, og at det Eydse Navn haver fra og ved dem udspreidt sig over gandske Eydssland). Den saa kaldte Poëta Saxo (24) taler ved Aar 793 om den Frisiske Paga Hriustri, som staaende under Keiser Carl (nu kaldes den Austringerland, og strækker sig i det Oldenborgske fra Weseren og Elsteth langs Havet indtil Jevern). Udi S. Suiberti Levnet (25) siges, at S. Egbert, Erkebisp i Dorset, længtes meget efter de høvedste Frisers og Sæters Omvendelse, fordi Angli stammede fra dem, og at han sendte dithen ti Engelske Lærere, som kunde prædike for dem i deres eget Sprog, ved det de stammede fra dem ved Anglerne. (Nu veed jeg vel at denne Levnets-Beskriivelse er et opdigtet Værk, som indeholder mange Urigtigheder, og er aldeles ei skrevet af den gamle Marcellino, som det tillegges. Men da det imidlertid dog er gammelt, saa kan det dog tiene til at vise, at den Sagn er gammel i Eydssland, at Friserne have været med iblant de Folk, der ginge over til Britannien, og derved for saavidt tiene til at bestyrke denne Sætning, som jeg anseer for en Sandhed). Man seer ellers, at Keiser Carl haver bragt betient sig af Friserne i sine Krige, og det meest til Skibs. Saaledes seylede de op ad Elven og Habbola, for at hielpe ham imod de Wilsiske Slaver Aar 789, ja Aar 791 ad Donau ind i Ungern imod Avarerne (26). Leland (27) anfører af Aleuini Brev til Colcan, at Kong Carl havde da deels ved Besønninger, deels ved Trusler omvendt de gamle Sæter, og alle Frisiske Folk.

Aar 793.

Aar 789.
791.

D 3

(24) In Leibn. Scr. Brunsw. t. 1. p. 142.

(25) Ib. t. 2. c. 6. p. 226.

(26) Annal. Fuld. ap. Freh. t. 1. p. 7.

(27) Collect. t. 2. p. 392.

Folk. Geographus af Ravenna (28) skriver, at Rhinen falder i Havet neden for Dorostat, Frisernes (eller, som han kalder dem, Frigones) Land, og paa et andet Sted at Frigernes Land grændser ved Havet til Saxernes, og at forommældte Philosophi (Gothiske, nemlig Aithanaridus, Eldevaldus og Marcomirus, som siges at have levet i det 5 Sæculo), som have beskrevet Saxernes og de Danske Lande, have og beskrevet det, men at han følger Marcomirus, som vidner at det frembragte dristige Folk, og at der vare aldeles ingen Stæder der, undtagen tvende, hvorefter læses fra gammel Tid, Bordonchar og Noëdac (maaſkee disse Navne findes igien i Den Vorkum og det Sted Noda ei langt fra Leyden (29). Men derimod læse vi, at igiennem dette Land gaaer den Flod (her er noget bortkommet); foran for dette Land ligger det Rhinske Francia, forhen kaldet Gallia Belgica.

Sæculo IX.
Aar 810.

I det 9 Sæculo finder jeg, at den Danske Kong Godefrid haver plyndret alle de Frisiske Øer, ja og overvundet Friserne paa det faste Land, og for en kort Tid paalagt dem en Skat (30). (Maaſkee at Godefrid haver ved denne Leilighed forflyttet endeel Friser, og givet dem Egnen ved Vester-Havet udi Hertugdømmet Slesvig eller Sønder-Jylland at beboe, hvor de fra umindelige Tider have boet. For den Tid kan det neppe være ſkeet, thi det tillader ei hvad jeg forhen haver anført af paalidelige Skribenter, at Helgeland, eller Foseresland laae paa Grændserne imellem Friser og Danske. Dog kan det og vel være at Friserne ere meget senere i det 9 Sæculo komne did ved en

(28) L. 4. c. 24. §3. 13.

(29) M. Altingii not. Germ. inf. part. 2. p. 27 & 133.

(30) Annal. Fuld. p. 11. Herm. Contr. ap. Canis. t. 3. p. 244. Anonymi Annal. Franc. ap. Mencke t. 1. col. 104.

en anden Feilighed, hvorom skal handles i den egentlige Danske Historie). Da det store Frankiske Rige deelede, blev Frisland tilegnet Ludovico Germanico, og blev siden stedse anseet for en Deel af det Tydske eller Germaniske Rige. Men herom at handle kommer ei mit Forhavende ved, da jeg kun haver villet anføre noget om Frisernes Sæder og Sprog, og deres Lands Størrelse, baade fordi de have været beslagtede med Franker, Saker og Angler, fordi de i Folge med de tvende sidste ere gaaene over til Britannien, fordi deres Sæder tiene ved Naboelaugget, og deraf flydende Overeenstemmelse at oplyse vore Nordiske Folks, og endelig fordi at Friser have fra det 9 Saeculo af beboet endeel af den Danske Strandkant udi Sønder-Jylland. Meginhardus (31) anfører et Brev af Keiser Lothario til Pave Leo, at ved Grændserne af Nordmanner og Obodritter laae et Folk mængdet af Saker og Friser, som længe siden havde hørt og antaget den Christne Troe, men som formedelt Naboelaugget af Hedningerne vaskede tildeels i den (ved hvilket Folk maaskee sigtes til Nordalbingen, maaskee og til dem i det Bremiske og Oldenborgske).

§. III.

Endnu have vi en gammel Frisisk Lov paa Latin, hvor der tales om, at en vis Forordning giældte imellem Weser og Laubach, (uden Tvis Labeki eller Lavica) og Eissli, (hvilket Sted jeg ei kiender, med mindre det skal betyde paa denne Side Fli eller Flepus), og at paa hiin Side Weseren, Laubach og Eissli var den anderledes. Imellem Fli og Sincfala (nu Slups ved Udlobet af Schelde), giældte en besynderlig Lov. Her anføres

Mer af de gamle Skrifter om Friserne.

og

(31) In Scheidtii Bibl. hist. Goett. t. 1. p. 9.

og Love, som enkelte Personer, Vulemarus, Saxmundus skal have givet, (hvilke uden Tvil maae have været anseelige Mænd, Konger, Anførere eller Dommere). Ordet Thiubda er mærk værdigt, thi det kommer saa meget nærmere vort gamle Ord Thiof, Tyverie, end de Tydskes nu brugelige Diebstahl. Paa adskillige Stæder tales og om, at Boderne skulde tildeels erlægges til Kongen. Viger som tiende udi Huset, eller ved Bordet, og som hverken malkede eller malede paa Møller, kaldtes Bortmagad, hvor og Ordet Bort er vores Bord, og ei de Tydskes Tisch. I visse Tilfælde bleve for at opdage Gjerningsmænd, Lod kastede i Kirkerne paa Alterne, og om det ei kunde skee i en Kirke, da paa Helgenes Levnninger. Dette gjaldte mellem Laubach og Flehm, men imellem Flehm og Sinsala var en anden Skik, og imellem Laubach og Beseren nok en anden. Paa de første Stæder kunde en sværge sig fri ved 12 Mænds Eed, men paa det sidste maatte han gaae i Kamp. Og at en stor Deel af denne Lov er bleven samlet i de Carolingiske Kongers Tid, kan ei alene sees af det nu anførte om Kirken, thi saa lange Friserne havde deres egne rette Konger, saa kunde Christendommen ei fuldkommen rodfæste sig iblant dem, men og deraf, at om nogen ihjelslaaer Kongens eller Hertugens Sendebud, da skal han bøde saa og saa meget, thi ved Hertug forstaaes vel her den Dux, som de Frankiske Konger satte til at styre Landet, hvorvel jeg derfor ei vil nægte, at de Frisiske Konger kan og have havt deres Daces, hvilket den forhen anførte Poppo synes at vise. Imidlertid synes det at de Carolingiske Konger ei have saa meget givet nye Love, som de have samlet de Gamle, der uden Tvil vare forhen ei skredne, og ladet hver Egn beholde sine Skikke. Til Slutning staaer en Samling af Anordninger, givne af Bise, hvilket Navn
saa

faa ofte forekommer i de Angel-Saxiske Love, og hvilket viser og
 faa i denne Høft Overeenstemmelsen mellem Friser, Saxon og
 Angler. Udi disse Samlinger nævnes Kirker, tales om Frisiske
 Denarier, hvilket viser, at de tiligen have have deres egen Mont,
 og stadfæster derved vore Skribenters Beretninger om de Penge,
 som Friserne maatte give til den Danske Kong Godefrid, ja gjør
 det ei utroligt, hvad Saeco beretter om Penges Brug udi Over-
 rige alerede i Odins Tid. Siden efter siges Vulemarus at have
 forordnet, at tre Denarier skulde mellem Laubach og Stehum
 gjøre een Skilling, Solidus, af den nye Mont, (hvilken ventle-
 ligen Frankerne havde indført, og som forudsætter en anden
 Mont). I den allersidste Lov befales, at den som havde op-
 brudt et Tempel, og taget der noget bort af de hellige Ting,
 skulde føres til Havet og paa Sandet, som Floden pleyede at
 overskylle, hans Øren opstaares, han desuden gildes og ofres
 til de Guder, hvis Templer han havde forgrebet sig imod. Det
 behøver ingen Beviis, at denne Lov er fra de hedniske Tider,
 men man maae ei troe, at den haver glædt i de kristelige, uden
 maaſkee ved at see igiennem Fingre med den, endskjønt den staaer
 i en Samling af Frisiske Love, der aabenbare er gjort i Christne
 Tider. Imidlertid kan man heraf, saavelsom af mange andre
 gamle Skikke slutte, at de fleste her forekommende Anordninger
 grunde sig paa Bedtægter fra gamle og hedenske Tider (32).
 Mærkeligt er det, at Keiser Carl anordner i den Langobardiske
 Lov (33), at om et Menneſke bliver ihjelslaget, skal efter den

Semte Deel. 3 Salisse

(32) Leg. Fris. ex edit. Lindenb. Tit. i. c. 2. 3. 9. p. 490.
 492. T. 3. T. 9. c. 1. 3. 5 — 8. T. 13. T. 14. c. 1. 2. 3. 4.
 T. 17. c. 3. p. 502. T. 1. 3. c. 45. 78. T. 12.

(33) Ap. Lind. l. 2. T. 22. c. 1. p. 619.

Solikke Lov alle vegne hvor den gikder (saa forklarer jeg de Ord per totam Salicam legem) betales 12 Denarier for ham, men om en Saxer eller Friser ihjelslæger en Salicum 3: Franket, da skal han bøde for ham 60 Denarier, og saaledes i alle Beder. Disse aabenbare Partiskheder, som sigtede til at giøre det sejerrige Folk saa meget des muntre, have uden Tvil været meget skyld i at disse Folk i Middel-Alderen beholdte saa kort deres Erobringer. Saxo (34) taler i sin Fortællelse om Friesland minor, som laa i Jylland, og var overmaade frugtbar ved Havets Overskydelse, og i Historien selv at Friser, tilligemed Holstener og Dytmarsker, plyndrede i det Slesvigskke, efter at Eliv var afsat fra Stadtholderkabet der, og førend Canutus tiltraadde det. Efter al Anseende er dette skeet omtrent Aar 1120. Og ældre finder jeg ei med Visshed Friserne nævnte i Hertugdømmet Slesvig, hvorvel der kan ingen Tvil være om, at de jo have været der længe tilforn. Man seer ellers af ham, at de udi hans Tid, og som det synes endogsaa tilforn, da Svend og Knud regierede sammen, og hvo veed hvor længe forhen, have vidst at beskytte sig ved Diger. Ved at overveje, at udi Ptolemæi Tid, det er at sige i Midten af det andet Sæculo, boede Batavier sønden for Friser fra Rhinen af til Schelde langs Havet, foruden hvad de besadde inde i Landet, og Chaucer oven for fra Ems indtil Eiben, hvorimod Friserne opfyldte og indtog al denne Strækning udi Middel-Alderen, nemlig i det 7, 8, 9 Sæculo, saa forstår jeg mig at dette er gaaet til saaledes. Først begyndte Frankerne at udbrede sig oven for Friserne, hvilket synes at have taget sin Begyndelse i Forstningen af det tredje Sæculo; De bredede sig alt mere og mere ud inde i Landet, og beboede i Mid-

ten

ten af det fjerde Sæculo Bataviens indre Dele, nemlig Guel-
dern 10. Omtrent i Midten af det 3 Sæculo ginge Saperne over
Elven, og begyndte at udbrede sig i det Bremiske eller Hadelers
Land, hvorfra de forjog Thüringer, som fra Mecklenborg havde
trukket sig did, og som derpaa drog ind i Hiertet af Tydskland,
eller og forjog de derfra en Green af Varnerne; Saperne ud-
bredede sig derpaa alt mere og mere i Westphalen, saa at de til-
sidst stridede med Frankerne om Herredømmet over Batavien.
Ved Leilighed af disse Krige blev Navnet af det mægtige Chau-
ciske Folk udsløttet, og først opsluget af Franker, siden af Sa-
per, og tilsidst af Friser, hvilke jeg tænker i Slutningen af det
5, og Begyndelsen af det 6 Sæculo at have udbredet sig fra
Ems til Elven, ved Leilighed af de mange Saper, som ginge
over til Britannien, og ved det Saperne indtog Nord-Thürin-
gen, saa at de finge Land nok i Neder-Saxen at besætte, og
derover maatte blotte Soe-Kysterne. Dog synes det, at Sa-
perne have stedse beholdt den meste Deel af det Bremiske, som
ligger ved Elven, hvilket jeg slutter af de Saxiske Grever i Sta-
de i det 10 Sæculo. Fra Rhinen indtil Schelde slutter jeg at
Friserne have udbredet sig i Slutningen af det 6 Sæculo, efter
at det Barniske Rige ved Rhinen var bleven ødelagt af Fran-
kerne; som ved den Leilighed ere igien komne i Besiddelse af
Bataviens indre Dele, Gueldern 10., hvorfra man i det ottens-
de Sæculo finder at deres og Sapernes Grændser have stødt
sammen ved Deventer i Over-Yffel. Vel kan man indvende
imod disse Tidspunkter af Friserens Udbredelse, at de efter min
egen Mening ginge jo ogsaa med over til Britannien, men jeg
svarer hertil, at alting viser, at det dog ei er skeet i saadan
Mængde, som Saper og Angler, og at man nødvendigen maae

antage min Tids Regning, siden man finder at Friserne virkeligen strakte sig til Elven i Slutningen af det 7 Sæculo, og til Schelde i det 8, hvilket altsammen maatte have udfordret en god Tid, og ei kan være skeet i en Hast, og da findes dertil ei bekvæmere Leilighed end de af mig opgivne. Af alt dette sees hvor mægtigt det Frisiske Folk maatte have været, da det stod under een Regent, allerhelst naar man vil legge til, hvor meget større de Lande da vare end nu, efter at Havet haver opsluget saa meget af dem. Da Helgeland haver uden al Tvil været en af Saxernes Der hos Ptolemæum, saa er det mærkeligt, at Friserne befadde den i det 7 Sæculd, og derefter, thi deraf kan man slutte, at de have besat de Egne, som vare blottede for Folk ved Saxernes Vandring til Britannien, og til Tydslands indre Dele. Om Saxerne eller Friserne først have indført paa den Fosers Dyrtelse er vanskeligt at sige, dog troer jeg snarere det forste, hvorvel jeg gierne tilstaaer, at Friserne have fra ældgammel Tid dyrket mange af Nordens Guder, dog troer jeg derfor ikke at de have Navn af Freya. At Helgeland haver forud været meget større end nu, er en bekiendt Sag.

§. IV.

De nyere meninger
Friserne. Hvad de nyere angaaer, da haver Spener (35) med megen Flid og Oksomsomhed samlet adskilligt om dem, hvoriblandt er sær artig: En Romersk Inscription, som den ene Broder haver sat den anden til Minde, og som var en Frisæroner, hvorved efter mine Tanker forstaaes Plinii Frisabones; Den Mening at Friser betyde saa meget som Freje, frie Folk, eller og af den Neder-

(35) Not. Germ. ant. part. 1. l. 4. c. 4. p. 314 — 332.
part. 2. c. 4. p. 413 — 420.

Neder-Saxiske Brug at kalde nye oplagte Land, Friessen Land, hvilket kan passe sig paa Frisernes Land, som er saa at sige enten taget fra Havet, eller og et Tilkast af Havet, og derved nye imod de Lande, der have fast Bund; Det Sted af S. Audoen, en Skribent af det 7 Sæculo, udi S. Eligii Levnet, at Friserne boede da lige over for Antwerpen; At Ostende kaldes endog en Frisisk Bye udi et gammelt Diploma hos Meier i hans Flandriske Historie (hvoraf sees at dette Folk haver vidt og bredt udstrakt sig langs Soekanten). Men ingen haver skrevet bedre om Friserne, end Ubbo Emmius udi hans Frisiske Historie, og Menso Ahingius udi hans descriptione agri Batavi & Frisii, hvilket sidste i sær haver neppe i sit Slags sin lige. Suffridus Petrus (36) holder for, at det rette ældgamle Frisiske tales endnu i Vest-Frisland, hvor Leuwarden er Hovedstaden, som han tilskriver tvende Aarsager, først at deres Sprog blev ublandet indtil Saxonernes Ankomst, og dernæst at de ved en offentlig Anordning søgte at vedligeholde det. Ost-Friserne vige derimod langt fra dem, men dog endda længere fra Saxonerne. Det hidindtil anførte gaaer endda an, men naar han neppe vil holde det Frisiske Sprog for Tydsk, og paaastaar at der ei alene er meget Hebraisk og Grædsk, men endog end mere Indisk i det; da forlader han alt for meget den rette Bep. At det Frisiske Sprog nu ei kan forstaaes af de andre Tydske, er ingen Under, da det haver bevaret det gamle Sprog mere reent og puer end nogen anden Dialect, ved det Friserne ei have synderlig vandret ud, og kun lidet blevene blandede med Fremmede; Hvorved deres Sprog forholder sig til Tydsk ligesom Islandsk til de andre Nordens Dialecter.

Dialecter. Westphal (37) og flere lode Frisernes Navn af Fries : en Graver og af frielen : at grave, brække i tu, igiennem, hvilke Ord ere endnu i Brug hos Schweizerne, Hollenderne, ja Friserne selv (og Spødsmaal om dette ei bliver den rette Etymologie til det Frisiske Navn, thi det passer sig meget vel paa deres Lands Betsiffenhed, hvor man maatte grave, for at lode Bandet bort). En Anonymus (38) gjør Bilter og Friser til et Folk, hvilket jeg heller vil antage, end troe, at de Bilter i Frisland have været Slaver, men Spødsmaal om der nogensteds haver været et Folk af saadant Navn i Frisland, og om ei Bistaburg kan have en ganske anden Oprindelse til sit Navn. Maaſkee det kan komme af det Ord Wild : skovagtig, øde, fordi Egnen der omkring haver i Forstningen seet saa ud. Den fortreffelige Ten Kate (39) haver sammenlignet det rette Frisiske af Frisland ved Leuwarden med det Hollandſke, hvoraf enhver kan see, at der er stor Overeenstemmelse imellem begge Sprog. Uffenbach (40) fortæller, at det Frisiske i Hindelopen og Maboverum, ei langt fra Harlingen, kommer saa overens med det nu værende Engelske, at begge Folk kan forstaae hinanden, og skal Udtalen være næsten den samme i begge. Dette synes mig at være et stort Beviis for min Mening at Friser have og gaaet over til Britannien. Af det Frisiske Fader Vor (41) kan sees Sprogets store Overeenstemmelse med de andre Tydske Dialecter, fornemmelig med det gamle Gothiske hos Ulphilam, hvilket kommer

(37) Præf. in Mon. Cimbr. t. 1. p. 111.

(38) Ap. Westphal. t. 3. col. 544.

(39) T. 1. p. 699 — 710.

(40) Reisen t. 2. p. 317 og 318. 327 og 328.

(41) Ap. Vulcanium de litteris Getarum ad calcem Jornandis, p. 98. Orat. Dom. Augspurg. f. p. 17.

mer uden Tvil deraf, at Friserne ere blevene boende i deres gamle Land, og ei meget blandede med andre Folk; Og tiener dette til at stadfæste min Gætning at Friserne have været en Green af de gamle Foter, som vare saa nær beslægtede med Gotherne. Janson (42) vidner, at Butjadingerland kaldes endnu af de Indfødte Friesland, hvilket tiener til at stadfæste den store Udstrækning, som det gamle Friesland engang haver havt. Stillingfleet (43) holder til den Mening, at mange Friser have gaaet over med Sæperne til Britannien, og beviser det fornemmelig af Ligheden mellem det Angel-Saxiske Sprog og det Frisiske, og af det Beda (44) regner Frisones iblant de Folk, fra hvilke de Britanniske Angel-Saxer stammede (et Sted, som ogsaa er af stor Betydning). Harkenrøth (45) vil endelig lede det Frisiske Navn af Friesen, conglascere, at frøse.

(42) Hist. Nachr. v. Gotthard. Oldenburg 8vo 1756. p. 14.

(43) Orig. Brit. p. 309 og 310.

(44) L. 5. c. 10.

(45) Oost-Friesche oorsprongkelykheden. 8vo. Groningen 1731. t. I. p. 51.

III. Capitel.

Om Sueverne.

§. I.

Suever
e Hermi-
tes, og hvo-
idspreddes i
Gland.
Da jeg alene handler om dette Folk, fordi nogle nyere (1) i Anledning af Ravnenes Lighed, og at Tacitus regner Suiones iblant Suever, ansee Sueverne for at være komne fra Sverrige, saa vil jeg kun korteligen opholde mig ved det. Hos de Gamle haver jeg fundet følgende 13 Folk udtrykkeligen regnede til det: Semnoner, som udgave sig selv for de ældste og fornemste, og virkeligene vare de mægtigste, Hermunduri, Aviones, Eudoses, Suardones, Ruithones, Marisci, Marcomani, Quadi, Marsigni, Burii, de Lygiske Folk, de Vestiske Folk. Cæsar alene udgiver Catterne for Suever, men derfor bør man ei tvile herpaa, thi ingen anden Skribent siger til hvad Stamme Catterne ellers horte. Da nu Batavi vare en Green af Catterne, saa have de folgeligen ogsaa været Suever. Og disse Batavi ere maaskee de Suever, som i det 7 og følgende Sæculis forekomme i Flandern, thi de have venteligen flyet did for Franker og Saxer, dog sluttelig ei alle, thi ellers havde deres Navn vel ei blevet ved i Betau. Tacitus regner og Langobarder, Angler, Bärner, Rugier, Suiones eller Svenske, Gothones til Suever, om hvilke jeg dog haver viist at de ei kan være det.

Man

(1) Verelius in Hervarar S. p. 8. Stumpfs Schweizer Chron. f. 268. p. 1. f. 271. p. 2. Arpi Them. Cimbr. p. 151.

Man behøge kun at betænke den store Forskiel, som nu omstund-
 der er, og fra Arilds Tid haver været imellem den Svabiske og
 Schweigeriske Dialect, og den Nordiske og Gothiske, thi da bli-
 ver det klart heraf, at Sueverne maane fra de ældste Tider have
 havt deres Dialect for sig, og hvilken anden end den Hermun-
 niske, til hvilket Folk Plinius med klare Ord regner Hermundur-
 verne, Chatterne, ja Sueverne selv. Forhen haver jeg paa ad-
 skillige Stæder yttret mig med, hvad som haver kunnet give An-
 ledning til saa store Skribenter, som Tacitus og Strabo, at ud-
 strække det Sueviske Navn for vidt. Tacitus gjør og Readingi,
 Removii og Sirones til Suever, hvilke ei heller kunne have været
 det, saafremt de første ere Thuringer, de andre Vandaler, els-
 ter Heruler efter nogles Mening, og de sidste Nordiske Gothen,
 eller og Norste. Udi sene Tider, nemlig det 5 og følgende Sæ-
 culis, finder man det Sueviske Navn at forsvinde i Nord-Eyds-
 land, og derimod udbrede sig sonder paa. Og disse Suever me-
 ner jeg egentligen at have været Semnouer og Hermundurer,
 hvis Navn begynder da reent at forgaae, og hvis Land synes i
 Slutningen af det 5 Sæculo, efter den ofte anførte Heruliske
 Reise nord paa hos Procopium, at have da været deels en Ørk,
 og deels besat af Barner og Slaver, hvilke sidste siden efter, og
 maaffee i det 6 Sæculo, udbredede sig gandske over det. At de
 Suever, som nedsatte sig i Syd-Eydsland, ei kan have været
 Marcomaner, Quader, Lygier og Buriar, sees deraf, at de
 tvende første boede endda i det 5 Sæculo i deres gamle Land
 Böhmen og Mähren, og de tvende sidste havde endda trukket sig
 længer øster paa. Catti synes at være blevne i deres Land, og
 deres Navn med Tiden forandret til Hassi, Hessi. De andre
 Sueviske Folk have været for ringe og ubetydelige til at danne de
 Femte Deel. i Mid-

i Middel-Alderen saa berømte Suaber og Alemaner, hvilke sidste have uden al Tvil fornemmeligen bestaaet af Suaber, thi det er mærkeligt, at kun udenlandske Folk, Romere og Franker have kaldt dem Alemaner, da de derimod synes selv at have kaldt sig Suaber, Suever, i det mindste have de fra umindelig Tid selv kaldt sig saaledes. Dog vil jeg med alt det ei nægte, at jo nogle af Suaberne have været af de andre Sueviske Folk, da det end og synes at der have været Folk af ganske andre Stammer iblant dem, som jeg skal søge at vise om Juthungerne. Easterne synes og at have udgiort endeel af det store Alemaniske Forbund. Og nogle Marcomaner og Quader have ogsaa uden al Tvil slaaet sig til dem, da de efter Hieronymi Vidnesbyrd vare med iblant de Folk, som plyndrede Gallien. Mit Forsæt er ellers ei at handle om hvert Suevisk Folk i sær, men kun om Sueverne i Almindelighed. Jeg haver ellers i mit Værk om de Nordiske Folks Herkomst (2) formodet, at Ariovistus var Suevernes Konge, og at hans Tog var en Fortsættelse af det Cimbriske, og nægtet at Suevi ere komne fra Sverrige. Paa et andet Sted har jeg yttret den Mening, at den bekjendte Ariovistus har været en Semnonisk Suevisk Prinds. Cæsar (3) fortæller, at Treviri berettede ham: Pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedis-
se, qvi Rhenum transire conarentur; iis præesse Nasuam & Cimmerium fratres. Qvibus rebus Cæsar vehementer commotus, maturandum sibi existimavit, ne, si nova manus Suevorum cum verisibibus copiis Ariovisti sese conjunxisset, minus facile resisti posset. (At alle hundrede Pagi ei vare her, er klart af det Cæsar siden siger om Suevernes Skik aarligen af hver Pago at udsende 1000 Mand,

(2) P. 285 — 288.

(3) D. B. G. I. I. §. 37. P. 39.

Mand, og at bytte dem om hvert Aar. Tacitus tillegger just
 Semnionerne hundrede Pagos, ventelig derfor, at Cæsar har
 meent dem her). Ediktent ovenmældte Suever ei kom til Ariovi-
 stum, saa vidner dog Cæsar (4) fremdeles, at der vare Suevi i
 hans Hær, som jeg slutter at han haver ført hjemme fra med sig.
 Han siger: *Dux fuerunt Ariovisti uxores, una Sueva natione,*
quam Domo secum adduxerat. Og *Hoc prælio,* (det nemlig
 med Ariovisto, hvilket synes at have staaet i Elsas); *trans Rhe-*
num nunciato, Suevi, qui ad ripas Rheni venerant, domum re-
verti cæperunt, quos Ubii, qui proxime Rhenum incolunt, per-
territos infecuti, magnum ex his numerum occiderunt. Fremde-
 les beretter han, at Usipetes og Tenchteri ginge i stor Mængde
 over Rhinen tæt ved dens Udløb, trængde af Sueverne, og
 hindrede fra Agerdyrkning, og omjagede af dem i mange Aar.
 Han beskriver ogsaa nye Suevernes Sæde og Forsatning, og
 fortæller endda atter om Usipeters 2c. Flugt for Suever, og læ-
 der han dem sige: *Unis Suevis concedere, quibus ne dii quidem*
immortales pares esse possint: reliquum quidem in terris esse nemi-
nem, quem non superare possint, han fortæller og, at Ubii klæ-
 gede ved Gesandter hos ham over Suevernes Forurettelser, og
 udbade sig Hjælp af ham. Siden Cæsar gik over Rhinen ind i
 Sigambrernes Land, saa er det venteligen skeet i det nu værende
 Gelderland, og synes det at de Suever, som herover bleve brægt-
 te i Harniss, have boet i den Westphalske Kreds, eller og i Hes-
 sen, og i sidste Fald enten været de, som siden bleve kaldte Cat-
 ter,

(4) §. 51. p. 54. §. 53. p. 55. §. 54. p. 56. l. 4. §. 1. p.
 109. §. 2. 3. p. 110. §. 4. p. 113. §. 7. p. 115. §. 8. §. 16. p.
 121. §. 18. p. 125. l. 6. §. 9. p. 191. §. 10. p. 192. §. 29. p.
 209.

ter, eller og at Catter haver været deres rette Navn, og Suever deres almindelige. En Tid efter gik Cæsar atter over Rhinen noget oven for det forrige Sted i Trevirorum Land, (efter Almelighed i det nu værende Colniffe), fordi Suevi havde sendt Treviros Hjælp mod ham. Ei længe efter tales om Nationer, som stode under Sueverne, (her findes en god Harsag, hvori det Sueviske Navn er blevet saa udbredt), og at Sueverne frugtede for ham til den store Skov Bacenis, som stillet mellem dem og Cheruscer, og laae ved Suevernes yderste Grænser. (Efter denne Beskrivelse synes det at have været Hark, og Suevi da at have beboet Hessen eller Catternes Land). Men dette Tog var rede kun kort, og frugtede ei stort. Dio (5) taler om Stridighederne mellem Ulpeter og Suever, og om Cæsars anden Gang over Rhinen, og at han af Frygt for Sueverne gik tilbage. Plutarchus (6) om Cæsars første Gang over Rhinen, og at Sæd vare de ypperste af Germanis. Mela (7) har følgende mærkværdige Sted om Sueverne af Cornelio Nepote, at den Sueviske Konge forærede Metello Celeri nogle Indianer, som ved Storm vare drevne fra Indien til Kysterne af Germanien. Sluttede gen have disse Indianer først reist Landvejen, og siden bleve ved Storm forslagne did. Men hvilke disse Suever egentligen have været, bliver vel umueligt at sige, med mindre de skulde være Anglerne. Plinius (8) har det samme.

Strabo

(5) L. 39. t. 1. p. 215. l. 41. p. 244.

(6) T. 1. p. 719 in Cæsare.

(7) L. 3. c. 5. p. 272.

(8) T. 1. l. 2. p. 221. not. 60. p. 276.

Strabo (9) skriver dem Goebi, og siger at de boede langs Ved Christi Rhin-Bredde, og udgjorde adskillige Folk, hvoraf nogle endog faldt. flyede over Rhinen; At Sueverne og den Hercyniske Skov laae ei langt fra Isters Udspring; At de Sueviske Folk boede deels i den Hercyniske Skov, som Koldult, (uden Tvil Quadi), hvor og var Boviassum, (uden Tvil Bojohannum), Maroboduus Rige, og deels nogle af dem uden for ved Geterne, (hvorved maaskee siges til Evgier ic.); At det Sueviske Folk var meget stort, og boede fra Rhinen til Elven, ja nogle over Elven, som Hermondori og Langofargi, (det er Langobardi, men ved hvilke Suevernes Udbredelse dog maae mærkes, at de ei have fyldt dette hete Rum, men at der og have boet Folk af andre Stammer). Chatti regner han kun til de smaae Folk. Om Suevernes Levemaade haver han adskilligt. Videre beretter han, at Maroboduus undertvang det store Sueviske Folk Semnoner, (som da synes at have boet paa samme Stæd, som siden i Taciti Tid, efter de Folk Strabo her opregner); At der fandtes i Germanien en stor Skov, kaldet Gaubreta, derpaa Suevernes Sæde, og saa den Hercyniske Skov, som og Sueverne beboede, (ved den første Skov forstaats uden Tvil Schwarzwald i Schwaben, hvorpaa Marisei boede, om hvilke jeg forhen haver anført, at de vare et Suevisk Folk, og derpaa fulgte den Hercyniske Skov eller Böhmen); At den sydlige Deel af Germanien, som ligger paa hiin Side Elven, besattes af Sueverne, og at til dem stødte Geternes Land, hvilket i Forstningen var sønden paa smalt, hvor det grændsede til Ister, og den Hercyniske Skov, af hvis Bjerger det besad endel, men strakte sig vidt imod Norden,

den, indtil Tjrlgeterne. Dio (10) mælder om en Sener, som C. Carinas havde erholdet over Souebis, (28 Aar før Christi Fødsel), som vare gaaene over Rhinen, for at bekriige Romerne, (og som det synes for at hielpe Moritjerne, og andre Folk, der vare faldne fra Romerne); At fangne Suever og Dacier maatte sigte sammen; At Suever vare Kelter, og at naar man vilde tale nopagtig, saa boede de paa hin Side Rhinen, endskjønt mange andre Tetske Folk tiltog sig Suevernes Navn, (til hvilket sidste bør legges vel Mærke, og tiener til at stadfæste min Sætning, at Tacitus og Strabo have regnet Folk til Suever, der aldeles ei vare det; At Dio kalder dem Kelter, maae henregnes til saa mange andre gamle Skribenters utydelige Talemaade heri); At Drusus først overvandt Chatterne, kom derpaa til Sueverne, gik over Weser, og plyndrede Cheruskerne. (Denne Fortælling synes at sætte nogle Suever enten i Westphalen, eller i en Deel af Hessen, ligesom Cæsar og stiller mærkeligen mellem Chatter og Suever).

Sæculo I.
Efter Christi-
tum.

Plinius (11) siger, at Hermiones boede inde i Landet i Germania, og at Suevi vare af dem, og ved det han nævner Suevi først, og derpaa Hermunduri, Chatti, Cherusci, saa synes det at han gaaer fra øster til vester, og at han folgeligen forstaaer ved Suever, Evgier, Burier, Semnoner, Quader, Marcomaner, hvilke ogsaa, tilligemed Hermundurer, og nogle andre smaae Folk, vare uden Tvivl de egentlige Suever. Paa et andet Sted lader han Vannii Suever grændse til Jazyges og Dacer, og Bastarnier, det er, at sige boe i en Deel af Østerrige, Mähren
og

(10) L. 9. p. 653. 656. l. 55. p. 770.

(11) T. 1. p. 478. l. 4. c. 28. p. 466. c. 25.

og Ungern norden for Donau. Tacitus (12) fortæller under Tiberio, at Krigsfolk maatte sendes til Rhætien, for at forsvare det mod Sueverne, der truede med Indfald; At Tiberius formaaede Sueverne og Kong Maroboduus til Fred, (af hvilket Sted man med Grund kan slutte, at Marcomani have været Suevi, thi Maroboduus var en Marcomaner); At der opkom Krig mellem Arminius, Cheruscernes Anfører, og Maroboduus, som han atter her gjør til Suevernes Konge, og at Semnones og Langobardi, Sueviske Folk faldt fra Maroboduus; At nogle paaastaat, at Suevi stamme fra Tuisto, og høre til de rette gamle Navne; At nogle Suevi dyrkede Isis, og endelig gjør han en almindelig Beskrivning over Sueverne, og over hvert Folk i Særdeleshed. Paa et Sted vidner Tacitus (13), at Sarmatiske og Sueviske Folk holdt sammen mod Rømerne, hvilket Dio (14) henfører til Aar 84, og fortæller, at Suever, (de nemlig, som Vannius havde regieret over), og Evgier førte Krig sammen oven for Mysien, og at de første bade Domitianum om Hielp, som sendte dem kun 100 Ryttiere, hvorefter de bleve saa fortrydelige, at de sloge sig i Selskab med Jazygerne, og lavede sig til at gaa med dem over Ister.

Prolemæus (15) sætter Suevi Semnones fra midt paa El. Seculo II. den, og indteiler den Flod Suevus i: Spree, og Buguntas i: Burgundier. Mærkeligt er det at han har i Scythia intra Imaum Suevi.

(12) T. 1. p. 91. Annal. l. 1. c. 44. p. 183. l. 2. c. 26. p. 217. c. 54. 45. t. 2. Germ. p. 580. c. 2. p. 603. c. 9. p. 663 — 683. c. 38 — 45.

(13) T. 2. p. 36. Hist. l. 1. c. 2.

(14) L. 67. c. 5. p. 1105.

(15) L. 2. c. 11. p. 58. l. 6. c. 14. p. 189.

Suevi. Men der forekommer og Joræ, Sallones, og tør jeg dersere dog ei paaatane at Suever og Sæxer have under de Navne først boet i Scythien førend de komme til Germanien. Andre Sueviske Folks Beliggenhed nævnes og af ham i Germania.

Sæculo IV. Procopius (16) beretter, at nedan for Burgundiones og Thoryngos boede Souabi og Alamani, mægtige Folk, som fra gamle Tider af havde været fri, fra denne Tid af manges Alemanners og Suabers Historie sammen, og finder man de sidste næsten ikke mere uden i det egentlige Suaben, jeg troer og at Suaberne have altid udgjort en anseelig Deel af Alemanni. Denne Procopii Beskrivelse maae ellers henføres til det 4 Sæculum, efter som han siger at Frankerne boede da ved Rhinens Udløb, og søyer Alamanner og Suaber sammen, af hvilke de første allerede da besadde det nu værende Suaben, og rimeligt at Sueverne have udgjort den største Part af dem. Allerheldst-Aufonius (17) vidner, at Donau tog udi hans Tid sit Udspring midt iblant Sueverne, og kalder paa et andet Sted dem Suever, som Valentinianus overvandt, og som andre kalde Alemanner, og siger, at nu bliver Rhinen ei mere Galliernes Grændse.

§. II.

Sæculo V. I det femte Sæculo finder jeg udtrykkelige Bidnesbryd for hos Jornandem (18), at Suevi have allerede besiddet det nu værende Suaben, thi han skriver at de havde østen for sig Bayerserne, vesten Frankerne, sønden Burgundierne, og norden Thuringer og Donau; At Alemanni da vare forenede med dem, som

(16) C. B. t. 2. B. G. I. I. c. 12. p. 23.

(17) Epigram. 4. v. 1 — 3. Ep. 3. v. 7 & 8.

(18) De reb. Get. c. 53 — 55.

som besadde Alperne, hvorfra endeel Strømme fløde ned i Donau, og at den Ost-Gothiske Konge Theodemir overbandt, plyndrede og næsten undertvang begge disse Folk, som vare med hinanden forbundne. Orator (19) sætter dem og iblant de vestlige Folk i Europa, men alt for langt nord, naar han nævner dem imellem Langiones : dem af Langres, eller og maaſkee Bangiones og Langobarder. Æthicus (20) giver dem Rum imellem Langobarder og Alaner (hvilke sidste have maaſkee opholdt sig nogen Tid i Tydskland, da de vandrede til Spanien, men hvis Sæde der vel neppe bliver mueligt at fastsætte). Den første kalder dem Suebi, og den sidste Suevi. Orosius (21) siger, at Suevi indehavde den største Deel af Germanien, og at de bestode af 54 Folk, saafremt disse sidste Ord sigte alene til dem, og ei til alle Indvaanerne i Alanien, Dacien, Gothien og Germanien. Men bør dette hentydes paa Sueverne, da deres Folkes Tal vel uden Tvil gjort alt for stort. Vibius Sequester (22) vidner, at Elven gjorde Skilsmisse imellem Suever og Ceroecier, uden Tvil Cherusker, men herved sigtes til ældre Tider, da de fleste Sueviske Folk boede østen for Elven. Af notitia imperii (23) kan sees, at Suever have staaet i Romersk Krigstjeneste, og lagt i Besætning i Gallien udi Baveux og Coutance, udi Mans og udi Auvergne. I tabula Peutingeriana (24) sættes Suebia østen for Rhinen fra Maynß til Strasborg, og siden Alamania lige over for Basel, men jeg tviler om at disse Folks Semte Deel.

§

Grænde

(19) P. 13.

(20) P. 44.

(21) L. I. c. 2. p. 23.

(22) P. 14.

(23) F. 179. p. 2.

(24) Segment 2 & 3.

Suevi. Men der forekommer og Joræ, Sallones, og tør jeg derfor dog ei paaståne at Suever og Saper have under de Navne først boet i Scythien førend de komme til Germanien. Andre Sueviske Folks Beliggenhed nævnes og af ham i Germania.

Sæcula IV. Procopius (16) beretter, at nedan for Burgundiones og Thoringos boede Souabi og Alamani, mægtige Folk, som fra gamle Tider af havde været fri, fra denne Tid af manges Alemaners og Suabers Historie sammen, og finder man de sidste næsten ikke mere uden i det egentlige Suaben, jeg troer og at Sueberne have altid udgjort en anseelig Deel af Alemanni. Denne Procopii Beskrivelse maae ellers henføres til det 4 Sæculum, efter som han siger at Frankerne boede da ved Rhineus Udsøb, og søyer Alamaner og Suaber sammen, af hvilke de første allerede da besadde det nu værende Suaben, og rimeligt at Sueverne have udgjort den største Part af dem. Allerheldst-Ausonius (17) vidner, at Donau tog udi hans Tid sit Udspring midt iblant Sueverne, og kalder paa et andet Sted dem Suever, som Valentinianus overbandt, og som andre kalde Alamaner, og siger, at nu bliver Rhinen ei mere Galliernes Grændse.

§. II.

Sæculo V. I det femte Sæculo finder jeg udtryffelige Vidnesbyrd for hos Jornandem (18), at Suevi have allerede besiddet det nu værende Suaben, thi han skriver at de havde østen for sig Bayerserne, vesten Frankerne, sønden Burgundierne, og norden Thuringer og Donau; At Alemanni da vare forenede med dem, som

(16) C. B. t. 2. B. G. L. I. c. 12. p. 23.

(17) Epigram. 4. v. 1 — 3. Ep. 3. v. 7 & 8.

(18) De reb. Get. c. 53 — 55.

som besadde Alperne, hvorfra endel Strømme fløde ned i Donau, og at den Ost-Gothiske Konge Theodemir overvandt, plyndrede og næsten undertvang begge disse Folk, som vare med hinanden forbundne. Orator (19) sætter dem og iblant de vestlige Folk i Europa, men alt for langt nord, naar han nævner dem imellem Langiones : dem af Langres, eller og maaſkee Bangiones og Langobarder. Æthicus (20) giver dem Rum imellem Langobarder og Alaner (hvilke sidste have maaſkee opholdt sig nogen Tid i Tydſkland, da de vandrede til Spanien, men hvis Sæde der vel neppe bliver mueligt at fastſætte). Den første kalder dem Suebi, og den sidste Suevi. Oroſius (21) ſiger, at Suevi indehavde den største Deel af Germanien, og at de bestode af 54 Folk, ſaaſtremt diſſe sidste Ord ſigte alene til dem, og ei til alle Indvaanerne i Alanien, Dacien, Gothien og Germanien. Men bør dette hentydes paa Sueverne, da er deres Folkes Tal vel uden Tvil gjort alt for ſtort. Vibius Sequester (22) vidner, at Elven gjorde Skilsmiſſe imellem Suever og Ceroecier, uden Tvil Cheruſcer, men herved ſigtes til ældre Tider, da de fleſte Sueviſke Folk boede oſten for Elven. Af noritia imperii (23) kan ſees, at Suever have ſtaaet i Romerſk Krigstieneste, og lagt i Beſætning i Gallien udi Bayeux og Coutance, udi Mans og udi Auvergne. I tabula Peutingeriana (24) ſættes Suevia oſten for Rhinen fra Mayns til Strasborg, og ſiden Almania lige over for Baſel, men jeg tviler om at diſſe Folks ſemte Deel.

2

Grænde

(19) P. 13.

(20) P. 44.

(21) L. I. c. 2. p. 23.

(22) P. 14.

(23) F. 179. p. 2.

(24) Segment 2 & 3.

Grændser have været saa tydelige, og holder tvertimod for at Suevi have tiligemed flere Folk i lang Tid været besatte af Franker og Romere, og maaſkee flere Folk, under det almindelige Navn af Alamaner, hvorvel de maaſkee ſelv have ſtedſe kaldet ſig Suever. Eugippius (25) vidner at Chunimundus overvandt og plyndrede Paſſau; Uden Tvil den ſamme ſom Jorandes kalder Hunimundus, og Suevernes Konge, og ſom efter hans Beretning førte Krig med den Øſt-Gothiſke Konge Theodemir. Mærkeligt er det, at naar Jorandes taler om Sueverne, kalder han dem ei Alamaner, og nævner ei de ſidſte, hvilket tiener til at beſtyrke min Gætning, at Alamani og Suevi have været eet Folk under forſkiellige Navne; Thi udi Alamanernes Hiſtorie ſkal jeg viſe, at de da allerede, og længe tilførend beboede Suaben, hvor og Suaberne vare. Det er bekiendt af mange Skribenter (26), at Suevi vandrede i det ſemte Sæculo til Spanien, i Følge af Vandaler og Alaner, og oprettede der et anſeeligt Rige, ſom forſt blev ødelagt af Veſt-Gotherne imod Slutningen af det 6 Sæculo. Proſper ſynes at ſætte deres Ankomſt til Spanien Aar 408, Idatius Aar 410 i October Maaaned, Iſidorus Aar 408. Joannes Biclariensis (27) har de beſte Efterretninger om det Sueviſke Rige i Spanien dets Undergang. Naar han ved Aar 575 ſiger, at Romanus, Keiſer Juſtini Fjende herre, overvandt og fangede den Sueviſke Konge, og førte ham med Rone, Børn og Skat til Conſtantinopel, og gjorde hans Land til en Romerſk Province, ſaa forſtaaer han venteligen det Folk,

(25) In vita S. Severini c. 22. ap. Velleſum p. 652.

(26) Proſper p. 51. Idatius p. 23, ſom ſkal være 21. in Scalig. Euseb. Iſidorus Hiſp. in Grotii hiſt. Goth. p. 732. 737 — 740. Zoſimus l. 6. c. 3. p. 652.

(27) In Scalig. Euseb. p. 13 — 15.

Folk, som kaldtes Suaber af Floden Sava, som de boede ved udi Illyrico, og som uden Tvil ei have været Suever, men venskelige Indfødte fra Illyrien. Udi den Ost-Gothiske Historie har jeg handlet om dem. Procopius (28) vidner, at Souabi og Siskii (efter hvilke det Sted siges i Croatien ved Sav-Floden endnu haver Navn) boede inden i Landet, og oven for Dalmatier og Liburner. Sozomenus (29) synes at udgive 410 for det Aar, da Sueverne komme til Spanien. Aar 496 blev det Alamaniske Rige overvundet og undervundet af den Frankiske Konge Clodovæo, og havde siden ei mere sin egen Konge. Sueverne, som udgjorde den største og vigtigste Deel af Alamanerne, maatte da bukke under Frankernes Aag. Naar Venantius Fortunatus (30) siger om den Frankiske Kong Chilperic: Terror & extremis Frisonibus atque Suevis, Qui neque bella parunt, sed tua frena rogant, saa er det rimeligt at han herved sigter til de Suever, som boede i Flandern og Brabant.

Jonas (31) beretter, at S. Columbanus kom i Begyndelsen *Sæculo VII.* af det 7 *Sæculo* til Staden Bregenz, at de Sueviske Folk boede tæt ved, og at de gjorde Offer til deres Gud Voden, og havde sat en stor *Alt-Tonde*, kaldet *Cupa*, midt imellem sig, som holdt 20 Maader. Mærkeligt er det, at denne gamle Skribent siger, at adskillige holde for at Voden er den samme Gud som Mercurius. Dette tiener til at stadfæste min Mening, at Taciti Mercurii rette Navn haver været Voden eller Odin. Ved denne Leilighed omvendte og døbte ellers Columbanus endel Suever.

§ 2

Udi

(28) C. B. t. 2. p. 30 & 31. B. G. l. i. c. 13 & 14.

(29) L. 9. c. 12. p. 814.

(30) Ap. Du Chesnium T. 1. p. 505.

(31) In vita S. Columbani c. 26. ap. Bedam. t. 3. p. 301.

Udi samme *Saculo* omvendte S. Eligius (32) Sueberne udi Flan-
dern ved Antwerpen (og tiener dette Sted til at forklare det for-
rige af Venantio, thi det er uden Tvil disse han forstaaer, naar
han sætter dem hos Friserne).

Saculo IX. Walafrius Strabo (33) taler om Solv som fandtes i de
Sueviffe Bierge, og om en Agath fra Suevien, som han fort
efter aabenbare kalder Alemannia, naar han siger til den Bisp,
som han sendte bemældte Agath til, at han ei maatte kalde ham
paaholden, saa længe Alemannia havde Stene, og kunde give
Steen-Gaver. Og paa et andet Sted (34) vidner Walafrius,
at Sueverne boede mængde iblant Alemannerne, og besadde den
Deel af Germanien, som laae norder for Donaus yderste Ende,
den Deel af Rhætien, der laae imellem Alperne og Donaus
søndre Side, saa og endeel af Gallien ved Ararim, som uden
Tvil er en Copiist-Feyl, saa at der bør staae Arolam: Arar-
Strømmen i Schweiz. Paulus Diaconus (35) skriver ogsaa, at
imellem Suevia, det er Alemannernes Land, og Ligurien, laae
Rhætia.

Saculo XI. En Anonymus (36) vidner om en vis hellig Henrik, at han
var født i Suevia ved den Bondebye Zwifaltach, nu det Abbe-
die Zwiefalten, noget-norden for Donau, ei langt vester fra
Ulm, og ei langt fra det Würtembergffe. At anføre flere Be-
viis af senere Tider, at Suevi beboe Schwaben, og at det kal-
des

(32) Andoenus in vita Eligii ap. Dacherium T. 2. p. 93.

(33) Ap. Canis. T. 2. Part. 2. p. 244.

(34) In Ludw. Würt. Gesch. præf. p. 349.

(35) H. Long. l. 2. c. 15. p. 785.

(36) Ap. Canis. T. 3. Part. 1. p. 331. in vita Henrici a Ze-
wifaltach.

des efter dem, vilde være overflødigt, da det er en bekendt Sag. Mærkeligt er det, at det Alemaniske Navn hverken nu er, eller i umindelig Tid har været, og maaskee aldrig brugt i Tydskland, og at Franske derimod kalde alle Tydske Allemans, og hele Tydskland Allemagne, uden al Tvil fordi de af det Tydske Folk vare en vis Tid det mægtigste, og dem nærmest.

§. III.

Nu vil jeg efter Sædvane anføre nogle af de nyeres Meninger. Cluverius (37) holder for, at i de senere Tider fra det 3de Sæculo af, kaldte Romerne alene Hermundurerne Suever, fordi de boede dem nærmest, da de derimod gave til de andre Sueviske Folk deres egentlige og rette Navne, Marcomaner, Quader, Langobarder. Nu er jeg ogsaa af den Tanke, at Hermunduri have ei været en ringe Part af de Suever, som nedsatte sig i Schwaben, men jeg seer ingen Grund til at udelukke Semsnoner, Lygier, Buriar, Marsigner, allerhelst deres Navne og efterhaanden forsvinde, og Slaviske Folk siden findes boende i deres gamle Lande, hvortil kommer at man finder dem i det 2de og følgende Sæculis at have trænet frem til Donau. Vil man sige at deres Tal haver været for stort til, da de besadde saa store Lande, at lade sig nøye med et saa maadelig stort Land, som Schwaben, saa svarer jeg dertil, at de i Middel-Alderen vare udbredte videre i de Lande, som ligge omkring Schwaben, særdeles i dem, som nu udgjøre den Schweitzeriske Stat, men at de efterhaanden have tabt det Sueviske Navn, og at mange af dem drog til Spanien. Naar han derimod paastaar stor Forskiel imellem Suever og Alemaner, og vil at de første have ei røkket ind i Schwaben, men forhen boet i Frankenland, førend

Den nyeres
Meninger
om Suever-
ne.

de sidste havde forladt gandske Tydskland, saa har han aldeles Uret; Det vilde vel og have faldet ham vanskeligt at sige, hvor Alemanni begave sig hen. Jordan (38) leder det Sueviske Navn af at svæve. Mærkeligt er det at den Frankiske Konge Theodericus skriver i et Brev til Keiser Justinianum (39), at det Norsavisse Folk haver givet sig under ham, efter at han havde undertvinget Thüringer. Efter Navnet at domme, saa har det meest Lighed med Suaver, og boede der i gamle Dage-ogjaa nok. Suaver nord paa i Tydskland, saa det derfor gierne er mueligt, at der og kan have boet Suaver paa de Kanter i det 6 Sæculo, allerheldst Historien fra de Eider er meget ufuldkommen. Men dog bliver det vel et forgiæves Arbejde, at ville med endeel ngere (40) fastsætte, hvor disse Nor-Suavi egentligen have boet. Udi det Halberstadiske forekommer et Swabigou ved Floden Bode, hvor rimeligviis de Suaver have boet, som den Austrassiske Konge Sigebert tillod at beboe det Land, hvilket de Saxoner havde forladt, som med den Langobardiske Konge Alboin droge til Italien; og disse Suaver have maaffee været Nord-Suaver. Wachter (41) udleder deres Navn af det Ord Schweif, fordi de bundt deres Haar op med en lang Svands. Han stiller tilligemed heel vel imellem de virkelige Suever, og de Sæver, som kun kaldtes saa for denne Stikts Skyld. En Anonymus (42), som dog vel ei er meget gammel, og i det høieste fra det 13 Sæculo, siger at Sueverne ginge for Hunger ud af Sverrige, landede ved Slesvig, plyndrede dette Danske Land, ginge over Elven, hjulpe Frankerne til at undertvinge Thüringerne, og satte sig

Deild

(38) Orig. Slav. p. 7.

(39) Ap. Du Chesn. T. 1. p. 862. Bouquet Scr. Gall. t. 4. p. 59.

(40) Grupens orig. Germ. t. 2. p. 399. Abels Edafs. Alt. p. 89 — 98.

(41) Gloss. v. Schwaben col. 1478 — 1480.

(42) Ap. Goldastum in Scr. rer. Suev. p. 1 — 3.

deels ned i Thüringen ved Unstrut, og deels i det Land, som efter dem blev kaldet Schwaben. Men enhver indseer vel, at hvad Winichindus har fortalt om Saperne, det har denne ubeskiendte henført til Sueverne. Felix Faber (43), som har skrevet i Slutningen af det 15 Sæculo, leder derimod de Svenske fra Sueverne, som han i de ældste Tider lader beboe Nord-Endsland, og Schweizerne ligeledes, hvilket sidste tildeels er ret, undtagen at han og vil lede deres Navn fra dem. Alle de Folk som nu beboe den Schweizerke Republique, stamme uden Tvil først fra Celter, og i sær fra Helvetier og Rhetier, dernæst fra Romere, og endelig fra Endiske, og i sær fra Burgundier og Suever, eller Alemaner. At jeg nu skal forbigaae, at der i senere Tider ere komne Franke og Italiener der ind. De Guignes (44) vil, at et Folk langt øster fra i Asien, kaldet Esu, er kommet til Maouarennahar, og har siden gaaet nord paa i Europa, og antaget de nordlige Folks Sæder, og endelig blevne bekiendte under Navn af Sueber. Men herudi kan man lidet sætte Troe til ham, thi han er ikke glædere, end naar han kan faae føre alle Folk fra China, og dets Naboelaug. Græben (45) haver samlet meget om Nord-Sueverne. Hvo der haver Lust til at vide mere om Sueverne, kan eftersee de neden under anførte Skrifter (46).

(43) Ib. p. 24 & 25.

(44) T. 1. part. 2. p. 326.

(45) Orig. Germ. t. 2. p. 395 — 432.

(46) Arpi Them. Cimbr. p. 149 — 153. Becani orig. p. 620 — 622. l. 6. Meier Annal. Fland. l. 1. in Scr. Belg. t. 1. p. 6. Du Bos H. dela. Mon. Franç. t. 2. p. 407. Miller de Suevorum prisca in Germania sedibus in Wegelini thes. rer. Germ. t. 4. p. 504 — 512. Brechenmaeheri not. Sueviae ant. ib. T. 1. p. 65 — 221. Bünaus Teut. Hist. Th. 1. p. 32 u. 33. Th. 2. p. 830 — 838. Ancherfen de Suevis. Ej. Hertha p. 63. 78. 94. 101 — 103. Mafcov. Ges. d. Teut. Th. 2. p. 182. App. p. 152 — 158. Lazius de Gent. migr. l. 8. p. 443 — 617. Schoepflin in Alsatia, multis in locis.

IV. Capitel. Om Alemannerne.

§. I.

Boede først
 ved Main-
 Strømmen.

Dio (1) er den ældste Skribent, som nævner dem, og taler
 der han dem Alambari; Han beretter under Caracallo,
 at han foregav at være kommet dem til Hielp, at han lod opføre
 adskillige Casteller i deres Land, at han paa en forræderisk Maade
 dræbte dem, ved at foregive, at han vilde tage deres Ungdom
 i Sold; At deres Hustruer svarede, at de vilde heller døe, end
 være Trælle, da han satte det i deres egen Magt, at de alle
 siden, efterat de vare blevne solgte, toge Livet af sig selv, og at
 nogle dræbte tilligemed deres egne Børn, og endelig at dette
 Folk roste sig af at have forgjort ham, og gjort ham rasende ved
 Hæxerie. Spartianus (2) vidner, at han kaldte sig Alemannicus,
 fordi han havde overvundet dette Folk. Victor (3) siger, at han
 tæt ved Mainstrømmen overvandt det talrige Folk Alemannerne,
 som sigtede ypperligen til Hest. Ved at overveje disse og fol-
 gende Stæder, er jeg faldet paa de Tanker, at det Alemanniske
 Navn er først opkommet ved Mainen, og det ventelig en god Tid
 for Caracalla, omtrent i Midten af det 2 Sæculo, og det først
 ved det adskillige Personer af endel der boende Folk have traadt
 For

(1) L. 77. p. 1299 — 1301.

(2) In Caracallo c. 10. p. 419.

(3) In-Cæsar. p. 272.

Forbund sammen, nemlig Marriaci, Catti, Usipii (4), og maa-
ske Juthungi, hvortil siden i Slutningen af det tredie, og Bes-
tyndelsen af det 4 Seculo have slaget sig Sueviske Folk, Sem-
noner, Engier, Burier, Hermundurer, og kunde de let udbrede
sig sonder paa, ved det Landet imellem Rhein, Main, den Hercy-
nische Skov og Alperne, var deels en Ork, kaldet den Helveti-
ske, og deels beboet af fattige og forløbne Gallier (5). Euse-
bius (6) skriver, at da Gallienus overslod sig til al Belløst, fulde
Alamanni ind i Italien, efterat have plyndret Gallierne, hvilk-
ke Posthumus dog befriede fra de omliggende Barbarer (7), og ta-
les der da om Alemannia og Germania (8). Zonaras (9) for-
tæller, at Gallienus overvandt med 10000 Mand 30000 Alas-
maner ved Meiland. Victor (10) beretter, at Claudius over-
vandt en stor Mængde Alemanner ei langt fra Lacu Benaco :
Lago di Guarda i det Venetianske, saa at neppe den halve Deel
blev tilovers.

§. II.

Zosimus (11) vidner, at Keiser Aurelianus vendte fra Udbredede
Pannonien tilbage til Italien, da han fik at høre, at Alas-
maner og deres Naboe Folk vilde falde ind i Italien, hvorover sig i Schwaben.
han frygtede for Rom selv, og dræbte han da mange 1000 Bar-
Semte Deel. M. barer

(4) Bernhard Al. d. Wetteran. p. 55.

(5) Taciti Germ. c. 28 & 29. Ptolemæus l. 2. c. 11. p. 57.

(6) P. 47. Scalig. Victor de Cæsar p. 287. Eutropius l. 9.

c. 6.

(7) Pollio in Gallieno c. 4. p. 716. 749. 751. 752.

(8) Id. p. 755.

(9) C. B. t. 10. part. 1. l. 12. p. 477.

(10) Epit. p. 91.

(11) L. 1. c. 49. p. 76 & 77.

barer ved Jsters yderste Ende. Vopiscus (12) vidner, at Probus drev Germaner og Alemanner langt fra Rhinen, at han jog Germaner ud af Gallien, som de efter Posthumii Død havde besiddet, tog 60 Stæder fra dem i Gallien, dræbte næsten 400000 af dem, jog de øvrige over Neckar og Alba, (en Bierg-Strækning i Tydskland (13), og ei den berømte Flod Elven), bygde Romerske Stæder og Fæstninger i deres Land, formaaede 9 af deres Konger af adskillige Folk til at kaste sig for hans Fodder, udtog 16000 af deres unge Mandskab til at bestyrke sin Krigshær med, og gjorde endelig Forbund med dem imod de længre bort liggende Folk. Nu kommer vel alt dette ei just Alemannerne alene ved, men og Franker og flere Folk, imidlertid viser dog Stædernes Beliggenhed, at de have havt en stor Part derudi, og at de have boet inde til Neckar. Ved samme Tid siger han om Proculo, at han havde Fordeel imod Alemannerne, som paa den Tid endda kaldtes Germani, og det alene ved at føre

Æraulo III. Krig imod dem ved smaae Partier, og Streiferier. Theophanes (14) taler ved Aar 288 om det store Slag, som Keiser Constantius holdt mod Alemannerne, hvilke han treende gange der faldt der uretteligen Alaner, og vidner, at der blev 6000 af dem, (hvilket er meget rimeligere end 60000, som andre og ældre Skribenter har). Dette Slag skede i Gallien. Zonares (15) har om Alamannis det samme, som Theophanes, undtagen at han sætter 60000. De Krige som Alexander Severus, og Maximinus førte ved Mainen, og i Egnen af Mayn, maae og efter Beliggenheden være førte imod Alemannerne.

§. II.

(12) In Probo c. 12 — 13. in Proculo p. 968.

(13) Eckard. Fr. orient. l. 1. c. 13. p. 15.

(14) C. B. t. 6. p. 4.

(15) C. B. t. 10. part. 7. c. 12. p. 484.

Mamertius (16) vidner, at Keiser Maximianus Herculius overvandt ved Hunger Burgundier og Alemaner, som truede at ødelegge gandske Gallien. De Konger Genebon, som fik Riget igien af bemældte Keiser, og som kom med sit gandske Folk til ham, og Esarech, som først fik et Rige ved ham, have formodentligen været Alamanne; Og paa deres Beføstning er det vel og, at Rhætiens Grændser bleve da udvidede. Noget efter er det vel fæst, at Burgundierne bemestrede sig, dog med stort Tab paa deres Side, Alamanernes Land, og at Alamanerne satte sig i Stand til at tage det igien. Eumenius (17) beretter, at Keiser Constantius fangede det grumme Folks Konge, og plundrede og næsten ødelagde Alamanien fra Rhinens Broe indtil den Guntienske Overgang over Donau, (hvorved uden Tvil forstaaes Floden Günk, som imellem Ulm og Leck Floden falder i Donau), og ved den Leilighed er det vel og, at samme Keiser udstrakte Germaniens (der Romerske nemlig) og Rhætiens Grændser til Donaus Udspring, og at Alamanien saa ofte blev sondertraadt. De største Sæpervindinger beholdtes ved Windisch i Canton Bern, og ved Langres i Champagne, hvoraf kan sees, hvor vidt dette Folk havde trængt frem. Eutropius (18) siger, at Constantius blev ved Langres først overvundet, men havde siden den Lykke samme Dag at dræbe 60000 Alamanner. Naar jeg retteligen overvejer alle disse anførte Stæder og Skribenter, saa synes mig, at det er unægteligt, at Alemanni have allerede besiddet det

M 2

meste

(16) Paneg. 1. c. 5. p. 9. c. 10. p. 17. Pan. 2. c. 5. p. 33. c. 17. p. 52.

(17) Pan. 4. c. 2 & 3. p. 86—88. c. 10. p. 97. Pan. 6. c. 4. p. 140. c. 6. p. 142 & 143.

(18) L. 9. c. 15.

meste af det nu værende Schwaben, i det mindste fra Midten af det 3 Sæculo, og Spørgsmaal om ei allerede Sueviske Folf havde slaget sig til dem, siden de vare saa talrige og mægtige, og man dog finder i det 4 Sæculo unægteligen Suever iblant dem. Særdeles troer jeg det om Marisci og Hermunduri, der forhen vare deres Naboer i Frankenland, og i hvis Sted, særdeles de sidstes, man i dette Sæculo finder Burgundier, hvorvel jeg derhos ei vil nægte, at endeel Hermundurer kan have truffet sig længer efter paa henimod Pannonien og Dacien.

Sæculo IV.

I det fjerde Sæculo finder jeg at Neckar-Floden kaldes den Barbariske (19), (uden Tvil alene fordi Alemaner boede ved den), og at Bructeri, Chamavi, Cherusci, Bangiones, Almani, Eubantes, først hver for sig, og siden samlede i eet Forbund bekrigede Constantinum, som først hemmeligen selv udspædede dem, og siden overvandt dem alle i eet Slag (20). Ved disse mærkværdige Ord om et Forbund imellem saa mange Folf, tænker jeg at deres Mening meget bestyrkes, som holde for at Alemaner, Franker, Sager, Thiringer ei ere alene ved Krig bleve saa mægtige, men og ved det at mange andre Folf traadde i Forbund med dem inod deres fælles Fiender Rømerne, og at de siden bleve ved at føre Navn i Almindelighed efter det mægtigste Folf iblant sig, hvorvel de under sig beholdte længe deres egne særdeles Navne. Ved Aar 318 haver man Robbet-Monster af Constantini Søn Crispo, hvorpaa staae, Alamannia devicta, og Alamannia capta, og ved samme Tid en Guld-Mønt af den unge Constantino, med Omskrift, Gaudium Romanorum, med Forestilling af et Treantimner, som græder, og vender sig
fra

(19) Eumenius Pan. 6. c. 14.

(20) Nazarius Pan. 9. c. 18.

fra en Tropæe, og med Underkrift, Alamannia, og ligeledes
 Kobber-Monter af ham, med Omkrift, Alamannia devicta (21).
 Under den yngre Constantio finder jeg, at de toende Alamanni-
 ske Konger og Brødre Gundomadus og Vadamarius jævnlig
 freiffede ind paa Grændserne af Gallien, at de hindrede Constan-
 tium i at gaae over Rhinen ved Basel, og at hans Anslag ble-
 ve dem aabenbarede ved de Alamanner, som tjente i hans Krigs-
 hær, og vare fornemme Mænd, hvorpaa Fred og Forbund blev
 gjort; Men at der kort efter opkom paa nye Krig med Lenti-
 enerne, hvilke vare nogle Alamanniske Pagi, og plyndrede Grænde-
 serne, hvorover Keiseren begav sig til Rhetien, og sendte en af
 sine Generaler til Boden See, for strax at give sig i Kust med
 Barbarerne (hvoraf kan sees hvor vidt Alamanni da strakte sig),
 hvor han i Forstningen led nogen Skade, men siden tilføjede
 dem større (dog jeg vil forbigaae at opregne alle de Krige, som
 Romere og Alamanner have ført sammen, og alene lade mig
 noye med at anføre hvad som kan vise hvilke Folk, og hvor mæg-
 tige Alamanni have været, saa og hvordanne Sæder de have
 havt). Dog det varede ei længe førend Alamanni som en Flod
 oversvømmede Gallien, og ødelagde Byen Eoln, og er det nok
 ogsaa ved dette deres Indfald seet, at Aventicunn laas aftræde
 øde i Ammiani Tid. De indtogt Nurn, Strasborg, Zabern,
 Worms, Speyer, Maynz, og beboede Egnen deromkring,
 saasom de styede at boe i Byer, og vare da adskillige Folk for-
 bundne sammen imod Romerne. Da seede det og at Sueverne
 fulde ind i Rhetien (atter et Beviis, at de med Alamanner beboede
 Schwaben, eller rettere, at de vare fornemmeligen de, der kald-

Aar 345.

Aar 355.

Aar 356.

tes Alamanni). Et Beviis paa Alamannernes Driftighed er dette, at de snege sig midt imellem tvende Romerske Krigshære, som stode ved Rheims og ved Basel, og trængde frem til Lion, som de plyndrede. De havde og i Besiddelse de smaae Øer i Rhinen (ved Elsas), og vidste at forsvare sig ved at gjøre Færbatter af Trær. De Alamanniske Konger vare da, Chnodomarius, Vestrappus, Urius, Ursicinus, Serapio, Suomarius og Hortarius, som havde samlet al deres Magt sammen ved Strasborg. Af disse havde den første gjort de største Bedrifter, og meest plyndret i Gallien, og var han og Serapio, hans Broders Son, de mægtigste iblant deres Konger. Ammianus kalder de Alamannerne talrige Folk. De tvende forhen nævnte Konger, og deres Folk, som havde gjort Fred med Keiseren selv, sadde dog da stille, og rørte sig ei imod Cæsar Julianum, som anførte den Romerske Krigshær. Skribenten kalder Alamanner ved denne Leilighed Germani, og vidner at de mesterligen vidste at stille Godfolk iblant deres Ryttere imod Romernes Rytterie, hvilke Godgængere krobe langs Jorden, og stukke de fiendelige Heste ihjel under Bugen. Bemældte Serapio, hvis rette Navn var Agenarich, var bleven kaldet saaledes af sin Fader, som havde længe opholdt sig i Gallien, og der lært nogle hemmelige Græske Kunstter (af hvilket mærkelige Sted sees, at man ei forviste fremmede Navnes Skyld, som forekommer under Alamannerne, maae strax slutte, at der have været fremmede Folk iblant dem, da saadanne Navne kan være givne ved mange Leiligheder, naar man ellers kun vist veed, og de fleste Navne ellers vise det, af hvad Folkesæd saadant Folk er). Foruden ovenmældte 10 Konger bestod den Alamanniske Krigshær af fem andre Konger, af ti Kongelige Personer, af mange Fornemme, og af 35000
 Bevæb-

Bevæbnede, som vare samlede af adskillige Nationer, deels for
 Sold, og deels ved Løfter at hjælpe dem igien (herved gjør denne
 saa troværdige Skribent de store Tal, som endeel andre Skri-
 benter have i den Alamanniske Historie, meget mistænkte). Disse
 Kongelige Personer og Konger steg ned af deres Heste, saasnart
 Godfolket begiærte det. Udi det store paafølgende Slag slagrede
 Alamannernes løse Haar mere end sædvanligen (hvoraf man maae
 slutte, at de enten ei nær alle have været Suever, eller og sat
 Sueverne have da forladt den Skik, at binde deres Haar op i
 en Knude). Deres Konger stridede selv, omgivne af de For-
 nemme, og havde Alamannerne Fordeel deri, at de vare større og
 stærkere, og heftigere end Rømerne. Endeel af dem kunde ogsaa
 soomme. Kongen Chlodomarius blev fanget, og hans Folge,
 bestaaende af 200 Personer, og tre af hans fortroligste Benner
 overgave sig derpaa frivilligen, thi de vilde døe med ham, og
 udstaae samme Skæbne som han. Julianus erholdt her en herlig
 Sejer, og tugtede han siden dygtig Alamannerne. Ved Mayns
 gif han over og ind i deres Land, hvilket forarsagede, at deres
 Krigshær flyede over Mainen for at hjælpe deres egne. Deres
 Huse vare da temmelig got bygde efter Rømersk Viis; Og hav-
 de de Gange under Jorden, hvori de lurede for at gjøre Udsald
 paa Rømerne. Et gammelt Castel, som Trajanus forhen havde
 bygget i Alamannernes Land, blev da sat i Stand igien (hvoraf
 jeg dog ei tør slutte, at det Alamanniske Ravn haver allerede væ-
 ret til under Trajano, men troer snarere, at Autor kalder det,
 hvor andre Folf da boede, saa, fordi Alamannerne boede der i
 hans Tid). Af et Felttog, som Julianus gjorde imod de Galli-
 ske Franker og Chamaver, og af det at han da befæstede tre Ca-
 steller ved Maas-Strømmen, og derpaa gif over Rhinen ind i
 Alaman-

Aar 358.

- Alamannerne Land, fulde jeg snart slutte, at der havde boet Alamanner ved Nord-Rhinen. . Man seer og af dette Beleg, at hver Alamannisk Konge havde haft sit Land for sig, og synes
- Aar 359. det næsten, at hver anseelig Pagus havde haft sin Konge. Man finder da, at adskillige i den Rømerske Krigshær forstode Barbarernes Tungemaal. Endeel Stæder, hvoraf to ere ubekendte, Castra Herculis derimod synes, at have ligget ei lange fra Niemegen, og de andre vare Ruyß, Bonn, Andernach og Bingen, hvis Mure vare forfaldne, bleve da besatte af Juliano, (hvoraf man kan see hvor højt Alamanni havde boet op i Tyskland, hvorvel jeg ei nægter, at jo uogle af disse Stæder kan have været indtagne af Frankerne). Kong Suomarius synes da at have haft sit Land ved Rhinen, ei langt sønden fra Maynz, og Horcarius noget længre hen, ligesom de Brødre Macrianus og Hario-baudes henne ved Frankenland, hvor Grændse-Stenene vare imellem Burgundier og Alamanner, hvorom jeg har talet i den Burgundiske Historie, og Vodomarius henne ved Basel. Ved denne Leilighed kaldes Alamannerne et meget stridbart Folk, og berettes, at de gave sig undertiden i Rømersk Tjeneste, paa Vilkaar
- Aar 360. aldrig at blive forte over Alperne. Alle Alamanner fra Vodomarii Pago af begyndte paa nye at plyndre Rhætiens Grændser. Sanctio, nu Seckingen, tilhorte da Rømerne (hvoraf sees, at Rømerne havde endda nogle Stæder norden for Rhinen), og
- Aar 361. de Martianske Skove laae ved Jster (22) (i Schwaben). Zosimus (23) skriver, at Franker, Alamaner og Saxer havde indtaget

(22) Ammianus Marcellinus l. 14. p. 23 — 25. l. 15. p. 36 — 39. 47. 50. 54. l. 16. p. 59. 60. 61. 72. 73. 75. 76. 78. 79. 80 — 88. l. 17. p. 99 — 101. l. 18. p. 114 — 117. l. 20. p. 158. l. 21. p. 381 188.

(23) L. 3. c. 1. p. 234.

taget 40 Romerske Stæder ved Rhinen, hvis Aulal Julianus (24) selv forøger til 45, foruden Taarner og Casteller, og vidner tilligemed, at de Germaniske Folks Grændser strakte sig fra Rhinens Udspring og til Oceanum, og at de Rømerne nærmest boende vare kun 300 Stadier fra Rhinen, men at de havde udi Gallien ødelagt et Land, som var tre gange saa stort (hvoraf man kan med Visshed slutte at Alemannernes og Frankernes Lande have ei været brede, eller strakt sig ret langt ind i Endstland, som og bekræftes derved, at de havde bag ved sig Bindelicien, Burgundier, Thuringer og Saver; Imidlertid haver dog Julianus ogsaa meget formeret Storrelsen af det ødelagde Land). Hieronymus (25) i Eusebio skriver ogsaa at Julianus overvandt ved Strasborg en stor Alamannisk Krigshær. Paa et andet Sted nævner han Alemaner iblant de mange Folk, som i hans Tid ødelagde Gallien.

Under Valentiniano I. finder jeg, at Alamanni fornæbde Aar 364.
 Krigen fordi de Saver, som de stige af Rømerne, vare ringere og slettere end de sædvanligen pleyede at være; og trængde de da ind til Chalons. Ved denne Leilighed siger Ammianus, at de gjorde deres Haar røde efter Sædvane (hvoraf kan sees, at den Aar 365.
 røde Farve, som de Nordiske Folks Haar havde, ei just altid var naturlig, men de vilde gierne have dem røde, for efter deres Tanker at see des skrækkeligere ud). Den Alamanniske Kongelige Person Rando overfaldt da Maynk, og plyndrede den; Og Omtrent Aar 369.
 den Alamanniske Konge Vithocabius, Vadamarii Son, blev paa en Forræderisk Maade myrdt af en af sine egne Folk, som vare dertil underkøbte af Rømerne, (hvilket viser hvor stor Frygt Rø-

Semte Deel:

R

merne

(24) Op. p. 279 epist. ad Athen.

(25) Scalig. p. 48. op. t. 1. p. 93.

merne bare for dette Folk). Paa samme Tid brændte Rømerne Groden af paa Marken i Alamannien, (hvoraf sees at Alamanni lagde sig efter Agerdyrkning). Valentinianus lod ellers befæste at Rhinens Løb fra Rhetien af og indtil Havet, ved at lade istandsætte de gamle Befæstninger, og ved at opreise nye, endog paa hlin Side Rhinen paa barbarisk Grund; Og finder jeg da, at Rømerne have endnu have en Fæstning ved Necker (hvilket viser, at Grændserne have i de Egne ei været reent bestemte, og at snart Rømerne, snart Barbarerne have udvidet dem). **Aar 370** op-
 hidset Valentinianus Burgundierne imod Alamannerne, men uden Virkning, som jeg har fortalt i den Burgundiske Historie. Ved denne Leilighed kaldes Alamanni et grumt Folk, som fra sin første Begyndelse var ved mange Tildragelser ofte bleven svækket, men som ligesaa ofte tog saaledes til igjen, at man kunde tænke, at det i mange hundrede Aar havde ei lidet noget. (Heraf slutter jeg at Alamanni have ofte faaet Tilstød af andre Folk, som begjærligen have søgt til dem, fordi de laae paa Grændserne af saa rigt et Land, som Gallien). Burgundier og Alamanner trættedes ellers ofte sammen om Grændsen og Salt-Stæder (hvoraf jeg slutter, tagende det forrige om Capellarium eller Palas til Hielp, at disse Salt-Kilder have været i Schwabisch Hall, hvor de endnu findes). - Dog bleve ved denne Leilighed mange Alamanner fangede af Rømerne, som fra Rhetien af havde angrebet dem, og sendte til Italien, hvor de sige frugtbare Egne ved Po at beboe. Valentinianus gjorde siden Indfald **Ved Aar 372** i den Alamanniske Konges Macriani Land, som var bleven meget mægtig, kom til de Mattiaske Bande (det er varme Bæde ved Wisbaden noget norden for Maynz, hvoraf sees at de saa kaldte Mattiaci, som vare i ældre Tider de fornemste iblant Catterne,

og nu regnedes til Alamanner, strakte sig lige til Maynen, og boede ei alene omkring ved Marburg, som var det egentlige Rattium, og heraf sees ogsaa at Alamanni have strakt sig ind i Hesse (sen) og ødelagde Landet paa 50000 (almindelige) Skridt. Han satte da ogsaa en ved Navn Fraomarium til Konge i Macriani Sted over Bucinobanterne, et Alamannisk Folk lige over for Mayns, men flyttede ham kort efter over til Britannien, saasom den Pagus, han regierede over, var ved sidste Indfald bleven næsten ødelagt, og gjorde ham der til Tribunus over en Mængde tapre Alamanner: Bitheridum og Hortarium, som vare Primates af samme Folk, lod han ogsaa anføre endel Krigsfolk (heraf kan sees at Alamanni besadde endda Lande norden for Maynen, og at Catterne maae have hørt til dem, hvilket bekræfter min Gætning, at de egentligen have først begyndt det, saasom det er klart at Landet sønden for Maynen ned til Helvetien tilhørte Rømerne i det 1 Sæculo, hvad det end har gjort i det andet; Da man og ei finder at andre Folkeslag have siden blandet sig med Suever og Alemaner, saa at man haver Grund til at troe, at det nu værende Schwabiske, af hvilket man dog haver Skrifter fra det 8 Sæculo, er det rette gamle Sueviske, saa kan man heraf slutte, at Catterne have fra de ældste Tider hørt til den Herminoniske eller Sueviske Stamme, og at folgelig Cæsar haver havt Ret i at gjøre dem til Suever, thi hans Suever kunne ei vel være andre end Catterne). Denne mægtige Macerianus gjorde noget efter Fred med Valentiniano, og holdt den ogsaa ubrodeligen indtil sin Død, men omkom udi Francia; da han uforsigtigen paa det grueligste plyndrede det, ved den stridbare Konges Mallobaudis Krigs-List. (Altsaa have Alamannia og Francia den gang grændset sammen, og da man ei veed, at

Francia haver paa de Eider strakt sig ved Rhinen stort sonden for Berau og Zutphen, saa maae Alamanni have strakt sig saa langt nord paa, hvilket tiener til at bekræfte Hieronymi (26) Ud- sigende, at Franker boede imellem Alamanner og Saxoner). At Macrianus undgik Burgundiernes Hænder (27) haver jeg forhen fortaalt i den Burgundiske Historie. (Da nu Macrianus havde sit Rige i Hessen, saa tiener det til at stadfæste, at Burgundierne have da boet i Frankentland. Det synes ellers ligesom hver anseelig Alamannisk Pagus haver da næsten have sin Konge, ligesom Poera Saxo siger om Saxonerne i senere Eider: Qvor pagi, tot fere Duces).

Under Gratiano finder jeg at den Alamanniske Pagus Lentiensis, som grændsede til Rhetierne, gjorde Indfald der, og gik over den frodne Rhin. Alamannerne beskrives da som hurtige og gesvinde; og siges da, at de samlede af alle Pagis 40000 sammen, eller som nogle foregave 70000, for at gjøre Gratiani Bedrifter større; men han overvandt dem ved Strasborg saaledes, at man holdt for, at af den heele Hob reddede sig kun 5000 ved Flugten; Og maatte Lentienses derpaa give af deres beste Ungdom til Krigstjeneste (28). Hieronymus (29) udgiver Antallet kun for 30000. Arnobius (30), som skrev ved Aar 303, vidner at der da allerede vare Christne iblant Alamannerne.

— 3 det

(26) Op. t. I. p. 246.

(27) Am. Marc. l. 26. p. 316. l. 27. p. 334. 349. 350. l. 28. p. 366. 376. 377. l. 29. p. 397. 398. l. 30. p. 418. 429.

(28) Amm. Marc. l. 31. p. 453 — 455.

(29) In Scalig. Euseb. p. 177.

(30) L. I. p. 9.

I det femte *Sæculo* nævner Julius Orator (31) Sæber og *Sæculo V.* Mannii, hvilke sidste skulle uden Tvivl være Alamanni, og sætter han dem mellem Marcomaner og Heruler, hvilket er urigtigt. Æthicus (32) nævner og Sæber og Alamanner, hvilke sidste han sætter mellem Franker, som er rigtigt nok, og Tolosantes; Indvaanerne ved Tolouse, som er ganske urigtigt. Procopius (33) siger, at Sæber og Alamanner boede neden for Thorynger, vare mægtige Folk, og fra gammel Tid af Frie (og maae det vel mærkes, at han søger Sæber og Alamanner sammen, og at han skriver det første Folk saaledes). I *notitia imperii* (34) sættes Cohors nona Alamannorum Borgoseveri sub dispositione Ducis Thebaidos. Borgoseveri forklarer Pancirollus at betyde vicus Severi. Videre siges: Ala prima Alamannorum Neix. Cohors quinta pacata Alamannorum Queuathæ sub dispositione Ducis Phoenices, hvilke Stæder laae alle i Egypten. Man finder og nævner udi Romersk Tieneste: Mattiaci seniores, og iblant de 18 Auxilia Palatina, Buccinobantes og Mattiaci juniores, (hvilke begge vare Alemaniske Folk). Udi dette *Sæculo* nævnes en Alamannisk Konge Gibuldus, som havde stor Erbødighed for S. Severinus, og besøgte ham i Passau, hvorhen bemældte hellige Mand ofte kom for Alamannernes jævnlige Anløb, udi hvilke de noget efter plyndrede Noricum, saa at Indvaanerne af Quintana (ved Donau i Bindeicien) forlode Byen af Frygt, men kort efter bleve Alamanni slagte af Indvaanerne i Passau; Og ei længe efter finder man at de og Thuringi streiffede lige til

N 3

Lorch

Omtrent
Aar 470.

(31) P. 13.

(32) P. 44.

(33) C. B. t. 2. p. 23. B. G. 1. 1. c. 12.

(34) F. 90. p. 1. f. 91. p. 1. f. 95. p. 1 & 2. f. 21. p. 1. f. 27. p. 2. f. 30. p. 1 & 2. f. 31. p. 2.

Dorch (35) og ere disse Ting skeede ved Aar 470 og derefter. Gregorius Turonensis (36) siger udtrykkeligen, at efter Vandaler drog Suevi, det er Alamanni, afstød til Spanien, og bekræfter han hvorledes den Frankiske Konge Chlodoveus overvandt og besejrede den Alamanniske ved Tolbiacum, nu Zülpich i det Juliske, siger at Krigen var mellem Franker paa den ene Side og Suever og Alamanner paa den anden, hvorpaa dette Folk underkastede sig ham. Dette skeede Aar 496. Han henfører og til det tredje Seculum og til Valeriani og Gallieni Tider den Alamanniske Konges Chroci grumme Indfald i Gallien, som andre henføre til det femte Seculum, og beretter hvorledes han erobrede Auvergne, og blev ved Arles fanget og omkommet. Fredegarius (37) henfører Chroci Tog til Honorii Tid, og kalder ham Bandalernes Konge, og siger at Suever og Alaner fulgte og med ham i Slaget. Ved det foranstøttede, at Slaget mellem Alemanner og Franker skeede i det Juliske, stadfæstes, at Alemannernes Grændser have gaaet meget høyt op imod nord. Og fra den Tid af stod Suevien og Alemannien meget længe under de Frankiske Konger, indtil det siden kom under de Tydske eller Saksiske, og haver siden altid hørt til Tydskland. Mærkeligt er det, at i den Burgundiske Lov (38), gives af de gamle Burgundiske Konger i det 5 og 6 Seculo, anordnet, at om en andens Slæve bliver igienkjøbt fra Alamannien, saa, thi deraf

sees,

(35) Eugippii vita S. Severini ap. Vell. c. 19. p. 650. c. 25. p. 653. c. 27. p. 654. c. 31. p. 657.

(36) Edit. Ruin. l. 2. c. 2. col. 44. c. 30. col. 82. l. 1. c. 30. col. 25. c. 32. col. 26. c. 37. col. 94. Hincmar in vita Remigii ap. Du Chesnium t. 1. p. 526.

(37) Ib. col. 711.

(38) Ap. Lindenb. Tit. 56. l. 1. p. 292.

fers, hvilket endelig og Rømerſke Monter ſtadſætte, at Landene have dog allerede da ſort Navn efter Folkene, hvorvel Kongerne i deres Titler ſnarere kaldte ſig efter Folkene, end efter Landene. Da Clodovæus overvandt Alamannerne toge mange af dem Flugten til den Øſt-Gothiſke Konge Theodericum i Italien (39).

Agathias (40) ſkriver, at den Frankiſke Konge Theodebertus, Clodovæi Søn, underrvang Alamanerne; at de tvende Brødre Leutharis og Butilinus, Alamanner, ſom anforte deres egne Landsmand, ginge mod deres Herres den Frankiſke Konges Theodebaldi Billie til Italien. Alamanni havde tilforn været underrvungne af Theoderico, de Øſt-Gothers Konge, (hvilket dog kun bør forſtaaes om den Deel af dem, ſom grændſede hen ad mod Italien), men i den bedrovelige Gothiſke Krig bleve de underrvungne af Theudiberto. Her beſkrives ogſaa deres hedniſke Gudſtieneste, hvorledes de dyrkede Træer, Floders Gald, Høje og Skove, og ofrede Hefte og mange andre Dyr til dem ved at affiære dem Hovederne. Den Italiæſke Skribent Aſinius Quadratus (ſom ſynes at have levet i Midten af det 3 Sæculo) anføres at ſkrive, at de beſtode af adſkillige og blandede Folk, ſom og deres Navn gav tilkiende. (Og ſiden han baade er en gammel Skribent, og deſuden ſkal have ſkrevet ſærfindig om de Germaniſke Sager, og endelig fordi hans Udſigende ſtadſættes ved alle andre Skribenter, ſaa bør han vel ſtaa til troende). Hermanus Contractus (41) under Aar 612 ſkriver, at Bregentz laae i Alamannia, og at Alamanni tilhørte den Auſtriſke

Sæculo VI.

Sæculo VII.

(39) Caſſiod. Var. l. 2. ep. 41. Ennod. Paneg. ap. Sirm. t. 1. col. 1608. Agathias l. 1. C. B. t. 3. p. 13.

(40) C. B. t. 3. c. 1. p. 11. 13 & 14.

(41) Ap. Canis. T. 3. Parr. 1. p. 231.

strafte Konge Theodeberto, som tog Elfas med Magt fra sin Broder, ved hvilken Eilighed Alamanni plyndrede den Arentiske Pagum, og indtil paa hiin Side Bierget Jura. Udi dette 6 Sæculo haver først den Frankiske Konge Theodericus ladet skrive Frankers, Alamanners og Bayers Love (42) efter deres Skikke, og hvert Folk sin Lov, og hvad hedenst han ei kunde affkaffe, begyndte Childebert siden paa at affkaffe, og Chlorarius fuldkommede det (og synes Alamannernes Love, som vi nu have, at være af ham, og Kong Dagobert fornyede siden og forbedrede alle disse Love, og gav hvert Folk sin skrevne Lov), af hvilke man kan see, at den christne Troe maane dog da have temmelig udbredet sig iblant Alamannerne, siden der i deres Lov tales saa meget om Folk, der enten vilde overgive sig selv eller deres Egendele til Kirker. Der tales og alerede om en Dux, hvorfra sees hvor tilig Frankerne have indført iblant dem denne høs sig saa sædvanlige Betiening, saa at det er rimeligt at de strax have indført den der. Det er ellers underligt at her findes intet Tegn efter Hedenskab, som dog vel maane endda have gaaet i Svang paa de Eider; I det mindste haver jeg i den Sueviske Historie anført, hvorledes de fort forhen vare endda Hedninger ved Boden-See. Isidorus (43) skriver, at Alamanni ginge med Sagis: Kapper, og at de havde Navn af det de boede ved Floden Lemanium, da det dog er bekiendt at Lemanus ei er en Flod, men den nu værende Genfer-See, til hvilken Alamani aldrig have strakt sig. Servius (44) vil og, at de have faaet Navn af Floden Lemanno, som de boede ved, saafremt disse Ord ere af Servio.

(42) Ap. Lindenb. c. 1. c. 2. p. 363. c. 28. p. 370. p. 399.

(43) Orig. l. 19. c. 23. col. 1301. l. 9. c. 2. col. 1006, som skal være 1042. in Goth. Aut. ling. lat.

(44) In Virgil. Georg. IV. v. 278.

Servio. Hermannus Contraſtus (45) antegner ved Aar 730 at Landfrid, Dux Alemanniæ da døde (46), hvilket, ſaaſel ſom det der ſiden ſkal anføres, fuldkæfter deres Mening, ſom holde for at Carolus Magnus forſt haver forandret regnum Alamanniæ til et Ducatum. Mere om det Sueviſke og Alemanniſke Ducatu under de Merovingiſke Konger haver Spener (47) ſamlet.

I det ottende Sæculo finder jeg ved Aar 787 antegnet, at Floden Rhen har gjort Skilsmiſſe imellem Baprer og Alamanner (48). Geographus af Ravenna, ſom haver levet i dette Sæculo, beſkriver Alamaniam ſaaledes (49); Til Turingernes Land grændſer Suavernes, ſom og kaldes Alamanernes, og grændſer til Italien. Endeel Philoſophi have beſkrevet dette Land, af hvilke jeg har læſt de Gothiſke Philoſophos Anaridum og Eldebaldum, ſom dog ei komme overeens imellem ſig, hvorfore jeg vil opregne Stæderne i dette Land efter Anaridum. Derpaa opregner han en heel Hob Stæder, hvoraf mange ere ubekiendte, men følgende kunne igien kiendes: Langres, Befançon, Worms, Speyr, Strasborg, Baſel, Coſtnik, Bregens, Zabern, Toul, Conſulantia, uden Toil Coblenz, eller og Conſtanz, Treoris, maafkee Trier. Af Floder kan man kiende igien Rhinen, Mosel, Rhen, Mid. Mærkeligt er det, at han ſiger, at Rhen tilhørte Franckerne, hvoraf jeg ſlutter, at Conſulantia er ſnarere Conſtanz end Coblenz. Af denne Beſkrivelse er det klart, at Anaridus maae have ſrevet efter at Alamannerne havde, benyttende

Sæculo
VIII.

Semte Deel.

D

tende

(45) H. Contr. I, 5. p. 240.

(46) Hachenb. Germ. med. p. 11.

(47) Not. Germ. ant. part. 2. c. 4. not. 1. p. 447.

(48) Poeta Saxo ap. Leibn. t. 1. p. 136.

(49) L. 4. c. 26.

rende sig af det Rømerſke Riges Svaghed, udbredet ſig beſten for Rhinen vidt og bredt i Gallien, hvilket tog ſin Begyndelſe fra det Aar 407, han maae og have ſkrevet forend det Thuringiſke Rige blev forſtorret, efterſom han lader Thuringer boe lige indtil Donau, ja forend det Alamanniſke Aar 496; Rimeligt derfore, at han haver ſkrevet imellem 470 og 490, da Alamannernes Magt ſynes at have været paa den højeſte Epidſe, og da deres Rige maae have befattet i ſig hele Schwaben, Neder-Pfalz, Lothringen, Elſas, Sundgau, Canton Baſel, Biſpedømmene Worms og Speyer, og det Frieriſke, en ſtor Deel af Heſſen, en god Deel af Grævſkabet Burgundien, og en Kant af Champagne, hvilket alſammen ſaldt fiørſt ved Clodovæi og ſiden ved Theodeberti Sæpervindinger i Frankernes Hænder, hvorfore det er at beklage, at man haver ingen udførlige Omſtændigheder om ſaa vigtig en Tildragelſe; forunderligt er det, at Alamanni kunde ſaa længe imodſtaaе Romernes Magt, ja ofte erholde Fordele over dem, og maatte derimod ſaa ſnart bukke for Frankerne. Wernerus af Rolowinck (50) mener, at Alamannernes Navn betyder ſaa meget ſom alle Folk, hele Folk, (venteligen for deres Tapperhed).

Sæculo X. Ildi det tiende Sæculo finder jeg endda det Alamanniſke Navn brugt af Tydiſke Skribenter (51), men dog ſaadanne, der have ſkrevet paa Latin; Ja i det 11 Sæculo ſkriver en, at Alemannia beriges ved S. Gallum (52), hvoraf ſees, hvor vidt det Alemanniſke Navn da ſtraftes ſonder paa, nemlig til alle dem,
der

(50) Faſc. temp. ap. Piſtor. t. 2. f. 70. p. 1.

(51) Anonymus in vita S. Udalrici c. 1. p. 519. ap. Vell. Faſc. temp. ap. Piſtor. T. 2. p. 1.

(52) Paſſio Kiliani ap. Canis. T. 3. part. 1. p. 175.

der talte Tydsk. Mærkeligt er det, naar han derimod siger, at det Teutoniske Francia forædlede ved St. Kilian. Ved Francia udi Tydskland forstodes i Forstningen hvad som laae norden for Rhinen i de nu værende 7 forenede Provincier, indtil Grifernes Grændser, og hvad som udi Westphalen, tilhorte Frankerne, siden strakte det sig ind i Hessen, og den nu saa kaldte Franckiske Kreds, som tilsidst beholdt Navnet af Francia alene; og forstaaer han ved Teutonics Francia egentlig kun dette, og kalder det, det Teutoniske eller Tydske Francia, fordi Franker og Sæxer vare egentligen i de ældste Tider kun de, som kaldtes Teutonnes og Tydske, og ved hvilke dette Navn blev udbredet over gandske Germanien eller Tydskland. Siden nævnes vel Alemanni, men kun af Skribenter, thi Folket selv kaldte sig virkelig Swaber, som jeg tænker de selv altid have gjort. Thi at de undertiden kaldes Alemanni i Diplomata, maae man ei agte, da det fra de ældre Tider var ved Frankerne blevet en Brug, at kalde dem saaledes paa Latin, en Brug som Munkene og Præsterne, de eeneste der i de Tider kunde Latin, holdte stivt over.

Vor Saxo (53) nævner een eeneste gang Alemanni, og dets Anfører Scato, og siger, at den Danske Kong Skiold underkøng dem. Men ved noye at læse ham er det klart, at han forstaaer ved Alemaner de samme, som han siden kalder Theutonnes, folgeligen enten Sæxer eller Franker, det er Teutoner og Cimbrer.

§. III.

Men nu vil jeg anføre nogle af de Nyeres Meninger om det Alamanniske Navns Oprindelse, og et og andet dette Folk

De nyeres
Meninger
om Alemannerne.
vedkom.

D 2

(53) L. I. p. 6.

vedkommende. Schurzkeisch (54) anfører Barthii Mening af hans Noter over den gamle Poet Guillermus Brito L. 1. P. 147, at Alemanni havde intet vist Stæd at boe paa, (hvilket dog igiendrives ved alt, hvad jeg nu haver skrevet). Eccard (55) vidner, at i de gamle Codicibus blandes ofte sammen Alani og Alamanni, hvilket jeg ogsaa forhen haver anmærket at skee i de gamle Panegyrics. Hachenberg (56) mener, at Suevi have været de mægtigste blant Alemannos, som bestode af mange Folk. Den fortreffelige Lhuyd (57) antager Cluverii og Menages Mening, at Alemanni ere en Samling af de forløbne Gallier, som Tacitus omtaler, og at deres Navn er af det Tydske, og betyder saa meget som alle Slags Folk; Men alt hvad jeg haver anført om dem, viser, at de fra Oprindelsen have været Tydske. Mezeray (58) anfører begge Meninger om det Alemanniske Navns Oprindelse, at det betyder alle Slags Folk, og at det betyder en heel Mand, en Krigsmand, saa og begge Meninger om Folkets Oprindelse, nemlig at de have været overløbne Gallier, og at de have været en Samling af Tydske, og antager selv ingen af dem. Bochar (59) vil forandre fluvium Lemanum hos Servium til Lemacum: Limnar, som gaaer fra Zürcher Sø: igiennem det Badenske, og falder i Aar, men da maatte det ligeledes forandres hos Isidorum, og endda blev det ikke rigtigt, saasom Alemanni have, da de først begyndte, aldeles ei boet saa langt sonder paa. Dog synes det at Orho af Frisingen (60) har allerede maat have denne Mening,

(54) Op. hist. polit. p. 685.

(55) In notis ad Leihn. de orig. Franc. in leg. Salic. p. 249.

(56) Germ. med. p. 10 & 11.

(57) Arch. Brit. p. 277.

(58) H. d. France av. Clovis p. 177 — 180.

(59) Mem. sur la Suisse t. 1. p. 563.

(60) De gestis Frid. 1. l. 1. c. 8.

Mening, naar han skriver, at kun Suevia kaldes Alemannia af den Flod Remano, thi jeg kan ei troe andet, end at han her siges til Floden Rimmat.

Spener (61) mener, at det store Forbund som stode under Marco Antonino imod Rømerne af saa mange Germaniske Folk, haver frembragt det Alemanniske Navn og Folk (og kunde man da sige at de vare blevne kaldede Alemænd, fordi de alle havde slaget sig sammen imod Rømerne, men herved foreskalder dog den Tvil, hvorforsom man fort efter finder at de ved Maynen og ved Donaus Udspring bleve kun kaldte Alemanni, da dog alle Folk lige hen til Dacien havde forbundet sig sammen, saa og hvorforsom Krigen i Marci Aureli Tid ei blev ført ved Rhinen, Maynen og Donaus Udspring, men i Norico og Pannonien).

Mascov (62) bifalder deres Mening, som leder dem fra Taciti Galliske Overløbere (men da maatte jo Folket snarere have været Gallisk end Germanisk, da dog deres Sprog viser, at de have været pure Germaner, thi at han selv tilstaaer, at endel Tydske nedlode sig og iblant dem, kunde dog vel ei saa aldeles forandre det heele Folk). Han slutter ellers heel skarpsindig af det, at Caracalla blev kaldet Germanicus og Alemannicus, at man da haver gjort Forskiel imellem disse tvende Folk, og at man ved de første haver forstaaet dem, som boede nord paa ved Rhinen og Weseren (hvor og efter Taciti Sigende Tugri have før hedet Germani, hvilket Navn de siden have tabt at føre især,

D 3

hvor-

(61) Not. Germ. ant. part. 1. 4. c. 2. p. 175.

(62) Ges. d. Teut. 1. 3. §. 19. p. 72. 1. 5. §. 25. p. 156. not.

2. Cluverii Germ. 1. 1. c. 7. p. 68. 1. 3. p. 9 — 16, hvor han got oplyser mange Stæders Navne i Almannien, og mener at Rensien-
ses have boet ved Donau.

hvorimod det haver strakt sig ud til alle Tyske Folk), ligesom ved de sidste de der boede sonder paa ved Rhinen, Donau og Meynen; hvorved dog maa agtes, at det Germaniske ligesaa vel som det Alemanniske Navn udstræktes meget ofte til alle Tyske.

Pontanus (63) har allerede havt min Mening, at Herminones have været de samme som siden bleve kaldte Alemanner og Suever. Wachter (64) haver skrevet en fortreffelig Afhandling om Alemannernes Oprindelse, hvorudi han retteligen anmærker, at Marcomani, som vare Suever, boede først mellem Rhinen, Donau og Meynen, førend de under deres Konge Marobodus vandrede til Böhmen, og at folgetigen det Sueviske Navn er meget gammelt i Schwaben; Men naar han vil lede Alemannernes Navn af det Galliske Ord All = en anden, og ellmyn = en Fremmed, fordi de vare et fremmed Folk, og forte did fra et andet Land, saa kan jeg ei bifalde ham, thi det grunder sig altsammen paa de saa ofte omtalte Taciti Gallier. Han forklarer ellers ret got endeel af de Alemanniske Kongers Navne. Derimod holder jeg ei med ham, naar han vil, at Alemanni ere blevne kaldte Suever, ei fordi de vare virkelige Suever, men fordi de vilde holdes derfor, thi naar han kun havde villet tænke paa, hvad han forhen sagde om Marcomanerne, saa havde han maattet frafalde denne Mening, thi nogle Marcomaner ere dog vel uden Tvil bleve tilbage, og have ei alle vandret til Böhmen. Hartü (65) Afhandling om det Alemanniske Folk er ei heller at foragte. Schoepflin (66) haver skrevet en ordentlig Historie om

Dette

(63) Orig. Franc. l. 2. p. 97 & 98.

(64) Ap. Weg. thes. rer. Suev. t. 1. p. 9 — 16. Gloss. v. Alamanni col. 29. Albonagium col. 31.

(65) Ib. p. 31 — 37.

(66) Ib. p. 37 — 64.

dette Folk fra det første af, indtil det blev underbunget af Frankerne, under Navn af Alemanniske Antiquiteter. Brechenmacher (67) haver samlet de adskillige Meninger om det Alemanniske Navns Oprindelse. Koelers (68) Afhandling om Skæbnen af Ducatu Alemanniæ og Sueviæ er og ganske smuk.

Jordan (69) siger, at mange Sueviske Folk sloge sig sammen, og bleve kaldte Alemanner, det samme som Halemänner = conquientes viri, som dog Schrieckius (70) allerede haver havt, (en underlig Etymologie), og holder han Marcomaner for at have været Alemanner (hvilket dog vel ei er rigtigt, hvorvel jeg derfor ikke nægter, at der jo kan have været nogle Marcomaner iblant Alemannerne; Dersom Schilteri Mening var rigtig, at de sidste havde faaet Navn af Almindling, saa kunde man til at bestyrke Jordani Mening anføre, at Marcomani havde maaet Navn af Mark, i den Betydning af øde og flette Lande, og saa synes det at begges Navne havde een Oprindelse). Mascov (71) nægter, at Suever og Alemanner have været eet Folk, og mener at de sidste ere først blevne kaldte Suever, efter at den Ost-Gothiske Konge Vitiges havde overladt Resten af Alemannerne til Frankerne, og synes han at ansee Savii ved Sav-Floden for Suever. Men jeg haver forhen viist, at Sueverne boede ganske viist allerede i det 5 Sæculo, og formodentligen i det 4 ja 3 i det nu værende Schwaben.

Schoepflin-

(67) Ib. p. 153 — 156.

(68) Ib. t. 2. p. 578 — 590. t. 4. p. 513 — 524.

(69) Orig. Slav. part. 1. p. 20 — 23.

(70) Europa rediiva Monit. secund. l. 5. num. 27. p. 52.

(71) Ges. d. Teut. l. II. c. 20. p. 38.

Schoepflin (72) viser udi sit udbødelige Værk ved uimodsigelige Beviser, fornemmelig tagne af Inscriptioner, at Romerne have besiddet Landet imellem Donau, Rhinen og Rhenen indtil Diocletiani Tider, hvorvel Alemannerne have undertiden brudt igiennem (hvilket bestyrker min Mening, at det Alemanniske Navn er opkommen norden for Rhenen, saa og at Taciti Gallier, der dyrkede agros Decumates, have ei kunnet give dette Folk sin Oprindelse). Han viser ogsaa at Burgundier have besiddet gandske Helvetien i det 5 Sæculo, og Alemanni da intet øyet der.

Eccard (73) mener, at Alemannernes Forfædre have allerede udi Hannibals Tid beboet Alperne, fordi Livius kalder Folkene der Semigermanæ, og at Alemanni have Navn af Almende og Alminding.

Beatus Rhenanus (74) og Skinner (75) have allerede indseet at Alemannerne vare af Sueviske Herkomst. Schilter (76) anfører følgende vigtige Sted af Walafridi Strabi prolegomena til S. Galli vita: Da der ere tvende Navne paa eet og det samme Folk, saa kalde de omkringliggende Folk, som bruge det Latinske Tungemaal, os Alamannia, men med det Navn Suevia er det brugeligt, at Barbarerne belegge os. (Et Sted som aldeles be-

styrker

(72) Als. ill. t. I. p. 241 — 249. 266.

(73) De orig. Germ. p. 156 & 157. Struvii Corp. Hist. Germ. t. I. p. 11.

(74) Res Germ. p. 40.

(75) Etym. Onomast. v. Alman.

(76) Thes. Ant. Teut. t. 3. p. 22 — 25.

styrker min Mening at Alemanni have været Suever, og kaldet sig selv saa, thi Walafridus er en Skribent af det 9 Sæculo, og kunde man ogsaa heraf slutte at Frankerne havde, da de bemægtede sig Gallien, lært af Rømerne at kalde dem Alemanner). Han anfører og af Orfrids Fortale v. 9, at han siger Eostnið at ligge i Suabo Rige. Schilter haver desuden paa dette Sted samlet en Høben andre gode Efterretninger om Alemannerne.

Le Gendre (77) og Audigier hos ham ville med al Magt gjøre Alemannerne til Gallier, forført meest dertil ved den Fjendskab, at de gjøre Vopisci Asiniam Quadrarum til Strabonis Asinium.

(77) Ant. d. J. Nat. Franç. p. 314.

V. Capitel.

Om Juthunger.

§. I.

Juthungi
re Jyder.

Arsagen, hvorfor jeg har handlet saa vidtloftig om Alemanner, er deels fordi jeg anseer dem for Suever, og deels fordi Juthungerne have været en Deel af dem, som jeg forhen haver viist; hvilke jeg anseer for Jyder, og Levinger af den Cimbriske Krigshær. Jeg maae tilstaae, at jeg har intet andet herved til Beviis, end deres Navn, som synes mig tydeligen at vise det, thi naar man skriver Juthunger, saa er det klart, at deres Navn betyder i vort gamle Nordiske Sprog, for hver den som forstaaer det, Jydernes eller Juthernes Afkom. Da og Cimbrier efterlode sig Colonier paa mange Stæder, saasom Cimbrer i Stift Bremen, hvoraf siden fremspirede Franker, og Avvatici i det Namuriske, saa er det rimeligt, at de og kan have efterladt sig Juthunger. Da man og finder, at disse Juthungi, som et Alemannisk Folk, boede ved Bodens-See, og hen imod Italiens Grændser, just der, hvor Columbanus fandt Folkene at dyrke Wodan, saa giver det og en nye Bægt til denne Mening, for alle dem som troe, at Odins Dyrkelse haver kun været bekiendt hos de Nordiske Folk, og hos Ingævonerne; Men selv kan jeg ei betiene mig af dette Beviis, som vilde ellers være næsten afgjørende, efterdi jeg holder for, at alle gamle Tydske have dyrket Wodan. Men derimod kan indvendes imod den Mening, at Juthungi

Juthungi ere Jyder, først at det da er vanskeligt at fatte, hvi ingen af de gamle Romerske og Grækske Skribenter af det 1 og 2 Sæculo have nævnet dem i Nord-Eydsland, saafremt de have boet der, men hertil svarer jeg, at ingen gammel Skribent, uden maaskee Ptolemæus, haver noye opregnet de Eydske Folk, hvor dog let deres Navn kan være udeladt eller bedærvet; Maaskee de gamle Skribenter have og kaldet dem med et andet Navn, eller og at Folket haver i lang Tid været saa ubetydeligt, at dets Navn ei er kommet for deres Øren. Den anden Indvending er, at Juthunger regnes iblant Alemanner, det er Suever, fra den Tid de bleve bekiendte, og at Folkene ved Boden. Søe endnu tale Suabisk, og have gjort det fra umindelige Tider, da dog Juthungernes Sprog maae i det første have været Saksisk, saafremt de have været Cimbrer. Hertil svarer jeg, at Frankerne have og uden Tvil i det første talt Saksisk, men at de siden ved at boe imellem Saxoner og Alentanner, finge deres egen Dialekt; Derfor er det ingen Under, om Juthungerne reent glemte deres, da de komme til at boe midt imellem lutter Sueviske Folk. Imidlertid kan ingen vide, om der ei endda findes mange Spor efter gammel Saksisk, ja maaskee Nordisk iblant Folkenes Tungemaal ved Boden. Søe, saa længe man intet got Idioricon har fra de Kanter. Og denne Mening, at Juthungi ere Jyder, haver Pontanus (1) allerede havt, men gaaer nok for vidt, naar han vil finde deres Navn igien i Widung Herted i Jylland, grundende sig paa den urigtige Læsemaade Withungi.

(1) Epist. ad Chr. Friis p. 177 ad calcem tract. Alciati Hagæ Comitum 4to. 1740.

§. II.

Siden bleve
de regnede
iblant Ale-
manner, og
boede ved
Boden Sø.
Sæculo 3.

Men hermed maae det være, som det vil, saa er dog dette vist, at Juthungi have allerede været bekiendte i Slutningen af det tredie Sæculo, efterdi Eumenius (2) skriver til Keiser Constantium, at Juthungi havde da ofte været overvundne, saasomt fremt Læsemaanden er rigtig, og her ei bør læses Greuthungi: Ost-Gotther, thi først siges, at Alamannia var saa ofte bleven kuldkaftet, Sarmatien traad under Fødder, Juthungi, Quadi, Carpi saa ofte overvundne, at Gothia underkastede sig at begiære Fred. Da nu Juthungi kun siden forekomme i Historien, som en Alemannisk Pagus, saa er det underligt, at de her nævnes for sig, og Alemanni ogsaa, da der for det øvrige opregnes lutter mægtige Folk. Dernæst nævnes de iblant Quader, Carper, Gotther, paa hvilken Kant man ei finder, at de rette Juthungi have boet, men vel Greuthungi, med mindre man vilde sige, at de først havde boet der, førend de trukke sig hen til Schwaben. Vel sandt, at man imod at giøre dem til Greuthunger ogsaa kan indvende, at Gotther nævnes desuden, men derved kan forstaaes Vest-Gotther. Vil man anlæge, at disse Juthungi have været de rette, saa maae de længe forhen have været bekiendte, og ført mange Krige med Romerne, siden de siges ofte at være blevne overvundne, og saa kan man troe, at de have udgiort maaskee den bedste Deel af de Alemanner, der førte Krig med Caracallo, Alexandro, Maximino, Gallieno, Aureliano, og Probo, thi efter al Rimelighed have Herimundur, Marisser, Semnoner, Burier, Engier icke først stødte til Alemannerne i Slutningen af det 3 Sæculo, og derved sat dem i Stand til at udjage Romerne af Landene mellem Mainen, Rhinen,

Rhinen, Donau, Rhen og Bodensøe. Dog at her ellers maaſtee ligesaavel kan læses Greuthungi, stadfæstes derved, at Læsemaaden i Eumenio var Bithungi, førend Sirmondus forandrede den til Juthungi. Og dette bestrækkes end mere ved det jeg i den Gothiske Historie §. 25. haver viist, at Dexippi Juthunger bør forandres til Greuthunger, hvorimod intet med Grund kan indvendes, uden dette ene, at hans Juthungers Styrke bestod i Rytterie, hvorfor Gotterne ei synes at have været berømte, men som derimod tillegges Alemannerne. Men derimod kan intet indvendes imod det Sted hos Ammianum Marcellinum (3), hvor han ved Aar 358 taler om Juthungerne, at jo derved forstaaes vore Juthunger. Hans Ord ere disse: Juthungi, en Part af Alemannerne, som grændsede til Italiens Egne, forglemte da Fred og Forbund, som de ved Bon. havde erhholdet, og plyndrede Rhetierne, ja forsøgte imod Sædvane, at belejre Stæderne. Men de bleve med stor Fortuils drevne tilbage, saa at kun en liden Deel kom hjem. I de Manuscripterne og Editionerne er dette Navn meget forskielligen skrevet og trykt: Thiuntugi, Thiutungi, Juthiuntugi, Bithiuntugi. Valeſius mener, at der hos Victor (4) bør læses Alamannorum Vithungi Italiam possiderent; i Stedet for at der nu læses Alemanorum vi tunc æqve Italiam, hvilket Schottus vil have forandret til Alemanorum tunc æqvi. Begge disse Forandringer synes at medføre, at man bør gjøre Dexippi Juthunger til de Alemanniske, thi saavel han som Victor synes at tale om eet og det samme Tog til Italien under Gallieno. Ja om man end beholder den sædvanlige Læsemaade hos Victor, saa synes det endda at man maae gjøre disse Juthunger

Seculo 4.

P 3

thunger

(3) L. 17. p. 96. Valeſii notæ p. 140.

(4) In Cæſ. p. 287.

thunger til Alemanner, og holde for at Victors Alemaner have fornemmeligen bestaaet af Juthunger, efterdi man hos ingen anden Skribent finder, at Greuthunger eller Ost-Gother have paa de Eider gjort noget Indfald i Italien. Men herimod strider, at Dexippi Juthunger kunde føre 300000 Ryttere i Marken, hvilket ey alene ikke passer sig paa en Haand fuld og Leoning af Jyder, men endog ei paa det hele Alemanniske Folk i sin største Magt. Vel troer jeg gierne, at Dexippus haver sat for stort et Antal, men med alt det seer man dog heraf, at Juthungi maae da have været sær mægtige. Ambrosius (5) vidner, at Juthungi plyndrede efter Gratiani Død Rhetierne, og at Valentinianus II. kaldte Huner og Alaner til Hielp imod dem, men maatte af Frygt for Maximo, som havde ophidset Juthungerne, lade dem vende tilbage igjennem Alemannien. Mærkeligt er det, at udi

Sæculo 5. Tabula Peutingeriana (6) sættes norden for Donau først Quadi, siden Jutugi og derpaa Sarmatae Bagi, og sønden for Noricum og Pannonia, og staaer Vindobona lige norden for Jutugi. Saadan Beliggenhed passer sig hverken paa Greuthunger, eller paa de Alemanniske Juthunger, og maae derfor her være en Fejl i Tabula, thi man haver ingen Ansfag til at antage et nyt Slags Juthunger. Udi notitia imperii (7) staaer, at en Cohors af Juthunger laae i Besætning i den Egyptiske Lejr Aphrodito, (som laae henne imod Æthiopien), og at en anden Cohors af dem laae i Salutaria i Syria (hvor Pancirollus anmærker, at i et Manuscript læses Viturgi i Stædet for Juthungi.) Prosper (8)

mælder

(5) Op. t. 3. p. 106. Epist. 27.

(6) Segm. 4.

(7) F. 86. p. 2. f. 88. p. 1. f. 96. p. 1 & 2.

(8) In Scal; Euseb. p. 51.

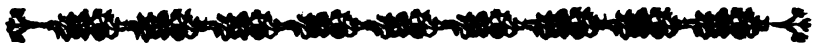
mæder ved Aar 430, at Aetius søgte at ødelegge det Thutungiske Folk, og Idarius (9) taler uden Tvil om samme Tildragelse, naa han siger at han overbandt Juthunger og Rorer 3: Indvaanerne i Norico, men synes at hense på det til Aar 429. Sidonius (10) vidner og at Aetius førte Krig med Bithunger og Noricis, hvor Sirmondus haver efter gamle Manuscripter sat Juthunger i Stedet for Bithunger. Sidonius synes ellers her at give tilkiende, at Krigen er ført i Bindelicien. Suidas (11) anfører et Fragment af en gammel Skribent, hvorudi siges at Juthungi af Had imod Rømerne gave et andet Folk Lov at gaae over Jster (hvoraf kan sees at de engang maae have boet ved Jster, med mindre her tales om Greuthunger). Senere Efterretninger haves ei om dette Folk, som siden den Tid er bleven slukt under det almindelige Alemanniske Navn, og haver havt eens Skæbne med det.

(9) Ib. p. 23.

(10) Carm. 7. v. 233 & 234. ap. Sirm. t. 1, col. 1206.

(11) Kusteri T. 1. p. 697. v. ἐκείνων.

VI. Capitel.

Om Thuringer.

§. I.

Første Bo.
lig i det Nef-
senborgske.

Sæculo 1.

Sm dette Folk handler jeg kun, fordi man af Tacito seer, saafremt hans Neudingi bør gøres til Deuringi, at de have boet hos Anglerne, og rimeligen været af samme Folkesærd, nemlig Ingværoner, Teutoner, Joter eller Sæper, hvad man vil kalde dem, da de alle horte til een Folkesærd; hvilket ei alene gøres troligt ved det noye Forbund, som var imellem dem og Angler, men og ved det at Titulen af Barnernes Lov lyder saaledes: Dette er Anglernes og Werinernes, det er Thuringernes Lov. Velsandt, at Tacitus gjør sine Neudinger til Suever, men hvad som haver givet ham Anledning hertil, haver jeg allerede forhen handlet om paa adskillige Stæder. Cluverius (1) er, saavidt mig er bekiendt, den første der er falden paa at forandre Neudingi til Deuringi.

§. II.

Anden i det
nu værende
Thüringen.

Sæculo 2.

Bed hvad Leilighed de have trukket sig sønder efter, vides ikke, men det synes at være skeet paa eengang med deres Naboer Avioner, Varner og Sæper, af hvilke man finder, at de første have allerede streiffet ind i Gallien i det 3 Sæculo, og de sidste strakt

(1) Germ. ant. l. 3. c. 27. p. 105. Bucherii Belg. Rom. l.

kraft sig til Rhinen i det fjerde, hvoraf man haver Grund til at
 slutte, at Thuringerne have tiligen trukket sig sonder paa. Spørgs-
 maal derfor om Ptolemæi Teutiothæmæ (2) ei ere vore Thuringi.
 Navnet er meget ligt, og kan de tvende sidste Stavelser være det
 Tydske Ord Heim, haardt udtalt. Beliggenheden kommer og
 treflig overeens med det nu nævnde Thuringens, thi Ptolemæus
 sætter dette Folk oven for de Sudetiske Bierge, og Quaristi 3:
 Narisci, norden for, om hvilket sidste man veed, at det be-
 boede tildeels Ober-Pfalz og Frankenland. Og de Sudetiske
 Bierge kunne ei være andre, end de som omgive Böhmen, thi
 Ptolemæus siger, at de begyndte ved den 35 Grad 50 Min. af
 Længden, og endtes ved den 40 Grad og 50 Min., hvilket gands-
 ke vel passer sig paa bemældte Bierge. Dersom denne Forkla-
 ring antages, saa maae Thuringi kort efter Taciti Tid have for-
 ladt deres Land, begivet sig sonder paa, og taget det nu værende
 Thuringen i Besiddelse, som Eatterne forhen synes at have eyet.
 Men herved foresalde to Vanskeligheder. Den ene er denne, at
 man ei finder Thuringer nævnte af Romerske og Grækske Skri-
 benter førend i det 4 og 5 Sæculo, men hertil svarer jeg, at da
 de boede saa langt inde i Landet, saa forbleve de dem ubekiendte
 indtil de trakke sig ud til Donau. Den anden er, at Winichia-
 dus (3) skriver, at Sæperne landede i Hadolaun 3: Hadelen,
 undertvunge Thuringerne, som der boede, og nedsatte sig der i
 deres Sted, at det skeede førend Sæpernes Tog til Britannien,
 og at nogle mene, at de da først finge Navn af Sæper. Nu er
 det vel vist, at Thuringi have paa deres Udtog fra det Ræfens-
 borgske maalt hve først nord paa, ventelig i det Lüneborgske, og

Q

Semte Deel. da

(2) L. 2. c. 11. p. 59. 57.

(3) Ap. Meibom. t. 1. p. 629 & 630.

da ogsaa let kunnet strække sig ind i det Bremiske, førend de naaede Thüringen, men da Ptolemæus sætter Sæperne i sin Tid norden for Elven, saa maae det være skeet efter hans Tid, og hvorledes er det da mueligt, at Teuriochamæ, som maae omtrent have boet i Thüringen, kunne da allerede være komne saa langt sonder paa, fordrevne af Sæperne, hvortil kommer, at Ptolemæus selv sætter de store Chauci i det Bremiske. Hertil svarer jeg, at da man finder, at Varner og Thüringer have været saa nær forbundne, at begges Navne ere blevne brugte til at betegne eet Folk, saa er det en urimeligt, at de som Sæperne fordrevne have en været egentlige Thüringer, men Varner, hvilke man finder i senere Tider at have strakt sig fra Mecklenborg til Rhinen, og derfor let have engang kunnet ene noget i det Bremiske. Men at Sæperne skulde da først være blevne kaldte saa, er ikke troligt, efterdi Ptolemæus kalder dem allerede saaledes, og sætter dem norden for Elven, og dette ei vel kan være skeet førend i Slutningen af det 2 og Begyndelsen af det 3 Sæculo. Imidlertid er det ogsaa mueligt, at Teuriochamæ ei have været Thüringer, og da bliver det rimeligt at disse sidste have først forladt Egnen ved Nord-Elven, fordi de efter Wirichindi Fortælling bleve anfaldne af Sæperne, hvilket formodentligen er skeet sidst i det andet, eller først i det tredje Sæculo. Dersom min Mening er rigtig, at de Cimbrer, som boede i det Bremiske, have været Frankernes Forsædte, saa er det vel mueligt, at Thüringi have fordrevet dem derfra, og at de da have tilføjet Frankerne det Onde, som den Frankiske Konge Theodericus befpjldte dem for at have øvet imod hans Folks Forsædte (4). Dog Teuriochamæ kunde gierne staae ved Magt, dersom den Thüringiske Anonymus

(4) Greg. Tur. l. 3. c. 7. p. 296 in Duchesnii t. 1.

nymus (5) havde Ret, at Sæperne fordrevede Thuringerne Aar 28, men da han baade er saa nye, thi han slutter med 1426, og da man ei veed nogen anden Kilde hertil end Witiachindus, med hvilken han dog er stridig ved at sige, at Sæperne komme fra Anglia, Britannia og Frisia, som er aabenbare urigtigt, om man end vilde tænke paa Procopii Brittia, eller de foreenede Nederlande, og at de landede ved Lubeck, Rostoc &c., (hvor dog Barni den gang boede, og ei som han vil, Thuringi), saa fortæner hans Fortælling ingen Troværdighed.

Vegetius (6), som man mener at have levet i det fjerde Sæculo, skriver, at udi at holde ud i at taale Arbejde, Kulde, Sult, kan ingen lignedes med de Hunniske Heste, at de Thuringiske og Burgundiske ere dernæst, og saa de Frisiske (thi saaledes oversætter jeg Frigisci hos ham). Disse Thuringiske Heste maae have været meget berømte, thi Jornandes (7) roser dem ogsaa.

Sæculo 4.

§. III.

Udi det 5 Sæculo udbredede det Thuringiske Folk sig meget, ja lige indtil Donau. Jornandes (8) skriver, at Suevia havde vesten for sig Frankerne, østen Baprerne, sønden Burgundierne, og norden Thuringerne, og at den Ost-Gothiske Konge Theodemir drog engang langs over den frodne Donau, omtrent ved Aar 470, og angreb Sueverne i Ryggen; Og heraf følger uimodsigeligen, at Thuringi have da strakt sig til Donau. Dette

Sæculo 5.

Thuringi
udbrede sig til
Donau.

Q 2

betræf-

(5) Hist. Erphord. ap. Piss. t. 1. p. 909.

(6) De Mulomedicina l. 4. c. 6. p. 1157 in Geln. Scr. rej
rustica.

(7) De reb. Get. c. 3.

(8) Ib. c. 55.

bekræftes ogsaa ved Eugippii (9) Vidnesbyrd, at Thuringi erobrede Passau, og at Lorch stod Fare for dem og Alamanner, thi heraf kan man slutte, at de have været et Raboe Folk af de Stæder. Til denne Tid maae og henføres følgende Beskrivelse over Thuringen af Geographo Ravennati (10): Ved Siden af de Rhinske Frankers Land ligger Thuringia, som i gamle Dage kaldtes Germania, og som grændser ogsaa til Saxernes Land, og hvilket Land vi beskrive efter foromtalte Philosophum Anaxidum. Derudi læses at have været nogle Casteller, nemlig (her er noget bortkommet). Og igiennem dette Thuringernes Land flyde mange Stroomme, hvoriblandt Bac og Reganum, som falde i Donau. Til Thuringernes Land grændser igjen Suevernes, som og kaldes Alamannernes. Den sidste Flod Reganum synes tydeligen at være Regen, men da den flyder igiennem det Bayerske, og falder fra sønden af i Donau, saa maae dog enten den ei forstaaes, eller og Skribenten haver taget Fejl, thi jeg tør ikke udstrække det gamle Thuringen sønden for Donau. Hvad Bac angaaer, da er det maaskee ey andet end det bekiendte almindelige Ord paa en Flod, Bach eller Bæk. Heraf følger at Oberpfalz og Frankenland have da været i Thuringernes Magt; En Magt, som de synes fornemmeligen at have erholdt i Begyndelsen af det femte Sæculo, efter Burgundiernes Vorgang fra Frankenland. Det er ei at tvile paa, at de jo have ved Magt erobret mange af disse Lande, men dog er det ei heller urimeligt, at de have ved Forbund erhvervet nogle, heldst nord paa, hvor Indvaanerne havde samme Sprog som de, nemlig den Saksiske
Dias

(9) In vita S. Severini c. 27. p. 654. c. 31. p. 657. in Velsari oper.

(10) L. 4. c. 25 & 26.

Dialect. Procopius (11) har et sær mærkeligt Sted om dette Folk, som han kalder Thoryngi. Han siger, at Frankerne boede ved Rhinens Udløb; Ved dem Arborychi (Armorici); Mere østlig Thoryngi, i det Land, som Augustus, den første Kæiser havde givet dem; Og ei langt fra dem imod sønden Burgundionnes (Burgundier) og videre borte end Thorynger, Suaber og Alamaner. Og alle disse Folk havde fra gammel Tid af været fri. Ved at betragte dette Sted er det klart for mig, at han her beskriver Thuringernes Sæde i det 4 Sæculo, og Begyndelsen af det 5, forend de eyede Frankenland, og imedens Burgundierne endda besadde det. Det synes ellers, at han haver blandet sammen Thuringer og Tjunker, thi paa de første kan det aldeles ei passe sig, at Augustus havde givet dem det Land, som de beboede, men maafee paa de sidste. Julii Oratoris (12) Eutuncii, som han sætter imellem Longobarder og Burgundier, synes at bør forandres til Thuringi. Athiens (13) kalder dem Thuringi, og sætter dem imellem Goether og Heruler. Af Sidonio (14) ser man, at Thoringi have været med i Atilæ Krigshær, da han brød ind i Gallien, (og det kunde ei andet være, siden han marcherede igennem Landene norden for Donau). Ell Thuringi: Vest-Goether tillader Verset ei at forandre det, og desuden er det Spørgsmaal om der i Dacien, Pannonien &c. have været nogle tilovers af dem, eller hvis end saa har været, om Atila dristede sig til at bruge dem imod deres Landsmænd i Gallien.

Q 3

lien.

(11) C. B. t. 2. p. 23. B. G. l. 1. c. 12.

(12) P. 13.

(13) P. 44.

(14) Carm. 7. v. 323.

lien. De Thuringiske Skribenter af Middelalderen (15) have meget med Atila at bestille, og at han skal være kommen til Thüringen, ja til Eisenach. At han er kommet til Thüringen i en vid Mening, har jeg nylig beviist, men at Eisenach har været saa gammel Bye, finder jeg intet om, men snarere er det muligt, at Erfurt kan have været til i hans Tid, efterdi den var til i det 8 Sæculo, men om han derfor er kommet saa højt op, som til Erfurt, og om han har givet sig Tid til at opholde sig der, eller i Eisenach, hvilket sidste de ville, det er en anden Sag. Mærkeligt er det, at Paulus Diaconus (16) vidner, at Atila herskede over Gepider, Gother, Marcomanner, Suever, (hvorved maae forstaaes nogle der endda boede norden for Donau), Quader, Heruler, Turlingi, eller Lungri, hvilke alle tillige med deres Konger stode under ham, og flere barbariske Folk, som boede paa de nordlige Kanter (og bør man ei tvile paa, at ved disse Turlingi eller Lungri forstaaes Thuringer, med mindre der bør læses, som i en anden Edition, Turcilingi sive Ragi). Imidlertid er jeg ei utilbøielig til den Mening, at de Huner, som have boet i Westphalen, ere ved den Leilighed komne der. Da Frankerne imod Slutningen af det femte Sæculo bleve saa magtige, søgte Thoringi den Ost-Gothiske Konges Theoderici Benskab, og fik deres Konge Hermenefrid hans Søsters Amalafrids Datter Ameloberga til ægte, og ei Theoderici Søster, som en gammel Skribent skriver (17). Hincmarus (18) vidner, at Chlodoveus

(15) Abels Chron. p. 39. Sagittarius de antiquo statu Thuringie p. 13 og 14. Ej. Ant. Regni Thur. p. 167 — 183.

(16) H. Misc. l. 15. p. 546 in H. Rom. Epit. Lugd. Bat. 12mo 1649. In Murat. Scr. Ital. t. 1. p. 97.

(17) Anonymus ad calcem Arianiani Marc. p. 182.

(18) In vita Remigii ap. Du Chesn. t. 1. p. 525.

dovæus i sit 10 Regjerings Aar, det er 491, undertvang sig Thüringen, (hvilket dog kun maae forstaaes om et Slags Dvæ-
Herfskab).

§. IV.

Men ovennævnte Egetskab hindrede dog ikke, at jo Fran-
kerne efter Theoderici Død angreb Thoryngerne, omkomme
Kong Hermenefrid, og undertvunge sig det gandske Folk. Dren-
ningen undkom med sine Børn til hendes Broder Theudarum,
som da regierede over Ost-Gotherne (19), og han kom til Regie-
ringen 534, og døde 536. Den ene af hendes Børn, Prinds
Amalafrid, blev siden fanget med Vitige, og ført til Constanti-
nopol, og Aar 551 tilligemed flere betroet at føre en Hær Lango-
barterne til Hielp imod Gepiderne. Mærkeligt er det, at Skri-
benten (20) kalder ham en Gothisk Mand (maaskee for hans Mo-
ders Skyld). Ved denne store Seyer bleve Frankerne Mestre af
Ober-Pfalz, Frankenland, hvilket siden efterhaanden fik Navn
af Francia Orientalis, og det egentlige Thüringen, og maaskee
de nordlige Dele af Hessen, som jeg snarere troer, at have til-
hørt det Thuringiske Rige, end det Alemanniske. Men da alt
Landet imellem de Floder Unstrut, Sale, Elben, Havel, Al-
ler, Eade og Oder kaldtes i Middelalderen Nord-Thüringen,
og tilhørte Saxerne, indtil Carl den Store indtog det, saa er det
klart, at det maae forhen have tilhørt Thüringerne, hvilket gjør
det meget rimeligt, at de ere komne nord fra, og saa seer enhver
heraf, hvor mægtig dette Rige maae engang have været. Dette
bekræfter ogsaa uovervindelige Witichindi Fortælling (21), at

Frankerne
undertvinge
Thüringer-
ne, hvorpaa
deres Navn
indskrænktes
efterhaanden
inden Græn-
serne af det
nu værende
Thüringen.
Seculo 6.

den

(19) Procopius B. G. l. 1. c. 12. p. 24. c. 13. p. 26. C. B.
t. 2.

(20) Id. l. 4. c. 25. p. 229.

(21) L. 1. p. 631 — 634.

den Frankiske Konge Theodericus kaldte Sæxerne til Hielp imod Erminfridum, at de og komme med 9000 Mænd, og at de derved finge til Belønning Thuringernes Land, (at forstaae en Deel,) thi Martinus Polonus vidner (22), at Theoderic gav dem Landet fra Unstrut til Hark, og Albertus Stadenfis (23), at Frankerne satte Sæxer i Thuringernes Land, og Einhardus (24), rettere Meginhardus, at Unstrut blev ved denne Leilighed Grændsen imellem Franker og Sæxer, og imellem Sæxernes Deel af Thuringen, og den Deel, som ei tilhørte dem. Witichindus siger og, at Slaget mellem Franker og Thuringer stede ved Ryniberg, (uden Tvil Ronneburg i det Altenborgske), og at den Thuringiske Konge flyede til Schidingen, ved Floden Unstrode, hvor han blev overvundet, fornemmelig ved Sæxerne, som til Belønning beholdt denne By, og Ende gjort paa det Thuringiske Rige. Mærkeligt er det, at dette Sted kaldet nu Burg-Scheidungen, ligger nu norden for Unstrut, folgelig i Nord-Thüringen og Sæxernes Deel, og mener jeg at den haver faaet Navn af Skidsmissen, som der var imellem Frankernes og Sæxernes Land. Af dette slutter jeg og, at Thuringerne have haft deres fornemste Sæde i det egentlige Thüringen, som derved og haver vedligeholdt deres Navn. Naar Marcellinus Comes (25) skriver, at den Frankiske Konge Hlorarius Aar 554 overvandt Sæxerne ved Weseren, og plyndrede og ødelagde Thüringen, saa forstaaer han uden Tvil her ved Nord-Thüringen. Marius (26) har det samme, og vidner, at Frankerne plyndrede hele Foringiam, fordi det havde forbun-

det

(22) Ap. Sagitt. de statu ant. Thur. p. 24.

(23) In Boecleri Script. Germ. p. 170.

(24) In Lind. Scr. Sept. p. 2.

(25) In Scalig. Eusebio. p. 57, som dog skal være 55.

(26) Ap. Du Chesn. t. 1. p. 214.

det sig med Saxerne, hvilke Ord dog snarere synes at burde hentydes paa de Frankiske end paa de Saxiske Thüringer, thi de sidste vare Saxernes Underfaatter, og kunde altsaa ei indlade sig i Forbund med dem. De Frankiske Skribenter mælde intet om Saxernes Hielp, da Thüringen blev undertvungen. Boetius Vulfinus (27) skriver kun, at Clotharius undertvang iblant andre navnkundige og stridbare Folk det ædle Thoringiske, og fangede da Prindsessen Radigundis, Britharii Dotter, som han siden giftede sig med. Nu kan det gierne være, at Clotharius haver hiulpet sin Broder Theodericum, men denne sidste bliver dog egentligen den, som undertvang Thüringen. Odorannus (28) kalder den sidste Thüringiske Dronning Malaberg, og tillegger hende en Son Lotharium, og gjør hende til den Frankiske Konges Clodovæi Dotter, hvilket sidste ogsaa Witichindus (29) gjør, kaldende hende Amalberg, og givende hende Skild for hendes Mandes Ulykke. Men det er klart af Procopio, at hun paa Moders Side var en Ost-Gothisk Prindsesse, og endskjønt hendes Fader er ubekendt, saa kan han dog ei have været Clodovæus. Gregorius Turonensis (30) fortæller om den Frankiske Konge Childerico, som døde 481, at han blev udjaget af sit Land, og flyede til den Thüringiske Konge Bisinun, hvis Dronning Basina forlod sin Mand, og begav sig til Childeric, som igien var bleven indsat i sit Rige, sigende, at om hun havde kiendt nogen tappreere Mand, (saaledes skal vel Meningen af utilior være), end han udi de Egne paa hin Side Havet, saa havde hun villet holde sig til den. Af disse sidste Ord slutter jeg, at Basina har

Semte Deel.

R

maat.

(27) Ap. Du Chesn. t. 1. p. 542.

(28) Ib. t. 2. p. 642.

(29) L. 1. p. 632.

(30) L. 2. c. 12. 27. L. 3. c. 4. 7 & 8. L. 4. c. 10.

maaat være enten fra Britannien eller fra Norden, thi Frankernes Land kunde i Henseende til Thüringen ei siges at ligge paa hin Side Havet. Han fortæller og, at Clodovæus underkvang Thüringen i sit tiende Regjerings Aar; At de tre Brodre Baderic, Herminefred og Bertharius regierede over Thoringerne; At Amalaberg ophidsede sin Mand imod Bertharium, S. Radegundis Fader, saa at han lod ham dræbe, og gjorde siden imod Baderic Forbund med den Frankiske Konge Theoderico paa Vilkaar, at de to Baderics Land imellem sig; At de begge overvunde og ihjelslog Baderic, men at Herminefrid holdt derpaa ei Vilkaaret, hvilket forarsagede Uenskab imellem ham og Theodericum, som derpaa med sin Broder Clotario, og Son Theodeberto bekrigede ham; At Theoderic ophidsede Frankerne til Krig, ved at forestille dem, hvor grusomt Thoringi havde fordm omgaaet med deres Forsædre, (hvorom man ellers ei finder noget optegnet i Historien); At et stort Slag fæede ved Eloden Onestrud, hvorudi Thoringi bleve overvundne; At Herminefrid kom derpaa efter ter givet Løfte til ham i Züslich, og blev, da de spadserede sammen, nedkastet af en Person fra Muren, som nogle sige efter Theoderici Befaling; At efter Slaget indtog Frankerne Thoringiam; At Clotarius plyndrede hele Thoringiam, fordi der havde holdet med Saxerne. Venantius Fortunatus (31) siger om Sigeberro, at hans Fader viste sin Tapperhed ved Nabis, (nu Nabis Staden, hvilken falder tæt ved Regensburg i Donau, og strækker igiennem hele Ober-Pfalz, hvoraf og det følgende kan ses, at Thüringen strakte sig, da Frankerne undertvunge det, lige ind til Donau), at det overvundne Thoringia tilstod det, og at han

i m

(31) Ap. Du Chesn. t. I. p. 487. l. 6. c. 2. Suppl. p. 343
— 345 in editione Broweri Moguntia. 4to 1603.

En Triumph erholdt Sejer over tvende Følk (Saxer og Thüringer, saa at det er rimeligt, at her sigtes til den Krig, som Clotaricus førte alene, og at det Thüringen, som han da plyndrede, haver dog været det, som allerede tilhørte Frankerne); At det Thoringiske Rige havde standet længe, da dets prægtige Slot blev opbrændt, og dets Magt kom under fremmed Herredomme; Og at Radegundis havde været forlovet med Hamalafrido, Hermenefridi Søn. I *gestis Regum Franciæ* (32) siges, at Clodovæus gjorde i sit 10 Regierings Aar Thoringerne statskyldige. *Fredegarius* (33) vil, at Theodebertus, Theoderici Søn, haver omkommet Ermenfrid, og at det Thoringiske Rige er derpaa kommet under Frankernes Herkab. Hos *Cassiodorum* (34) findes jeg et Brev af Theoderico, Ost-Gothernes Konge i Italien, til de Heruliske, Barniske og Thuringiske Konger om at hjælpe den Vest-Gothiske Alaricum (mod Clodovæus (hvoraf jeg allerede forhen har formoder det Thuringiske Riges Størrelse, thi Heruli boede da i Østerrige, og maaskee endel af Böhmen og Mæhren, og Varner fra Mæklenborg til Rhinen); Og et andet Brev til den Thoringiske Konge Hermenefrid, at han sendte ham sin Søster-Dotter Amalaberg til Dronning, ved hvilken hans Følk kunde lære bedre Sæder, og sinne et mindre af hendes gode Opførsel, end af sine Sejervindinger. Da *Cassiodorus* slutter sin *Kronike* med 516, og deri ei nævner noget om Amalabergs Giftermaal, saa slutter jeg at det er gaaet for sig efter den Tid, men dog strax efter, maaskee det følgende Aar, efterdi hun 534 havde en Søn saa stor, at han kunde være forlovet. Mærke-

X 2

ligt

(32) *Ap. Du Chesn. t. 1. p. 698.*(33) *Ib. p. 731. c. 33.*(34) *Var. l. 3. epist. 3. p. 85 & 86. l. 4. ep. 1. p. 123.*

ligt er det, at alle Theodesici Breve til de barbariske Konger ere paa Latin.

- Sæculo 7.** At det har været længe inden Thuringi bleve omvendte, kan sees deraf, at da Dagobert regierede i Francia, vilde endda Nutilo, en fornem Mand i Thüringen, hugge Hovedet af sin Dreng, som han meget elskede, og som var død syg, og siden efter hedenst vilis brænde hans døde Legeme, dersom ei St. Arnulfus havde hindret ham deri (35); Ja at St. Bonifacius egentligen var den første, som ret omvendte Thüringen (36), hvorved da kun forstodes det egentlige Thüringen, da de andre Parter hedde allerede Francia Orientalis (37). Udi St. Bonifacii Epistler (38) kaldes de af Lullo Thyringer, som er det ældste at jeg haver fundet denne Læsemaade, og af en Anonymo i et Brev til Bonifacium Landet Thoringia. I nogle gamle Vers over St. Ludgero (39) siges, at han begav sig til det Northuringiske Folk, og opholdte sig i Helmestad: Helmstad, og haver man endnu en Forordning givet af Carl den Store 784 i Scanigge, nu Scheningen, ei langt fra Helmstadt, i Nord-Thüringen (40), (hvilket den gang ligesaavel som nu laae egentligen i Saxon, hvorfors denne Beretning tiener til at stadfæste Wittekindi Fortælling, thi ellers finder man

(35) Beda op. t. 3. p. 351 in vita S. Arnulfi.

(36) Ap. Canis t. 2. part. 1. p. 239 in Willibaldi vita Bonifacii, t. 3. part. 1. in Othloni vita S. Bonifacii p. 346. 347 & 349.

(37) Ib. t. 2. p. 116. mon. Sancti Heidenh. vita S. Willibaldi t. 3. part. 1. p. 351 in Othloni vita S. Bonifacii. Ep. 128. Bonif. p. 176. Serrarii notæ p. 336.

(38) Ep. 62. p. 74 ex editione Serrarii Moguntiz 4to 1605. Ep. 98. p. 133.

(39) Ap. Leibnitz. in Scr. Brunsw. t. 1. p. 101.

(40) Mon. hist. ined. fasc. 1. p. 90.

man ingen Leilighed, hvorved Sæperne kunde være blevne Mestre over endteel af Thüringen; Heraf slutter jeg ogsaa, at de Sæper som Clotharius bekrigede og overvandt, fordi de ei vilde give den sædvanlige Skat, som de havde givet hans Brødre, og deres Sonner, og som forestilles saa Kleinmodige, og som tilsidst overvunde ham i et stort Slag (41), ei have været alle Sæper, men kun dem, som beboede Nord-Thüringen, og som maaskee havde faaet dette Land under Vilkaar, at betale daarlign Skat til Frankerne). En gammel Thüringisk Krønike (42) taler om Konger der endnu ved Aar 556—559. 562, ic. og lige til 634, da den sidste Gunther skal være bleven fanget af den Frankiske Kong Dagobert. Af Sturmii vita (43) kan man ei andet slutte, end at Thüringen haver i det 8 Sæculo strakt sig noget ind i det nu værende Guldaiske.

§. V.

Af de nyere Skribenter haver ingen bedre skrevet om Thüringen end Sagittarius udi sine mangfoldige Skrifter, og var det at ønske, at hvert Tydsk Landskab havde saadan Skribent. Om Nord-Thuringau haver han noget i et af dem (44). Udi et andet Skrift (45) tviler han med god Grund paa, om Thuringi og Thuringi have været eet Folk; antager derimod med Conringio, at de af første Oprindelse have været Hermundurer, og udi Augusti Tid boet i Meissen, men siden udbredet sig til Donau (da dog Sproget viser at de aldrig have været Suever, som

De nyere
Meninger
om Thürin-
gen.

R 3

Hermun-

(41) Greg. Turon. l. 4. c. 14. p. 312. Ap. Du Chesn. t. 1.

(42) Abels Chron. p. 45 — 51.

(43) In Broweri Sid ill. p. 11.

(44) Hist. Halberst. §. 31. p. 11.

(45) De antiquo statu Thuringia p. 6. 8. 9. 12. 23.

Hermunburi upaarvisseligen vare), forkaster Witichindi Fortælling om dem, hvorledes de bleve bedragne og overvundne af Sæperne; formoder at udi *gestis Francorum*, og hos Aimoinum bør læses Tugri i Stædet for Thoringi, naar de sige at de første Frankiske Konger opholdte sig i Disparg: nu uden Tvivl Duisborg i det Tleviste, som laae paa Thoringernes Grændser, men kort efter frafalder han denne Formodning (da den dog er maaffee vel grundet, thi man finder intet Beviis for, at det Thuringiske Rige haver nogensinde strakt sig til Rhinen, med mindre at de Frankiske Skribenter have her belagt Bærner med det Thuringiske Navn); Antager Læsemaaden Tenebergk i en Codice af Martino Polono i Stædet for Kuniberg hos Witichindum, og mener at ved det første forstaaes Tenseberg, der ligger ei langt fra Scheidingen. Udi et andet og senere af sine Skrifter (46) frafalder han den Mening, at Hermundurur og Thuringer have været eet Folk, fordi man finder at Suaber og Thuringer have ofte ført Krig sammen; opregner alle de adskillige Meninger om de med Thuringerne beslegtede Folk, og om Navnets Oprindelse, og forkaster alle de sidste, antagende at de have Navn af den Nordiske Afgud Thor, hvis Navn han igien vidtløftig undersøger, og holder han for at Thoringi have ofret til ham i Dornburg, fordum Thornburc, beliggende en Mil fra Jena; Han viser og at Ing (og Ung) betyder Afkom, Børn, og fører mange Exempler an paa denne Endelse, endog af Byer (og kan jeg ikke nægte at denne Etymologie af Guden Thor behager mig meest, thi man finder dette Folk meest skrevet i gamle Dage Thoringi, Toringi og ei Thuringi) fremdeles holder han for

(46) Ant. Regni Thur. p. 13 — 52. 56 — 58. 60 — 62.
127 — 148. 275. 280. 281. 309. 310.

for, at Thuringi have været til Herkomst Gothe, (hvorudi jeg for saavidt er eenig med ham, at de have været Tydske Joter); At Reudingi have efter Rudbeks Sætning boet først i Scandianavien, og været adskilte fra Thuringer. Han handler og vidtlostig om hvad Disparg har været for et Sted, anseer det for Duisburg ved Rhinen, og udstrækker det Thuringiske Kongerige i det 5 Sæculo did; mener at Scheidingen have faaet Navn af Grændse-Skiættet imellem Saxoner og Francker, og at en gammel Mønt med tvende Kroner paa, som blev fundet i det 16 Sæculo ved Grimmensteins Forstyrning, skulde betyde Thoringens Deelning imellem Francker og Saxoner (hvorpaa jeg dog høfligen tvivler); Anfører af Rade Gundis vita hos Surium, som tilkægges Venantio, at de tvende Brødre Theodoricus og Clotarius vare nærværende ved at komme til at staaes sammen om hende, hvis det ei ved Lodkastning var bleven afgjort til Clotarii Fordeel. Mærkeligt er det, at de gamle Thuringer og andre angrændsende Folk have spist Krager, Alliker, Størker, Hare, Bævere, vilde og tamme Heste, og at Pave Zacharias og Gregorius have ved St. Bonifacium ladet dem forbyde det (47), hvoraf jeg slutter at vore Nordiske Folk have og spist alt dette, i det mindste er det vist om Heste. Forbuddet imod Harene maae dog enten ikke have staaet længe ved Magt, eller og ei mange rettet sig efter det.

Schurzfleisch (48) henfører det Thuringiske Riges Undergang til Aar 530, og regner baade Øvre og Nedre Hessen til det. Ingen er underligere end Laurentius (49), som plar udnægter

(47) Sagittarii Ant. Gent. & Christ. Thuring. p. 88.

(48) Op. hist. polit. p. 427 — 429.

(49) Mon. Sæv. in Thuringia ubique & in Mon. Franc. efficitur in Thuringia, ubique.

nægter det Thüringiske Riges Virkelighed, og vil at man alles vegne skal læse Tungri i Stedet for Thuringi.

Eyndius (50) har vist uret, naar han forandrer Dordrecht til Thoridrecht, og vil at det skal betyde saa meget, som Thüringernes Overgang; Ligeledes, naar han vil giøre Sicambrer til Thüringer, og ogsaa, naar han vil lede de stortes Navn af det Celtiske Ord Dur.

Spener (51) bifalder Etymologien af Guden Thor, og troer, at mange Folk have slaget sig i Forbund sammen med Thüringere; Biser og, at Duces have regieret Thüringen under de Franskiske Konger. Dubos (52) vil, at Disparg er Dunsborch tæt ved Edwen, og forsværer med megen Konst, at fra Hor, Odias Son, stamme Toringer, Tongrer, Saxer, Suever, Cheruscer ic., at Tongri og Thoringi have fra Begyndelsen været eet Folk, hvoraf de første ere blevene kaldte saaledes ved Romernes bløde Udtale, og af Kejseren Augusto førte over Rhinen, og nedsatte i det nu værende Eürtichske, og de sidste derimod blevene boende norden for Elven, indtil de i det 5 Sæculo brebde sig sonder ud, ved hvilken Leilighed det Thüringiske Navn blev igien givet Tongrerne, som man vidste at være af samme Herkomst med dem. Han henfører og det Thüringiske Riges Undergang til Aar 530.

Strahlenberg (53) har vist uret, naar han leder Türingernes Navn fra det Celtiske Ord Durr, og det Tatariske Tur, Tura,

(50) Chron. Zelandiæ p. 104. 115 & 116.

(51) Not. Germ. ant. part. 2. c. 4. p. 429 — 442.

(52) H. de la Mon. Franç. t. 1. p. 335 — 349. t. 3. p. 81.

(53) M.-u. Ost. Th. v. Europa p. 330.

Tura, som begge betyde en Stæd, fordi, siger han, at Turingi sadde stille.

Bünau (54) haver got samlet Historien af de Thuringiske Konger, og anfører P. 852 et Stæd af Radegundis vita hos Surium da 13 Aug. P. 116, at Kong Basinus var Radegundis Fars fader, og Fader til Bercharius, som han der kaldes i Stædet for Bertharius, (og folgeligen ogsaa Hermenfridi Fader).

Jordan (55) anseer alerede Prolemæi Teuriochæmer for Thuringer, og anviser dem Sæde norden for Böhmen.

Den fortreffelige Historieffriber Mascov (56) tager meget fejl, naar han anseer Eheruingi for Thuringer, da det dog er en unægtelig Sandhed, at de første vare Vest-Gother, hvilket han endelig og selv maae tilstaae, men troer at de ere først i det femte Sæculo rykkede fra Dacien ind i de Lande, som man finder at Thuringer have besiddet. Han tviler gandske paa Witichindi Fortælling, og mener, at Amalaberg er bleven gift Aar 500.

Eccard (57) vil, at Thuringi have først boet ved Stur eller Stor-Floden i Stormarn, viser, at der i Thuringen haver været ved Floden Werre en Pagus, kaldet Birogere, eller Beringere, som i de ældre Tider haver været meget større, end siden; Ligeledes en Pagus Anglegeve paa den venstre Haand af Unstrut, indtil Bipper, og meene, at det er efter Indvaanerne af disse toende Pagus, at den ofte forhen anførte gamle Lov kaldes

Semte Deel.

S

Des

(54) Teut. H. Th. 1. p. 839 — 853.

(55) Orig. Slav. part. 1. p. 183.

(56) Gef. d. Teut. Th. 2. App. p. 16 — 27.

(57) Orig. Germ. p. 447. Franc. Orient. t. 1. v. 2. c. 9. p. 25. c. 11. p. 30. c. 16. p. 39. l. 4. c. 12. p. 59. c. 15. p. 61.

des Anglernes og Berinernes, det er Thüringernes, at den er bleven givet i Slutningen af det 5 Sæculo, at disse Angli og Berini have ei noget tilfælles med de østersøiske Angler og Varner, (hvilket jeg dog troer forhen at have viist anderledes med Overeenstemmelsen imellem Eovene, og flere Ting); At Sæperne finge Northuringen, da de hjulpe Frankerne til at fuldfaste det Thüringiske Rige; at det dog varede længe, at Thüringen blev udstrakt til Donau, og inden Navnet af Francia Orientalis eller Franconia kunde komme i Brug; Og at ved Procopii Augustus, som indrommede Thüringerne Land, forstaaes Augustulus, (hvilket dog er tværtimod Procopii Ord, som kalder ham den første Kæiser).

Schöttgeri (58) haver skrevet en slet Afhandling om Thüringerne, hvorudi han vil anviser dem Boepæle langt ind i Gallien, og holder for at de først i Slutningen af det 6 og Begyndelsen af det 7 Sæculo have for Frankernes Overmagt begivet sig hen til det nu værende Thüringen. Dog en ubekendt har got igiendrevet ham. Wachter (59) leder det Thüringiske Navn fra det Eelskiske Ord Thor, og det Angel-Saxiske Tor, af et Bierg, og forklarer Thuringi at betyde saa meget som Biergboere, (en Forklaring der vilde være meget rimelig, dersom man var vis paa, at de først havde faaet dette Navn i det nu værende Thüringen). Schilter (60) haver ei ilde samlet adskilligt om dem.

Mærkelige

(58) In Francke's Beyträge z. Hist. v. Thür. Sachsen. Th. 6. p. 24 — 35. p. 36 — 51.

(59) Gloss. coll. 1684 & 1685. v. Thor, mona.

(60) Ant. Teut. t. 3. v. Dor p. 234.

Mærkeligt er det, at i den gamle Angliske og Weriniske Lov (61) inddeles Folket i tre Slags, Adelige, Adalingi, Frie og Trælle, forordnes Benægtelses-Eed med tolv i Beskyldning af Mord paa nogen af de tvende første, eller og Eneekamp, at ingen Datter maatte arve, saa længe Son var til, men om ei Son var til, da skulde hun dog kun have Pøsore og Trælle, men Jorden tilhøre den Mand, som var hende nærmest beslægtet paa Faders Side, at Hænnen for Manddrab tilhørte de nærmest beslægtede, at Datter fik efter Moder kun Spolia colli (gerade), at Faderens Slægt kun tog Arv til i femte Grad, og dersom den fejlede, da fik Dotteren baade efter Fader og Moder den hele Arv, og kom da Arven fra Langen (Sværdet) til Rokken (Spinde Siden), at Jernbyrd skulde bruges i det Tilfælde, naar ingen vilde indfinde sig for at bevise ved Eneekamp den Qvindes Uskyldighed, der var sigtet for at have dræbt sin Mand. Reyher (62) bifalder og Etymologien af den Gud Thor, og mener at Thuringi ere komne fra Overrige, og anfører en Romersk Guld-Mønt af Domitiano, for at vise hvor titigen Thuringi og Romere have været bekiendte med hinanden; Da dog Thuringi ere først gandske vist en Grund efter, og maa ske noget længe, saafremt Teuriochæmæ hos Prolemæum ei ere dem, komne til Thuringen, som i de ældre Tider haver efter al Anseende tilhørt Catterne.

Indsigtsfulde Læsere have vel ved Igiennemlæsningen af dette Bærk selv mærket, hvor ofte eet og det samme Folk har snart

S 2

været

(61) Ap. Lind. p. 482. Tit. 1. l. 1 — 4. Tit. 6. l. 1. 5. 6. 8. Tit. 14.

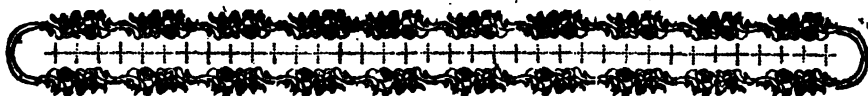
(62) Monum. Landgr. Thuringiæ in Thuringia Sacra p. 926.

været meget udbredet, saa at det haver befattet mange andre i sig, snart igien meget indskrænket, at alle Folk af eet Navn have derfor ei altid staaet under een Regiering, at de ofte have delet sig i mindre Hobe, som hver for sig have havt deres Regiering, ja ført Krige sammen, at de ofte ere blevene uddrevne af andre, men have og undertiden forladt deres Lande, fordi de ei kunde ernære dem, hvilket kom oftere af maadelig Agerdyrking og Mangel paa Konster, end af for stor Folkemængde, og undertiden af Begjærlighed efter Ære og Rigdom, saa og den Vandrelyst der var kommen over dem. Alt dette haver Büchau (63) fortreffelig undersøgt og udført, og til ham vil jeg have Læserne henviste, thi jeg tvivler ei om at affrive, hvad som forhen er vel gjort.

(63) Teutsche Reichs-Hist. v. 4. p. 293 — 317.

Tidsregning

over

de fornemste Tildragelser, som anføres i de 5 første
Tomer af denne Danske Historie, og hvorved ei Aarstal
i Bredden anføres i bemældte Tomer.

De Historiske Sandheder er trykte med denne Stil; De Historiske Om-
meligheder med denne, og de Historiske Gætninger med denne
Stil.

		Efter Usseri Chronologia.	
		Fra Verdens Etablesse.	Før Christi fødsel.
Syndfloden var almindelig, og skæde t. i. p. 828.			
T. 2. p. 114.		1656	2348
Arken blev staaende paa Ararat Bjerg i Armenien t. i.			
p. 12 — 14.			
Gomer fød t. i. p. 55.		1657	2347
Arphachsad, Sems Søn fødes t. i. p. 28.		1658	2346
Magog fød t. i. Tab. 2.		1659	2345
Chus fød t. i. p. 55. Elam fød t. i. Tab. 2.		1660	2344
Madai fød t. i. Tab. 2.		1661	2343
Assur og Mizraim fødde t. i. Tab. 2.		1662	2342
Javan fød t. i. Tab. 2.		1663	2341
Phut og Lud fødde t. i. Tab. 2.		1664	2340
Thubal fød ibid.		1665	2339
Aram og Canaan fødde ibid.		1666	2338
Mesech fød ibid.		1667	2337

	Fra B. St.	S. C. Født.
Thiras fød ib.	1669	2335
Ascenas fød ib.	1692	2312
Salah, Arphachfads Søn, fødes t. 1. p. 28.	1693	2311
Riphat fød t. 1. Tab. 2.	1694	2310
Thogorma fød ib.	1696	2308
Elisa fød ib.	1698	2306
Tarfis fød ib.	1700	2304
Kithim fød ib.	1702	2302
Dodanim fød ib.	1704	2300
Nimrod fød ib.	1705	2299
Eber, Salahs Søn fødes t. 1. p. 28.	1723	2281
Phaleg, Ebers Søn fødes t. 1. p. 28.	1757	2247
Da ffeede ved Babel Menneskernes Udspredelse, t. 1. p. 29—32. 14—18. Tab. 2. p. 113.	1757	2247
Derfra udbredede de sig som fra en Middelpunct rundt om 6 Grader eller 90 Indske Mile imod hver Kant i en Tid af 101 Aar, og det saaledes bestandig, indtil den hele Jord var bebygget, dog gjorde Floder, Bierge nogen Forandring herudi, Udbredelsen er og gaaet dobbelt saa fort for sig i de Lande, som ligge imellem Asia og America t. 1. p. 51—54. 57. t. 2. p. 125.		
Nimrod, første Konge, og det i Babel, bygde Ninive, omtrent t. 1. p. 73.	1758	2246
Allur og hans Flot, kaldte Assyrier, adskilte sig fra de andre ved Babel, omtrent t. 1. p. 108.	1758	2246
Den lærde Michaelis niener Geogr. hebr. p. 1—5, at ved de Navne Mizraim, Lud &c. forstaars et just		

Personer,

	Fra W. St. S. C. Gøddel.	
Personer, men Folk, en Meening, som for mig og min Hypothese er det samme, og som jeg allerede t. 1. p. 71 og 104 haver havt i Sigte, men ei videre udfert. Men imidlertid da det dog ei kan nægtes, at Folk ere opkaldte efter Israel, Juda, Edom, Moab, Ammon &c., saa seer jeg ingen Grund at nægte Mizraim, Lud &c. at have være Stamfædres Navne, heldst da Skriften dog ei utydelig siger det.		
Reu, Phalegs Sen fød t. 1. Tab. 2.	1787	2217
Chusistan i Persien faaet første Indvaanere ved Chus omtrent t. 1. p. 72. Tab. 1 og 3. Assyrien Indvaanere ved Assur, omtrent t. 1. p. 109. Tab. 1, 2 og 3.	1800	2204
Arabien ligeledes ved Chus, omtrent t. 1. p. 72. Tab. 1 og 3.	1800	2204
Aram Naharaim o: Mesopotamien faaet første Indvaanere ved Aram omtrent t. 1. p. 74. Tab. 1 og 2.	1810	2194
Menes, formodentlig Misraim, stifter efter Usserium det Egyptiske Rige, omtrent t. 1. p. 132, men da Egypten endda ikke var rimelig viis beboet paa den Tid, saa maae dette indskrænkes til den Colonie, hvor ved Egypten siden blev beboet	1816	2188
Sarug, Reus Sen fød t. 1. Tab. 2.	1819	2185
Assyrien kaldet efter Assur omtrent t. 1. p. 74. Tab. 1 og 3.	1820	2184
Elymais faaet første Indvaanere ved Elam, omtrent t. 1. p. 73. Tab. 1 og 3.	1830	2174
Nachor, Reus Sen, fød t. 1. Tab. 2.	1849	2155

	Stra D. St.	S. C. Söld.
Medien faaet første Indvaanere ved Madai, omtrent t. 1. p. 75. Tab. 1 og 3.	1850	2154
Syrien faaet første Indvaanere ved Aram omtrent t. 1. p. 74. Tab. 1 og 3.	1858	2146
Thare, Nachors Søn, fød t. 1. Tab. 2.	1878	2126
Canaan faaet første Indvaanere ved Canaan omtrent t. 1. p. 73. Tab. 1 og 3.	1900	2104
Thubal og Mesech stifte Libarenos, og Moschos og Mosynæces, omtrent t. 1. p. 181. Tab. 1. 3.	1900	2104
Stra Thubal eller og Mesech stamme Messageter, Sacer, Mantcheour, Tangutaner, Mexicaner, Brasilianer t. 1. p. 185. Tab. 4. b. p. 200.		
Stra Mesech eller og Thubal stamme Issedoner, Sinner, Zuner, Tyrker, Mungaler, Calmycker t. 1. p. 185 og 190. Tab. 4. b.		
Ægialeus stifter Riget i Sicyon t. 1. p. 5. t. 2. p. 126.	1915	2089
Scythien faaet første Indvaanere ved Magog omtrent t. 1. p. 74 og 75. og 147. Tab. 1 og 3. Men da har landet enten ved Araxes eller ved Wolga hedet Scythien t. 1. p. 150, som siden blev forflyttet til Landene mellem Donau og Tanais p. 148.	1950	2054
Asatolien omtrent paa samme Tid, nemlig Riphaths Afkom i Paphlagonien, Thogarmæ i Cappadocien, Javans i Ellicien, og Thiræ midt imellem, saa og Ascenaz's, der siden traf sig deels nord paa mellem den sorte Søe, og det Caspiske Hav, og deels til Phry-		

	Fra B. Cl. J. C. Bødsel.	
gien t. 1. p. 141. 143. 144. 170. Tab. 1 og 3.		
T. 3. p. 262.	1950	2054
Ægypten faaer første Indvaanere, og det ved Mizraim		
omtrent t. 1. p. 71. Tab. 1 og 3.	1959	2045
Nachor død t. 1. Tab. 2.	1997	2007
Æthiopien faaet første Indvaanere ved Chus omtrent		
t. 1. p. 72. Tab. 1 og 3.	2000	2004
Phrygien beboet formodentlig ved Ascenaz, Gomers Søn,		
omtrent t. 1. p. 141. Tab. 1 og 3.	2000	2004
Noe død t. 1. Tab. 2.	2006	1998
Abraham fød t. 1. Tab. 2.	2008	1996
Thracien beboet ved Thiræ Affom, omtrent p. 228.		
Tab. 1 og 3.	2010	1994
Reu død t. 1. Tab. 2.	2026	1978
Celters, Tydskes og de Nordiskes Stamsfædre boe		
endda sammen i lille Asien, og ere allerede for-		
faldne til Afguderie T. 3. p. 140.		
Simmerierne komme ind i deres Land ved Bosporus og		
Mæotis. Stamme fra Ascenaz, Gomers Søn,		
t. 1. p. 140. 329. 339. 348. Tab. 1. 3 og 4. t. 2.		
p. 132.	2040	1964
Sarug død t. 1. Tab. 2.	2049	1955
Chaldæa eller Chasdim bekiendt længe før Thare døde,		
omtrent t. 1. Tab. 2. p. 116 — 118.	2050	1954
Macedonien faaet første Indvaanere ved Cethim, Javans		
Søn, omtrent t. 1. p. 75. og Tab. 1 og 3.	2050	1954
Indien faaet de første Indvaanere formodentlig ved Ar-		

	Gr. B. Et.	J. C. Fødsel.
phachsad og Elam, omtrent t. 1. p. 104 — 107.		
Tab. 1. 3 og 6.	2050	1954
Mubien faaet første Indvaanere, formodentlig ved Ludim, Mizraims Son, omtrent t. 1. p. 132. Tab. 1 og 3.	2060	1944
De nordlige Dele af Mogols Land faaet første Indvaanere maaskee ved Phur, omtrent t. 1. p. 137. Tab. 3 og 6.	2070	1934
End Rusland faaet de første Indvaanere, dels af Gomers Slægt, eller de Nordiske, dels af Mesechs, eller Issodonernes og Finnernes, dels af Magogs, eller Scythernes og Slavernes t. 1. Tab. 1 og 3, omtrent	2070	1934
Thare død t. 1. Tab. 2.	2083	1921
Ismael, de nordlige Arabers Stamsfader fødes t. 1. p. 126.	2094	1910
Gomer død t. 1. Tab. 2. De Nordiskes Stamsfader t. 2. p. 121, 261.	2095	1909
Arphachsad død ib.	2096	1908
Magog død t. 1. Tab. 2.	2097	1907
Elam og Chus døde ib. Phaleg død ib.	2098	1906
Madai død ib.	2099	1905
Assur og Mizraim døde ib.	2100	1904
Javan død ib.	2101	1903
Lud og Phur døde ib.	2102	1902
Thubal død ib.	2103	1901
Aram og Canaan døde ib.	2104	1900
Mesech død ib.	2105	1899
		Thiras

	Fra D. Cr.	J. C. Fødsel.
Thiras død ib.	2107	1897
Enghlige Dele af Polen omtrent faaet de første Indvaas- nere af Slavisk, Finisk og nogle af Celtisk eller Thra- cisk <i>Uet</i> t. 1. Tab. 1 og 3.	2110	1894
Ascenus død t. 2. Tab. 2.	2125	1879
Salah død t. 1. Tab. 2.	2126	1878
Riphath død t. 1. Tab. 2.	2127	1877
Thogorma død ib.	2129	1875
Elisa død ib.	2131	1873
Tharsis død ib.	2133	1871
Kithim død ib.	2135	1869
Dodanim død ib.	2137	1867
Nimrod død t. 1. Tab. 2.	2138	1866
Inachus stifter Riget i Argos t. 1. p. 5.	2148	1856
Grækenland beboet til dets yderste Spids ved Javans Af- kom, omtrent til t. 1. p. 75 og 165—168. Tab. 1 og 3.	2150	1854
Æolier, og de af Elis stamme fra Elisa, Javans Søn t. 1. p. 169.		
Arcadier, Cretenser maaskee ogsaa p. 169 og 170.		
Ællicier, Isaurer, Pamphylier, Iøcier, Carier og Le- leger stamme fra Tharsis, Javans Søn t. 1. p. 172.		
Macedonier og Pelasger stamme fra Cerhim, Javans Søn, og Pelasger gjorde store Seeræjser, og satte sig ned i Macedonien og Italien t. 1. p. 173. Dorier stamme fra dem, og vare Pelasger, eller og tværtimod Hellænes, de rette Græker, Jonier og Attici p. 173—175.		

Indvaanerne af Epiro, og Zellenes, s: Jonier, eller og Dorier, der maaskee have været de rette Zellenes eller Græker, eller og maaskee Pelasger, stamme fra Dodanim t. 1. p. 177.

Japhet død t. 1. p. 54.

Sem død t. 1. Tab. 2.

Cham død t. 1. p. 54.

Mysien faaet de første Indvaanere af Thiræ Uffom, omtrent t. 1. p. 259. Tab. 4. b.

Abraham død t. 1. Tab. 2.

Eber død t. 1. Tab. 2.

Italien faaet de første Indvaanere til lands, maaskee ved Thiræ Uffom, omtrent t. 1. p. 173. Tab. 1. 3. b. 4.

Oggyis eller den Samoithraciske Flod indfalder, omtrent t. 1. p. 168.

Ismael dør t. 1. p. 126.

Rusland beboet lige til Østersøen, hvor nu Petersborg og Riga ligge, t. 1. Tab. 1. 3. b. t. 2. p. 132 omtrent

Indvaanerne i Nord-Rusland af samme Folkeslægt som de Nordiske t. 2. p. 21.

De nordlige Dele af Pohlen og Preussen faaet de første Indvaanere af Lydske t. 1. Tab. 1. og Tab. 3. b.

Indtil den Tid vare de Lydske og Nordiske af een Folkeslægt, men da Vilte de sig ad ved Dana; De Nordiske ginge nord paa, men de Lydske vest paa, og

Sta D. Et. J. C. 1841.

2156 1848

2158 1846

2160 1844

2160 1844

2183 1821

2187 1817

2200 1804

2208 1796

2231 1773

2260 1744

2270 1734

begge

	Fra W. Gl.	S. C. Bodfel.
begge fulgte Østersøen T. 2. p. 22 og 23. 132. begges almindelige Navn var Joter T. 3. p. 83. T. 4. p. 1 — 6.		
Da have de Tydske og Nordiske allerede dyrket Odin, T. 3. p. 82, og derved forstaaet Solen.		
Den sydlige Deel af det saa kaldte Mogols Rige beboet indtil Ganges formodentlig ved Elams Afkom, omtrent til r. 1. p. 106. Tab. 1. 3 a, og 3 b.	2312	1692
Indien paa denne Side af Ganges gandske beboet formodentlig ved Arphachlads Afkom, omtrent til r. 1. p. 104.	2350	1654
Sverrig faaet de første Indvaanere, over Alands Havet, omtrent r. 1. Tab. 1 og 3. b. T. 2. p. 18.	2360	1644
Tydskland ligeledes de første Indvaanere r. 1. Tab. 1 og 3. b. omtrent	2360	1644
Italien gandske beboet omtrent til r. 1. p. 173. Tab. 3. b.	2363	1641
Gandske Sverrige beboet omtrent til r. 1. Tab. 3. b.	2460	1544
Gallien faaet de første Indvaanere fra Syd-Tydskland, Schweiz og Italien af r. 1. Tab. 3. b. omtrent	2460	1544
Norge faaet de første Indvaanere fra Sverrige r. 1. Tab. 1 og 3. b. omtrent	2470	1534
Spanien faaet de første Indvaanere fra Gallien, maaſkee og fra Africa r. 1. Tab. 3. b. omtrent.	2490	1514
Scytherne forjages af Massageter, og forjage igien Cimærierne, og nedſætte sig i deres Sted ved Doryſthenes eller Nieper r. 1. p. 149 og 150.	2494	1510
Gandske Danmark beboet, deels fra Sverrige, nemlig		

	Sta B. St.	T. C. Godf.
Slaane og Nerne, deels fra Lybskland, nemlig Jyl-		
land t. 1. Tab. 1 og 3. b. omtrent	2500	1504
Lybskland faaet de første Indvaanere efter en anden		
Regning, omtrent T. 2. p. 133.	2557	1447
China faaet de første Beboere, omtrent, t. 1. Tab. 3.	2560	1444
Gandske Lybskland beboet, omtrent t. 1. Tab. 1 og 3. b.	2560	1444
Gandske Gallien beboet, omtrent t. 1. Tab. 3. b.	2600	1404
De første Indvaanere i Britannien fra Gallien, omtrent		
t. 1. Tab. 3. b.	2610	1394
Överrig efter en anden Regning faaet de første Ind-		
vaanere i Upland. T. 2. p. 133.	2622	1382
Gandske Spanien beboet, til Gallicien, omtrent t. 1.		
Tab. 3. b.	2640	1364
Lybske Folk bebygge efter en anden Regning først		
Holsteen T. 2. p. 134.	2677	1327
Norge faaet efter en anden Regning de første In-		
vaanere T. 2. p. 133.	2687	1317
Den Deel af Spanien fra Gallicien til Gallien beboet af		
egentlige Iberer, og af Celter, omtrent t. 1. Tab.		
3. b.	2700	1304
Slaane faaet efter en anden Regning de første Ind-		
vaanere T. 2. p. 133.	2727	1277
Den hele Cimbriske Chersonesus efter en anden Reg-		
ning bebygget af Lybske under Ravn af Joter.		
T. 2. p. 134. T. 4. p. 3. 16. 26. 34. 356.	2737	1267
Indien paa sin Side Ganges gandske beboet formodent-		
lig ved Elams Aftom, omtrent til t. 1. p. 107. Tab.		
3. b. og Tab. 6.	2767	1237
		Gandske

	Fra W. Cl.	S. C. Bodiel.
Gandske Britannien og Irland beboede, omtrent t. 1. Tab. 3. b.	2767	1237
Gandske Norge beboet, deels fra Sverrige, og deels fra Finland og Lapland ved Ginner, omtrent til t. 1. Tab. 1 og 3. b.	2800	1204
Sarmater, en Green af Scythier opkomme, og boe østen for Mæotis, omtrent t. 1. p. 151. Tab. 4. b.	2820	1184
Gandske Norge beboet efter en anden Regning T. 2. p. 133.	2837	1167
Jonierne gaar fra Attica over til Asien t. 1. p. 166.	2926	1078
Den ældste Odin regierer i Aegard ved Tanais over Aserne T. 3. p. 81. omtrent	3000	1004
Norden har allerede været beboet i Homeri Tid, thi han nævner Bernsteen, som fra de ældste Tider er udi Mængde alene bleven fundet i Preussen. T. 2. p. 8	3204	800
Cimmerierne fordrives af Scytherne, og falder ind i Asien, omtrent t. 1. p. 331.	3354	650
Nogle flye da Nord efter, og bringe det Cimmeriske eller Cimbriske Navn ind i Jylland, men gjøre ellers ingen synderlig Forandring, ved det de vare af samme Folkeslægt, som Indvaanerne. T. 2. p. 212. 213.		
Cyrus dræbes af Massageterne, som da boede ved Oxus. t. 1. p. 108 og 194.	3477	527
Darius gaar over Donau, og bekrieger Scytherne t. 1. p. 149.	3494	510
Da boede Budiner: Alaner allerede mellem Donau og		

Dnieper,

	Fra D. St.	J. C. Fodfel.
Dnieper, og ved Tanais T. 2. p. 35. Af vore Nordiske Skribenter kaldes de Bæver, og vare Græker blandede iblant dem. ib.		?
Den mellemste Odin, som regierede over Aserne, flytter fra Tanais til Østersøen ved Duna, og anlegger det nye Asgard, gaaer over til Scandinavien, bekrieger Joterne, og indfører det Gothiske Navn, hvilket er gjort af det Jotiske, saavel der som ved Østersøen, hvor dog Jstævonerne regnedes kun til dem. T. 3. p. 83.		
152. T. 4. p. 6—9. 15. 34. omtrent	3500	504
Og ved ham opkomme de Svenske og Norske Navne og Riger, som skal bevises i den 6 Tome, men da forstodes Upland alene ved Sverrige, og Trondelaget alene ved Norge.		
Norden 3: Danmark, Norge og Sverrige har allerede været beboet i Herodoti Tid, thi Phoenicierne hentede da Bernstein fra Preussen. T. 2. p. 5 og 6. 148.	3574	430
Bubiner, de samme som Alaner, boede i Herodoti Tid mellem Donau og Dnieper, og ved Tanais T. 2. p. 35.	3574	430
Ubi Pythæ Tid boede allerede Guttones 3: Gotter i Preussen. T. 2. p. 9.	3684	320
Pytheas var selv paa Thule 3: Norge. T. 2. p. 148.		
Det Embriske Navn allerede bekendt paa den Jydsk Halvø. T. 2. p. 196—202. 206.	3704	300

Et vist særdeles Folk der kaldtes Cimbrer, ib. p. 205. Fra B. Et. J. C. 800. 209. 210.

Cimbrer og Joter i Grunden eet Navn, betydnende høje og store Folk, og var det sidste et almindeligt Navn for alle dem, der boede om Østersøen, da det første derimod blev som et almindeligt kun tilslagt den udvandrende Hob af Rømerne. T. 2. p. 198.

En stærk Vandflod nøder Cimbrer til at vandre ud. T. 2. p. 215. 235 — 242. 249. 282. omirent.

3704 300

Cimbrer og Teutoner fra den Tydske Halvø vare Tydske. T. 2. p. 214 — 220.

3674 330

Friser vandrede med dem. T. 2. p. 215.

Teutoner, hvoraf de Tydske have faaet Navn, vandrede med dem. T. 2. p. 251.

De beboede Holsteen, Lauemborg og Meissenborg ib. p. 252 — 258. 263.

Ambroses vandrede og med, og ere egentligen Saxoners Stamfædre. ib. p. 268 — 271.

Charudes, Charudes af Lan. Syssel i Jylland vandrede med dem T. 2. p. 281.

Sueviske Folk fulgte med dem T. 2. p. 285.

Cimbrer ere iblant de Gallier, som faldt ind i Grækenland og Asien. T. 2. p. 245 — 250.

3725 229

Nordiske Joter gaae over til Jylland fra de Danske Øer, og maaskee fra Scandinavien, beboe det, og blande sig med de faae tilbage blevene Indvaanere. T. 2. p. 217. T. 4. p. 3. 16. t. 5. p. 2. omirent

3750 254
Landet

Landet fra Weixelen og til den Finske Bugt kaldes	Fra B. St. S. c. Tab.	
Reid Gotaland, og Jylland undertiden ligeledes,		
hvilket sidste Land dog uegentligen kaldtes saa, da		
det rettere hedte Jorland. T. 4. p. 17. 18.		
Angler gaar fra det Brunsvigiske til Elessvig og Wa-		
gerland, og besatte det, fordi det laar meest øde		
ved Cimbrers og Teutoners Bortgang. T. 4.		
p. 16.		
Da boede allerede, om gi forhen, Danske i Slaane, som		
skal bevises i den 6 Tome.		
America faaet de første Beboere til Lands fra Asien og		
mellemliggende Lande af, omtrent. t. 1. Tab. 3.	3800	204
Cimbrer og Teutoner gaar over Rhinen. T. 2. p. 295.		
Og lade Abvatici efter sig. ib. p. 296.		
Juthungi stamme og fra Cimbrerne. T. 5. p. 114.		
Marius overvinder Cimbrerne. T. 2. p. 300. 301. 311.	3903	101
Den Scythiske Stat ødelegges ved den Pontiske Konge		
Mithridatem, og ved Geter, maassæ og da ved Sar-		
mater, hvilke sidste sætte sig ned igien i deres Land,		
t. 1. p. 161. De overblevne Scyther flyede da for-		
modentligen nord efter, og forte da maassæ Scy-		
thiske Ord ind i Finske og Wendiske, omtrent	3904	100
Den sidste Odin fødes T. 3. p. 85. omtrent	3899	105
Roxolani: Alani ved Grandsen, og uden Tvivl ægte		
Alaner, boe imellem Don og Dnieper, og stride med		
Mithridate. T. 2. p. 24. 36.	3904	100
Angli boe endda efter en anden Formodning i Ne-		
der: Saxon, mellem Weser, Elven og Aller, og de		
Harbiske Bierge, omtrent T. 5. p. 3.	3904	100
		Odin

Odin flyer nord efter af Fjergt for Romerne, omtrent T. 2. p. 60. 61. T. 3. p. 85. 89.	3940	64
San gaaer fra Duna til Skibs til Norden. T. 3. p. 105.		
Suevi boede allerede rundt om i Lybskland. T. 5. p. 72—76.	3947	57
Langobarder vare Lybske Joter, boede i Wendsskfel, og synes at vare blevne udjagede af de Nordiske Joter.		
T. 4. p. 538. omtrent	3954	50
Griser boe allerede ved Vester-Havet. T. 5. p. 50.	3996	8
Roxolani og Alani strakte sig i Strabonis Tid, ja endnu i det 3 Saeculo til Smolensko, og Dniepers Udspring.		Efter Christi Fodfel.
T. 2. p. 24. 29. 36.		I
Gotherne spille nu fuldkommen Mester i Norden over Joterne, hvorfore og Norden kaldes efter dem Gotland. T. 4. p. 18.		
Langobarder boe paa begge Sider af Elven, omtrent i det Lyneborgske og Lauenborgske. T. 4. p. 566.		
Roxolani falde efter Neronis Død ind i Moesien. T. 2. p. 27.		69
Gotherne gaae ud fra Norden, under Berigs Ansærfel, og foreene sig med deres landsmand, de Lybske Gother, omtrent T. 4. p. 38. 50. 378. 402.		70
Alani boe østen for Pontus, og findes fra den Tid af stedse der, lige indtil vore Tider, og falde under Vespasiano ind i Medien. t. 2. p. 27. 45. 57. omtrent		75
Deres store Magt gjorde, at mange Folk da og siden, som endog vare af anden Folfesærd, regnedes til dem.		
T. 2. p. 28. 29. 32. 38. 47. 51. 53. 55. De vare		

af samme Folkesæd som vore Nordiske Folk. T. 2. p. 33—35. 37. 39. 58.	
De kaldte sig selv Aser, hvilket dog synes fornemmeligst at bør forstaaes om den Stamme, som kaldtes Abasger, eller Abasser. T. 2. p. 58—79. 83.	
Nogle af Gotterne kaldes Gepider. T. 4. p. 401 og 402.	
Hirri og Scyri Gotiske Folk, boe i Liffand. p. 455 og 458. omtrent	77
Gotterne undertvinge Rugierne, T. 4. p. 42. 500., som beboede Fers-Pommern. omtrent	80
Reudingi v: Thoringi, boe i det Mecklenborgske. T. 5. p. 120.	100
Angli boe i det Slesvigiske 1. 5. p. 4. 5.	100
Heruli boe i Halland, og udjages af de Danske, og nedsatte sig derpaa i Mecklenborg. T. 4. p. 423—426. 452. omtrent	100
Gotterne undertvinge Vandalerne. T. 4. p. 43. 500., som beboede Bag-Pommern. omtrent	100
Udt Taciti Tid boede Finner omtrent i Litthauen. T. 2. p. 13.	100
Da boede endnu Nordiske i Stor-Hertugdømmet Finland, og Lapper og Finner allerede i Lapland og Finmarken. T. 2. p. 16—18.	
Apfller, som vare beslagtede med vore Nordiske, nævnes. T. 2. p. 110. omtrent.	110
De Nordiske og Lydiske Gotter, samt Sciri og Hirri drage ud sammen. T. 4. p. 41.	
Thuringi nedsatte sig i det nu værende Thuringen, T. 5. p. 121—123. omtrent.	130
Arrianus nævner allerede Abasger og Apfller. T. 2. p. 51.	137
Saxer, Teutonernes Afkom, nævnes, og boede da i Stormarn og	

	C. C. Sætt.
Ditmarschen, og maaskee vestre i det Slesvigsk. T. 2. p. 258.	
271. 276. omtrent	140
Finske Folf begyndte at drage nord efter, og at nedsatte sig ved Østersøen, T. 2. p. 14 og 15. omtrent	150
Macasani: Alani ved Rha, det er Wolga, nævnes af Ptolemæo. T. 2. p. 29.	150
Alborolani forestilte endda en Stat under Marco Aurelio, og boede oven for Dacien. T. 2. p. 31.	170
Gothier nedsatte sig iblant Alaner, T. 2. p. 56, og blive meget stærke ved at foreene sig med disse deres Grænder. T. 2. p. 68. omtrent.	200
De Cimbrer som boede i det Bremiske, faae Navn af Franker, omtrent. T. 2. p. 222. 223. 231. 232. 233.	200
Gotherne komme under Filimer til Tanais. T. 4. p. 45—52. omtrent.	200
Almanni nævnes. T. 5. p. 88, og opkomme først ved Mainen.	211
Danske blande sig under den Sakske Odins Anførsel med Anglerne, og indføre Odins Gudsdiensete iblant dem, omtrent T. 2. p. 220. 274. T. 3. p. 113. 1. 5. p. 3-	250
Frankerne nævnes første gang. T. 2. p. 222.	252
Frankerne boe i Grøningen, Ost, Friesland &c., T. 2. p. 224. omtrent	280
Juthungi blive bekendte, omtrent. T. 5. p. 116.	295
Abasger, et Alanisk Folf, og maaskee de rette Aser, nævnes under Diocleriano, omtrent T. 2. p. 48. 49.	300
Frankerne boe i Batavien: Batavi, omtrent. T. 2. p. 224.	300
Frankerne røve til Sees, og bestaae allerede af adskillige Folf. T. 2. p. 223. omtrent	310

Man begynder at regne Alaner til Gotter, omtrent. T. 2. p. 31	E. C. 305d.
— 33. 41. 42 — 44.	330
Saxerne nedsatte sig i det Bremiske. T. 2. p. 277. T. 3. p. 202.	
t. 5. p. 122. omtrent.	350
Euvi beboe alerede Schwaben. T. 5. p. 80. omtrent.	350
De kaldtes og da Alemanni. T. 5. p. 89.	
De Saliske Frankler nedsatte sig i Forandria i Brabant. Til Fran-	
ker regnedes da Salier, Chamaver, Attuarier, omtrent. T. 2.	
p. 225.	355
Rhorolant vare endda et Folk, og fode under den Ost, Gothiske	
Konge Ermanarico, men bleve da undertvungne af Hunerne,	
og deres Navn efterhaanden udsløttet. T. 2. p. 40. 41.	370
Angrivarii, Bructeri, Chamavi, Cherusci, Fosi, regnes til Sa-	
xerne, som da beboe den største Deel af den Westphalske Kreds,	
og endeel af Neder-Saxen. T. 2. p. 278.	390
landet ved Donaus Udløb kaldes Alania. T. 2. p.	400
Franker beboe Syd-Deelen af de 7 forenede Nederlandiske Landfka-	
ber, og endeel af den Westphalske Kreds, omtrent T. 2. p. 226.	400
Angler, Saxer og Jyder gaar første gang til Britannien. T. 5.	
p. 9 — 27.	449
Thuringi udbrede sig til Donau, omtrent. T. 5. p. 123.	450
Alaner nedsatte sig sønden for Donau, omtrent. T. 2. p. 42. i	
det nu værende Bulgare.	455
Frankerne undertvinge Alemaner, som besadde Schwaben, Hessen,	
det Maynziske og endeel af Pfalz, samt Elsf. T. 2. p. 228.	496
Danske besatte Jylland og Angeln, omtrent. t. 5. p. 3.	500
Slaver begynde at udbrede sig i Semnoners og Hermundurers	
lande, omtrent. T. 5. p. 73.	500
	Franker

	E. C. Boddel.
Franker og Saxer undertvinge Thuringer, hvortil da regnedes det Land, som siden blev kaldet Frankenland, nu den Frankiske Kreds, omtrent. T. 5. p. 127—131. T. 2. p. 228.	535
Apflier vare et Alanisk og Abasgisk Folk. T. 2. p. 47. 49. 110.	550
Og Wisimianer et Apfiliisk Folk. ib.	
Slaver have aldeles besat Semnoners og Hermundurers Lande, omtrent. T. 5. p. 73.	600
Friserne strække sig allerede til Elven. T. 5. p. 54 og 55.	690
Abasger vare et Alanisk Folk. T. 2. p. 48. 53.	705
Alaner undertvinges, og ødelegges næsten af Wungaler, omtrent. T. 2. p. 54. 55. 76.	1230
Abcasser forsvare sig endda imod Wungaler. T. 2. p. 55. 76.	1305
Alani boe endda ved Maotis, og Gothia ligger lige over for Crim. T. 2. p. 56. 76.	1436
Gothar boe endda i Crim. T. 2. p. 98. omtrent.	1550
Alaner og Abcasser boe endda paa Caucaso. T. 2. p. 57. omtrent.	1650

Register

over

de mærkværdige Ting og Navne i dette Bærf,
bestaaende af 5 Deele, nemlig:

- I. Om Folkenes Oprindelse i Almindelighed.
- II. Om de Nordiske Folkes ældste Oprindelse.
- III. Om Odin og den hedenske Gudelære og Gudstjeneste
i Norden.
- IV. Om de fra Norden udbandrede Folk, 1ste Bind.
- V. Om de fra Norden udbandrede Folk, 2det Bind.

De romerske Tal i Registeret henvise til hver Deel i sær efter oven-
staaende Orden; de andre til Pagina.

A.

Ager: Karle, hvorfor kaldte Lombards
hos de Franske IV. 632.

Aalborg: Stift, forðum anseet for bare
Der II. 200. kaldtes Alociske Der II.
209. regnes derfor ikke til Halvøen af
Ptolemæo II. 267.

Aander v. Genii, hvorledes anseede af For-
fædrene III. 226. Deres Aabenbarelse
meest antaget af Berg-Scotterne III.
298.

Aander og Sieler, betragtede som Laage at
boe i Etherne III. 23. 297.

Aar, hvorledes Moses har beregnet I. 4.

Aarets Begyndelse, i Høst- Maanedens hos
de Nordiske III. 371 hos Anglerne V.
30. og Juddeling hos samme V. 29.
30.

Aarsvert og Fred, tillægges Freyr III.
179.

Abalus, en De i Preussen II. 163. Py-
thæz Beretning om den II. 164. IV. 9.

A

Abs

- Abasger, deres Sæde II. 46. Forbund med Rømerne II. 45. Enighed med Alanerne II. 48. Levemaade ibid. Navnets Oprindelse ibid. Beskrivelse under deres egne Konger og under Rømere II. 50. 51. sende Gesandtere til Hofset i Byzantio II. 51. Antage den Christne Troe i 6te Sæculo II. 52.
- Abasgia, de Abasgers Land II. 53.
- Abas, dette Lands Beskrivelse II. 53.
- Abasser, et Folk II. 48. have med Tamerlan at bestille ibid. Deres Beskrivelse II. 49. 57. Ere af Massage-tiske Herkomst II. 53. Deres Sæde II. 122.
- Abdarnes : Promontorium II. 189.
- Abil, et Folk, nævnes af Homero I. 333. sq.
- Abimelech, de Philistæers Konge I. 136.
- Ablavius, en Skribent i 3die Sæculo IV. 33. 47.
- Aborigenes, hvem saa kaldede i Italien I. 270. fordrive de Sicules, Morgotes og Italer I. 271 sq. bleve siden kaldte Latini I. 273. Om de udstamme fra Thyrhæni ibid. Vare beslegtede med Eelter ibid.
- Abraham, naar været i Egypten I. 77.
- .. Var Stamfader til mange Folk I. 126 — 128. Hans Døds-Aar I. 128.
- Abreyus, en Dyr, dens Veltiggenhed IV. 67.
- Abysfiner i Africa, stamme fra Chus I. 130.
- Achat, et Slags Samariter ved den sorte Sæ I. 343. Deres Exeroverie dæmpes af Eumelo I. 445. Undertvinges af Pompejo II. 61. III. 89.
- Achajus, en Jersf. Konge V. 27.
- Achiulf, Ermanarici Fader IV. 112. Sættes af Theodorico over Sueverne i Spanien IV. 495.
- Achlis, et Dyr i Scandinavia II. 170.
- Adal: Syffel, plyndres af Eric Jarl III. 94.
- Adam, Persiske og Chinesiske Traditioner om ham I. 7.
- Adamantius, slutter Fred med Gottherne paa Kejsarens Begne IV. 290 — 293.
- Adamus Bremensis, hans Levetid III. 51.
- Adel, dens Udspring II. 143. Forskiellige Classer deraf hos de Nordiske ibid.
- Adelboldus, naar registeret III. 201.
- Adelsteen, Hagen, modtages i Valhala III. 310.
- Adrianopol, belejres forgæves af Gottherne IV. 206 sq.
- Adspredelse, Folkenes efter Syndfloden, naar skeede I. 28. hvoraft blev forarsaget I. 79.
- Adpatici, et Delgiff Folk, boede i det Namuriske I. 307. II. 208. 297. Udstamme fra Cimbrer og Teutoner II. 296. sq. 298. V. 114.

Aetius,

- Adrius**, Kommerse Anfører, hans Strid og Sejer over Burgundierne i Gallien IV. 545. 546. Søger at ødelægge Juchungerne V. 119.
- Afguderie**, ældste, hvormed begyndt I. 102. Menneffene ere gradeviis forsaldne dertil III. 135 sq. bebreve vore Forfædre i Asia III. 141. Forbydes i den Gothlandske Lov-Bog IV. 348. Alemannernes i 6te Seculo V. 163.
- Africa**, hvoraaf har faaet Navn I. 128.
- Agapius**, Gothisk Bisp IV. 226.
- Agatha** v. Athala, Gothisk Konge IV. 320.
- Agathodæmon**, hans Charter V. 3.
- Agathyrser**, et Thracisk Folk I. 348. deres Sæde I. 255. Vare eet med Dacer ibid.
- Agelmund**, Langobardernes første Konge IV. 562 sq. 579. Hvad Aar blev Konge IV. 581. hans Død ibid.
- Agenarich** v. Serapio, Alemanisk Konge V. 94.
- Agerdyrkning**, rar i de ældste Tider I. 22. Hvorfor dog fandtes hos nogle Folk I. 24. Er tidlig brugt i Egypten og Babylonien I. 40. Har været meget gammel i Norden II. 135. 320. lagde Alemannerne sig efter V. 98.
- Agilulfus**, Langobardisk Konge IV. 613.
- Agnar**, Friggz Foster-Søn III. 250.
- Araudungs Søn**, forvildes paa Søn III. 253.
- Agrippæer**, et Folk ved den sorte Sæ I. 348. Deres Oprindelse er uvis ibid.
- Agrius**, en Søn af Circe og Ulysses I. 273. registrerede over Tyrkenierne ibid.
- Aichridhyri**, et Folk IV. 120.
- Ailoualones**, ere Taciti Removii, eller Vandaler IV. 536.
- Allurer** v. Figurer, boede ved de Alpiske Berge IV. 327.
- Aimoinus**, en Skribent, hans Leve-Tid IV. 382.
- Alnuli**, kaldes Heruli hos Syncellum IV. 429.
- Akker**, Lappiske Under III. 139.
- Akuthor** III. 168. den gamle for ibid.
- Alamani** IV. 99. see Alemanni.
- Alambani** v. Alemanni V. 88.
- Alan**, dets Bemærkelse paa Slavonisk II. 78. Var Wilhelm Conqvæstors Sælskabs Broder II. 78.
- Alaner**; et Slags Aser i Sindica I. 334. Vare en Timmerisk Slægt ved det sorte Hav I. 347. II. 122. Sattes af Plinio ved Borsstenes II. 26. Stares og til Scythier II. 27. 31. Vare meget magtige II. 27. Josephi og Ptolemæi Beretning om deres Doepal II. 28.
- Alani** Scythæ II. 29. havde Krig med Arriano II. 30. kaldes af Dione Nasagerer ibid. Boede i 4de Seculo i

Register.

flang med Gotther II. 31. 41. Havde
 Sproget med dem tilfælles ibid. Vare
 gode Ryttre II. 32. Beboede Thracien
 efter Valentis Død II. 32. Deres
 Beskrivelse ved Ammianum II. 32. 33.
 Ere af samme Folkeslægt som de Nordiske
 II. 33 sq. Rimelige Grunde for denne
 Sandhed II. 34 sq. Deres Navn blev
 abstrakt til mange andre Folk II. 38.
 Træf sig mod Vesten med Vandaler ind i
 Frankrig ibid. Nedsat sig i Spanien
 og Africa ibid. Støres af nogle til et
 Tydsk Folk ibid. Har ført Herredøm-
 me over Vandaler og Suever i Spanien
 ibid. Ammiani Fortælling om deres
 Religion prøves II. 39. De bleve for-
 drevne af Hunerne, og sat sig fast ved
 Ister II. 41. Vare tillige med Go-
 ttherne i Romersk Tjeneste II. 42. De-
 res og Hunernes Beskrivelse sammenblan-
 des af mange ibid. Have efter Atilæ
 Død atter nedsat sig i Scythien ibid.
 Have een Tid staaet i god Forskaelsse med
 Romerne II. 44. Boede i 4de Sæculo
 ved Maotis II. 44. Adskilliges Vid-
 nesbyrd herom II. 44. 45. Justinia-
 nus fører Titel af Alanisk II. 45. Ala-
 nernes Bedrifter og ulige Skæbne II.
 45 — 47. Vare et frit Folk i 8de
 Sæculo II. 47. Adskillige Beretninger
 om dem fra 8de til 13de Sæculum II.
 47 — 55. De boede i 9de Sæculo

Norden for Schirwan under egne Kon-
 ger II. 52. har været Christne ibid.
 Den Alaniske Prinsesse Irene giftes med
 en Romersk Konge II. 52. Deres
 Magt svækkedes i 13de Sæculo, og Land
 ødelægges af Ungalerne II. 54. 76.
 Beretning om dem i 15de Sæculo II.
 55. Deres Overgang til Grækerne II.
 56. Boepæl og Beskrivelse i 14de og
 15de Sæculo ibid. Deres Boepæl paa
 nærværende Tid II. 57. Grunde for
 deres Slægtskab med de Nordiske II. 58.
 De kaldte sig selv Aser II. 75. Tvende
 Beretninger om Alaner II. 76. 77.
 Navnets Oprindelse II. 78. Becani
 Rüdbeck og andres Meninger derom
 II. 79. 80. 81. 82. De boe endnu
 paa de Tauliniske Bierge II. 81. De-
 res Herkomst udledes urigtig fra Tho-
 gorma ibid. Hvorvidt de kan ansees
 for Tatarer II. 83. De nu værende
 Alaner ere eet med Aserne og Strabonis
 Aspurgitaner II. 83. De ere egentlig
 vore Forfædres og Nordens Stamsfædre
 III. 62. Opregnes blant 6 Gothiske
 Folk IV. 325.
 Alania, Landet ved Ister II. 41. IV.
 320. Dets Strækning II. 52. 56.
 82. Kenfer Michael hverver her 6000
 Mand II. 53. Indbefattes og under
 Navn af Iberien II. 54. Dette Navn
 fik Bierget Alboris II. 55.

Alanes

Alant: Der, menes at have Navn af Alaner II. 80. 81. Derfra udsleder Becanus de Nordiske Folk ibid.

Alanus, et Bierg beboet af Alani II. 29. not.

Alaricus, Vest: Gothisk Konge IV. 224.

383. Indluffer Theodosium i Thracien IV. 226. Sætter sig op imod Arcadium IV. 230. Plyndrer Landene paa den anden Side af Donau IV.

231. Udslægger Grækenland IV. 232. Indtager Peloponesum IV. 233. Adskillige Vidnesbyrd om hans Forhold i Grækenland IV. 234. 235. Angriber Italien IV. 240. sq. Holder en blodig Trefning med Stilico og viger fra Italien IV. 241 242. Holder Krigsraad inden denne Trefning IV. 242.

sq. Belejrer Rom 2 gange og indtager den IV. 251 — 253. Hans Endeligt og Begravelse IV. 253. Lemfældighed mod de Rettroende i Rom V. 252. Svar til de Romerske Gesandter IV. 254. Ved hvilken List han kom ind i Rom IV. 259.

Alatheus, en Gothisk Feldtsherre IV. 147.

Alavius, Ansøger for de Gotter, som flyttede til Donau IV. 149.

Alba, en Bierg: Strækning i Tydskland V. 90.

Albani, Alanernes Naboe II. 46. Kald-

tes og de Alaner II. 52. Undertvinges af Pompejo II. 61. Navnets Oprindelse II. 79.

Albania, Nord: Scottlands ældste Navn I. 325 kaldes nu af Berg: Skotterne Albain ibid.

Albinus, sendes af Kysar Juliano imod Sepiderne IV. 404.

Albion, Britanniens ældste Navn I. 325.

Albis, saa kaldet af Elv II. 190. Landet og Floden var Grænse for Dania II. 231. Der boede Franker ibid.

Alboinus, Langobardernes II. Konge IV. 416. 600. Dræber i Krigen den Gepidiske Prinds Turismodum IV. 418. 595. Kommer derover i Fare ved Turisendi Hof IV. 596. Væmmes for sin Tapperhed IV. 601. Overvinder Sepidernes Konge Cunicmund IV. 602. Overlader Pannonien til Hunnerne IV. 604. Gaaer med Langobarder og Sarer til Italien IV. 603. sq. Hans Endeligt IV. 604. 605. Adskillige Beretninger om ham IV. 609.

Alboris, et Bierg II. 55. Kaldtes Alantia ibid.

Alchityri IV. 120.

Alcidjuri IV. 120. Holdes af Jordan for det Folk Scirri IV. 464.

Aleis v. Achlis, et Dyr i Scandinavia, nævnet af Plinio II. 170.

Aldeiguborg, en Bye i det Holmgårdske
A 3

III. 62. Deleegges af Eric Jarl
 III. 94.
 Alder, Fadrenes, hvorfor her fastsættes
 I. 57.
 Ale, Odins Søn III. 130.
 Alemaner V. 88 — 113. Ere hos
 Saxo de samme som Teutonerne II. 265.
 Boede egentlig ved Helvetien ibid.
 kaldte sig Tydste i 9 Seculo II. 266.
 kaldes og Mantani IV. 541. Burgundierne ophidses af Kæiser Valentianus imod dem, men afftaae fra sit Forsæt IV. 541. 1q. Følgerne heraf IV. 542. De kaldtes kun saaa af Fremmede V. 74. Undertvinges af Theodemir V. 81. Under deres Navn har endeel Sæver været befattede V. 82. 113. Deres Rige indtages af Clodovzo V. 83. kaldtes og Alamani V. 88. Caracallæ Opsørjel imod dem V. 88. Navnets første Opkomst V. 88. 112. Falder ind i Italien i Gallieni Tid V. 89. Blive slagte ibid. Angribe Italien igjen ibid. Drives tilbage af Aureliano og Probo V. 89. 90. De udbrede sig i Schwaben V. 89. 92. Constantii. store Slag med dem V. 90. 91. Overvindes af Maximino Herculeo V. 91. Udbrede sig vidt i Tydskland V. 91. 92. Deres Historie i 4 Seculo V. 92 — 100. Befrige Constantinum V. 92. Nar-

sagen til deres store Magt ibid. De oversvømme Gallien V. 93. Trænge sig hen til Elsaf V. 94. Deres Konger ved Strashorg V. 94. Hvor stor deres Hær var ibid. Juliani Seyer over dem V. 95 — 97. En Formodning at Alemaner have boet ved Nord-Rhinen i 4 Seculo V. 95. 1q. Fornyer Krigen under Valentiniano I. V. 97. 98. De havde en Konge for hver Pagus V. 100. Deres uløffelige Strid med Gratiano ibid. Adskillige Beretninger om deres Sæde i 5 Seculo V. 101. De blive slagte af Indvædnerne i Passau V. 101. Angriber Spanien og undertvinges af Clodovzo V. 102. Store Indfald i Gallien ibid. Undertvinges i 6te Seculo af Frankerne V. 103. Deres Afguderie i den Tid ibid. Deres Bedrifter i 7 Seculo V. 103. 1q. Deres Lov ved Theodericum V. 104. Deres Historie i 8 Seculo V. 105. Navnets Bemærkelse og Udspring V. 104. 106. 107. 109. 110. 111. 112. Deres Historie i det 10 Seculo V. 106. Navnet gaaer omfærd af Brug V. 107. Og omverdes med det Schwabiske ibid. Om Alemanerne ere overvundne af Kong Skiold V. 107. De nyeres Mening om dem V. 107. 1q. Har været forskellige fra Germani V. 109. Om de af Begyndelsen have været

- ret en Samling forløbne Gallier V. 108. 109. Siøres urigtig til Gallier V. 113. Hvem der forstaaes ved Alemanner hos Victor V. 118.
- Alemanica, kaldes og Suevia V. 84. 89. 112. Navnet brugtes ikke i Tydskland V. 85. Pløndres af Constantio V. 91. Indtages af Burgundierne IV. 538. V. 91. Naar forandret til et Ducatus V. 105. Dens Beskrivelse ibid. Strafning i 5 Seculo V. 106. Navnets Videlskighed i 11 Seculo V. 107.
- Alemanicus, hvoraf Caracalla havde den Titel V. 88.
- Alf, Konge i Alfheim III. 152. paa- kalder Thor tved Starkodr ibid.
- Alfjur, den ældste Guds Navn III. 8. Havde i Negaard 12 Navne ibid. blev Odins Navn III. 9. Havde Jorden til sin Kone III. 46. Tillagdes Vens dens Etabelse V. 148. Hvorfor Odin saa kaldet III. 248.
- Alfelas : en dum Dævel III. 232.
- Alfer, et Slags Genier III. 228 — 234. De hvide, deres Boelig III. 228. 295. De Sorte, deres Boelig III. 228. 19. Ansees som Dværge III. 229. Af nogle for Alfser ibid. Af Gorfædrene for et vist Slags Golt ibid. Have boet ved Finland III. 231. Overtree om dem III. 232. Otte Slags Alfer opregnes III. 232. 19.
- Alfheim, dets Strafning II. 190. III. 83. Har, Navn af Alfur III. 83. Blev foræret Freyr III. 171. Det hørte og førte III. 228. Bahus-Lehn fik dette Navn efter Kong Alf III. 230.
- Alfhild, Alfs Datter III. 154. Roves af Starkodr ibid.
- Alfred, Anglernes Lovgiver V. 33. Kal have affasset de gamle Runer V. 47.
- Alfrek, Konge i Hordaland III. 152. Hans Omgang med Odin ibid.
- Alf-Runer, indvies til Odin III. 120. not. 5.
- Alfur, den mellemste Odins Broder III. 83. Hans Boepæl ibid.
- Algisus, Friserens Konge V. 54. Af- ser Ekruini Gesandte haanlig ibid.
- Ali, den samme som Vale v. Vile III. 212.
- Aliorumnæ, Trold-Quinder IV. 51.
- Alpjur v. Alpitjuri, et Golt IV. 120. Holdes af Jordan for Scirer IV. 464.
- Aliqvæ, en Gorthet IV. 101.
- Alminning, Kongens IV. 392.
- Almunia, dets Bemærkelse IV. 392.
- Alcia, Protekzi 3 Der II. 167. Ad- stilliges Meninger herom ibid. Ere rimelig Thye, Mors og Vendskysel II. 167. 209. 267. Naar de formodentlig ere bleve til II. 267.
- Alp, en Genius hos de Tydske III. 232.
- Alphabet, det Runiske, dets Ælde IV. 190.

- Tacito, og hørte siden til Saxer III. 246. Har vige fra det Brunsvigiske nord efter til Slesvig IV. 16. belejre og indtage Arzilla IV. 336. Deres ældste Sæde i Neder-Saxen V. 1. Desulfses at have været Saxer, en Nordiske V. 2. Hvorledes blevne til Danke V. 2. sq. Hvorfor kaldte Suever af Prolemæo og Tacito V. 4. Deres 2det Sæde i Slesvig V. 5. Gik over til Britannien V. 8. 9. sq. Kaldes til Hielp imod Pictor og Scoter V. 9. 10. Gamle Skribenteres Beretninger herom V. 9. — 14. Naar dette Tog skede V. 9. 14. 17. 20. 43. Hvorfor just de kaldtes til Hielp V. 10. 15. 17. Britannijske Folk, som stamme fra dem V. 11. Aarsagen til deres Tog V. 12. Engelske Skribenteres Beretninger om dem V. 15 — 20. Deres Anførere V. 12. 15. Andre Skribenteres Beretninger V. 20 — 28. Indbyggere i Scandinavia menes at have fulgt med Anglerne V. 27. 28. Deres Sæder V. 28. sq. Deres Maaneder og Aarets Inddeling V. 29. Love V. 31 — 34. De nyere Skribenteres Mening om dem V. 37. — 45. Stilling om deres Navne V. 39. 41. Om de have boet i Pomeran V. 40. Ere i Britannien kaldte i Flæng Saxer, Angler og Angel-Saxer V. 44. Deres Sprog V. 45 — 49.
- Anglia, det gamle V. 8. 11. 15. 16. Britanniens Navn efter Angli V. 9. 42.
- Anglingus, Anglernes Konge V. 8.
- Angrivarii, bleve regnede først til Francker, siden til Saxer II. 278. Deres Bopæl IV. 572. Grændsede bag til Friser V. 51.
- Angul, Dan Mykelati Broder, Anglernes Regent III. 114. Saa dem Navn ibid. Var rimelig den Saxiske Odin. ibid.
- Angulus, Anglernes Land V. 17.
- Anordninger, Romerske, angaaende Gottherne i Landet IV. 229.
- Anses, hos Jornandes, betyder Aferne IV. 57. 58. Saa kaldtes Personerne af den Amaliske Slægt IV. 353.
- Anhila, Ermanarici Broder IV. 113.
- Antal, Menneffenes ved Adspredelsen og derefter I. 31. 102 sq. Sheringhams Mening herom I. 39.
- Anthaber, Landets Deltaggenhed IV. 538. Kaldes og Anthaib IV. 578. 625.
- Interne, boede i røde Rusland IV. 578.
- Anthemius, Romersk General, forsværges Illyrien imod Gottherne IV. 278.
- Aoricus, Gothisk Konge IV. 101. Hielper Constantinus imod Licinium ibid.
- Appianus, hans Levetid II. 250.
- Apriil, kaldet Eostur Monat hos Anglerne V. 29.
- Apfili, stammede fra Alanerne II. 47. Bare

- Vare en Green af Abaster II. 49. Vore
de øften for den sorte Øse II. 110.
Vare beslagtede med vore Nordiske For-
fædre ibid. Adskilliges Veretninger om
deres Voepæl og Oprindelse II. 112.
122.
- Aqua Nigra, en Flod IV. 277.
- Aquiltani, vare eet af de 3 Celtiske Hoved-
Folk I. 298. 304. Blevne meget blans-
kede med Iberer, og boede ved dem I.
304.
- Araberne, fra hvem udstamme I. 74. 126.
Deres Alder fastsattes I. 127. Nav-
nets Oprindelse I. 127. De har og haft
andre Navne ibid.
- Aram, Sems femte Søn, behøvede Mesopota-
mien I. 74. Hans Slægt og Af-
kom I. 115. Hans Sønners Voepæl
I. 115. 116.
- Aram, Nachors Sønne-Søn I. 125.
Udgives urigtig for Chaldaernes Stam-
fader ibid. Hans Fødsels-Aar I. 126.
- Aran, Nachors Broder I. 126. Efter
hans Navn kaldes et Landskab i Mesopota-
mien I. 126.
- Ararat, hvor Arken stod I. 12. Har væ-
ret en Fjeld-Strækning I. 13. Menin-
ger om dens Beliggenhed I. 12 : 14.
Oversattes af Hieronymo ved Armenien
ibid. Er egentlig de Gordyaiske Bierge
I. 13. 144. Hvor langt derfra til
Hella II. 125.
- Araricus, Gothisk Konge IV. 101. Hel-
per Constantinus imod Licinium, som
blev overvunden ibid. Lider et Neder-
lag af Constantino Cæsare IV. 106.
- Arbogastes, Theodosii Feldtsherre IV.
27.
- Arborychi, deres Sæde V. 125.
- Arcadier, holdes for at udstamme fra Elisa
I. 169. Have sendt Colonier til Ita-
lien I. 170.
- Arcadius, Theodosii Søn, bliver Med-
Regent IV. 220. Faaer siden det øst-
lige Røyskerdom IV. 229.
- Ardaburas, Romersk General IV. 283.
- Ardaricus, Gepidernes Konge IV. 269.
406. Falder fra Hunerne efter Attilæ
Død IV. 276.
- Are Frode, den ældste indfødte Nordiske
Stribent II. 60. Hans Leve-Tid III.
75. Beviis for hans Troværdighed
III. 76.
- Arecomici, et Folk i Provence og Langue-
doc I. 298.
- Argendkon, et Landskab I. 343.
- Argiviske Rige, naar først Ristet II. 127.
- Argunth v. Ostrogotha, Konge over Go-
therne IV. 57.
- Arianer, hvor længe haft offentlig Guds-
dyrkelse i Italien IV. 203. Deres
Følsomhed i Constantinopel adskiller dem
i to Parter V. 226.
- Arianismen, udbreder sig hos Vesi-gotterne
IV.

- IV. 146. Naar og hvorledes det frede
IV. 180 — 188.
- Ariman 3: Det onde Vesen, en Persisk
Gud III. 47. Den Nordiske Loke svarer dertil III. 216.
- Arimphai, boede Norden for Tanais og
Volga II. 72.
- Arinetsa, Dronning i Jotunheim III.
167.
- Arinthaus, en Romersk Anfører IV. 141.
- Ariovald, Langobardisk Konge IV. 616.
- Ariovistus, en Suevisk Konge II. 283.
286. Anførte Sueverne ved Rhinen
imod Caesar II. 286. V. 74 sq. Hvor
for denne Hær har været II. 287. Hvilke
Folk han havde her at anføre II. 287.
Gæres nærtlig til Odins Søn III. 132.
- Aristæus, har bragt et Grædsk Kolonit til
Cardinen I. 288. Hans Levetid I.
289.
- Arten, har været slægt neden til I. 35. 37.
- Armalauf, et Folk IV. 540. Navnets
Oprindelse IV. 557.
- Armelaufa v. Armilaufa, en Slægtsslæd-
ning IV. 540.
- Armenter, ubledes urigtig fra Thogorma
I. 145. Grunde, hvorledes de og Weder
ubledes fra Madai I. 164. II. 120.
Herodotus er derimod I. 165.
- Armenochalpes, hvem Plinius derved me-
ner I. 122.
- Armilaufint, et Folk IV. 539. 541.
- Arminius, en Cheruskisk Anfører III. 47.
Dyrket siden som en Gud ibid.
- Armolai, deres Gade IV. 541.
- Armorica, hvad derved forstås II. 224.
226.
- Arphachsad, hans Fødsels-Nar I. 28. 54.
Stamfader til Ismaelitterne I. 74. Li-
gesaa til nogle Perser og Indianer I.
103. Hans Døds-Nar I. 104.
- Artzi 3: Perserne I. 147.
- Artemius, Kæiser, Opstand imod ham
IV. 311.
- Arthur, Konge i Britannien IV. 326.
- Arnald, Konge i Grævisernes Land V. 13.
- Arv, efter de Gotiske Love IV. 364.
Fastsat for de Kongelige Børn blant Go-
therne IV. 379. Hvorledes fastsat hos
Thüringerne V. 139.
- Arvakur, en af Solens Heste III. 271.
- Arvoeni, et Gallisk Folk I. 301. Naastad
at stamme fra Trojanerne ibid.
- As, betyder Guddom II. 69. III. 36.
Betydning om dette Ords Brug hos
vore Forfædre II. 69 70. Alene kaldes
paa deres Sprog As II. 76. Et Folk
ved den Caspiske Øe kaldes endnu saa-
ledes II. 78. Betyder og Asia ibid.
Becani Mening derom ibid. Var de
Nordiske Gubers og Odins administrative
Navn III. 35. sq. Betyder og Gen
III. 36. Skal betyde en Mandsperson
III. 37. Item stærk og magtig III. 38.
Navne

Navne sammensatte af As III. 38 sq.
 As med det lange Stjæg III. 208.
 Asabragur, Odins Søn III. 131.
 Asa-heim, det samme som
 Asa-Land, dets Beliggenhed II. 59.
 Asa-Maal, Odins Sprog, indført i Norden II. 70.
 Asa-Øster, hvilket III. 94.
 Asa-hor II. 84. som ind med den sidste
 Odin III. 137. Var i Overrige ibid.
 Et eet af Thors Navne III. 149.
 Asat, et Folk ved Tanais II. 65. 75.
 Asampater, et Folk IV. 62.
 Ascenas, Gomers ældste Søn I. 141.
 Hans Boepæl og Slægt I. 144. Fra
 ham udstammer de Lybiske og Nordiske
 Folk I. 327.
 Asiburg i Lybiskland III. 39. Ordets Oprindelse III. 40.
 Aeddingi, et Vandalisk Folk IV. 503. 506.
 Boede i Dacien IV. 508.
 Aser; ansees for Dionysii Cimmerier I. 334. 347. Har haft med Scythier og
 Gothuner at bestille uden for Norden II. 2.
 Var det rette Navn for Alaner II. 58.
 Kom hjer ind i Norden med Odin II. 58. 59. Ordets Oprindelse II. 59.
 Deres første Boepæl II. 60. 122. Anledningerne at de forlade deres gamle Boepæl II. 61.
 De boede ved Tanais, og ikke ved Mæotiske Vosporum II. 61. 62.
 De Nordiske Aser, som fulgte Odin,

vare ikke Trojaner II. 70. 71. De nævnes ikke længe efter Strabo II. 75. De førte Krig i Norden med Thusser og Jeter II. 99.
 Var Odins og de Nordiske Gunders almindelige Navne III. 35 sq.
 Anføres iblandt 6 Gothiske Folk IV. 325.
 Holdtes for Guder, men vare Menneker IV. 353.
 As-Fahrer, hvilket II. 59. III. 99.
 Asgaard, Hovedstaden i Asaland II. 59.
 Hvorvidt den kan søges ved Tanais II. 74.
 Ansees af nogle for Raskgar i store Tartarie II. 79. III. 95.
 Den gamle Asgaard ved Tanais III. 8. 9.
 Den nyere ved Duna III. 9. 85. 93.
 var Alfernes Boelig III. 36.
 Ansees urigtig for Troja III. 79.
 Navnets Bemærkelse III. 111.
 Læge midt i Benden III. 305.
 Asia hos Strabo, ansees for Asheim II. 65. III. 98.
 Var Japeti Hustruets Navn II. 79.
 En nye Mening om Ordets Etymologie III. 38.
 Asa-Menn v. Aserne, som fulgte Odin herind III. 36.
 Asinier, Gubinder III. 241. 249. Være i alt nie III. 269.
 Aske, de Dødes, Anordning derom af Odin III. 108.
 Aske-Træ, hvorunder Odin og 11 Guder holdte Dom III. 66.
 Stod ved Urdar-Brønd III. 280.

- IV. 146. Naar og hvorledes det stede
IV. 180 — 188.
- Ariman : Det onde Vesen, en Persisk
Gud III. 47. Den Nordiske Loke svarer dertil III. 216.
- Arimphai, boede Norden for Tanais og
Volga II. 72.
- Arineta, Dronning i Jotunheim III.
167.
- Arinthaus, en Romersk Anfører IV. 141.
- Ariovald, Langobardisk Konge IV. 616.
- Ariovistus, en Suevisk Konge II. 283.
286. Anførte Sueverne ved Rhinen
imod Cæsar II. 286. V. 74 sq. Hvor
for denne Hær har været II. 287. Hvilke
Folk han havde her at anføre II. 287.
Støres urigtig til Odins Søn III. 132.
- Aristæus, har bragt et Græsk Colonat til
Sardinien I. 288. Hans Levetid I.
289.
- Arten, har været stad neden til I. 35. 37.
- Armaus, et Folk IV. 540. Navnets
Oprindelse IV. 557.
- Armausa v. Armilausa, en Slags Klædning
IV. 540.
- Armenier, ubledes urigtig fra Thogorma
I. 145. Grunde, hvorledes de og Meder
abledes fra Madai I. 164. II. 120.
Herodotus er derimod I. 165.
- Armenochalybes, hvem Plinius derved mener
I. 122.
- Armausint, et Folk IV. 539. 541.
- Arminius, en Cheruskisk Anfører III. 47.
Dyrket siden som en Gud ibid.
- Armolai, deres Gade IV. 541.
- Armorica, hvad derved forstodes II. 224.
226.
- Arphachsad, hans Fødsels-Nat I. 28. 54.
Stamsfader til Ismaelitterne I. 74. Li-
gesaa til nogle Perser og Indianer I.
103. Hans Døds-Nat I. 104.
- Artzi : Perserne I. 147.
- Artemius, Kæyser, Opstand imod ham
IV. 311.
- Arthur, Konge i Britannien IV. 326.
- Arnald, Konge i Gevissernes Land V. 13.
- Arv, efter de Gotiske Love IV. 364.
Fastsat for de Kongelige Børn blant Go-
therne IV. 379. Hvorledes fastsat hos
Thüringerne V. 139.
- Arvakur, en af Solens Heste III. 271.
- Arverni, et Gallisk Folk I. 301. Naastod
at stamme fra Trojanerne ibid.
- As, betyder Guddom II. 69. III. 36.
Betænkning om dette Ords Brug hos
vore Forfædre II. 69. 70. Alene kaldes
paa deres Sprog As II. 176. Et Folk
ved den Caspiske Sø kaldes endnu saa-
ledes II. 78. Betyder og Asia ibid.
Becani Mening derom ibid. Var de
Nordiske Gubers og Odins almindelige
Navn III. 35. sq. Betyder og Een
III. 36. Skal betyde en Mandsperson
III. 37. item stærk og mægtig III. 38.
Navne

Navne sammensatte af As III. 38 sq.
 As med det lange Stæg III. 208.
 Asabragur, Odins Søn III. 131.
 Asa-helin, det samme som
 Asa-Land, dets Betsiggenhed II. 59.
 Asa-Kaal, Odins Sprog, indført i Norden II. 70.
 Asa-Spyler, hvilkte III 94.
 Asa-þor II. 84. kom ind med den sidste
 Odin III. 137. Var i Overrige ibid.
 Et eet af Thors Navne III. 149.
 Aset, et Folt ved Tanais II. 65. 75.
 Asampater, et Folt IV. 62.
 Ascenas, Gomers ældste Søn I. 141.
 Hans Boepæl og Slægt I. 144. Fra
 ham udstammer de Tydske og Nordiske
 Folt I. 327.
 Ascburg i Tydskland III. 39. Ordets Oprindelse. III. 40.
 Asdingi, et Vandalsk Folt IV. 503. 506.
 Boede i Dacien IV. 508.
 Aser; ansees for Dionysii Eimmerier I.
 334. 347. Har haft med Scythier og
 Jorhuner at bestille uden for Norden II.
 2. Var det rette Navn for Alaner II.
 58. Kom her ind i Norden med Odin
 II. 58. 59. Ordets Oprindelse II. 59.
 Deres første Boepæl II. 60. 122. An-
 ledningerne at de forlade deres gamle Boe-
 pæl II. 61. De boede ved Tanais, og
 ikke ved Ævotiske Bosporum II. 61.
 62. De Nordiske Aser, som fulgte Odin,

vare ikke Trojaner II. 70. 71. De næv-
 nes ikke lange efter Strabo II. 75. De
 førte Krig i Norden med Thusser og Je-
 ter II. 99. Var Odins og de Nordiske
 Gubers almindelige Navne III. 35 sq.
 Anføres iblant 6 Gothiske Folt IV. 325.
 Holdtes for Guder, men vare Menne-
 sker IV. 353.
 As-Fahrer, hvilkte II. 59. III. 99.
 Asgaard, Hovedstaden i Asaland II. 59.
 Hvorvidt den kan søges ved Tanais II.
 74. Ansees af nogle for Raschgar i
 store Tartarie II. 79. III. 95. Den
 gamle Asgaard ved Tanais III. 8. 9.
 Den nyere ved Duna III. 9. 85. 93.
 var Alfernes Boelig III. 36. Ansees
 urigtig for Troja III. 79. Navnets
 Bemærkelse III. 111. Laae midt i Vem-
 den III. 305.
 Asia hos Strabo, ansees for Asheim II.
 65. III. 98. Var Japeti Hustruets
 Navn II. 79. En nye Menting om Or-
 dets Etymologie III. 38.
 Asia-Menn v. Aserne, som fulgte Odin
 herind III. 36.
 Asnier, Gubinder III. 241. 249. Vare
 i alt nie III. 269.
 Aste, de Dødes, Anordning derom af
 Odin III. 108.
 Aste-Træ, hvorunder Odin og 11 Guder
 holdte Dom III. 66. Stod ved Urdar-
 Brønd III. 280.

Assur v. Afzer, en Mand byggt af et Træ III. 10. Tradition om ham og hans Rone Emble I. 5. Kan have Hensigt til Adam og Eva III. 12.

Aslaug, kaldet og Krake III. 52. Hendes Paastand inden hun ville have Omgang med Regner Lodbrog, sin Gemahl III. 52, 53.

Aspar, en magtig Rømer i Østen IV. 282. Ombringes efter Keyserens Befaling IV. 284.

Aspurg v. Asburg, hos Strabo det samme som Asgaard II. 66. Har maaskee været Sindernes Residence-Stad II. 66.

Aspurgitaner, deres Bolig II. 63. Kan ansees beslagtede med Asai II. 65. Navnes alleene af 2 Skribenter ibid. Deres Beskrivelse hos Strabo II. 65. 66. Ansees for vore Aser II. 67. 83. De ere og de virkelige Alaner II. 74. 19. 83.

Assedoner v. Issedoner I. 195.

Assi, Vandalsk Anfører for Christi Tid IV. 502.

Aspitt, hos Diaconum III. 97. 98. Begter Langobarderne at reyse giennem deres Land IV. 502. Ansees for nogle tilbageblivende Vandaler IV. 503. Navnets Oprindelse IV. 533. Paa hvad Maade Langobarderne fik Lov at gaae igjennem deres Land IV. 574. Deres Bøpæl IV. 573

Assur, Semis tredje Søn I. 74. Fra ham fik Assyrien Navn I. 74. 107. Hans Slægt og udstammede Astom I. 107 — 111. Er ikke strax kommen til Assyrien I. 109. Hans Døds-Aar ibid. Hvad Aar han er kommen til Assyrien ibid. Ebaldaerne udstamme fra ham I. 104. 109. Har maaskee haft en Søn ved Navn Casdim I. 117.

Assyrien, dens Navn og Beliggenhed I. 74.

Assyriske Rige, naar stiftet I. 108. Aarsagen til dette Riges tidlige Magt I. 109. Ctesiaz Mening om dets Stiftelse ibid. Hvorfor ikke kaldet efter Nimrod I. 110. En Gissning om dets tiltagende Magt I. 117.

Astinger, det fornemste Folk af Vandalerne IV. 61. Begjærer under visse Villkaar hos Rømerne Boelig i Dacien IV. 505.

Astronomie, den første og ældste Videnskab I. 27.

Astulfus, Langobardisk Konge, hans Lov IV. 620.

Atarneer, et Folk IV. 62.

Atax, Alanernes Konge IV. 516. Ombringes af den Vest-Gothiske Valia ibid.

Ath, en Mand i det gamle Nordiske Sprog III. 5.

Athal, Ermanarici Far-Fader IV. 112. 330.

Athalaric,

- Athalaric**, hans Skrivelse til adskillige IV. 374.
- Athanasius**, Gotisk Dommer IV. 141. Forsøger de Gotiske Christne IV. 142. 183. sq. 185. sq. Strider med Valens IV. 147. Kommer i Ueenighed med Frigigerno IV. 181. Hans Endeligt IV. 214. Betænkning derover IV. 215 — 218. Hans Faders Navn IV. 353.
- Athaulfus**, Comes Domesticorum IV. 251. 252. Bliver Konge over Vests Goterne IV. 255. sq. Forlader Italien og angriber Gallien IV. 256. Omkommer ved Barcellone ibid. Aarsagen til hans Død IV. 257. 261. Inscription over ham IV. 260.
- Athenen**, angribes af Alarico, men ey indtaget IV. 232 — 235.
- Atibal**, et Golt IV. 117.
- Atundaland**, en Deel af Upland II. 179.
- Atia**, bemærker Had IV. 393
- Atila**, hans Døds-Aar II. 42. IV. 276. Fører Krig med Theoderico IV. 397. Hans Krigs-Tog og store Magt V. 125. 126. En Hunisk Konge IV. 268. Regierer over de Ost-Gotiske Konger IV. 276. Går tilfældig med Gepiderne Anfald i Gallien IV. 406.
- Atin**, et af Odins Navne III. 7. 18.
- Attacotter** plage Britannien tilfældig med Caesar x. V. 6.
- Attalus**, gøres af Alarico til Kæser i Honorii Sted IV. 252.
- Attuarii**, et Frankisk Golt II. 225.
- Attuarii**, Cimbrers og Teutoners Afkom II. 296. see Aduarii.
- Atzilgadz**, den Lappiske Torden-Gud III. 165.
- Auchata** v. Aucheta, et Scythisk Golt IV. 62.
- Auda** 3: at ødelægge III. 2.
- Aude** 3: Chaos, Skiebne III. 2.
- Auden**, et endnu bekiendt Navn blandt Dagestanerne. Overeenstemmende med Odin II. 87. III. 3. Er et Mandes Navn i Norge III. 4. Holdes for at have været et ældre Navn for Odin III. 4. 7. Mange bleve kaldte saa efter Odin III. 108. Betyder nu den eneste sande Gud III. 290.
- Audhrimner**, en Kof i Valhala III. 306.
- Audianer**, en Sect IV. 137. Dens Lærdomme og Skiebne IV. 138. 139.
- Audius**, Audax v. Odus, indfører Christendommen blant Goterne IV. 137. Hans Sect, Skiebne og Levetid IV. 137. 139.
- Audoin**, Langobardernes 10de Konge IV. 595. Fører dem til Pannonien ibid. Strider med Gepiderne ibid. Hvor lang Tid regieret IV. 597. Hans Døds-Aar IV. 600. Navnes ifte i Rotariis Kongeliste IV. 601.
- Auduinus**,

- Audunus**, Langobardernes Konge IV. 415.
Audunus, om Ase angår i Edda i Odins ~~Elend~~ ~~Elend~~ III. 10. Ernærede Yme med de ~~Elend~~ III. 235. Dens Oprindelse ~~ibid~~.
Audin 2: en Fortæller, Odins Navn III. 14.
Augie, en Godstift Konge IV. 57.
Augusta Vindelicorum v. Augsburg, laae i de Vindeliciers Land I. 266.
August-Maaned, kaldet Weid-Monat hos Jyterne V. 29. 30.
Auke-bor II. 84. De Nørstes Gud III. 137. betyder, den agende Thor III. 137. 149. Indkommen med den mesteste Thor ~~ibid~~. hvorfor saa kaldet III. 137. 149. 150.
Amulungaland IV. 129.
Aun, Konge i Sverrig II. 179.
Aundlangr, den tredje Himmel III. 228.
Aundnas, kaldet nu Andenas II. 191.
Aurelianus, Valeriani Feldtjerre, strider mod Gotterne IV. 73. Hans Handel og Strid med Juthungerne IV. 89—91. med Barbarerne, som indfaldt i Italien IV. 91 sq. Hans Triumph IV. 92. 93. Endeligt IV. 94. 95.
Aurgelme v. Yme, Frymtuffernes Stamfader III. 235.
Ausitis, et Landskab i Arabien I. 125.
Auskurauder, Konge i Gothunland, har ~~ibid~~ Døtre III. 154.
Ausonit, efter dem kaldes Italien Ausonia I. 272. 281. Gaaer under-Siculi Anførelse over til Sicilien I. 272. Optici kaldes og Ausones I. 280 sq. De vare, efter Plinii Beretning, de første Beboere af det store Grækerland I. 281.
Anstrapius, Bisk, dræbt af Taisalerne IV. 263.
Austravia, hos Plinium, laae i Nordsees II. 178.
Austria i Italien IV. 620. 621.
Anstrigosa, Vachonis Hustru IV. 592.
Austur-Saltr, Havet østen for Østersøen II. 10.
Austur-Veg 2: Landet østen for Østersøen II. 10. III. 117.
Autarii, et Illgriff Folk II. 249.
Autarich, Langobardisk Konge IV. 611. Stifter til det Venevantske Hertugdøm IV. 611. Tiltager sig Navnet Flavius IV. 612. Hans fredelige Regiment og Bedrifter IV. 613.
Autochtones, kaldte Grækerne dem, hvis Herkomst var dem ubekendt I. 270.
Auxilia Palatina IV. 262.
Avarer vare fra 6te til 8de Seculo bekiendte i Europa II. 88. boe endnu paa Caucaso ~~ibid~~. Udstamme fra Gepiderne og Gotterne IV. 321. 322.
Aventure von der Klage, et Poème IV. 399.
Aviones, om de ere samme Folk, som Obii IV.

IV. 427. 428. Bare Suerer V. 72.
 Streyse i Gallien i 3die Sæculo V.
 120.
 Azenus, skal Pontus Euxinus være kaldet
 forud efter Ascenas I. 141.
 Arius, en Flod i Macedonien I. 242.
 Ayeke, Thors Navn hos Lapperne III.
 143. Dets Bemærkelse III. 143. 164.
 Aykes Due : Hegnshuen III. 164.
 Ayo, Vinisliernes Ansører til Scoringa
 IV. 501. 558. 562.
 Azo, hvorfra har sit Navn II. 34.

B

Baal, de Dødes, Anordning derom af
 Odin III. 108. Odins Baal III.
 109. Balders III. 195. De Gyge
 eller Gamle lagdes paa Baalet hos Erni-
 lerne IV. 436.
 Babel, eller Babelon, hvor bygt I. 14.
 15. Alle Folk vare de samlede ved
 Taarnets Bygning ibid. Deres Van-
 dring dertil I. 14. 15. II. 113. Der-
 fra er Udspreddelsen skeet I. 15 — 18.
 Levninger af Byen findes ved Hella I.
 18. II. 113. Frankes Mening, hvorfor
 Bygningen ophævedes I. 44. Et Spro-
 genes og Udbredelsens Middepunkt I.
 94. II. 113. Spor om Tildragelsen
 ved Babel findes hos Hedningerne I.
 101. Bevis for Verdens Beboelse
 derfra I. 226. Tillægges af alle den
 særdeles høje Alder II. 113.

Bac, en Flod i Thuringen V. 124.
 Bacuder, hvad derved forstås IV. 266.
 Bachus, skal have nedsat sig hos Camar-
 terne I. 343. Hans Orakul paa Pan-
 gæo Mierget I. 256.
 Baderic, Thuringisk Konge V. 130.
 Bahmi, hos Ptolemæum, hvem derved for-
 staaes IV. 504.
 Baste, Thors III. 149. Gothenes af
 Rhenones IV. 381.
 Batia, i Spanien, beboet af Vandali
 Ellingi IV. 516.
 Baturia, dets Veligheden I. 312.
 Bagtaler, Hærnes, kaldtes Loke III. 214.
 Bajobarer, : Bayrer i Tydskland IV. 281.
 Balcos, et Folk IV. 120.
 Balamber, Hunisk Konge IV. 271. Dra-
 ber Vinitharium IV. 382.
 Balamer, Ost : Gothisk Konge IV. 290.
 Hans og hans Sønners Giendtlighed i
 Grækerland IV. 291. sq.
 Bald, bemærker tapper IV. 354.
 Balder v. Baldur, en Nordisk Gud III.
 193 — 204. Navnet Baltia udsledes
 herfra II. 159. Den yngre opkaldet ef-
 ter en ældre Balder III. 114. Bat
 Odins Søn II. 280. III. 129. Strid
 med Hother III. 88. tabte og døde
 III. 102. Hans Dørm og Død ved
 Lokes Ondskab III. 194. Hvorfor ikke
 reed til Guderne Thing III. 149.
 Hans Egenstaber III. 193. Vølvi ibid.
 E Hans

- Hans Liig brandes med hans Skib III. 195. Gudernes Omsorg for at faae ham fra Hell ibid. Betegner Solens Glands III. 197. Andre have ført samme Navn ibid. sq. Han blev dyrket adskillige Steder III. 198. 199. sq. Til lægges 7 Navne III. 201. Den Særskilte Balder III. 201 — 204. Var Sæernes Konge II. 280. Hans Levetid III. 201. kommer til Hæl i Helveg III. 273. Navnets Demærkelse IV. 354.
- Balders Brønd, ved Koffilde III. 199.
- Balders Hage, et Tempel III. 331.
- Balders Høj, Havn, Balderøleben, Balderølee ic. III. 199.
- Balders Øyenbryne, et Blomster III. 193.
- Balderslev, en Flække III. 200.
- Baleigur, o: som eyer Lue, Odins Navn III. 15.
- Baldrs Fødur, o: Balders Fader, Odins Navn III. 16.
- Ballomarius, Marcomanisk Konge IV. 575.
- Balista, Odins, hvorefter han fik 10 Pile paa eengang III. 102.
- Balk, Capitel i Lovene IV. 366.
- Baltha, Alarici Navn IV. 255.
- Balthiske Konge-Slæg, hos Gottherne IV. 454.
- Balthus, Stamfader for den Balthiske Konge-Slæg IV. 353. Kaldes og Baldur ibid.
- Baltica v. Basilea, var fordum Överrige II. 152. 159. Mened og at have været Preussen II. 153. 160. Navnet udtoges af Baldur II. 159. hos andre af Valte II. 159. 165. Andres Mening om Ordets Oprindelse II. 160. Var ikke langt fra Preussen II. 161.
- Baltiske, Samlandernes gamle og nærværende Navn II. 160. Hvorvidt de have givet sig selv Navnet II. 161. Have maastet og kaldet sig Gotther eller Semer II. 161.
- Baltiske Hav, saa kaldet hos Forsædrene II. 159. Dets Strækning ibid. Ordets Oprindelse II. 162.
- Banda-drape, et Poeme III. 94.
- Bandus, Rodulfi Faghe IV. 436.
- Bannomanna, hos Plinium, er Mannenheim II. 172.
- Bant, en De, dens Veligheden V. 59. 60.
- Bar, Barre, Ordets gamle Demærkelse III. 174.
- Baranger, de Nordiske i Constantinopel IV. 386.
- Barbar, kaldte Burgundierne sig selv IV. 549.
- Bacharie, i Middelalderen, Hærsagen dets til IV. 373 sq.
- Bard o: Gevær IV. 624. Deraf det Langobardiske Navn ibid. Bar-

- Barborer**, et Folk IV. 279.
Barritus, Feldtskrig IV. 159.
Barth, i Pommern, dens Vaaben IV. 622.
Barzimeres, angribes af Gotterne IV. 161.
Basilea, see Baltica.
Basiliscus, Romersk Feldtøherre imod Gotterne IV. 282. 299. Hans Døds-Mær IV. 295. kastes fra Thronen af Theodoric IV. 376.
Basina, Thyringisk Dronning, forlader sin Mand V. 129.
Bastarner, see Peucini, deres Volds II. 13. Giver sig under Romerne IV. 101. Hvorfor af Plinio gjort til et Tydsk Hovedfolk IV. 486.
Bastuli, et Africansk Folk i Spanien I. 318.
Batavi, beboede Cimbrernes Lande i Gallien II. 199. Kan regnes til Suever V. 72.
Batavis, se: Passav IV. 432.
Bathatb, Langobardernes Sæde IV. 404. Hvad derved egentlig forstaaes IV. 421. 422. 538. 578. 625.
Batveet, ved Salamanca, Formodning om deres Gothiske Herkomst IV. 344.
Baudon, Theodosii Feldtøherre IV. 211.
Baulhorn, Odins Mor-Fader III. 10.
Bauta-Stene, over de afdøde tapre Mænd III. 108.
Bealdeog v. Bealdag, den Saxiske Odins Søn III. 203.
Beboelse, Jordens efter Syndfloden, se: til Lands og Vands I. 32. sq. Adskillige Meninger derom ibid. se: fornemmelig til Lands I. 35. 37. Hvad der har befordret den I. 30 — 47. Er først skeet ved Strandkanter og Floder I. 49. Sket fra Vabel I. 15 — 18. 236.
Behryces, de Bithyniers gamle Navn I. 233. 320. Holdes og for Thracer I. 234. Har været tvende Slags I. 319. Deres Sæde og Land i Spanien I. 319. 320.
Becanus (Goropius) Betænkning om denne Skribent I. 12.
Bedrifter, Forfædrenes, have de Nordiske søgt at bevare III. 77. De ere indbesatte i Vers IV. 602.
Beggere, ved Offer = Gæstebude III. 337.
Begrædelse ved Balders Død III. 195. Hvad derved forstaaes III. 197.
Begravelser, se: i Høje II. 76. Alaric brugte denne Skik II. 77. Odins Begrævelse i Smaaland III. 111. Harald Hyldetans Begrævelse og Baal III. 308. Omstændigheder ved de Dødes Begrævelse III. 311. Alarici Begrævelse paa Bunden af en Flod IV. 253.

Beiwe,

Beiwe, en Lappist Gubdom III. 138.
 Beldeg, den Cariste Balders Navn III.
 201. 203.
 Belgæ, en Green af Celter I. 298. 301.
 19. Belgiste Folk af Germanist Her-
 komst I. 305 — 307. Ere omsider
 gaaue over til Britannien I. 307.
 Rigeledes til Irland I. 326. Regnes
 af Becano urigtig til Cimbrer II. 200.
 Vare de eneste af Gallierne, som mod-
 stode Cimbrerne, Teutonerne &c. II.
 294.
 Belgrad, forðum Singidunum IV. 288.
 Bellagines v. Dellogiones, de Gothiske
 Love IV. 60. Af hvem givne og hvor-
 ledes IV. 362. Navnets Bemærkelse
 IV. 363. 365. Efter Bonaventuræ
 Mening IV. 366.
 Belsta v. Beizla, Odins Moder III. 10.
 Belt, lille og store, er Xenophontis Bal-
 tia II. 165. Bemærker et Indbrud af
 Bandet II. 167.
 Belus, holdes for Nimrod I. 109.
 Benedictus, Abbed, hans Leve-Tid og
 Føde-Land IV. 314.
 Bentharius, Thüringist Konge V. 130.
 Bergelmer, Hrymtussernes Stamfader
 III 10. Ræddede sig fra at drufne med
 de første Hrymtusser III. 235. Var
 en Jotun III. 236.
 Berghor, Odins Mor-Fader III. 10.
 Berick, Gothist Konge II. 296. Førte

Gotherne fra Scandia IV. 37. Om
 han er den samme som Cimbrernes Bojo-
 rix IV. 339. sq. Torfæi Mening om
 hans Udvandring med Gotherne IV.
 349.
 Berimundus, kommer til Theoderic IV.
 264. Hans Leve-Tid IV. 265.
 Bernsteen, hvor findes I. 67. IV. 36.
 Nævnes af Herodoto I. 67. II. 5.
 130 Slutning deraf uddraget I. 67.
 Førtes af Phoenicierne fra Preussen II.
 5. 156. nævnes af Homero II. 8. 9.
 Førtes siden over Land II. 8. 9. Om
 den Fængst er gaaet for sig i Overrige
 II. 162. Vidnessbyrd, at den saldt i
 Preussen allene ibid. Betænkning her-
 over II. 163. Hvoraf man digtede at
 den opkom II. 246.
 Bersekkia Bruder III. 157.
 Berserker, Odins Følge-Svenne II. 104.
 Berserks Gang, hvad det betydede III.
 107.
 Beruntum v. Biruntum, en Noerist Stad
 I. 265. Hvoraf har Navn ibid.
 Berunus, : en Mand I 265
 Bessarabia I. 258. 259.
 Besfi, Propheten ved Wacht Oracul paa
 Pangao I. 256.
 Besfi, et Thracist Folk ved Pangaum I.
 256. Philippi og Luculli Tog mod
 dem I. 256. Deres Sæder og Leve-
 maade I. 257. De talte Thracist I.
 258.

258. Deres Handeler med andre Folk I. 258. Deres rette Boelig og Veliggenhed I. 257. sq. Navnets Oprindelse I. 258. Bessarabia kaldet af dem I. 259. Ere ikke Bosniaker ibid.
- Beila, Bygvirs Kone III. 288.
- Biarmemaal, en gammel Bise II. 265.
- Biarmeland, : Permia II. 96. Der breve vore Fædre stor Handel II. 156.
- Biarmet, berømte i den Nordiske Historie II. 153. Efter dem har Permia Navn III. 61. Dyrkede de Nordiske Guder III. 61.
- Bibelen, deraf fastsættes best Folkenes Oprindelse I. 8. 7. Oversættes paa Gothisk af Ulphilas IV. 130. 181.
- Bier, bleve tillagde i Thule II. 149. Ere nu rare i Norge ibid.
- Bierge, indviiede til Thor III. 161. De Gorthæiske I. 13. II. 125. De Gorthæiske IV. 140. De Vandaliske IV. 507.
- Bierg-Mænd, hos Lapperne III. 239.
- Biergram, Haldan, en Dansk Konge III. 161. Blev anset for Thors Søn III. 167.
- Biesfi, ere rimelig de nu værende Bosniaker I. 259.
- Bistoft, : Regnbuen III. 66. Guderne Droe III. 172.
- Bigel, Gothisk Konge IV. 287. smkomet af Ardabures ibid.
- Biger, kaldes Tarsarerne II. 92.
- Bil, Gudinde, hendes Beskrivelse III. 272.
- Bilage, en Engelsk Lov af det Navn IV. 363. 365.
- Bileistur, Lokes Broder III. 214.
- Billede, Odins af Guld, sendt til Byzantium III. 48. 51. Odins, Thors og Freyrs Billeder i Upsala Tempel III. 51. Odins Hustru plyndrer hans Billeder III. 101. Thors i Overrige og Island III. 161. Forsetes i Utrecht III. 206. Thorgerdurs opbrændt af Oluf Trygvason III. 280. Thors i Gudbrandsdalen III. 321. Alle Guder i Nære Tempel i Norge ibid. Adskillige Billeder i andre Templer III. 322. Have ikke de Tydske haft III. 382. Ikke de gamle Saxer V. 36.
- Billeders Dyrkelse, naar indført III. 149. 249. 292. 321. De Nordiske dyrkede Guden, som Billedet betegnede III. 161.
- Bilefermer, Thors Slot III. 149. Dets Beskrivelse ibid. Der meentes alle Trælle at komme hen III. 294.
- Bior, Odins Søn III. 131.
- Birca, i Overrige, Navnets Oprindelse II. 181.
- Birger v. Byrge, dette Navns Oprindelse II. 44.
- Birk, Birke-Met, hvad bemærker II. 181.

- Bilinus, Thüringisk Konge V. 129.
 Bithynien, var Ascenaz Dølig I. 141.
 Bithynier, udstamme fra Ascenaz I. 141.
 Udstamme op fra Thracier, men disse fra
 hine I. 231 — 233. Deres gamle
 Navn var Bhebyces I. 233. Det nye
 tagen af Naboerne, de Thynier ibid.
 Kaldtes og Thraces ibid. Vare grum-
 me imod Grækerne I. 233. 291. Om
 de efter Strabonis Beretning kan have
 boet i Thracien I. 234. 235. Af en
 Støtte hentes et Bevis for deres Velde
 I. 235.
 Bittugorer, et Folk IV. 279.
 Blöger, Hunisk Konge, giør Indfald i
 Italien II. 44.
 Biörn, kaldte Odin sig selv III. 125.
 Blørne-Skind, havde Langobarderne i de-
 res Sæng IV. 615.
 Blaaagtige Døne, tillægges Herulerne IV.
 427.
 Blod at blande, : at indgaae en hellig For-
 bindelse III. 133.
 Bloth-Monath, : November V. 29. 30.
 Blothgydia, : en Offer-Præstinde III.
 259.
 Bloth-Kilde, : Offer-Kilde ved et Tempel i
 Island III. 329.
 Blot, dets Bemærkelse i hedenske Læber
 III. 278.
 Bochar, en Cimbrisk Konge IV. 360.
 Bock, Mauritanisk Konge-Titel II. 197.
 Betyder og ethvert Dyr med Horn
 ibid.
 Bøe, Kong Othins Søn III. 87. Avlet
 med Rinda ved et Puds III. 103.
 Hævner Balders Død paa Hother III.
 104. 130. Kaldes og Vale v. Vile
 III. 129.
 Bøes Høj III. 130.
 Bogstaver, brugte Barbarerne ved den
 sorte Sæ II. 62. Deres Brug og
 Oprindelse hos de Europæiske Folk II.
 64. Bruges i Spanien fra ældgam-
 mel Tid II. 156. Menes at være ind-
 førte i Norden af Odin II. 64. 156.
 Kan og være komne fra Phoenicier ved
 de Britanner II. 158. De Nordiske
 have en Phenicisk eller græsk Udspring
 II. 158. De Latinske ere yngre i Nor-
 den end Runerne III. 123. De Got-
 skke opfandt Ulphilas IV. 180. 181.
 De bleve tagne af de Græske og forme-
 rede med to IV. 190. 197. Indven-
 ding imod at Ulphilas brugte Gotskiske
 Bogstaver i sine Evangelier IV. 192.
 Besvarelse herpaa IV. 193. sq. De
 Gotskiske Bogstaver i Spanien, deres
 Afstæffelse IV. 391. Opfindelsen af de
 Gotskiske Bogstaver nægtes Ulphilas
 IV. 391. De Etruriske Bogstaver IV.
 394. sq. Hvorfra de Angel-Saksiske
 havde deres Bogstaver V. 49.
 Bolfci, et Folk IV. 120.

Bojt,

- Bojt**, et Gallisk Følk I. 263. Harde Ueenighed med Norici, og belejre Norcia ibid. Uviſt om de ſkal regnes til Germanier eller Gallier I. 269. II. 197. 244. Deres Boepæl II. 244. 245. 289.
- Bojorix**, en Cimbrisk Konge II. 196. 296. Har rimelig været en Bojer af Herkomst II. 197. Reed til Romernes Lejr, for at udnævne en Dag til Strid II. 207.
- Bold**, betyder driftig IV. 354.
- Boliger** i de ældſte Tider I. 23.
- Bollia**, en Flod IV. 281.
- Bonifacius**, Romerſk Statthalder i Africa IV. 523. Kalder Vandalerne dertil ibid.
- Bonifacius** af Engelland, forſøger at omvende Friſerne V. 57 ſq. Ombringes af dem ibid.
- Bonofus**, Aureliani General IV. 93. Gift med den Gothiſke Hunila ibid. Hans Beſkrivelse IV. 94.
- Borandeholm**, =: Bornholm IV. 552.
- Bordonchar**, en Friſiſk Dye V. 62.
- Borgund**, i Norge IV. 551.
- Borgundarholm**, =: Bornholm II. 194. IV. 551.
- Borodon**, Czuvafcherneſ Støt: Gud II. 93.
- Borringsholm**, detſ gamle Navne I. 194. IV. 551. 552. Kaldes og Borgenſand IV. 551. Hvorfra Navnet kan være kommen IV. 552. Hverſer Romerſke Mønter der opgraves IV. 552.
- Bortmagad**, hvad Friſerne derved forſtode V. 64.
- Boructuarii**, et Følk V. 13.
- Bosniaker**, anſees for et Slavisk Følk I. 259.
- Bosporus**, dette Lands Strafning fordum III. 89.
- Botnen**, Navnets Oprindelig II. 186.
- Bouraberder**, et Følk II. 48.
- Bourgogne**, har Navn af Burgundierne IV. 545.
- Boviasmum** V. 77.
- Box**, Hunisk Konge, fanges af Gottherne IV. 271.
- Brachmaniſke Sprog**, detſ Uſpring I. 137.
- Bracteater**, fundne paa Borringsholm, i Norge og andenſteds II. 96.
- Brænde de Døde**, anordnede Odin III. 73. 108. Hvorfor Odin lod ſit Legeme brænde III. 109.
- Braga**, en Rønſiſk Drif II. 97. Og brugt hos andre Nordiſke Følk II. 124. III. 209.
- Bragamædur**, den ſom beſt kan tale III. 208.
- Brage**, Odins Søn III. 131. En Nordiſk Guddom III. 208 — 211. Har adſkillige Navne III. 208. Er dyrket i Norden III. 208. 209.

Drage:

Brage-Beggere II. 97. Deres Oprindelse III. 209.

Dragget, et Slags Bl III. 209.

Bragur, s: Poësie III. 208.

Brebrer, et Slags Følk IV. 448.

Breidablik i Sigtun, Balders Bølg III. 106. Det reeneſte Sted i Himmelen III. 193.

Bremen, beboet først af Franker II. 277.

Dernæſt af Thuringer V. 121. 122. og endelig af Sager II. 277.

Bretagne, Navnets Oprindelse V. 25.

Brimer, de Godes Sted i Gimle III. 295. Kalbes en Sahl III. 314.

Briſinga-Menn, Freyz Halskiæde III. 252.

Britanner, ere Thracer af Herkomst I. 321. Ere komne fra Helger efter Cæſars Beretning I. 321. Vare 3 Slags Følk i Taciti Tid I. 322. Fulgte Phoenicierne paa deres Keyſer i Norden II. 148. Deres fornemſte Guder forðum III. 56. Have rimelig dødt Thor III. 163.

Britannien, fik ſine Indvaanere fra Gallien I. 321. Tiden naar den kan være beboet I. 322. II. 6. Kalbtes forðum Albion I. 325. Hvor langt det Britanniske Hav ſtrakte ſig I. 325. Plaged af Sager, Pieter ic. V. 6. Hvorfor nu kaldet Anglia V. 16. Britta, hvad Landſkab derved forðodes

IV. 491. beboet af 3 Følk V. 22. Deelt i 2 Deele V. 22. Procopii Beſkrivelse over den V. 22 — 24. Detanfning derover V. 24 — 26. Anſees urigtig for Holland V. 44.

Broe over en Flod, findes paa nogle Conſtantini Mønter IV. 104.

Bructerer, grændſede til Hær II. 227. Regnedes først til Franker, ſiden til Sager II. 278. Befrige Conſtantinum V. 92.

Bruder Berſekkia III. 157.

Brunmige, en huſt, paſſede paa en Dø III. 234.

Brutiernes Land, s: Itallen I. 172.

Dryges, hos Herodotum, et Slags Følk I. 141 ſq.

Dryſup, Placidia med Athaulfo IV. 257.

Dryſinge, et Smykke III. 207.

Drød ved Julen, i Skikkelse af en Galt eller Sviin III. 342.

Drønd, Urdar III. 280. Mimes III. 313. Thors i Jylland, hvorved Offer er ſteet III. 344.

Dubegentas, et Følk IV. 144. 118.

Duceſdrit hos Rømerne IV. 254.

Ducinobanter, Alemaniff Følk V. 99. 101.

Dubini, holdes for Sarmater I. 157 — 160. Deres Gade ibid. II. 35. 36. Deres vilde Guder og Navns Oprindelse I. 158. II. 35. Kalbtes Phitro-phagi,

phagi , og aade Zuus I. 159. 158.
item Hamarobii I. 159. Havde Gelo-
ner iblant sig I. 158. kaldtes og Vi-
dini II. 32. og omsider Alaner ibid.
Herodoti Beskrivelse over dem II. 34.
Adskilliges Mentinger om dem ibid.
have været i Elagtskab med de Nordiske
Folk II. 35. Kaldes urigtig Geloni
II. 35. Stephani Byz. Mentng om
dem II. 36. Navnets Bemærkelse II.
36. Ere virkelige Alaner II. 33 —
37. Ansees for de samme som Hero-
doti Budini II. 37.

Budjanske Tartarer I. 258.

Buges, en Ose IV. 118.

Bugunta, hos Ptolemæum, ansees for
Burgundier IV. 436. sq.

Bulanæ, hos Ptolemæum, boede ved
Weirefen IV. 537.

Bulgarer, hvoraaf saa kaldede I. 163.

Buntugurer, et Folk IV. 279.

Butunter, et Folk hos Ptolemæum IV.
501.

Burgundiones hos Julius Orator IV.
539.

Burbörs Søn, kaldtes Odin III. 14.

Bure, Fader til Bör, hans Oprindelse
III. 10. 235.

Burgendaland : Dörringholm IV. 551.
II. 194.

Burgiones, hos Ptolemæum, uvisst hvad
Folk IV. 537.

Burgundals IV. 625.

Bugundier IV. 535 — 557. Regnes
blandt de Gothiske Folk IV. 325. Den
ældste Skribent, som nævner dem IV.
535. Deres ældste Sæde i Brandens-
borg og Stoer-Pohlen ibid. Ere ved
den Vindliske Stamme beslegtede med
Gother ibid. Deres forskellige Navne
hos Skribenterne IV. 537. Andet
Sæde i Lille-Pohlen ibid. Deres Land
indtages af den Gepidiske Konge Fastida
IV. 538. De bemestre sig Alemaners
Land IV. 538. V. 91. Giøre
Indfald i Gallien IV. 539 545. Over-
vindes af Probo ibid. Trede Sæde i
Böhmen ibid. Forstyrre adskillige Lan-
de ved Alperne IV. 539 Fjerde Sæde
i Frankenland IV. 540. Deres For-
hold mod Kongerne og Præsterne IV.
542. 544. 550. Strid med Alama-
nerne IV. 541. sq. 544. 549. Med
Hunerne under Navn af Burguniones
IV. 543. Holdes urigtig for Romernes
Aftom IV. 543. 550. Boede i 5te
Sæculo i Gallien ibid. Omvendes da
til Christenheden IV. 550. 551. Nav-
nets Oprindelse IV. 544 555. Femte
Sæde i Gallien IV. 545. Strid med
Aetio i Gallien IV. 545. sq. Deres
Levemaade IV. 546. Undertrykkes af
Frankerne IV. 547. Deres Sæder IV.
547. sq. De maatte ikke mange sig i
D

Strid

- Stridigheder imellem Rømerne IV. 549. Nære Skribenteres Meninger om dem IV. 551. sq. Af hvad Grunde de kan ansees for Nordiske Folk IV. 551. 552. Hvorfor kaldede Burgundiones IV. 552. Har besiddet Helvetien i 5te Sæculo V. 112.
- Burgundiones IV. 99. Hos Plinius de samme som Burgundier IV. 535. Omvendes til Christenheden og anfalbe Hunerne IV. 543.
- Burii, hos Tacitum IV. 535. Om de ere de samme som Burgundier ibid. Boede ved Dacien IV. 536. Regnes til Sueverne V. 72.
- Burlandaholm = Dorringsholm IV. 552.
- Buttones, hos Strabo, et Folk IV. 35. Læses rettere Guttones IV. 349.
- Butunta, hos Ptolemaum, vare Burgundier IV. 537.
- Buxer, forbydes Rømerne at bære IV. 229.
- Byer i Norden, deres Navne i gamle Tider II. 179. sq.
- Bugninger, deres Indretning hos Tatarer II. 97.
- Bygvir, og hans Kone Beyla III. 288.
- Etode i Tieneste hos Freyr ibid. Deres Ord: Berling med Loke III. 289.
- Byzantium, hos Saxo, Odins Opholds- Sted ved Dana III. 93. 94. Odins Guld-Billede fandtes der III. 101.
- Byzantiske Rige, indskrænktes efter 8de Sæculo IV. 311.
- Dygeres, en Stamme af Mosyneci I. 188. Hos hvilke Skribenter de nævnes I. 188. sq.
- Døder, hos Friserne, erlagde til Kongen V. 64.
- Döhmerne, fra hvem udstamme I. 163.
- Dalgerne, kaldte Havets Ræder III. 273.
- Dønner, Mandfolkes, hører Freya III. 258.
- Dör, og hans Kone Belsta I. 5. III. 235. Har 3 Sønner, og stemmer overens med Noah ibid. Den ældste Odin var hans Søn III. 81.
- Dörn, har Fædrene haft flere end Skriften mælder I. 32. Indvending derimod besvaret I. 56. Blevne offrede til Odin III. 24. Fødde med fiendelige Lyder bleve lagde ud og bortkastede III. 375. 379.

C.

- Cabysen, en Dye IV. 162.
- Cadmus, naar lever I. 259. Er kommen til Illyrierne I. 259.
- Caræi, et Delgilt Folk af Germanist Herkomst I. 305. Vare med de første, som kaldtes Germani II. 350.
- Cagoter, i Aragonien, ubledes fra Go-therne IV. 344. Deres Beskrivelse, og Evnehaade IV. 345. Holdes rimelig for Saracenernes Afkom IV. 346.

Cajaner,

- Cajaneet**, kaldtes Amazoner IV. 580.
Calatis, en Scythisk Øye IV. 138.
Caleal, en Romersk Feldtsherre IV. 282.
 Formaaner Gottherne at dræbe Lunerne, de havde iblant sig IV. 283.
Caledonier, boede i nordre Britannien I. 322. Holdes af Tacito for Germaner ibid. Betænkning derved I. 323.
Calendere, hos Lapperne, af Træ og Sten med udkaarne Runer III. 123.
Calmar, Navnets Oprindelse II. 183.
Calmufer v. Mungaler, i Tartarlet I. 185. Udstamme fra Issedoner I. 197.
Calpurnia, offret for at erholde Seyer over Cimbrerne II. 301.
Camariter, ved den sorte Sø I. 343. Navnets Oprindelse ibid. Ere ikke de samme hos Strabo og Dionysius I. 343.
Cambres, boede i Britannien II. 213.
Cambriiske Sprog, udstammer fra det Celtiske II. 196.
Campanten, behoet af Opici I. 281. Steden af Ofci ibid.
Canbancarglag, en Konges Datter i Lochlin III. 23.
Candidati i den Romerske Hær IV. 166.
Cannabas v. Cannabaudes, Gothisk Ansætter IV. 92.
Capadocier, deres Herskøft fra Gomer I. 140. Hær Thogorma til Stamfader I. 144. sq. Begle stamme fra Meloch II. 120. Deres Sæde II. 120.
Capellatium, dens Beliggenhed IV. 540. 541.
Capha 3: Den Crim IV. 320.
Caphtorim, deres Aftom og Boepæl I. 135 sq. Navnets Bemærkelse ibid. Deres Stamfader I. 136.
Capillati, en af de Gothiske Hovedstænder IV. 60. 377. 385.
Capitaneus Gothia IV. 339.
Caracholer, boede ved Ringrellen II. 57. Deres Beskrivelse ibid.
Caracteer, Goternes og Romeres modfætte IV. 266 267.
Carbilsfer, et Følk I. 257.
Carchur, Indvaanerne af Loda III. 21.
Carbo, Romersk Consul II. 291. Strid med Cimbrerne ved Norreya II. 291. 294.
Carcinites, en Flod IV. 117.
Careata, et Følk IV. 41.
Carini, hvad Følk Plinius derved mener IV. 484.
Caris, et Følk V. 116.
Carither, hos Ptolemæum, deres Boepæl IV. 484.
Carni, et Thracisk Følk I. 262 sq. Af dem kaldes Hertugdømmet Crain ibid. Deres Sæde ibid. Hvilke Provincer regnedes til deres Land I. 262.
Carper, et Slavisk Følk IV. 52. Forlange Penge af Romerne ibid. Være i Ostgothens Hær med Romerne IV. 61.
Carns,

Carus, Romersk Kæiser, hans Endeligt IV. 98.

Caseras, den Erikske Odins Søn III. 202.

Casluim, see Chasluim.

Caspiske Porte, kaldes og de Alaniske II. 82.

Cassiodorus, en Skribent, hans Leve-Tid IV. 19.

Cassiteriske Der 5: de Eorlingke ved Britannien I. 325. saa kaldede for sit Tins Skjold I. 325. II. 5.

Castra Herkulis V. 96.

Catalonien, om den har Navn af Gøther og Alaner IV. 338.

Cattagattet, for dum Mare Thise II. 174.

Catter, et Suevisk Folk I. 353. regnet af Plinio til Herminoner I. 353. V. 99.

Overvandt Cheruserne II. 280. Deres Navn synes omskiftet til Hesser V. 93.

Caucasus, derfra kom Forsædrene til Norden II. 21 — 112. 113. Hvilke Folk der have boet II. 122.

Ceadvalla, hans Debrister V. 12.

Celques, Anglernes lange Skibe V. 17.

Celter., af dem udstamme Italiener I. 173. boede ved Rhone-Floden I. 176.

Bare eet med de Thracier ibid. Stien angik hvilken Bøyn, og naar, indkomme i Italien I. 239. Bare Dødre med Skyer og Galater I. 245. sa. De

res Beslagtede, hvor have boet I. 255.

Toge Lombardiet fra Tyrkenerne I.

275. Gallier kaldes med samme Navn

I. 296. Sendte Colonier til Lille-Asien

I. 297. Deres egentlige Stæde i Gal-

lien I. 297. II. 244. Vare deelte i

3 Hoved-Folk i Gallien I. 298. Ved

Grækerne blev dette Navn almindeligt

I. 299. De ældste Beretninger om dem

ved Herodoto ibid. Endnu ældre fir-

des hos de nyere Skribenter ibid.

Hercules kommer til deres Land I. 300.

Rom fra Languedoc og Provence til

Italien ibid. Timagenis Uldnesbryd

om deres Elde I. 301. Rom iglen-

nem Helvetien til Gallien I. 301.

Deelte i 2 Grene, Celter og Belger

I. 301. Sif deres Bogstaver i Gallien

af Grækerne I. 302. Indvendinger

imod den Mening om deres Bøyn fra

Italien til Gallien I. 303. Navnets

Oprindelse I. 308. Årsag til Navnets

Udbredelse ibid. De boede Nord-Vest

i Spanien I. 310 — 314. Strede

lange med Iberer I. 313. Boede om-

fider med dem i Celtiberien ibid. Om

de har Navn af Celtus Herculis Søn

I. 324. Om de udstamme fra Gomer

II. 116. Almindelig stamme de ved Thra-

cer fra Thiras II. 118. Deres Navn

udbreder sig ved Palus Maotis II.

212. Grækernes Mening om Celter

II.

II. 239. Navnets Oprindelse IV. 352.
 Celtici, hvor mange Slags de vare I. 311.
 Deres Voelg ibid. Udstamme fra Cel-
 terne i Spanien ibid. Boede i Ba-
 turia I. 312. De Døttiske Celtici I.
 314.
 Celtiberer, Navnets Oprindelse I. 312.
 313. Deelte i fire Golt I. 313.
 Celtierien, hvad derved forstodes I. 311.
 Dens Hoved-Stad Segobriga I. 312.
 Dens Grændse Clunia ibid. Havde
 18 Stæder i Taracoenæsi I. 314.
 Celtiske Sprog, tales i Britannien I. 61.
 Tilførn overalt i Landet ibid.
 Celtofigyer, 3: Elgyer i Celternes Land I.
 294.
 Celtorier, boede ved Pyrenæerne I. 300.
 Cent-Graver i Tydskland, hvoraf saa kal-
 dede II. 180.
 Cephænes 3: Perserne I. 147.
 Cerapella, Betænkning over den Dyes
 Navn IV. 289.
 Corbierier, kaldtes Cimriererne I. 338.
 Cerberion, kaldtes Dyen Cimmerium I.
 337. 339.
 Cereimoniale Constantini, naar frevet
 IV. 315.
 Cesorix, Cimbrisk Konge II. 296.
 Cethim, Javans tredje Søn I. 75. Hans
 Afkom i Macedonien og Italien I. 75.
 172. Et Stamfader til Pelasgerne I.

77. Italien kaldes saa af Moses I.
 77. 173. 175. Hans Slægt og Afkom
 I 172 — 176. De har besat Eypren
 I. 175. De Trojanske Cetier udledes
 fra dem I. 175.
 Chalcedon, indtages af Scytherne IV. 75.
 Chaldaa, Landets Beliggenhed I. 119.
 Chaldaerne, fra hvem udstamme I. 104.
 109. 116. Hvem under dette
 Navn forstaaes I. 116. og hvorvidt
 det strækker ibid. Deres første Voepæl
 I. 117. Havde samme Sprog som de
 Syrer, Assyrier og Babylonier I. 118.
 Chabier og Mendæer, holdes for Lev-
 ninger af dem I. 119. Deres Carac-
 teer ibid. Kaldtes forbum Chalyber I.
 120. Levede under adskillige Regierin-
 ger ibid. undertrynges af Romerne
 ibid. Ere bekjendte i 10de Sæns I.
 121. Hvorfor de kaldtes Chalybes
 ibid. Adskillige Skribenters Vidnes-
 byrd om dem I. 120 — 123.
 Chali, boede paa Chersoneso Cimbrica II.
 282.
 Chalufus, hos Ptolemæum, den Flod
 Traven II. 255. 276. IV. 472.
 Chalybes, kaldtes Chaldaerne I 120 —
 123.
 Cham, den yngste af Noah Sønner I.
 59. Hans Slægt tilskrives Babels
 Bygning I. 24. Hans Alder og Leve-
 tid I. 54. Chams Land, hvad derved
 D 3 forsto.

- fæstholdes I. 71. Blev dyrket i Libyen
 under Ammons Navn I. 101. Hans
 Afkom og afstammede Folk I. 130 —
 138. De nedsat sig i Asia og Africa II.
 115.
Chamavi, et Frankisk Folk II. 225 —
 228. Formenet at drage gennem Fran-
 kerens Land II. 228. Kalbes og Fran-
 ker II. 228. 230. Regnedes siden til
 Saxer II. 278. grænsede bag til Fri-
 skene V. 51. Bekrige Constantinum
 V. 92.
Chanaan, Chams fjerde Søn, beboede
 Palæstina I. 73. Chananaernes Stam-
 fader I. 138.
Chaones, et Folk i Syppglen I. 273.
Charudes, (see Harudes). Boede ved
 Rhinen II. 281. Vandrede ud af
 Cherfoneso med Cimbrerne ibid. Boe-
 de efter paa Halvøen II. 282. Kom
 til den Sueviske Hær mod Cæsar II.
 281. 287.
Chaslium; Misträims fette Søn I. 134.
 Hans Afkom ibid.
Chauser, regnes til Ingvæner I. 353.
 Boede nær ved Griser I. 353. V. 53.
 Udglorbe med Cimbrer, Teutoner og
 Griser een Stamme II. 215. 216. Har
 ve ikke beboet den Cimbriske Halvø II.
 281. Ty heller været Saxernes Stam-
 fædre efter nogles Mening ibid.
Chausernes Land : Ostfrisland V. 53.
Cherusc, et Suevisk Folk I. 353. Reg-
 nede af Plinio til Herminoner ibid.
 Boede ved Elven II. 227. Dets
 Navn gaaer under ved Westphalen II.
 278. Overvindes af Catterne II. 280.
 Bekrige Constantinum V. 92.
Chesed, Nachors Søn I. 125. Anses
 urigtig for Chaldaernes Stamfader I.
 125. Hans Fædels-Nar I. 126.
Childebertus, Frankisk Konge IV. 494.
 Overvinder og ødelegger Hunerne ved
 Rhinen IV. 494 sq.
Childerich I., Frankisk Konge II. 219.
 Flygter til Thüringen ibid.
Chiliarcher over Vandalerne i Africa IV.
 524.
China, naar besat med Folk I. 107.
Chindasvintus, Gotisk Konge IV. 379.
Chineser, fra hvem nedstamme I. 25.
Chinesernes Traditioner om Jordens Elde
 I. 2.
Chiuler, et Folk V. 14.
Chlodovæus, underrovinger Alemanerne i
 det Tjælske V. 102.
Chlotomerus, Frankisk Konge IV. 547.
 Bekriger Burgundierne og omkommer
 ibid.
Chnodomarius, Alemanisk Konge V. 94.
 bliver fangen af Romerne V. 95.
Cholmogorab : Holmgård IV. 41.
Christus, de Danstes Mening om ham i
 Harald Blaatands Tid III. 343.
 Christen-

Christendom, indført blant Gotterne IV.

137. Blant Burgundierne IV. 543.

Blant Friserne ved Vilfrid V. 54.

Chrocus, Alemanisk Konge V. 102. Ansælger Gallien og fanges ibid.

Chronicon Pascale, hvorfra dette Skrift
haves I. 140. Er ikke altid efterrettelig
I. 140. 144. 145. 147. 164. 167. 169.
II. 223.

Chrysostomus, Patriarch, afværger en
Ariansk Kirkes Oprettelse i Constantino-
pel IV. 238. Dringer Celter og Scy-
ther til den orthodoxe Lære IV. 250.
Opretter en Kirke i Constantinopel ibid.

Ehuni, kaldtes Hunerne I. 198.

Chus, Chams Søn, naar fød I. 55.

Sat sig ned i Ehusistan I. 72. 130.

Ved Navnet betegnes Æthiopien og Ara-
bien I. 72. Hans Boepæl I. 131. Af-
kom og deres Lande I. 131.

Libber-Eloster eller Sund II. 209.

Cimbrer II. 196 — 306. Udvandring
forarsaget ved en Vandflod I. 44. II.
238 — 241. Synes at have Navn
af Cimmerier I. 349. II. 212. Hol-
des for de samme som Francker I. 351.
II. 196. Hvor længe før Christum be-
hoet Jylland I. 352. Regnes til In-
gavoner eller Tydskte I. 353. II. 202.
210. 214. 215. 296. IV. 560. Hvor-
for de kan ikke være Nordiske, men Tyd-
ske I. 354. II. 216. 303. Udstamme

fra Ascenas I. 354. II. 124. 202.
Efter andres Mening fra Thogorma II.
116. Afskilliges Meninger om dem
II. 116. Vare med Cimmerier eet Folk
II. 121. 196. 212. 213. 261. Deres
Ankomst til Jylland II. 123. Navnets
Oprindelse II. 196 sq. 197. 198. 202.
203. Bemærker Kiemper II. 196. Ans-
ees urigtig for Celter II. 196. 210 —
214. 234. Grunde som anføres for
denne Mening ibid. Deres Ende i
Jylland II. 198 — 203. 237. Om
det gik til Rhinens Udspring II. 199.
Boede før Batavi yderst i Gallien II.
199. Strabo og Ptolemæus synes fri-
dende om deres Boepæl II. 199. 200.
Hvorfor Velgerne ikke kan regnes til dem
II. 200. beboede den nordlige Deel af
Jylland II. 200. Deres Udbredelse
II. 202. De Jydske Cimbrer holdes
urigtig for eet med de Brittanniske Cam-
brer ibid. Deres rette Navn var Go-
ther II. 203 sq. Vare de første, som
bleve nævnede forstiaellig fra Gotther II.
205. Betænkning over Ptolemæi Me-
ning II. 206 — 207. Deres Omvan-
dring varede i 200 Aar II. 208. Efter-
lade paa adskillige Steder Colonter ibid.
Udgiorde et særdeles Folk af Begyndelsen
II. 210. Hvorledes bleve saa talrige ved
Italien ibid. Hvilket der givte dem til
Nordiske og Danske II. 211. Hvorfor
nogle

nogle gjøre dem til Eelter II. 212. Kaldtes og Kelto-Scythæ ibid. Indvendig imod at Cimbrer og Jyder vare eet Folk II. 217. 218. Det Cimbriske Navn omvevlet med det Frankiske II. 221. De Dremiske kaldtes Franker II. 222. Deres Navn forekommer ikke i deres gamle Egne efter Taciti Tid II. 222. Af dem udstammede Frankerne I. 351. 353. II. 221. 227. 232. 233. Deres Udvandring II. 235. 290 — 299. Om de ere uddrevne af Sueverne II. 236. Strahonis Fæyl i Henseende til deres Udvandring og Voepæl II. 237. Naar den Udvandring skede II. 247. 251. Hvor langt derfra til de bleve overvundne af Mario II. 248. Vare i de Galliske Feldtøge II. 245 — 248. Anfalder Delphos II. 249. Betænkning herover II. 250. Ere tidlig udvandrede II. 255. Hvorfor mange andre Folk i deres Selskab fik deres Navn II. 266 — 268. Førte Krig med Voji i Bohmen II. 289. Havde Suever i deres Hær II. 289. Giorde Preusserne til flebne Folk II. 289. Hvorfor nogle ugleder dem fra Gallierne II. 291. Deres Fremgang mod Rømerne II. 291. Antal II. 292. 300. Plutarchi Beskrivelse over deres Udvandring II. 292. 293. andre Beretninger II. 293. 294. 295. Hvad Sprog de talte II. 293.

Deres Seyer over Rømerne ved Rhones Flod II. 295. Karsagen dertil II. 298. Hvorfor kaldtes Terribles II. 299. Anfalder Spanten ibid. Navnes allerfidsst af Ptolemæo ibid. Ere siden befattede under Navn af Jyder ibid. Hvad der forstodes ved Cimbrer, da de drog ud II. 300. Tab i Striden mod Marius II. 301. 306. Karsagen dertil II. 301. 312. Vare uersarne i Konstet II. 302. Deres Astom findes ved Verona ibid. Tropæa i Capitolio til Erindring af Marii Seyer II. 303. Deres Sæder II. 304 — 312. Paa hvad Maade de gif over Floden Athesis II. 305. Karsagen til deres Blodagtlighed II. 305. 311. Vare store og haardsore II. 306. Gif nøgne over Alperne II. 307. Deres Edelmødighed imod Rømerne for deres Tapperhed II. 307. Hvor Striden skod med Mario II. 308. Deres Stilling i Marken ibid. Dragt i Striden ibid. De som boede nærmest Scytherne vare meest grumme II. 310. Vare og vanke til Øse-Roverie ibid. Deres affpelige Grumhed mod deres Fanger og Vidsbædere ibid. Essagtighed mod deres eget Køn II. 310. som ansees for en Digt II. 311. Hvor de nu ere afblevne II. 313 lq.

Cimbris-Havn i Skaane, om den har Navn af Cimbrerne II. 209.

Cimbriske

- Cimbriske Ekersnesus hos Ptolemæum II.** 206. 237.
- Cimbriske Fjorberg, Plinii Beretning der-**
om II. 197.
- Cimmerier, udstamme fra Gomer I.** 140.
II. 121. Boede i Ekersneso Taurica
I. 149. II. 122. Blev uddrevne af
Scytherne I. 149. Videre Betænk-
ning derover I. 150. Vare Brødre til
Phrygiere I. 327. Vare eet Folk med
Cimbrer I. 327. II. 121. 198. De
gamles Betænkninger om dem I. 329
— 339. De nyere Læres I. 339 —
342. Hvor Homeri Cimmerier skal
søges, i Italien? eller i Norden I.
329. 330. Deres Sæde I. 330. 334.
II. 82. Storde Indfald i Jonien I.
330. Blev uddrevne af Asien ibid.
behøvede Scythernes Lande før Herodoti
Lib ibid. Synes at være uddrevne
fra 2 forskellige Doepale af Scytherne
I. 331. Vare Asier I. 334. 335. 337.
Kaldtes siden Cimbrer I. 335. 336.
Nogle af dem Ererones I. 335. Deres
Bedrifter og Handel ved Ereres I. 335
— 337. Kaldtes og Cerberier I.
338. Efterretninger om de gamle Cimmerier
I. 337 — 339. Skal først
være kaldte Gomerier I. 339. Hvor-
ledes komne hen imod Norden I. 348.
Navnet kan udtages af Kiemper II.
198. Eller af Gomer ibid.
- Cimmeris, en Stad i Mysien I.** 335.
338.
- Cimmerium, dens Velggenhed I.** 337.
Kaldet forbum Cerberion I. 337. 339.
Adskillige Meninger om denne Dye I.
340 — 342.
- Cinnabar, dets Bemærkelse IV.** 286.
385.
- Cippeber, o: Cepider IV.** 405.
- Circasser, deres Sæde II.** 57. III. 62.
Dyrkede Odin III. 62.
- Circe, gift med Ulysses I.** 273. Hendes
4 Sønner beherskede Tyrthenerne I.
273.
- Circeji, en Stad kaldet efter Circe I.**
274.
- Circejum, et Fjorberg I.** 274.
- Cirkler af Stene paa Schetland og Oria-**
des III. 21. Lodaas Cirkel III.
19. 21.
- Cisli, dets Doepæl I.** 130.
- Citium, paa Cypern, saa kaldet af Cethim**
I. 175.
- Claffo, fiette Langobardiske Konge IV.**
587.
- Claudius, Kysfer i 3die Seculo IV.** 82.
Odelægger den Gotiske Hær IV. 83.
19. Andres Bekræftelse herpaa IV.
84 — 88.
- Cleodemus, redder Athenen fra Gothenes**
IV. 87.
- Clodovæus, Frankisk Konge, underkvin-**
ger

- ger Thüringen V. 130. 131. Indta-
ger Alemanernes Rige V. 83.
- Clorarius, overvindes af Sæerne V.
133.
- Clorinda, Albani Gemahl IV. 601.
- Clylipenus Sinus, hvad derved forstaaes
II. 169.
- Cniva, Gotthiff Konge IV. 38. Hans
Bedrifter IV. 64 — 69. Kalder
Ovida IV. 64, Strider med Decius
og omkommer ham IV. 65. Var Gebe-
rics Far-Fader IV. 101.
- Cobandi, deres Sæde II. 282.
- Codarus Sinus, de gamles Menting derom
II. 168. Hvad Plinius forstaaer der-
ved II. 169. Skribenterne, som hand-
le derom II. 169. 253. Dets Navn
uleder nogle fra Gøtherne ibid.
- Codanonia, synes at være Danla II. 165.
- Teutonernes Boelig II. 168. Om det
skal være Scandinavia ibid. eller
Stelland II. 169. Besynderlig Men-
ning om Navnets Oprindelse II. 170.
- Codex Argenteus, Betænkning om den
Bog IV. 189. 392. Dens Ælde IV.
192. 200.
- Golcher, hvordan bevæbnede i Xerxis
Rejs I. 184. Under deres Navn besat-
tedes og Mosynaci I. 189. Blevne un-
dervangne af Pompejo II. 61, III. 89.
- Goldas, et Fjeld IV. 114. 118.
- Coloniae, som udbredte sig efter Adspredel-
sen I. 102 sq. De Elmbrets paa ad-
skillige Stæder II. 208.
- St. Columbanus, omvender og døber adskil-
lige Sæver V. 83.
- Comari, deres Sæde I. 344.
- Comi, boede i Bactriana I. 344.
- Comites Littoris Saxonici II. 276. Co-
mites hos Langobarderne IV. 612.
- Condruzi, et Velgitt Fjeld, deres Sæde I.
305. 350.
- Confiscationer, forsøge det Gotthiffe Skat-
kammer IV. 375.
- Confusius, hvor meget yngre end Moses
I. 2. Hans Krønike ibid.
- Constantia, anlagt af Const. M. IV.
110.
- Constantinopel, angribes af Gøtherne IV.
207. Indtages af Ostrogøtterne IV.
311.
- Constantinus M., hans Krige med Gøther
og andre IV. 100. — 110. med
Alemaner og deres Allierede V. 92.
- Constantinus Cæsar, vinder Sejer over
Gøtherne IV. 106.
- Constantius, Romersk Kæiser IV. 133 —
135. Stør et stort Slag paa Alema-
nerne V. 90. 91.
- Conti, et Slags Genvejs IV. 167.
- Corbulus, bringer Friserne til Lydighed
under Claudio V. 52.
- Corcheur, Vandet i Loda III. 22.
- Corfica, hvorledes faaet Indvaanere I.

290. Kalbtes forðum Cyrenus ibid.
 Dens Indbyggere Corser ibid. Siden
 beboet af 7 Folk og Romere I. 291.
 Cossai, deres Boepæl I. 120.
 Costobocæ, et Folk IV. 136. Overvindes
 af Axtingi IV. 505.
 Couchistan I. 344.
 Craca, en Schetlandst De III. 19.
 Crain, saa kaldet af Carni I. 262.
 Craterus, Circes Søn I. 273. Eyrthe-
 nist Regient ibid.
 Crathland, i Lochlin III. 23.
 Cretni, dets Veligheden I. 151. Hol-
 des for de gamles Eimmerium I. 340.
 Navnets Oprindelse I. 341.
 Creston, hos Herodotum, hvad derved
 forstaaes I. 275.
 Crim, Navnets Oprindelse I. 151. Kal-
 det efter Eimmerterne I. 340. Dets
 Bemærkelse I. 341. Byen af samme
 Navn I. 342.
 Crimenda, kaldtes Crim I. 342.
 Croatien, beboet af Japydes I. 261.
 Crodo, Odins Navn III. 5. En Afgud
 hos de Tydske III. 67. Betænkning
 herover III. 68.
 Cronium Mare, Nord-Havet II. 166.
 294.
 Eugerai, see Gugerne.
 Eumaner, et Hunisk Folk I. 344. II. 88.
 Har for boet i Dagestanernes Land
 II. 88.
 Euffei, I. 130.
 Cumera, Eimbrist Princeffe IV. 360.
 Cunicmundus, Gepidernes sidste Konge
 IV. 412. Bryder Freden med Langos-
 barterne IV. 602. Hans Daatter es-
 ves af Alboino ibid. Overvinder Al-
 boinum IV. 607.
 Cusvald, Frankist Konge IV. 592.
 Eupla, Anglernes Skibe V. 9.
 Cycloper, ældste Indvaanere i Sicilien I.
 286. Vare en Art Sicanter I. 187.
 Cymri : Cambri II. 213.
 Cyneticum i Iberien I. 317.
 Cynocephali, i Langobardernes Lejr IV.
 574. Hvem derved kan forstaaes IV.
 574-575.
 Cyrenus, Herculis Søn I. 290. Kalb-
 tes Corfica ibid.
 Cyrus, første Regierings Aar I. 108.
 Hvor længe fra det Afhyrte Riges Stif-
 telse ibid.
 Czechi : Böhmer, deres Herkomst I.
 163.
 Czeremisser, beslagtede med Finnerne II.
 91. Deres Boepæl og Beskrivelse II.
 91. 92. 93.
 Czuvascher, see Tschuvascher.
 Cöln, bygget af Romerne I. 306.

D.

Daad, dens Velde og adskillige Brug III.
 367. — 369.

- Dacia Ripensis IV. 177. Herulernes Boelig med Romernes Tilladelse IV. 444.
- Dacien, tog Vandalerne fra de Romere IV. 94. 508. Det gamle Dacien IV. 99. Det nye IV. 100. Dets Bølggenhed IV. 104. Kaldtes siden Gothia IV. 105. Tog Gepiderne fra Hunerne IV. 276. 406 sq. Var beboet af Astringi IV. 508. Af Vandalerne IV. 508. 509.
- Dacier, deres Boepæl I. 251. 253. Være et Slags Geter I. 252. Den ældste Skribent, som nævner dem I. 253. Afvilliges Beretninger om dem ibid. Kaldtes Davi af Grækerne ibid. Havde med Geter eet Sprog I. 254. Navnets Oprindelse ibid. Kan ikke henføres til Sarmater I. 254. Være eet med Agathyrsi I. 255.
- Dag, den længste i Thule og Scandia II. 171. Dagenes Navne indførte efter Christenheden III. 34. Forestillet under den Guddom Vale III. 213. Udført om Dagene ere opnævne af Hedninger eller Christne III. 260.
- Daganes, Dagestanernes Navn II. 89.
- Dagestan, dets Beskrivelse II. 90. Etymologi II. 90.
- Dagestaner, deres Sæde I. 343. Beslægtede med vore Nordiske I. 343. II. 86. Kaldtes Komot og Kaitat I. 343. Deres Beskrivelse II. 87. Være maaskee eet med de Nordiske ibid. Navnets Oprindelse II. 89.
- Dain, en Dørg, udbuggede Runer III. 239.
- Dala, et Land nævnet af Saxo II. 181.
- Dalekarlien, rettere Dalerne II. 181. Dets ældste Navn ibid.
- Dalen, nu Gudbrands-Dalen II. 190.
- Dalmata, et Illyrisk Folk I. 260. Deres Navn udslettede det Illyriske ibid.
- Deres Krig med Romerne II. 261. Sæde ibid. Levemaade I. 261.
- Dan Mykelati, Konge i Danmark III. 113. Hans Leve-Tiid ibid. Efter ham kaldtes de Danske III. 114.
- Danastus, en Flod IV. 147.
- Danerigi, et Folk IV. 505.
- Dania, kaldet Eodanonia II. 165. eller Nortmannernes Land II. 231.
- Danmark, naar beboet efter Synfloden II. 116. forud begroet med Skov II. 137. Dens Reglerings-Art da Cimbrerne udvandrede II. 284. 285.
- Danske, om de ere beslægtede med Dagestaner og Ejuvascher I. 60. Deres Stamfæder II. 117. Sproget ublede nogle fra det Celtiske II. 117. Ere komne fra Skaane II. 168. Hvorledes kaldte af Irerne II. 194. Deres gamle Sprog sammenlignet med de Nordiske II. 204. Det Danske Navn paa de Cim-

- Cimbrernes Udvandring II. 205. Deres fornemste Gud Odin III. 65. Navnets Oprindelse III. 114. Udgave Herulerne af deres Land IV. 423. Have fra gammel Tid beboet Scandinavia IV. 423. Navnet først af Ptolemæo ibid. Navnet strakte sig i 7de Seculo til Elven V. 55.
- Dapflien, er Apfliten II. 111.
- Dar, 3: en Ege, paa Cambriff III. 199.
- Dardanien, regnet til Moesien I. 247.
- Dens fornemste Byer ibid.
- Dardanier, Illyriske Folk i Asia I. 246. 247. Hjalp Trojanerne I. 247. De Europæiske nævnde af Polybio ibid. Udstamme fra de Asiatiske I. 248.
- Dardanus, en Byes Navn I. 247. Jupiters Søn I. 248.
- Darsier, Illyriske Folk I. 246.
- Darsæter, Illyriske Folk I. 246.
- Davus, et Trælle-Navn I. 253. kaldtes en Dacier ibid.
- Decebalus, Dacisk eller Gothisk Konge IV. 379.
- December, kaldet Gull-Monath hos Anglerne V. 29. 30.
- Decius, Kæmper, overvindes af Gotterne . IV. 64. 65 sq.
- Dedititil, hos Romerne IV. 218.
- Dellingur, Mattens Rand og Dagens Gader III. 26.
- Delminium, derefter Delmata v. Dalmatia kaldede I. 260.
- Dena-Flod 3: Eider III. 92.
- Denarier, deres Værdie hos Grækerne V. 65.
- Denia, i Spanien, Navnets Oprindelse I. 60.
- Derno, Egen paa Armorik III. 199.
- Deucalion og Pyrrha, reddede af en Vand- flod I. 8.
- Deuso, 3: Dalsborg i det Tieske II. 278.
- Dexippus, en Skribent IV. 33.
- Diagebres, Indbyggerne i Sardinien I. 288.
- Dialecter, af de fornemste Sprog, stærkere og svagere I. 96. Tab. IV. a. b. V. VI. Af dem kan man ledes til Sproggenes Herkomst I. 99.
- Dianz Tempel, angribes forgæves af Scythierne IV. 75. Brændes omsider af dem IV. 77.
- Diar v. Drotter, de 12 Offer-Præster i Asgaard III. 336.
- Dibaltus, en Bye IV. 161.
- Dicensus, udgav de Gothiske Bellagines IV. 362. Meninger derimod IV. 363.
- Didrich, af Værn, 3: Theoderic IV. 397.
- Dintzic, Attila Søn IV. 279.
- Diobesser, et Folk I. 257.
- Diocletianus, Romersk Kæmper IV. 98—100.
- Diodorus, hans Levetid II. 248.
- Dionysipolis, en Scythisk Bye IV. 138.
- E 3 Diploma,

- Diploma, ældgammelt, i Ravenna IV. 202.
- Dis-Pater 3: Pluto III. 45. Dyrtet af Gallierne ibid. Er rimelig Odin ibid.
- Dis-Thing, Dis-Things Marknet III. 257.
- Disa-Blot, et stort Offer om Vinteren III. 256. Den sidste Dag i Juulen III. 370.
- Disa-Offer III. 332.
- Disar-Sahl, Gudinderne's Tempel III. 331.
- Disra, en Dye IV. 110.
- Disr, v. Dyrr, Nordiske Genier III. 226. Kalder og Disa III. 255. 256. Et almindeligt Navn paa alle Gudinder III. 256. Ansees for Isis ibid.
- Disperg en Dye V. 134. 135. 136.
- Ditmarsien, har Navn af Teutoner II. 263 sq. Navnes fund af Helmold og Saxo II. 264. kaldet Thetmarasgabo II. 264.
- Dobbius, ombringer Aethaulsum IV. 257.
- Dodanim, Javans fjerde Søn I. 165. Hans Dørn og Efterkommere I. 176—181. Adskillige Mentinger om hans Navn og Slægt I. 176 sq. Hvor ofte nævnes i Skriften I 176. Stamfader til Hellenes I. 180. Grunde derfor I. 176—181.
- Dodona, en Dye I. 177. Hvoraf saa kaldet ibid. Vidnesbyrd derpaa I. 181.
- Dodonæiske Oracul, det ældste i Grækenland I. 178.
- Dodonæus, Jupiters Navn I. 177.
- Doldavius, Konge af Godland IV. 326.
- Domald, Svensk Konge III. 336. Offres for et dyrt Aar ibid. kaldes Jota-Dal-gur IV. 5. Joternes Uven IV. 359.
- Dom-Ring, hvad derved forstodes III. 331.
- Dømmere, straffes for Forhaling IV. 369. For at tage mod Skat, efter de Burgundiske Love IV. 548.
- Dory, et Landskab IV. 309.
- Drab, efter de Gotiske Love IV. 365. Efter de Angel-Saxiske V. 32. 33. Paa Døtn, hos Friserne V. 58. Kæyser Carls Paratshed i at straffe den V. 65. 66.
- Drager, i Goternes Fahnæ IV. 278. 375. 378. Overtroe ved en Drages Blod IV. 397.
- Dragt, Odins hos Sigurd III. 124. Offer-Præsterne III. 349. Goternes IV. 229. 230. 244. 258. 378. 380. 381.
- De Gotiske Qvinders IV. 240. Geterne IV. 243. Burgundiernes, kaldet Armalausa IV. 540. Langobardernes IV. 596. 614. Anglens og Langobarders var Linnet V. 28.
- Drauga-Drotten, Odins Navn III. 317.
- Drauger 3: Spøgelser III. 295.
- Drif og Gyldere, vare de gamle Nordiske tilbræ-

- ridslyst til II. 145. De Grafers og
 Afgaers Drifte-Lyst, opvakte Munter-
 hed II. 146. De Russifies Dr. Braga
 II. 97. 124.
 Drifte-Kar, de Scottske brugte Stiel III.
 23. De Nordiske Horn ibid. Blev gjort af
 Cunicundi Hoved IV. 602. 622. Ad-
 skillige Folk brugte Hoved = Vander I.
 157. III. 348.
 Dronning, Afernes, kaldtes Frigge III. 249.
 Drot, Anfører i Krig II. 140. Odins
 Eftermand i Everrig saa kaldede III.
 85. De 12 Offer = Præster i Asgaard
 III. 336.
 Drotning, en gammel Titel II. 140.
 Drotten, Høyenes, hvorfor Odin saa kal-
 det III. 197.
 Drouga-Drotten, Odins Navn III. 107.
 Druider, bekiendte af Blisdom og Philo-
 sophie i Britannien I. 324. De Gal-
 liske brugte græske Bogstaver I. 325.
 Ettemede overens med Phoenicler I.
 325. Vare i stor Agt hos Gallier og
 Britanner II. 144. Lærte deres Viden-
 skab paa Vers III. 77. Høvedes kal-
 dede af Britannerne III. 163. Nav-
 nets Udspring, III. 199.
 Drupner, Odins Ring III. 195.
 Dramme, se hvem troedes at komme III.
 227. For en ond Død III. 274.
 Duel, se Genelamp.
 Dumme af Afernes, kaldes Heimdal III.
 309.
 Duna-Glod, der adskiltes de Lybske og
 Nordiske II. 22. 23. 130.
 Durcerglti, Druidernes gamle Navn III.
 163.
 Durin, den næst fornemste af Dvargene
 III. 238.
 Dus : et Spøgelse, Ordets Oprindelse
 II. 102.
 Duyse, en Maitresse II. 102.
 Dvalin, en Alf, udsat Rumer III. 229.
 Dverge, smaa og ikke skridbare Mennesker
 II. 108. Hentydes paa Finner og Afer
 II. 108. III. 12. 238. Deres Boepæl
 i Finland II. 109. betegnede underfor-
 diske Vænder ibid. Deres Oprindelse
 og Skabning III. 12. 238. Lærte Poe-
 si af en Vaner eller Grafer III. 116.
 Ere anseede for et Slags Genier III.
 238.
 Dyggve, den ottende efter Odin III. 183.
 Blev først kaldet Konge ibid.
 Dyrkelse, bevilste Alani Sværdet II. 33.
 Abasci Træer og Elve II. 52. De
 Nordiske Solen, Maanen, Træer ic.
 II. 145. Menneskers og Vilseders, ind-
 ført ved den mellemste Odin III. 149.
 Døbe og navngive Børn, brugeligt for
 Ehelstandsmænd III. 367. Exempler
 herpaa III. 368.
 Død, voldsom (i Striden) holdt vore For-
 fædre for en Værelse II. 37. Alanerne li-
 gesaa ibid. og Cimbrene II. 304. An-
 dre

bre af samme Møning II. 37. 38. (Ved Blørne-Jagt) holdt Østiafer for lyfsalig II. 94. Spanier og Forsædrene ved at kaste sig ned af en Klippe II. 136. Lucani Vidnessbyrd om denne Sag III. 72. En lyffelig Død maatte være vold: som i ærlig Strid III. 274. Tanker om Tilstanden efter Døden i de hedenske Læder III. 297.

Døde, bleve brændte III. 73. 108. 308. Begravne i Høye II. 76. Omstændig: heder derved III. 311.

Dødens Rast, hvad betyde III. 297.

Dødes Opvækkelse, tilføjtes Odin III. 107. Paa hvad Maade, efter de Gam: les Indbildning III. 124.

Døds-Mær, Fædrenes, hvorledes bestem: mes I. 55 sq. cfr. Tab. II.

Døds-Gubinde, var Hæl III. 274.

Døe, kaldes at glæste Odin III. 310. Skulle Balder, den eneste af Guderne III. 193.

E.

Eber, hans Fædels-Mær I. 28.

Ebraiske Sprog, om det er det ældste I. 80. 83. Regnes til de 12 Hoved-Sprog I. 85. Er eens tilovers af dem I. 95. Er en Levning af det ældste Sprog I. 279.

Eburenes, et Delgilt Folk I. 305. Et af de første, som kaldes Germani I. 320.

Edda, Betænkning over denne Bog III. 7. Fortalen er ikke af Snorro III. 18. 79. De Tings Ælde, som forekom: me i Edda III. 58. Sæmundi Edda, dens mange Viiser III. 118.

Edda, Hareks Datter, føres bort med sig III. 302.

Edica, Scirernes Ansøger mod Gotterne IV. 281. kaldet Edecon IV. 465. Overtales af Rømerne at dræbe Attila, men aabenbarer det ibid.

Eduulf, Ermanarici Brøder IV. 113.

Edomiter, udstamme fra Esau I. 74. 129.

Edures v. Eduses, et Suevisk Folk II. 288.

Eed, Islændernes paa Thinge III. 38.

En Dansk Mand i Engelland ved Thor og Orhan III. 49. Ved Thor i Sær: deleshed III. 155. Tægen af alle Ele: menter og Creature, at ikke fæde III. 194. Passede Var paa III. 270. Cer: monier ved at gjøre Eed III. 328. 329. Brugtes i mange Tilfælde III. 365. Maatte ikke brydes III. 366. Af 12 Mand, naar en Mæ bestyldtes af Brudgommen IV. 620. Tilstedde: Keyser Otto, som Døds paa Ulydigh: hed IV. 620. Eed af 48 Mand for et vist Tyverie V. 33. Af 12 Mand frier: tog den Mistanke hos Friserne V. 64. Var i Drabs Sag benægtelses-Eed hos Thåringerne V. 139.

- Ege-Træet**, i Agt hos Druiderne III. 199 IV. Fork
- Ene-Ramp**, dens Oprindelse II. 141.
- Fingals** med Loda III. 19 sq. Af-
giorde forðum Trætter III. 366. 367.
- Forbydes** i Pannonien ved Kettergang
IV. 372. Naar brugt efter Burgun-
diske Love IV. 548. Af hvem indført
i Kettergang i Vesten IV. 553. Af-
gior en Trætte imellem Langobarder og
Avispiti IV. 574. En Dronnings Ustyk-
dighed derved beviist IV. 615. 616.
- Brugtes** efter Frisiske Love V. 64.
- Eenspet**, var Odin III. 67. En Digt i
den Anledning III. 67.
- Efterretninger**, udfrevne, hvorledes beva-
rede fra gammel Tid III. 76.
- Egbert**, Britannisk Konge V. 19.
- Egenskaber**, Guds, betegnede under Nor-
diske Guder III. 138.
- Eidern**, kaldet Dena-Flod III. 92. Grænd-
sen imellem Danmark og Tydskland V.
6. 11.
- Eithirne**, en Hiort ved Valhala III. 306.
- Eiludur** : den hastige, Odins Navn
III. 15.
- Eindride**, Odins Navn III. 131.
- Einheri**, Thors Navn III. 143. Dets
Bemærkelse ibid.
- Einheriar**, Hestenes Navn III. 143. De,
som komme til Valhala og Vangolf III.
305.
- Etirar-Sund** : Drefund II. 195.
- Elam**, Semi anden Søn I. 73. Hans
Boepal I. 73 105. Hans Rige stod
længe under egne Konger I. 105. Nuvæ-
nets Bemærkelse i Skriften ibid.
- Elamiter**, udstammede fra Elam I. 73.
Deres Boepal I. 73. 105. Udbredelse
I. 105 sq. Ere ikke eet med Perserne I.
105. 147.
- Eldhrimmer**, Riedelen i Valhala III. 306.
- Elemundus**, Gepidisk Konge IV. 415.
- Elændighed**, kaldes Hells Sahl III. 273.
- Elether**, ved Floden Strymon I. 257.
- Elf** : en Mand, adskillige Slags III. 232
sq.
- Eligius**, omvender Sueverne i Flandern
V. 84.
- Elisa**, Javans ældste Søn I. 165. Besat
Hedningenes Her I. 169. Slægt og
Efterkommere I. 169 sq. Som regnes
enten til Pelasger eller Hellenier I. 173.
- Elisæer**, udstamme fra Elisa I. 169. be-
hørde Elis I. 169. kaldtes og Eolier
I. 169.
- Elispæer**, Eigurisk Føls, ved Pyrenæerne I.
295.
- Elivaga**, vader Thor over III. 151. Svad
derved forstaaes III. 152. 175.
- Elldar**, Eggers Tiener III. 218.
- Elle** v. Elve-Konge, Navnets Oprindelse
III. 232.
- Elmyti**, Italiisk Føls, som til Sicilien I. 272.
- Emble,

- Emble**, Askers Hustru, alles Moder III.
 10. Fabel om hende, sigtende til den
 gamle Historie I. 5.
Engelli, Jyskist Folk I. 246.
Ende, Verden, hvad da stær III. 312.
Eneti, hos Herodorum, hviste I. 238.
Engelland, Ordets Bemærkelse V. 19.
 hvorledes kommer i Brug V. 44.
Engellander, deres Tilbøjeligheder forud
 V. 33.
Engern V. 22. 37.
Engri, vare ikke eet Folk med Angli V. 21.
Ente, hos Herulerne, hængte sig over
 Mandens Grav IV. 437.
Ennelangur, Odins Søn III. 131.
Eofur-Monath 3: April V. 29. 30.
Rowhen, Odins Navn III. 56.
Ephemerides, Færene paa Langobardisk IV.
 395.
Ephtaliter, et Slægt Huner IV. 220.
Eptgia, en De II. 15. Et ikke Finningia
 ibid. Dens Velggenhed IV. 455.
Espatis, underjordiske Dværgs III. 239.
Erarius, Ost-Gothisk Konge IV. 481.
Erelieva, Theoderica Moder IV. 277.
Eric Jarl, plyndrer Garderige III. 93.
Eric, Svensk Konge, blant Guderiges Tal
 III. 223.
Eridanus, en Flod II. 163. Herodoti
 og Pausanias Mening derom II. 163.
 246.
Eriulfus, dræbes ved Theodosii Døds IV.
 214.
Erke-Bispen under Patriarchen af Constan-
 tinopel IV. 312. Hvorfor han af Ra-
 venna ikke nævnes deriblant ibid.
Erling, Hagen Jarls Søn, offres til
 Thorgerdur III. 279. 334.
Erloersfortof, Lust: Xander hos Græken-
 derne III. 228.
Ermanaricus, Gothisk Konge IV. 98.
 112 — 133. Levetid og Alder IV.
 112. 113. Magt og Erobringer IV.
 114 — 116. Undertvinger adskillige
 Folk IV. 118. 119. Overfalder og faa-
 res af 2 Brødre IV. 122. Angribes
 af Hunerne IV. 120 — 122. Ende-
 ligt IV. 123. 145. Beretninger om
 ham IV. 125 — 133. De findes og
 her i Norden i 10de Seculo IV. 125
 — 128.
Eruk, se Heruli IV. 118.
Elatech, Alemanisk Konge V. 91.
Elau, Edomiternes Stamfader I. 74.
Esedoner, se Issedoner.
Esthli, Indvaanerne østen for Østersøen
 II 10. 160. Kalder Estyorum Gen-
 tes II. 19. Vare af Germanisk Slægt
 II. 11. Lærde Agerdyrkning af Phoeni-
 cter ibid. De Tydskes Navn ved Øster-
 søen II. 15. Finernes i samme Lande
 ibid. Siden et vist særdeles Folk ibid.
 De hos Tacitum boede ved Memel II.
 22. Dyrkede Herthe III. 247 IV.
 36. Deres Navn IV. 36 19. Reg-
 nes til Sueverne V. 72. Erba-

Erbsædug : Silva II. 189.
 Erkel-Floð : Volga IV. 117.
 Erkelhalder, Kristi Konge III. 202.
 Erkelrugler, hvem derved fortaes IV.
 473. Franks Mening om dem fortaes
 IV. 481.
 Eudofes, et Suevisk Føls II. 288. V. 72.
 Euganeer, ved Alperne I. 237. 267.
 Deres Arbe I. 268.
 Eugenius, ombringer Valentinianum II.
 IV. 124.
 Eurichs, Øst-Gothisk Konge, og deres
 første Lovgiver IV. 287. 374 sq.
 Samtale med Epiphania IV. 376.
 følger de Orthodoxe IV. 381.
 Europa, først beboet af Japhets Slægt II.
 115. Dens geographiske Inddeling ved
 Æthirum IV. 262. Hvad Jornandes
 derved fortaer IV. 289.
 Europus, en Dye IV. 289.
 Eutharic, Viderichs Søn IV. 265.
 Eutropius, en Gildning, mægtig i Orien-
 ten IV. 236. styrtes af Gainas og
 halsbugges IV. 237.
 Evangelier, Gothiske IV. 38. Oversatte
 paa Gothisk af Ulphilas IV. 188. 189.
 204. Af det Græske IV. 197. Ad-
 skilliges Meninger herom IV. 196 —
 205. 391.
 Evervulfus v. Vernulfus, Achaulsi Drabs-
 mand IV. 261.
 Eybyggite, et Føls IV. 118. 339.

Ey-Gothaland, de Danske Her IV. 17.
 i det Gulland IV. 24.
 Eyr, Nordisk Subinde III. 269.
 Eyra-Sund : Øre-Sund II. 195.
 Ey-Soffel, plyndret af Eric Jarl III. 94/
 holdes for Øfel ibid.
 Evindur, Stalds-Øpiller, Post III.
 153.

F.

Fabler, meest digtede om berømte Mænd
 IV. 382.
 Faderlig Kyndighed, aldt Regiering i
 Norden II. 137.
 Fadrene efter Synodsteden, hvorledes be-
 stemme deres Fødsels-Aar I. 54. Tab.
 2. ibid..
 Fædrlst, Menneftenes første Mæring I.
 22. Deraf Grund for Udbredelsen
 ibid. I Brug hos Sarmater og Polke
 II. 155.
 Fensal, Friggæ Doeltig III. 249.
 Fæst, Freys og Freyas, i Februarli Maa-
 ned III. 279. Hvert 9de Aar Fæst i
 Overrige III. 342.
 Fæst-Dage hos de Nordiske fordam III.
 367 — 372. Paa adskillige Aarers
 Tider III. 367. I adskillige Hensigter
 III. 368 sq.
 Fæl, Ordets Demarkelse hos de Tydske IV.
 390.
 Fanger, tagne i Arig, offrede Gudsberne
 F 2 II.

- II. 309. 310. Olve offrede paa Eras-
 ca-Den III. 19. Udløste Sisebutus fra
 sine egne Folk IV. 375.
 Farmstyr, Odins Tilnavn III. 14. 16.
 189.
 Farnobius, Gothiff General IV. 161.
 Dræbes i Striden med Rømerne ibid.
 Farria, det gamle Navn paa Den Helge-
 land III. 205.
 Fasti, Frodes Jarl III. 87.
 Fastila, Gepidernes Konge IV. 37. Ta-
 ber i Striden med Ostrogota IV. 61.
 403 sq.
 Fava, kaldes og
 Febanus v. Felecteus, Rugiff Konge IV.
 476. fanges af Odoacer IV. 476. 478.
 Februarius, kaldet Gse-Maaned III. 256.
 og Sol-Monath hos Anglerne V. 29.
 Feiti, Feikastafi, dets Bemærkelse III.
 196.
 Feld, hvad bemærker IV. 625.
 Feldt-Slag, imellem Rømerne og Gothe-
 ne IV. 158. 159. Imellem Huner og
 Gepider ved Metab-Floden IV. 406.
 Theodorici med Gepider IV. 408.
 Feldt-Tegn, Gothernes IV. 351. 375.
 378.
 Felecteus, Rugiff Konge IV. 433. se
 Febanus.
 Femern, der menes Herthe af være byttet
 III. 243. V. 5.
 Fen o: Morads II. 183.
 Fenner, (see Ginner) kaldes af Ptolemæo
 Phinner II. 12. Hødras kaldede Fen-
 ner H. 138.
 Fenris-Kinder, 2 Ulve III. 272.
 Fenris-Ulven, Kal Vidar dræbe paa den
 yderste Dag III. 129. 211. Fider
 Haanden af Tyr III. 187. Er avlet
 af Loke III. 214. Dens Beskrivelse
 III. 215. Skal slippe ud ved Verdens
 Ende III. 312. 313.
 Feonia, hos Saxo II. 193.
 Fiaderham, Gudindens Freya, loaner
 Thor til Loke III. 159. Friggz,
 loaner Loke III. 250. 252.
 Fialar, en Dværg, dræber Kualar III.
 238.
 Fialgeigudur, Odins Tilnavn III. 14.
 Fjardurholand, en Deel af Upland II.
 179. Nu kaldet Fjerdhundra II. 180.
 Filimer, Gothiff Konge IV. 37. Anfs-
 rer Gotherne til Tanais IV. 45. sq.
 Bedrifter IV. 46 — 51. 402.
 Fimbul, dets Bemærkelse III. 189.
 Fimbul Tyr, hvissen III. 189.
 Fin, ødelægger Svents Tempel og brænder
 Thors Dillede III. 330.
 Finatth, et Folk, hos Jorandes II.
 182.
 Fingal, Skotiff Konge III. 19. Hans
 Samtale og Kamp med Loda paa Inis-
 Thore III. 19 — 21. 23. Tilrand
 efter Døden II. 297. 298.
 Finland,

- Finnland, udst, naar behoet af Finnerne II. 17.
- Finnmarken, gaves af Hrolf Krak til Dørgen Litur III. 239.
- Finnaseingur, Ægeis Tiener, ombringes af Loke III. 218.
- Finner, vare af samme Oprindelse som Quener I. 192. II. 120. Hvem dertil regnes II. 1. Have ikke været de ældste Nordens Indbyggere II. 9. Har en Tid boet uden for Norden II. 9. 109. Sættes af Ptolemæo i de ældste Tider ved Veixelen II. 12. af Tacito i hans Tid længere nord II. 12. 13. 14. Have strakt sig nord efter II. 13. Adskillige Meninger om deres Udspring II. 13. 91. Deres vankende Levemaade og Sæder II. 14. Deres Sæde i 1ste Seculo II. 16 17. I 6te Seculo II. 18. De Nordiske og ikke Finner have først boet vor Norden II. 1 — 20. Have boet ved den Caspiske See II. 91. Ere bekendte af deres sorte Haar og brunngraae Øyne II. 96. Hvorfor komme saa sydlig i Overrige at boe II. 109. Dem tillægges Herkonsten II. 110. Stamme ikke fra Scythier II. 119. Kalde sig selv Samalaiset II. 138. Have Navn af Fen 3: Morads II. 183. Ere yngre end de Nordiske III. 119. Dyrkede Thor III. 164.
- Finn 3: Fyhn II. 193.
- Finunia, sordum en Deel af Smaaland II. 182.
- Finningla, hos Plinium, forandres rettest til Epigia II. 15.
- Finnved, i Overrige II. 182. En Deel af Smaaland ibid.
- Fion, dets Bemærkelse i det Ælteste II. 194.
- Finn 3: Fyhn II. 193.
- Fiölner, alvilderde, Alfadurs Navn III. 8.
- Fiölnesyr, Finnende Tyr, Odins Navn III. 16.
- Fiöllvidr, meget viis, Odins Navn III. 16.
- Fiörgvin v. Fiörgun, Frigges Gæder III. 248.
- Fiörgyns Søn 3: Thor III. 157.
- Fiörgyns Mor v. Mæ, kaldes Frigge III. 251.
- Flacciteus, August Konge IV. 476.
- Flavia, kaldtes det Gorthiske Rige IV. 342. Tilnavn for Menland og Lucca IV. 626.
- Flavius, de Gorthiske Kongers Tilnavn IV. 261. 612. Aarsagen dertil IV. 342.
- Fleuvus; Rhinens Udsøb V. 51.
- Flober, de 4 Paradisiske, hvor findes I. 72. Hvorledes Cimbrerne gif over Floden Æheis II. 305. Tret en Flober omkring Æfernes Land, komme fra Hiorrens Horn III. 306.

Florianus, Romersk Kæiser, havde med
Gotherne at bestille IV. 96.

Fodfolk, blandede imellem Rytterne V. 94.

Fœderati, iblant Gotherne IV. 101.

307. Sendes Constantino til Hjælp

IV. 181. Deres Orden fornyes under

Theodosio IV. 218. Strider for

ham mod Eugenium IV. 224. 225.

Vare Stillico meget hengivne IV. 253.

Saalødes kaldtes og allehaande Krigs-

Folk IV. 254. Distode meest af Ost-

Gother IV. 323. Hvor længe stode ved

Magt IV. 386.

Fornisbane (Sigurd) Odins Aabenbarelser

for ham III. 124.

Fald, hvad bemærker II. 188.

Folk, deres ældste Tilstand I. 22. Hvor-

for saa mange smaae og forskiellige i

America og Africa I. 66. HovedFol-

kenes kan henføres til 12 Slags I. 76.

Nordiske stamme ey fra Thubal I. 227.

Hvor mange Slags beboe Norden II.

1. Mange imellem Caspiske Hav og

sorte See, beslagtede med de Nordiske

II. 85 — 112. men hvilkte, vides ikke

med Sikkerhed II. 85. 86. Et Folk i det

Erasmiske overrenskommende med de Syd-

iske II. 98. De som udstamme fra

Noah Sonner II. 113 — 124.

De som have boet ved den sorte See II.

122. Paa Caucasus II. 122. Adskil-

lige Folkets Hertsøker II. 122. 123.

De som boede østen for Østersøen, kaldtes

Esthit II. 10. 160. 3 Scandia 7 Folk

II. 171. De som have beboet de 1 Cim-

briske Halvø og Landene derved II.

281. Hvilke fulgt med Cimbrer og

Teutoner paa deres Udvandring II.

281 sq. Hvilke været i den Sueriske

Krig mod Caesar II. 287. Også Sueriske

byttede Herthe II. 288. III. 241.

Diffes Boelag II. 289. III. 245.

Sydske og Nordiske ved Østersøen kaldes

med fælles Navn II. 317. Tre og

tyve Folk i Sydland i Strabonis Tid

III. 59. Ritten Folk, som byttede

Odin III. 48 — 63. De som Odin

og Gorfaderne havde med at bestille III.

73 sq. De adskillige Gothiske IV.

321. 322. Opregnes til femten i Tals-

let IV. 325. De som efter Olai Mag-

ni Wenting, udvandrede fra Norden IV.

350. De Endste Folkets Gæder i adet

Seculo IV. 500.

Folkvang, Folkvængur, Freyas Sæhl i

Himmelen III. 258. Hvem det kom

hen III. 294.

Føringer, bragte Constantino af adskil-

lige Folk IV. 108.

Forbaute, Jotun, Lokes Fæder III. 214.

Fordædur, Trold-Mænd III. 376.

Gorfaderne, Nordiske, deres Kundskab om

End III. 8. 9.

Gorfyttelse efter Døden, Gorfædrenes og

andres

- andres. Menning herom II. 136. Ben-
tede Grim, den Nørste Helt III. 52.
- Forsælgelser, imod de Gothiske Christne IV.
182. 183. 185 sq. Herde af de Gothi-
ske Konger imod andre Religioner IV.
381. Af de Africanske Vandaler imod
de Retroende IV. 525. 528.
- Forlade Mand eller Kone, hvordan anseet
efter Burgundiske Love IV. 549.
- Formælse, Falknes efter Synfloden I.
41 sq. blev befordret ved deres lange
Alder ibid. Formodninger om, hvor me-
get den kunde tiltage I. 41 sq.
- Formælse, Solens og Maanens, afbil-
det ved en Fabel III. 272.
- Forn v. Horn, Freyas Navn III. 258.
- Fornioth III. 170. Ægers Fader III.
218.
- Formælse, Verdens III. 314 — 317.
- Forordninger, tvende af Constantino M.
IV. 103 sq.
- Forretninger i det andet Liv III. 308.
- Fosete III. 204 — 206. Odins Sønn-
Søn ved Baldur II. 280. III. 94. Be-
krivelse og Sahl i Himmelen III. 204.
Er dyrket i Tydskland III. 205. og af
Saxerne III. 206. Hvem først indført
hans Dyrke se paa Helgeland V. 68.
- Forførelse fra Duvelen, og Troes Betien-
delse hos de Tydske III. 55.
- Fortalen til Edda, Betænkning derover II.
18.
- Forum Julium, en Bøge i Carnernes
Land I. 262. nu Ciudad di Friuli I.
262.
- Forvandlinger, Odins, i adskillige Tegn-
ser III. 107.
- Forvirring, Sprognes, naar seer I. 29.
79.
- Foser, Tydsk Folk II. 278. nu indbefat-
tede under Westphaler ibid. boede i det
nordlige Bremen II. 280. Svaffes ved
Cheruscernes Aftagelse II. 280. III. 204.
- Fosetes Land, et Helgeland II. 280. III.
205. V. 55. Om det er kaldet efter
Balders Søn, Fosete II. 280. III.
205. Denne Des Helligdom V. 56.
Dens Afguderie forstyrres af Ludger
V. 59.
- Foste, en Nave, Odins Navn III. 18.
- Grafland, regleret af Volsungerne III. 132.
- Francia, paa Den Scandjla II. 232.
Frankernes Land, dets Strækning V.
100. 99. 107.
- Francia Orientalis V. 132.
- Francia Teutonica II. 229.
- Frankenland, beboet af Franker i Ole Ca-
culo II. 228. kaldet Francia Teutonica
II. 229. Var Burgundiernes Egede
IV. 540. Kommer i Ahfringernes
Magt V. 124.
- Franker, de samme som Cimbrer I. 351.
353. V. 114. Paa hvad Grund dette
formodes II. 221. 227. 232. 233. 234.
Ricardo

- Eccards Mening om dem II. 221.
 Navnets Oprindelse II. 222. Naar de
 allerførst nævnes ibid. kaldes af Græ-
 kerne Phranter ibid. gjøre Indfald i
 Gallien II. 223. Deres Bedrifter og
 Gade II. 223. 224. 231. 232. 233.
 V. 100. 125. Vare længe i Sælskab
 med Sager II. 224. 226. 227. Dleve
 af Constantio uddrevne fra Batavia II.
 224. Deres Gade i den yngre Con-
 stantii Tid II. 225. Hvilke Folk reg-
 nes til Franter II. 225. Procopii om-
 stændelige Beretning om dem II. 226.
 Hieronymi. og Ammiani Oldenskyrd
 om dem ibid. Hvorfor og kaldre El-
 cambri II. 227. 233. Deres Magt til-
 tog i 5te Sæculo II. 227. Karsagen
 dertil V. 92. Første Anledning til Uven-
 skab med Saxerne II. 228. 229. Be-
 mægtige sig Frankensland og Hessen i 6te
 Sæculo II. 228. V. 127. Ere hverken
 et Gallisk eller Pannonisk Folk II. 229.
 Hvad der har bragt nogle paa den Me-
 ning II. 230. Have formodentlig boet
 i Holftein og Meffenborg II. 231. Ud-
 ledes fabelagtig fra Troja II. 232.
 Slutning paa Afhandlingen om Franter
 II. 233. 234.
 Frankiske Sprog, hvorfra udsprungne, og
 hvilke Dialecter deraf komne I. Fæb.
 IV. 8.
 Frankrig, inddeelt i Henseende til Sproget
 i trende Dele IV. 340.
 Franke, hvorfra udstammene I. 81.
 Fraomarius, indsatte af Valentiniano til
 Alemannisk Konge V. 99.
 Fravitas, begaaer et Mord ved Theodosii
 Dord IV. 214. Sætter sig imod den
 epæstiske Gainas, og belønnes af Ro-
 merne IV. 238.
 Frea, (see Freya) kaldtes en Jomfrue, som
 stod under Formynderskab III. 262.
 Fred og Karsvært, tillægges Freyr III. 179.
 Freda, Frisernes Guddom III. 260.
 Fredag, hvoraf har Navn III. 260.
 Fredløse, maatte ey opholde sig ved et Tem-
 pel III. 328. Hles Bue, som brandte
 Thorgrimurs Tempel III. 329.
 Freds-Vilkaar, imellem Honorium og Ala-
 ricum IV. 251.
 Freke (Frue) et Spøgelse III. 260.
 Frekt, een af Odins Ulve III. 66. 306.
 Frelia Minor, hos Saxo V. 66.
 Frehegeat, den Saxiske Odins Søn III.
 202.
 Fretela, Gothisk Præst IV. 179.
 Frey, see Freyr.
 Freya, Gudinde, dyrket, saa længe som
 Odin, inden for Norden III. 82. Stod
 for Kierlighed III. 179. 180. Beteg-
 nede Jorden III. 255. Hendes Be-
 skrivelse III. 258 — 263. Var Niards
 Datter III. 258. Børnel og Egenka-
 der III. 258 sq. forskellige Navne
 III. 258. 259. Noget blande hendes
 Navn

- Navn med Frigge III. 260. Til hende ofres en Galt hver Februario III. 259. Blev paaladet ved en Dillrygning III. 261. Adskillige Danske Ord, som efter hende kaldes III. 261. Sørge for Frugtbarheden ibid. Overstændes Ild af Loke III. 263. De halve af de ihjelslagne i Krig hørte hende til III. 294. Hjælper Vinllærne imod Vandalerne IV. 502.
- Freyfax, en Hest, helliget til Freyr III. 178. Brands Hest, som han troede paa III. 324.
- Freyr v. Frø, en Guddom III. 171 — 186. Dyrket saa længe som Odin uden for Norden III. 81. Var Odins Sønnes Søn III. 94. boede i Upsal III. 106. Betragtet som Gud III. 171 — 183. Den samme i Nang og Egenstaber som Ve og Þridie III. 171. Hans gode Egenstaber III. 171 sq. Raadde for Regn og Soelskin III. 173. Hans Navne III. 175. Fornemme ig dyrket i Overrig III. 176. Har et Sviin for sin Bogn III. 175. 181. Var i den Hemmelige Guds Dyrkelse eet med Freya III. 181. Betragtet som Menneske III. 183 — 186. Var Niords Søn III. 172. 190. Regient i Overrige III. 171. Bortegnede Maanen III. 255. Skal dræbes af Surtur ved Verdens Ende III. 313. Hans Billede blev omflørt en gang om Aaret III. 342.
- Frico, Freyrs Navn III. 178. Hans Billede III. 179.
- Fridleif, den Sagsiste Odins Gader III. 203.
- Fridleif, Olufs Gader III. 281. Adspørger Nørnerne om sin Sønns Skæbne ibid.
- Frierte, Autharits til Theudelinda IV. 613.
- Frigeridus, Gratiani General imod Gottherne IV. 158. Oversalder Gottherne og dræber Farnobium IV. 161.
- Frigga, Odins Hustru III. 129. 148 sq. Tog Guldet af Odins Billede III. 101. I hendes Levetid maatte Odin være landsflygtig ibid. Væger Vile og Ve i Odins Gravetelse III. 106. Kalde og Frygg III. 241. Var Fjörgvins Datter III. 248. Hendes Dødsig III. 248. 249. Besøger Hler paa Hlesse III. 249. Har otte Tilnavne III. 249 sq. Fabel om hendes Smykke III. 250 sq. Blandes ofte med Freya III. 251. 254. Dyrket i Viarmeland III. 251. Laaner sin Høge-Ham til Loke III. 250. 252. Skribenternes forskellige Mentinger om hende III. 254.
- Friggæ-Rof, hvad derved forstås III. 256.

Friggæ-Tøfte i Eftaane III. 327.
 Friser V. 50 — 71. faldede og Phrestil
 V. 50. eller Phristil V. 52. Regned
 til Ingevorer eller Tybste I. 353. II.
 215. 239. Naar bemægtiget sig Land
 det norden for Rhinen II. 228. have
 været i Floer for Christi Gudsfel II.
 230. Blev begrebne under Frankerne
 II. 230. 276. Have rimelig fulgt Cim-
 brerne paa deres Udvandring II. 276.
 278. Dyrkede Odin under Navn af
 Varns III. 18. 59. Thor under Navn
 af Stavo III. 164. En Formodning
 om deres Slægtskab med Cimbrerne iV.
 360. Besadde i 6te Saeculo Esø-Ranten
 ved Vester-Havet IV. 492. V. 50.
 Naar først nævnes V. 50. Undertving-
 get af Drusus ibid. Have boet i Nord-
 Holland ibid. Nævnes ey af Strabo
 blant de Golt ved Havet V. 50 sq.
 Deres Sæde i 1ste Saeculo V. 51.
 Delees i de større og mindre ibid.
 Være i Civilis oprøriste Hær ibid.
 Galder fra Romerne V. 52. Bringes
 til Lybghed ibid. Deres Sæde i 2det
 Saeculo V. 52 sq. I 3die Saeculo V.
 53. Hvorfor i denne Tid Jaa. Udet-tas-
 les om dem V. 53. I 5te og 6te Sa-
 culo V. 53 sq. 67. Udbrede sig til El-
 ven i 7de Saeculo V. 54. Omvendes
 til Christenheden V. 54 — 63. Over-
 faldet af Carolo. Martello V. 58.

Nødes af den Saxiske Vitekind til at
 forlade den christne Troe V. 59. Være
 af een Stamme med Franker og Sæter
 V. 61. Fulgte Anglerne paa deres Tog
 til Britannien V. 61. 71. I 9de Sa-
 culo V. 62. Overvindes af den Danske
 Kong Godefrid V. 62. Som bringer
 dem ind i Synder-Jylland V. 38. 62.
 Hvad Tid de først nævnes i det Slesvig-
 ske V. 66. Beregning over deres Ud-
 bredelse efter Ptolemæi Beretning V.
 67. Deres vidtløftige Land-Strekning
 i 7de Saeculo V. 68. Navnets Be-
 mærkelse V. 68. 70. 71. Hvilke best
 have udført deres Historie V. 69. De-
 res Sprog V. 69 sq.

Frisernes v. Frigernes Land, dets Beskri-
 velse i 5te Saeculo V. 62.

Frislavones, boede ved Rhinen V. 51.

Frisiske Sprog, en stærk Dialect, deelt i
 andre mindre I. Tab. IV. a.

Frisland, bliver endel af det Germaniske
 Rige V. 63. Navnets Oprindelse V.
 69. Landets store Strekning fordem
 V. 68. 71.

Frisones, boede paa Den Britta V. 22.
 24. 53.

Fritigernus, anfører Gottherne, da de fløt-
 tede til Donau IV. 150. Antager den
 Christne Troe IV. 181.

Frisiosur, en Slet, hans Sang i et Uorpe
 III. 220.

Froger,

Froger, Konge i Norge, hans Leve-Tid III. 88. Udgivet urigtig for Odins Søn III. 132.

Groft, Ordets Oprindelse III. 180.

Frue, saa kaldet af Freya III. 258. 259.

Fruentimmer, de smukkeste i Aften II. 90.

Deres Character hos de gamle Nordiske II. 146. Hvorfor de fornemmelig bleve brugte til deres Gudstjeneste og Prophetie II. 147. Deres Ryddighed iblant de Nordiske II. 305 1q. Stridbarhed II. 308. 312. 313. De, som omkom sig selv, ventede at komme til Froye III. 262. 295. De Nordiske bleve meget brugte til Herrie og Spaadomme IV. 51. see Qvinder.

Frugtbarehed, tillagdes Freyr og Freya at uddele III. 261.

Frugter, de fleste vore vilde i og omkring Vabel II. 113.

Frygg, den senere og maaskee mellemste Odins Rone III. 241. 248. see Frigge.

Frö 3: Freyr III. 175.

Fröe-Blot 3: Offer til Fröe III. 175. 335.

Frøstafund i Norge II. 189.

Fuglestrig, deraf at kiende sin Dødsdag IV. 491. Sagerne brugte megen Overtro derved V. 36.

Fultarin, anfører Cruiserne mod Granterne IV. 444. Hans Beskrivelse og Død IV. 445.

Full, Odins Begger, drukket ved Offring III. 337.

Fulla, Gubinde, har Friggz Veste III. 249. 267.

Fullsterk, een af Gupmunds Karle III. 300.

Fundne Sager paa egen Grund maatte Langobarderne beholde IV. 619.

Fyen, kaldet Finni, Fium, Navnets Oprindelse II. 193.

Fylberie, almindelig blant de Nordiske for-dum II. 145.

Fylgior, de Nordiskes Genier III. 226.

Foden, for Menneffene i de ældste Tider I. 22 1q.

Fødsel og Død, Fædrenes, fastsat efter en vis Regel I. 54 1q. cfr. Tab. II.

G.

Gaatho, Gothisk Dronning, Keenes for Religionens Skold IV. 186.

Gab, en Laasse IV. 422.

Gadarius, Balthe Søn IV. 354.

Gauna, Anfører for Foederati hos Romerne IV. 224. Gaar i Striden mod Rufinus IV. 232. Flygter under Theodosii Bestyrtelse IV. 237. Handler fiendelig mod Arcadius ibid. Forsliger sig endelig med ham IV. 238. Dødriger Romerne igien, og omkommer IV. 238.

Gaiseric v. Giseric, Vandalisk Konge V. 517.

517. Sættes over til Africa med Vandalerne V. 521. Hans Character V. 522 sq. Forhold i Africa V. 524. 526. 528.
- Gal-Eble, i Agt hos de gamle Druider III. 199 sq. IV. Fort.
- Galactophagi, nævnes af Homero I. 334 sq. Stephani Mening om dem I. 334.
- Galater, hos Josephum, hvem derved forstaaes I. 139. Have været Brødre med Celter og Illyrer I. 246. Deres Indfald i de Europæiske Lande, I. 300. Givres urigtig til Germaner I. 306. Diodori urigtige Mening om Galater I. 335. II. 212. Deres Herkomst fra Gomer II. 116. Hvad der forstaaes ved Pausanias Galater II. 246. 247.
- Galdra, Odins Troldoms Sang III. 106. 107.
- Galdra-Men, Trold-Mænd III. 358.
- Galdra-Mestere, kaldtes Aserne III. 108.
- Galdur, Heremester, Odins Navn III. 14.
- Galdur, Odins Heremester ved Vers III. 353.
- Galinder, boede ved Venderne II. 14. Navnet er endnu til i Galinder-Land II. 15. Vare beslagtede med Finner II. 15.
- Gallienus, Kæiser, fornuroliges af Goether og Barbarer V. 77 — 82. Hans Renter IV. 82.
- Gallien, for en kort Tid bebøet af Vandaler IV. 513. Odelægges af dem og Goetherne IV. 514. Anfaldes af Alarico og andre IV. 515. Af Burgunder IV. 545.
- Gallier, et meget gammelt Folk I. 3. Naar faldt ind i Italien I. 292. II. 243. 244. Kaldte sig selv Celter I. 296. 298. Vare deelte i 3 Folk I. 298. Kaldtes Galli i Engelland I. 307. Medsat sig i de sydlige Deele af Britannien I. 322. Hvorledes der komne I. 324. Anføres af nogle for Danske II. 116. Deres Selskab i deres Udvandring II. 243. Antal ibid. Hvide Tybste med sig til Italien II. 245. 246. Ravnets Straffning II. 302. Og Oprindelse IV. 352.
- Galt, havde Freyr og Freya for deres Vogn II. 181. En kaldet Serimner, og saages i Valhala III. 305. Blev offret til Freys for god Lykke III. 341. Brød af den Skiffelje i Jule II. 342.*
- * Ved dette Sted maae anmærkes, at det ikke allene er en brugelig Skif om Jule i Overrig, men og i Sielland, som af mange nu levende kan bevidnes.
- Gambara, Moder til de Langobardiske v. Vintiske Anførere IV. 566. 568.
- Gamle og graacherdede, anseede for dum med stor Erbsedighed II. 143. Blev af nogle Folk aflivede I. 202. IV. 436.

Gand:

- Sandvaf, Mare Album II. 16.
 Sapt, Gotthiff Konge IV. 57. Om han
 er den samme som Catualda IV. 343.
 Er rimelig den samme som Gaut ibid.
 Levede ved Christi Tider IV. 353.
 Garderige ved Økseren II. 108. Dvæ-
 genes v. Finnernes Sæde II. 110.
 Var en Deel af Rusland III. 85. 92.
 Odins Opholds Sted i nogen Tid III.
 92—94.
 Gardingi hos Gottherne, hvem derved for-
 kodes IV. 385.
 Garmur, en Hund, som fal omkomme
 Tyr III. 313.
 Gau: et vist District II. 264.
 Gaubreta: en Skov V. 77.
 Gaut, Odins Søn, Gotthiff Konge III.
 96. 133.
 Gautatyr, Odins Navn III. 14. 188.
 Gaute, dets Demarkelse, Odins Navn
 III. 14.
 Gautelf II. 190.
 Gauter, Jydernes gamle Navn II. 203.
 Indbyggerne i Gotland III. 96. Or-
 dets Oprindelse IV. 10 sq. 14. Deres
 Raade at vælge Konge IV. 21.
 Gautr, Odins Navn III. 96.
 Gautland v. Gotland IV. 10. 14. 18.
 Gautunner, Betænkning over dette Folk
 IV. 96. 97. 324.
 Gdanff, Danfigs Navn IV. 340.
 Geater: Jyderne II. 100. 203. IV. 14.
 Geberic IV. 110—112. Gotthiff
 Konge IV. 98. Hans Hertsomst IV.
 101. Regjerings Tiltrædelse IV. 110.
 Caracteer IV. 110 sq. Krig med Van-
 daler IV. 110—112. 509. Endeligt
 IV. 112.
 Gedehoc v. Gudehoc, Langobardiff Konge
 IV. 586.
 Geed ved Valhala III. 306. Ernærede
 Einherterne med sin Welf ibid.
 Gession, Nordiff Gudinde III. 265. Hen-
 des Ordverling med Loke ved Glastebus-
 det III. 265. Haaer Sielland af Gylte
 IV. 3. Gifter sig med Skiold IV. 4.
 Geln, Freyas Navn III. 258.
 Geirraud, Hraudungs Søn, forvildes
 paa Øen III. 253. (see Geruth.)
 Geirrauds Gaard IV. 4.
 Geister v. Aander, troede man at være i
 mange Ting III. 227. 228. Over-
 troiske Meninger om dem III. 296.
 Gelder, Gariff Konge III. 114. 202.
 Døde i Striden mod Odin III. 114.
 Gelimer, Vandaliff Konge i Africa IV.
 523. Hans Rige ødelegges ved Belisa-
 rium IV. 529.
 Geloni, boede blant Budini i Dyen Ge-
 lono I. 158. Deres Hertsomst, Sprog,
 Levemaade I. 158.
 Gelonus, en Dye blant Budinerne I. 158.
 Var en af Herculis Søner ibid.
 Dyen beboet af Græter II. 35. Op-
 brandes af Perserne II. 36.
 G 3 Gendre

- Gendre (Le) Tanter om Jordens Behoefte
I. 20. Om Nordens Behoefte I. 47.
Hvorfor nægter Nordens tidlige Behoefte
II. 6.
- Genebon, Allemannisk Konge V. 91.
- Genii, v. Aander træde vore Forfædre III.
226. Deres forskiellige Navne ibid.
Beskrivelse III. 226.
- Genstimund, Gotisk Konge IV. 272.
Hans Beskrivelse IV. 272 sq.
- Geographus Ravennensis i 8de Seculo
II. 231.
- Georgianer, fra hvem udstamme I. 187.
- Georgianske Sprog dets Udspring I. Tab.
IV. b.
- Gepanta, en Røst saa kaldet IV. 402.
421. 422.
- Gepider, Gotisk Folk IV. 325. deres
Sæde IV. 25. 321. Overvundet af
Thorismund IV. 273. 406. Galdede
fra Hunnerne og komme i Strid med
dem IV. 376. 406. Demagtige sig
Dacien IV. 276. 407. Gaae over
Donau og sætte sig ned i Romerske Lan-
de IV. 322. 407. Løst ikke gaae over
Donau, medens Gotterne øge Dacien
IV. 369. Theoderici Besættelse til dem,
da de skulle bevogte Gallien IV. 373.
Ere med Gotterne paa eet af Skibene
fra Scangia IV. 40. 401. Bedrifter
i 1 til 3 Seculo IV. 401 — 405.
Doe nogen Tid ved Beipelen IV. 402
sq. Bedrifter i 4 og 5 Seculo IV.
405 — 408. Dringes ved Keiser Va-
lens til den Arianske Erre IV. 146.
405. Store Indfald i Gallien IV.
405. Gaar i Dacien aarlige Foræring
af Romerne IV. 407. Deres Sæde
IV. 407. Ikke Fjendskab med Ost-
Gotterne IV. 408. Ikke Slagne af
den Ost-Gotiske Theoderic IV. 408.
Deres Bedrifter i 6te Seculo IV. 409
— 420. Krig ved Strimium med Theo-
deric IV. 409. Tjene Theoderic i
Krig mod Frankerne IV. 410. Riste
deres aarlige Skat fra Keiseren IV.
411. Efterretninger til Venetianerne de-
res Gotiske Udspring IV. 411. De-
res Rige udelægges af Langobarderne IV.
412. Adskillige Beretninger derom IV.
413 sq. Avarer og Langobarder øge
Gepidernes Land IV. 417 — 419. De
overblevne Gepideres Skæbne længe efter
IV. 419 — 421. Deres Skribenta-
res Beretninger om Gepider IV. 421
sq. Deres forskiellige Navne IV. 405.
Navnets Oprindelse IV. 403. 421.
- Gepidia, dets Delighed IV. 105.
107. 407.
- Gepidos v. Gepidos, Gepidernes De
IV. 402. 403.
- Geraso, en Flod IV. 148.
- Gerdur, elsket af Odin III. 129. og af
Freyr III. 173. 186. Gymer og
Auboda

Auboda: Daatter III. 267. En Mor-
disse Gudsdom ibid.

Bert, en af Odins Mødre III. 66. 306.

Germani, ere af en anden Slægt end Cel-
ter I. 298. Være blant Belgierne &
Folk I. 305. Saa kaldtes de Tydske
allerførst I. 349. Kaldes først Germani
hos Cæsar I. 349. II. 10. Hvilke
Folk først kaldtes med dette Navn I.
350. Vi sige saa meget som Germani-
er I. 350. II. 251. Ubledes af nog-
le fra Sem igennem Geter II. 116.
Regnes af Plinio til fem Hoved-Slægter
I. 354. II. 215. De Tydske have ikke
selv kaldet sig saa II. 251. Hvem der-
ved forstaaes hos Procopium IV. 523.
Deres Landes Strækning i 4de Seculo
V. 97.

Germania Magna : Tydskland I. 350.

Parva : Belgium I. 350. II. 289.

Germania fordum kaldet Francia II.
226. Navnets Oprindelse V. 17.

Gerontius, Romersk General i Toms
IV. 222. Omfatter endel af Bar-
barerne ibid.

Gerro-Rubben-Aimo, Lappernes Mening
derom III. 277.

Gersemj, Freyas Datter II. 259.

Gerut, gleuembored af Thor III. 153.

Regnes til Nordens tre ældste. En-
der III. 301. 302.

Geruts Voelig, eller Land, det Beliggen-
hed III. 152.

Geleric, Vandallisk Konge IV. 268.

Gelimund, Gothisk Konge IV. 271.

Kaldes og digimund ibid.

Gestur, Spaae-Lvinderens Forretning ved
hans Fodst III. 282.

Geta, anset for Gud III. 203.

Geter, deres Land I. 216. Ansæes af
de Guignes i Staden for Massageter I.
217 sq. Adskillige Beretninger om
dem I. 217 — 220. Være ikke be-
slægtede med de Sacer I. 220. Deres
Voepæl i Darii Hystaspis Tid I. 251.
Være et Thracisk Folk I. 252. Deres
Landes Grændser paa adskillige Liden I.
252. Deres Land beboedes siden af
Agathyrser og Neuter I. 252. Deres
Voelig efter Strabonis Beretning I.
253. Havde eet Sprog med Sacer I.
254. Ansæes af nogle for eet Folk med
Gother II. 2. 116. 334. Men ere det
ikke II. 100. IV. 346 sq. Et Devils,
hvoraf deres Forstælselighed og Kunde næg-
tes IV. 379. Gotherne bar og deres
Navn IV. 14. Mange af dem have boet
fra Thracien til Tanais II. 99.

Gether, Arams Søn, hans Fodsteds og
Døds-År I. Tab. II.

Gevisernes Land V. 12.

Geyr : Epyd III. 134.

Geyrhild, Alfreks Hustru III. 261,
kaldes med Signy om at kysse III.
261.

Sladder

- Giabde-Hoved, offrede Langobarderne til
 Diavelen IV. 629.
 Giæstebud, Ægers for Ærne III. 218.
 220. 306. Gudernes for Hler v. Æger
 ibid. 252. 263. 264. 265. Skifte
 ved Giæstebuder III. 337 340.
 Gialer, Dverg, dræber Kuaser III. 238.
 Giallar-Aae, paa Veyen til Helveg III.
 273.
 Gialler-Horn, Heimdals Vasuun III.
 206.
 Gibica, Burgundisk Konge IV. 548.
 Gibuldus, Alemanisk Konge V. 101.
 Giengangere, hvorfra den Overtroe ud-
 springer III. 295.
 Giestur-Blinde af Gautland, kaldte Odin
 sig for Kong Heidrek III. 125.
 Gifa, Rugisk Dronning IV. 477. De-
 klend af sin Grumhed IV. 477. Fan-
 ges af Odoacer IV. 478.
 Gigantes, regnede blant Nordens ældste
 Indvaanere II. 2. Saxonis Gigantes
 ansees for Jeter II. 101. III. 84.
 Gimle, de Lykkelige Voelig III. 8. Hvor
 de Gode Skulle leve vel efter Valhallas og
 Odins Undergang III. 64. De gode
 Stadler i Gimle for de Gode III. 295.
 Gimmer, Bedrager, Odins Navn
 III. 14.
 Ginnungagap: det store Svælg III. 10.
 Her Chaos selv III. 235.
 Giota, Sagernes Land V. 15.
 Giotar, Dalekarienes gamle Navn
 IV. 22.
 Girgesi, Chanaans Søn, hans Fædels- og
 Døds-Aar I. Tab. II.
 Gisericus, Vandalsk Konge IV. 514.
 Gialahur, Burgundisk Konge IV. 548.
 Gister: Jyder II. 203. Goternes
 Navn hos de Svenske IV. 14.
 Gladheim, Odins og Gudernes Voelig
 III. 249. Dens Beskrivelse III. 305.
 Er det samme som Valhala III. 294.
 Hvilke der komme hen ibid. Dets Be-
 liggendehed ibid.
 Glafisvol, Heremesternes Voelig II. 107.
 De saliges Voelig III. 64. 298. Skön-
 nings Erindring herimod III. 65. not.
 91. Dets Beliggendehed III. 298.
 Glanur v. Glornir, Gudinde Sols Mand
 III. 271.
 Gleipner, et Bånd III. 187.
 Glesfariske Her, hos Plinius, hvor søges
 II. 162.
 Glitner, Forsetis Sahl i Himmelen III.
 204.
 Glinis Gna, Hæls Navn III. 274.
 Glornir, see Glanur.
 Gna, Gudinde, gift Friggæ Erinder III.
 249. Rider i Lufsten III. 271.
 Gniffe, at fare høyt III. 271.
 Gnudiac, Burgundisk Konge IV. 547.
 Gnypar-Lund v. Hæl III. 313.
 Goaniske Sprog I. Tab. VI.

- Goar, Alanist Konge IV. 263. 545.
 God, ubledes af Guodan III. 3.
 Godas, sættes over Sardinien IV. 304.
 Godfried, Danst Konge V. 38. Drin-
 ger Friserne ind i Sønder-Jylland V.
 38. 62.
 Godhed, Gude, betegnet under Freyrs
 Person III. 138. 172.
 Godeheim, ved Tanais II. 136. Anseet
 for Gudernes Voelig ibid. Hjerne kom
 derfra II. 172. Dets Bemærkelse II.
 319. Det store Overrige, hvorfra
 Hjerne vare komne, kaldtes saa III.
 108. IV. 7.
 Godigislus, Vandalernes Konge IV.
 514. Fører dem til Spanien ibid.
 Godland, Bonde-Vge i det Nørligste Preus-
 sen IV. 340.
 Godmund, see Gupmund.
 Godomar, Burgundist Konge IV. 548.
 God-piot, Folket i Reid-Gotaland IV.
 18.
 Gde, Thorres Datter III. 278. Har
 ikke været dyrket som en Gubinde III.
 279.
 Gde-Blot, Offer for Gde III. 278. De
 tankning herover III. 279.
 Gde-Maaned, Februaris III. 256. 278.
 Got, den sidste Dag i Julen III. 370.
 Kaldet og Disar-Blot ibid.
 Goland, dets Veliggenhed IV. 502. 538.
 624.
 Gollner, Odins Navn III. 15.
 Gomer, Japhets ældste Søn, Fædels-Kar
 I. 55. 139. cfr. Tab. II. Første Bo-
 lig I. 74. 139. Døds-Kar I. 139.
 Om han har været i Norden I. 139.
 De Folk, som ubledes af hans Slægt
 I. 139 sq. II. 115. Hans Børn I.
 141 sq. Slægtes Udbredelse I. 141.
 Hans Afkom talte Hryggist og Verst
 I. 327. Ansees af nogle for Stamfader
 til Ester og Salater II. 116. Nav-
 nets Bemærkelse II. 198.
 Gomeriter, Cimmeriernes ældste Navn I.
 339.
 Gontharis, Vandalist Konge IV. 514.
 Hans Endeligt IV. 523.
 Gootland, en Ørøp i Preussen IV. 346.
 Gor, Høst-Maaned, Aarets Begyndelse
 forðum III. 371.
 Gordyaer, kaldte i Skriften Ararat I.
 144.
 Gordyaistte Bierge eller Ararat I. 13. II.
 125. Høst langt derfra til Hella II.
 125. Dets Veliggenhed I. Tab. I.
 Gorgippia, ved Sindica II. 66.
 Gosuintha, Reccaredi Stedmoder, dræ-
 bes af ham IV. 383.
 Gotha, i Thüringen, er ikke bygt af Go-
 therne IV. 352.
 Gop: Gud, Odins Navn III. 56.
 Gobbrand, bygger et Tempel i Gudbrands-
 Dalen III. 320.

Gother IV. 1 — 400. Navnets Oprindelse II. 304. IV. 6. 9 — 13. 329. III. 3. Var et Hoved-Navn for flere Folk I. 355. II. 283. Indskrænktes efterhaanden til visse Folk II. 205. Dets Oprindelse efter gamle Skribenter IV. 10. Efter nyere IV. 11 — 13. Dets forskellige Skrivemaade og Udtale II. 13 — 15. Nogle uleder dem fra Ascenas I. 143. Vare Nordiske og Tydske I. 355. IV. 34. Regnes til Plinii Vindikt I. 355. Ansees af nogle for eet Folk med Geter II. 2. 116. 334. IV. 28. 334. 339. Men vare det ikke II. 100. IV. 55. 346 sq. 379. Vare af samme Herkomst som Alaner II. 31. Boede i 4de Sæculo iblant dem II. 31. Beskrives som et vildt Folk af Eusebio II. 32. Som gode Ryttere af Vegetio ibid. Blev ved Jfter blandede med Alaner II. 41. Før den Tid var Odin i Norden II. 59. Gil i 4de og 5te Sæculo i Tieneste hos Romerne II. 42. Undertvang Vandaler, og kaldtes af dem Truller II. 106. Have besat de Danske Der II. 203. Givres til eet Folk med Juter II. 203. Blev efter Cimbrernes Udoandring eet med de øvrige Cimbrer II. 218. Boede i Tydskland 300 Aar før Christi Fødsel III. 59. IV. 6. Have dyrket Odin og Thor III. 59. 60. Deris at de have boet ved Duna-Floden

III. 94. Kaldtes undertiden Joter og Jotner IV. 2. Af hvad Bøyn de kom herind IV. 6. Den mellemste Odin bragte Gotther med sig i Norden 500 Aar før Christi Fødsel IV. 15 sq. Folket i Norden havde fordm dette Navn IV. 18. De Svenske Gotther IV. 19 — 22. Gotthernes ældste Inddeeling i Norden i Vest- og Ost-Gotther IV. 20. Betænkning om Gotther og Joter i de ældste Tider IV. 26. Deres Oprindelse og Bøyn til Norden IV. 27 — 31. Hvorfor de søgte til Tanais, for at bestribe Romerne IV. 27. 44. Vare forskellige Folkeslag IV. 28 sq. Deres ældste Sæde IV. 31 — 33. De Tydske Gotther, hvorfor i de gamle Tider mest bekendte IV. 34. Gotthernes Bedrifter i 1ste Sæculo IV. 34 — 37. I 2det Sæculo IV. 37 — 45. De udgik da fra Scandinavia IV. 38. Kom med 3 Skibe fra Scanzia IV. 40. 401. Angreb først Holmerugier og Vandaler IV. 43 — 45. 500. I det 3die Sæculo IV. 45 — 100. De anføres af Filimer til Tanais IV. 45. 46. Bemægtigede sig Scythien IV. 47. Aarsag til deres Krig med Romerne IV. 52. 53. Overvindes af Gordiano IV. 55. Ere i Scythien inddeelte i Ost- og Vest-Gotther IV. 58. Deres Beskrivelse IV. 59. Tvende Stander IV. 60. Ud-
brede

bredte Magt ibid. Fremgang imod Rømerne IV. 61. Stride mod Decius, og overvinde ham IV. 64. 65 sq. Besdrifter under *Gallo*, *Volusiano* og *Emiliano* IV. 69. 72. Under *Valeriano* IV. 73 — 77. De plyndres af *Valeriani* Feldtøer IV. 73. Foruroeligg Grækerland og Italien IV. 74. 75. Under *Gallieno* IV. 77 — 82. Plyndre og tage ild afsted IV. 77 sq. Blive slagne af *Gallieno* IV. 79. Forfællige Beretninger om dem i denne Tid IV. 80. 81. Under *Claudio* IV. 82 — 88. Gothernes og flere Følkes store Hær ødelægges IV. 83 sq. Andres Bekræftelse paa *Claudii* store Sejer over dem IV. 84 — 88. Tiden, da det skeede IV. 87. Under *Quintillo* og *Aureliano* IV. 88 — 95. Glore Indfald og overvindes af *Aureliano* IV. 92. Glore Fred med ham IV. 93. Under *Tacito* og *Floriano* IV. 95. 96. Anfald, under Navn af *Mæotidæ*, Rømerske Lande, og drives tilbage IV. 95. Under *Probo* IV. 96. 98. Under *Caro* til det 3de *Sæculi* Ende IV. 98 — 100. Holdte sig rolige i nogen Tid IV. 98. Havde Strid med adskillige Folk indtil *Sæculi* Ende IV. 99 sq. Under *Constantino Magno* IV. 100 — 133. Hjælper *Constantinum* imod sine Fjender IV. 101. Ere tilforn overvundne

af ham IV. 102. Har adskillige Krige med ham IV. 102 — 110. Aarsagen til deres Krige med Hunerne IV. 116. Overrumpled af dem IV. 120 — 123. Adskillige Beretninger om dem under *Erimanarico* IV. 123. — 133. De Tydske Gotter havde Omgang med de Nordiske Folk IV. 123. Under *Constantio*, *Juliano*, *Valens* &c. indtil Hunernes Indfald IV. 133 — 145. Deres Sæde i *Constantii* Tid IV. 135. Hjælpe *Julianus* imod Perserne IV. 136 sq. Omvendes til Christenheden IV. 137 — 139. Hjælpe Rebelleren *Procopius* IV. 139. Gaae derover Krig med Kejsar *Valens* IV. 140. 141. Deres Magt gaaer under ved Hunernes Indfald IV. 145 — 155. De flytte over til *Thracien* IV. 146 — 150. II. 32. Naar det skeede IV. 154. Tager grumt afsted i de Rømerske Lande IV. 155 sq. Glore stort Nederlag paa Rømerne, og dræbe *Valens* IV. 163 — 167. Dette bekræftet af mange da levende IV. 167 — 172. Af andre nyere Skribenter IV. 172 — 177. Tids-Regningen af den hele Handel IV. 175. Være rettroende indtil *Ulphilæ* Tid IV. 177 — 180. Naar og hvorledes bleve *Arianer* IV. 180 — 188. Deres Meninger i Religionen IV. 184. Have lært Religionen af Grækerne IV. 190.

Deres Evangelia ved Ulphilas IV. 188 sq. Under *Theodosio Magno* IV. 205 — 228. De belejre Adrianopel forgla-
ves IV. 206 sq. Angribe Constantino-
pel IV. 207. Tvende Partier af dem
i *Theodosii* Tid IV. 214. Overgive
sig til Rømerne IV. 214. II. 42. Nar-
sagen dertil IV. 215. 217. Være ikke
aldeles uddrevne af Hunerne fra deres
egte Land IV. 222. Stride i *Theodosii*
Hær mod *Eugenius* IV. 224. 226.
Deres Caracteer beskrevet af *Synesio*
IV. 227. Bedrifter under *Arcadio* og
Honorio IV. 228 sq. Deres Skikke
antage Rømerne IV. 228. Deres Dragt
IV. 230. Slutte Forlig med Rømerne
IV. 236. Deres Sæde i *Arcadii* Tid
IV. 239. Hedenske Væsen IV. 243.
De Christne Gotther vare ey alle Arianer
IV. 249. Deres skikkelige Opsætsel i
det indtagne Rom IV. 252. 255. De-
res og andre Barbarers Beskrivelse IV.
252. 259. Under *Honorio*, *Valenti-
niano* 3de og *Theodosio* IV. 261 —
269. Forfatterne, som paa den Tid
melde om Gotther IV. 261. Deres Ca-
racteer maasat Rømernes IV. 266. 267.
Et Devils, at mange Gotther bleve til-
bage i deres gamle Land IV. 270. Be-
tænkning om Konge-Linien i 5te *Sæculo*
IV. 273 sq. De forjage Hunerne fra
Pannonien IV. 279 sq. Deres Strid

med Sueverne og Seyer over dem IV.
280. 281 sq. Strid med Sæverne og
Rømerne IV. 282. 283. Deres Lande
i Østen IV. 289. Handler med Rø-
merne under begge *Theodorici* IV.
290 — 299. Gottherne ved *Palus*
Maotia i 6te og 7 *Sæculo* IV. 303
— 311. Nogle tiende de grædste Rep-
sere IV. 304. 305. Boepæl i den Tid
IV. 305. Bedrifter i 8. 9. og 11 *Sæ-
culo* IV. 311. Boede i Asien i 4de,
uvidt om i 8de *Sæculo* IV. 312. Git i
6te *Sæculo* ikke mere Tilsted fra de Nor-
diske Følk IV. 313. Hvorfor deres
Navn siden uddøde i Norden IV. 314.
Ombringe Sarmaterne i Marbonne, og
overgive sig til *Pipinum* IV. 314. De
mod Norden boende Barbarer kaldres
Gotther af Grækerne IV. 318. Nogle
Spoer af Gottherne ved *Donau* efter 8de
Sæculo IV. 319 sq. Hvorfor de ikke
nu findes IV. 320. Hvor mange Følk
Gottherne vare deelte i IV. 321 sq.
gamle Skribenteres Beretninger
om dem IV. 326 — 334. *Godofre-
di* urigtige Meening, at de boede ved
Gallien i 4de *Sæculo* IV. 326. *Molin*
Chorenenis gamle Beretning om Go-
ther i Norden og Tydskland IV. 326
sq. Et Vidnesbyrd, at de endnu findes
i *Crim* IV. 328. 335. 351. Navnets
Bemærkelse IV. 329. Deres Beskri-
velse

- vesse ved Isidorus IV. 329 sq. Deres
 Kongers Egenskaber IV. 330. De have
 boet i Preussen IV. 331 sq. Nære
 Skribenters Beretninger om dem
 IV. 334 — 353. Deres forfættelige
 Boelig IV. 336. Leonis Beretning
 om Gøtherne i Africa IV. 336 sq.
 Devils herpaa IV. 375. De, som ind-
 toge Rom, vare ikke alle virkelige Gø-
 ther IV. 339. Deres foregionne Boelig
 Schweiz IV. 339. Deres Konger
 kaldtes Flavii IV. 342. Deres Testa-
 menter, skrevne i Ulphilæ Sprog og
 med hans Bogstaver, fandtes i 17de
 Seculo i Crim IV. 344. Hvorfor de
 ere kaldte Geter IV. 346 sq. Beret-
 ning i den Gottlandke Lov om deres
 Udtog fra Den Gulland IV. 347 sq.
 Ludvigs Mening, at de ey ere komne
 fra Scandinavia IV. 349. De skiftede
 Jordene i 3 Deele, da de indtogte Spa-
 nien IV. 366. Deres Sæder IV.
 367 — 387. De brugte ikke Duer til
 Hest IV. 368. Vard altsaa hverken
 Scythæ eller Tartarer IV. 369. Et
 Devils-hvoraf Gøthers og Geters For-
 skjællighed kunde nægtes IV. 379. Mog-
 le tillægge dem Vanghed IV. 380. De-
 res Dragt IV. 230. 380. 381. Sprog
 og Bogstaver IV. 387 — 397. En
 frie Gøther maatte boe hos Burgundier-
 ne, efter deres Love IV. 550.
 Gøther, kaldede mindes Gøther, deres
 Sæde IV. 197. 305. Hvem Jor-
 nand Gothi Minores vare IV. 311.
 Gøthernes Sønner, kaldes den høye Span-
 ske Adel IV. 350.
 Gothi Tetraxitz IV. 178. 320. 328.
 Findes endnu ved Mæotis IV. 197.
 Deres Sæde IV. 249. 305. 309.
 Hvorledes de fik det IV. 306 — 308.
 Gothia, et Landskab lige for Crim II. 56.
 Dactens Navn IV. 105. 320.
 Gothia, Benedicti Fædeland, var Lan-
 guedog IV. 314. 331. 332. 340.
 Gothia, Gøthernes Hoved-Sty i Crim IV.
 328. Indtages af Mahometh II. IV.
 328. kaldes Capitaneatus Gothia IV.
 339.
 Gothiscanzia, hvad derved forstodes IV.
 25. 39 sq. 45.
 Gothiske Rige, var ikke arveligt IV. 379.
 Gothitellani, en Blanding af Gøther og
 Alaner II. 56.
 Gothuner IV. 220. Gaae over Donau
 og omkomme ibid. Deres Sæde i Ar-
 cadii Tid IV. 239.
 Gotland, betegnede tilforn heele Norden
 IV. 18.
 Gotland, ved Betzelen, antages urigtig
 af Saxo for Gulland IV. 568.
 Gototell v. Gothitellani IV. 320.
 Gow, 'o: et vist Distrikt II. 264. V. 35.
 Græci, hvorfor Romerne stedse kaldte dem
 saa, og ikke Hellenes I. 180.
 Græter,

- Græker**, deres Herkomst I. 75. 165. II. 116. Deres Beretninger om visse Folkets Herkomst ere upaafdelige I. 141 sq. Hos hvilken Skribent først nævnde I. 180. Have intet tilfælde med de Nordiske II. 117. Kalles af de Nordiske **Vaner** III. 116.
- Grækerland**, først beboet af 2 Hovedfolk I. 173. Tre af Javans Sønner have der nedsat sig ibid. og Thubal, som foregives I. 181 sq.
- Grænds-Græn** imellem Burgundier og Alemanner V. 96.
- Græske Bogstaver**, udsprede fra de Phoeniciske II. 64.
- Græske Sprog**, deraf ere tre andre komne I. Tab. IV. a.
- Græver**, hos Langobarberne IV. 612.
- Græffelt**, laae i det Frankiske III. 183.
- Grænthamiske Sprog** I. Tab. VI.
- Gratianus**, Kæiser, ophøyer Theodosium til Kæiser i Osten IV. 209. Kærsagen dertil IV. 212. Har Krig med Gotther og Barbarer IV. 208 sq. Endeligt IV. 219. 222.
- Græukenti**, boede ved Caucasum IV. 331.
- Grav**, Trajani, i Moldau IV. 147. Levingerne af Theoderici deres Beskrivelse IV. 352. Alboini, aabnet af Gisulpho og plændret IV. 605. Hores i Kent V. 12.
- Grav-Høje**, see Høje.
- Greuthunger**, setter over Donau af Frygt for Hunerne IV. 155 sq. Et Gotthisk Folk IV. 321. Fornemmelig Ost-Gotther IV. 323. Navnets Oprindelse ibid.
- Grimoald**, Longobardisk Konge IV. 615.
- Groagalldur**, et Stykke af Sæmundi Edda, dens Elde III. 118.
- Grumhed og Haardhed**, hos de Cimbriske Qvinder II. 308. De Teutoniskes II. 299. De Cimbriske Spaas-Qvinders II. 309. Imod en Træl, hævnnet af Nasses IV. 445.
- Gruthunger v. Greuthunger**, overvindes af Rømerne. og bød siden i deres Land IV. 240. Om de ere de samme som Taciti Gothi IV. 324.
- Grydur**, Vidars Moder III. 211.
- Grytha**, Dans Dronning, af Teutonisk Slægt II. 264.
- Grønlandere**, deres sabelagtige Traditioner III. 13. Mening om Tilstanden efter Døden III. 277.
- Grønland**, Kærsagen til dens Opdagelse og Bebygning I. 44.
- Grønlandiske Sprog**, kommer overens med det Ungeriske I. Tab. IV. b.
- Guadarelius**, en Flod i Andalusia IV. 519.
- Gud**, ubledes af Odins Navn III. 3. Ellers af det Ord, god III. 248. Begreb om een eneste Gud havde vore ældste

ke Forfædre III. 4. 8. Hvert Land i Norden havde sin Gud III. 65. Hvorledes Menneskene efterhaanden har afviget fra det sande Begreb om Gud III. 135 sq. Hans Egenskaber betegnede under de Nordiske Guder III. 137 sq. Gud for Torden, Taran III. 136. og den Lappiske Hora - Gallis. III. 138. For Jlden, Loge III. 218. For Kaal og Erter, hos Karelerne, Ager III. 220. For Kierlighed, Freyr og Freya III. 179. For Vinden, Niord III. 191. For Rigdom, Niord III. 192. For Skibsfart og Xaringer, Niord ibid. For Havet, Ager III. 219. og Nochen III. 222. 15. For Krigen Tyr og Odin III. 31. 188. og Turrisas III. 109. Mening om en eneste sand Gud blandet i den gamle Mythologie III. 248.

Guday, Ruslands Navn hos Litthauerne III. 94.

Gudbrands-Dalen II. 190.

Gudbrands Tempel i Norge III. 332.

Gudehoe, Langobardernes 5te Konge IV. 582. 586.

Gude-Lære, den Nordiske III. 1 — 289. Almindeligt Begreb om den samme III. 290 sq.

Guder, afskillige Folkes, opregnede I. 241. Egeremissers og Tschuvaschers II. 92. 93. Stridige Begreber have været forbundne med de hedenske Guder III.

70 sq. Russerne kaldes Guder III. 94. Hvorfor Guderne afbildede som Mennesker III. 136. De Nordiskes tre fornemste Guder III. 137. 301. 302. Lappernes afskillige Guder III. 139. Med Guder af samme Navn har ikke altid samme Begreb været forbunden III. 141. Som falskelig ere tillagde Norden III. 223. Af begge Kien III. 275. De skal omsider forgaae i Ragnarok III. 290. 292. Mange Ting bleve efterhaanden anseede for Guder III. 292. Guderne tilbedte under Billede af menneskelig Skikkelse III. 321.

Gudernes Bolig : Asgaard III. 36.

Gudge, Præster ved Offeringerne III. 348.

Gudilehus, Diaconus IV. 193.

Gudinde, for Havet, Ran, Agera Hustru III. 219. 272. For Kierlighed, Freya III. 179. 180. For Frugtbarhed, Freya III. 261. For Døden, Hæl III. 274 sq. For Skibnen, Nornerne III. 282. For Seyer Valstyrierne III. 284. Varnerne v. Varadis III. 258.

Gudinder, de Nordiske III. 241 — 289. De formaaede det samme som Guderne III. 249. Kaldtes Afsnier III. 241. Deres Bolig III. 248. Stode for Huusholdningen III. 251. Deres Character III. 267.

Gude-

- Guds-Tjeneste, de Ezeremissers, Tschuvaskers og Botiafers II. 92. 93. De Nordiske III. 321 — 382. Oprindelsen til den Symboliske III. 321. Omstændigheder ved den Nordiske II. 334 — 347. Holdet hos Romitanerne paa Gothi i 8de Seculo IV. 312.
- Gudar, en Valkyrie III. 284.
- Guen, Kierlighed, Odins Navn III. 14.
- Gugerne v. Eugerni, Belgiske Folk i det Eleviske I. 306.
- Gullis-Monath: Januarius og December V. 29. 30.
- Guld, hvorfor kaldet Ægis Jld x. III. 219. fandtes i Norico I. 264. og paa Pangao Bierg I. 256.
- Guld-Alderen i Aagaard III. 305.
- Guld-Billeder, smaa Kæbte, findes paa Bornholm III. 322. Tynde udflippede i Nordland ibid.
- Guldbørste, Freyrs Galt III. 229.
- Guldhorn, fundne i Røgelstønder II. 158. Paa eet af dem en Afbildning af Mennefte-Offet II. 309. III. 344.
- Guld-Plader, tre Stykker, fundne i Slaane II. 158.
- Guldal i Norge, dets gamle Navne II. 189.
- Gullend, en De IV. 22 — 27. Af hvem beboet og navnet IV. 22. Udhørte fordm Danmark IV. 24. Kom siden under Sverrig IV. 24. Streløvs Mening om dens tidlige Beboelse IV. 347.
- Gullandske Hypothese, af hvem opfundet IV. 347.
- Gullintann, Heimdals Navn III. 206.
- Gullsoke, Hragners Hest III. 167.
- Gulltop, Heimdals Hest III. 206.
- Gump, Ordets Oprindelse IV. 318.
- Guna, et Slags soerede Klæder IV. 315. 318.
- Gundahar, Burgundisk Konge IV. 548.
- Gunderic, Vandalisk Konge i Gallacia IV. 516. Bedrifter og Død IV. 517. 518.
- Gunderith, Septisk Konge IV. 409.
- Gundeuchus, Burgundisk Konge IV. 550.
- Gundibald, Burgundisk Konge IV. 547. Hans Lov IV. 548 — 550.
- Gundicarius, Burgundisk Konge IV. 545.
- Gundoboda, den Burgundiske Lov IV. 556.
- Gundomadus, Alemanisk Konge V. 93. sætter sig mod Constantinum ibid.
- Gundovadus, Burgundisk Konge IV. 548.
- Gunsasius, Konge af Orcades IV. 326.
- Gunginciske Konge-Stamme, ædelste hos Langobarberne IV. 579. 583.
- Gunnlod, Odins Frille III. 129.
- Gunnar, giver sig ud for Freyr, og modtager hans Hæder III. 342.

Gunter,

Ganther, sidste Thyringiske Konge V. 133.

Ganthrigernus, kaldes Saxerne ind i Britannien V. 9.

Guntarius, Burgundisk Konge IV. 545.

Guodan, Oprindelsen til Odins Navn III. 3.

Guta, Prokles, se Gøtter II. 165.

Guti, Haddis Søn, gav Gutland Navn IV. 23.

Guti: Jyderne, Anordning om dem i de Engelske Love IV. 356.

Gutland, Den Gotland IV. 15. 22. Navnets Oprindelse IV. 23.

Guttalus, en Flod IV. 35 sq.

Guttones, det samme som Gøtter I. 64.

Gattes af Pythea i Preussen II. 9. 22.

IV. 13. Deres Ende for Christi Tid I. 252. Boede tæt ved Mentonamon

II. 164. 255. Kaldes Kosfiner v. Rø-

thiner II. 9. Officiar ibid. Bore af

Germanisk Herkomst II. 10.

Guttoni, kaldes Vallafridus Gøtterne IV. 195.

Guthmund, Konge i Glasivöl III. 298.

Hans Beskrivelse III. 300. Forvran-

ger til Kong Oluf III. 300. Dørn

III. 301. Regnes til Nordens 3 æl-

deste Guder III. 301. 302. Handel

med Hareks Sønner i Anledning af sin

Opfer III. 302. 303.

Guy, Viscus, Ron-Træ IV. Fort.

Guruatistte Sprog I. Tab. V.

Gygys, Kiempe-Kone II. 105.

Gylfe v. Gylve, Svensk Konge II.

319. Hans Syn om Odin og hans

Brødre III. 11. 12. I hans Tid kom

Odin til Norge II. 319. Opholdt sig

hos ham og døde i hans Land III. 51.

Han kommer til de gamle Aser III. 167.

Geffion sendes til ham fra Odin IV. 3.

Gylland v. Gottland IV. 15.

Gyme, Freyrs Sviger-Fader III. 186.

Gymir, den ældre Eger III. 1221.

Gypæer: Gepider IV. 405.

Gythones: Gøtterne IV. 13. Hvorfor

af Prokles satte sønder for Venderne

IV. 40.

H.

Haar, Loides af Guld III. 66. Sne-

verne bandt deres Haar i en Knude IV.

571 sq. Langobarderne havde det ned-

hængende for Ansigtet IV. 614. 622.

Snevernes Navn udledes af deres Haar

V. 86. Hvad Slutning man kan gøre

af deres slægtende Haar i en Alemanisk

Krig V. 95. Om de Nordiskes Haar

altid var rødt V. 97.

Habor og Signild, deres Hændelser III.

25.

Hadding, Konge over Haddingdahl og Te-

lemark II. 151. Odin hjalp ham mod

Eurländerne III. 48. Gaar en Advær-

3

sel

- sel i Krigen mod Overrige III. 51 sq.
 blev undervist af Odin i at opstille
 Krigshæren, og hjulpet af ham imod
 Digrmerne III. 101 sq. 123. bliver
 af Odin spaaet, at skulle omkomme sig
 selv III. 123. Gaar af en Kone at see
 den tilkommende Tilstand efter Døden
 III. 307.
 Hadrianopol, fordm kaldet Uscudama I.
 257.
 Hæftelse : Trængsel III. 172.
 Hæl v. Høll, Lokes Datter III. 273 —
 278. Hendes Boelig i Mistheim III.
 273. Hendes Udseende III. 273.
 Navne III. 274. Ansæet for Døds-
 Gudinde III. 274. Almuens Overtro
 om hende III. 275.
 Hæmnes Mare, hvad derved forstodes II.
 174.
 Hæn, Freyas Navn III. 258.
 Hænders Paalæggelse, Frede af Odin ved
 den, han sendte i Forretning III. 105.
 Hæner, Afernes Gidsel til Vanerne III.
 106. Den 12te af Aferne III. 221
 sq. er rimelig dyrket, som en Gubdom
 af de Nordiske III. 222. Har fem
 Tilnavne ibid, kaldes den frygtagtig-
 ste af Aferne III. 309.
 Hævd, regnede Burgundierne i forfælske
 Tilfælde til 15 og til 30 Aar IV. 549.
 Langobarderne til 30 Aar IV. 620.
 Hagen Jaf, gjør Løfte i Nøden til Thor-
 gerdur II. 234 sq. og offerer sin Søn
 Erling III. 234 sq. 279.
 Hælsgebys : Slesvig V. 8.
 Hæl, Schwabisk, beboet af Burgundier
 IV. 542.
 Hælagland : Hælgeland i Norge II. 189.
 Hæleg-Monath : September V. 29. 30.
 Hælegaland : Hellige Land II. 188.
 Hæleyga-tal, et gammelt Elægte-Register
 III. 77.
 Hælgoland, nu kaldet Hælgeland i Norge
 II. 188.
 Hælin Nidi, Heimdals Navn III. 206.
 Hælland, hvorvidt har været Hæle II.
 152. Hvoraf saa kaldet II. 194. Var
 Herulernes første Bøde IV. 424. 426.
 Hælmal, Gøthisk Konge IV. 57.
 Hælogia, i Norge II. 188. Og kaldet
 Hælogaland ibid.
 Hæls i Jylland, har Navn af Prolemæi
 Alcia II. 167.
 Hælv-De, Eimbriske, af hvilke Folk beboet
 i de ældste Tider II. 281 sq. Dens
 Strafning II. 282.
 Hæm, Gubernes, hvad derved forstodes
 III. 249. Friggæ Hæm laant til
 Loke III. 250. 252.
 Hæmarshæimt, i Edda, et Poëme III.
 252.
 Hæmathi, Canaans yngste Søn, Fædels-
 og Døds-Aar I. 138. cfr. Tab. II.
 Hæmarobli, Gubiuernes Navn I. 159.
 Hæmmer,

Hammer, tillegget Thor III. 140. kaldes Mjölner III. 149. Hvorfor tillegget ham III. 150. Dens Beskrivelse og Kraft III. 152. Bliver borte og faaes ved et Puds III. 159. Betegnes ved Raars paa Rune-Stene III. 338.

Hammon, udsledes af Cham I. 5.

Handel, de Samles, bestod i at bytte Vahre III. 127.

Hane i Valhala og i Hæls Sahl III. 311.

Hangatyr, Odins Navn III. 14. 17.

Hanskriftsprog I. Tab. V.

Har : Høy, Odins Navn III. 10. 12. 14. 16. 24. 30. 137.

Har : Syffel, har Navn af Harudes II. 281. Herulernes Navn menes her at være bevaret IV. 449. Kaldes og Herulsa IV. 453.

Harald, Hyldetand, lærer af Odin at opstille en Krigshær III. 104 sq.

Haran, see Aran.

Harbardr, en Færgemand, hans Samtale og Handeler med Thor III. 157. 158.

Hardveor, Odins Søn III. 131.

Hariobaudes, Alemannisk Konge V. 96.

Harlinger-Mierg ved Brandenburg, menes at have Navn af Heruli IV. 452.

Harmonia, Cadmi Hustru I. 259.

Harudes, sigtede ved Rhinen med Romerne II. 281. Regnes til Cimbrer II. 283.

Deres Antal, som forenede sig med den

Sueniske Hæt II. 287. Om de ere de samme som Heruli IV. 449.

Hæt, brugelig forbum hos de Nordiske IV. 385.

Haudr, see Höder.

Haudur, Odins Søn III. 131.

Hausadr, Godmunds Søn, hans gode Egenskaber III. 302.

Haug-Buer, et Slags Xander og Spøgelse III. 319.

Hauga-Drottin : Høyenes Herre, Odins Navn III. 35. 319.

Haukslæng, et Poème i Edda III. 151. not.

Haut v. Hot, Odins Navn III. 24.

Hav, de Nordiske i de ældste Tider, opregne II. 174.

Hav-Mænd, Hav-Fruer, troede være Forfædre III. 224. Betænkning derover III. 225. Tillegges Opaadom III. 226.

Havamal : den høye Tale III. 117. Een af de ældste Viser III. 76. Værelst lært uden ad III. 77. Tillegges Odin, som Forfatter III. 117. Betænkning derover III. 117. 118.

Havets Gud, var Eger III. 219.

Havets Gubinde, var Kan III. 219. 272.

Havets Mær, : Vølgerne III. 273.

Havila, see Hevila.

Havsborth II. 187.

Havs-Mød, kaldet Kans Seng III. 273.

- Havstrand, et Hav: Dyr III. 225.
 Hebraiske Sprog I. Tab. VI.
 Hecla i Island, der har nogle lagt Hæver
 de III. 327.
 Hedemark i Norge, Navnets Bemærkelse
 II. 187. Naar i de ældste Eider nævnet
 II. 187. 188.
 Hedenst Dige, maatte en Långabarder ikke
 ligge for IV. 619.
 Hedenstas, udryddes fænt i Engelland V.
 32 sq.
 Heidi, Gylfes Datter III. 132.
 Heidrun, en Gæd, oven for Valhala III.
 306.
 Heiligenhaven, ved Femern, Navnets Op-
 rindelse III. 246.
 Heimdal v. Heimdallur III. 206 —
 208. Var Odins Søn III. 131. Blev
 sat af Odin i Himmelstierg i Sigtun at
 vogte III. 106. Var tilskade ved Balders
 Døds III. 195. Hans andre Navne
 III. 206. Beskrivelse ibid. Foretog
 Regnbuen III. 207. Sætter Loke til-
 rette III. 208. Han og Loke skal
 dræbe hinanden III. 215. Kalder den
 dumme af Aserne III. 309.
 Hein, v. Torden-Steenen, brugte Thor III.
 140.
 Helt v. Løfter III. 182.
 Helblinde v. som blinder de Døde, Odins
 Navn III. 15. 274. Lokes Broder
 III. 214.
 Helkenbuch, en gammelt Bog, dens Ind-
 hold IV. 131 sq.
 Helgafell, i Island III. 327.
 Helge, hans Sø: Tog imod Granmars
 Sønner III. 221. Heddes fra Ken
 ibid. Har Omgang med en Alf-Kone
 III. 230. Beskæftes af 9 Valkyrier paa
 hans Sø: Tog III. 286. Har Omgang
 med Ingeborg, Gupmunds Datter III.
 299.
 Helgeland, ved Holstein, synes at være
 Alcuini Fosetoland II. 280. Var een
 af de 3 Øar i Øer II. 280. III.
 244. Om det kan være Den, hvorpaa
 Herthe blev dyrket III. 244. Der
 blev Fosete dyrket III. 244. Christen-
 dommen der indført V. 56. 59. Dens
 Beliggenhed V. 60. Har været stor
 V. 68. se Fosetes Land.
 Helium, Rhinens Udløb V. 51.
 Heli v. de Ulyksaliges Boelig III. 8. At
 fare til Heli, hvad det betyder III.
 195. Var Lokes Datter III. 214.
 See Hæl.
 Hella, der tiendes Babel iglen I. 18. Er
 Middelpuncten for Udbredelsen I. 53.
 Hvor langt derfra til Ararat II. 125.
 til Middelhavet II. 126. til Argos
 II. 127. til Volga hvor Scytherne
 boede II. 127. Dens rette Beliggenhed
 I. Tab. I.
 Hells, straffes af Homero til hele Græ-
 kenland

- fenland I. 179. Der Fæde Deucalions
 Flob I. 180.
- Hellenes, naar saa kaldte I. 166. Naar
 allerførst i Asia I. 167. Efter dem kal-
 des Hellsfonten I. 167. Udstamme
 rimelig fra Dodanum, Javans Søn I.
 176. Navnets Udbredelse til flere Stæ-
 ter I. 178. 179. De vare en Green af
 Pelasger I. 180.
- Hellsfontus og Vosporus Tractus, me-
 nes fordm at have været fast Land I.
 167. hos Saxo, bør søges i Euurland
 III. 93. Navnets Oprindelse I. 167.
- Hellige Land i Norge, kaldet før Salogia
 II. 188. Kaldes nu en Deel deraf Hel-
 geland II. 189. Hvorfor saa kaldet
 ibid.
- Helluland, de gamles Mening derom II.
 106.
- Helmichis, Alboini Baaben-Drager IV.
 605. Dser tillige med sin Gemahl af
 Gift IV. 606.
- Helsingeland, naar først opryddet og beboet
 II. 137. Var først Navnet paa heele
 Svenske Nordland II. 184. Blev
 siden mere indskrænket ibid. Har Navn
 af en Nordmand II. 184. Om det er
 Jotunheim II. 184.
- Helsot, Navnets Oprindelse III. 275.
- Helvede, lægges af Homero i Landene mod
 Norden II. 292. Hedenst Fortælling
 derom III. 273. Har Navn af Hæl
- III. 275. Sætter nogle i Hecla III.
 327.
- Hemodiske Der, hos Mela, hvulke II. 178.
- Hendinos, kaldtes de Burkundiske Konger
 IV. 542. Sperlings Mening om dette
 Ord IV. 553. Forandrer nogle til
 Hendric IV. 554. Ordets Oprin-
 delse IV. 555. 556. 625.
- Heneti, deres Udspring I. 236 sq. An-
 sees for Thracer I. 236. Komme med
 Trojaner til det Adriatiske Hav I. 237.
 Hvad Herodoti Ilyriske Eneti skal være
 I. 238. Anses blant de ældste Folk i
 Italien I. 270. Gøres urigtig til
 Galliens første Beboere I. 300. see
 Veneti.
- Hengist, Anglernes Anfører til Britan-
 nien V. 12. 15. 37. Gidsning an-
 gaaende hans Navn V. 41.
- Hentochi, et Slags Cameriter I. 343.
 Deres Sæde ibid. Deres Oversorte
 blev dæmpet af Eumelo I. 345. Blev
 undertvungne af Pompejo II. 6. III.
 89.
- Heptacomete, hvorfor Mosynæci saa kal-
 dede I. 188.
- Heraclea, Archauffi Hof IV. 261. nu
 St. Githes ibid.
- Hercynia Sylva, hvulken II. 244. 245.
 V. 77.
- Herdnic, Theodorici Anfører mod Ge-
 piderne IV. 409.

Heremodius, Sceafs Fader III. 203.
 Heriasadur : Krigshærens Gud, Odins
 Navn III. 15. 17.
 Heriliz, hvem derved forstaaes IV. 565.
 Herkules, avlede tre Sønner i Landet Hy-
 las I. 158. Leve-Tid I. 275. Send-
 te en Colonie til Sardinien I. 287.
 Under Navn af Sardo Maceridis Søn,
 anfører en Colonie derhen I. 288. Den
 Største Herkules I. 290. Den Phoe-
 niciske ibid. Herkulis Støtter I.
 311. Den Tyriske Herkules har været
 i Spanien I. 315. Hans Ankomst til
 Italien med sin Søn Celta ic. I. 324.
 Herkulis Columnæ eller Hærfund, Be-
 tænkning derover II. 173 — 177.
 III. 190. fretum Herculis : Stræ-
 det ved Gibraltar II. 175. Herkules
 Ogmius, tilbedet af Gallierne II. 176.
 Saxanus og Magusanus ibid. Olev
 dyrket af Saxerne for Solen III. 27.
 Om han var vores Thor eller Tyr III.
 190.
 Hermanner, holdes for de samme som Ger-
 mani I. 350. II. 251.
 Herman : Krigens Gud hos Cheruscer og
 : Saxer III. 47.
 Hermanafridus, Thåringss Ronge IV.
 370. 372. V. 126. 130. Nedkastes af
 en Muur V. 130.
 Hermegisclus, Barnernes Ronge V. 22.
 Elger sin Død 40 Dage forud IV.
 491.

Hermerich, see Ermanaric.
 Hermigarius, Suevernes Ronge, født-
 ves af Gaiferic, og dræbtes i Enstamig
 IV. 521.
 Herminones v. Hermiones, en af de tre
 Tydske Hoved-Stammer I. 351. II.
 245. Doede mildt i Landet I. 353.
 V. 78. Navnets Bemærkelse II. 251.
 Siden kaldte Alemaner og Suever V.
 110.
 Hermod, rider paa Sleipner til Hæll, for
 at hente Balder III. 195. Er Sceafs
 Fader III. 203. En Søn af Sceaf
 ibid. Var ni Dage paa Vegen til
 Hæll III. 273.
 Hermodur, Odins Søn, rider til Hel-
 de efter Baldur III. 130. see Hermod.
 Hermunduri, Sueviske Følk, regnet af
 Plinio til Herminoner I. 353. V. 72.
 85. I et Slag mod Catti indviede de-
 res Giender til Mars og Mercurius III.
 42. Deres Navn gik ind under det
 Sueviske V. 73. Om de og Thåringss
 have været eet Følk V. 134.
 Hernac, Hunisk Ronge IV. 384.
 Herodotus, ældste Historieforfatter I. 2.
 Hvor meget yngre end Moses ibid.
 Hans Maade at regne tre Leber paa
 hvert Seculum I. 271. Hans Leve-
 Tid II. 122. Hans Mening om Thra-
 cernes Flytning vises at være urigtig I.
 231. 232.

Herfer,

Herfer, de næst ypperste af den Nordiske
Ald II. 143.

Herteitr, Hørens Glæde, Odins Tilnavn
III. 44.

Herthe, eller Jorden, betragtet, som en
Nordisk Gudinde III. 241 — 248.
Dyrket af Sueverne II. 288. Kaldet
Odins Hustru og Thors Moder III.
241. Hørsagen dertil ibid. Regnes
ikke til de ni store Guder III. 241.
Sigtes af nogle til mange Gudsdomme
III. 242. Udført paa hvilken De hun er
dyrket III. 242. 245. Efter nogles
Mening i Sidland II. 289. Attribut-
ter paa Den Femern II. 289. III.
243. Blev dyrket af syv Folk III.
241. 244. Af Eftier og Semnoner
III. 247.

Hertuger, regerede over Langobarderne
IV. 612. Deres Forhold imod Rømer-
ne ibid.

Hertyr, Odins Navn III. 14.

Herulencum, en Stad i Italien, bygget
af Herulerne IV. 433.

Heruler IV. 423 — 454. Vare i den
Gothiske Hær med Claudius IV. 82.
429. Uddrives af de Danske IV. 423.
Hvorfra og naar det er sket IV. 424.
Bevis at de have været fra Scandinavia
ibid. Undertvinges af Ermanarico IV.
118. Tre sidst i 3die Seculo affaldne
fra Gotheerne IV. 98. Boede paa den

Lid i Mecklenborg IV. 425 sq. Fin-
des og paa samme Lid ved Donau IV.
426. Opregnes blant de forfællige Go-
thiske Folk IV. 325. Deres Øretog
til Luca og Plöndren paa Rysterne IV.
427. Deres Navn ved Mecklenborg
siden gaaet under IV. 427. Trædte
Sæde i Landene ved Raotts IV. 429.
Svære Indfald i de Rømeriske Lande un-
der Gallieno IV. 429. 431. Hærfere
stark i de Østlige Lande IV. 429. Ad-
skilliges Beretninger om dem IV. 430
sq. Om de ere først komne fra Norge
IV. 432. Deres Fjerde Sæde i Øst-
Ungarn IV. 432 — 440. Pløn-
dre Japla IV. 432. Deres Konge
Odoacer overvindes af Theoderic IV.
433. Krig med Langobarderne og Hær-
sagen dertil IV. 410. 434. 588. De
overvindes af dem IV. 410. Procopii
Beretning derom med nogen Forandring
IV. 436. De flygte til Gepiderne IV.
410. 439. 589. Giden til Rømerne
IV. 440. Semts Sæde i Illyrico
IV. 440. Opsørst iblant Rømerne
IV. 441. Hærsag til Skisenske fra
dem IV. 441. Tiene Rømerne i ad-
skillige Krige IV. 442 — 448. Om-
komne Ochon og hente en Konge fra
Thule IV. 441. Sierte Sæde i Da-
cia Ripensis IV. 444. Stridte under
Narles tappert imod Frankerne IV.

446. Deres Nordiske Udspring sluttes af deres Stikke IV. 436. Navnets Bemærkelse IV. 448 451. 453. 454. Nye Skribenteres Beretninger om dem IV. 449 — 454. De ublede Heruli fra Jylland IV. 449. Andre fra Rensborg. *ibid.* Andre fra Thuringen IV. 450. Andre glære dem til Taciti Removii IV. 451. 453. Til Saxer eller Vender IV. 451. Ubledes og fra Irland *ibid.* Ansees for Varner IV. 452.

Herulia 3: Hær-Spydel IV. 453.

Hesiodus, var jævn gammel med Homers I. 179.

Hest, Heste, maatte løbe sig ihjel omkring de Afdødes Grave II. 49. Blev brændte paa de Dødes Daal III. 15. Odins Hest III. 66. Balders Hest brændt med hans Lig III. 149. Hrungs III. 167. Freys III. 172. Heimdalurs III. 206. Gnas III. 271. Solens Heste fikres af Gudinde Sol III. 271. Harald Hyldetands, brændt paa hans Daal III. 308. En Hest offeret ved Blot-Svends Hylsning III. 341. En Hest af utroelig Hurtighed til Probus blant det Gothiske Bytte IV. 93. Alboini knæler i Døren af Parva, til Kongen har brudt et haardt Løfte IV. 606. Hestens Brimsten, Varsel for Saxerne V. 36.

Hesus, Galliernes Gnd I. 241. II. 70. En nye Mening om Ordets Etymologie III. 38.

Hech, Chanaans Søn, Stamfader for de Hethiter og Pherester I. 138. Hans Guds-fels og Døds-Mær I. Tab. II.

Hetruriske Sprog, kommen af det Thraciske I. Tab. IV. a.

Hevila, Chus Søn, hans Guds-fels og Døds-Mær I. Tab. II.

Hevila, Joctans Søn, hans Guds-fels og Døds-Mær I. Tab. II.

Here, i egentlig Forstand, kunde hverken Odin eller nogen III. 100. Skede ved Runer, Viser, et Slags Raagning III. 353.

Her, Hæder, Fruentimmer, havde meest med Seid at gjøre III. 353. Anordninger imod dem III. 365. 374.

Heremestere, tre Slags i Norden II. 101. III. 84. Odin for sin Viisdoms Skyld anseet derfor III. 14. Skrive-Konsten var og Skyld dertil III. 121. Forsølges af Oluf Trygvason III. 356 sq.

Hierie, tillægges Odin III. 100. Af hvad Aarsag III. 100. 121. Udsøgte Oller i Overrig III. 104. Var to Slags III. 353. Adskillige Exempler derpaa III. 354 — 357. 358 — 365. Hialmskipi, Heimdals Navn III. 206. Hielm, Hægis, dens Kraft III. 219. 225. Hylens III. 225.

Hierony-

- Hieronymus, hans Døds-Aar II. 226.
247.
- Hinnen-Betten, Gravsteder V. 13.
- Hilarius, Philosoph i Athenen, omkom-
mes af Alarico IV. 235.
- Hilldalfur, Odins Søn III. 130.
- Hildehoc, fjerde Langobardiske Konge IV.
586.
- Hilderich, den Gothiske Kong Geberichs
Fader IV. 101.
- Hilperic, Burgundisk Konge IV. 547.
- Himmel og Jord skabte af Bergelmers Le-
geme III. 236.
- Himmelbjerg i Sigtun, Heimdals Boelig
III. 106.
- Himmelen, hvad Færretning Forfædrene
troede der at faae efter Døden II. 144.
Skal revne ved Verdens Ende III. 312.
- Himmer-Syssel i Jylland, hvoraaf har Navn
II. 123. 208.
- Hjort, kaldet Takhyrni III. 306. Af
dens Horn kom mange Floder i Aernes
Land ibid.
- Hippomolger, hvorfor saa kaldede I. 156.
333. Holdes for at være Homeri Ga-
lactophagi I. 333. Hvilke Folk der reg-
nes til dem I. 334. Strabonis og Dio-
nyssi Betænkning om dem ibid.
- Hjorti, et Gothisk Folk IV. 325. 455 —
457. Deres første Sæde i Liefland IV.
455. Andet Sæde i Polen IV. 458.
Betænkning om deres Boepæl og Her-
komst II. 43. Synes at findes igjen i
det Lieflandske Hjortien II. 33. IV. 339.
Ere ikke eet med Herull IV. 456. Hvort-
for der tales saa lidet om dem i Histo-
rierne IV. 457.
- Hjortien 3: Harrien i Liefland, Navnets
Oprindelse IV. 455.
- Hirrok, en Her, bringer Balders Skib
op paa Landet III. 194.
- Hirse, vorte i Thule, men nu i Archangel
II. 149.
- Hispaner, nævnes allerførst af Plauto I.
320. see Spanien.
- Historier, de ældste, tagne af Skriften I.
6. Folkets ældste er blandet med deres
Theogonie og Cosmogonie III. 69. Er
indbring i Henseende til den gamle Histo-
rie III. 69 — 71.
- Historieskriver, den ældste Knauske III. 96.
- Hivi, Canaans Søn, hans Fædels- og
Døds-Aar I. Tab. II.
- Hlas-Mær 3: Ægis Døttre III. 220.
- Hlaut v. Hlut, Blodet ved Offer III. 337.
- Hlaut-Doller, Riedler ved Offering III.
337.
- Hlaut-Teiner, Rieppe ved Offering III.
337.
- Hlefreir, Havets Herre, Odins Navn
III. 15.
- Hlefrodur, slog paa Havet, Odins Navn
III. 14.
- Hler v. den yngre Æger, besøgte Aerne
III. 117. 218. see Æger.
- Hlidskalv,

- Hlidskalf, Odins Sted i Nægaard III.
66. Derfra saae han alting III. 66.
173. 305.
- Hlodide, Odins Søn III. 131.
- Hloride, Thors Navn III. 159.
- Hlotarius, Frankisk Konge, ødelægger
Thüringen V. 128.
- Hlut v. Hlut-Wolfe, en Riedel ved Offer
III. 329. 337.
- Hlatur, et Slags Penge III. 322.
- Hlyn, Gudinde, sat af Frigge til at be-
vare Folk III. 249. Ordspreg deraf op-
kommet III. 271.
- Hnikar, Alfadurs Navn III. 16. Odin
aabenbarer sig for Sigurd under dette
Navn III. 125.
- Hnos, Freys Datter ved Odur III. 258.
gift med Oer III. 270.
- Hoden, Odins Navn III. 18.
- Hoer, dens Straf efter Burgundiske Love
IV. 549.
- Hof, Tempel III. 107. 328.
- Hoff-Gybla, en Præstinde III. 350.
- Hofguder v. Hoffgode, Præster ved Templet
III. 107. 177.
- Hofvarpnir, Gnas Hest III. 271.
- Hofud-Blot, en Fæst III. 370.
- Hoganus, Odins Navn III. 18.
- Holge, Konge i Halogaland III. 224.
sattes iblant Guders Tal ibid. Har
givet Helgeland Navn III. 279.
- Holler, de Grisers Plutus III. 275.
- Holltar II. 190.
- Holmgard: Rusland, dets Velggenhed
II. 21. Dets Strafning II. 22.
Dets Indvaanere toge Regieters af de
Nordiske Folk II. 21.
- Holm-Ryger, et Folk i Norge IV. 473.
- Holsatt, Bistning om Navnets Oprindelse
V. 38.
- Holsatia, det samme som Old-Saffen II.
279. V. 38.
- Holstreen, naar først beboet II. 134.
- Holsteener, samme fra Teutoner II. 253.
- Homerus, den ældste Poet, hvor meget
yngre end Moses I. 2. Geyl, som for-
menes af ham at være begaaede I. 179.
- Honning-Regn, hvad det var III. 281.
- Honoric, Vandalsk Konge i Africa IV.
525. Biser Grumhed imod de Ret-
troende ibid.
- Honorius, Kæiser i Vesten IV. 229.
Erholder ved Stillico en stor Sejr over
Alaricum IV. 241 — 243. Sæt-
tes fra Regjeringen af Alarico IV.
252.
- Honulea, en Flod V. 13.
- Hoppe, brugte den Cariske ypperste Præst
V. 29.
- Hora-Galles, en Lappisk Gud for Lørden
III. 138. Og kaldet anderledes III.
165.
- Horerie, straffes med Penge-Bøder hos
Angel-Saxerne V. 32.

- Horismuth , Ost-Gothisk Konge IV. 383.
- Horn v. Forn, Freyas Navn III. 258.
- Horn , drak de Nordiske af III. 23. tvende, indlagde i Guld, forærer Helge til Oluf Trygvason III. 299. Af Hjortens Horn udkom tretten Floder i Aernes Land og fiorten andre III. 306.
- Hors, anfører Anglerne til Britannien V. 12. 15. 37. Gising, angaaende hans Navn V. 41.
- Horsens, forðum Høthersbye II. 194.
- Hortarius , Alemanisk Konge V. 94.
- Hans Rige V. 96.
- Hortus, dets gamle Bemærkelse IV. 393.
- Hother , Konge i Danmark og Overrig III. 87. 88. ogsaa kaldet Höder III. 212. Overvinder Balder og alle Guderne III. 102. Ombringes af Bøe efter foregaaende Spaadom III. 102. 104. Hans Leve-Tid III. 168. tvende Konger af dette Navn III. 212. Taler med nogle Jomfruer i en Hule om Krigen med Balder III. 284 sq.
- Høthersbye : Horsens II. 194. længe bekiendt II. 195.
- Hott v. Haut, Odins Navn III. 24.
- Hottentottiske Sprog I. Tab. VI.
- Hoved, som har givet Svar paa Spørgsmagt III. 352. Hoved med et langt Skæg, et Stads-Vaaben IV. 622.
- Hoved-Dialecter, i det Tydske Sprog ere tre II. 216.
- Hoved-Folk, tvende i Graekerland I. 173. I Tartariet I. 185. tre blant Celsterne I. 298. Tre regnede af Tacito i Tydskland I. 353. IV. 485. Men fem af Plinio I. 354. tvende i Norden II. 1. I Europa II. 316.
- Hoved-Pander, de Vildes Drifte-Kar I. 157. Brugte Melanchlanerne I. 157. De Nordiske III. 348. Langobarderne IV. 602. 622.
- Hoved-Sprog og Folk, hvor mange I. 76. De Tydske regnes til tre IV. 485.
- Hoved-Stænder hos Gotterne IV. 60. 377. 385.
- Hoved-Stammer, komne af den Jotniske i Tydskland IV. 498.
- Hovedets Bløttelse ved Hissener, brugte Dagestaner og Ezircasser II. 87.
- Hrabanus Maurus IV. 189.
- Hrærek , Konge i Danmark III. 87. Hans Leve-Tid ibid.
- Hrafne-Gud, kaldes Odin af sine 2 Navne III. 66.
- Hrane, kaldte Odin sig under en Bondes Skikkelse III. 134.
- Hrapr , brænder Høgen-Jarls Tempel III. 280. Trues derfor III. 311.
- Hraudung, Konge i Gotnalande III. 252.
- Hreþrungur, den hæftige, Odins Navn III. 16.

Springhorne, Balders Skib III. 194.
 Hroftiranni, holdes for Skaanske IV.
 350.
 Hrolf-Krak, hans Samtale med Odin,
 som forvoldte hans Død III. 124.
 Hroptatyr v. Hropatyr, Odins Navn
 III. 14. 188
 Hrosharsgrane, Odins Navn III. 53.
 Hrugner, Jotun, hans Strid med Thor
 III. 140. Overvindes af ham III.
 151. 157.
 Hrugnir, Odins Søn III. 132.
 Hrymer, Jotun, skal styre Skibet Magt-
 fare ved Verdens Ende III. 312.
 Hrymtusser, en ond Slægt, beskrevne i
 Edda III. 10. 150. Drufnede i Ymes
 Blod III. 10. Vare en Art Joter III.
 12. Deres Oprindelse III. 235.
 Hyergelme, et Sted ved Niffelheim III.
 306. Være end Nastrond III. 314.
 Hueprung, Hueprungs Jomfrue III.
 274.
 Hugin, en af Odins Ravne III. 66.
 306.
 Huike, Bils Broder, tagen fra Jorden
 ved Naanen III. 272.
 Hul, Arams Søn, hans Fædsels- og
 Døds-Aar I. Tab. II.
 Hululf, Scirernes Anfører mod Gothe-
 rne IV. 281.
 Hunaland, indtaget af Sigge, Odins
 Søn III. 130 sq. Et det samme som
 Grafland III. 132.

Hund, sat til Konge over Trønderne III.
 356.
 Hunde, forsvare de ihjelslagne Limbers
 Vogne II. 301.
 Huner, Caspiterne indbefattede under
 dette Navn I. 192. Gæntes paa de
 Caucasiske Bierge I. 193. Ved deres
 Navn blev Issedonernes udslettet I.
 197. Navnets Oprindelse I. 198 sq.
 Kaldtes og Thuni ibid. Deres Sæde
 og Bopæl ibid. Være Stamfædre for
 Chaimuker og Mungaler I. 199. cfr.
 ibid. Tab. 4. b. Gøres af nogle til
 Scythier I. 216. Gøre Ende paa Ala-
 nernes Rige ved Naotis III. 41. Et
 Slags af dem har gjort Indfald her i
 Norden III. 62. Have dyrket Odin
 og de andre Guder ibid. Deres Her-
 komst efter Jormandis Beretning IV.
 51. Levemaade i, fjerde Sæculo IV.
 118. Overrumple Gotterne IV. 120.
 125. Undertvinge paa Vægen adskillige
 Folk IV. 121. 122. Gøre Indfald og
 kuldkaste den Gothiske Magt IV. 145
 — 155. 233. Strejfe i Mesopota-
 mien IV. 220. Jages i femte Sæculo
 ud af Pannonien IV. 268. 275. De-
 res Hænder med Gotterne, da det Ost-
 Gothiske Rige kom under deres Magt
 IV. 270. 271. Overvindes af Gepider
 og andre IV. 276. 406. Sætte sig ned
 ved Pontus IV. 406. Deres Strid
 med

- med Burgundierne IV. 542. Hvad der forstaaes ved de Huner i den Langobardiske Hær, som kaldtes Cynocephali IV. 574. sq. En rimelig Grund for deres Boelig i Tydskland V. 13. Hvor af deres Sprog er kommen, og hvilke derfra uledes I. Tab. IV. b.
- Huneric, Vandalisk Konge IV. 528. las der brænde Ranichærne ibid. Udviser megen Grumhed i Africa IV. 529.
- Hunger, kaldes Hells Bord III. 273.
- Hunivar, et Landskab IV. 277.
- Hunni Uturguri IV. 307.
- Hunni Cuturguri IV. 307. 308.
- Hunnimundus, Ermanarici Søn IV. 271. 272. 330. 383. Navnets Betydning IV. 272. Borttager Gothernes Hjorde IV. 280. Men blev omfiden fangen af dem IV. 280. 284.
- Hunugari v. Hungari IV. 116.
- Hurtighed, vare Herulerne bekendte af IV. 431.
- Huse, med et Hull paa Taget, i Steden for Vindue og Skorsteen II. 97. Vare brugelige hos adskillige Folk II. 97. V. 29. Paa Vagne, brugte Cimbrer i Tydskland II. 301.
- Hvitvel: Vinde, Overtroe ved dem III. 297.
- Hyberniske Sprog, kommen af det Thraciske I. Tab. IV. a. hvilke Sprog det indbefatter ibid.
- Hylenshielm, dens Egenskab III. 225.
- Hymisquiba, et Stykke af Edda III. 151. not.
- Hypacris, en Flod IV. 117.
- Hyperboreernes Land, beskrevet af Plinio II. 136. Betænkning derover ibid.
- Hypo-Gother, boede ved Donau IV. 321.
- Hypoteser, hvorvidt gælde i Historien I. 69. Den Gullandske af hvem opfunden IV. 347.
- Hyrde: Levnet, almindeligt i Sems og Japhets Slægt I. 24.
- Hyrgis en Flod, anført af Herodoto II. 72.
- Höder v. Hodur, dræber Balder med Mistilteirn III. 194. Er den samme, som Hother III. 197. 212. kaldes og Haudr III. 211. Var en Nordisk Guddom III. 211. 212. Har fem Navne III. 212. Ombringes af Vale ibid. blev dyrket i Norden længe før Odin ibid. Betegnede Matten III. 213.
- Høge: Ham, Friggæ III. 249. Laaned til Loke III. 250.
- Høge: Nat, Midtvinters Nat, da Julen holdtes III. 370.
- Höttur, Odin aabenbarer sig under dette Navn for Geirhild III. 125.
- Høye, brugtes af Alaner og vore Forfædre til Begravelser II. 77. Barbari Betydning paa en vis Høy, som han begyndte at udgrave II. 76. Findes ved Tanais

Tanals og Moscau, men ikke længere mod Østen II. 77. hos Tartarerne II. 96. Beskrivelse paa dem II. 97. Inngen med Skrift paa sandtes i Lybskland eller Polen i Taciti Tid II. 155. Men mange findes i de Nordlige Lande II. 155. Stemme adskillige Urner af brændte Liig III. 73. De fleste ved Upsala med Urner og Aske i III. 73. Befalede Odin at opkastes over anseelige Mænd III. 108. Freyrs Høj III. 185. Balders III. 199. Grav-Høj ved Verona, hvad deri er funden IV. 351 sq. Høytidelighed, ved Placidia Bryllup med Achaullus IV. 257.

J.

Jahme-Akko, Dødens Roder III. 276.
 Jabme:Kimo, Dødingernes Land III. 276.
 Jadua, hos Ptolemæum, Ober:Strøm IV. 472.
 Jafnhar, Odins Broder III. 11. 12. 137.
 Var og Odins Navn III. 15. Betegnede Thor III 30.
 Jagt, brugelig i de ældste Tider I. 23.
 Hos de Sarmater II. 155.
 Jafutiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
 Jalvaldur, den snævsomme, Odins Navn III. 16.
 Jalvalsburs, Indvaanerne i Gottland, eller Odins Gaute III. 96.

Jamteland v. Jemteland, har Navn af en Nordmand II. 184.

Januarius, dens første Navn III. 156. 169. 278. Kalbtes Gulli hos Anglerne V. 29.

Japetus, var Japhet I. 5. Udgives af Græker og Romere for Menneske: Slægtens Stamfader II. 115.

Japhet, er den Grædste Japetus I. 5. 101. Antages af Tyrker og Tartarer for deres Stamfader I. 5. 11. 115. Den ældste af Noah Søner I. 54. Hans Alder og Levetid bestemmes ibid. Kalbtes af Græker Menneske: Slægtens Fader I. 101. Choldernes Stamfader I. 134. Hans Aftom og de Folk, som fra ham udstamme I. 139 — 326.

Japydes v. Japodes, Illyrisk Folk, beboede Croatien I. 261.

Jardarbur, Thors Navn III. 159.

Jarler, de ypperste blandt den Nordiske Adels II. 143.

Jarlsey II. 190.

Jarmericus, Saxonis Beretning om ham IV. 126. Betænkning herover IV. 127.

Jarnfaxe, en Trold:Kiempinde III. 167.

Javah, Joclans Søn, hans Fædels: og Døds-Mær I. Tab. II.

Javan, hans Døn besat de Grædste Der I. 44. cfr. Tab. III. a. Grækerne Stamfader I. 75. II. 117. Andres Vidnes-

- Vidnesbyrd herom I. 165. Efter ham kaldes Jonerne I. 165 sq. Hans Efterkommere vare hengivne til Skibsfart I. 167. Og komme til Italien og Spanien I. 167. Hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Javanse Sprog I. Tab. VI.
- Jazyges Metanasta, et Folk IV. 134.
- Jberer, et Asiatick og Spanisk Folk I. 182. Stamme fra Thubal I. 203. Vare af Begyndelsen formodentlig eet med Libarener I. 203. Deres Beskrivelse I. 203 — 211. I hvad Anledning de først nævnes I. 204. Deres Bedrifter I. 204 sq. Deres Sæde I. 205 sq. Leveaade og Sæder ibid. Navnets Oprindelse I. 205. 318. Inddeeling i fire Stander I. 205. 206. Deres Herkomst I. 211. 212. 318. Om de stamme fra Jason I. 206 sq. Deres Krige I. 207 sq. Omvendelse til Christenheden I. 208. Kommer under Saracenerne I. 208. Havde meget at bestille med Romerne I. 209. 210 sq. Vare inddeelte i tre Folke: Slag I. 211. Stride længe med Celterne om deres Land I. 313. Boer omfider med dem og kalde Landet Celtiberten ibid. Kaldtes fordum Igletes I. 317. 318. Den ældste, som nævner dem, er Pindarus I. 320. Udværgelses af Pompejo II. 61.
- Jberien, dens Beliggenhed I. 207. Stræking i Begyndelsen og siden I. 318, Syd-Spanien kaldes saa af Polybio I. 319.
- Jberiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Jbor, Vinisternes Anfører til Scoringa I. 501. 566. Hans Levetid anføres urigtig af Paulo Diacono IV. 579.
- Jchnussa, Sardinens gamle Navn I. 288. Forandret af Herkules ibid.
- Jethiophagi I. 22.
- Jdaval, de 12 Dommeres Sted i Aagaard III. 305. Vidar og Vale skal der boe III. 314.
- Idun, Brages Hustru III. 209. Loke henter hende ved Friggz Fieder: Ham, III. 252. Var en Nordisk Gudinde III. 265 — 267. Vortføres af Thiasse ved Lokes Snedighed III. 266. Berøberes adskilligt af Loke ved Slæktbudet III. 267. Forvarede de Væler, hvoraf Guderne bleve unge III. 265.
- Jebusi, Chanaans Søn, hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Jedan, Ebers anden Søn; hans 13 Børn I. 124. Deres Doepal og Afkom I. 124 sq.
- Jemteland, naar først oplyddet og beboet II. 137.
- Jern, gloende bærer Popo III. 343. fandtes i Norico I. 264.
- Jernbariland, s: Dalekarlien II. 181.
- Jern-

- Jernbyrd, brugt her fra Hedenstabet af III. 366. 343. Love derom i Engelland V. 33. Naar brugt hos Thyringerne V. 139.
- Jern-Hansker, tillægges Thor III. 149.
- Jerne, hos de Gamle, vil nogle finde i Scotland I. 324. Er det samme som Irland ibid. Nævnes af Onomacrito 500 Aar før Christi Fødsel II. 7. Her af uledes Irlands saa tidlige Beboelse II. 8.
- Jetteheim, det samme som Jotunheim II. 184.
- Jetter v. Jeter v. Geter, sloges med Aser og Guder II. 100. De som nævnes i Edda, vare uden for Norden ibid. Traditioner om Jeter og store Klumper II. 101. Bemærkede meget høje Følk II. 103. Kaldes af Saxo Gigantes III. 84.
- Igillus, Vandalernes Anfører IV. 508. fanges af Probo ibid.
- Igletes, kaldtes Ibererne fordem I. 317. Deres Doepel I. 317. 318.
- Ilicktilsch, en Geystlig hos Ezeremisserne II. 93.
- Ilienfer, Indvaanerne i Sardinien fordem paa Piergene I. 288.
- Ilyrer, Brødre til Celter og Galater I. 246 sq. 259. Stamfædre til adskillige Følk I. 246. Af hvilken Skribent først nævnedes I. 259. Deres Sæde I. 260.
- Ilyricum, gamle, dets Stæfning I. 259. Herulernes Sæde i nogen Tid IV. 440.
- Ilyrien, naar først beboet I. 259. Scylax Beretning om dens Grændser ibid. Derfra kom Indvaanerne til Italien I. 283.
- Ilyriske Sprog kommen af det Thraciske I. Tab. IV. s. hvilke Dialecter det har sødt af sig ibid.
- Ina, Saxisk Konge, hans Love V. 33.
- Inachus, Konge i Argos, hans Leve-Tid I. 5.
- Inddeeling, de Nordiske Landes, i hundrede II. 179.
- Indianer, fra hvem udstamme I. 25. 58. Med dem siges vore Forsfædre at have haft mange Hændeler II. 67 sq.
- Indien, stærk beboet i Alexandri M. Tid I. 46. Hoved-Sprog som der findes I. 103. Hvilket Sprog og Følk af dem udstammer fra Arphaksad ibid. Hvorfor dens Indbyggere maae ansees for Sems Slægt I. 115. Dens nordre Deel besat med Phuts Slægt I. 137.
- Indostanske Sprog I. Tab. V.
- Indrik, foregives at have været en Gotthisk Konge IV. 342.
- Indvaanere i Norden før Odins Ankomst eller før Christum II. 315 — 320.
- I Loda III. 21. 22.
- Ingævoner, eet af Taciti tre Tydske Hoved-Følk I. 353. Anføres blant Plinii fem Følk II. 215.

- Ingeborg, Gufmunds Datter, hendes Omgang med Helge III. 299.
- Ingnerfolt, Jld:Geyfter hos Grønlanderne III. 228.
- Ingve, Odins Søn III. 132.
- Irish:Thore, Orcadiske Der III. 19.
- Innerterrislok, en Genius hos Grønlanderne III. 227.
- Innsteirn, Kong Alfs Klæmpe III. 27.
- Isøder-Havn mod Odin III. 52.
- Innus, en Grønlandsk Genius III. 227.
- Innuarolit, Grønlandsk Viergegyfter III. 228.
- Insubrier v. Insubri, Gallisk Folk, boede og i Meyland I. 302.
- Insulæ solis, hos Saxo II. 189.
- Joannes, Gothisk Bisp IV. 328.
- Jobab, Joctans Søn, hans Fødsels- og Døds:Aar I. Tab. II.
- Joctan v. Jectan, Ebers Søn, hans Fødsels- og Døds:Aar I. Tab. II.
- Jolæer, Indbyggere i Sardinien I. 287.
- Hvorfor saa kaldede: ibid.
- Jokkus, Herkulis Broders Søn I. 287.
- Jolen, Julen forðum saa kaldet III. 369 sq.
- Jollner, Odins Navn III. 24.
- Jomfrue-Rov, hvoreledes anseet efter Bur-gundiske Love IV. 548.
- Jommas, de Tschuvasschers Præster II. 93.
- Jomsborg v. Justin, v. i de Leuticiers Land For:Dommern III. 61.
- Jonakur, hvem derved forstaaes i Vilkina Saga IV. 397.
- Joner, have Navn af Javan I. 165 sq.
- Ere gaaene fra Attica til Lille:Asien I. 166.
- Have haft adskillige Navne i Europa ibid.
- Men det Joniske Navn forsvandt i Lille:Asien ibid.
- Joniske Sprog I. Tab. IV. a.
- Jopia, pløndres af Herulerne IV. 432.
- Jorden, dens physiske Tilstand efter Gløden I. 18 — 22.
- Dens Beboelse efter Gløden I. 20.
- Kantrede engang om III. 13.
- Dannet af Ymes Legeme III. 10.
- Kaldes i Edda, Thors Moder III. 40.
- Odins Rone III. 40. 197. 272.
- Var med de ringeste Guder III. 138. 272.
- Dyrkedes under Navn af Herthe III. 241 — 248.
- Jordstiklv, forarsaget ved Lokes Mystelse III. 215.
- Jormungards v. Midgards Ormen, Lokes Søn III. 214.
- Jornandes, denne Skribents Leve:Tid IV. 19.
- Anseet urigtig Gothe og Geter for eet Folk IV. 28.
- Betænkning over ham IV. 602.
- Josephus, Jødisk Skribent I. 128.
- Betænkning over de Jøyl, som forekomme i hans Skrift I. 128 sq.
- Joter, Beboerne omkring Østersøen IV. 489.
- De Tydske deelte i to Hoved:Stammer IV. 498 sq.
- See Jotner.

Jotland, et Finland II. 16. og Qvernland III. 278. Det Cimbriske Land saa kaldet IV. 17.

Jotnaheim, Finlands Navn III. 231.

Jotner v. Joter, bleve af Börs Søner aaviste de yderste Kanter ved Havet til Volig III. 10. Bore de Nordiske Gien-der og afmales slet i Edda III. 12. Have med Thor at besille III. 152. Kan ikke regnes til Huner eller Ginner IV. 1. 454. Have een Hertsomst med de Nordiske IV. 2. Ere siden skilde fra dem IV. 2. Deres Navn er vore Forsfædres ældste IV. 6. 34. Fulgte med Odin til Duna IV. 6. Ere siden kaldte Gotther IV. 6. 362. Deres Sæde i Finland i 1ste Sæculo IV. 8.

Jotuner, Nordens ældste Indvaanere hos Torfaum II. 2. III. 198. Bemærkede meget høye Folk II. 103. Ravnets Oprindelse IV. 3.

Jotunheim, hvilket Landskab II. 106. IV. 2 — 4. Lagges af nogle i Helsingeland II. 184. Adskilliges Bldnesbyrd om dets Veligheden IV. 3 — 6.

Jovianus, giorres af Burgundier og Alaner til Gallisk Kæiser IV. 545.

Jrlandere, ublede nogle fra Scoterne, andre disse fra hine I. 324. Om de ere komne fra Scandinavia IV. 352.

Jrland, fordam kaldet Jerne I. 324. 326. Af Indvaanerne Eris I. 326.

Deboet fra Britannien I. 325. kaldet den hellige De I. 326. Hyperboreernes De I. 326. Af Cæsar allerførst Hibernia ibid. Herulerne, ubledes af nogle derfra IV. 451.

Irmensul 3: Irmens Støtte III. 27. Den Ebersiske Feldtherre Arminius, dyrket under dette Navn III. 47. Adskilliges Betænkninger derover III. 47 sq. En Træ-Dall, som Cæsarne dyrkede V. 36.

Irmia, Cæsarne Gud III. 46. Rænelig vores Odin III. 46. kaldet Hermes, overensstemmende med Irmia ibid. Om det kan ubledes af Ariman III. 47.

Iarna, Gothisk Konge IV. 57.

Iarnkol, Pusten under Bugen paa Sørens Heste III. 272.

Jølandere, deres Eed paa Thinget III. 38. Dyrkede Odin III. 54. Deres fornemste Gud, næst Thor, var Freyr III. 66. Hvorledes have faaet Kundskab om Troja III. 79. Dyrkede Thor III. 161.

Jølar.d, bebygget fra Norden III. 16.

Jølandiske Sprog, om det kan siges at udstamme fra det Gothiske V. 48. Det ældgamle, kommen af det Østgøtiske I. Tab. IV. a.

Jsmüel, anser Araberne for deres Stamfader I. 7. 126 sq.

Jssedon, en Øye, dens Veligheden I. 196.

Æfædoner, udstamme fra Mesech I. 194.

Boede i Bulgarien I. 194 sq. Deres

Stikke ved de Dødes Begravelse I. 195.

Karets Eider og Afverlinger hos dem I.

195. Kaldtes og Æfædoner ibid. Is-

sidi og Æfædones ibid. Adskilliges Vid-

nesbrød om deres Boepæl I. 195. 196.

Navnes allerfædste af Ammiano I. 197.

Ere siden indbefattede under Huners og

Thrers Navn ibid. Navnets Oprin-

delse I. 197 sq. Meninger om dette

Folk I. 198. Findes altid nævne til-

ligemed Massageter II. 120.

Æfædoniske Sprog, hvilket derfra uledes I.

Tab. IV. b.

Æfædoner, et Tydsk Hoved-Folk ved Ocea-

num I. 353. Ere tilligemed Vindiler

et Hoved-Folk IV. 485. Navnets Be-

markelse ibid.

Æfæmus, imellem Engelland og Frankrig,

udgraven til Havn imod de Danske II.

242.

Æfæri, Æfæriske Folk af Thracisk Herkomst

I. 262 sq. Navnes først af Scylax I.

262. Deres Boepæl fastsættes I. 262.

263.

Æfæria, dets Velggenhed I. 262. Om

det har Navn af Æfæri-Floden ibid.

Æfæli, hvilket Lande de beboede, som Ita-

lien fik Navn efter I. 271. Forhen

kaldte Denotii ibid. Vare af eet Fol-

kesfærd med nogle Celter I. 280. Stam-

me fra Cethim I. 75.

Italien kaldet af Mose Cethim I. 77.

Naar først beboet I. 77. 173. Hvor

langt Vesten for Babel I. 78. Fordum

Delatgernes Sæde I. 173. Dens Ind-

vaanere I. 269 — 296. Ere af Thra-

cisk Herkomst I. 269 sq. Nogle af dem

af Delatgisk og Græcisk I. 270. Nav-

nes Oprindelse ibid. Hvad det egent-

lige Italien indbefattede I. 270 sq.

Italienske Sprog, dets Oprindelse af det

Latinske IV. 631.

Italus, en Arcadisk Konge I. 270. gav

Italien Navn ibid. Første Denotriernes

Agerdyrkning I. 272.

Italus, Eheruscernes Konge IV. 571.

Itamari v. Itimari, et Folk IV. 120.

Itazes, Alanisk Konge II. 47.

Itzhorno, en Ø i Lochlin III. 21.

Itreks-Jod, Odins Søn III. 131.

Jubmel v. Jumala, det gode Væsen, dyr-

ket af Lapperne III. 165.

Jul 3: et helligt Gilde III. 15. Blev

fiert. Odin eller Solen til Ære ibid.

Kaldtes Jol III. 24. Helligholdtes,

naar Dagen var kortest III. 26. 369

sq. Forestiltes ved et Hjul ibid. I

Bretagne ved at kaste en Bold af Hø

mod Solen ibid. Dens forskellige

Navne i adskillte Sprog III. 26. De-

nes helligholdet Friggæ til Ære III.

254. 370. Stikke ved denne Høytid

III. 341. 342.

2 2 Julia-

- Julianus**, Romersk Kæiser IV. 135. Før
 rer Krig med Perserne IV. 136 sq.
Julien (St.) Betænkning over denne Skri-
 bent IV. 556 sq.
Julin, i de Leuticiers Land III. 61.
Julius, Romersk General, omkommer alle
 Gother i hans Hær IV. 207.
Julius, Orator, Betænkning over denne
 Skribent II. 177 sq.
Julius Maaned, kaldet Eida-Monath hos
 Anglerne V. 29. 30.
Jumala, en Gudsdom hos Czeremissi II.
 91. kaldet og Juma II. 92. var Fin-
 nernes Gud III. 98. Holdes for Thor
 III. 164.
Jumar, Votiafers Gud II. 93.
Junius Maaned, kaldet Eida-Monath hos
 Anglerne V. 29. 30.
Jupiter, hvorfor kaldet den Dodonaiske og
 Pelasgiske I. 177. Odin kaldes med det
 Navn III. 33. Thor signes ved Jupi-
 ter III. 33. 136. 141. 142. Hvorfore
 da ikke anseet for den ypperste ibid.
Jutha, en Gudsning om Ordets Oprindelse
 IV. 359.
Jutho, gav Jyderne Navn IV. 358.
Juthunger, et Folk IV. 81. 114 — 119.
 Betænkning over Navnet IV. 89. Mer-
 nes at udstamme fra Jyderne IV. 349.
 V. 114. Karsagen dertil V. 114. Ind-
 vending herimod V. 115. Regnes siden
 til Alemanerne V. 116 sq. Om deres
 Navn er forvekslet med Greuthungi V.
 116 sq. Skrides meget forfælsk V.
 117. Deres Sæde V. 116. 118.
Jyder, er det samme Navn som Goth II.
 100. 203. Vare Cimbrerne fordum II.
 203. Stamme nu fra dem II. 253.
 Vare i femte Seculo et frit Folk under
 egne Konger II. 274. Navnets Oprin-
 delse IV. 12. Deres adskillige Navne
 hos Udenlandske IV. 14. Naar først
 begyndt at besætte Jylland IV. 16. 17.
 Har været Joter IV. 356. Vare af
 een Stamme med Sager og Angler IV.
 357. Kaldes Gutt IV. 356. 357. I
 Jølandske Skrifter Joter IV. 359. Ud-
 leder nogle fra en Stamfader Vitho IV.
 360. Fordum kaldte Gother IV. 361.
 Hvorledes blevne Danske V. 2 sq.
Jylland, beboet længe for Christi Fødsel I.
 352. II. 124. Kaldtes og Goetland
 II. 203. IV. 360. Reidgotaland II.
 204. IV. 17. Beboet af Gother efter
 Cimbrernes Udvandring II. 218. IV.
 16. Kaldes Cimbrica Chersonesus II.
 206. 237. Og Jotland IV. 34. Har
 Navn af en vis Jutho IV. 358. An-
 dres Meninger om Navnets Oprindelse
 IV. 361. Om Indbyggerne ere falskede
 efter dette Navn IV. 449.
Jyrcæ hos Herodotum, hvilke II. 72.
Jøder, tvinges med Magt at blive Christne
 IV. 375.

Jölsdur, Julens Fader, Odins Navn III. 15.

Jörmunnur Balins, Baalers Heste-Pris, Odins Navn III. 15.

Jörmunrekur, sender sin Søn ud at frie IV. 123 — 125.

K.

Kaarbe med Gothiske Karakterer, funden i en Høj ved Verona IV. 352. 395.

Kaars, sættes for Spøgeser III. 319.
Betænkning over de Kaars paa Rime-
Stene III. 338. Indvaanerne paa
Bjergene ved Algier malte et fort Kaars
paa Kinderne og i Hænderne IV. 336.

Kablunat, Grønlandske Fortællinger derom III. 13.

Kallak, Grønlandernes Overtroe om ham III. 13.

Kapper, vare Kiemper og stridbare Mænd II. 104.

Kar 3: en Stad II. 90.

Karbones, et Golt, deres Sæde IV. 41.

Kare, Ægers Broder, regierede over Vey-
ret III. 218.

Kareler, et Slags Finner II. 1.

Karve-Stofte, Kar Ejeremists Tegn paa,
for at erindre Gield II. 93.

Katte, gif for Freys Vogn III. 195.
258.

Remari, et Landskab I. 343.

Keremit, et Sted i Skoven at holde An-
dagt paa II. 93.

Kiadel, i Valhala til den Galt Serimmer
III. 306. Den som brugtes ved Offer
III. 328.

Kiader, vare de forreste af Cimbrerne bund-
ne sammen med i Striden II. 308. En
Kiæde lovede Gallierne Mars af de Ro-
mers Bytte III. 45. Af Guld rundt
omkring det Upsalske Tempel III. 330.

Kiemper, vil bestorme Himmelen I. 17.
Anledning til den Historie ibid. De-
viis for at de have været til her i Nor-
den II. 101. Bemærkede meget høje
Golt II. 103. Fabelagtige Fortællinger
om saadanne Kiemper II. 104. Et
svagt Devils af Saxo paa de Nordiske
Kiemper II. 105. Cimbrernes Navn
ubledes deraf II. 196. Og de Cimme-
riers II. 198.

Kierlighed, tillægges Freya III. 179. og
Freyr ibid. Opvækket af Slofn III.
270.

Kilde, ved Upsalske Tempel, hvori blev ka-
stet et levende Menneske af Overtroe III.
330.

Kimbri 3: Nøvere II. 230. Cimbri blev
saa udtalt ibid.

Kindins, hos Ulphilas, dets Bemærkelse
V. 555.

Kioetel, kommen forbum yderst fra Norden
til Italien IV. 559.

Kirgiske Sprog dets Udspring I. Tab.
IV. b.

8 3

Kirke,

- Kirke**, bygget af Theoderico i Ravenna IV. 333. St. Pauli og St. Petri Kirker staaes af Gottherne i Krigen mod Justinianum IV. 369.
- Kithim v. Cethim**, Javans Søn I. 167. hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Kløbmandskab**, blev dreven af de barbariske Folk V. 59.
- Kløsen**, imellem Norge og Sverrig II. 190.
- Klader**, brugte ved de Gothiske Lege i Constantinopel IV. 315.
- Klipper**, en Skif at styrte sig ned fra III. 309.
- Knafir**, en Vaner, lærte Finnerne Poesie III. 16.
- Kobber**, hvorfor kaldet Noropisk af Homero I. 263.
- Kobber-Klædet**, sendte Cimbrerne Augustus II. 309. Offrede deres Spaasvinder Fangerne ved ibid.
- Kobber-Oxe**, oppløjet tæt ved Odense III. 323.
- Kobber-Tyr**, svore Cimbrerne ved II. 307. III. 188. Betænkning herover III. 323.
- Koe**, æret og dyrket i Norge og Sverrig III. 324. 325. Var rimelig et Symbolum paa Freya III. 325.
- Kof i Valhala** III. 306.
- Kolla rupis**: Kullen ved Sverrig II. 175.
- Komuter**, ere Lægger II. 90.
- Kone**, som forlader Manden, hvordan straffes efter Burgundiske Love IV. 549. Odins Kone kaldes Jorden III. 40. 197. 272.
- Kongahelle i Norge** II. 191.
- Konge**, hvem først saa kaldet II. 140.
- Kongernes Regjering af Begyndelsen** II. 140. Taciti Beskrivelse over de Svenske Kongers Magt II. 141. Deres Magt i Norden i de ældste Tider II. 142. 143. Dygve kaldes først Konge III. 183. Konger bleve offrede for en Landeplage eller Fare III. 336. 337. 341. Konger forestode tillige Offeringer III. 349. Paa hvad Maade udvalgt af Gauterne IV. 20. Hvorledes kaldet hos Gottherne IV. 38. De Gothiske Kongers Egenskaber ved Cassiodorum IV. 330. Ret til at vælge og forkaste Konger havde de Svenske efter deres Love IV. 364. De Gothiske Kongers Magt fordum IV. 377. Hvem der maatte blive det hos Gottherne IV. 379. Blev hos de Vest-Gothiske dræbte eller affatte, naar de ikke stode dem an IV. 382. De Gothiske Konger efter Sigeberti Betænkning IV. 384. Herulerne hente en Konge fra Thule IV. 441. Burgundierne affatte dem i visse Tilfælde IV. 542.
- Krake v. Aslaug**, Regner Lodbroks Dren-

- Dronning III. 53. Hendes Paastand, inden hun vil have Omgang med Manden ibid.
- Krig, har befordret Jordens Beboelse I. 42. Er ført tidlig i Norden I. 42. 43. Hvoraf har Oprindelse II. 139. Blev anseet for det vigtigste hos de Nordiske fordom III. 31. Kalder Tyrer Thing III. 188. De slagte i Krig horte halvdelen Freya til, halvdelen Odin III. 258. Skulle vare tre Aar over hele Verden, inden Verdens Ende III. 312. Hvilke Krige der sældt best ud IV. 371.
- Krigens Gud, var Odin hos de Nordiske III. 29. Naadde for de Afhødes Gæster III. 30. Blev dyrket af mange Slags Folk III. 31. Kalder først Tyr III. 31. 188. og siden Odin III. 31.
- Krigshær at opstille, forstod Odin III. 102. Hvorledes Harald Hyldetand derom undervises III. 104 sq. Opstillede Scythierne og andre i Rier IV. 378. Den Alemantiske, hvor stor V. 94 sq.
- Kriemhilds Havn et. Poëme IV. 357. 398.
- Kuafer, reyster Verden om III. 238. drædes af Dværge ibid.
- Kuenland, er Cajanaland II. 186.
- Kullen i Gørrig, uglede nogle fra Herkules II. 173 175. Ordets rimelige Oprindelse II. 175.
- Hummer, et Folk i Dagestan II. 89.
- Kundskab, de første Menneskers ikke ret stor I. 27. Den naturlige om Gud har vore Forsædte haft III. 8. og Aferne med andre i Asia III. 9.
- Kurlandske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Kydsfæd hos begge Køn blandt de Nordiske fordom II. 146 Et Brevs derpaa hos de Teutoniske Kvinder II. 311. Bevares af Langobardiske Kvinder ved et Paasund IV. 615.
- Kymri, et Forbjerg, det Elmbriks Navn uglede derfra II. 196.
- Kyrialand, er Karelen II. 185.
- Kyffe Fremmede, en Frisisk Skif V. 35.
- Køl, paa et Skif, Ordets Oprindelse V. 9.

L.

- Laubim, Misraims tredje Søn, Elysernes Stamfader I. 130. Hans Fædels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Lacringi, hielpe Marius imod Barbaretne IV. 505.
- Ladhed, forsaldt de Nordiske til i visse Tilfælde II. 146. Er endnu deres Tilhængerskab ibid.
- Lage, Afernes, var Eyr III. 269.
- Løland: Lolland fordom II. 193.
- Lørdom om Døden, gjorde Elmbreerne glæde i Strid og bebrøvede i Sygdom II.

304. Var bekendt for flere Folk II.
305. Om det høieste Væsen hos vore ældste Forfædre III. 8.
- Læstrigonier, ældre Folk i Sicilien end Siculi I. 286. Holdes for en Art Siculier I. 287.
- Læver, Ligurisk Folk ved Floden Ticino I. 292..
- Laga v. Saga, Nordisk Gudinde III. 269.
- Lagnus Sinus, hos Pliniam, den sydlige Deel af Østersøen II. 169.
- Laimomacellium i Constantinopel IV. 240.
- Lamissio, Langobardisk Rønge IV. 580.
- Hans mærkværdige Fødsel og Opdragelse ibid. Tapperhed IV. 580. Strid med Vulgarerne og Død IV. 585
- Lancpartolant, Langobardernes Land IV. 633.
- Lande, hvor de fleste Hoved- og Stam-Folk have boet II. 41. Imellem den Caspiske Sø og sorte Hav har været størst Forandring underkastede II. 87. Hvorfor der nu findes saa faa Spor af vore Nordiske Folk og de Lydiske II. 112. Østen for Østersøen kaldtes Osericca II. 165.
- Landflygtighed, Odins, forskiellige Aarsager dertil III. 101. 103. 104.
- Landfaber, tre, hvorfra Angla: Sæget kom til Britannien V. 15. Danske, opkaldte efter Odin III. 56.
- Landvætter, et Slags Genier III. 227.
- Landjæbberere hos Romerne IV. 166.
- Langbardus, Odins Navn III. 15.
- Langeland, kaldet saa af sin Strækning II. 193.
- Langiones, et Folk IV. 539.
- Langobarder IV. 558 — 630. Saa kaldede af Vodan v. Odin III. 57 IV. 502. 559. Deres egenlige Sæde III. 245. Boede ved Elven i Christi Tid III. 57. Udstamme fra Gepider og Gothar IV. 322. Uvist fra hvad Kant i Norden de ere komne IV. 366. Kaldes først Vinilier IV. 502. 558. Fabel om Anledning til Navnet III. 57 IV. 566. Boe i Burgundais i 4de Seculo IV. 538. Deres ældste Sæde i Vendsyssel i Jylland IV. 558. Navnets Oprindelse IV. 560. 564. 622. 624. 626. 627. 632. 633. Vandre fra Scandinavia IV. 558. Deres Rejse holde nogle for opdigtet af Paulo Diaconi III. 58. IV. 563. De gaae over Donau i andet Seculo IV. 404. Hvad Tid de under Viniliernes Navn vandrede fra Limbrien IV. 560. 562 sq. Aarsagen dertil IV. 561. 566. Af hvad Vey de toge IV. 561 sq. Hvorfor de ey kan være gaaet til Skibs IV. 562. Adskilliges Meninger om Elben, da de udvandrede IV. 564 — 566. Givne Anledning til deres Rejse fra Norden IV. 610. Andet Sæde i Scoringa

ga IV. 566. Overvinde først Vandalerne IV. 567. Saxonis Beretning om dem er urigtig IV. 568.. Strabonis Beretning om dem under Navn af Langosarti IV. 569 sq. Gisres af ham og Tacito til Suever IV. 571. Slutning af Taciti Ord til Langobardernes Sæde IV. 572. Ptolemæi Beretning om dem IV. 573. Drage for Hungers Skyld fra Scoringa til Mauringa IV. 502. Tredie Sæde i Pomern IV. 573. Begjære at gaae igiennem Asipiternes Land IV. 573 sq. Naar deres Udtog Rede fra Elven IV. 575. Gaae tilligemed Obii over Jster, men drives tilbage IV. 575. Fjerde Sæde i Preussen IV. 576. Femte Sæde i Stor-Polen IV. 577. Deres første Konge Angelmund IV. 579. De sætte over Weirelen IV. 580 sq. Oversaldes af Bulgarene og miste deres Konge IV. 581. Drage ind i Rugiernes Land IV. 582. Bevist for deres fiiniske Herkomst giendrives IV. 583 — 585. Deres Voepæl, da de drøge fra Stor-Polen IV. 578. Strid med Bulgarene under Kong Lamissio IV. 585. Deres andre Konger efter Lamissio IV. 585. Ottende Sæde i det Østerrigste, nord for Donau IV. 586. De vinde Seyer over Herulerne IV. 434 — 436. Fordrive Herulerne IV. 588. sq. For-

lade Rugiland under Tato IV. 589. Tiende Sæde i Marksfeldt i Øvre-Ungarn IV. 589. Have før Krigen med Herulerne været Christne IV. 589. 590. Anledning til deres Uenighed med Gepiderne IV. 591. Strid med dem under Audoino IV. 595. Krig med Cunicmund, Gepidernes Konge IV. 412. 602. 609. Delegge Gepidernes Rige IV. 412. Undervinge Sueverne IV. 591. Anmodes af Gotheerne at staae i Forbund med dem IV. 593. Forlade deres Land formedelst Justiniani Godhed IV. 593. Betænkning over TidsRegningen af Procopio og Paulo Diaconi IV. 593 — 595. Tiende Sæde i Pannonien IV. 595. Handler med og imod Rømerne IV. 598. 599. Antage den Christelige og Arianke Troe IV. 602. Kaldes under Alboino til Italien af Narfes IV. 603. Deres Forhold der, efter adskillige Beretninger IV. 603 — 611. Hvor lange deres Rige i Italien stod ved Magt IV. 611. Deres Sæder IV. 612 sq. De bleve efter Clephi Død regierede af Hertuger IV. 612. Ogsaa af Græver ibid. Hvoraf Langobarderne kaldede lidelugtende IV. 615. Deres Caracteer og Forhold i Krig IV. 618. Udtog af deres Love IV. 618 — 621. Deres Love have ingen Overeenstemmelse med de Nordiske

- og Tydske IV. 364. De nyeres Meningen om dem IV. 622. Grotii Mening om to Slags Langobarder forkastedes IV. 624.
- Langobardia, deelt i tvende Dele IV. 628.
- Langosartt, hos Strabo, ere Langobardi IV. 569. Deres Levemaade IV. 570.
- Langue Basque, eller Cantabriske Sprog I. Tab. IV. a.
- Lanus, en Flod ved Donau II. 38. Deres af Kal Alani have Navn ibid.
- Lapper, hvorvidt stamme fra Qvæner II. 186. Navnets Oprindelse ibid. Deres adskillige Guder fordom III. 138. Dyrkede Thor. III. 164. Og kalde ham Jumala ibid. Deres Mening om Torden III. 164. og om Tilstanden efter Døden III. 276 — 278.
- Lappiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Larissa, holdes for at være Byen Nesen I. 110. Dens Deliggenhed I. 174.
- Latiner, saa kaldte efter Latino I. 273. Deraf sluttes deres Herkomst at være fra Tyrrenerne I. 273. 284.
- Latinske Sprog, hvorfra udstammer I. 170. Er en Blanding af Celtisk og Græsk I. 273. Blev indført af Evander med Arcaderne ibid. Har ved Hielp af flere Sprog frembragt et Spanskt I. Tab. IV. a. Deraf have Langobarderne gjort det Italienske IV. 631.
- Latinus, en Søn af Circe og Ulysses I. 273. Var Regient over Tyrrenerne ibid. Holdes for den samme som Romernes Latinus I. 273.
- Latringes, et Folk IV. 506.
- Latris, hos Plinium, den De Rügen II. 169. Efter andres Mening Siæland IV. 506.
- Latrones, hvad bemærkede hos Romerne II. 234.
- Lauffey, Lokes Moder III. 214.
- Laugarien, Meler:Øens gamle Navn II. 187.
- Laurium, en Mark i Scythien IV. 330.
- Laxier, vare Sarmater I. 153.
- Lazii, bekendte i den Byzantiske Historie I. 153. Stamsfædre for Polakkerne I. 153 sq. 162.
- Ledur, Godmunds Øyster, stieles bort III. 302.
- Lege, Gothiske opførtes i Constantinopel III. 93. Og holdtes af Grækerne efter Jule:Høytid IV. 312 sq. 387. De Skikke, som derved indtoges IV. 315.
- Legeme, tillegges Gud IV. 137.
- Leire, Offer af Dyr og Mennekter stede der almindelig III. 343.
- Lemannus, en Flod, om Alemanerne deraf have Navn V. 104. 108.
- Lemovii, hos Tacitum, om de vare Heruler IV. 451. 453. Deres Boelig IV. 471.

- Lenticiensis, nogle Alenmaner V. 93. Deres Strid med Constantinus ibid.
 Lenticilis Pagus V. 100.
 Lerab, et Træ i Balhala III. 306.
 Læger, Polakernes Stamfædre II. 90.
 Deres Sprog tales endnu i Nedre-Dagستان ibid. Kalbes og Komuter II. 90.
 Lethu, Langobardernes tredje Konge IV. 586. har forskiellige Navne ibid.
 Letter, Eurlands ældste Beboere IV. 466.
 Lettiske Sprog, det gamle, hvilket Sprog deraf komne I. Tab. IV. b.
 Leuticier, kaldede Vilker, Belataber III. 60. Deres Sæde ibid. Dyrkede Odin, Thor og Frea III. 61.
 Leuvigild, Gothisk Konge IV. 375. Følger de Rettroende IV. 381. Dringer mange Catholske til sin Sækt IV. 383. Indtager Sevilla i Spanien IV. 519.
 Levemmaade, i Norden, eensfoldig i de ældste Tider II. 135.
 Levetid, Menneffenes, raadde Nørnerne for III. 280.
 Lhoegr, er Anglia paa Vallist V. 2.
 Libut, boede i Italien før Galliernes Ankomst I. 292.
 Liburni, Illyrisk Folk, beboede Umbrien I. 283.
 Libyi, deres første Sæde I. 27.
 Libypoenices, af Phoenicisk Herkomst I. 316. Boede ved Gibraltar ibid.
 Libystini, boede ved Colchis I. 291.
 Licinius, overvindes af Constantino ved Gothenes Hielp IV. 101.
 Lida-Monath, Junius og Julius V. 29. 30.
 Lif og Lifpraser, Finst i Nimmers Risd III. 314. Skal være de nye Menneffers Stamfædre III. 315.
 Lifland, Hircernes første Sæde IV. 455.
 Ligurien, plyndres af Burgundierne IV. 548.
 Ligurier, vare af Thracisk Herkomst I. 290 — 292. Avieni Menning imod deres Thraciske Herkomst I. 293 sq. II. 199. Kalbes og Ligrer og Lignstiner I. 290. 291. Salves og Telsolygier I. 294. De udbredte sig i Gallien I. 292. 294 sq. I Italien I. 292. I det Venuesiske I. 293. I Spanien I. 294 — 296. og udjage Sicanierne af Spanien I. 296. Have og nebsat sig i Corsica I. 290 — 295. Vare deelte i smaae Folk I. 293. Duede Søeroverie i Middelhavet I. 295. Navnets Oprindelse og Bemærkelse I. 296. Kaldte sig Ambrones, men vare ikke eet med de Nordiske II. 268.
 Ligurisci, Gallisk Folk i Steirmark I. 292. Kaldede og Taurisci v. Tauriske ibid.
 Ligner, vare Ligurier I. 290 sq. Fandttes i Xerxis Krigshær I. 291. De Italiiske uledes fra Colchis I. 291.
 M 2 Ligystine,

- Elystine, Elysternes Stad i Iberien I.
 296.
 Elystiner : Elystier I. 291.
 Elmstord, bekendt i 5te Seculo II. 195.
 En kaldet i ottende Seculo ibid. Naar
 rimelig er bleven til II. 267.
 Endisfarne, en De V. 18.
 Endasmider : Poeter III. 107.
 Lipoxais, en Elystisk Konge IV. 62.
 Elystinsk Consilium III. 34.
 Elystier, udsleder Stella fra Atlaner II. 81.
 Men deres Slægtskab med Finner er her
 imod ibid. Naasaaer at komme fra
 Gotterne IV. 351.
 Elystisk Sprog, dets Udspring I. Tab.
 IV. b.
 Lithingi, Langobardisk Konge : Stamme
 IV. 592. 629.
 Litorius, Romersk General IV. 265. Fø-
 rer Krig med Theoderico ibid. Føres
 siden af ham i Triumph IV. 266.
 Litur, en Dværg kastet paa Balders Baal
 III. 195. Lappinnernes Stamsfader III.
 239.
 Liuva, Gothisk Konge i Spanien IV. 193.
 Liv, Mennekkets, troede man forlangedes
 ved en andens Opoffring III. 317.
 Livonisk Sprog, dets Udspring I. Tab.
 IV. b.
 Lochlin : Scandinavia III. 19. IV. 561.
 Kaldes Lodal Strandbred III. 19.
 Lodkastning, derefter Reede forudm Udvans-
 dringer V. 17. 18. Saxernes Overtro
 ved Lodkastning V. 36. Brugtes af
 Griserne for at opdage Gierningsmand
 V. 64.
 Loda, Odins Navn III. 19. Hans Be-
 skrivelse i de gamle Eder ibid. Sam-
 tale med Fingal III. 19 — 29. Be-
 tegner og Lochlin III. 19. Hans Op-
 holdssted her paa Jorden III. 22. 23.
 Lodal Brelig, hvor en død Konge drak af
 Etiael III. 22.
 Lodal-Eirkler og Steene paa Orken : Herne
 III. 19. 21. 23.
 Lodal Indvaanere III. 21 sq.
 Lodal Strandbred : Lochlin III. 19.
 Lodal Søner, Frolmænd fra Lochlin
 III. 21. Hvad Lodal Søn bemærket
 III. 23.
 Lof, Berømmelse, har Navn af Lofn
 III. 270.
 Lofn, en Nordisk Guddom III. 270.
 Loge, Egers Broder, regierer over Ul-
 den III. 218.
 Lokasenna, et Stykke af Edda III. 143.
 Loke af Lokasenna, de Nordiskes eller Jor-
 ternes Guddom III. 214 — 217. Hans
 Beskrivelse III. 214. tredobbelte onde
 Affom med Angerbode ibid. Ansers
 for et ont Væsen, ligesom Dersernes
 Ariman III. 216. Blandes af Saxo
 med Utgarde-Loke III. 216. Har tre
 og tyve Tilnavne ibid. Samtale med
 Odin III. 133 sq. Ondskab i at lade
 drabs

dræbe Balder III. 194. Hans Fængsel og Straf III. 215. Han og Heimdalur skal dræbe hinanden III. 215. Fanger Dvargen Andvare III. 216. Omstaber sig til en Lax III. 217. Dræber Ægers Tiener III. 218. Gaar adskillige Kostiigheder af Ivvaldes Sønner III. 229. Hans Opsættelse ved Ægers Gæstebud III. 220. Ordverling og Trætte med Tyr III. 190. med Brage III. 210. med Freya III. 263. med Skade III. 264 sq. med Gefion III. 265. Debrydelser, til Niord III. 193. til Frigge III. 252. til Idun III. 267. til Bygvir og Beyla III. 289. Er fangen af Thiasse, og reddes ved at udloffe Idun III. 266.

Loke-Utgarde, hans Handeler med Thor III. 151. Kunde gaar i Luften og Vandet III. 152. Var en Nordisk Guddom III. 217. 218.

Lolland, fordmal Leland, Navnets Oprindelse II. 193.

Lomarchus, en Brittansk Poet V. 2.

Lombarder, om de ere forskellige fra Langobarde IV. 610.

Lombards, Ager-Karle i Frankrig IV. 632.

Longibardia IV. 608. 610.

Longobarde, se Langobarde.

Loptur, Lokes Navn III. 214.

Loride, Thors Søn III. 166. med Siff III. 268.

Loth, for hvem været Stamfader I. 74.

Lov, Love, den sidste Odins gift allene ud paa Gudstieneften III. 86. Den Skaanske Skreven med bare Runer for fem hundrede Aar siden III. 122. De Nordiske indeholde meget af den gamle Overtro III. 374. De Gothiske paa Latin IV. 194. Mogle imod Overtro III. 374 — 376. Theodossi angaaende Foederati IV. 218. Ost- og Vest-Goternes Love, sammenlignede med de Nordiskes IV. 362. Hvoraf de Vest-Gothiske ere tagne IV. 363. De Vest-Gothiskes og Langobardiskes Udspring IV. 366. Naar Vest-Gotterne først fik skrevne Love IV. 375. Fremmede Love maae ikke gielde hos Gotterne IV. 379. Fra hvilken Tid de Nordiske Love regnes IV. 363. Hvilke der synes at stemme overens med de Nordiskes IV. 364. 365. De Everiske i Mecklenborg om ere de samme som de Varniske IV. 496. De Burgundiske, naar givne IV. 548. 550. Deres Indhold ibid. Betænkning over dem IV. 554. Langobardernes, af hvem givne IV. 364 sq. 590 sq. De mærkværdigste Anordninger deri IV. 618. 621. De Anglers og Berternes Lov V. 31. 33. Om de gamle Tydske har haft Love paa deres eget Sprog V. 48. Friske V. 63 64. Naar Frankers, Alemanners og Bayrers Love skrevne V. 104.

Bovbog, Gotlandske, dens Elde IV. 348.

Bovat-Flod, dens Gang II. 132.

Lud, Sems fjerde Søn, hans Slægt og Afkom I. 111 — 115. Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II. Om Lydier stamme fra ham I. 111 sq. Hans Bøelig I. 112. Greder af Skriften, som handle om ham I. 112 — 114. Hvad rimelig forstaaes ved Lud i Skriften I. 114.

Ludger, er nidkier imod de hedenske Tempel V. 59. Beskikkes til Frisisk Lærer ibid. Bliver Bisp i Münster, og dør V. 60.

Ludi Gothici, holdte i Rom IV. 103.

Ludim, Misraims Søn og Slægt I. 132.

Om de Lydier udstamme fra ham ibid.

Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.

Lusten, tilhørte Thor III. 138.

Lugn: Stilhed III. 174.

Lunde og Skove, ville Saxerne heller have end Tempel til Gudstienesten V. 36.

Lundzland, var Lajanland II. 185 sq.

Lupicinus, Valentis General IV. 150.

Angriber Therninger og Gother, men maae flye IV. 155 sq.

Lusitaniske Sprog, hvorfra uledes I. Tab. IV. b.

Lust Omanni, hvilket Føls Ptolemæus ber- med har forstaaet IV. 537.

Luus, aade Budini, som kaldtes Phthiro- phagi I. 159. 158. II. 35.

Lybier, deres Herkomst I. 133. Josephi Mening herom I. 137. En Colonje af dem nedsat sig i Sardinien I. 288.

Lybier og Phrygier, de ældste i Lille-Asien I. 6. Deres Herkomst uledes ikke rigtig fra Lud I. 111 sq. Deres Navn forud og siden I. 112.

Lygier, et Suevisk Føls V. 72.

Lygos, Byzantii ældste Navn I. 291.

Lyksalige, bleve de anseede for, som døde i Strid II. 33. III. 28. Deres Bøelig var Gimle III. 8. og Balhala III. 28. Lucani Vidnesbyrd herom III. 72.

Lys af Dæk og Ræver, brugte Friserne V. 59.

Lyftigheder, hos de Nordiske, hvorfor end- tes ofte med Drab II. 145.

Lyter, en Afgud III. 224.

Løfter, stede til Guderne i Nødens Tid III. 334. Hagen Jarls III. 335. 336. Harald Hyldebrands III. 336. So- thernes, da de indtog Rom IV. 329. Løve, om den har været de Gothiske Kon- gers Vaaben IV. 351.

M.

Maane, Gudinde Sols Broder III. 27.

Maaneder, hvortledes beregnede og kaldte hos Anglerne V. 29. 30.

Maanen, betegnet under Freyrs Gubdom III. 172. 255. Allegorisk Forestilling under Freyrs Golin III. 175. Dens Nye

- Nye og Medie under en Fabel III. 272.
 Orsølandsk Mening om den III. 277.
 Macedonier, stamme fra Cethim I. 75.
 Macrianus, Alemanisk Konge V. 96.
 Angribes af Kysfer Valentiniano I. V. 98. Undgaaer Burgundierne, som vare ophidsede imod ham IV. 544. V. 100.
 Macroner, deres Bæbning i Xerkis Lyr I. 184. kaldtes siden Sanni I. 201.
 Madagascariske Sprog I. Tab. VI.
 Madai, Japhets tredje Søn I. 75. Stamfader for Meder og Armenier I. 163. II. 115. Hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
 Madfogner, den fornemste af Dværgene III. 238.
 Mænd, herkommelige, hvorledes bleve til Under forbum III. 136 sq.
 Maonier, siden kaldte Lydier I. 112.
 Maotis See er ikke meget dyb IV. 120. 151. Hunerne sætte over den ibid.
 Maoter, hvilket Folk saa kaldet II. 63. Deres Levemaade ibid.
 Mar 3: Mæse III. 251.
 Mæso-Gothiske Sprog, Sproet deraf i andre Dialecter I. Tab. IV. a.
 Magi, det andet Slægt af Saxonis Hæder mestere II. 101. III. 84. Betegner rimelig Aserne uden for Norden II. 101. 110.
 Magne, Thors Søn, hans Styrke III. 167.
 Magog, Japhets anden Søn I. 75. Scythernes Stamfader I. 75. 147 sq. Betegner Scytherne i Skriften I. 139.
 Mange Folk uledes uden Grund fra Magog I. 147 sq. Hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
 Magt, Guds, betegnet under Thors Navn III. 138.
 Magus Jarl, hans Saga III. 24. Udstammer fra Nafsi, Odins Søn III. 132.
 Majus Maaned, kaldet Trinitati hos Anglerne V. 29. 30.
 Malaberg, Thüringisk Dronning V. 129. 137.
 Malabarerne, fra hvem udstamme I. 103 — 105.
 Malabariske Sprog, det gamle og nye I. Tab. VI.
 Malaiske Sprog, dets Oprindelse og Udbredelse I. 107. Tab. IV.
 Mallobaudis, Frankisk Konge V. 99. Fader Macrianum omkomme ibid.
 Malorix, Frisisk Anfører V. 52.
 Mand, hvorvidt maatte forlade Konen, efter de Burgundiske Love IV. 549.
 Manddrab efter Kongens Befaling, blev ustraffet hos Langobarberne IV. 618. Efter Freds-Rys, hvordan anseet IV. 619.
 Manddrabere, deres Straf hos Burgundierne IV. 548.
 Mand-

- Mandskønnet, dets Caracteer iblant de gamle og nu værende Nordiske Folk II. 145. 146.
- Mandsperson under 14 Aar, maae en Pige ikke tage IV. 620.
- Mane, Torkild, lader sig bære ud i Sølen, da han skulle bde III. 293.
- Manegarmur, den Ulv, som opsluger Maaen III. 272.
- Mangi : Syd-China II. 53.
- Maniani : Alemanner IV. 541.
- Manimi, hos Tacitum, et Folk IV. 537.
- Mannaheim v. Mannheim, hvad derved forstodes II. 105. 319. Navnet paa vor Norden forðum II. 172. Beboet af Mennesker og Riser før Aserne II. 172. Er Plinii Vannomanna II. 173. Kaldes og Vanheim II. 173. Om Navnet kan uledes fra Taciti Manno ibid. Dets Beliggenhed III. 83. Var Overriges Navn i den sidste Odins Tid III. 108.
- Manno, og hans Kone, Jorden I. 5.
- Mannus, det Tydske Folks Stifter ved sine tre Sønner II. 215. III. 247. En Søn af Tuisto eller Mercurio III. 42. Havde Jorden til Moder III. 241. 247.
- Mantheouste Folk, et Hoved-Folk i Tartariet I. 185.
- Mantheouste Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Manufacturer, havde Gotherne forðum IV. 153.
- Marattiske Sprog I. Tab. V.
- Marbendie, en Havmand III. 224 — 226.
- Marcianopolis i Moesien IV. 140. Beseyres af Ostrogotha IV. 61. Adskillige Slag ved denne Bye imellem Claudium og Gotherne IV. 83.
- Marcomanner, vare i Ariovisti Hær mod Cæsar II. 287. Marnets Oprindelse II. 287. 288. Brugte Bogstaver lige vore Runer II. 288. Have i Vshmen været magtige ibid. Regnes til Suever V. 72. Deres Sæde før end de under Maroboduo toge til Vshmen V. 110.
- Mardi, boede ved det sorte Hav I. 184.
- Mare, dictum Columnæ Erkulis II. 174. Freti Gaditani II. 174. Lautades II. 174. 175. Orcades ibid. Mades ibid. Thile ibid. Tyrrhenum ibid.
- Maren, Epsgelse i Gruentimmer-Skiffelse III. 288. Betænkning over den administrative Overtroe derved ibid.
- Mares, et Slags Folk II. 93. Hvordan bevaabnede i Xerxis Læyr I. 184. Eger remisser kaldte sig Mari II. 91 — 93. og holdes for Herodoti Mares II. 90.
- Margyge, Riepinde i Havet, hendes Beskrivelse III. 225.

Marian

- Marlandbyner**, Thracisk Folk, nævnes i Kerxis Krigshær I. 291.
- Marinus**, Hoved for et Parthie af Ariarnerne IV. 226.
- Marius**, strider med Cimbrerne II. 300 sq. Marsag til hans Seyer over dem II. 301. Triumph-Bue og Mønter til Erindring af ham II. 303.
- Mark**, betyder et jævnt Land II. 182. 287.
- Markir**, grændser til Vermeland II. 182.
- Maroboduus**, en Marcomanisk Konge IV. 34. V. 77. Fører Krig med Cheruskerne V. 79.
- Marpahis**, kaldte Langobarderne en Staldermester IV. 604.
- Mars**, dyrket i Norden under Odins Navn III. 15. Odin kaldes saaledes af Saxo III. 16. kaldet saa af Romerske Skribentere formodentlig Lighed med deres Mars III. 45. 145. hans Egenskaber havde Tyr III. 14.
- Marsacti**, Folk ved Rhinen V. 51.
- Marsch**, s: moradsig II. 263.
- Marsk**, et Tydsk Folk, Navnets Oprindelse II. 263.
- Marsigni**, et Suevisk Folk V. 72.
- Marsiske Munk** blant Gotterne IV. 249.
- Martis Castrum** IV. 162.
- Martius**, kaldet Njed-Monath III. 247. V. 29.
- Marboul**, Freyas Navn III. 258.
- Marus**, en Flod IV. 35.
- Mas**, Arams Søn, hans Fødsels- og Døds-
Aar I. Tab. II.
- Massageter**, deres Sæde I. 194. 212. Udstamme fra Thubal I. 211 II. 120. Holdes af nogle for Scyther I. 212. 213. Deres Skiffe og Levemaade I. 212. Ere eet af de ældste Folk ibid. Adskilliges Vidnesbyrd om dem og deres Boepæl I. 213 sq. Om de have været eet med Alaner I. 214. Navnets Oprindelse I. 220.
- Massagetiske Sprog**, hvilket derfra uledes I. Tab. IV. b.
- Mattiaci**, et Alemanisk Folk V. 89. 98. Seniores & Juniores V. 101.
- Mattiarii** hos Romerne IV. 166.
- Mutrium**, dets Beliggenhed V. 99.
- Mauringa**, rimelig Pomern IV. 502. 562. 573. Andre Meninger IV. 624.
- Mauringania**, For-Pommern IV. 574.
- Mauritaniske Sprog** I. Tab. V.
- Maurungani**, siden Albis, Frankernes Sæde II. 231. Er formodentlig Mauringania ibid.
- Maurus**, Romersk Anfører mod Gotterne IV. 161.
- Maximianus**, Romersk Kæiser IV. 100.
- Maximinus**, Kæiser, hans Herkomst IV. 54.
- Maximus**, Statholder i Thracien IV. 150.
- Maximus**, gjør sig til Kæiser i Gratiani Sted IV. 222. Overvindes af Theodosio IV. 223.

- Mederne, fra hvem udstamme I. 163 sq.
 II. 120. Have og boet i Thracien I.
 238. Stamsfædre for de Italienske He-
 neti v. Veneti I. 238. Regnes af nog-
 le til Illyrerne I. 246.
- Medien, saa kaldet af Madai I. 75.
- Mediolanum, bygt af Insubrierne I.
 303. eller Gallierne efter deres Ankomst
 til Italien II. 245.
- Mediomatrici, boede i Bispedømmet Metz
 I. 305.
- Mediske Sprog, hvilke deraf komne I.
 Tab. IV. a.
- Meeneed, for en Fald, eller et Sværd,
 hvordan anseet hos Langobarderne IV.
 519.
- Meenedere, deres Sted og Tilstand efter
 Døden III. 295.
- Meisingarder, Thors Baste III. 149.
- Meile, Odins Søn III. 129.
- Meinvatur, Spøgelse II. 106.
- Meklenborg, kaldet Varnernes Land IV.
 425. Om Herulerne der have først
 boet IV. 425. 449. De ere komne der
 i tredje Sæculo IV. 425 sq. Om de-
 res Gyfster stamme fra Vandalerne IV.
 534.
- Melanchlant, deres forskellige Boepæl I.
 154 sq. Ulige Mentinger om deres Op-
 holds Sted sammenlignes I. 155 sq.
 Adskilliges Beretninger om dem I. 155
 — 157. Deres Skik at drikke af
 Hovedvander I. 157. Blev og kald-
 te Alaner II. 32. Og siden med andre
 Navne IV. 322.
- Melanthias, Valentis Land: Slot IV.
 162.
- Melcha, Nachors Hustru I. 125.
- Meler-Søe i Sverige II. 187.
- Melindanske Sprog I. Tab. VI.
- Menos, første Egyptiske Konge I. 4.
- Mennesker, deres Dannelse tilskrives Odin
 og hans Brødre III. 11. De to første
 Mennesker III. 12. Blev gjorde til
 Guder hos de Nordiske III. 223. 224.
 Blev offrede ved Templet paa Møre
 III. 330.
- Menneske-Edere, bekyldes Cimbrerne uden
 Grund for at have været II. 310. 311.
- Menneske-Risd, aade Melanchlant I. 155.
- Menneske-Offre, brugelig hos Cimbrerne
 og Forsædrene II. 309. Skede af Ind-
 byggerne paa Thule til Mars v. Odin
 III. 31. Af de Lybske til Mercurius
 III. 42. Af Gallier og Scythier til
 Teutades III. 45. til Thor III. 140.
 146. Af Gallierne til Taramis ibid.
 Ved Templet paa Møre III. 330. Ved
 Leire III. 343. Først indført af Frøe
 ved Upsala III. 335.
- Menophilus, Romersk Stattholder i Mæ-
 sien IV. 52.
- Mentothomon, dets Veligheden efter Bayers
 Mening II. 162. Der søges i Preus-
 sen

- fen II. 163. Betænkning herover ibid. Ordets Etymologie II. 165.
- Mercurius, dyrket af de Thraciske Konger I. 240. Med dette Navn kaldes Odin I. 240. III. 3. 15. Er de Germaniers og Thracers antagne Gud I. 241. De Tydskes bør ei ansees som Romernes og Grækerne Mercurius III. 3. 41. De Tydske offrede ham Menneſker III. 42. 45. Taciti Mercurius var Odin V. 83.
- Merens, et Folk IV. 114. 115.
- Mesech, Japhets ſette Søn I. 181. Hans Gudsſels- og Døds-Nar I. Tab. II. Hans og Thubals Navne ſettes ſammen ibid. Begges Slægt og Efterkommere I. 181 — 227. II. 15. Boede i Syrien og Capadocien I. 182 ſq. Betænkning herover I. 183. Folk, ſom udftamme fra Mesech I. 184 ſq. Diſſe Folk videtſøftigere nævnedes I. 186 — 200. ſee Thubal.
- Meſopotamien, førſt beboet af Aram I. 74.
- Meſraim, Chams Søn, overeenſtemmende med Meres I. 5. Hans Aſtom beſat Egypten I. 71. 131. Grækerne gavede Egypten dette Navn I. 131. Om Menes og Meſraim have været de ſamme I. 131 ſq. Havde ſex Sønner I. 132. Hans Gudsſels- og Døds-Nar I. Tab. II.
- Metrodorus, bringer Conſtantino Fortæring fra Indien IV. 109.
- Mexicanſke Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Midas, Phrygernes Konge, drak Tyres-Blod, for at undgaae Eimnerierne ved en haſtig Død I. 335.
- Midgard, en Stad, anlagt af Børs Sønner midt paa Jorden III. 10. Betegner Verden III. 248.
- Midgards-Ormen, ſøger Thor at fange III. 151. 152. Er avlet af Loke III. 214. Skal ſøge op paa Landet ved Verdens Ende III. 312.
- Midian, Abrahams Søn I. 127. Var Midianiternes Stamfader ibid.
- Midvetters-Blot, en Feſt III. 369.
- Mildhed mod Alemanerne, formaner Clo-doveus til IV. 371.
- Milſa, hos Plinium, et gammelt Folk I. 235.
- Mimer v. Mimring, Saxonis Fortælling om hans Handel med Hother II. 67. Var Aſernes Gidsel til Vanerne III. 106. Odins Trolddom med hans Hoved ibid.
- Mimes Brænd, der ſkal Odin ride hen ved Verdens Ende III. 313.
- Mimigernesford: Münſter i Tydſkland V. 60.
- Mingrelien, dets Grændſe II. 56. 57.
- Mirakler, havde og Hedningene IV. 232. Betænkning over eet hos Zoſimus IV. 236.
- M 2

- Misimiani, rammede fra Alani II. 47.
 Deres Sæde II. 111.
 Misraim, see Mesraim.
 Mistel: Gal-Eble III. 199. Denne Re-
 ning igientkalbes IV. Fort.
 Mistelteirn, et Træ i Valhala III. 194.
 Hvad derved forstaaes III. 199. 200.
 Mistel: Zein, et Sværd, saa kaldet III.
 200. En Green af Rønn IV. Fort.
 Mitopin, nævnet af Saxo III. 70. Be-
 tyder den mellemste Odin III. 82. Uds-
 giver sig for Gud i Odins Landflygtig-
 heds Tid III. 101. Jages paa Flugt
 af Odin, og dræbes i Fyen ibid. Hans
 Legemes Kraft efter Døden ibid. Han
 og Oller gøres urigtig af Saxo til to
 Personer III. 104.
 Misd, var en gangbar Drif i Norden for-
 dum II. 149. Lovedes de Salige i Val-
 hala ibid. Blev druffet af Guderne i
 Asgaard III. 218. 306. Suttungs
 Misd III. 239.
 Mistner, Thors Hammer III. 149.
 Moabiterne, fra hvem udstamme I. 74.
 126.
 Modares, Romersk Ansører IV. 209.
 Erholder Seyer over Gother og Barba-
 rer IV. 209.
 Mode, Thors Søn III. 167.
 Moder, Thors, kaldes Jorden III. 40.
 Modguhr, en Jomfrue, som passer paa
 Giallar-Broe III. 273.
 Moduarius, Gothisk Diaconus IV. 249.
 Moesi, see Mysier.
 Moesien, hvilket Land derved forstaaes I.
 251. Kalbes og Mysia I. 251. Dens
 Grændser ibid. Adskilliges Beretnin-
 ger om dette Land ibid.
 Mord, hvorledes anseet efter de Gothiske
 Love IV. 365. Efter de Angel-Saxiske
 V. 3. 32. see Drab.
 Mordensimnis, et Fjeld IV. 114. 115.
 Mordere, deres Sted efter Døden III.
 295.
 Mordua, et Landskab IV. 115.
 Morduanste Sprog, dets Udspring I.
 Tab. IV. b.
 Morgen-Gave, fastsat i de Visigothiske
 Love IV. 364.
 Morgetes, blev siden Denotriernes Navn
 I. 271.
 Morimarusa, Havet imellem Cimbrerne
 og Rubeas II. 167. 294.
 Moringa, forandres uderr Grund til Mo-
 ringia IV. 562. Ansees af Saxo for
 Møre i Everrige IV. 569. see Mous-
 ringa.
 Mors, med Thye og Bendsyssel, ansees
 for Ptolemæi Alodia II. 167.
 Morten Disp, aabenbarer sig for Oluf
 Trygvason III. 347.
 Moschi, boede ved den sorte See I. 183.
 Udstamme fra Mesech I. 183. Flere
 med dem beslagtede Fjeld I. 183. Hvor-
 ledes

- ledes bebaaned i Xerxis Har ibid.
- Dere's Søde i Georgien I. 186. 187.
- Vare deelte i tre Folke-Slag I. 186.
- Vare i flette Saculo bekiendte af dette Navn I. 187.
- Moser, hans Mening om Sæter V. 7.
- Moses, har oprettet Mangelen paa skriftlige Vidnesbyrd I. 1. Af ham faaes de sikkerste gamle Efterretninger I. 7.
- Hans Døds-Aar I. 77.
- Mosynaci v. Mosynes, udstamme fra Melech I. 187. Nogles Mening om Navnets Oprindelse I. 187 sq. Dere's Søde ibid. Levemaade og Sæder I. 188. 189. Blev siden befattede under Navn af Colcher I. 189.
- Mugilones, hos Strabo, skal rimelig være Burgundiones IV. 535.
- Mundilfare, Gudinde Sols Fader III. 271.
- Mundus, en Cepiber, hans Bedrifter IV. 411. 412.
- Mungaler, Hoved-Folk i Tartariet I. 185. Svækkede og næsten ødelagde Alarneres Magt II. 54.
- Mungalske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Munin, een af Odins Ravne III. 66. 306.
- Munitaurius, Gothisk Konge IV. 330.
- Musæus, en Thracer, har formildet Grækernes haardt Sæder I. 229.
- Muschan, de Ezeremissers Præster II. 93.
- Musik, brugt forud ved Guds-Tjenesten III. 336. 339.
- Muspel v. Muspelheim, den ildagtige Verden mod Sænden III. 10. Var den sydlige Kant af Ginnungagap III. 235. Af dens Ild bleve Solens Heste III. 271.
- Muspels Sønner, skal ride frem ved Verdens Ende III. 312.
- Mymer v. Mimer, Viisdoms Brønd III. 66. 67. En Mand af samme Navn III. 67. Uden Tvil Saxonis Minnring ibid.
- Myssier, i Lille-Asien I. 249. Fra dem udstamme de Europæiske Myssier I. 250. Kaldes af Romerne Moesi I. 250. Vare et Thracisk Folk ibid. Dere's Søde ibid. Den første og sidste, som nævner dem ibid.
- Myfterier, de hellige i Eleusis, ødelegges af Alarico og ophøre IV. 235.
- Mythologie, de Nordiske, Betænkning herover III. 110. 111.
- Mønter, med Runer paa opgravne hos os II. 156. 158. Phoenicierne har lært Britannerne og andre at gjøre Mønter II. 157. De ældste Nordiske synes rimeligere indførte fra Britannien end ved Odin II. 158. Men have en Phoenicisk eller Græsk Udspring. ibid. De Danske med Runer paa have fra Svend N 3

- Estrits Tid III. 121. Adskillige op-
 gravne af Jorden i disse Lande III. 126
 — 128. Hvorvidt Mønter forðum
 ere slagne her ibid. Nogle, falskede
 Patellæ Iridis III. 128. Hvorfor
 Romerske i sær opgraves paa Gulland
 IV. 26. Inscriptioner paa nogle Decii
 og Philippi Mønter IV. 69. Galli og
 Æmiliani IV. 72. Gallieni IV. 82.
 Claudii i Anledning af den Gothiske
 Sejer IV. 88. Taciti IV. 96. Pro-
 bi IV. 97. Constantini Magni IV.
 103. 104. 110. En Øre paa nogle
 Marii Mønter III. 324. De Gothiske
 Kongers i Spanien IV. 193. En
 Guld-Mønt af Julius Nepos fundet ved
 Randers IV. 340. En Sølv-Mønt
 anført af Capello IV. 396. Romerske
 af Guld findes paa Bornholm IV. 551.
 Nogle af Kobber og Guld i fjerde Sø-
 culo angaaende den Alemaniske Krig V.
 92.
 Møre, ved Templet der, offredes Mennes-
 ker III. 330.
 Møre v. Mør, bemærker Hav II. 187.
 Navnes af Saxo II. 188.
 Mørke, ved Solens Graværelse, i syge-
 type Dage III. 369.
 N.
 Naal, Lokes Moder III. 214.
 Nabis v. Nab-Jod V. 130.
 Nachor, Serugs Søn, hans Fødsel og
 Døds-Aar I. Tab. II.
 Nachor, Thara Søn, den 9de fra Sem
 I. 125. Hans tolv Børn og Slægt I.
 125. I. Tab. II. Udbredede sig ved
 Mesopotamia ibid.
 Nagle, de Dødes, hvorfor bør beskæres
 III. 312.
 Næt, hvormed Ægers Hustru fanger
 Mænd paa Havet III. 219.
 Naglfare, et Skib III. 236. Er gjort af
 de døde Menneskers Nagle III. 312.
 Nana, i de Gothiske Lege i Constantino-
 pel IV. 316. Dets Bemærkelse IV.
 318.
 Nanna, Balders Hustru III. 195. 202.
 268.
 Naphtuhim, Mizraims Søn, hans Fø-
 sels- og Døds-Aar I. Tab. II.
 Nari v. Nari, urigtig angivet for Odins
 Søn III. 132. Er Lokes Søn III.
 214. Ved hans Tarme bindes Loke
 III. 215. Hans Søster kaldes Hæi
 III. 274.
 Narisci, et Suevisk Føls V. 72. 77. De-
 res Døds V. 121.
 Narles, kalder Langobarderne ind til Ita-
 lien IV. 603 sq. 608.
 Nastrond, de Ondes Pinested efter Bal-
 las Undergang III. 64. 313. Dets
 Beskrivelse III. 295.
 Natten, betegnet ved den Guddom Hødur
 III. 213.

Naturen , anseet for at have en skabende Kraft III. 9. 10. 148. At være Gud III. 27.

Naubarum , en Bye IV. 117.

Naulobatus , Herulernes Anfører IV. 429.

Navego , et Folk IV. 117.

Navn , blev i Hedenkabet givet ved Daab III. 367 — 369.

Navne , Navn , almindelige for et heelt Folk ere seent opkomne I. 65. Blant hvilke Folk de særdeles Navne har Sted I. 65 sq. II. 139. Navne paa Floder , Søer ic. vare i Begyndelsen appellativa I. 82. 148. Navnenes Lighed hos adskillige Folk bevise ey deres fælleds Herkomt I. 83. 98. Navne af adskillige Folk i Europa , som nu ere udslettede og ukjendte I. 42. Smaaes Folkes ere tagne af adskillige Omstændigheder I. 304. Navnet , hvormed de Folk efter for Østersøen bleve kaldte II. 10. Navne , som forud gaves langt fraliggende Folk , vare almindelige II. 25. Af de gamle Navne hos Græske og Romerske Skribenter bevises kun , eet Slags Folk forud at have beboet Norden II. 165 sq. Vidske Navne paa Jorden selv og paa Landskaber og Stæder i Norden II. 161 — 195. Paa Landskaber og Byer i Øverrige II. 178. Paa Landskaber og Byer i Norge II. 187. Paa Land-

kaber og Byer i Danmark II. 191. Enkelte Stammer og Folk fik med Tiden særdeles Navne II. 205. Det Cimbriske , det første særdeles Navn for et enkelt Folk i Norden II. 205. Det Danske yngre end den Cimbriske Udvandring II. 205. Det Gothiske strakte sig vidt I. 355. II. 203. 217. Blevne ofte givne Folk efter visse Slags Naaben II. 222. Naar det Tydske er bleven almindeligt II. 251. Teutoniske Navne i Westphalen og Mecklenborg II. 259. Det Galliske blev strakt vidt II. 302. Det Norske og Svenske opkommet siden den senere Odin II. 317. Landskabers Navne i de Nordiske Lande ere fra umindelige Tider II. 318. Odins mange Navne III. 13 — 24. Opdigtede Navne , hvorfor saa meget brugte forud III. 17. Kongers Navne efter Landets Guder III. 70. Freyrs Navne III. 175. Det Scythiske vedvarede i ottende Sæculo IV. 312. Det Gothiske Navns Bemærkelse IV. 329. Hvorfor Gotterne har faaet saa mange Navne IV. 340. Oprindelsen til det Galliske og Celtiske IV. 352. Gepidernes forstjællige Navne IV. 405. Deres Navns Oprindelse IV. 421.

Nebri , Hunernes forrige Navn IV. 171. Nectar : Flod , hvorfor kaldet den barbariske V. 93.

Neder-

- Nederlag, Romernes, under Valente af Gotherne IV. 163 — 167. Beretninger derom af da levende Folk IV. 167 — 172. Af andre nye Skribentere IV. 172 — 177. Spaadom angaaende dette IV. 173.
- Nedgravne Statte, troede man at ege i Valhala III. 108. 127.
- Neffur, Odins Søn 129.
- Nemetes, Belgisk Folk i Speir ved Rhinen I. 305. Vare i Ariovisti Hær med Cæsar II. 287.
- Nentidara, en Stad i Dacien IV. 276.
- Nephtuim, Misraims fjerde Søn, hans Afkom I. 133. Skribenternes Mening om ham ibid.
- Nerigon, hos Plinium, er Norge II. 165.
- Nerike i Sverrige, Navnets Oprindelse II. 181.
- Nervii, Belgisk Folk i Hennegau I. 306.
- Nestor, ældste Russiske Historieforfatter III. 96.
- Netad, en Flod IV. 276.
- Neuri, boede ved Budinerne II. 37.
- Neusidler Søe, fordm. Velsidig IV. 277.
- Neustria i Italien IV. 620. 621.
- Nibelungernes Sang IV. 398.
- Nice, en By IV. 162. 163.
- Nicetas, omkommet for Religionen IV. 186.
- Nicitius, Biskop i Trier, hans Brev til den Langobardiske Dronning IV. 601.
- Nibuhr, har bestemt Babels Beliggendes I. 18.
- Niellus, Jrsf Konge V. 27.
- Nissheim, de uheldige Sines Voelig III. 8. 64. Blev gjort længe før Jorden III. 9. Var den nordlige Deel af Siningagap III. 235. Derhen stede Forskøttelse fra Hæll III. 290.
- Nimrod, Chus Søn, en Krigsmand og Jæger I. 43. Bygde Babel og Ninive I. 73. Hans Fødsels- og Døds-År I. 109. cfr. Tab. II. Er den samme som Ninus ibid. Har og været Babyloniernes Belus ibid. Hans Residence I. 110. Stæder, hvis Stiftelse ham tillegges I. 110.
- Ninive, bygt af Nimrod I. 73. Var ikke i Ansæelse i Moses Tid I. 110. Josephi Mening om dens Bygning ibid. Skrifter, hvor den nævnes I. 111.
- Ninus, den samme som Nimrod I. 109.
- Niörd, Nordisk Konge i Odins Tid II. 60. kom ind med Odin II. 63. Stamsfader for de Svenske, og siden de Norske Konger II. 63. Gik af Odin Noatun til Voelig III. 106. Dyrket af de Nordiske som en Guddom III. 190 — 193. Hans Slægt og Afkom III. 190. Blev de Svenskes Drot efter Odin III. 191. Naadde for Vinden III. 191. Har flere Navne ibid. Er dyrket af adskillige Folk ibid. Lokes Dødsbedelse III.

- til ham III. 192. Forhaanes af Jot-
nerne III. 193. Hvorledes ægtede
Skade III. 264.
- Niorve, Odins Søn III. 132.
- Nithersøn i Norge, Navnets Bemærkelse
II. 187.
- Noaaide-Konst, s: Hæx-Konst III. 239.
- Noaider, Spaasmand hos Lapperne III.
139.
- Noah, hvorhen begivet sig efter Syndflo-
den I. 12. 47. Hans tre Sønners Af-
kom havde ikke lige Kundskab I. 27.
Hans ældste Søn var Japhet I. 54.
Hans Sønners Alder og Fødsels-Ar
ibid. Af dem er den ganske Verden for-
plantet I. 71 — 76. II. 114. Uvist
hvor han og hans Sønner vare efter For-
virringen I. 101. Hvilke Folk udstam-
te fra hans Sønner II. 112 — 124.
De Nordiskes Guder betegnede hans tre
Sønner III. 137.
- Noatun, Niords Boellig III. 106. Dets
Beliggenhed III. 190.
- Noebac, en Grifst Dye V. 62.
- Nochen v. Nichen, Havets Gud hos de
Nordiske III. 15. 222.
- Nogaiske Tatarer II. 48.
- Nogas, Mungalske Konge II. 55. 56.
Overvinder Alaner og andre Folk II.
55. 56. IV. 320.
- Nola, hos Saxo, hvad bemærker III.
336.
- Nomader, eller omvankende Folk, hvilke
de vare I. 226.
- Nor, Konge i Gotland, Stamsfader for
de smaa Norske Konger II. 16. Fører
Krig med Laplænderne II. 16.
- Nora, en Dye i Sardinien, Navnets Op-
rindelse I. 288.
- Norax, fører en Iberisk Colonie til Sar-
dinien I. 288.
- Nordalbinger, hvilke II. 264.
- Nord-Hav, forhen kaldet Mare Amal-
chium og Cronium II. 166. 294.
- Nord-Thüringen, dets Strækning V. 127.
132.
- Norden, hvad derved forstaaes II. 1.
Dens ældste Indbyggere efter Torfæ-
Mening II. 2. Efter Leibnitz Me-
ning II. 3. Har haft Indvaanere fire
hundrede Aar for Christi Fødsel II. 4.
130. 128. 147 — 155. Kiendteegn,
at den fra ældgammel Tid har været be-
boet II. 6. Le-Gendres Mening om
Nordens Beboelse II. 6. Wildes Me-
ning ibid. Borlases II. 7. Dens
ældste Indvaanere ansees for bare Kiem-
per II. 104. Naar bleven bebygget II.
125 — 134. Sheringhams og Rud-
beks Mening om dens Beboelse II.
128. Giendreven af Holberg, Tor-
fæ og andre II. 129. Har faaet sine
Indvaanere til Lands II. 130. Leve-
maaden og Tilstanden der i de ældste Ti-
der

der II. 135 — 158. Skal efter Dalins Mening have været en Samling af Der II. 137. Kalbes og Nordur og Halsur:Heimstins II. 173. Dens Indvaanere for Odins Ankomst og for Kristus II. 315. Tildragelser der for Odin II. 319.

Nordiske Folk, udstamme fra Gomer, Japhets Sou I. 327. II. 116 — 124. Kan ikke være Eelter I. 327. 328. II. 196. Være eet Folk af Begyndelsen med de Tydske I. 329. II. 23. 214 sq. Men paa deres Vandring adskiltes ved Østersøen I. 329. II. 22. 23. 130. Kan uledes af Cimmerierne I. 340. Uvist, fra hvilken af Gomers Sønner de ved Cimmerierne udstamme I. 348. II. 122. Hvad der forstaaes ved Norden II. 1. Ere aldeles forskellige fra Finner II. 2. Ere komne ind i Norden enten igiennem Finland eller Holsteen II. 3. Ere ikke komne hid til Elbs II. 3. Synes at være komne ind fra Tydskland II. 3. Leibnitz Mening at de Tydske have besat vor Norden II. 4. Modsiges ibid. Nogle uleder dem fra Irland II. 7. Have fordem været Nordens eneste og ældste Indbyggere II. 9. Boede i Finland i første Aeculo II. 16. 17. Uvist, naar de forlod det II. 17. Kom over Alands-Havet, og ikke oven omkring Sinus Bot-

nicus, ind i Overrig, Norge x. II. 18. 131. Opholdt sig siden paa de søndre Strækninger i Overrige og ved Strandkanten II. 18. 19. Adskillige Meninger om deres videre Udbredelse II. 19. 20. Ere af samme Herkomst med Alaner II. 33. Naturlige Kiendtegn paa de gamle Nordiske II. 34. Uledes urigtig af nogle Stribentere fra Trojanerne II. 70. 71. Deres Herkomst fra Alanerne, efter Becani Mening II. 80. Deres Oprindelse fra Caucazo II. 84. Igienne hvilken Vey de ere komne til Norden II. 21 — 84. Stamme i Søderne overens med adskillige Tatarer II. 96 sq. Ere bekiendte af deres røde Haar og blaae Øyne II. 96. 122. Ere ikke Grafer, som stamme fra Javan II. 117. Ikke Thracer, der stamme fra Thiras II. 118. Ikke Scythier, Sarmater eller Slaver, der stamme fra Magog II. 119. Ikke Weber og Armentier af Madai II. 120. Ikke Issedoner, Finner og Huner fra Mesech ibid. Ikke Massageter og Tatarer fra Thubal ibid. Stamme altsaa fra Gomer II. 121 sq. Kan ikke stamme fra Magog, som nogle mene II. 119. En forhen antagen Mening, om deres Herkomst fra Thubal, frasledes II. 121. Folk paa Caucazo beslagtede med dem II. 122. Uledes af Dankvert fra Alca-

- nas II. 124. Naar rimelig vare komne til den yderste Spids af Skaane II. 131. Vare fordom meget grumme og haardsføre II. 144. Tilbøielig til Drif, Slagsmaal etc. II. 145 — 147. Mandkønnets og Fruentimrets Caracteer hos dem II. 146. Deres Egenheder, Dyder og Laster fordom II. 312 sq. De som i Lydsland dyrkede Odin og Thor, kan ikke alle kaldes Nordiske Folk III. 41. Have ikke dyrket de Romerske Guder III. 42. Deres Caracteer IV. 219.
- Nordiske Sprog, kommen af det gamle Phrygiske I. Tab. IV. a.
- Nordland, i Overrige, naar først saa kaldet II. 184. Blev ikke strax beboet af vore Forfædre II. 184. Siden kaldet Helsingeland og Jemteland II. 184.
- Nordmør, Navnets Oprindelse II. 187.
- Norder Halsfur, Heimsins, Verdens nordlige Kant II. 173.
- Noreya, hvorved Cimbrerne holdt et Slag med Carbo II. 291. 294.
- Norge v. Norrige, naar de Nordiske Folk igiennem Overrige kan have udbredt sig derhen II. 131. Kaldes af Plinio Norigon II. 165.
- Norici, et Thracisk Folk I. 263. Allers først nævnte af Cæsar ibid. Vare til for Christi Gudsfel I. 264. Deres Sæde ved Alperne I. 264. Kaldte en Mand paa deres Sprog Der v. Berun I. 265.
- Noricum, beboet af Norici I. 264. Dets Grændser bestemte af Ptolemæo I. 265. IV. 479. Cimbrerne drage igiennem deres Land I. 264. Beflettet af sit Guld og Jern I. 264.
- Normanner, hvem derved forstodes II. 288.
- Nornir, 3: Nanderne v. Genii hos de Nordiske III. 226. 280 — 283. Vare tre Slags III. 227. Bestyrede Menneskets Levetid III. 280. Vare tre i Tallet ibid. Andre Nornir, gode og onde III. 281. Spaae Kvinder af dette Navn III. 283.
- Norsaver 3: Nord-Suaver V. 86. 87.
- Norske Folk; hvorledes kaldede af Irerne II. 194. Deres fornemste Gud var Thor III. 65. 66. 161. Kaldtes fordom Gauter IV. 18.
- Nortmannernes Land 3: Dania II. 231.
- November, kaldet Blot-Monath hos Anglerne V. 29. 30.
- Novidunum, en Bye i Scythien IV. 140.
- Novogrod, hørte til det Holmgardske III. 61.
- Nuithones, hos Tacitum, Betænkning over dette Folk II. 262. IV. 32. Ere ikke Gotther, men Teutoner IV. 347. Regnes til Sueverne V. 72.
- Numatiner, de navnkundigste af Pelendones I. 312.
- Nucilo, vil omkomme sin søge Dreng V. 132.

Ny og Nedie, betegnet under en Fabel III. 272.

Nydhoggur, gnaver paa Aste = Træet ved Nifheim III. 306.

Nøgne, gif Herulerne i Strid IV. 435. 442.

O.

Oannes, et Monstrum, fremkommen ved en Vandflood I. 9.

Obal, Jektans Søn, hans Fodfels og Døds-Aar I. Tab. II.

Obefer, v. Georgier, undertvinges af Tatarer II. 79.

Obii, Betænkning over dette Folk IV. 427. 428. gaar med Langobarderne over Ister, men drives tilbage IV. 575.

Ochon, Herkist Ronge, hans Død IV. 441.

October, kaldet Synetr: Fylith hos Anglerne V. 29. 30.

Odains Ager, de Eysaliges Bøllig III. 303. Kaldes og Udains Aftur III. 303.

Ode, bemærker en Fader III. 5.

Oden, et endnu bekendt Navn blant Dagestanerne II. 87. Er nu omskunder et Navn paa Fanden III. 28. Var Søernes Ronge i Slesvig III. 112.

Odenpoa, i Estland III. 94.

Odensee, kaldet af Snorro Odinsø II.

195. Har Navn af Odin III. 50. Eller af Mitodin, som der blev ibidkagen III. 85.

Odensholm, en Ø i den Finske Bugt III. 94.

Odensvi = Sogn, i Overrige, kaldet efter Odin III. 52.

Obern, kaldet Biadrus v. Everus IV. 536.

Odilbaldus, naar regieret III. 201.

Odin, III. 1 — 134. Broder til Vile og Ve I. 5. III. 10. Hans Herkomst fra de Lande ved det sorte Hav I. 348. II. 83. 316. Kom fra Tanais II. 58. Hvorvidt han ubledes fra Budini II. 35. søres urigtig fra Graekerland III. 33. Havde Aser i Følge med sig II. 59. Hvad Bey de toge II. 59. Hans Lærdom om Døden II. 37. 136. Var Høvding i Asgaard II. 59. 60. Flydte for Romerne nord efter II. 59. Af hvad Grunde han kan gøres jævnaldrende med Pompejo II. 60. 61. Det Folk som fulgte ham, var eet med Aser og vore Nordiske II. 74. 83. 316 19. Ved hvilket Konstgreb han tilvendte sig Enevolfs Magten II. 147. Tilhæggtes at have haft sine egne Mønter II. 157. Et Devils, at han ikke indførte, men fandt, Mønte-Konsten for sig i Overrig II. 157. Hvad Tid indkommen i Norden II. 219. Levede for Christi Fødsel

fel II. 274. Betragtet som en Gud III. 1 — 68. Tilstaaes af de fleste at være dyrket som Gud III. 1. Navnets Oprindelse III. 2 — 7. Navnet udelser nogle af Udainsakur III. 2. Af Aude III. 2. Af Guodan III. 3. Af Vonsda III. 3. Af Bode, Baade, Fare III. 28. Af Ath, en Hand III. 5. Udtales paa adskillige Maader III. 3. 6. Uviit, hvad Navn han først havde III. 3. 4. 7. Bemærker paa Ausstiff Ben III. 4. Kan og bemærke Fader III. 5. Forklares som en Negler III. 6. Hvilken den rimeligste Bemærkelse II. 7. Er endnu et vigtigt Navn hos Dagestanerne II. 89. Kaldes Crodo III. 5. Alfadur III. 8. 9. Sigge II. 180. Saaer med sine Brødre i Gylfes Syn tre Navne III. 10. Kaldes Tørkernes Konge II. 60. Den senere Odin og hans Selskab kaldes Magi eller Heremestere, af Saxo II. 101. Kaldes Ufreds-Stifter, Morder, en ond Hand, den fule og utroe Udelæggersens Søn, den vrede Odin III. 27. Oleu Trold og Spøgelse III. 28. Verdens vældige Fader III. 49. Den gamle Verdens vældige Helt III. 52. Tilføjede med de andre Guder, As, Afer III. 36. Som de og kaldtes ved Tarnais III. 36. Hans mange andre Navne III. 13 — 24. 44. Hvoraf

faaet saa mange Navne III. 17. Blev anseet for den øverste af Under-Guderne III. 9. For et ond Væsen og en ond Hand III. 9. 27. Aarsagen dertil III. 64. 74. For Solen III. 9. 24 — 27. Og denne dyrket under hans Navn II. 145. Tillægges kun eet Dye, som Verdens Dye eller Solen III. 25. Ansees for Dellingur i Edda III. 26. Hensføres af mange til de fleste Grædsker og Romerske Guder III. 4 — 6. Blev anseet for Mars III. 14. 15. 28 — 31. Kan og have indført den Lærdom om Odin, Krigenes Gud III. 29. Dog falder ikke Krigen altid ud efter Odins Villie III. 31. Han raadde for de afdødes Giale III. 30. 31. Holdes for Pluto III. 32. Aarsagen dertil III. 32. Ansees for Jupiter III. 33. for Saturnus III. 15. Af de fleste for Mercurius I. 240. III. 15. 33. Saxonis og andres Grunde her imod III. 34. Hvorfor anseet for Jupiter, Mars &c. III. 63. 64. Er rimelig betegnet under det Navn Theuth III. 40 sq. Hvorfor han og Theut bør ansees for een Guddom III. 45. 46. Er den samme, som de Tydskes Tuisto eller Mercurius III. 423. Som Saxernes Irmin III. 46. Unddrog Harald Hildetand sin Hielp i Krigen mod Sigurd III. 49. Digtede, at han kunde stabe
O 3 III.

III. 10. 11. Blev efter Saxonis Vidnesbyrd anseet for en Gud i hele Europa III. 48. Dyrket af adskillige Folk I. 60. Som anføres Nitten i Tallet III. 48 — 63. Vidnesbyrd, at han er dyrket af Danske III. 48 — 50. Danske Landskaber opnævnedes efter Odin III. 50. Blev dyrket af de Svenske III. 50 — 52. Hans fornemste Tempel i Upsala III. 50. Hans Billede i det Tempel III. 30. Blev dyrket af de Norske III. 52 — 54. Blev af Alfrek gjort til Jarl III. 52. Blev dyrket af de Svenske Gothis III. 54. Af Isølanderne III. 54. Af Sæverne II. 217. 219. 274. III. 54. 55. Deres Odin var forskjellig fra Votan III. 55. Af Angel-Sæverne i Britannien indtil syvende Seculum III. 55. Af Vandaler og Langobarder III. 56 — 58. Af Suever III. 58. 59. Af Friser III. 59. De Tydske Gothis III. 59. 60. Thüringer III. 60. Leuticier III. 60. 61. Barmier III. 61. Ruffer af Holmgaard III. 61. Circasser III. 62. Alaner og Ajer III. 62. Et Slags Guner III. 62. Et ikke dyrket af Ecoterne III. 63. Den sidste Odin fandt Odins Guds-Dyrkelse for sig i Norden III. 63. Dragte den til den Cimbriske Halvø II. 220. Tilleguede sig Præstedømme og

Religionens Herredømme III. 63. Til-
tog sig den forrige Odins guddommelige
Dyrkelse III. 63. Tillagdes af de gamle
to Ulve og tvende Navne III. 66. Hans
Hest Sleipner III. 66. Betrag-
tet som Menneske III. 69 — 78. Har
virkelig været til III. 69 — 78. Nægtes
af nogle at have været til som
Menneske III. 1. Hvorfor det nægtes
III. 69. Efter Slægts-Registerne ere
den Nordiske og Angel-Saxiske forskelli-
ge Odiner III. 71. Hans Ankomst fra
andre Lande bevises af det, at han drak
Vin III. 72 sq. Skulde Folk han og
være Forsædte havde med at bestille III.
73. 74. Kalder i Edda Priamus II.
69. Men ansees urigtig derfor III. 79. Af
andre anseet for Ulysses eller Ante-
nor III. 80. Af Saxo antages tre
Odiner III. 70. Af Snorro een Odin
IV. 7. Den ældste Odin, hans Boe-
pel uden for Norden III. 80 — 82. Levede
længe for Christi Fødsel II. 274. III. 57. Var Børs Søn I. 5. III. 9. 81. Hans
Beskrivelse III. 81 sq. Herkomst og
Oprindelse III. 10. Den mellemste Odin,
hans Boepel og Beskrivelse III. 82 — 84. Synes
at være anseet for den øverste Gæddom,
Solen &c. III. 29. 30 sq. Som ikke
med Grund kan siges om Thor III. 30. Hans
Levestid IV. 16. Den sidste Odin
III.

III. 84. Har ikke med Krig trænet sig frem i Norden II. 103. 316. III. 29. Hans Boepæl III. 84. 92 — 100. Levetid og Bedrifter III. 85 — 87. Har været et Menneske, som er uvidt om den første II. 304. Samle Skribenteres Beretninger om hans Levetid III. 87 — 90. En Vlanding i Saxo-nis Efterretning herom III. 87. 88. Hvere Skribenteres Beretning om hans Levetid III. 90 — 92. Aarsagen til hans Ankomst i Norden III. 91. Menes at være kommen til Skib fra Duna III. 105. Hans Herkomst III. 92 — 100. Om han udstammer fra Vandaler III. 97. Et Beviis, at han har været i Rusland og deromkring III. 93. 94. Kaldes Konge af Suiþiod III. 94. Har formodentlig været i det Landskab Gottland III. 96. Bedrifter i og uden for Norden III. 85 — 87. 100 — 112. Begiver sig i Landflygtighed og kommer tilbage III. 101. Hans Forhold ved Hjemkomsten III. 101. Vædenskab i Krigs-Konsten III. 102 — 104 1q. Færdighed i at styde III. 102. Kierligheds Handel med Rinda III. 101. 102. Auler Bøe med hende III. 102. Kommer derover i Landflygtighed III. 103. Saxo tillægger ham vrangelig en dobbelt Landflygtighed III. 104. Hans Brødre tilgæne sig Riget i

hans Gravværelse III. 106. Hans Beskrivelse III. 107. Konster III. 107. 108. Forvandlinger III. 107. Anordninger III. 108. Død og Baal III. 108. 109. Caracteer III. 109. gav sig ikke ud for den Gubdom Odin, men hans Præst III. 110. Bedrifter efter de nyeres Meninger III. 111. 112. Hans Begravelse i Smaaland III. 111. Har haft ti Sønner III. 94. Den Sapiske Odin III. 112 — 115. Forskiellig fra den Nordiske III. 71. 112. Levede tre hundrede Aar efter Christi Gødsel II. 274. Er maaskee kommet fra Norden II. 274. Hvorfor kaldet Angul III. 114. Hans Søn fører Krig med Hother III. 88. 114. Regierede ikke over alle Sagerne III. 114. Den Nordiske Odin var Poët III. 116. Lærte den Kunst af den Jotun Suttung III. 117. Om han har indført Poesie i Danmark III. 116. 119. Førte Dødsdøds Brug ind i Norden III. 120 — 123. Hans Sæder III. 123 — 125. Mange Aabenbarelses under forskiellige Navne III. 124. 125. Giestfrihed og Gæstmilddhed III. 125. Var en listig og stær Statsmand III. 125. Hans Hustru og Værn III. 129 — 134. 202. 203. Hvorfor ham tillægges saa mange III. 128. Ulige Beretninger om hans Søners Tal III. 94. 132 1q. Hans Camtale

- tale med Loke III. 133 sq. Med Frigge III. 253. Bliver ilde modtaget af Geirraud III. 253. 254. Almindelige Betragtninger over Odin og hans Dyrkelse III. 290 sq. Skal sluges af Uven ved Verdens Ende III. 313. Den sidste Odin har med sine Gøtter beboet og opkaldet Den Gulland IV. 23.
- Odisei, var det Land Colchis forðum II. 61.
- Odoacer, gjør Indfald i Italien IV. 433. Hvorfor kaldet Turcilingernes Konge IV. 467. 480. Er ikke kommen som Konge til Italien *ibid.* Kaldes Gothernes Konge IV. 467. giennem hvilken Vey han kom til Italien IV. 468. Efterretninger samlede om ham IV. 470. Fanger Ruglernes Konge og ødelægger Riget IV. 476 — 478. Kaldes siden Ruglernes Konge IV. 480.
- Odoranti, boede ved Dierget Pangao I. 256.
- Odothaus, de Gothuners Konge IV. 220.
- Odur, Freyas Mand III. 258.
- Odurs-Møe : Freya III. 262.
- Oenotria, dets Strækning i Italien I. 272.
- Oenotrici, hvorfra saa kaldede I. 271. Gik siden andre Navne I. 271 sq. Kom til Sicili til Europa fra Grækenland I. 272. Blev kaldte Itali af Italo I. 273.
- Oenotrius, et Folkets Stifter I. 271. Medsat sig paa Vest-Siden i Italien I. 271. sq.
- Oervandel, høres af Thor ud af Jotuns heim III. 151.
- Oervandelstaa, en Stierne III. 151. —
- Oestrymniske Øer, de Sorlingste ved Britannien I. 325. Forðum kaldte Cassiteriske *ibid.*
- Ofreskr : fremsynet III. 362.
- Offer, af Mennesker, brugelige hos Mageseterne I. 214. Hos Elcerne I. 300. Hos Tauri, som offrede alle Gæsterne, som kom til dem I. 345. Hos Forsædrene i tiende Sæcula II. 309. Hos de Tydske til Mercurius III. 42. V. 36. Hos Scythier og Gallier til Teutades III. 45. Af Mennesker og Dyr ved en Fæst hver niende Aar III. 342. hvert niende Aar ved Leire III. 343. Hvorfor dette kom i Brug hos Forsædrene II. 144. Af Fanger, tagne i Krig III. 19. Af Værn til Odin III. 24. Fra Hagen Jarl til Torgerdur af hans Søn Erling III. 279. 334. Af to Sønner fra Hagen Jarl III. 336. Af hvide Heste hos Eschumascerne II. 94. Af en død Hest til Rota hos Lapperne III. 276. Af en Galt til Freya for et got Aar III. 259. Af en Lønde

- All til Vodan hos Sæverne III. 58.
 Af første Grøde til Thor hos Eschurva-
 scherne III. 166. Af sorte Dyr til
 Freyr III. 175. 335. Til Odin for
 Havn III. 134. Til Thor imod Pest
 og Hunger III. 155. Til Freyr for
 Giftermaal III. 178. Til Afdøde Kon-
 ger III. 223 sq. Til Alserne III.
 228. Til hyper Gud i sæt, indført af
 Mitodin III. 335. Til en Fjers eller
 et Vandfald III. 373. Til en Steen
 III. 374. Til en Koe, brugeligt i
 Norge og Øverrige III. 324. 325.
 Til Diavelen, straffet efter Angel-Sart-
 ste Love V. 32. 33. Fra. porre for
 hans Datter Goe III. 278. For Fred
 og Eger i Goe-Maaned III. 278.
 For dyr Tid hos de Svenske III. 336.
 For at leve længe III. 336. 341. Kun-
 de forrettes af enhver fornemme Mand
 III. 349. Indskiftede Odin til forskiel-
 lige Aarets Tider III. 108. Hvilke
 Tider paa Aaret de fornemste Offere stede
 III. 371.
 Offer-Visp, den fornemste Geistlige forðum
 III. 349.
 Offer-Giaftebuder, deres Høytidelighed III.
 338. 339.
 Offer-Præst, ypperste, var den sidste Odin
 i Øverrige III. 85. Offer-Præster i
 Asgaard III. 336.
 Offer-Stader, vare først paa aaben Mark
 og i Lunde III. 326. 327. Findes end-
 nu mange af i Norden III. 326. Vare
 siden paa indelukte Stader og i Templer
 III. 327 — 334. Ved Tanais i As-
 gaard III. 336.
 Offringer, til Guderne, stede forðum ved
 Viborg II. 209. Skede af Cimbrerne
 paa en græsselig Maade II. 309. 310.
 Beskrivelse over de Nordisttes Offringer
 III. 334 — 347.
 Oghul v. Oghgul, en De V. 14.
 Ogygia, hos Plutarchus, er Irland I.
 326.
 Ogygis Vandfald, naar indfaldt II. 127.
 Oskolni, et Sted i Glimle III. 314.
 Olanna, et Alanisk Land II. 78.
 Oldner, Odins Søn III. 131.
 Olennius, sættes af Rømerne over de Fri-
 ser V. 52.
 Oller, Thors Sted-Søn III. 85. Blans-
 des med Mitodin hos Saxo III. 82.
 104. Vortjages, som en Bedrager, af
 Odin og omkommes III. 85. 104. Vis-
 res af Guderne til Konge i Odins Land.
 flygtighed III. 103. Hans Hæder-Konst
 i Øverrige III. 104. see Uller.
 Ost-Særen, er Holsteen II. 279. V. 38.
 Oluf Trygvason, regjerede fem Aar i Nor-
 ge III. 93.
 Omgang, var forðum imellem langt fræ-
 liggende Folk III. 86. Bevist der-
 paa IV. 370. 372. 427. 491.
 D Imel-

- Smektem Nordiske og Sydlige IV. 559.
- Omvandring, Elalens, troede Forsædrene III. 293.
- Ondurdys, Skades Tilnavn III. 263.
- Ondurgur, Skades Tilnavn III. 263.
- Onsdag, udtales paa adskillige Maader III. 3.
- Har Navn af Odin III. 3. Kal-
des af Friserne Varnsdag III. 18.
- Ophir, Jectans Søn I. 124. Hans Fæd-
sels- og Døds-Aar I. Tab. II. Et
Sted kaldet efter ham I. 124. Salomons
Ophir bør søges i Indien *ibid.*
- Ophiusa, de Sorlingske Der I. 325.
- Phoenicierne handlede der *ibid.*
- Opici, fordrevne Siculi til Den Sicilien I.
270. Synes at have været de samme
som Umbri I. 280. 281 Holdes af
Aristotele for Ausones i Campanien I.
281. Uddrives af Sabinerne fra Sam-
niternes Land I. 281.
- Oprindelse, Folkets i Almindelighed I.
101 — 356. i sær de Nordiskes II.
1 — 320. Kort Udtog deraf I. 315
— 318.
- Opstikianer, gjøre Opstand imod Keyser Ar-
temium IV. 311.
- Opstikium Thema, dets Deligheden og
Strafning IV. 312.
- Optar, Hunernes Konge. IV. 543.
- Optimates hos Gotherne og Rømerne IV.
248. 386.
- Optimum Thema IV. 248.
- Orakul, det ældste i Grækenland var det
Dodonaiske I. 178. Phryni Orakul
hos de Iberer I. 206. Bachi paa Pan-
gæo Bierget I. 256. Har været brugt
hos de Nordiske III. 352. Exempler
derpaa *ibid.*
- Ord, hvorfor saa mange overensstemmede
i de Slaviske, Tydske, Nordiske og an-
dre Sprog I. 255. Med Ord kunde
Odin binde Folk III. 102. Adskillige
Langobardiske Ord IV. 618 — 621.
- Ordværling, Lokes med Guderne III. 210.
220. 190. 263. 264. 265. 193. 252.
267. 289.
- Oretani, forðum et Spansk Folk af Ger-
manisk Herkomst I. 321. Boede paa
Pladsen af nu værende Calatrava *ibid.*
- Orpheus, en Thracer, skal have formildet
de Grækers haarde Sæder I. 229.
- Oscenses, hos Plinium, et Spansk Folk
I. 319.
- Osci, boede i Campanien I. 281. Fordres-
ve Opici deraf *ibid.* Vare med de æld-
ste Folk i Italien I. 285. Deres Dia-
lect bevaretes længe hos Rømerne I.
285. D'ève fordrevne af Eumaner *ibid.*
- De fordrevne Ausones *ibid.* Ansees for
en Green af Skuti *ibid.* De hos Pro-
lemaum ansees for Ostii, Ostiones,
Eptii II. 161. IV. 41. Taciti Osti
giøres af Dalin til Afer III. 99.

Oseria

- Oserika v. Osterika, hos Plinius, Landene østen for Østersøen II. 165. 168.
- Osse, en Øye og Flod ved Pernau III. 94.
- Ossian, Fingals Søn, hans Betsiendelse om Tilstanden efter Døden III. 297.
- Ost: Gotther, naar saa kaldede IV. 321. Harde det Navn i Norden IV. 19 322. Kaldes og Greuthungi IV. 323. Beholdte deres gamle Skikke i Italien IV. 378. Deres Konger IV. 383. Overvinde Sueverne IV. 383.
- Ost: Gothiske Rige i Italien, oprettet ved Theodericum Triari Søn IV. 302. Dets Ende IV. 304.
- Ostia v. Ostianes, saa kaldede af Pytheas II. 165. Deres Sæde i Preussen II. 9. Holdes for Taciti Estii II. 10.
- Ostiafer, nogle beslagtede med Finner II. 94. Nogle ligne dem endnu II. 95. Dyrkede Thor III. 166.
- Ostiatisk Sprog ved Jrtisch Strøm, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Ostrogotha, en Gothisk Konge IV. 37. Bedrifter efter Jornandis Beretning IV. 56 — 63. Efter Græske og Romerske Skribenteres IV. 63. 64. Hans Slægt IV. 57. Levetid IV. 57. 113. Fremgang med sin Krigshær IV. 61 sq. Egenkab IV. 330.
- Ostrogother, Interregnum hos dem i fyrgetype Aar IV. 273. Hvorledes og naar sat Boe i Pannonien IV. 275.
- Kom under Hunernes Magt IV. 270 — 276. Naar de fik det Navn IV. 322 sq.
- Ostrovius, Romersk Feldtherre imod Gottherne IV. 282.
- Otfried, første Frankiske Skribent IV. 189.
- Othar, Skribent, hans Levetid II. 188.
- Othin, Konge, er Odin III. 16. Første Krig med Hother III. 87. 88.
- Otlingi, vare Saxer V. 45.
- Ottar, Svensk Konge III. 87 sq. Ombringes af Frodes Jarler III. 87.
- Otte: Sund, har Navn af Odin, og ikke af Kæiser Otto III. 50.
- Quaristi, see Marisci.
- Quelta v. Velta, hos Ptolemæus, deres Sæde II. 161.
- Quicum, hos Ptolemæus, 3: Varner IV. 486.
- Qvatur, Spørgelser II. 106. Et Slags Troller III. 237.
- Overfyldelse, om den har forarsaget Cimbrernes Udvandring II. 235. see Vandflod.
- Overtro, i Henseende til de Afdøde III. 296 sq. Anordninger derimod III. 372 — 376. 379 — 382. Særenes V. 36.
- Ovida v. Oniva, Gothisk Konge IV. 64. Geberics Jar: Fader IV. 101.
- Ovin v. Ovin, Scythar IV. 47. Beskrives

ges af Gotheerne IV. 47 sq. Deres Sæde IV. 48.

Oviner, et Slags Troller III. 237.

Ore-Huder, anseer nogle for Cimbrernes Dragt II. 312. Gives Romerne i Skat V. 51.

Orer, offrede Forsædrene III. 324. Uvist, om de tilbade dem ibid. Findes paa nogle Marii Rønter ibid.

P.

Pamant, Belgisk Folk af Germanisk Herkomst I. 305. Vare med de første, som kaldtes Germani I. 350.

Pæones, Homeri tvetydige Beretning om deres Oprindelse I. 242. Bestemmes af Herodoto at være fra Asien I. 243. Regnes til Thracer I. 243. Ullige Meninger om deres Grændser og Lande I. 243 sq. Vare Stamsfædre til Pannoner I. 244.

Pæonia I. 243.

Pagi, hundrede, beboedes af Semnoner II. 286. Suever V. 74. 75. Inddeelte imellem de Alemaniske Rønger V. 96.

Palas v. Cappellatium IV. 540. Dets Beliggenhed IV. 541.

Palatium Gothorum, St. Gilles i Languebec IV. 346.

Palus Vienica o: Vener-Søe II. 183.

Pangaus, Thracisk Dierg, rilgt paa Guld

og Sølv I. 256. Beboet af Sætra og Desfi ibid.

Pannoner, deres Lands Strafning I. 244. Af hvem allerførst nævnes I. 244. Deres Lands Beliggenhed I. 244. Kaldes og Pæones I. 245. Dionis Mening herimod I. 245. Navnets Oprindelse I. 245. Deres Oprindelse efter Appiani Beretning I. 245. Talte Celtisk I. 247. Deres Sprog er ikke kommen af det Galliske eller Celtiske I. 247.

Pannonien, gives Ost-Gotheerne efter deres Begiering IV. 276. Dets Grændser IV. 276. Beboes af Langobarderne IV. 595. Forlades af dem, og overlades Hunerne IV. 604.

Paphlagoner, udstamme fra Riphath, Gomers Søn I. 143. 237. Deres Beskrivelse I. 143 sq. Boepæl II. 122.

Papiir, naar bekiendt her, og af hvilke Slags III. 122.

Pappus, Alexandrinsk Geographus IV. 326.

Par, hvor mange Menneffene udgjorde ved Adspredelsen og derefter I. 31, 102 sq.

Paras, Steder, hvor dette Ord forekommer I. 146. Dets Bemærkelse I. 147. see Persien.

Parasit-Plante, i de sydlige Lande I. 19.

Parfi 2: Perserne I. 140.

Parthener, Illyrisk Folk I. 246.

- Parthievsk: Partherne I. 146.
 Parthicus, en Flod IV. 133.
 Pas, Gotherne udsages derfra ved Hunerne IV. 270.
 Passav, kaldes Batavis IV. 432. Erobrer af Thuringerne V. 124.
 Patellæ Iridis, Mønter, deres Beskrivelse III. 128.
 Pathros v. Phetrusim, Misraims Søn I. 73. Besat endel af Egypten I. 73. 133. Adskillige Meninger om Landet Pathros I. 133 sq. Hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
 Patria Albis II. 231.
 Paulus Diaconus, om hans Langobardiske Historie kan ansees opdigtet III. 58. IV. 563. Urigtig Læsmaade i hans Skrift IV. 576 sq. Betænkning om ham IV. 603.
 Pautalia, dets Velggenhed IV. 296.
 Pavia v. Ticinium, indtages af Alboino IV. 604. Oliver Langobardernes Residenc ibid.
 Peguaniske Sprog I. Tab. VI.
 Peipus, en Søe i Estland III. 94.
 Pelagones, boede i Mæcedonten I. 242.
 Pelagonus, en Prønisk Helt I. 242.
 Pelasger, deres Herkomst I. 25. 173. Videnskaber fordem I. 25. Navnets Oprindelse I. 173. Vare et omvankende Folk, og vant til Søen I. 173. Nedfat sig i Italien ibid. Har været et af Hoved-Folkene i Grækenland ibid. Deres Vandringer og Sæder I. 173. 174. Boede ved Dodona for Hellenes I. 178. Javans Slægt, som vankede omkring, heldst til Søes, kaldtes saaledes I. 186. Boede i det Neapolitanske ved Staden Creston hos Tyrrenerne I. 275. Havde stor Forbindelse med Tyrrenerne og de Græske Pelasger I. 276. Havde deres egne Bogstaver fra Cadmo af I. 275.
 Pelasgia, Thesproternes Land, eller Epirus I. 178.
 Pelendones, et Celtiberisk Folk, deelt i fire andre I. 312.
 Pelliti, kaldtes Gothe og andre IV. 385.
 Pelsobis, en Søe IV. 277.
 Pelsværk, brugte Gothe IV. 229. 230. og Geterne IV. 234.
 Penge, Odin fik en Penge af enhver i Skat for sin Næse III. 126. En Gulds Penge med et særdeles Præg, funden i Overrige III. 126. Om Penge bleve møntede her i Odins Tid III. 126 sq. Hvorfor Romerske Penge her opgraves ibid. Hvorfor findes i Høye III. 127. Blevne nedgravne med de Døde III. 311. Med Ørehoveder paa, fundne i Høye III. 323. Overtroen ved at nedgrave Penge III. 372. En Penge, slagen Alarico til Hæ, funden i Overrige IV. 255. Maatte ingen slaas hos Langobard
 P 3

- gobarberne, uden Kongen IV. 619.
 Deres tidlige Brug iblant Folk V. 65.
 see Mønter.
- Penge-Bøder for Tyverie, Drab og Hore-
 rie hos Angel-Saxerne V. 32.
- Peredeus, lader sig formaae at omkomme
 Albain IV. 605.
- Perkel, det onde Væsen, saa kaldet hos
 Lapperne III. 164.
- Pernia, saa kaldet af Viarmnerne III. 61.
 Dets Strækning III. 61.
- Perniske Sprog, dets Udspring I. Tab.
 IV. b.
- Perrhæbi, udstammede fra Jhyrerne I.
 246.
- Perterne, udstammede fra Thogorma I.
 146. Andres Meninger derimod ibid.
 Kalbtes i Orienten Parsi ibid. blant
 sig selv Artai I. 147. Blant Grækerne
 Cephænes I. 147. Navnets Oprindelse
 ibid.
- Persien, kaldet Paras i Skriften I. 137.
 Beboet af Phuts Slægt ibid.
- Persiske Sprog, det gamle og nye, ud-
 stamme fra det Phrygiske I. Tab. IV. a.
- Personer, tre vare de Nordiskes Hoved-Gu-
 der III. 137.
- Persthlaba, en Øye, anlagt af Constan-
 tino Magno IV. 110.
- Pest, som varede i femten Aar IV. 71..
- Peucetii, et Folk, Navnets Oprindelse I.
 271.
- Peucetius, nedsat sig ved det Japyske For-
 bierg I. 271.
- Peucini v. Bastarnæ, et af Plinii fem Hæ-
 ved-Folk i Tydskland I. 354. Kan hen-
 regnes til Germani I. 355. Deres
 Sæde I. 356. II. 13. Vare i den Ge-
 tiske Hær med Claudius IV. 82.
- Psals, hvoraf saa kaldet IV. 556.
- Phæba v. Phæbanus, Rugiernes Konge
 IV. 476
- Phaniciæ, findes ingen Spor af i Italien
 I. 274. Førte deres Handel paa de Eas-
 teriske Øer, fra Cadix af, for at skule
 deres Seylabs II. 5. see Phœnicier.
- Phaleg, hans Fødsels- og Døds-Aar I.
 28. Tab. II. Navnets Oprindelse I.
 28. sq.
- Phali, Enden af nogle Navne, dets Be-
 mærkelse IV. 135.
- Phanagoria, en Ø i den Eimmeriske Bos-
 poro II. 66.
- Pharas, en Eruler i Romersk Tjeneste IV.
 443. Beseyrer den Vandaliske Gelimer
 ibid.
- Pharodener, Tydske Folk II. 254. Be-
 boede Ege-Kysterne af Mecklenborg II.
 255. 276. IV. 472. Ere rimelig de
 samme som Varner IV. 487.
- Phasis, en Flod II. 61. Holbes af nogle
 for Grændsen imellem Europa og Asien
 II. 111.
- Phærestæ, dets Herskabs I. 138.
- Phæthrusim,

- Phethrusim, se Pathros.
- Philippopolis, en Bys IV. 64. 65. Indtages af Goiberne IV. 69.
- Philippus, Kæiser, hans Vandhæls i Tøget mod Gepiderne IV. 404.
- Philister, deres Oprindelse I. 135. Formentlige Stamsfader og Boepæl I. 135 — 137. Naar boet i Palæstina I. 136. Naar forladt Egypten I. 136.
- Philistiim, Caphtorims Søn, hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Philoponus, Johannes, hans Levetid IV. 19.
- Phineus, Vaphlagoniff Konge II. 64.
- Phoenicier, deres Handel paa Spanien, strax efter Jolva Tid I. 315. Dreve deres Handel endog til Preussen II. 5. Beviis at de have været her i Norden II. 155. 156. Have i sær brevet Handelen paa Tartessus i Spanien II. 156. Have fra Østersøen bragt Bernsteen hjem II. 156. Handeled paa Britannien sex hundrede Aar for Christi Fødsel II. 158.
- Phoeniciske Sprog I. Tab. VI.
- Phreisti 3: Friser V. 50. v. Phrisii V. 52.
- Phriri Orakul, hos Ibererne I. 206.
- Phrugundiones, hos Prokæsum, et Folk i Garmatten IV. 537.
- Phrygier, de ældste i Lille-Asien I. 6. 235. Udstamme fra Gomer I. 140. 141. 235. II. 121. 261. Hvorledes de har udbredet sig I. 142 sq. Ubledes urigtig fra Thogorma I. 145. Hvilke Slægter der boede omkring dem II. 121. Deres Sæde II. 122. Navnets Oprindelse III. 262.
- Phrygiske Sprog, det gamle, deraf ere fem andre udsprungne I. Tab. IV. a.
- Phitrophagi, Budinernes Navn I. 109. 158. Var og eet Folk for sig selv I. 160. Kaldtes egentlig Sala I. 160.
- Phundusii, boede i Chersoneso Cimbrica I. 282. V. 4.
- Phut, Chams tredie Søn I. 137. Hans Slægt og Boepæl ibid. Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Pylarch, kaldtes den Burgundiske Konge IV. 545.
- Picollus, en Preussisk Gubdom III. 62. sq.
- Pictet, i Britannien, vare eet med Caledonier I. 323. Plager Britannien V. 6.
- Pictland, nordlig Deel af Britannien I. 323. nævnes i ellevte Seculo af Nordiske Skribenter I. 323.
- Pieres, boede ved Pangæo Bierget I. 256.
- Pige, under tolv Aar, maae ikke komme i Ægteskab IV. 620.
- Pileati, een af de Goshiske Hoved-Stænder IV. 60. Prosteres Navn IV. 377. 385.

- Pilgrims Rejse fra Norden, hvorledes Redde IV. 24.
- Piller, i Constantinopel, forestillede Theodosii Seyer over Gotterne IV. 227. 228.
- Piromis, Egyptiske Regientere I. 4.
- Pitzia v. Petza, Theodorici General imod Gepiderne IV. 409.
- Placidia, Honorii Syster, bortføres af Alaric IV. 253. Bliver gift med Athaulfus IV. 256. GIVES siden tilbage IV. 257. Deres Skik ved hendes Brøllup IV. 257.
- Plader, af Guld, tre Stykker fundne i Skaane II. 158.
- Plinius, levede efter Christi Fødsel III. 57.
- Plincha, Consul, forliger Artanerne indbyrdes IV. 227.
- Pliscuba, en Øye, anlagt af Constantino IV. 110.
- Pluto, dyrket i Norden under Odins Navn III. 32.
- Poconchiske Sprog I. Tab. VI.
- Poesie, hvorfor tillægges Odin, som Opfinder III. 116. Lærde Odin af Suttung III. 117. Tillægges Brage III. 210.
- Polatter, hvorfra udstamme I. 153 sq. 163.
- Polen, den søndre Deel beboet af Hiri IV. 456.
- Pollentia, i Italien, Trefning der med Alarico IV. 242.
- Polste Sprog, hvorfra uledes I. Tab. IV. b.
- Polucii, et Folk IV. 33.
- Polyphemus, en Cyclops, hans Ørn vare Stamsfædre for mange Folk I. 246.
- Pommern, hvorvidt Bag: Pommern har strakt sig IV. 47. Beboet af Rugii IV. 471. 472.
- Pompejus, hans Tog ved Tanais II. 61. III. 89 sq.
- Poppo, bærer et gloende Jern i Harald Blaatands Tid III. 343.
- Præster, meest agtede hos de uslebne Folk II. 144. Deres Magt var meget stor hos vore Forfædre II. 147. Blev af de Nordiske beviist stor Verbsdighed III. 348. Vare tillige Konger III. 349. Kaldtes Hoffguder III. 107. 177.
- Præstinder, brugtes af Eimbrerne og de Nordiske ved Offer II. 309. III. 350. Kaldtes Hoff-Gybia III. 350.
- Pragt, Exempel derpaa hos Gotterne IV. 367.
- Preussen, derfra faaes allene Bernsteen II. 5. Hvor lange beboet før Christi Fødsel II. 6. 8. 9.
- Preusser uledes fra Alaner II. 81. Ere af Eimbrerne, paa deres Udoandring, giorte til slebne Folk II. 289.
- Preussiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b. Proba.

Proba, Rømerff Dame, aabner Roms Porte for Goetherne IV. 259.
Probabilitet, historiske, her fastsættes, og er af forskellige Grader I. 68 — 70.
Probus, Rømerff Kæser, overvinder Goetherne og andre IV. 96 — 98. Hans Endeligt IV. 98. Fordeel imod Alexanderne V. 90.
Procopius, opkaster sig til Kæser i Constantinopel IV. 139.
Profuturus, Valentis-General, udsendes imod Goetherne IV. 158.
Promontorium Cimbrium, hos Plinius, ansees for den yderste Spids af Jylland II. 169. 197. 206 not.
Promotus, Theodosii General, overvinder Odotheum IV. 220 sq.
Prothingi, bringes ved Ligt i Theodosii Hænder IV. 221.
Provincer, Rømerffe, forstyrrede af Barbarerne i Graciani Tid IV. 208.
Ptolemæus, Betænkning over hans Geographie II. 206. 257. 281. Døds-Nar II. 271. Hans Beskrivelse over den Cimbriske Halvø, hvorledes at ansee II. 282. Fejler i at fastsætte Scaney efter Grader II. 171. Hans Quadripartitum, meget ufuldkommen udgivet III. 95 sq. Taciti og hans Beretninger om Angli, meget forskellige V. 3 sq.
Pulpuena, en Øye, siden kaldet Philips popolis IV. 64. 65.

Puniske Sprog I. Tab. VI.
Purpur, hvorfra blev heitret I. 169.
Pygmaer, hos Romere og Græker II. 110. Have haft Lighed med de Nordiske Dverge eller Finner ibid.
Pytheas, hans Leve-Tid I. 352. Bestemt af rigtigere Grunde II. 149. IV. 8.
Pythodoris, Libanernes Dronning I. 201.

Q.

Q forsøge Ulphilas sit Græske Alfabet med IV. 190.
Qvader, et Suevisk Følk V. 72.
Qvæde, Brynhildes III. 120. not. 5. Vegtams III. 124.
Qvaner v. Cajaner, regnes til Finner II. 1. Deres Boelig tilforn II. 186. Kalbes Amazoner, fordi de lignede Fruentimmer i Lyden IV. 580.
Qvasir, Vanernes Gidsel til Aserne III. 106.
Qvanland, laae østen for Sinus Botnicus II. 16.
Qvinder, Teutoniske, tre hundrede omkom sig selv og Børn II. 299. 311: De Cimbriske sigtede af Vagne mod Rømerne II. 305. Deres Grumhed imod deres Mænd, som sngtede til Leyren II. 308. Fulgte Cimbrerne i Krig II. 308. brugtes af Cimbrerne til at offre Fangerne
Q ne

ne II. 308. De Galliske vare store og tappre II. 310. 313. De Cimbris' Fortvivlelse over Romernes Stræng-
 heb II. 312. De Viniliers Qvinder for-
 skaffer Mændene fra Odin Seyer over
 Langobarberne III. 57. Gothiske op-
 holdes af Romerne paa Statens Befest-
 ning IV. 93. De Getiske Qvinders
 Dragt IV. 240.
 Quintilianus, hans Læse-Tid II. 248.
 Quintillus, Kæpser i det tredje Seculo IV.
 88. Gothernes Fiendskabet i hans Tid
 IV. 88.

R.

Rabbinske Sprog I. Tab. VI.
 Racalant, et Folk ved Volga II. 29.
 Radagaiso, Scythisk Anfører IV. 218.
 Følger Alaricum paa hans Tog til Ita-
 lien IV. 240. Angriber Romerne og
 holder en Trefning med dem IV. 245.
 Forskiellige Beretninger herom IV. 246.
 — 248. Hans Beskrivelse IV. 248.
 Radbodus, Frisisk Konge V. 55.
 Radien-Atzhie } Lappisk Guddom III. 138.
 Radien-Kiedde } Forretning i de Dødes
 Rige III. 276.
 Radiger, Varnernes Konge, ægter sin
 Sted-Moder IV. 491 sq. Mødes af
 Anglerne ved Krig til at lade hende fare
 IV. 492. V. 22. 23.
 Radigundis, Thuringisk Prinsesse, fanges

af Lothario V. 129. Strid for hendes
 Skæb V. 135.
 Rafnkell, bygger et Tempel i Island III.
 178.
 Raginelson, et Landskab I. 344.
 Ragnarokur, Verdens sidste Ende III.
 152. Hvorledes da skal tilgaae III.
 312 — 314.
 Ran, Ægers Hustru III. 219. 272. Et
 Mands-Mavn ibid. Vil ødelægge Hel-
 ges Flode III. 221. At fare til Ran,
 hvad bemærker III. 221.
 Rando, en Alemaner, plyndrer Mainz V.
 97.
 Rans Søng 3: fare paa Havet III. 273.
 Rasena, Feldtsherre hos Tust I. 277. Ef-
 ter ham kaldtes de Tyrser I. 277.
 Ratvod, Frisisk Konge V. 57.
 Raugnaricia II. 190.
 Rauma-Rifa, 3: Kommerige II. 190.
 Raumelf II. 190.
 Raunonia, Scythiske Strandbred eller
 Preussen II. 164. Om Herodoti Eri-
 danus herunder ligger Riult II. 164.
 Rav, findes undertiden paa Svenske og
 Danske Kyster II. 162. see Bernsteen.
 Ravne, tvende tillægges Odin III. 66.
 Deres besynderlige Egenkab III. 107.
 Rea v. Regu, Phalegs Søn, hans Fæ-
 sels- og Døds-Aar I. Tab. II.
 Reeb, dermed bleve Landskaber inddelte
 IV. 528.

Ricca.

- Riccardus, Gothisk Konge, forfølger Ariarnerne IV. 382. Hans Brev til Paven IV. 384.
- Reccesvintus, Gothisk Konge IV. 379.
- Rechila, Suevisk Konge IV. 520. Overvinder Andevetum i Spanien IV. 520.
- Recker, et Slags Troller III. 237.
- Redvald, Konge i Ost-Angeln V. 14.
- Reganum, en Flod V. 124.
- Regent, hvad Theodericus fordrede af en naadig Regent IV. 371.
- Regiering, fælleds, deraf kan sluttes til Folkets fælleds Udspring I. 62 1q.
- Regler, fastsatte for at dømme om Menneskenes Udbredelse i Verden I. 8 — 78. Tvende Regler antagne til at bestemme Fædrenes Fødsel I. 55. Regler, hvorefter at kiende Ordenes og Sprogenes Betjendning og Oprindelse I. 99.
- Regina, Chus Søn, hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II;
- Regnbuen, dens Navne III. 66. 164. Betegnet under Heimadals Person III. 207. Skal bryde ved Verdens Ende III. 313. Surtur skal ride paa Regnbuen III. 206. 312.
- Regu v. Rea, Phalegs Søn, hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Rehd-Monath, s: Martius V. 29. 30.
- Reid-Goetland, s: Jylland III. 341. II. 204. IV. 17. 13. Nægtes af Verelio at have været Jyllands Navn IV. 359.
- Reyse sig, maatte ingen, som faldt i den hellige Skov III. 46.
- Religion, dens Lærdomme hos Ezeremiserne II. 92. Beskaffenhed i de ældste Tider II. 143. Hvorfor iagttaget paa eensomme Steder og i Skove II. 143. De Tydskes haver man liden Efterretning om III. 43. Modsigelser i vore Forsædres gamle Religion III. 64. Disse have Grund i Forandringer i Religionen III. 65. Lappernes Religions Begreber III. 139. Devis, at Celsternes har været den samme, som de Nordiskes og Tydskes III. 199. Betænkning herover III. 200. Alle Religioner, troede man, vare lige gode III. 318. Den hedenske Religions Skikke i Norden III. 334 — 347.
- Remniscans, et Folk IV. 116.
- Rensdyr, brugte man at fiske med i Kulden III. 67. Om Gotterne har brugt Bæltter af deres Skind IV. 381.
- Resen, hvilken Stad Moses derved forstaaer I. 110.
- Respondial, Alanisk Konge IV. 521. Kommer Vandalerne til Hielp ibid.
- Ret, af tolv Mænd, Karsagen til denne Skik III. 217.
- Rettes Pleje, indført blant Burgundierne IV. 548.
- Reudingi, hos Tacitum, hvem derved forstaaes V. 120. Deres Sæde V. 135.

- Nersende, maatte ikke nægtes Fruns eller
 de hos Burgundierne IV. 549.
 Nha, bemærker Flod, Grændse ic. II. 25.
 Nha: Strøm, hvilken derved forstaaes I.
 160. Et Volga efter Ptolemæi Me-
 ning II. 29. Efter den ere Rhopolani
 og Ruffer kaldede II. 40.
 Nhetien, dens Beliggenhed I. 267. 269.
 V. 84. Dens Grændser udvides V.
 91. Angriber af Sueverne V. 93.
 Nogle regne Vindelicien under deres Land
 I. 267.
 Nhetier, Thraciske Følk I. 267. Boede
 ved Alperne ibid. Deres Lands Befige-
 genhed efter Plinii Beretning I. 267.
 268. Udstammede fra Tusci I. 267.
 Ptolemæi Beretning derom forskjellig
 fra Strabonis I. 266. 267 sq. Kom
 sex hundrede Aar før Christi Fødsel ind
 i deres Land I. 268.
 Rheda, Saxisk Gubinde III. 247.
 Rhed: Monath : Martius hos Sæverne
 III. 247.
 Rhonones, et Slags Skind IV. 381.
 Rhuen, dens tvende Udløb V. 51.
 Rho, hvorfor Volga saa kaldet IV. 117.
 Rhone, hvorledes den vare anseet for Grænd-
 sen imellem Europa og Libya I. 309.
 Rhosteus, Athanarici Fader IV. 353.
 Rhopolani, see Ropolani.
 Ricciarius, Suevisk Konge i Spanien IV.
 495.
 Richomere, Valentis General, afsendte
 imod Gothenes IV. 158.
 Ricimer, forestaaer Kejsersømmet og Ita-
 lien IV. 287.
 Rige, Gothiske, var ikke arveligt IV.
 379. Hvor længe det Langobardiske i
 Italien stod ved Magt IV. 611.
 Rigdom, tilfagtes den Gudsdom Niord
 III. 192.
 Rinda v. Rindur, Rudsiff Konge, Datter,
 elsket af Odin III. 93. 129. Odin ef-
 ter nogle Forvandlinger, avler Bøe med
 hende III. 102. 103. 272.
 Ring, Odins, kaldet Drypner III. 195.
 Ring af Søls, brugt ved Offer og Ed III.
 328. 332. 334.
 Ripa, hos Tacitum, dets Bemærkelse II.
 201.
 Ripa Gothica, dens Beliggenhed IV. 106.
 Riphat, Gomers anden Søn I. 143.
 Daphlagoniernes Stamfader ibid. Føds-
 els- og Døds-Aar I. Tab. II.
 Risaland, dets Beliggenhed II. 107.
 IV. 4.
 Risser, meget høje Følk II. 103. 107.
 Kunde og ansees for Ruffer II. 107.
 Hvilke Følk de egentlig har været II.
 319. Betænkning over dem III. 150.
 Ordets Oprindelse IV. 4.
 Risulphus, omkommes af Varnerne, ef-
 ter hans Fæderbroders Tilskyndelse IV.
 491.

Rix, Gallisk Konge-Titel II. 196.

Rocas, et Folk IV. 116.

Rodelinda, Alboini Moder IV. 597.

Rodoald, Langobardisk Konge IV. 615.

Rodulf, Konge i Scandinavia IV. 313.

Tager sin Tilflugt til den Gotiske Theodericus IV. 313. 350. Registrerede over fem Folk IV. 473.

Rodulf, Herulernes Konge IV. 434.

Tager og omkommer i Striden mod Langobarderne IV. 434. Var Herulernes sidste Konge IV. 436. Blandes ofte med Rodulf fra Scandinavia IV. 440.

Roeskilde, byggt og opnævnet af Kong Roe II. 194.

Rogi, deres Lands Beliggenhed IV. 439.

Erulerne blive jagte derhen IV. 438.

Ere maaskee de samme som Rugierne IV. 473.

Rom, belejres og indtages af Alarico IV. 251 — 253.

Romerne, deres Caracteer, modsat Gothisernes IV. 266. 267. Maatte ikke overlade sin Sags Behandling til en Burgundier IV. 549.

Romerske Rige, hvorfor saa hastig gik til Grunde IV. 267 sq.

Roricus, Hothers Søn i Danmark III. 87.

Rosolani, ansees for Alaner II. 79.

Roser: Russer II. 112.

Rosimunda, Alboini Gemahl IV. 602.

Omkommer ham ved Rist i Italien IV. 604 sq.

Roslag'n, i det Uplandske, Ordets Bemarkelse II. 180.

Rosta, en Strid III. 16.

Rostar, Odins Navn III. 16.

Roster, Odins Navn III. 16. Odin gik sig ud for Smed under dette Navn III. 103.

Rostioph, Finske Spaaemand III. 102. Forudsiger Odin Havn, over Hother III. 102.

Rota, en Valkyrie III. 284.

Rota-Land, de Ulykkelige Land efter Laperernes Mening III. 276.

Rothar v. Rotharit, Langobardernes Konge og Lovgiver IV. 364. Fortalen for hans Lov, meget mærkværdig IV. 590. 591.

Roua, Hunernes Konge IV. 121.

Rosolani, deres Voepal II. 24. Førte Krig med Mitridates II. 24. Vare et Alanisk Folk II. 24 sq. Voede hundsrede Kar for Christum i Sarmatien II. 25. Hvorfor kaldte Scyther II. 25. Hvorledes de Svenske kan udlædes fra dem II. 26. Sattes af Plinio ved Dorysternes II. 27. 61. Storde, efter Neronis Død, Indfald i Moesien II. 27. Hvorfor kaldte Sarmater II. 27. Vare endnu til i Marci Aurelii Tid II. 31. Navnes ikke efter det fjerde Saculum II.

40. Ruffernes Herkomst og Navn udtværges urigtig fra dem II. 40. Kaldes efter Gloden Naga II. 40. Navnets Oprindelse IV. 117.
- Rubeas, et Forbjerg II. 167. 294.
- Rudolf, see Rodulf.
- Ruffi, hvem derved forståes IV. 617.
- Rufinus, hindrer Stillico fra at undertvinge Barbarerne IV. 224. Opvækker Oprør og Krig imod Arcadium IV. 230. Hindrer Stillico fra at angribe Alaricum IV. 231. Omkommer i Striden IV. 231. 232.
- Rügen, fordmaligt landfast III. 245. IV. 483. Om den kan være Herthes De III. 244.
- Rugierne Land, hvad derved forståes IV. 453. Langobardernes Sæde efter Rugierne IV. 48. Ogsaa Herulernes ibid.
- Rugii IV. 471 — 483. Taciti Rugii boede paa Rügen III. 244. IV. 41. 471. Betænkning over dette Folk IV. 43. En Formodning, at de ere komne fra Norden IV. 473. 474. Reanes til de Gothiske Folk IV. 325. Deres første Sæde var Gero-Pomern IV. 471. Vandrer derudfra IV. 472. Andet Sæde Wag-Pomern IV. 472. Tredie Sæde i Østerrige Norden for Donau IV. 475. Kom derfra Sueverne til Hjælp imod Ost-Gotherne IV. 475 sq. Deres Rige ved Donau forstyrres i femte Seculo IV. 476 sq. Deres Befrielse IV. 479. Navnet vedvarer længe i Italien IV. 481. Nære Skribenters Beretninger om dem IV. 481 — 483. Navnets Oprindelse IV. 483. Om de ere eet med Rufferne IV. 482. 483.
- Rugiland, ved Donau, antager Saxo urigtig for Rügen IV. 568. Hvad det indbefattede IV. 587.
- Rumetruda, den Langobardiske Konges Tati Datter IV. 434. Foranlediger en farlig Krig IV. 434 sq.
- Runa: Capitlet, et Stykke af Sæmundi Edna, Betænkning derover III. 118.
- Rune, s: en Hemmelighed IV. 51.
- Rune-Bom, brugelig hos Finerne til Trølddom III. 364.
- Rune-Stene, udgivne og anførte af adskillige III. 54. De nu værende ere opsatte i Christendommen III. 73.
- Runer, efter nogles Mening indførte af Odin i Norden II. 64. 156. III. 73. 120. Rimeligere ere de indførte af Phoenicier II. 64 sq. Denne Mening frastødes siden III. 122. 123. Samme Slags Bogstaver findes paa gamle Monumenter i Permia II. 156. 274 sq. Har været i Brug for Christi Fødsel II. 156. Kaldes af Arabano Marcomanernes eller Normanernes Bogstaver II. 156. 275. Hvorfor de ey findes i Frank-

- Frankrig II. 175. Hvorfor Saxerne Norden for Elven ikke havde dem II. 275. Hvorfor saa lidet brugte hos Anglerne i det Schlesvigske II. 275 sq. Findes ikke i Tydsland II. 274. V. 47. Heraf et Beviis, at Saxoner ikke stamme fra de Nordiske II. 274. Findes ikke paa de Gothiske Mønter i Italien IV. 197. Ere ikke fordærvede Latiniske Bogstaver II. 275. I hvilken Anledning de egentlig brugtes III. 122. Erldom udøvedes med dem III. 353. 364. Odin brugte dem til Hererie III. 103. Betænkning om deres Elde IV. 190. Vare udgravne paa Brages Tunge III. 210. Dvalin udskar dem først blant Alferne III. 229. Svart: Runer og Alf-Runer III. 120 sq. De ere i alt septen Bogstaver IV. 201. Om de Danske og Svenske ere komne fra England V. 49. Den Skaanske Lov er for fem hundrede Aar siden skreven med bare Runer III. 122.
- Runiske Alphabet, dets Elde IV. 190.
- Ruozalainen, kaldes de Svenske hos Lapper og Finner II. 26.
- Rusland, kaldet Novogrod II. 21. Indbefattede i niende Seculo allene Holmgard II. 21. 22.
- Russer, et Slavisk Folk II. 108. Saa kaldede efter Floden Rha II. 40. Ere Forsædrenes Riser II. 108. Navnes af Saxo III. 198. Betænkning deraf ibid. Om de og Rugier vare eet Folk IV. 482. 483.
- Russiske Sprog, hvorfra uledes I. Tab. IV b.
- Rustan, en Persisk Helt III. 16.
- Ruticlii, ere rimelig Rugierne IV. 41. 472.
- Ryesfylke i Norge, efter nogles Mening, Herulernes første Sæde IV. 454.
- Ryggen at bryde: at offere III. 329.
- Rymur, Odins Søn III. 131.
- Røgen af Vaalet, dens Stigen i Luften skulle betegne Graden i den Afsødes Herlighed III. 109.
- Røver, hvordan behandlet efter Langobardiske Love IV. 619.
- Røverie, straffet haart hos Burgundierne IV. 549.

S.

- Saba, Jedaans Søn, Sabæernes Stamfader I. 124. Hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Sabalingi, hos Ptolemæum, kiendes igien i Salling Land II. 166. Har fulgt Cimbrerne paa deres Udvandring II. 282. Regnes til Cimbrerne II. 283.
- Sabas, omkommer for Religionen IV. 186.
- Sabatha, Chus Søn, hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.

Saba-

- Sabathza, Chus Søn, hans Fødsels- og Døds-Nar I. Tab. II.
- Sabiner, stamme fra Umbrier I. 282.
284. Andre som udstamme fra dem igien I. 284.
- Sabinianus, Romersk Feldtsherre, anfalder Gotterne IV. 293.
- Sabirer, et Hunisk Folk ved Albanien II. 45. Var og Caspirernes Navn I. 191.
- Sacæa, en Fæst indrettet af Cyro til Erindring af hans Sejer over Sacerne I. 223.
- Sacasant, en Sacisk Colonie I. 225.
- Sacasena v. Sacastana, hos Isidorum, hvad derved forstaas I. 225. Undervises af Sacerne I. 223.
- Sacer, Thubals Affom I. 220. Beslægtede med Massageter I. 220. 224. Adskilliges Vidnesbyrd herpaa I. 221 sq. Navnets dobbelte Bemærkelse I. 221. Dets Oprindelse I. 227. Betegner og Scytherne I. 222 sq. og Massageter I. 223. Nævnes først af Herodoto I. 221. Nævnes sidst af Claudii Mamertino I. 227. Deres Sæde nær ved Persien I. 223. 224. 225. 227. Ptolemæi omstændelige Betretning herom I. 225 sq. Isidorus er herimod I. 226. Deres Elde I. 226. Dragt og Bæbning i Xerxes Krigshær I. 221. Handeler med Perserne I. 221 sq. Krig med Cyrus, hvori de undertvinges I. 222. 223. Antal siden i Cyri Hær imod Assyrierne I. 222. Krig med Mederne I. 222 sq.
- Sadares, et Folk IV. 279.
- Sader, hvorvidt af deres Overeenstemmelse kan sluttet til Folkets Herkomst I. 59. Deres Overeenstemmelse hos de Nordiske Folk og adskillige Tatarer II. 96. De Nordiske Folkets Sader fordum II. 145 — 147. Ophøves af nogle overpores II. 147. Cimbrernes Sader II. 301. 302. 304 — 312. Fra de Cimbrers og Teutoners sluttet til de Nordiskes II. 312. 313. 320. Odins Sader III. 123 — 125. Gothernes IV. 367 — 387. Vandalernes i Africa IV. 526 sq. Burgundiernes IV. 547 sq. Langobardernes IV. 612. Anglernes V. 28.
- Sædur, 3: mat, Odins Navn III. 15.
- Sægur, en Saæ af det Navn III. 272.
- Sæsneg, kaldes Angler, eller Sæer paa Vallist V. 2.
- Saga, Nordisk Subinde, hendes Beskrivelse III. 369.
- Saga, bemærker en Fortælling III. 269. Alfs II. 188. Blomsturvalla IV. 131. Bosa III. 302. Bodvar Biarkes II. 184. Skreven i tiortende Sæculi ibid. Droplaugarsons III. 345. Eiggils III. 154. Eyrbyggja III. 50.
- Floa-

- Floamanna III. 161. Furu Skallds II. 243. Friþiofs II. 188. Grettis III. 372. Halfdan Eistensons III. 360. Hromund Gripsons III. 360. Halfdan Brana Fostres III 360. Herauds III. 302. Hialmars III. 281. Holmveria III. 280. Betænkning over den III. 307. Hervarar, i tolvte Sæculo II. 172. Kjalnesinga III. 161. Konunga III. 90. Landnama III. 162. Magus Jarl III. 24. Nials III. 280. Nornagests III. 282. 231. Ormstunges V. 48. Orvar Odds III. 345. Rafnkiælls III. 178. Ragnars III. 2. Samson Fagres III. 234. Sturlaugs III. 191. Þorle, den Stærkes II. 185. Sogubrot III. 50. Skioldunga II. 191. Torstein Vikingsons III. 231. Torstein Þærs Magni III. 28. Volsunga III. 2. Vattnsdala III. 176. Vigaglums III. 328. Vilhialm Siöds IV. 532.
- Sajo, dets Bemærkelse hos Gotterne IV. 390.
- Saiwo, en Lappisk Gud III. 139. 277.
- Salæ, et Folk kaldet og Þhtirophagi I. 160
- Salah, Arphachlads Søn I. 28. Hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Saleph, Jodans Søn, hans Fødsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Salices, en Øye IV. 158.
- Salii, et Frankisk Folk II. 225.
- Salinga, Vachons Hustru IV. 592.
- Salling, har Navn af Sabalngt II. 282.
- Saluvier, et Galisk Folk ved Floden Tæcinus I. 292.
- Salomons Skat, i Rom, plyndret af Gotterne IV. 255. Hans Døds, funden i Spanien IV. 334.
- Saltskilber, forårsage Trætte imellem Alamaner og Burgundier V. 98.
- Salves 3: Figurer v. Ligger i Gallien I. 294.
- Samalaiset, kalde Finnerne sig selv II. 138.
- Samaritansk Sprog I. Tab. VI.
- Samland, i Preussen, tilforn kaldet Vittsland II. 160. Om Baltica, efter nogle les Mening, der skal findes II. 160.
- Samorei, kalde Lapperne sig selv II. 139.
- Sampse, bekiendt i første Sæculo II. 195. Kaldet og Samsen II. 195.
- Samscrutamisk Sprog I. Tab. V.
- Sanhoniaton, Leve-Tid og mere om ham I. 4.
- Sang, brugt ved Theoderici Højsfærd IV. 270.
- Sange, i hvilke den gamle Historie var indbefattet III. 7. Af dem er Edda samlet ibid.
- Sanielh, hendes elendige Endeligt IV. 122.

Sannit, vare Macrones I. 201.

Sannigarer, et Folk II. 111.

Saphrax, Gothisk Feldtøer IV. 147.

Saragolius, Alanernes Anfører II. 45.

Sardinien, beboet ved en Colonie fra Hercules I. 287. Aristæus fører en Græsk Colonie derhen I. 287. Men fandt da ingen Beboere der I. 287. 288. Kaldtes forðum Ichnussa I. 288. Blev siden kaldet efter Sardo I. 288. Navnet bekiendt i Homeri Tid I. 289.

Sardinier, hvorledes komne til Den I. 287. Forðum kaldte Iolager I. 287. og Diagebes I. 288.

Saris, Chaldaernes Tids:Regning I. 3. Er uvis ibid.

Sarmatæ Limigantes IV. 133.

Sarmater, deres Herkomst, efter nogles Mening, fra Ascenaz I. 133. Ubledes urigtig fra Riphath I. 144. Vare af Begyndelsen eet med Scythierne I. 151 sq. Ubledes af nogle fra Amazonerne I. 152. Afvillige urigtige Meninger om deres Herkomst I. 152 sq. Kan ikke have været en Medisk Colonie I. 152. Kaldes af Herodoto Larier I. 153 sq. Deres Navns Bemærkelse I. 52. Deres Sæde I. 154. Overvandt Scythierne I. 160 sq. Vare eet med Slaverne I. 162 sq. De Physiske Sarmaters Beskrivelse af Tacito II. 155. Ere affaldne fra

Gothierne sidst i tredje Seculo IV. 98.

Omkommes i Marbonnei af Gotherne IV. 314.

Sarmatien, det Scythiske, imellem Volga og Tanais II. 65.

Sarmatisk Sprog, deraf ere tre andre komne I. Tab. IV. b.

Saroes, Alanisk Konge II. 45. og kaldet Sarodius ibid.

Sarus, saarer Ermanaricus IV. 122.

Sarus, Honorii Anfører imod Constantinum IV. 248 sq. Den fornemste af Foederati IV. 253 sq. Angribes og dræbes af Athaulpho IV. 256.

Sas, et Slags Græs II. 165. V. 28. Brugte Angli i Britannien i Vitrichindi Tid V. 2.

Sasginah, kaldes Anglo:Saxer paa Irlands V. 2.

Saspires, deres Herkomst fra Meslech og Tubal I. 190 — 193. Deres Sæde I. 190 sq. Kaldtes siden Saker v. Sabert I. 191. Naar Sabert sidst nævnes I. 193. Af andre Hunner I. 192. Deres Krigs:Bedrifter under dette Navn I. 192 sq. Blevne slaaede af Dario, og vare i Xerxis Hær I. 190. Uddrives af deres Land ved Tiberius I. 191.

Sasser, undertvinges af Zatarerne II. 79. Kaldes saa af Sas, og ere Saxer II. 165. V. 28.

Sata

Satagæ, et Folk IV. 279.

Satagarii i Scythien og Nedre-Moesien IV. 462. Ere maaſke Satarchæ IV. 462.

Satarchæ, et Tauriſk Folk paa Crim I. 347. Kaldes af Plinio Satarchæ I. 347. Om de ere de ſamme ſom Satagarii IV. 462.

Satarche, en Bye, dens Belliggenhed I. 347.

Saturnus, formodentlig bygt af de Tydiſke III. 15. og af de Nordiſke under Odins Navn ibid.

Sattræ, hos Herodotum, et Thraciſk Folk I. 256. Betænkning om dem ibid.

Saul, Anfører for Foederati IV. 224.

Sauromater, en Blanding af Scythæ og Amazoner I. 151.

Savanahiſke Sprog i America I. Tab. IV. b.

Sax, brugt, ſom et Gevæhr V. 29.

Saxen, det gamle II. 279. V. 11.

Saxer, Navnets Oprindelse II. 222. 277.

Kaldes ofte Teutoner II. 265. Ambroſes indbefattede og under deres Navn II. 269. Deres Navn i andre Sprog V.

2. Betyder viſſe Steder en Giende V.

2. Nævnes først af Ptolemæo II. 271.

Vitechindi Beretning om dem II. 277.

V. 21. Hos Saxo forſtaaes Tyder og

Angler under Saxer II. 273. 276. Ud-

ſtamme fra Teutoner II. 221. 229. Og

fra Ambrones II. 271. Devis for deres Tydiſke Oprindelse V. 2. En urigtig Mening om deres Herkomst fra Angli i Britannien V. 20. Ubledes af nogle fra Aſien V. 37. Schönnings Mening om deres Nordiſke Herkomst imodſigtes II. 271 — 273. Voede for Chriſti Tid Norden for Elven II. 271. Har ſiden udbredt ſig ſønden. for Elven II. 226. 254. Havde megen Omgang med Francker II. 224. 226. 227. 229. Deres første Både i Bremen II. 277. 278. Voede i ſierde Sæculo i Batavien II. 277. Toge meget Land fra Thyringerne II. 278. 279. gif i ſemte Sæculo over til Britannien II. 278. V. 6. 7. 20. Tillige med Angler og Jyder II. 217. Befad Weſtphal og Nedre-Saxen i ſiette Sæculo IV. 492. Hvorledes deres Udbredelse i Tydſkland er ſkeet V. 7. Hvorfor nedſat ſig i ſønder Dyſland V. 38. Følger med Langobarderne ind i Italien IV. 603. Vender ſiden derfra tilbage IV. 609. Førte forðum mange Krige med Danſke og Nordiſke II. 273. Dreve Eroverie ved Gallien og Britannien II. 276. 277. Vare farlige Giender V. 7. Anſees forðum ſom omvankende Folk V. 17. De gamle Saxer havde ingen Konge V. 13. De Tydiſke Saxer valgte Konger i farlige Tilfælde V. 34.

- De Britanniske hvorfor havde stadige
Konger V. 34. Dyrkede Thor III.
163. og Balder III. 202. giftede sig
ikke med Freinmede V. 35. Karsøgen
til deres store Magt V. 92.
- Ærste Sprog, hvilke Dialekter deraf ere
komne I. Tab. IV. a.
- Ærste Der, hos Ptolemæum II. 276.
Den største af dem var Helgeland II.
276.
- Saxmundus, Grifst Lyvgiver V. 64.
- Saxo Grammaticus, har saet sine Efter-
retninger fra Norge og Island III. 16.
Meget er forkommet af hans Skrift III.
285. Betænkning derover ibid. Fej-
ler i Henseende til Folfenes ældste Til-
stand og Navne I. 66. I hans Beret-
ning om Langobardernes Udvandring
IV. 568. Andre Fejl hos ham IV.
568. III. 216. 104. 88.
- Saxones, hos Ptolemæum, hvoraf saa
kalde II. 165.
- Saxoneta, den Ærste Odins Søn III.
202.
- Saxonia V. 15. Antiqua II. 279. V.
11.
- Scala: en Staal, Langobardisk Drifte-
Kær af en Hoved-Pande IV. 602.
- Scandia, hos Plinius, er Scandinavia
II. 152. 170. Var den største af de
Scandiske Der II. 170. Dens Velig-
genhed efter Ptolemæi Udregning II.
171. Ansees [og] for Den [Gulland] II.
172.
- Scandianer, eller Nordiske Folk II. 116.
Ubleder nogle fra Sem ibid.
- Scandinavia, er Norge og Overrige II.
318. Er af Procopio og andre beteg-
net under dette Navn af Thule II. 150.
151. IV. 424. Ansees af nogle for
Overrige II. 152. Sættes af Plinio i
Sinu Codano II. 170. Solini Beret-
ning om den II. 171. Hvorfor kaldet
en De af Skribenterne IV. 558. Kal-
des Scandia, Scanzia II. 152. 170.
Baltia II. 164. Pochlin III. 19. 23.
Hvilke der have kaldet den Scanzia II.
171. Var fordum begroet med Skov
I. 21. Debest noget efter Alexandri
Magni Tid I. 46. 68. 318. Var He-
rulerens første Sæde IV. 424 sq. Har
haft to Hoved-Sprog af Begyndelsen I.
67.
- Scandiske Der, deres Veliggenhed II.
170.
- Scaney, Staanens forrige Navn II. 165.
170. Indbefattede Stieland og flere
Der med II. 170. Dens Grader og
Veliggenhed fastsættes urigtig af Prole-
mæo II. 171.
- Scania, en Giening om Ordets Oprindelse
IV. 351.
- Scanzia, er Scandinavia II. 152. 170.
Beskrives af Jornande IV. 19.

Scara,

Scara, i Overrige, [Navnets] Oprindelse II. 183. Var de Gothiske Kongers, og siden Jarlers, Residence II. 183.
Scarniunga, en Flod IV. 277.
Sceaf, den samme som Odjn III. 105. 115. Kommer til Skibs til Slaane III. 105. Er Skiolds Fader III. 115. Hans Fader III. 203. Om han har regieret i Schlesvig V. 8. Bemærker og et Knippe Korn V. 17.
Schach-Spil, fundne i Grav-Høje hos Tatarerne II. 16.
Schamcul, kaldes Fyrsten over Dagestan II. 89.
Schettland, betyder ofte Orcades hos de Gamle II. 174.
Schilpor, en Vaaben-Draget hos Lango-barderne IV. 605.
Schwaben, bebøet af Sueverne V. 80. 82. 84. 93. Er det rette gamle Sueviske Land V. 99.
Schweizerne, fra hvem udstamme V. 87.
Scirer, see Scirrer.
Sciringia = Scoringa IV. 567.
Scirnifor, et Poëme III. 174.
Scirrer, Scirer v. Scyrer IV. 458 — 466. Ansæres af Procopio II. 44. Devises af Jornandes at udstamme fra de gamle Gotther IV. 462. Regnes blant Gothiske Folk IV. 325. 459. Kendes igjen i Curland II. 43. Have boet i Liefland og deromkring IV. 339.

458. Boede siden i Over-Ungarn IV. 459. Dets Navn er tilovers i Curland, men ikke de IV. 458. Navnets Oprindelse IV. 463 sq. 466. V. 35. Betænkning over deres Boepæl og Hertsomst II. 43. Gaar Hielp af Leo Thrax imod Gottherne IV. 459. Stride i Selskab med Sueverne imod Ost-Gottherne og overvindes aldeles IV. 280 — 283. 461. Overvindes anden gang af Gottherne IV. 461. Ere i den Hunstige Hær mod Romerne, og blive næsten ganske udryddede IV. 460. Ere uforfammede imod Romerne i Italien IV. 463. Nye Skribenters Mentninger om dem IV. 464 — 466. Nogle holde dem for eet Folk med Turcilingi IV. 464. Andre udele dem fra Norge IV. 465. Andre fra Jylland IV. 465. Andre fra Gothia IV. 466.
Scordiser, boede i Servien I. 336.
Scoringa, Landets Velggenhed IV. 501. 562. Kaldet og Sciringia IV. 567.
Scoter, kom i herde Saculo fra Irland I. 324. Holdes urigtig af nogle for Gotther IV. 338. Men vare Celter IV. 338. 351.
Scotland, den nordlige Deel forðum kaldet Albania I. 325.
Scritto-Phinni, hvem derved forstaaes IV. 558.
Scyrer, see Scirrer.

Scyther, udstamme fra Magog I. 75. II. 119. Ved dem forstaaes undertiden Goetherne IV. 63. 65. Arriani Scyther vare rimelig Goether IV. 378. Navnet bruges i en vidtløftig Mening om flere Folk I. 212. 216. 345. II. 119. Hvilke Folk bør regnes til Scytherne I. 148 sq. Kalles Sacer I. 221. Scythæ Amyrgii hos Herodotum I. 221. Ere Cimmeriernes Stamfædre I. 339. Ere eet med Sarmaterne I. 151 — 153. Har fra gammel Tid boet ved Araxes v. Volga II. 127. De Kongelige Scyther boede paa venstre Side af Tanais II. 62. Deres Flugt for Masageterne og adskillige Vandringes I. 150. Undertvinges og fordrives af Sarmaterne I. 160. 161. II. 62. Navnes siden ikke i Europa I. 160. 161. Stode i Forbund med Thubal og Mesech imod Meberne I. 181. Deres Krig med Philippo IV. 64. Fremgang under Valeriano IV. 74. 75. Krig med Valens og følgende Fred IV. 143. 144. Modtages i Romerske Lande efter Forlangende IV. 149 — 153. Deres Levemaade IV. 136. Character ved Synesium IV. 227. Deres Beskrivelse, som kom Procopio til Hjælp IV. 142. 143.

Scythia Sendica, hos Plinium, hvad derved forstaaes II. 66.

Scythien, hvad derved forstodes IV. 136 sq. Kalles af Snorre det store Skithod II. 59. 108. 109. 119. Navnet udbredes for meget af Skribenterne II. 185. Forenes med Constantini Rige IV. 108.

Scythiske Navn, vedvarede endnu i ottende Sæculo IV. 312. Derved forstodes Goetherne ibid. Ophørte efter ottende Sæculo IV. 319.

Scythiske Staat, indrettet tusinde Aar for Darii Feldtog II. 127.

Scythiske Strandbred: Preussen II. 161. Kalles Kaunonia II. 164.

Scyto-Tauri, vare Scyther og Tauri I. 346. boede blandede paa den Crimiske Halvø I. 346. Deres Levemaade og Sæder I. 347.

Seaxeca, den Særlige Odins Søn III. 203.

Seba, Chus Søn, hans Fædels og Døds-Aar I. Tab. II.

Seba, Regma Søn, hans Fædels og Døds-Aar I. Tab. II.

Sebastianus, Valentis Anfører mod Goetherne IV. 162. Raader ham forgjæves fra en ordentlig Fjægtning med Goetherne IV. 168.

Sebastopolis, en Afsluttet Fæstning II. 111.

Secretiora Germaniæ, hvad Tacitus derved har forstaaet IV. 426.

Seiter,

- Secter**, hvøraf komme i vor gamle Religion III. 65.
- Seducier**, vate i Arioivist Her mod Cæsar II. 287. Nævnes allene af Cæsar II. 288.
- Segobriga**, Celtibertiens Hoved-Stad I. 312.
- Seid**, Odins fornemste Trolldom III. 108. Lærte Aserne først af Freya III. 259. Dens Beskrivelse III. 253.
- Seid-Koner** : Trolld-Koner III. 355.
- Secta**, Guderne hos visse Lapper III. 164.
- I** ser de onde Guder III. 165.
- Seithan**, en ond Geist hos Eschuvascherne II. 93. III. 166.
- Seluna**, Gothernes Bisp IV. 226.
- Selli**, Jupiters Præster ved Dobona I. 177. Videre om Navnet I. 178.
- Sem**, den mellemste af Noah Søner I. 14. Hans Alder og Aar fastsættes I. 54. Aftom og udstammede Folk I. 101 — 129. Hans Aftoms beboede de sydlige og østlige Deele af Asien II. 115.
- Sember**, Indvaanere i Samland II. 161. IV. 126.
- Semendria** IV. 446.
- Semigermans**, kaldtes Folket ved Alperne V. 112.
- Seming**, den sidste Nordiske Odins Søn III. 132. 264. Konge i Norge III. 111. Kaldet Semingur, Konge i Het-
- geland III. 131. Stamsfader for Laderjarlerne III. 264.
- Semnoner**, kaldtes en Stamme af Sueverne I. 64. V. 72. Deres-Sæde indtil Weixelen II. 256. III. 245. V. 79. Beboede hundrede Pagi II. 286. Navnet gik under ved Sueverne V. 73. Undertvinges af Maroboduus V. 77.
- Senoner**, boede ved Pyrrhænerne I. 300.
- September**, kaldet Haleg hos Anglerne V. 29. 30.
- Septimaniens** : Languedoc IV. 314.
- Sequani**, fulgte Germani paa deres Indfald i Italien I. 350.
- Serapio**, Alemanisk Konge V. 94. Kaldet ellers Agenarich ibid.
- Serapion**, Gothisk Biskop IV. 249.
- Serica**, dette Landstabs Velstggenhed I. 196.
- Serimner**, en Gæst til Jøde for dem i Babel III. 305.
- Sertosius**, sendes fra Mario, som Opreder blant Cimbrerne II. 293.
- Serug**, Regu Søn, hans Fædels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Serviske** Sprog, hvorfra udledes I. Tab. IV. b.
- Sesvarnr**, Freyas Sæhl III. 258.
- Sesrumner**, eyede Freya III. 259.
- St. Severinus**, Prophet blant Ruglerne IV. 476 — 478. Blev ofte besøgt af Gibuldus V. 101.

Severus,

- Severus, Bisp i Trier IV. 543. Omvender Burgundierne til Christenheden IV. 543. 551.
- Servo-Mons, hos Plinium, har ligget i Norge II. 169.
- Seyer, raadde Odin for III. 57. Erholdte de Viniflers Qvinder for deres Mand III. 57. Claudii over Gottherne IV. 83 sq. Hvad Tid den indfaldt IV. 87. Gotthernes over Sueverne IV. 280. 281.
- Seylads, de første Menneskers Kundskab derom I. 35. Deres Driftighed derved har ikke været stor II. 130.
- Shilhenfiske Sprog, dets Udspring I. 130 sq. Tab. V.
- Shire: Pagus hos Angel-Saxerne V. 35.
- Shiort, et Slags underjordiske Dørg III. 239.
- Slaf, Verdens, hvilken III. 135. 138.
- Stalene, de Afvædes, troedes fordm at blive ved Legemerne III. 295. 296.
- Stalenes Omvandring paa Jorden, troede vore Forfædre III. 64. 293. For den Lærdoms Skjld blev Odin anseet for Gud III. 85.
- Stalenes Udsædelighed, troede vore Forfædre III. 293.
- Scaland i Overrige, nu kaldet Roslagen II. 180. Kommer overens med Sælund v. Stieland II. 192.
- Slamenfiske Sprog, best i tre Dialecter I. Tab. VI.
- Slaver, boede ved Belreien IV. 472.
- Sibber, Sibber-Kloster eller Sund, et Cimbrisk Navn II. 209.
- Siberiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Sicambres, føres af Tiberio over Rhinen I. 306. Deres andre Navne I. 306. Navnets af Claudiano længe efter at deres Navn var undergaaet II. 227.
- Sicanier, ældste Folk i Sicilien, for Siculi I. 286. Holdes for en Iberisk Colonie I. 286. Holdes for at være Cycloper og Lastrygonier I. 287. Kom til Skibs til Spanien I. 296. Udgaves derfra ved Ligurierne I. 296.
- Sicaniske Sprog, kommen af det Thraciske I. Tab. IV. a. Hvilke Sprog det har fødet af sig ibid.
- Sicilien, behøet af to Slags Folk I. 272. Navnets Oprindelse I. 272. Af hvem behøet for Siculi I. 286. 287.
- Siculi, ere blant Italiens første Beboere I. 270. Kom der længe før Graekerne I. 270. Drives af Opici til Sicilien I. 270. Drives af Aborigenes fra Ege-
nen ved Rom I. 271. Holdes for Arcadier, eller en Art Pelasger I. 271. Under dette Navn befattedes Demotrii I. 271.
- Siculiske Sprog i Ungarn, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Siculus, Ansoniernes Ansættelse til Sicilien I. 272. Siccon,

- Sieyon, i Graekenland, blev tidlig anlagt efter Babels Bygning II. 126.
- Sidenit, hos Ptolemæum, deres Bæde IV. 472. Navnets Bemærkelse IV. 472.
- Sidgranes, Thors Navn III. 160.
- Sidicier, et Osci'sk Folk i Campanien I. 285. Deres Dye Teanum ibid.
- Sidimundus, Anfører for Domestici IV. 291.
- Sidon, Chanaans ældste Søn, Stifter af Byen og Folket I. 138. Hans Døds: Aar I. 138.
- Sidon, en Dye, naar anlagt I. 138.
- Sidonius Apollinaris, hans Døds: Aar II. 232.
- Siebenbürgerne, Betænkning om deres Oprindelse IV. 341. 342.
- Stalland, dens adskillige Navne I. 21. II. 192. IV. 358. 506. Navnets Oprindelse II. 193. Hvorvidt den være Herthes De III. 245. Indtages af Gession IV. 3. Beboes derpaa af Go: ther IV. 4.
- Sif, Thors Hustru III. 166. Hendes Slægt og Beskrivelse III. 268 sq.
- Sig, en Giftes Navn II. 21 not.
- Sigeric, Vestgeth'sk Konge i syv Dage IV. 257.
- Sigge, Odins gamle Navn II. 180.
- Sigge, Odins Søn III. 130. Konge i Hunaland III. 131. Volsungernes Stamfader III. 132.
- Sigismundus, Hunimundi Søn IV. 271.
- Sr. Sigismundus, Burgund'sk Konge IV. 552.
- Signe, Lokes Hustru III. 214.
- Signy, Dronning, Alfreds Gemål III. 52.
- Sigo, den Særfste Odins Søn III. 201.
- Sigrun, Helges Kone, redder hans Gløbe III. 221. Skal tilligemed hendes Mand sødes paa nye i Valhala III. 311.
- Sigtun, Uplands gamle Navn II. 180. 181. Landet rundt omkring Odins Tempel kaldte han saa III. 106. Ordets Bemærkelse III. 111.
- Sigtun, en Dye, bliver ødelagt II. 180.
- Sigtyr, Odins Navn III. 14. 15.
- Sigulones, boede paa den Eimbriske Halv: øe II. 282.
- Sigun, Lokes Hustru III. 214. 267.
- Sigurlame, den sidste Odins Søn III. 85. Konge over Garterige III. 85. Gift med Heidi, Gylfes Datter III. 132.
- Siguner, deres Boepæl I. 154. IV. 330 sq.
- Sigynnos, et Slags Spyde IV. 331.
- Silingi, see Vendali Silingi.
- Silingius, en Flod i Andalusia IV. 519.
- Sillis, en Flod i Venetia IV. 520.
- Silurer, et Iberisk Folk i Britannien I. 322. Deres Hertumst I. 322. 323.

- Silvanus, Gothisk Biskop IV. 138.
- Simal, en Stang af det Navn III. 272.
- Sinda, en Bøe II. 67.
- Sindi, vare af Eimmerisk Herkomst I. 347. Ansees for vore Aser II. 68. Stephani Beretning om dem II. 67. Navnets Oprindelse II. 63. Boede i Sindica II. 60. Sonden for Tanais II. 82. Paa Caucaus II. 122. IV. 331. Deres Residences-Stad Aspurg II. 65.
- Sindica, Landets Velggenhed II. 61. 63.
- Sindones, nævnede af Mela II. 66.
- Sindos, en Stad, ved Marotis II. 66.
- Sindre paa Jnda v. Nida Fjeld III. 295. De godes Sted i Simle III. 295. 314.
- Sinear, dets Velggenhed I. 15. formodentlig begroet med lave Træer I. 20.
- Sindual, Erulerens Ansøger mod Frankerne IV. 445.
- Singulisse Sprog I. Tab. VI.
- Singedon, ved Dacia, et Semendria IV. 446.
- Singidunum, et Belgrad IV. 288.
- Sini, Chanaons Søn, hans Gudslels og Døds-Aar I. Tab. II.
- Sinilus, Overste-Præst hos Burgunderne IV. 542. Sperlings Mening om det Navn IV. 553. Andres IV. 556. 625.
- Sinti, et Folk, nævnes af Mela II. 67.
- Sinus Codapus, II. 168. 169. Lagnus II. 169. Clylipenus II. 169.
- Siofn, Nordisk Gubinde III. 270. Opvækker Kierlighed ibid.
- Sirmium, en Bøe i Panmonien IV. 276.
- Siseburhus, Gothisk Konge IV. 375.
- Sithones, hos Tacitus, skal vare Sithones IV. 15. Adskillige Grunde for den Mening IV. 355. Andres Meninger om disse Folk ibid.
- Siv v. Aser, Ordets rimelige Oprindelse V. 17.
- Staal, Odins, blev først drukket ved Afguds-Offere III. 21. Adskillige Staalet bleve drukne ved Sammenkomst III. 347. Ordets Oprindelse III. 348 IV. 602.
- Staanue, naar de Nordiske Folk kan vare der komne II. 131. 132. Raldtes for Staney II. 165. Er. Xenophonis Scandinavia, Scandia &c. II. 165. betyder den flonne De II. 165. 172. Har været bekendt siden første Oraculum II. 172. 192.
- Stabelse, Verdens, vore Forfædres Digt derom III. 10. 148.
- Skade, Niords Rone og siden Odins III. 129. 190. 263 — 265. Blev enig med Niord at ville hae Ristrotis paa Fjældene og ved Havet III. 263. Var en Nordisk Gubdom III. 263. Hendes Tilnavne III. 263. Fæster en giftig Slange over Lokes Ansigt ibid. Hendes Ordvevling med Loke III. 264 sq. Skar-

Skårpnatungr, koster sig og sin Træl ned af en Klippe III. 301.
 Skaugul, en af Valkyrjerne III. 285.
 Skegol, en af Valkyrjerne III. 285.
 DV, dets Bemærkelse Gen. II. 4. I. 17.
 Skæffer, et Slags Træller III. 237.
 Sklabne, Menneskens vidste Frigge III. 252. stode Morderne for III. 282.
 Var mundgaafelig III. 317.
 Skial, drak Skotterne af III. 23.
 Skialff, Freyas Tilnavn III. 259.
 Skibe, de ældste have været flåde I. 36.
 Odins Skib III. 105. Et Skib var Ifidis Mærke III. 257. Skib med Hov ved f. ran maas Islandere ikke bruge III. 373. Med tre Skibe reyste Gortherne fra Scanzia IV. 40. 401. Med fem hundrede reyste Herulerne fra Mæotis til Pontus IV. 429. Med tre lange Skibe gif Angli til Britannien V. 9. 15. 17. Med sexten Skibe kom de anden gang V. 17.
 Skibbladner, Odins Skib III. 105. Dets besynderlige Egenskaber III. 107. Gorthes Freyr III. 174.
 Skiffe, Ifsedoners ved en Faders Dødsfald I. 195. Tibareners ved Varsel I. 200. Mospnæcers i Omgang med deres Konger I. 188. 189. Tibarenernes med de gamle Mænd I. 202. Gorthedrenes, naar de paa Alderdommen vilde ende deres Dage I. 202. Rassa-

geternes for at faae en lyffelig Døds, Maade I. 212. Eneternes og Babylo- niernes, at holde deres Døtre tilfalds I. 208. Agathyrsernes, at have Fruentimmere tilfælleds I. 253. Celternes at slagte alle Fremmede til Menneske- neste-Offet I. 300. Gallernes at kaste Breve paa de Dødes Baal I. 302. Celtiberers, at dyrke deres Gud ved Dands i Guldmaane I. 313. Geloners, at flåde sig med Huden af deres Fiens- ders Hoveder II. 36. Abcaernes, at lade deres Døds ophænge i Træer II. 49. og at lade den afdødes Hest løbe sig ihjel omkring hans Grav II. 49. Ejerenisernes, at gjøre deres Bonnet ved store Træer, og derpaa ophænge Hude og Been af offrede Dyr II. 91. Tschuvaschernes, at offre hvide Heste II. 93. At erindre sin Vield ved Karver- Støtte II. 93. Limbrernes, at holde en Lobber-Tyr for Helligdom II. 232. De Nordiskes at brænde Heste paa de Dødes Baal III. 15. 308. Skotter- nes, at drikke af Skæl; de Nordiskes at drikke af Horn III. 23. Semnonernes, ikke at reyse sig, naar de faldt i den hellige Skov III. 46. 247. De Nordiskes at kaste et Eppd i Striden over sin Fiens- des Hoved, sig til Lykke III. 50. At brænde de Døds fra Odins Tid af III. 73. At kaste de Dødes Eyendomme paa Baalet

Daaret III. 108. 308. At nedgrave Penge i Jorden III. 108. 127. At kaste de Dødes Afte i Søen, eller nedgrave den i Jorden III. 108. At sætte Høye over de anseelige, og Hante-Stene over de tapre Døde III. 108. At nedlegge Penge- og Elenodier i de Dødes Høye III. 127. At offere mod visse Aarets Løber III. 108. At bytte Vahre mod Vahre i Handel III. 127. At dømme ved tolv Mænd III. 149. Hos Vanerne at ægte en Oyster III. 183. De Nordiffes, at saare sig inden man døde III. 191. At uddrikke et Begger ved sin Faders Siig og gjøre Løfte III. 209. At drikke Brage til Være III. 209. At offere en Galt til Freya for at faae et got Aar III. 259. Hos Lapperne, at offere en død Hest til Kora i Stor Fære III. 276. At kaste sig i vanstellige Tilfælde ned af en høj Klippe III. 309. Brugte ved Offringer III. 337 sq. At fremsætte Brød ved Jule-Høytid i Form af et Oviin III. 342. Adskillige Hedenske Stikke og Anordninger derimod III. 372 — 376. Gartneres i at vælge Konger IV. 20. Barbarernes, at hange et Spyd med tre Spidse uden for sin Telt IV. 299. De, som tagtogs i Constantinopel ved de Gothiske Lege IV. 315 sq. Gothernes paa Biergene ved Algier, at male et sort

Kaars paa Rinden og i Hænderne IV. 336. Barbarernes, naar de antage nogen til Søn IV. 382. 433. Heruelernes, at omklemme de Enge og Gamle IV. 436. Hos de samme, at en Enke hangte sig over sin Mands Grav IV. 437. Hos Langobarderne ved en Tralls Frigivelse IV. 574. At en Konge-Søn, uden visse Vilkaar, maatte ikke spise med sin Fader IV. 595. At blive Fader til den, man affriarer Haaret IV. 616. At kysse de Fremmede, indført af Hengist i Britannien V. 35. Saxernes i at spørge sig til Raads med Guderne V. 36. Hos de samme, at udfinde Krigens Udfald V. 36, Grifernes, ved Lodkastning i Kirkerne, at opdage Siernings-Mænd V. 64.

Skinneveha, Thors Datter III. 167.

Skiold, Konge, Sceaf v. Odins Søn III. 115. 131. 132. Registrere i Augusti Tid IV. 560.

Stiolde, sætte Eimbrerne til Forfærdning imod den tilvoksende Strøm. II. 238. De lode sig i Stioldene glide ned fra de øverste Alper II. 307. Maatte Heruelernes Slaver ikke bruge i Krig, uden efter adskillige Lapperhed IV. 442. Gothernes IV. 381. Heruelernes IV. 431.

Stiolde-Mærker, brugelige hos Barbarerne IV. 262. 263.

Skirbru-

Skirbruder Gode, Skades Tilnavn III.
263.

Stoe, Gorthise IV. 378.

Stov, i Rusland 160 Mile lang I. 21.

Stogle viltsomme Stove have været Agers
land før II. 6. Har forðum optaget
det første Rum i Norden II. 137.
Hvorfors Guds Dyrtelse forðum holdes.
i Stove II. 143. Gortherne dekke ikke
Stovene, som det andet Land i Spa-
nien IV. 366. Anordning derom i
Durgundiske Love IV. 548.

Skribent, den ældste indfødte Nordiske II.
60. Hvorvidt de nyeres Vidnesbyrd om
de ældste Ting kan gielde III. 75.

Skrist, forstode Langobarderne inden de
kom til Italien IV. 634.

Skrive-Konsten, tillægges Odin at have
indført III. 121. Derover blev han
anseet for Herremester III. 121. Hvorfors
ledes anseet i Begyndelsen hos andre Folk
III. 121. Hvorfor saa lidet brugt i
Norden forðum III. 122.

Skriver-Materier, de ældste Nordiskes III.
122.

Skuld, Helges Datter med en Alf-Rone
III. 230. Hendes Beskrivelse III.
230. Var een af de tre Morner III.
280. Regnes blant Valkyrierne III.
284.

Skuld-Guder, hvad betyder III. 322.

Skyrner, frier for Freyr III. 173. Om

des til det sorte Alfheim efter Waanders
Sleipner III. 228.

Skyts-Guder, de Nordiskes forðum III.
227.

Slægt-Registere, hvoraf saa mange komne
til os III. 77. Alle vare begyndt fra
den sidste Odin III. 84. De Engelske
ere ufærdstændige III. 114. Adskillige
Slægt-Registere sammenlignede III.
114. 115. Det gamle, kaldet Hales-
gatal III. 77.

Slagsmaal, vare de Nordiske forðum til-
høvelige til II. 145.

Slange, fæstet over Lokes Ansigt III.
215. 263.

Slaver, holdes for eet med Sarmaterne
I. 162. Folk, som dertil regnes I.
162. Ubledes fra Dodanim II. 127.
Hvorfor og kaldte Geter IV. 347.

Slavoniske Sprog, det gamle, udspringer
af det Sarmatiske I. Tab. IV. b.
hvilke Dialecter deraf ere fornne ibid.

Sleipner, Odins Hest III. 66. Rider
Hermod paa til Hæll, for at hente Bal-
der III. 195.

Slesvig, har været længe bekiendt II. 195.
V. 16. Kaldtes forðum Hæth II.
195. Hæthby V. 8.

Slibe-Steen, fæstet i Thors Pande III.
151.

Slibe-Sten, Freyrs Svatin III. 175.

Sluthmor, Indvaanerne af Leda III. 22.

- Ömaaland**, Ravnets Oprindelse II. 182.
Ömidie, anlagt i Asgaard III. 305.
Ömyffe, Friggæ III. 250.
Önorro Sturlesön, Betænkning om hans Troeværdighed III. 75. Antager kun en Odin IV. 7.
Önotra, Nørdisk Gubinde III. 271.
Öotnabel, Segas Doepæl III. 269.
Öoebi, kaldes Sueverne af Strabo V. 77.
Sol, en Gubinde, fører Solens Hætte III. 271.
Sol-Monath, er Februarius V. 29. 30.
Sol-Öffer, til Freya III. 341.
Sol-Ökve, sendt Burgundierne for at fiende Eiden IV. 547.
Solen, dyrket under adskillige Navne I. 5. III. 24. Under Odins Navn III. 24. 57. Dens Dyrkelse ved Jule-Fæsten III. 26. opfundet af Odin i Asien og indført i Norden af en anden III. 26. 81. Hvorfor Odin blev anset for Solen III. 64. Om den er dyrket under Freys Navn III. 181. Dens Glæde betegnet ved Balders Dødelighed III. 197. Betragtning over Solens Dyrkelse III. 290 sq. Skal søde en Datter III. 314. Er borte for de Nørdiske i fyrget, se Dage III. 369.
Soleperne, er Søller II. 189.
Solis Insulæ, hos Saxo, er Søller II. 189.
Søller, forbyr Soleperne II. 189. blev opryddet af Sølye II. 189.
Solunger, Indbyggerne i Søller II. 189.
Sondi v. Conti, et Folk paa Caucasus II. 81.
Sorte Öse, hvilede Folk ved den hvide bæk II. 122.
Spaadomme, vare de Nørdiske og andre Sankundige hengivne til II. 37. Spaadom angaaende Odins Søn Bøe III. 102. Blev taget af Fugle-Ökrlig og Indvoldet III. 350. 351. Angaaende Romernes store Nederlag ved Gotherne IV. 173. Angaaende Anglernes Tog til Britannien V. 9.
Spaæ-Mænd, fandtes iblandt de Nørdiske III. 350. Endog i Christenheden III. 351. Blev adspurgte af den Gothiske Theodato IV. 368.
Spaæ-Quinder, hos Cimbrerne, tog mod Fangerne og offrede dem II. 309. Kaldtes og Mørner, og forudsagde Menneskets Ökøbne III. 283.
Spali, et Folk IV. 49. 50. Kaldes og Spalzi IV. 50.
Spanien, om Tharsis i Ökristen kan der ved menes I. 170. Handel som før blev ført paa Spanien I. 170. Kan være beboet fra Africa I. 308. 309. Har faaet Tæster og Figurer ind til Deboere I. 314 sq. Kun de sydlige Indvaanere stamme fra Figurer I. 315. Ravnets Oprindelse I. 320.
Angribes

Angriber af Vandaler og andre IV. 515.
516.
Spanier, kaldte først Hispanier af Plauto I. 320. Udstamme, efter nogles Meening, fra Thubal I. 182. Mogle af dem fra Cham II. 11. 115. Bochart ugleder dem urigtig fra Tharsis I. 170. De paaftaae selv at stamme fra Gottherne IV. 351. Deres Herkomst fra Celter I. 167. Hoved-Folkene i Spanien fra Begyndelsen af I. 308 — 321. Ordenen, i hvilket de have boet I. 319. Figurter vare de ældste I. 308. Med dem Africaner I. 308. 310. Perser eller Pheresiter vare og Indvaanere i Spanien I. 310. Celter beboet den Nordlige Deel mod Vesten I. 310 — 314. De nyere Spanier ere ved Blanding et andet Folk, end de ældre IV. 458.
Sparethra, Sacist Dronning, fanger Cyrus I. 222.
Spartarius, hvad bemærker IV. 392.
Spedakthhed, have Egothorne i Spanien IV. 345.
Sphærodromium, dets Bemærkelse IV. 315.
Sphæzia, Gotthernes Land IV. 328.
Epise med sin Fader, naar tilladt en Lænegobardiff Konge-Søn IV. 595. Thæringers og de Nordisties Epise V. 135.
Sprog, de fleste forskellige findes paa de

Caucasiske Dierge I. 48. Hvorfor saa forskellige i de Lande og hos det samme Folk I. 58. Paa Caucasø befinder tolv adskilte Sprog II. 88. Hvor mange Hoved-Sprog fra Begyndelsen i Scandinavia I. 67. Af Sprogene udledes Folkenes Oprindelse I. 70. 81. Hoved-Sprogene kan beregnes til tolv Slags I. 76. hvilkte de have været I. 85 sq. Regnes og efter Noah Sønners Tal I. 81. Adskilliges Meninger om de første Hoved-Sprog I. 88 — 92. Betænkning over en Beregning af halvfierdsindstyve Sprog I. 90 sq. Videre Betænkning over Sprogenes Inddeling I. 93 sq. Det ældste er ikke mere til I. 83 — 85. Tre Hoved-Dialecter findes i Tydskland I. 354. II. 216. 287. Fyrgetyve Sprog talte paa een Tid imellem Bosporo og Tanais II. 88. Tyve endnu paa de Tauliske Dierge II. 88. Syv i Herodoti Tid i Landene imellem Scythæ og Argipaer II. 88. Sprogenes Genealogie V. 49. Andre Sproges Udspring fra de første I. 96 sq. cfr. Tab. IV. a. b. V. VI. Det Ehlthensiske Sprogs Udspring I. 130 sq. Det Drachmaniske I. 137. Det Persiske, haade gamle og nye Sprogs I. 145. Det Latinske Sprogs I. 170. Georgianske og Iberiske Sprogs I. 204. Det Cambriske Sprogs II. 117. 118. 196.

196. Hvorfor det Slaviske, Tydske, Nordiske, Celtiske og andre have saa mange overensstemmende Ord I. 255. Hvoraf Ligheden imellem Sprogene i Padan, Aram og Syrien kommer I. 107. Det Tydske og Nordiske sammenlignet IV. 196. Det Nordiske og Tydske udstamme ikke fra hinanden, men ere Søsre I. 352. II. 2. Hvorfor Fransk og Sarsk ligner det Nordiske meest I. 353. Hvorfor det Sarske endnu mere end Fransk I. 353. Et Bevis, at vores Sprog er meget gammelt i Norden II. 186. Det Finske og Nordiske ere i Grunden adskillte II. 3. Det Finske yngre end det Nordiske III. 119. Hvilke Sprog beslektede med det Finske II. 2. Hvorfor i Vendernes Sprog saa mange Finske Ord II. 14. Om det Danske kan uledes af det Celtiske II. 117. Eiden det Danske og Sctiske ikke stemme overens, kan hine ikke, i Henseende til Sproget, uledes fra disse II. 119. Anglernes Sprog, sammenlignet med det Danske og Nordiske V. 45. 46. 48. 49. Anglernes i Slesvig er det gamle Angel-Sarske V. 2. Angel-Saxernes i Britannien er Tydske V. 2. Paa hvad Grund nogle gjøre det Tydske saa gammelt II. 124. Det Tydske tales endog i Erin II. 99. Saxernes og Francker-

nes kaldtes forbum det Tydske II. 266. Det Fransk og Sarsk kaldtes det Theotiske I. 352. II. 229. Det Teutoniske er eet med det Theotiske II. 259. og er rimelig det Cimbriske og Teutoniske Sprog II. 215. Langobardernes har nærmet sig Angel-Saxernes IV. 629. Det Celtiskes Udbredelse beviser ikke, at saa mange Folk var Eder I. 297. 298. Den mindst blandede Dialect af det Celtiske findes i Irland I. 326. Det Thraciske, som er forgaaet, kendes af det Celtiske II. 118. Det Cantabriske i Biscaya stemmer overens med det Celtiske og det Shishenske i Marocco I. 310. Om det Gotiske Sprog IV. 387 — 397. Det er nu meget færligt IV. 203. Skal endnu findes i Wallachiet IV. 194. Aernes Sprog, hvad derved forstodes III. 119. Det Jylenske er omvædet med Oldenisk I. 261. Det Latinske sammensat af Celtisk og Græsk I. 273. Udstammer fra den Osiske Dialect I. 285 sq. Det Græske bragte Evander med sine Arcadier til Italien I. 273. Det Etruskiske blandet med Romersk I. 290. Det Baskoniske, en Dialect af det gamle Arvitaniske I. 299. Det Armoriske af det Celtiske I. 299. Det gamle Belgiske rent forgaaet I. 299. Det gamle Britanniske er bløvet i sin Dialect I. 322. Det

- Det Mesogothiske Kiendes nu kunns i Ulphila Evangelia I. 354. Hvad Sprog egentlig disse Evangelia ere skrevne paa IV. 190 sq. Af hvad Aarsag Westernes har saa meget Britannisk i sig II. 11. Lesgernes Sprog i Nedre-Dagستان II. 89. Hvor det gamle Sprog i Everrige findes IV. 393. Det Verniske er egentlig Vendisk IV. 451. Det Frisiske Sprogs Overeenstemmelse med andre V. 69 — 71.
- Opbyggelse, hvortil man har troet saa meget derom II. 144. Grunden til denne gamle Overtro II. 295 sq. 319.
- Osii, et Folk fra Asien V. 87.
- Stader, de ældste i Verden I. 138.
- Stænder, deres Opkomst og Oprindelse hos de gamle Nordiske II. 142. Tradition om deres Oprindelse fra Heimdal III. 207. Fire Slags iblant Carerne V. 35. Tre Slags iblant Thuringerne V. 139.
- Staf, dets Bemærkelse i de gamle Love mod Overtro III. 376.
- Stamsfædre, de Tydske og Nordiske havde hver tre III. 116. For de Cariske Konger III. 202.
- Starkodr, Jotun, dræbes af Thor III. 154. Den yngre ibid.
- Starno, Konge af Lochlin, taler med Loda III. 22. Er en Søn af Annir ibid.
- Stæder, deres første Oprindelse II. 118.
- Indrettede i Norden før Odins Ankomst der II. 319.
- Stavener, Vendisk Folk IV. 39.
- Stavo 3: Thor, Frisernes Gud III. 144. 164.
- Stedmoder, maatte man agte efter Varnernes Lov IV. 491. Dræbt af sin Søn IV. 383.
- Stega 3: Live, hos Gotterne IV. 389.
- Steirmark, først beboet af Ligurisci I. 292. Siden af Galliske Taurisci I. 292.
- Stene, med Gubers Navne paa, opgravne i Paris III. 141.
- Stene, paa Stav-Høje, Saxonis Stening deraf IV. 359.
- Sterkodder, fra hvem udstammer II. 102.
- Ulv opfod af Odin III. 53. Gift af Odin tre Mandes Alder, bestandig Sæter og Poesie III. 53. Forrandede Vikar til Odin, og dræber ham III. 53. 335. Hans Omgang med Odin forklæres som en Kæmpesleg III. 89. Fratages ved Thor sine fire Hænder III. 153. Vortager Kong Alfs Datter III. 341.
- Stierne, de Nordiskes ringeste Guder III. 138. siges Thor at bære i Hans berne III. 146.
- Stilliko, Theodosii General IV. 224.
- Skindes fra at ødelægge Barbarerne IV. 224. og fra at underkvinde Alaricum IV. 231. Kommer Grækenland til Hielp 2 imod

- imod Alaricum IV. 233. Adskilliges
 Vidnesbyrd om hans Strid med Alari-
 co IV. 234 sq. Ietter Vandalerne til
 Gallien IV. 509: 515. Besvoger sig
 med Theodosio og Honorio IV. 510.
 Riber adskillige Folk til at anfælde Ho-
 norii Rige IV. 517.
 Stobos, en Stad i Macebonien IV. 290.
 Stokholm, hvoraf saa kaldet II. 181.
 Stot-Sund, ved Stokholm II. 181.
 Straae-Død, holdt vore Forfædre og Ala-
 nerne for en Vanære II. 37. Ofsiæf-
 nes Troe derom II. 95.
 Strabo, Leve: Tid og Fæde: Øye II. 68.
 III. 57.
 Strabo, Valafridus, hans Vidnesbyrd om
 Ulphilæ Evangelia IV. 188. Levnets
 Løb IV. 189.
 Strandfænde, hvor Bernsteen fandtes, be-
 grevet af Plinio IV. 36.
 Stridigheder, vore Forfædres med Thusser,
 Jetter og Joter, stætte uden for No-
 den II. 317.
 Stridsmand, hvorledes kaldet hos Forfæ-
 drene II. 219.
 Strarii, boede ved Rhinen V. 51.
 Stykke, tilslægges Thor III. 153. Næst
 ham Vidar III. 211.
 Støtter, Herkulis ved Gibraltar I 311.
 Ved Øresund II. 173. Betænkning der-
 over II. 173 — 177. Theodosii
 Støtte III. 60.
 Suarbones, Sueviske Folk V. 72.
 Suartuas, sendes Erulerne fra Konstanti-
 nopel til Konge IV. 442.
 Suavia, ved Sau-Strøm, dets Indbygg-
 gere vare Gotther IV. 377.
 Succellianus, Valeriani Feldtherre IV.
 74.
 Sudauer, deres Sæde IV. 39.
 Sudener, boede ved Venderne II. 14.
 Deres Navn kendes i Sudauen Land
 II. 15.
 Södermanland, om det har Navn af Man-
 naheim II. 172.
 Sudetiske Bierge V. 121.
 Suever V. 72 — 87. Et fælles Navn
 for flere Folk I. 64. II. 286. IV. 471.
 Navnets Oprindelse II. 287. V. 86.
 Inddeles af Tacito i syv Folk II. 288.
 Betænkning om dem II. 289. Hvorfor
 Tacitus regner dem til Suever, som if-
 fe vare det IV. 485. 489. 572. V.
 73. Hvilke der regnes til dem V. 72.
 Under deres Navn forstaaes Angler V.
 5. Have været tvende Slags IV. 471.
 Vare inddeelte i hundrede Fagi V. 74.
 75. Kaldes Goebi af Strabo V. 77.
 Regnes til Herminoner eller Tydsker I.
 352. II. 236. V. 73. Naastaaer nogle
 uden Grund at vare komne fra Everri-
 ge II. 282. Hvorfor de ikke kan vare
 komne fra Halvoen II. 287. Kunde
 rimelig ansees for Nordiske II. 236.
 Deres

Deres ældste Boelig II. 286. og siden II. 289. III. 58. Synes at have uddrevet Cimbrerne II. 236. Have fulgt Cimbrer og Teutoner paa deres Udvandring II. 286. Kom fra hundrede Pagi imod Cæsar II. 286. Fjgtede med Pomorne ved Rhinen II. 285. Cæsars Fremgang imod dem V. 75. 76. Deres Strid med Gotheerne IV. 280 sq. De tvende Anførere, som kom Ariovistum til Hielp II. 287. Hvorfor den Sueviske Hær var II. 287. V. 74 sq. Have rimelig været Semnoniske Suever II. 286. 288. Dionis Beretning om dem for Christi Gudsfel V. 78. Strabonis Beretning om dem V. 77. Deres Historie i 1ste Sæculo V. 78 sq. Plinii og Taciti V. 78. Ptolemæi i andet Sæculo V. 79. Procopii i 4de Sæculo V. 80. Deres Indfald i Rhætien i fjerde Sæculo V. 93. Udbrede sig i Sønder-Eydsland i femte Sæculo V. 73. 80 sq. 93. Under tvinges tilligemed Alemanerne af Theodemir V. 81. Deres Sæder efter adskilliges Beretninger V. 81. — 83. De vandre til Spanien med andre Følk og oprette der et Rige V. 82. 83. Deres Historie i syvende Sæculo V. 83 sq. Noget omvendes og dødes af Columbanus V. 83. I det niende Sæculo V. 84. I det ellevte Sæculo V. 84

sq. De nyeres Meninger om dem V. 85 — 87. Deres Skif aarlig at ombytte tusinde af hver Pago V. 74 sq. de dyrkede Odin III. 59. og Herthe III. 241 sq. Suevernes Land, dets Grændser i femte Sæculo IV. 281. Sævi Angili, boede ved Elven II. 254 sq. IV. 487. V. 3. Suevia, ved Rhinen V. 81. Rernes fra niende Sæculo af II. 286. V. 84. 123. Sueviske Sprog, en stærk Dialect, beel i andre sprogere I. Tab. IV. a. Suevus, hos Ptolemæum, er Spine, Oderus Udløb II. 255. 276. IV. 472. Kan og være Odern selv IV. 536. V. 79. Suiafter, beslagtede med Finner II. 93. Ansees for Tschubascher II. 94. Sult, kaldes Hells Antv III. 373. Sundet, v. Øresund, om Herkulis Columnæ der har været II. 173. Sundmør, Navnets Oprindelse II. 187. Sunia, Gothisk Præst IV. 179. Suomarius, Alemanisk Konge V. 94. Hans Riges Deliggenhed V. 96. Surtur, regierede i den Ildagtige Verden III. 10. Skulle ihjelslaae Underne III. 10. 13. Skal ride paa Regnbuen III. 206. 312. hos ham skal de gode boe i Gmle III. 314.

- Enthurmanland, i Overrige II. 180.
 Eupnancar, et Slags Offring III. 375.
 Surtung, en Jotun, lærte Odin Poesie III. 117.
 Surtungs Misd III. 239.
 Svade, Jotun, Thors Søn III. 167.
 Sværd, Teutoniske, i femte Cæculo II. 265. Hvoraf den Skik at sværge ved sit Sværd I. 293.
 Swaner, et Folk, boede ved Vingrellen II. 57.
 Svanhvide, Danst Princesse, hendes Søn i et Latinsk Vers III. 233.
 Svart-Runer, ere allene Odins Opfindelse III. 120.
 Svava, Valkyrie, Helgas Kone III. 286.
 Svodger, Svensk Regient III. 99.
 Svends Tempel i Trondhiem, dets Beskrivelse III. 322. 330.
 Svenske, om udstamme fra Nopslant II. 26. Hvorledes kaldede af Lapper og Finner II. 26. Hvorledes af Dageskærner II. 86. Efter Snorres og andres Mening, beslagtede med Seyther II. 119. Havde i niende Cæculo deres egen Skrift II. 156. Deres fornemste Gud var Freyr III. 65. 176. Uddes fra Sueverne V. 87. Kaldtes forðum Gothar IV. 11.
 Sverge, ved adskillige Ting, var brugeligt forðum III. 366. Sverge sig frie, naar tilladt hos Burgundierne IV. 549.
 Overrige, naar tilfælde skedd II. 116. Kaldes af Snorro det mindre Svithiod II. 119. Holder nogle for det gamle Scandinavia II. 152. Kaldtes og Baltia v. Basilea II. 152. Det folde Overrige, hvad derved forstaaes II. 184 sq. Kaldtes Mannheim i Odins Tid III. 108.
 Suever, see Suever.
 Svibdager, Morst Konge, overvindes af Kong Hading IV. 23.
 Svidr, s: vitt, Odins Navn III. 15.
 Svidur, s: brændende, Odins Navn III. 15.
 Svifdagur, Odins Søn III. 132.
 Svinn, for Freyrs Vogn III. 175. Som skal faaages til Einherierne i Valhala IV. 305.
 Sviones, hos Tacitum, s: de Svenske II. 165.
 Svithiod, kaldes Seythien hos Snorro II. 59. 108. 109. 185. Det mindre, er Overrige II. 119.
 Svolner v. Sölner, som udretter noget mandeligt, Odins Navn III. 16.
 Syn, Nordisk Gudinde III. 270.
 Søn for Eagen, hvoraf det Ordsprog kommen III. 270.
 Synagoger, Theoderici Besaling om deres Istandsættelse uden Pynt IV. 371.
 Syncretister, vare mange af vore Fædre III. 317 sq.

- Syndfloden, var almindelig I. 8. II. 114. Andres Meninger herom I. 8. 9. Adskillige mærke Traditioner derom I. 8. 9. III. 10 — 12. Kiendteegn af den I. 9. Indvending imod dens Almindelighed I. 10. Betænkning herover ibid. Devits derfor af de Skiel og Lag i Jorden I. 12. Forandringer paa Jordens Overflade ved Syndfloden I. 18. Naar endtes II. 125. Forklares af nogle ved Scythiske og Gothiske Krige og Indfald i Asien IV. 347.
- Syr, Freyas Navn III. 258.
- Syrien, Navnets Oprindelse I. 108.
- Syrer, deres forskellige Navne I. 115.
- Syriske Sprog, dets Lighed med det Mesopotamiske I. 107. Hvilke deraf uledes I. Tab. VI.
- Syn Germaniske Folk, som dyrkede Herthe III. 241 sq. 245 sq.
- Søe-Kyfer, Jonernes til Spanien I. 167. Pelasgerne i Archipelago var meget tidlig I. 168.
- Sølv, fandtes paa Pango I. 256. og i de Suevoiske Bjerge V. 84.
- Søn, ved Naaben, hvad det betyder IV. 272. Den Skif hos Barbarerne, naar nogen blev antagen til Søn IV. 382. Theoderic antager Herulernes Konge til Søn IV. 433.
- Sønner, Odins, vare søv og tive III. 131. Mange kaldede Odins Sønner for deres Tapperhed III. 132.
- Sönnangur, Odins Søn III. 131.
- Søster af egne, brugte Vanerne III. 183. 259.
- T.
- Taarnet, ved Babel, dets Bygning I. 15. II. 125. Aarsagen dertil, ulige Møninger I. 17.
- Taarsing, har Navn af Thor III. 164.
- Tacitus, Romersk Kyfer, driver Gotterne tilbage IV. 95. taler ubestemt om Sueverne IV. 485. 489. 490.
- Tadzans, et Folk IV. 114. 117.
- Tænder af Guld, Heimdals III. 206.
- Talsaler, beboede Thracien efter Valentis Død II. 32. Vare i Ostrogotha før imod Romerne IV. 61. Deres Fordeele imod Constantinum Magnum IV. 106. Bekrige Sarmatas Limigantes IV. 133. 134. Have boet i Dacien IV. 134. Deres fiendige. Efter IV. 161. Beskrivelse, som et Gothisk Folk IV. 325.
- Taisali Comites IV. 263.
- Taisali Juniores IV. 263.
- Taisalia IV. 263.
- Talphynt, en Hjort ved Balhala III. 306.
- Tanais, en Flod, dens rette Udløb II. 62. Kaldes og Don II. 62. Men af de Nordiske Vana ibid. Dens Udløb blander de Gamle med Udløbet af Maeotis II. 67.
- T 3
- Tanais,

- Tanais, en Stad, dens Beslignhed II. 62. Videre om den II. 74.
- Tanaiter, Alaner, som boede ved Ostrogotterne II. 33.
- Tangutanste Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Taanse: Foraring III. 171.
- Tapperhed, Tyrs Egenskab III. 187.
- Taramis, Gallierens Gud I. 241. III. 140. Holdes for Thor II. 94. III. 140. Kaldes og Taranis ibid. Om han er Jupiter III. 141.
- Taran, Tordens Gud III. 136.
- Taranis, Gallierens Gud III. 140.
- Taranucus, en Gud III. 192.
- Targitaus, Scythernes første Konge og Stifter III. 137. Hans Leve-Tid I. 6. Herodoti Vidnesbyrd om ham I. 149. Har uddrevet Cimmerierne af deres Land I. 331.
- Tarkis, Javans anden Søn I. 165. 170. Hans Slægt og Aftom I. 170 — 172. Om han var de Spanstes Stamsfader I. 170 sq. Holste Lande de gamle har forstaaet under Navn af Tharkis I. 171. Hvad Tharkis hos Profeten Jonam skal betyde I. 170. Om ikke Ellicien efter Josephi Vidnesbyrd I. 172. Hans Fædsels- og Døds-Aar I. Tab. II.
- Tartessus, en Bøge, om Spanierne af denne Bøges Navn kan uledes fra Tarkis I. 172.
- Tatarer, nie Slægt opregtede I. 339. Have en Calmuckisk Oerkomst I. 340. Et Tatarisk Folk i det Crimiske, overeenstemmende med de Tydske II. 97 — 99.
- Tatus v. Tato, Langobardernes syvende Konge IV. 588. Overvinder Herulerne IV. 434. Hans Endeligt IV. 589.
- Taulantil, et Illyrisk Folk I. 246.
- Tauliniske Dierge, der tales endnu tiue Sprog II. 88. Tusarnes Sæde II. 100. 101.
- Tauri, Cimmerisk Folk I. 340. boede ved Cimmerium I. 340 345. Navnet ældre end den Trojanske Krig I. 345. Vær ikke regnes til Scyther I. 345. Være Oeroverere I. 345. Plinii Beretning om deres Dødsal I. 346.
- Taurisci v. Tauriske, Gallisk Folk i Steiermark I. 290. Kaldede og Vizurisk I. 290.
- Tauro-Scyther, paa den Cimmeriske Halvø I. 346. Derved forstaaes rimelig Gothe IV. 73.
- Tectosages, et Gallisk og Germanisk Folk II. 243. Deres Sæde II. 245. Være med i det Galliske Tog II. 246.
- Teisaler, see Taisaler.
- Telamark, Navnet forekommer i andet Seculo II. 190. see Tillemark.
- Telugiske Sprog I. Tab. VI.

Tempel,

Tempel, Templer. Odins Tempel i Uppsala III. 50 sq. Er nu en kristelig Kirke III. 51. Et i Permian indviet til Odin, Thor, Freygg og Freya III. 61. 251. 259 sq. Thors Tempel og Villeder i Overrige, plyndret af Prinds Magnus III. 161. Freyrs i Uppsala III. 186. Fostes v. Forsetes III. 206. Hagen Jarls og Gudbrands, hvor Thorgerdurs Villeder III. 280. 320. Tempel paa Mære i Norge, hvor alle Gudernes Villeder sadde paa Stoele III. 321. Svends i Trondhiem III. 322. 330. Templer havde man ikke for Caroli Magni Tid III. 326. Odin indførte den Skik at bygge Templer III. 327. Tvende Thors Templer i Island III. 162. Freyrs Tempel i Island III. 176 sq. Adskillige i Norge III. 328. I Island III. 328. 329. Andre Templer beskrevne III. 330 — 334. De havde Lydning oven fra III. 347. Forgribelser imod dem kostede Lives III. 347. Saxerne ville ingen Templer have V. 36. Straf hos Friserne for at opbryde eller stiele i Templerne V. 65. Tenciterer, et Lydsk Folk III. 45. IV. 486. Tergestum, en Bøe i Istria I. 262. Testamenter, Ulphila, fundne i 17de Saeculo i Crim IV. 344. Tauriochama, et Folk hos Ptolemaeus

V. 121. 122. 137. Tentates, Scythers og Galliers fælleds Gud III. 45. Blev forsonet med Meneste-Offer III. 45. Teuth v. Teut, de Teutoners Gud II. 219. rimelig og de Cimbrers II. 219. Har maaskee været Odin III. 40 — 46. Navnets forskellige Bemærkelser III. 40. 45. og adskillige Udtale III. 43. Kaldet Mercurius af de Lydsk, formedelsk viffe Egenheder III. 42. Var Saxernes Irmin III. 46. Var arvet af Jorden III. 241. Teutobochus, Teutonisk Konge II. 197. Hans Hurtighed og Lethed i at springe II. 305. Teutobodus, Cimbrisk Anfører II. 295. Teutoburgium, i Panonia, nævnet af Ptolemaeus II. 260. Teutoner, II. 251 — 266. Holdes for de samme som Saxer I. 352. 353. II. 265. Regnes til Ingevoner eller Lydsk I. 353. Ere eet med Theotisk II. 266. 229. 259. Kaldes Alemaner af Saxo II. 265. Deres Stamfader og Herkomst II. 261. Adskillige Meninger om deres Boepæl II. 260 sq. Have boet i Mecklenborg og Holsteen II. 164. 254. i Codanonia II. 168. Om Westphalen var deres Boepæl II. 259 sq. Deres ældste Boelig II. 253 sq. Anføres ikke af Ptolemaeus Maaske de lydlige

- lige Folf paa Cherfonefo II. 254. men mere ſydlig i Tydſkland ibid. Have ikke boet i Preuffen efter Pythæ Beretning II. 255 ſq. Indvending herimod beſvaret II. 257 ſq. Af dem har ikke de Tydſke ſaaet Navn I. 349. De Tydſke betegnes dog ofte ved deres Navn II. 265. Navnets Oprindelfe II. 251. 252. 166. Var ikke et almindeligt Navn i Germania i ſierde og ſemte Sæculo II. 265. brugtes i ſlang med Navnet Theotiſci i niende Sæculo II. 266. Hvorfor alle, med Teutoner og Cimbres udvandrende, Folf blev kaldte Teutoner II. 266 — 268. Teutonſke Navne i Weſtphalen og Weſtenborg II. 259. Navnet fiendes igjen i Ordet Dittmarſien II. 263. Vare med Cimbrenne paa deres Uvandrting af Jylland II. 197. 251. 253. Et Deeltis paa deres tidlige Uvandrting II. 255. Deres Beſkrivelfe II. 306. Førte Krig med Skiold II. 265. Have en ſtor Hær imod Romerne II. 306. Deres uſkffelige Strid med Marius II. 306. Antallet af de bræbte og Fangene i Striden II. 311. Hvor deres Krigshær ſiden er afbleven II. 313 ſq.
- Teutonia, navnet i ſierde Sæculo II. 265.
- Teutonſke Sværde, brugelige i ſemte Sæculo II. 265.
- Teutonoarii, boede i det Lauenborgſke II. 254.
- Thalienſes, hvilket Folf Hippolitus havde forſtaet I. 182.
- Thamyris, Thraſiſk Poët fordam I. 229.
- Tiramis, ſee Taramis.
- Thare, Abrahams Fader, hans Føſſe og Døds-Aar I. 117. Tab. II.
- Tharlis, ſee Tarſis.
- Thatmaresgaho : Dittmarſien II. 264.
- Thema : en Provinds IV. 386.
- Themiftius, hans Tale til Kæſer Valus IV. 143 ſq.
- Theocratie, kaldes den ældſte Noſtiſke Afgiering II. 145.
- Theodahadus, hans Skrivelfe til Juſtinianum IV. 374. Det Romſke Raads Vidneſkbyrd om ham IV. 374.
- Theodarus, Theoderici Søffers, Amalafrids Søn IV. 368. Hans Beſkrivelfe IV. 368.
- Theodebertus, Franernes Konge, førte Krig med Varnerne for ſin Søffers Skyld IV. 491. Omkommer Hermanafrid, V. 331.
- Theodemir, af den Gothiſke Konge-Slæg IV. 114. Et Gothiſk Konge IV. 269. Underføinger Alemaner og Suerer IV. 281. 384. V. 81. Hans Tog i Syrien IV. 288. Død IV. 289.
- Theodericus, Theodemirs Søn IV. 271. 277.

277. Vest-Gothisk Konge IV. 264. Hans Fødsels-Aar IV. 265. Død IV. 270. 284. Levemaade og Egenskaber IV. 285. Kommer i sit syvende Aar til Leonis Hof i Constantinopel IV. 278. Anfaldet Sarmaterne IV. 287. Hans Beskrivelse og Character IV. 367. Besømmelige Bedrifter IV. 370 sq. Gode Anordninger og kærterlige Formaninger til adskillige IV. 371 — 373. V. 104.
- Theodericus, Balameri Søn IV. 292 — 294. Bliver Feldtjherre imod Theodericum, Triarii Søn IV. 294 sq. Går dobbelt Anfald paa Grafsenland IV. 295 sq. Erklæres af Zeno for en Forræder og angribes af ham IV. 297 sq. Hans Egenskab IV. 330.
- Theodericus, Triarii Søn IV. 278. Hans Fordring aflaaes ved det Romerske Hof IV. 284. Fører Krig mod Romerne IV. 285 — 294. Går Fred med Theodericum, Balameri Søn, imod dem IV. 295. Bliver Romersk Feldtjherre IV. 295. Erklæres af Kysler Zeno for Romernes Fiende IV. 297. Hans Endeligt IV. 298 sq. Bekræftet af flere IV. 299. 300. Formaaes af Zeno til at drage til Italien imod Odoacer IV. 301. Adskilliges Beretninger om ham IV. 300 — 303. Opretter det Ost-Gothiske Rige i Italien IV. 302. Bygger en Kirke i Ravenna IV. 333. Fører Krig med Gepiderne IV. 408. 409. Dødpaa med Grafer og Vulgarer IV. 409. Overvinder Odoacer og Herulerne IV. 433. Raader Barnerne at sætte sig op imod Clodoveux IV. 493. Undertrykker Thuringerne V. 129.
- Theodibaldus, Barnsøn Anfører IV. 493.
- Theodoric, Gothisk Konge IV. 57-58. see Theodericus.
- Theodosius, bliver Kysler i Osten IV. 209. Tsholder Seyer over Barbarerne IV. 209. Det østlige Kyslerdoms Rette Tilstand under ham IV. 210. 211. 212. Triumpherer over Barbarerne IV. 211 — 214. Anledning til hans Kyslerlige Værdighed IV. 212. Hans Tenselskab imod Gotterne IV. 215. 219. Forhold imod de fangne Prosthin-ger IV. 222. Går Indfald i Gotternes eget Land IV. 222. Krig med Eugenius IV. 224 sq. Hans Død IV. 228.
- Theophilus, sendes af Gotterne til det Niceniske Concilium IV. 178.
- Theotimus, Bisp i Tornos og Septilien IV. 226.
- Theotisci, vare Teutoner II. 229.
- Theotiske Sprag, var det Frankiske og Carlste I. 352.

- Theres**, Thracernes Navn I. 228.
Therungi, Gothisk Folk IV. 134. 321.
 sætter over Donau af Frygt for Hunerne IV. 155 1q. Var egentlig Visthernes Navn IV. 323. 405. Om de ere de samme som Thüringer V. 133. 137.
Thermarchii. 3: Dytmarscherne II. 263.
Theudelinde, Autharits Gemahl IV. 613. Valger siden Agilulf til sin Mand og Langobardisk Konge IV. 613. Hendes Bedrifter IV. 614.
Theudericus, see Theodericus.
Theudimir, Gothisk Konge IV. 330.
Theudimundus, Balameri Søn IV. 292. Angriber af Romerne IV. 293.
Theudis, Gothisk Konge, sender Krigsfolk til Ceuta IV. 375.
Thes, en Flod IV. 133.
Thiasse, dræbes af Thor III. 157. Skades Gader III. 263. Ganger Loke III. 266. Orløfer Idun og ombringes af Asene III. 266.
Thiler, Indvaanerne foruden i Telemark II. 151.
Thing, holdet paa en Elætte III. 53. Jysklændernes Fed paa Thinge III. 38. Gudernes Thing bestaaende af Odin og tolv andre III. 149. hvorfor kaldet Dis-Thing III. 257. Gudindens, Syn, Forretning der III. 270. Skat holdes mod Verdens Ende paa Vigriper-Mark III. 313. Holdes ved Thorsnes III. 331. Endtes ofte med Eid og Blod III. 331.
Thiod, bemærker Folket I. 352.
Thiras, Japhets syvende Søn I. 228. Thracernes Stamfader I. 228. II. 115. Sproer efter ham i Thracken I. 228. Efter ham kaldes Tyscherne I. 273. Hans Fødsels- og Døds-Mark I. Tab. II.
Thiudans, Gothisk Kongs-Titel IV. 32.
Thiusto 3: Folkets Gud I. 352.
Thogorma, Gomers tredje Søn I. 144. Stamfader for de ældste Indvaanere i Capadocien I. 144 1q. Fødsels- og Døds-Mark I. Tab. II.
Thor III. 135 — 170. Ginnets, Permiens og Quascers Gud I. 241. II. 93. 94. Synes at have været de Nordiskes øverste Guddom II. 94. III. 31. Naatte vige Odin, kiendte han forestille Jupiter III. 30. 149. Adskillige Folk, som have dyrket ham III. 41. Hans Dyrkelse var meget gammel III. 82. Dræber Troll i Austerreg III. 117. Var Odins og Jordens Søn III. 42 130. Hvorfor anset for Odins Søn III. 136. Hvad derved forstås, at han kaldes Odins Søn III. 128 1q. Almindeligt Begreb om Thor III. 135. — 139. Under hans Navn dyrkedes Jorden III. 136. Hvorfor gjort til Jup-

Jupiter og den øverste III. 136. Navnets Bemærkelse III. 139 140. og Oprindelse III. 156. Hans Navne III. 142 — 144. 149. 157. 159. Om han er Taranis III. 140 — 142. Hvilke der have gjort ham til Jupiter III. 144. Hvilke til Mars III. 145. Sistes til Solen, Teuth, Tuisto, øverste Gubdom III. 146. De Nordifkes Begreb om Thor III. 146 — 160. Den første kom ind med den næsteste Odin III. 147. Den anden var Gubdommens Thors Præst III. 147. Er den samme som Jafnhar III. 147. Besad tre kostelige Ting. III. 149. Forestilles ligende III. 149. 150. Slagsmaal og andre Bedrifter tillægges den første III. 150. Blev tilbedet af dem, som vare i Nød III. 150. Fanger Loke III. 151. Dræber Gialp III. 151. Har med Joterne at bestille III. 152. Hans Styrke III. 153. Kaldes Jordens Søn III. 153. Aabenbarer sig for Olaf Trygvason og forsvinder III. 154. Regierede i Luftten III. 155. Samtale med Herbardr III. 157. 158. Faar sin Hammer ved Snedighed fra Thrymr III. 159. 160. Efter Heimdalurs Raad III. 208. Blev dyrket af de fire Nordifke og andre Folk III. 160 — 166. Hans Husfruer og Børn III. 166. 167. Be-

tragtet, som et Menneske III. 167 — 170. Den sidste Thor var fredelig i Norden III. 168. Sistes til adskillige andre Guder hos Fremmede III. 170. Skal dræbe Midgarðs-Ormen, og bde III. 313. dyrkedes i sær i Thorgrimurs Tempel i Island III. 328. Thors, Ejuvascheres Gud II. 93. Thorgils Orabein, Antager Christendommen og foruroliges af Thor III. 162. Thorifnus, Sepdiffe Konge IV. 413. Thorismund, Gothiff Konge III. 59. Hunnimundi Søn IV. 271. Hans Egenkab IV. 330. Thorismund, Genhimundi Søn IV. 273. Gothiff Konge ibid. Krig med Gepiderne og Endeligt ibid. Thors, kaldes April hos de Polkeiske III. 156. Thoro, kaldes Thor hos Saxo III. 143. Thors-Dag III. 156. Thors-Karle, var Drufderne III. 163. Thors-Land, et Laarfinge III. 163. Thors Maaned, er Januarius III. 158. saa kaldet af Kong Thorre III. 169. 340. Thoringi, boede østen for Franker II. 226. Holdes for Thuringer II. 226. V. 125. Thracien, naar først beboet I. 229. Der voxte Vin i den Trojanske Krig I. 230. Indbyggerne kaldtes deraf Viindrankere II. 240.

- I. 240. Dets Strafning i Herodoti Ebd I. 242. Dets ældste Inddeling IV. 138.
- Thracier, deres Herkomst I. 25. 228. Kom til Thracien fra Natolien I. 228 sq. Deres far Doborus Thracicus faaet Navn I. 228. Anføres af Homero I. 228 sq. Hans Vidnesbyrd om deres Ælde I. 229. 240. Være to Slags I. 229. Have lagt sig efter Videnskab for Graekerne I. 229. Kom Trojanerne til Hielp I. 229. Deres Skikke i Krig I. 230. De Asiatiske Thracier I. 229. 230 — 239. Herodoti Beretning om dem og deres Væbning i Xerxis Hær I. 230. Deres Græde I. 230. Ere komne fra Bithynien til Europa I. 231. 236. Herodoti Mening om der modfatte vides at være urigtig I. 231. 232. Ved dem forstaaes ofte Bithynier I. 234. Adskillige Folk, som anføres for Thracier hos Strabo I. 234. Andre, som dertil henføres I. 234 — 237. De Europæiske Thracier I. 239 — 242. Andre med dem beslagtede Folk I. 242 sq. Være et urigtigt Folk I. 240. Deelte i mange smaae Folk I. 240. Deres Leveemaade I. 241. Deres Udbredelse i de ældre Tider I. 241. II. 117. Være Syriernes Brødre I. 246. Være ved Peneus-Flod ikke blandede med andre Folk IV. 370.
- Thraciske, eller gamle. Celtske, Sprog, deraf ere ofte andre udsprungne I. Tab. IV. 2.
- Thrasamundus, Vandalisk Konge i Africa IV. 513.
- Thrudvanger i Sigum, Thors Bøelig III. 106.
- Thrymr, i Jorhufselm, stæder Thors Hammer III. 159 sq.
- Thubal, Japhets femte Søn I. 181. Hans Slægt og Efterkommere I. 181. 200 — 227. Sattes Redse sammen med Mesech I. 181. Deres fælles Handel og Forbund med Scythæerne I. 181. Om de Græske og Spanke kan siges at udstamme fra Thubal I. 181 sq. Hvilke Folk man ved at udstamme fra Thubal og Mesech I. 183 sq. II. 115. Hans Afkom, deres Sæde og Udbredelse I. 185. Hans Fødsel og Døds-Aar I. Tab. II.
- Thuidos in Aunxis, et Folk IV. 114. 115.
- Thule, Thyle v. Tille, her søges i Norden II. 148. 152. 153. 174. kaldtes faaledes hos Phœnicierne II. 148. Hvorfor Graeker og Romere ikke kunde finde Thule II. 148. 153. Pytheas var der tre hundrede Aar for Christi Fødsel ibid. Hans Beskrivelse over Thule II. 149. 152. Derved har Procopius meent Scandinavia II. 150. IV. 424.

Dampere ansee den og for Scandinavia eller
 Overrig og Norge II. 151. Sattes af
 Beda nær Ishavet II. 150. Anses
 af nogle at være Island II. 150. 151.
 152. 155. Som giendrives af Arngrim
 II. 153. Kalbes og en stor De ved
 Engelland II. 151. 154. Holdes af
 Saxo dels for Island, dels for Teles-
 mark II. 151. 191. Kalbes en De i
 Oceano II. 151. Anses for Vespasia-
 na i Britannien II. 151. Af andre
 for Halland II. 152. For Engelland
 eller en af Ørken-Øerne II. 152. For
 Preussen II. 152. For Skaane II.
 152. For den Nord-Østlige Deel af
 Scotland II. 154. For Hettland II.
 154. For den Engellske De Mona v.
 Anglesey II. 155. Kalbes af Araberne
 Thouli, en De under den syvende E-
 mat II. 154. Dets Længde fastsat af
 Ptolemæo II. 171. Navnets Oprin-
 delse II. 148. 149. 155. Derfra be-
 rede Herulerne en Konge IV. 441. Der-
 hen toge de deres Tilflugt fra Illyria
 IV. 440.

Thulemark, uvidt hvilket Land det var II.
 153.

Thuffer, see Puffer.

Thye, synes at være saa kaldet af Tentoner,
 som boede i Jylland II. 266.

Thyle, see Thule.

Thüringen, naar først beboet af Thüringer

V. 121. Dens gamle Beskrivelse V.
 124. Undertvinges af Clodovzo V.
 127. Indtages af Frankerne V. 128.
 Hvorvidt det da strakte sig V. 130.
 Ved hvem Christenheden der blev indført
 V. 132. Naar det Rige undergik V.
 135. Var Catternes gamle Sæde V.
 139.

Thüringer, V. 120 — 140. Kalbes og
 Thüringer af Thor III. 60. Dyrkede
 fordm Thor og Odin III. 60. 163. 19.
 Siøres af nogle til Heruler IV. 450.
 Aarsagen til deres store Magt V. 92.
 Deres Sæde i første Seculo V. 120.
 I andet Seculo V. 120 19. Naar
 først nedsat sig i Thüringen V. 121.
 Indvendinger derimod V. 121 19. Be-
 retning om dem i fjerde Seculo V. 123.
 Udbrede sig til Donau i femte og fjerde
 Seculo II. 226. V. 123. Blandes
 af Procopio med Tungver V. 125.
 Bemagtige sig Frankenland V. 124.
 Gaae med Attilæ Krigshær ind i Gallien
 V. 125. Sæge den Øst-Gothiske Theo-
 derici Venkab imod Frankerne V. 126.
 Angribes af Frankerne V. 127. Over-
 vundes V. 128. Anledning til deres
 Undergang V. 130. De omvendes
 seent til Christenheden V. 132. Beret-
 ninger om dem i syvende og ottende Se-
 culo V. 132 19. Naar man finder
 dem allerførst kaldede med dette Navn V.
 11 3 132.

132. De nyeres Møntinger om dem V. 133 — 139. Om Thåringier og Hermundurer have været eet Folk V. 134. Navnets Oprindelse V. 134. 136. 138. Hvad har deres Rige udsægt V. 135.
- Tibareni, boede ved den sorte Øse I. 183. udstammede fra Thubal I. 183. 200. Flere Folk beslagtede med dem I. 184. Adskillige Beretninger om deres Dødsfald I. 200 sq. Deres Sæde I. 200 sq. Aftemlig Formodning, at de Nordiske Forsfædre vare med dem beslagtede I. 202. Hvor lange deres Navn kan have været bekendt I. 202. 203. Ved hvad Anledning det kan være undergaaet I. 203. Deres første Sæde i Sicilien I. 203.
- Ticinium v. Pavia, Langobardernes Residens IV. 604.
- Tidens Løb hver Dag, fiendte Burgundierne allene af Hungeren IV. 548.
- Tids-Regning, tre dobbelt I. 3.
- Tier, Thors Navn paa Finsø III. 144. 163.
- Tiermes, Thors Navn hos Lapperne, dets Bemærkelse III. 143. 164.
- Thierstad, i Sverrig, har Navn af Thor III. 163.
- Figurini, deres Udvandring er ikke foranlediget af en Vandflod, som Florus mener II. 238. Efter dem kaldes Zürich II. 238. Være i Cimbrernes Har II. 291. Af hvad Aarsag de holdt sig til dem II. 295.
- Tilbragelse, med Habor og Signild III. 25 sq.
- Tille, see Thule.
- Tillemark, har Navn af Tille v. Thule II. 148. Efter andres Mening kaldes Thul efter den II. 150. Kaldes og Thule, og Indvaanerne Thiler II. 151.
- Tilstand efter Døden, Forsfædrenes Mening derom III. 297. Blev vilst Kong Hadding af en Rone III. 307. Forklaret for Ivar Vidfame III. 309. Bartholins Betænkning derom III. 311. Alarnernes Mening herom II. 34. III. 382. Gothenes III. 382.
- Timeglas, sendt Burgundierne for at kende Tiden IV. 547.
- Tin, og Bernstein, ført fra Preussen i Herodoti Tid I. 67. Anmærkning derover I. 67. II. 163. Kom og fra de Eadsiteriske Øer ved Phoenicierne I. 325. Blev siden ført over Land II. 8. 9.
- Tirk, en Dagestansk Øe II. 86.
- Tirkeln v. Tirklu, Dagestansk Folk II. 87.
- Tirker, Navnets Oprindelse II. 87. see Tyrker.
- Tirsdag, Ordets Oprindelse III. 188.
- Tiundaland, er Upland, Navnets Oprindelse II. 179.
- Todasius, Herulfs Konge, hentet fra Thule IV. 441.
- Tog, Gothenes til Øst IV. 40. 401. Her

- Herulernes til Pontus IV. 429. Ang-
lernes til Britannien V. 9 sq. Kærsa-
gen dertil V. 10. 12. 15. 17. 18.
Tolv Mænd, brugtes fordem til at dømme
III. 149. Grunden til den Skik III.
217.
Tomi, Sceptist Dye IV. 138.
Tona, de Votiafers Præster II. 93.
Tonosursi, et Folk IV. 121.
Tor-Naaned, er Martius III. 156. Nav-
nets Oprindelse III. 156.
Toratuross - Budene 3: Torden: Skraab,
Lappernes Gud III. 165.
Torden og Lynild, dyrkede under Taranis
v. Thors Navne III. 136. Naynet i
andre Sprog III. 139. Dets Oprin-
delse III. 140.
Torden-Stene 3: Hein, havde Thor III.
140.
Toringi, ere Thuringer V. 125.
Toringia, er Thuringen V. 128.
Torgarsuk, en underjordisk hos Grøn-
landerng III. 277.
Tortul - Torro, Konge i Erathlund III.
23.
Tosse v. Glante, Ordet rimelige Oprin-
delse II. 102.
Totilas, Ost: Gothisk Konge IV. 304.
Hans blodige Klæder sendes til Constans-
tinopel af Narles IV. 387.
Traditioner, indeholde den gamle Historie
III. 7. Forskabenes om Skabelsen,
Treenigheden, Syndsfloden III. 9 —
13. Grønlandernes III. 13.
Trafamundus, Vandalsk Konge IV.
367. 513.
Trasilla, Gepidernes Konge, overvinder
af Theodoric IV. 408.
Træer, oprykkede Cimbrerne med Roden
og fyldte Floderne dermed II. 307. Af
to Træer bleve de første Mennesker skab-
te III. 10. 12. Oprindelsen til den
Ærdom III. 294. 3 Træer ophængte
Abcasserne deres Døde II. 49. Et ube-
kiendt Træ ved det Upsalske Tempel III.
329. Saxerne dyrkede Træer V. 36.
Træ-Villede, paa Samøe, offrede man
til III. 340.
Træ-Bull, dyrket af Saxerne V. 36.
Træning, ved Pollentia med Alarico IV.
242. Ved Retad Flod med Hunerne
IV. 276.
Trædom, tidlig kommen i Brug I. 43.
Trælle, Trall, bleve ikke saa haardt behand-
lede af Alanerne som af Romerne II.
39. Hvoraf vore Mordiske toge deres
Trælle II. 143. Tilhørte Thor i den
anden Verden III. 155. Ville Odin
ikke modtage i Valhala III. 309. 311.
Frelser Sarmaterne fra Scytherne, og
uddriver dem derpaa af deres Land IV.
107. Skiffen ved deres Frigivelse IV.
574. Naar Trælle af forskellige Hæ-
rer gikrede sig IV. 620. En Trall af
slor

- gior ved Cenekamp Langobardernes Trætte med Aspiti IV. 574. Befrier ved Cenekamp en Dronning for en falsk Beskyldning IV. 615.
- Trætter, bleve forðum afgjorte ved Cenekamp III. 366 sq.
- Traiani Grav i Moldau IV. 147. 148.
- Trajanus, Valentis General, udsendes imod Gotterne IV. 158.
- Trapezus, indtages af Scytherne IV. 75.
- Traseric, Gepidernes Konge IV. 409.
- Tre-Tal, hvorfor brugt ved den Nordiske Gude-Lære III. 138.
- Treenigheden, har vore hedenske Forsædre haft et mægt Begreb om III. 11. 12.
- Trerones, et Cimmerisk Folk I. 335.
- Trevici, et Delgigt Folk i Trier I. 305. II. 289.
- Triballier, om de vare Thracer eller Pæonier I. 248 sq. Deres Krige og andre Forandringer I. 248 sq.
- Tribigildus, opvekket til Oprør imod Arcadius og omkommer IV. 237. Hans Herkomst IV. 239.
- Triboccher, et Delgigt Folk ved Rhinen I. 305. Vare i Ariovisti Hær med Cæsar II. 287.
- Trier, Trevisernes Hoved-Stad I. 305. Den ældste i Gallien I. 305. Eldere om den ibid.
- Trigibilus, Gothisk Feldsherre IV. 236.
- Trimilch-Renath, er Majns V. 29. 30.
- Triumph, Aureliani over Gotterne IV. 92. 93. Theodosii over Barbarerne IV. 211. Hans anden Triumph IV. 220.
- Triumph: Port i Rom, i Anledning af Cæseren over Alaricus IV. 243.
- Troglodyter, deres Doppel og Stamsfæder I. 128.
- Trojaner, uvist om de stamme fra Gomer eller Thiras I. 243. De fleste Folk har villet udstamme fra dem II. 69. III. 79. Ubledes urigtig fra Gotterne III. 80.
- Troldom, tilkægges Forsædrene, i før Odin III. 100. Odins, kaldet Seid III. 108. Var to Slags III. 353. Exempler paa saadan Troldom III. 354. 357. Anordning imod Troldom III. 365. 374.
- Troller, hvem derved forkaaes II. 102. Ansæes af Verelio for Hovere II. 102. Af andre for onde Væsener II. 105. Deres Beskrivelse som onde Væsener III. 236. 237. Bemærker og meget høye Folk II. 103. Adskillige Beretninger om Trolle II. 106. Har egentlig været Gotter II. 105. III. 236. Betænkning om dem i Henseende til forskellige Tider III. 237. 238. Vandalers kaldte Gotterne saaledes IV. 312.
- Truler, kaldtes Gotterne af Vandaler II. 106. Harsagen dertil IV. 258.
- Trutungi, vare i den Gothiske Hær med Claudius IV. 82.
- Tryg-

- Trygvason, Oluf, regierer fem Aar i Norge III. 93.
- Trykning og Tungthed, af Blodet i Øyne, hvorledes forðum kaldet og anseet III. 233. 288.
- Tscheremisser, see Tseremisser.
- Tschitaker, et Folk IV. 311.
- Tschumawascher, boede ved Byen Casan II. 91. 94. Deres Beskrivelse II. 92. Kaldes og Vidste II. 92. Beretninger om dem II. 93. 94. Dyrkede den Afgud Thor III. 62. 166.
- Tubantes, bekrige Constantinum V. 92.
- Tudeste, kaldes de Tydske II. 266.
- Eugener, boede i Zug II. 291. Vare i den Cimbriske Hær II. 291. Af hvad Aarsag de holdt sig til Cimbrene II. 295.
- Tuistus, en Gubdom II. 251. Naupets Bemærkelse og Udspring II. 252. III. 44. Ansees for Touth og Thor III. 40. Var den samme som Mercurius III. 42. Var Regent over Suever og andre III. 44. Ansees for Stamfader til Taciti tre Hoved-Folk IV. 449. Hvorledes den Mening maae forklares IV. 499. Derfra uledes det Tydske Navn II. 251.
- Tul Tul, raabt i de Gothiske Lege ved Kærsens Giestebud II. 148. nor. IV. 315. 316. Dets Bemærkelse IV. 318.
- Tuli, Tol, bemærker Jld II. 155. Dets sta uledes Ordet Thule II. 155.
- Tulifelt, laae i det Frankiske III. 183.
- Tuncarsi, et Folk IV. 120.
- Tungri, de fire Germaniske Folk Kant Delge I. 305. Saa kaldede i Taciti Tid I. 350. Boede Sænden for Rhinen II. 226. Ere ikke de samme som Thoringi II. 226. Kaldtes og Germani V. 109.
- Tungusiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Tunnerseit, Diergsgeister hos Grønlanderne III. 228.
- Turæ, hvem Melas og Plinius dermed har menet II. 72.
- Turcilingi, Gothisk Folk IV. 325. 467—470. Have rimelig været forskellige fra Scirer IV. 469. Ansees dog af Jordane for eet med dem IV. 464. Ere maaessee en Scyrist Stamme IV. 469, eller Levninger af de Tyrer, som Odin efterlod ved Duna IV. 470. Hvorfor Odoacer kaldes deres Konge IV. 467. De understøtte Odoacers Tog til Italien IV. 468. Ere i Artila Krigshær imod Gallien IV. 469 sq.
- Turcomaniske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Turbetaner, i Spanien, paastod en høy Alder I. 5. 314. Holdes for at udsamme fra Celterne I. 315. Phoenicernes første Handel var med dem I. 320.]
- Turdu

Turduler, boede i Lusitanien I. 314. Vare af Celtisk Herkomst I. 315.

Turingia V. 124.

Turisendus, Cepidisk Konge IV. 595.

Hans Edelmødighed imod sin Søns Dødsnemand IV. 595 — 597.

Turismodus, Turisendi Søn, omkommet af Alboin IV. 595.

Turrilus, Krigens Gud hos Finnerne III. 189.

Turuncell, rimelig Thårlinger V. 125.

Tusci, kaldtes og Tyrrheni I. 277. Deres Lands Strækning i Italien I. 278.

Vare indfødte i det Land I. 279. Blevet eet med Pelasger, som nedsat sig der I. 279. Boede ved Po-Floden I. 280. Uddriver Umbrierne og boe i Etruria I. 280. see Tyrrheni.

Tutuncii, hos Jul. Orator, et ubekendt Folk IV. 539.

Tydsk, gikres af Eccard ældre, end Syndfloden I. 8. Ubledes rimelig fra Alce-

nas, Gomers Søn I. 327. 348. Men rigtig fra Thogorma I. 144. 348.

Vare eet Folk med de Nordiske I. 329. men kaldtes fra dem ved Østersøen I.

329. 352. Et Devils imod deres foregivne Nordiske Herkomst II. 253. Troede for-
dum, at de vare opkomne af Jor-

den II. 130. 251. Mogle ubleder dem fra Phrygier I. 142. 143. Andre an-

ser dem beslægtede med Tyrker II. 120.

De nu værende stamme fra Teutones II.

253. De i Skibenhårgen ubledes fra

Gøtterne IV. 341. Gikres og til Da-

cier IV. 341. Ubledes af Schwartz

fra Scythæerne II. 263. Men vare

hverken Celter, Scyther eller Finner I.

351. Have Oprindelse fra Caucaſo II.

84. Udbredede sig af Begyndelsen langs

Østersøen I. 352. Sættes af Tacito

sønder for Østersøen II. 14. Hans Be-

krivelse paa dem i sin Tid II. 155. Ind-

deles af ham i tre Hoved-Slægter I.

353. Hvorfor af ham inddeelte i tre

og af Plinio i fem Hoved-Folk II. 215.

Harde i Strabonis Tid tre og tiue Folk

III. 59. Kaldtes først saa i Almindel-

ighed i niende Secula I. 349. II. 251.

256. En Formodning, at nogle og

bleve saa kaldede i Taciti Tid II. 251.

Kaldtes fordem Germani I. 349. og

Pydæer II. 266. Det Tydske Navns

Oprindelse I. 351. Ubledes rimeligere

af Piod end af Teur II. 139. 252.

Sprogets Oprindelse I. 146. Det ta-

les endog i Crim II. 99. Deres Velde

bevistes af de mange eenstavelles Ord II.

124. De vare med Gallierne i deres

Udrandring II. 244. Have formodent-

lig dyrket Saturnum III. 15.

Tydskland, fordem kaldet Pysskaland II.

266. Har været lange beboet II. 130.

Naar det kan have faaet sine første Be-

boere

- boere II. 133. Det gamle Tydsklands Grændser II. 133.
- Tyr III. 187 — 190. Havde Martis Egenskaber III. 14. Odin lignes med ham, og kaldes Mars III. 16. Var en Nordisk Guddom III. 187. Hans Egenskaber, i sær. Tapperhed III. 187. Navne III. 187. 188. Var Krigen Gud for Odin III. 188. Blandes af nogle med Thor III. 188. Lokes Bredbelse til ham III. 190.
- Tyrs Ting 2: Krig III. 188.
- Tyr, af Robber, en Helligdom hos Eimbrerne II. 232. De svore ved den II. 307. Betegnede den Guddom Tyr III. 155. 323.
- Tyre-Hoved, fundet i Childerici Grav II. 232.
- Tyrigeter, et Thracisk Folk I. 252. 348. Kaldtes saa af Floden Tyras ibid.
- Tyrk, Navnets Oprindelse og Brug II. 73. Var et Vre-Navn tilføjedes for flere Folk III. 381.
- Tyrker, kaldes og Tirker II. 60. De nu værende ere bekjendte siden flette Sæculum II. 73. Ubledes af De Guignes fra Hunerne II. 73. Have Navn efter Tirkelu II. 89. Odins Tyrker indbragte med ham i Norden II. 60. Hvem derved forstaaes II. 72. 381. Betænkning over dem III. 87. Have intet tilfælde med de nu værende Tyrker II. 73. 94. De Nordiske Skribenteres Tyrker ubledes vanskelig fra en vis Slægt II. 89. Men af Sheringham fra Thussageter og Gothe II. 68.
- Tyrkiske Rige, dets Deeling og Aftagelse i fiette og syvende Sæculo II. 47.
- Tyrkiske Sprog, hvorfra ubledes I. Tab. IV. b.
- Tyrkland, hos Snorro, dets Veligheden II. 59.
- Tyros, Phoenicisk Colonie ved det sorte Hav II. 63.
- Tyrrhent v. Tyrsent, begge Navnes Oprindelse I. 276. 277. Hvilke Navne Romerne gave dem I. 277. Udstamme fra Thiras I. 273. Ere af fælleds Herkomst med Thracer I. 273. Deres Herkomst fra Tyrrhend, en Tydier, overvejes I. 274. 278. Diodori dobbelte Efterretning om deres Herkomst tages i Tvivl I. 275. 276. Deres Herkomst efter Cumberland og Mazzini Mening I. 279. Ere efter Keyslers Mening beslægtede med de Tydste I. 279. Dionysii Beretning om dem I. 276. Om Latinerne udstamme fra dem I. 273. Have fra gammel Tid beboet den søndre Deel af Italien I. 273. 274. 275. 277 sq. 278 bleve regierede af Latino I. 273. Indfrankes siden til Florents allene I. 275.
- Tyrsent, see Tyrrhent.
- X 2

Trykageter, 'vare' af Thracisk Herkomst I. 348.

Tryverie, de Gothiske Love' derom IV. 365. De Burgundiske IV. 548. Angelsaxiske V. 32. Tryverie paa Døde og ihjelslagne hvorledes skalægges V. 33.

Temmer-Mænd, vare de fleste Burgundier IV. 541 sq.

P.

P, en Rune, brugelig hos de Nordiske, Angel-Saxer og Gøther III. 121. Fin-des paa de Vests-Gothiske Mønter i Italien IV. 197.

Pelamark, er Telemark i Norge II. 151.

Piasse, see Thiasse.

Pignermænd, hvilke de vare II. 143.

Piod : et Folk, heraf det Tydske Navn II. 139.

Piodulfur, en gammel Poet III. 274. IV. 561.

Piske : Tydske II. 266.

Por, Auke, kaldtes og Asa-Por II. 84.

Pordöa, Lappernes Gud i Pitha og Lula III. 164.

Porgerdur, Haurgabrud, Holges Datter III. 279. blev dyrket tilligemed Holge III. 279. Overtroe med hendes Billede III. 351. 352.

Porgrimur, Beskrivelse over hans Tempel i Island III. 328 sq.

Porre, Konge i Qvenland, 'er' ikke den samme som Thör III. 169.

Porre-Maaned III. 340.

Porres-Blot v. Offer III. 169.

Porrsborg paa Den Gulland IV. 348.

Pridie, een af Odins Brødre III. 11.

12. 136. Var og Odins Navn III.

15. 24. Betegnede og Fricco III. 30.

Er den samme som Freyr og Ve III.

171.

Prudvanger, Thors Rige III. 149.

Prudur, Thors Søn III. 166.

Pussa, en Løffe II. 102.

Pusser, kunde anses for Tydske II. 101.

De i Finnmarken betegnede Spøgsøler el-

ler høye Folk II. 102. 103. Mogle

forstaae derved Nøvere II. 102. 103.

Andres Meninger om dem II. 103.

Ansies for andre Besøner end Mennes-

ker III. 234. Af Torfæo for Nor-

dens ældste Indvaanere II. 2. 103,

Nævnes ikke hos gamle Historie-Skrivere,

men i Edda II. 99. De, som nævnes

i Edda, vare uden for Norden II. 100.

103. Kaldes Tuschi og Tuschii II. 100.

Deres Boepæl II. 99.

Pusse-Blanding, fremkom ved Pusser og Nisers Giftermaal III. 234.

Pyssaland, saa kaldet hos vore Forfædre II. 266.

Pybur : lydbagtig, Odins Tilnavn III. 44.

U.

U, forsegde Ulphilas af Græske Alphas
bet med IV. 190.
Udit, Delgift Golt af Germanist Herkomst
I. 306. boede i det Ætiske I. 306.
Udainsaffur, de lyssaliges Døtigger III. 2.
Om den har Ravn af Odin eller han af
den III. 2. hørte til et ældre System
end Odins III. 303 sq.
Udbredelse efter Syndfloden; Regler, hvor-
efter den fastsattes I. 8 — 78. Man-
gel paa Rum har befordret den I. 27
sq. Og Menneffens Tilværelse I. 39.
Krig I. 42. Ulyffelige Tilfælde I. 42.
43. Skibsfart og Storm I. 44. Be-
stemmes efter Fædrenes Fødsel, Lande-
nes Situation og andre Ting I. 54 —
67. Er flest efterhaanden meest til
Lands I. 32 — 37. Men til Ameri-
ca først til Vands I. Tab. I. Ud-
skillige Meninger om Udbredelsen I. 39
sq. II. 128. Kureni's Indvandring be-
dømmes I. 41. II. 128. 129. Er ikke
flest efter en vis Kundskab om Jordens
Beskaffenhed I. 45 — 47. Men ef-
ter Bierge, Floder, Stierner I. 47 —
51. II. 132 sq. Er gaaet sex Grader
frem i hundrede og et Aar I. 51. cfr.
Tab. I. III. a. b. ibid. II. 125. Kan
og paa visse Stader være flest hurtigere
I. 57. Betænkning over Menneffenes
første Udbredelse II. 127 sq. Et De-

vis paa deres hastige Udbredelse II.
127 sq. Flede langs med Tiger-Floden
til Babel II. 125. De Finste udbredte
sig fra Sønder nord efter II. 11 —
13. De Nordiskes Udbredelse igiennem
en vis Bælt II. 132. 133. Fra Fin-
land over Mands-Havet til Overrige og
Danmark II. 18. 19. Adskillige Me-
ninger om deres Udbredelse II. 19 20.
Kort Udtog af alt om Udbredelsen til de
Nordiske Lande II. 315 — 318.
Udm, et Skibst Golt ved det Caspiske
Hav II. 37.
Udtog, Gothenes fra Scandinavia til
Tydskland IV. 38 — 42. Gepider-
nes med samme Stille IV. 401. Aug-
lernes til Britannien V. 9. 15. 17.
Udvandring, hvorfor den fordm flede
imod Tanais og Maotis III. 86. Hvad
der almindelig forarsagede Udvandrin-
ger IV. 42. V. 17. 18. Cimbrernes,
Aarsagen dertil II. 235. Hvorfor den
gik for sig i saa lang Tid II. 257.
Naar begyndte IV. 16. Gothenes fra
den nordlige Deel ved Donau til de Thra-
ciske Lande, formedelst Hunernes Ind-
fald IV. 149 — 155. Gothenes fra
Gulland IV. 347. 348. Augiernes
fra For-Pommeru, tilligemed Lemovier
eller Vandalen IV. 472. Langobard-
nes fra den Grænske Halvø IV. 560.
Naar den flede IV. 560.

Udsædelighed, Sielens, troede Alanerne II. 34 sq. III. 382. De i Asgaard III. 8. Geterne III. 382. Vore Forfædre III. 293. Deres Tanter herom III. 294 — 298.

Udsædelighed, ved store Gjerninger, afbildet i Iduns Person III. 266.

Ufa, efter ham er Ulfala kaldet V. 14.

Ula, hos Prolemæum, boede ved det Easfiske Hav II. 82.

Ulaner, ublede nogle fra Alaner II. 81.

83. andre fra Ula II. 82. De Pohlste Ulaners Herkomst er uvis II. 83.

Navnets Oprindelse II. 83.

Ula-Floden, hvilkens IV. 408.

Uldes, Huniſt Konge, omkommer Gai-
nas IV. 238.

Uls og Narſis Syfter v. Hæl III. 274.

Uller, Thors Sted: Søn III. 166. en
Nordſt Guddom III. 213. 214. Hans
Beskrivelse III. 213. Har ſex Tilnav-
ne III. 213. Indſattes i Odins Sted
III. 213. Flygter og ihjelslaes i Odense
III. 214. Kan høre III. 214. Dyrke-
des af de Svenske III. 214. ſee Oller.

Ulleratker, i Overrige III. 214.

Umeruger, et Folk IV. 41. 473.

Ulphilas, Gothiſt Biſkop IV. 154. 177
— 205. Gaaer i Gefandtſkab til
Keſeren IV. 154. 180. Overſætter
Bibelen paa Gothiſt IV. 180. 387.
Var en Artlæger IV. 181. Troede i
Begyndelsen med den Catholiſke Kirke

IV. 182. Betænkning over hans Evans-
gelier og Sproget deri IV. 188 — 191.
Adſkilliges Meninger derom IV. 196 —
205. Af hans Overſættelſe har man
ſiden fundet mere IV. 192. Og flere
Codices deraf IV. 200 sq. Devis,
at hans Sprog er det Gothiſt IV.
387. Navnets Bemærkelse IV. 201.

Ultizuri, et Folk IV. 121.

Ulve, Odin tilegnede ſig tvende i Valſala
III. 64. 66. tvende forfølgte Solen og
Maanen III. 64. 272. Og ſkal op-
ſuge dem ved Verdens Ende III. 312.
Een, ſom opſuger Maanen og opvækker
Uveyr III. 272. Een, kaldet Fenris III.
129. 187. 211. 214. 215.

Ulyſſalige, deres Bolig. Folk v. Niſſheim
III. 8.

Umbrier, have boet i Italien længe før
Tyrrhenerne I. 282. Hvorfor kaldte
Ombrii af Grækerne I. 283. Endel
af dem ſiden kaldte Gabiner I. 282.
Den Tydiſke Tyrrhenus vedſat ſig blant
dem med en Colonte I. 274. 282. Have
eſter Pelasgernes Tid beboet Croton I.
276. 281. Fordrives fra Etrurien ved
Tuſci I. 280. Holtes for de ſamme
ſom Opici, eller diſſe en Green af ſine
I. 280. Oleva af Theſſallierne ſatte til
Beboere i Ravenna I. 282. Nogle
mene urigtig, at de ere ſomne fra det
egentlige Gallien I. 283. 284.

Unabo,

- Unabo, nævnes i Rotarits Fortale i Reben
for Audrin IV. 601.
- Unalamer v. Valimir, Gotthist Konge IV.
330.
- Ungarn, hvorvidt kan kaldes Pannonia I.
244. Af hvem beboet fordm I. 244.
- Har eengang været, Herulernes Sæde
IV. 432. Den øverste Deel Sædernes
IV. 459.
- Ungeriske Sprog, uledes af det Huniske I.
Tab. IV. b. Kommer overeens med det
Grønlandske ibid.
- Unichis, Tatonis Søn IV. 590. Holdes
for Procopii Ristulf IV. 601.
- Unila, Gotthist Bisp IV. 249.
- Unilt, Ostrogotha Søn, Gotthist Konge
IV. 58. 112.
- Unstrut, en Flod V. 127. 128.
- Up: Eviar, Indvaanerne i Upland II.
179.
- Upland, saa kaldet af Upsala II. 179.
Fordum kaldet Flundaland II. 179.
og Sigtun II. 180. Dets gamle
Inddeeling II. 179. Demarker det
sore Land II. 181. Er hos Snorro
Landet omkring Christiania II. 189.
- Upsal: den høje Sahl II. 181. kaldet
og Uffi aula V. 14.
- Upsalste Tempel, dets Beskrivelse III.
329. Dalins Beskrivelse deraf III.
323. Kiendetegn deraf ved den, nu
værende, Christne Kirke III. 345.
- Urganus, Biskop i Mesopotamien IV. 138.
- Urd, en af de tre Norner III. 280.
- Urdar-Brønd ved Alfheim III. 228. Dens
Beskrivelse III. 280 sq.
- Urius, Alemanist Konge V. 94.
- Urner, i Grav-Høje, bevindne den Stik at
brænde de Døde III. 73.
- Ursinus, Alemanist Konge V. 94.
- Urbetiske Sprog, dets Udspring I. Tab.
IV. b.
- Uscudama, Bæffernes fornemste Dye I. 257.
Siden kaldet Hadrianopol I. 257.
- Uspeter, et Tydsk Golt IV. 486. En Co-
hort af dem fanges af Friserne V. 51.
- Utgard, dets Velggenhed III. 217. 218.
- Utgard-Loke, lærer Thor mange Kon-
ster III. 151. Fanges af ham III.
151. Regnes til Nordens tre allermæ-
ste Guder III. 301. 302.
- Ursteirn, en af Kong Alfs Kiemper III.
52. Tatter Odin for Tapperhed III. 52.
- Uturguri: Hunier IV. 307 — 310.
- Utgurur, et Golt IV. 279.
- Uz, Nachors Søn, efter ham kaldes et
Land i Arabien I. 125.
- Uz, Atams Søn, hans Fødsels- og Døds-
Aar I. Tab. II.
- Uzel, Jockans Søn, hans Fødsels- og
Døds-Aar I. Tab. II.
- B.
- Vaaben, for Byen Barth i Pommern IV.
622. Eheruingerne IV. 262. 263.
- Vacho, Langobarberne ottende Konge IV.
590.

590. Hans Strid med Tatons Søn, gjør Ueenighed imellem Gepider og Langobarder IV. 591. Undertvinger Sueverne IV. 591. Har tre Hustruier IV. 592.
- Vadmel, Ordets Oprindelse IV. 388.
- Vadomarius, Alemanisk Konge, sætter sig imod Constantinum V. 93. Hans Riges Veliggenhed V. 96.
- Vagter, Gudernes, kaldtes Heimdal III. 206.
- Vanern: Æge i Overrig, er rimelig Saxonis Palus Vienica II. 183.
- Varge, at drage ved Drif, straffede Anglerne V. 32.
- Væsen, et ont og et got, troede vore Forfædre III. 64. 65. Tillægges Verdens Skabelse III. 148. De Nordiskes Begreb om det højeste Væsen III. 153. Et ont Væsen afbildes i Loke III. 216.
- Vafprudni, en Jette III. 134.
- Vafprudnismal, et Poema i den gamle Edda III. 134.
- Vagerland, beboet i fiette Saculo af Angler V. 5.
- Vagnost, en Troll, eller Gigas, men ingen Nordisk Gubdom III. 223.
- Vakes, Langobardisk Konge IV. 491. Fordriver sin Broder-Søn, og formaaer Varnerne til at omkomme ham IV. 491.
- Val: en Omvankende og Fremmet I. 307.
- Valadamarca, en Gothisk Dronning IV. 272.
- Valafridus, Strabo, IV. 188. 189. 194.
- Valamir, Ost-Gothisk Konge IV. 269. 383. Hans og hans Brødres Eenighed IV. 275. Overskades af Attila Søner IV. 277. omkommer i Slaget med Sueverne IV. 280. Hans Egenkab IV. 330.
- Valderada v. Valdetrada, Vachonis Datter, hendes Ægtekab og Skiebne IV. 592.
- Vale v. Vile, Odins Søn med Rinda III. 129. Kaldet og Bøe III. 129. Hans Beskrivelse III. 129 sq. 212 sq. Har syv Tilnavne III. 212. Dræber Hodur, een Nat gammel III. 213.
- Valens, Kæiser IV. 139. Hans Tog imod Gotterne IV. 140. 144. Døbes af en Arrianer IV. 143. Fører en hæftig Strid med Gotterne IV. 146 sq. Lider et stort Nederlag af dem, og dræbes IV. 163 — 167. Adskillige Beretninger derom af de da levende IV. 167 — 172.
- Valentinianus II., ombringes af Eugenio IV. 214.
- Valeravans, Ermanarici Broder-Søn IV. 114.
- Valerianus, Kæiser, hans Levetid IV. 73. Strid med Gotterne IV. 73 sq.
- Wales, i Engelland, har Navn af Galli I. 307.

- Valsöddur, Odins Navn III. 15.
- Valhala III. 304 — 312. De saliges Boelig III. 64. Ingen kom der, som ikke var begravet III. 23. Men de, som døde i Strid med Vaaben i Haanden III. 28. 305. Lucani Vidnesbyrd derom III. 72. Dets Beliggenhed III. 92. 294. Høledes for Lodas Boelig III. 22. Dets omstændelige Beskrivelse III. 305. Dets mange Dørre og store Vindue III. 306. Der lovedes Misd II. 149. Det skal opbrændes tilligemed Odin og Jorden III. 64. En Maade i Vest-Gothland at fare til Valhala III. 309. Hagen Adelsteens Ankomst til Valhala III. 310. Bartholins Betænkning om Valhala III. 311.
- Valhala Vogterfæ, kaldes Frigge III. 250.
- Valia, Vest-Goths Røge IV. 257. 383. Anfælder Spanien IV. 516. Forsøger Vandalerne til Africa, men hindres ved Skibbrud IV. 518.
- Valkyrier, Jomfruer III. 283 — 288. Deres Forretning i Valhala III. 283. 305. Være fierten i Tallet III. 284. Adskillige Fortællinger om dem III. 284. 285. Erichsens Betænkning om dem III. 285 sq.
- Vallt, i Engelland, vare Galler I. 307.
- Valtari, Langobardernes niende Røge IV. 595.
- Valtraf, et Slags Tyverie V. 33.
- Valur, Lokes Søn, river sin Broder Nari ihjel III. 215.
- Vana, kaldtes Tanals af de Nordiske II. 62.
- Vanadys, Freyas Navn III. 259.
- Vanagot, Freyas Navn III. 259.
- Vand, nogles Mening, at alting deraf er kommen I. 11. Giendreven af adskillige I. 11. II. 129. 130. 243. Dalins Mening, at Sverrig og Norge stode under Vand for Christi Tid I. 11. II. 243.
- Vandalarius, Øst-Goths Røge IV. 273.
- Vandaler v. Vindili IV. 498 — 534. Være beslagtede med Gotter II. 45. og regnes iblandt Gothiske Folk IV. 325. udgives af nogle for en Green af Gotter IV. 43. Ere een af Plinii fem Tydske Hoved-Slægter I. 354. IV. 498. Hvorfor Plinius regner Gotterne til Vandaler, og ikke disse til hine IV. 498. 499. Regnes tilligemed Gotter til Istavoner IV. 35. Skal efter Procopii Mening have boet ved Maotis i fjerde Seculo og sluttet Selskab med Alaner II. 44. IV. 512. Af andre Grunde er det uvis, om de nogen Tid have boet ved Maotis IV. 510 sq. Boede i Christi Tid i Mark-Brandenburg III. 57. Ansees for Lemovii i Tydske

Lydsland IV. 472. 475. 499 sq.
 Deres første Sæde ved Havet i Wag-
 Pommern IV. 498. De tabe i andet
 Sæculo et Slag imod Vinillerne IV.
 502. Deres andet Sæde i Bohmen
 IV. 503. Glore, i Salskå med an-
 dre, Indfald i Pannonien og ødelægges
 af Marco IV. 504. 506. Olive om-
 fæder Romernes Venner IV. 506. Over-
 vindes af Aureliano og glore Fred IV.
 507. Elgeledes af Probo IV. 507.
 508. Tredie Sæde i Dacien IV.
 508. Føre i tredie Sæculo Krig med
 Therutngi og Taisfaler IV. 508. 509.
 Ere sidst i det tredie Sæculo affaldne fra
 Gotterne IV. 98. Overvindes af de-
 res Konge Geberich IV. 134. 509.
 Deres fjerde Sæde i Pannonien i fyr-
 getyve Aar IV. 509. Deres flette Gor-
 hold derefter i adskillige Lande IV. 510.
 Deres femte Sæde i Gallien og Spa-
 nien IV. 513. De pløndre stærkt i Spa-
 nien IV. 517. 518. De foruroliges
 af Valia og gaar i femte Sæculo over
 til Africa IV. 264. 518. 521. 522.
 Leonia Beretning om Vandaler i Africa
 under Gotternes Navn IV. 336 sq.
 Hvad Aar de kom til Spanien IV. 519.
 Deres flette Sæde i Africa IV. 521.
 Kalder dertil af Bonifacio IV. 523.
 Glore siden adskillige See-Tog IV. 521.
 Holde i Africa nogen Omgang med de

tilbageblevne i Spanien IV. 323. 326.
 Deres Levemaade og Sæder i Africa
 IV. 526 sq. Grumhed i Africa IV.
 528. 529. De vare og da i Romersk
 Tjeneste IV. 530. Deres Riges Under-
 gang ved Belisarius IV. 529. Dyrke-
 de for Christi Tid Vodan eller Odin
 III. 56 — 58. IV. 502. De have
 fra gammel Tid af været søvante IV.
 522. Procopii Beskrivelse over deres
 og andre Gothiske Folkes udsøttets Skif-
 telse IV. 511. De nyere Stribenteres
 Meninger om dem IV. 530 — 534.
 Meninger om Navnets Oprindelse IV.
 530 — 534.

Vandali Slingst, boede i Vatica IV.
 516. Udryddes af den Vest-Gothiske
 Konge Valia IV. 516. 519. Oprin-
 delsen til dette Tilnavn IV. 520.

Vandalla, kaldtes og Vatica i Spanien
 IV. 519.

Vandflod, over Jorden, efter forskellige
 Beretninger I. 8. 9. Kan have befor-
 dret Folkets Udbredelse I. 43. Af Pon-
 tus Euxinus I. 168. Diodori Vands-
 flod I. 168. Den Daggiste og Samo-
 thraciske holdes for een og den samme
 I. 168. Naar den indfaldt II. 127.
 En Vandflod har uddrevet Elmsrer og
 Tentoner II. 235. 236. Andre, deraf
 foruroligede II. 241. 242.

Vaner, deres Vopæl II. 59. Kalder saa
 af

- af Vana-Flod eller Tanais II. 62. Deres Herkomst II. 62. Sattes af Snorro i Suithiod eller Scythien II. 173. Vare Indvaanere af Staden Tanais III. 84. 99. Kaldes Viise III. 99. Navnets Oprindelse III. 99. Et Beviis, at de vare Grafer III. 382.
- Vaners Gud : Freyr III. 175.
- Vaners Gudinde : Freya III. 258.
- Vangiones, Belgisk Folk, af Germanisk Herkomst I. 305. Deres Sæde ved Rhinen i Worms I. 305. Vare i Ariovists Hær mod Cæsar II. 287. Bekrige Constantinum V. 92.
- Vanland, en Søn af Kong Svedger i Sverrige III. 99.
- Vannius, Suevernes Anfører V. 78. 79.
- Var v. Vaur, en Nordisk Gudinde III. 270.
- Varadis, Freyas Navn III. 258.
- Varbar, en Flod IV. 289.
- Vareger : Regenter i Holmgaard, tagne af de Nordiske Folk II. 21.
- Varg-Veum, forviist fra de hellige Steder III. 328.
- Varger, Odins Følge-Svenne II. 104.
- Ordet's Bemærkelse IV. 389.
- Vargynior III. 158.
- Varinger, hos de Nordiske IV. 385.
- Varner v. Variner IV. 484 — 497.
- Ere Pharobener II. 254. IV. 472. En Green af Suever II. 256. IV. 485.
- Regnes iblant de Gothiske Folk IV. 325.
- Om de have været og vedblevet tydske Joter eller Gotther IV. 490. Et Beviis af Jornandes, at de formodentlig vare Joter, en Gotther IV. 495. Navnes først af Plinio IV. 484. Uledes af ham fra Vindili IV. 484. Deres første Sæde i Mecklenborg IV. 484. Deres Magt tiltog meget indtil siette Seculum IV. 487 sq. Aarsagen dertil IV. 488. Deres Lands Strafning fra Ober til Eibern IV. 488. 491. Kommer i Krig med Anglerne formædelst Radigers Giftermaal IV. 492. Deres Land straffede sig da fra Østersøen til Rhinen IV. 492. Deres Riges Undergang IV. 494 sq. De vare Hedninger af Religion IV. 494. Navnets Oprindelse IV. 484. 496. Nyere Skribenters Beretninger om dem IV. 495 — 497. Skal i Kæiser Leonis Tid have nedsat sig i Holland IV. 496.
- Varnernes Land : Mecklenborg IV. 425.
- Varns, Frisernes Afgub III. 18.
- Varnsdag, et Onsdag III. 18.
- Vasina-broncas, et Folk IV. 114: 115.
- Vassernichsen, et Slags Hav-Nymphes III. 222.
- Vaudemont, i Lothringen, synes at have Navn af Vodan III. 44.
- Vauler, Spaas-Qvinder III. 363.
- Vaur v. Var, en Nordisk Gudinde III. 271.

Ve, Odins Broder I. 5. III. 10. 106.
 137. Er den samme som Freyr III. 171.
 Ve v. Vi, kaldtes hellige indslukte Steder
 III. 328.
 Vecha, Odins Navn III. 16. Under
 dette Navn tiener han Rinda for Þige
 III. 103.
 Vechra v. Vecha, den Særfste Odins Søn
 III. 203. 204.
 Veste : en Þige III. 16.
 Vesta, Hengists Far-Fader V. 12.
 Veda, en Frisf Gud III. 17. Hans
 Billede findes i Utrecht III. 17.
 Veso, Scirernes Ansører imod Gotterne
 IV. 281.
 Vegdeag, den Særfste Odins Søn III. 203.
 Vegdeg, den Særfste Odins Søn III. 132.
 201.
 Velde-Monath : Augustus V. 29. 30.
 Veida-As, Ullers Navn III. 213.
 Velataber, et Folk III. 61. kaldtes el-
 lers Leuticier III. 61.
 Veldeg, den samme som Beldeg III. 202.
 Velfærd, Menneskenes, raadde Niord for
 III. 191.
 Velta, hos Ptolemæum, hvem derved for-
 staaes II. 161. IV. 41.
 Veltalenheds Gud, var Brage III. 208.
 Venden, dets Strafning IV. 17. Kal-
 des og Veonobland II. 160. Vindland
 IV. 17. Vinnland IV. 49.
 Vender, sættes af Ptolemæo sønder for
 Østersøen II. 14. 160. IV. 39. Ere

beslægtede med Slaver II. 14. Ud-
 samme fra Sarmater II. 14.
 Vendiſke Sprog, udspringer fra det Sar-
 matiske I. Tab. IV. b. Hvilke Dia-
 lecter deraf ere komne ibid.
 Vendspyssel, Navnets Oprindelse IV. 561.
 Venedi, hos Tacitum, boede ved Balhy-
 nien og det hvide Rusland II. 13. 14.
 Veneter, de Italienske, deres Udspring I.
 236. 237. Polybii Beretning om dem
 I. 239. Af hvad Vey de kom til Ita-
 lien og paa hvad Tid I. 239. Gandtes
 og yderst i Gallien I. 303. Betænkning
 over de Italiſke og Galliſke Veneter I.
 238. 302 sq.
 Veonobland, er Venderens Land II. 160.
 Verande, en af de tre Hornet III. 280.
 Veratyr, Odins Tilnavn III. 14. 15.
 188.
 Verden, tvende anføres i Edda, den lid-
 agtige og froſtagtige III. 9. Gabelagtig
 Fortælling om dens Stabelſe III. 10.
 235. Efter de Gamles Troe, har den
 udviſlet ſig af egen Kraft III. 64. For-
 fædrenes forſkiellige Meninger om dens
 Oprindelse III. 291 sq. Hvad der ſkal
 ſee ved Verdens Ende III. 312 —
 314. Hvorledes den ſkal fornyes III.
 314 — 317. Naar den undergaaer,
 ſkal en nye opkomme III. 315. Naar
 den gamle Verden allevegne kan have
 været behoet I. Tab. III. b.
 Verebroe,

- Berebroe, bekendt i første Sæculo II. 195.
- Berendia, kaldtes forud endeel af Smaaland II. 183.
- Bermeland, naar først opryddet og beboet II. 137. 182. Navnets Oprindelse II. 182.
- Vernulfus, Athaulfi Drabs-Mand IV. 261.
- Verritus, Frisisk Ansøer V. 52.
- Vers, de gamle Esterretninger vare paa Vers III. 76. 77. Og de Nordiske Bedrifter deri bevarede IV. 602. Blev ofte igientagne III. 77 sq. Storde Odin Rinda affindig med III. 103. Ved dem kunde Oller gaar paa Havet III. 104. Vare i Brug i første Sæculo III. 107. Blev kaldte Runer III. 364. Adskillige Exempler derpaa III. 353 — 365. Blev fiongede ved de Gothiske Lege i Constantinopel IV. 316.
- Verser-Konst, menes at være indbragt af den sidste Nordiske Odin III. 116. Hvorledes det bør forståes III. 119. Kan og rimelig tillægges den mellemste Odin III. 119.
- Veruler, et Folk i Mecklenborg IV. 452.
- Verulerghum v. Herulercum, en Stad i Italien, bygget af Herulerne IV. 433.
- Veruliske Sprog, er pur Vendisk IV. 451. dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Vesegothar, Geythiske IV. 38. 59. Sæte sig ned i Moeslen for Hunernes Styk IV. 146.
- Vestfold, II. 188.
- Vest-Gautland, dets Velggenhed IV. 21.
- Vest-Gother, Navnets Elde IV. 19. Andre Meninger derom IV. 321. 322 sq. Kaldes og Teruingi IV. 323. Rikberne til deres Historie IV. 353.
- Vestmanland, Navnet kan uledes fra Manheim II. 172. Kaldtes og Gialpyrdalund II. 180.
- Vestmaur v. Vestmar, i Norge II. 188.
- Vestphalske Kreds, forud beboet af Franker og Friser II. 226.
- Vestralpus, Alemanisk Konge V. 94.
- Vesuv, hvorfor Vestgotherne saa kaldes af Sidonio IV. 332.
- Vetallahed, Siellands Navn IV. 358.
- Vetha, den Saxiske Odins Søn III. 203.
- Vettern-Ose, hvoraf saa kaldet II. 183.
- Vey, igiennem hvilken de Nordiske Folk ere indkomne i Norden II. 21 — 84. 131. — 133. 185. IV. 462. Igiennem hvilken de første Mennecker ere komne til Babel II. 125. Langobardernes fra Cimbrien IV. 561.
- Vi v. Ve, kaldtes de indhængede hellige Steder III. 328.
- Viborg i Jylland, Navnets Oprindelse III. 328.
- Vicemalia Diocletiani IV. 100.
- Victoball, et Gothisk Folk IV. 107.

- Vidar, Romersk Anfører IV. 141.
 Victovall, et Gothisk Følt IV. 44. 45.
 325. Voede en Tid i Dacten IV. 134.
 135.
 Vidar, Odins Søn III. 129. Skal paa den yderste Dag dræbe Henris Ulven III. 129. Var en Nordisk Guddom III. 129. Hans Styrke, Navne ic. ibid. Maas vige for Loke ibid.
 Vidblaen, den tredje Himmels III. 228.
 De lyse Alfes Dølg III. 295.
 Videmir, Ost-Gothisk Konge IV. 269.
 Videnstaber, ere eldst i Chams Linie I. 24. Fandtes og hos Sems og Japhets Slægt I. 25. Have sit Udspring fra Chaldaa I. 26. Om deres Undergang i Middelalderen kan tilskrives Gotheerne eller andre Barbarer IV. 373. 381.
 Viderich, Gothisk Konge IV. 147. Berimunds Søn IV. 265.
 Vidfame, Iver, hans Samtale med Hor-der III. 309.
 Vidfinnur, Bils Fader III. 272.
 Vidicula v. Vidigoja, en Gothisk Helt IV. 269.
 Viduarji v. Vividarii, et Følt ved Weire-len IV. 48.
 Vidnesbyrd, tilforladelige, ere de sikkerste i Historien I. 1. Hedenste komme overens med Moses I. 3. Anføres afskil- lige I. 3 — 7. De gamle Romeres og Grækeres om Tindbrernes Døds II. 206.
 Vidomarus, August Konge, ansees for op- digtet IV. 482.
 Vidsigild, i de Langobardiske Love IV. 619.
 Vidur, Odins Navn III. 24.
 Viedte, kaldes Tschuvoscherne II. 92.
 Venica Palus, hos Saxo, er Vener-Sø II. 183.
 Vigen, i Norge, hvorfor saa kaldet II. 187. Naar nævnet i de eldste Lieder II. 187. 188.
 Vigrifer, en Mark, hvor Muspels Sø-ner og andre skal møde III. 313. Dens Beskrivelse III. 313.
 Vlin, drak Odin i Valhala III. 72. 306. Deri et Bevis, at Odin er kommen fra de sydlige Lande III. 73. Vorte i Thracien I. 230.
 Vlin-Drankere, hvorfor Thracerne saa kal- dede I. 240.
 Vlin-Høsten, et Maaltid hos Kejseren i Constantinopel IV. 315.
 Vlin-Træer, først plantede af Kejser Pro- bo III. 73.
 Vlisdom, Guds, betegnet under Odins Navn III. 138. Tillegges den Gud- dom Brage III. 208.
 Vliste, og erfarne Mand, vare fordem, Kongens Raadgivere II. 143.
 Vlisser, Sange og, deri har vi den gamle Historie II. 274. III. 116. Udsaarne i Runer III. 76. Nogle gjorde i ottens- de og niende Saeculo III. 76. Odins, kaldet

- kaldet Galdhrar III. 107. Være i Brug
 for den sidste Odins Ankomst III. 116.
 De indeholde den gamle sande Historie
 IV. 130. 131.
 Vikar, Alfreks Søn, givet til Odin III.
 52. Siden Konge i Agde-Siden III.
 53. Formedelt Lodkastning hænges af
 Spøg, men dræbes med det samme III.
 53. Blev derved et Offer til Guderne
 III. 335.
 Vilbrord, indfører Christenheden, efter
 Vilfried blant Friserne V. 54. Ind-
 vies til Biskop iblant dem V. 55. De-
 res Forhold imod ham V. 56.
 Bild-Sviin, var Herthes Riendemærke
 III. 247.
 Vile, Odins Broder I. 5. III. 10. 137.
 Thiefslog Ymer III. 10. Tog Odins
 Hustru til ægte III. 106. Var og
 Odins Søn III. 129. Den samme
 som Thor III. 148. see Vale.
 Vilfried, Bisp i York V. 34. 54. Er-
 ber med Syd-Saxerne om Friheden V.
 34. Indfører Christenheden blant Fri-
 serne V. 54.
 Viskinaland, dets Belliggenhed IV. 129.
 Viskner, et Folk, kaldet ellers Leuticher
 III. 61.
 Vimur, en Kæ III. 152. Er Drings
 Flob III. 152.
 Wind, dens Gart raadde Niard for III.
 194.
 Vindelicii, deres Gæde, efter Strabo, ved
 Boden-See I. 265. Efter Ptolemaeus,
 imellem Inn-Strømmen og Lech I. 266.
 Betænkning over deres Lande Belliggen-
 hed og Grændser I. 266. Være indeel-
 te i sex smaae Folk I. 266. Være af
 Illyriisk og Thracisk Herkomst I. 266.
 Vindilli, ere Vandali I. 64. IV. 498.
 Regnes af Plinio iblant de fem Tydske
 Hoved-Slægter I. 354. Ansees for eet
 Hoved-Folk tilligemed Istæver IV.
 485.
 Windland : Venden IV. 17.
 Windomium : Bilen, i Pannonien IV.
 276.
 Vindur : Vender IV. 49.
 Vinghor, Thors Navn III. 159. Odins
 Søn III. 131.
 Vingulmark II. 190.
 Vinilier, komne for Christi Tid til Eco-
 ringa IV. 501. Overvinde Vandalers-
 ne, og kaldes siden Langobarder III.
 57. IV. 502. 558. 566. Gaae ud fra
 den Eimbriske Halvø IV. 560. An-
 dres Mening om dem IV. 625. see
 Langobarder.
 Vinitarius, Gotisk Konge IV. 114.
 Strider mod Hunerne og dør IV. 270.
 271. 382.
 Vinter, hvorfra regnet forud III. 270.
 Skal være tre Aar for Verdens Ende III.
 312.

- Stnmland** : Benben IV. 49.
Virginiske Sprog i America I. Tab.
 IV. b.
Wirtungei v. Witeingei, vare i den Gotthiske
 Hær mod Claudius IV. 82.
Wisebpe, i Overrige, Navnets Oprindelse
 III. 328.
Viscus, Gni, Mistel, : Ron-Træ IV.
 Fort.
Vilegarda, Theodeberti Hustru IV.
 592.
Vifende-Mæn : Spaas-Mænd III. 357.
Vifigothar, eet af de fornemste Gotthiske
 Folk IV. 322. Brings Mening om
 Navnets Oprindelse IV. 350.
Vifumar, Vandalisk Konge IV. 110.
 Førte Krig med Geberich IV. 110 —
 112. 509.
Vit, dets Bemærkelse IV. 359. Fores-
 kommer i de gamle Love imod Overtroe
 III. 377.
Vitalum, Siellands gamle Navn IV.
 358.
Vitechind, Saxisk Anfører, nøder Fri-
 serne til at forlade den Christne Troe V.
 59.
Vitechind, Saxisk Historie-Skriver V.
 21.
Vitelgeta, den Saxiske Odins Søn III.
 202.
Witbaeslef, Witeslesch, Siellands og Der-
 nes gamle Navne IV. 358.
Witimir, Gotthisk Konge IV. 147.
Witileg, den Saxiske Odins Søn III.
 204.
Wittho v. Jutho, efter hvem Jyderne kal-
 des IV. 358. Anføes for deres Stam-
 fader IV. 360. Hans Egenkab IV.
 360.
Witthocabius, Alemanisk Konge V. 97.
 Hans Endeligt V. 97.
Witti, kaldtes Jyderne i Britannien IV.
 358. Betænkning over de Witter, som
 have været i Danmark IV. 358. Nav-
 nets Bemærkelse IV. 359. Vår læses
 Luther hos Beda IV. 360. V. 10. 40.
 Andres Meninger herimod IV. 361.
 Deres Doepel IV. 361. Folk, som
 nedstammede fra dem V. 10. 11. An-
 føes og for Friiser V. 22.
Witigis, Gotthisk Konge IV. 374. 409.
Wittland, kaldtes Samland i Preussen
 forðum II. 160. Adskillige Vidnesbyrd
 derpaa II. 160. Gistning om Ordets
 Oprindelse IV. 343.
Witter, kaldtes nogle Dorper i Pommern
 IV. 343.
Wifur : Træ, Odins Navn III. 16.
Wividarii, et Folk ved Wetzelen IV. 48.
Wlie, i Holland, hvoraf saa kaldet V. 51.
Vodan v. Voden, hos Saxerne, den sam-
 me som Odin I. 60. III. 3. 112. Be-
 tyder paa Slavonisk en Anfører III.
 4. 6. Forklares af andre, den raskede
 Gud

- Gud III. 5. Af andre, den godgjørende Gud III. 6. En Fader III. 6. Menes at være kaldet Vuldanus v. Bachus III. 6. Er ikke foreskillet af de Tydske, som Mercurius III. 94. Er et yngre Navn end Odin III. 4. Om han er kommen fra Saren til Norden III. 98. Er den samme som den Sarte, se Scaef III. 112. Hans Herkomst og Leve-Tid III. 113. Har rimelig bragt en stor Mængde Nordiske til Saren III. 113. Blev for Christi Tid-dyrket af Vandalerne IV. 502. Giver Vinllierne Navn af Langobarder og Seyer over Vandalen III. 57. IV. 566.
- Vodan, en Sarte Konge i andet Seculo III. 49. Var meget yngre end alle Odiner III. 49. Devis, at Vodan var Konge III. 115. Var Hengists Ols-fader V. 12.
- Vogulungiske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Vogne, de omvankende Folkes Voellig I. 23. Brugte de Budiner og kaldtes derfor Hamarobii I. 159. II. 46. Scythier og Sarmater I. 334. IV. 136. Alaner II. 32. Sarmater eller de Poliske II. 155. Cimbrerne i deres Omvanken i Tydsland II. 301. Derfra sigtede deres Qvinder imod Romerne II. 305. Langosarte pakte de alting paa deres Vogne IV. 570. Freyrs og Freyas Vogn trukken af en Galt III. 181. Freyas fæder af Rette III. 195. 258.
- Vogulthier, et Folk II. 94.
- Volca Tectolages, et magtigt Folk i Provensce og Languedoc I. 298. Maafter og i Sylva Herfynia II. 245.
- Vold, som deelte Britannien V. 23. 25.
- Voler, de Dødes Stale III. 319.
- Vollin, kaldtes for dnu Julin, Jomsborg III. 61.
- Volsungiske Konge-Slæggt, fra hvem udstammer III. 130. 132.
- Voluspa, een af de ældste Viser III. 76. Et Stykke af Sæmundi Edda III. 118.
- Vortigerius, kaldet Anglerne til Britannien V. 10. 20.
- Votiafer, et Folk ved Byen Casan, deres Beskrivelse II. 91. 92. Kaldes og Udmurt og Ar II. 92.
- Votiviske Sprog, dets Udspring I. Tab. IV. b.
- Vuergis, Hengists og Hors Fader V. 12. Kaldes af andre Vuyrhtellus V. 16.
- Vuldanus, ansees for Vodans v. Odins Navn III. 6.
- Vuldulf, Ermanarici Broder IV. 113.
- Vulemarus, Grifst Lovgiver V. 64.
- Vurgundaib, hvilket Land derved forstaaes IV. 538. 554.
- Vyngolfv. Gimle, de lyssaliges Voellig III. 8. 290. Frigges og alle Gudindernes Voellig III. 248 sq. 295. 305.
- Vyntyr-Fyllith 3: October V. 29. 30.

Vølvar, Spaae-Quinder III. 281. Exemp-
ler af adskillige saadanne III. 353 — 365.
Vör, Nordisk Gudinde III. 270.
Vöttur, Frodes Jarl, ihjelslaet Ottar
III. 87.

F.

Fisutrus, ræddet af en Vandflod I. 8.

G.

Gdallir, Ullers Dølig III. 213.
Gdun, Brages Kone III. 265 — 267.
Ggdrasil, det Afte-Træ, hvorhos Guderne
holdte Thing III. 228. Skal have ved
Verdens Ende III. 313.
Gme v. Ymer, nærede sig af Audumbles
Mælk III. 10. Af hans Legeme og Lemmer
blev alting skabt III. 10. 12. Stamsfader
for Hrymhufferne III. 235. Hans Oprin-
delse III. 235. Dræbes af Odin og hans
Brødre III. 235.
Gmesland, Nordlands forrige Navn II.
103. Haves endnu i Navnet Uma i Nord-
land II. 185.
Gnglinga-Tal, et gammelt Slægt-Register
III. 77.
Gnglinger, Yngves Slægt III. 184.
Yngve v. Yngve Freyr III. 183. Hans
Slægt og Doepæl III. 183. Hans Død
fortiet i tre Aar III. 184.
Yrpe, Porgerdurs Søster III. 279.
Yvalds Sønner, Dverge III. 175.
Yverdhon : Irland paa gammel Britannisk
I. 326.

H.

Zamolxis, de Geters Lov-Giver I. 252.
Zeffler, et Følt IV. 277.
Zemari, Chanaans Søn, hans Fødsels- og
Døds-Aar I. Tab. II.
Zeno, Kæmper, rustet sig mod begge Theu-
derici IV. 298.
Zichi, Bøhmernes Stamsfædre I. 163. De-
res Beskrivelse ved Lambertum II. 57.
Zidon, Chanaans Søn, hans Fødsels- og
Døds-Aar I. Tab. II.
Zigeuner, deres Doepæl I. 154.
Zostavit, en Gothisk Dragt IV. 378.
Zotto, første Hertug i Venevent IV. 611.
Zouznaf, Anglo-Saxer paa Cornisk V. 2.
Zürich, har Navn af Tigurini II. 238.
Zygli, et Slags Comariter ved den sorte Sø
I. 343. Ere formodentlig de samme som
Zichi II. 61.

Æ.

Æbler, hvoraf Guderne bleve unge, forva-
rede af Ildun III. 265.
Ædicus, Odoacers Fader IV. 469.
Æduernes Land II. 283.
Æger v. Hler v. Gymir, besøger Aserne III.
117. 218. Var en Nordisk Guddom III.
218 — 221. Hans Giestebud III. 218.
Var Karelerens Gud for Kaal og Erter III.
220. Den ældre og yngre Æger III. 221.
Æger, Navnet paa et Vand III. 219.
Ægialeus, den ældste Grædsk Konge I. 5.
Ægio, : at forkræfte III. 219.

Ægis

Ægis Døttre 3: Dølgerne III. 219.

Ægis Hielm III. 219. 225.

Ægis Ild 3: Guld III. 219.

Ægteskab, med en Søster, tilladt hos Varnerne III. 183. Indgift Niord III. 198.

Ægypten, Aarsagen til dens tidlige Folkerighed I. 41. Blev besat af Mesraims Afkom I. 71.

Ægypterne, deres Fortællinger overeenstemmende med Mose I. 4. Deres Regientere I. 4.

Ægyptiske Rige, dets Begyndelse og Undergang I. 132.

Ægyptiske Sprog, hvilke deraf uledes I. Tab. V.

Ælf, en Genius hos Angel-Saxerne III. 232.

Æmus, et Bierg, Bævernes Bæde I. 256.

Æmylianus, opkaster sig til Romersk Regient, og omkommer IV. 69. 70. Hans Seyer over Gotterne IV. 71. 72.

Ætter, holdes for Elisæerne i Ellis I. 169.

Æoliske Sprog I. Tab. IV. a. hvilke Sprog det fornemmelig har fødet af sig ibid.

Ærbødighed, for Fruentimmer, hvorfor saastor hos vore Forsædre II. 147.

Æredum, en Flod IV. 271.

Æsar, Hetruriernes Gud I. 241. II. 70. III. 36.

Æser v. Aser, kom herind med Odin III. 36.

Æst, Hetruriernes Guder III. 36.

Æste, Friggæ III. 249. blev baaren af Fulla III. 267.

Æstuarium Oceani, hos Pytheas, dets Beliggenhed IV. 8.

Æstyer, see Esthii.

Æt stupa, hvad Forsædrene derved forstode II. 136. Kaldes og Ethernæs stupe III. 309.

Æthelbald, Mercis Konge V. 19.

Æthicus, Betænkning over denne Skribent II. 177 sq. IV. 476. Hvad Tid han har skrevet IV. 487.

Æthiopien, dens Beboere I. 27. Kaldes og Chus I. 72.

Æthiopier, hvem Graferne derved forstode I. 309.

Æthiopiske Sprog I. Tab. VI.

D.

De, Hyperboræernes, hos Diodorum I. 326. Herthes, hvor hun blev dyrket III. 242. V. 5. Den uskabte III. 313. Den i Rhinen, Friernes Doelig V. 51. Den hellige De I. 326.

Der, beboede først af Japhets Slægt I. 34. 35. Hedningernes Der, hvad derved forstodes I. 169. De Cassiteriske og Destrymniske I. 325. Alciske II. 167. 209. De Danske, kaldede Esgothaland IV. 17. Saxernes II. 229.

Dl, gjorde Odin got, ved at spytte dert III. 52. En Tønde Dl offrede Sueverne deres Gud Vodan v. Odin III. 58.
3 2 Forlos

- Forlovet Odin at drifte, uden Loke
draf med III. 134. Droggede Kong
Alfreks Koner om Kap, for at beholde
ham ene III. 261. Ventede Regnar
Lodbrok at drifte i Odins Sahl af Ho-
ved-Pander III. 310.
- Ol-Londe, havde Sneverne blant sig ved
deres Offer V. 73.
- Orefigen, faaer Odin af Rinda III. 102.
- Orefund, de gamle Romeres Mening der-
om II. 173. Kaldet Eyra-Sund II.
195. Navnets Oprindelse II. 195.
Kaldes og Eirar-Sund II. 195.
- Orfener, Africanke og Arabiske, albrig
begroede I. 20.
- Orn, havde Romerne i deres Fahner IV.
278.
- Ofel, holdes for de gamles Ey-Spyffel III.
94.
- Ofter-Søe, den sydlige Deel havde forbum
forskjellige Navne IV. 39. Folk derom-
kring, kaldte Joter IV. 489. Kaldes
uegentlig af Tacito den Sueviske Søe
IV. 490.
- Pyne, Thiaffes, bleve satte paa Himme-
len, som Stjerner III. 264.

Trykfejl:

Pag. 8. Lin. 3. Stamme: Sprog	Samme Sprog
Pag. 11. Lin. 18. Angelen	Angeln
Pag. 27. Not. 34. Ogyz	Ogyg
Pag. 43. Lin. 5. Schwanensheim	Schavensheim
Pag. 51. Lin. 4. Rytterte gif	Rytteriet
Pag. 59. Lin. 3. denn	en
Pag. 70. Lin. 10. Wie	Wil
Pag. 80. Lin. 7. fri, fra	fri; Fra
Pag. 89. Lin. 1. Forbund	i Forbund

Efterretning for Bogbinderen:

Efter Fortalen sættes Autorens Navne, og Indholdet, dernæst de
2de Land: Kartter.

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

100

100

